HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
CROATIAN INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH
KROATISCHES INSTITUT FÜR ÖFFENTLICHE GESUNDHEIT

HRVATSKI ZDRAVSTVENO-STATISTIČKI LJETOPIS ZA 2018. GODINU

CROATIAN HEALTH STATISTICS YEARBOOK 2018

WEB izdanje - *web edition*

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
CROATIAN INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH

HRVATSKI ZDRAVSTVENO-STATISTIČKI LJETOPIS ZA 2018. GODINU

CROATIAN HEALTH STATISTICS
YEARBOOK 2018

Zagreb, 2019.

Izdavač - *Publisher*:

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
- Croatian Institute of Public Health -

Rockefellerova 7
10 000 ZAGREB
HRVATSKA - Croatia

Urednici - *Editors*:

doc. dr. sc. Ranko Stevanović, prim. dr. med.
doc. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med.
doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.

Za poglavlje o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata
dr. sc. Kornelije Brkić, dr. med.

Prijevod - *Translated by*:

Ana Remetin, univ. spec. philol.
Lea Šušić, prof.
Lovorka Perković, prof.

Priprema za tisak - *Publishing editor*:

Mario Hemen, ing.

Zagreb, 2019.

ISSN 1331-2502

Dodatne obavijesti i podaci: www.hzjz.hr – *Additional information and data*

Pri korištenju podataka obavezno navesti izvor
- The users of this report are requested to quote the source of information

S A D R Ž A J - *Table of Contents*

PREDGOVOR - *Foreword* **5**

UVOD **9**

Introduction **18**

I **STANOVNIŠTVO I VITALNI DOGAĐAJI** – *Population and Vital Events* **27**

II **USPOREDBA ODABRANIH POKAZATELJA SZO „ZDRAVLJE ZA SVE“** – *Follow-up Indicators for the WHO HFA Strategy* **65**

III **ZDRAVSTVENE USTANOVE I RADNICI U ZDRAVSTVU** - *Health Facilities and Health Personnel* **79**

IV **PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA** - *Primary Health Care* **89**
- Primarna zdravstvena zaštita zbirno - *Primary Health Care Summary* 91
- Djelatnost opće medicine - *General Medical Service* 99
- Djelatnost zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece - *Infant and Young Child Health Service* 106
- Djelatnost medicine rada - *Occupational Medical Service* 114
- Djelatnost zdravstvene zaštite žena - *Women's Health Service* 125
- Djelatnost hitne medicine - *Emergency Medical Service* 134
- Djelatnost za zaštitu i liječenje usta i zubi - *Dental and Oral Health Service* 143
- Djelatnost zdravstvene zaštite školske djece, mladeži i studenata - *School Health Service* 147
- Zdravstvena njega u kući - *Home Care Service* 162
- Patronažna djelatnost - *Health Visitors Service* 166

V **SPECIJALISTIČKO - KONZILIJARNE TE OSTALE DJELATNOSTI** - *Specialist Consulting and Other Activities* **169**
- Specijalističko-konzilijarna djelatnost - *Specialist Consulting Activities* 171
- Mikrobiološka dijagnostika u 2018. godini - *Microbiological Diagnostics in 2018* 182
- Osjetljivost bakterijskih izolata na antibiotike u Hrvatskoj - *Antibiotic Susceptibility/Resistance of Bacterial Isolates in Croatia* . 187
- Djelatnost za transfuziju krvi - *Blood transfusion Service* 191

VI **ZARAZNE BOLESTI, CIJEPLJENJE I MIKROBIOLOŠKA DIJAGNOSTIKA** - *Infectious Diseases, Immunization and Microbiological Diagnostics* **193**
- Zarazne bolesti u Hrvatskoj u 2018. godini - *Infectious Diseases in Croatia in 2018* 196
- HIV/AIDS u Hrvatskoj – *HIV/AIDS in Croatia* 199
- Epidemiologija tuberkuloze - *The Epidemiology of Tuberculosis* 202
- Izvršenje programa obvezatnog cijepljenja u Hrvatskoj u 2018. godini - *Compulsory Immunization Schedule in Croatia in 2018* . 206
- Bakteriološka dijagnostika tuberkuloze u 2018. godini - *Bacteriological Diagnostics of Tuberculosis in 2018* 213

VII **STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA, DNEVNE BOLNICE, JEDNODNEVNA KIRURGIJA I BOLNIČKE HEMODIJALIZE TE BOLNIČKA REHABILITACIJA** - *Inpatient Health Care, Hospital Day Care, Day Care Surgery and Hospital Hemodialysis, Hospital Rehabilitation* **217**
- Stacionarna zdravstvena zaštita – *Inpatient Health Care* 219
- Dnevne bolnice, jednodnevna kirurgija i bolnička hemodijaliza - *Hospital Day Care, Day Care Surgery and Hospital Hemodialisys* 255
- Bolnička rehabilitacija – *Hospital Rehabilitation* 268

VIII **PORODI I POBAČAJI** - *Childbirths and Abortions* **273**
- Porodi u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj u 2018. godini - *Childbirths in Health Institutions in Croatia in 2018* 275
- Pobačaji u Hrvatskoj u 2018. godini - *Abortions in Croatia in 2018* 285

IX **REGISTRI KRONIČNIH BOLESTI** - *Chronic Diseases Registries* **295**
- Registar za rak - *Croatian Cancer Registry* 297
- Registar za psihoze Hrvatske - *Croatian Psychoses Registry* 299
- Registar izvršenih samoubojstva Hrvatske – *Croatian Committed Suicides Registry* 303
- Registar osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga i rad službi za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnika - *Croatian Registry of Treated Psychoactive Drug Abusers and Activities in the Drug Addiction and Outpatient Treatment Services* 306
- Zdravstvena zaštita mentalnog zdravlja, prevencija i izvanbolničko liječenje ovisnosti - *Mental Health Care, Addiction Prevention and Outpatient Treatment* 316
- Hrvatski registar o osobama s invaliditetom - *Croatian Disabilities Registry* 320
- Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću CroDiab - *National Diabetes Registry CroDiab* 334

X **POBOL I UZROCI SMRTI OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI** - *Morbidity and Causes of Death in the Elderly Population* **337**

XI **ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA** - *Environmental Health* **351**
- Praćenje razine TSH u krvi novorođenčadi – *Monitoring of Neonatal TSH Level* 353
- Zdravstvena ispravnost i kakvoća namirnica i predmeta opće uporabe - *Food and Object of Common Use Safety and Quality* 354
- Javna vodoopskrba u Hrvatskoj - *Public Water Supply in Croatia* 360

XII **FINANCIJSKI ZDRAVSTVENI POKAZATELJI RH ZA 2017. GODINU PREMA METODOLOGIJI SUSTAVA ZDRAVSTVENIH RAČUNA** - *Financial Health Care Indicators for Croatia in 2017 according to the System of Health Accounts Methodology* **367**

XIII **MEDICINSKA OPREMA, OPERACIJSKE DVORANE I MEDICINSKI POSTUPCI U RH** - *Medical Equipment, Operation Rooms and Medical Procedures in Croatia* **377**

XIV **KREVETI U JEDINICAMA ZA POJAČANU NJEGU DOMOVA ZA STARIJE I NEMOĆNE I DOMOVA ZA PSIHIČKI BOLESNE ODRASLE OSOBE** - *Beds in Intensive Care Units of Homes for the Aged and Mental Health Care Homes* **385**

XV **ZDRAVSTVENI POKAZATELJI HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA** -. **387**

AUTORI - *Authors*:

I STANOVNIŠTVO I VITALNI DOGAĐAJI – *Population and Vital Events*
izv. prof. dr. sc. Urelija Rodin, prim. dr. med.
dr. sc. Marijan Erceg, dr. med.
Željka Draušnik, dr. med.
Ivan Cerovečki, dr. med.
Daria Jezdić, dipl. med. techn.
Ana Miler Knežević, dipl. ing
Ružica Pleić, dipl. ing.
Ana Vuletić, dipl. ing.
Bosiljka Petruša

II USPOREDBA ODABRANIH POKAZATELJA SZO "ZDRAVLJE ZA SVE" - *Follow-up Indicators for the WHO HFA Strategy*
prim. Sandra Mihel, dr. med.
doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.

III ZDRAVSTVENE USTANOVE I RADNICI U ZDRAVSTVU - *Health Institutions and Health Staff*
Mario Trošelj, dr. med.
Renata Sim, dr. med. vet.
Peter Đurđevac
Anica Gogić

IV PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA - *Primary Health Care*
- **Djelatnost opće medicine** - *Genaral Medicine Service*
- **Djelatnost zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece** - *Infant and Young Child Health Service*
- **Djelatnost zdravstvene zaštite školske djece, mladeži i studenata** - *School Health Service*
- **Djelatnost medicine rada** - *Occupational Health Service*
- **Djelatnost zdravstvene zaštite žena** - *Women's Health Service*
- **Djelatnost za zaštitu i liječenje usta i zubi** – *Dental-Stomatological Health Service*
- **Kućna njega** - *Health Visitors Service and Home Care Service*
  prim. dr. sc. Vlasta Dečković-Vukres, dr. med.
  doc. dr. sc. Ranko Stevanović, prim. dr. med.
  izv. prof. dr. sc. Urelija Rodin, prim. dr. med.
  dr. sc. Ivana Pavić Šimetin, dr. med.
  dr. sc. Dijana Mayer, dr. med.
  doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
  mr. sc. Marijana Radić Vuleta, dr. med. dent.
  Željka Draušnik, dr. med.
  Ivan Cerovečki, dr. med.
  Tamara Radošević, dr. med.
  Željka Sokolović Pavić, dr. med.
  Daria Jezdić, dipl. med. techn.
  Mario Hemen, ing.
  Alojz Radman bacc. med. lab. dijag.
  Jelena Kiš
  Mira Nakić
  Nada Prebeg
  Natalie Petreski
  Zlata Vejzović
- **Djelatnost hitne medicine** - *Emergency Medical Service*
  prim. mr. Maja Grba-Bujević, dr. med.

V SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNE TE OSTALE DJELATNOSTI - *Medical Specialist, Polyclinical and Other Activities*
- **Broj pregleda u specijalističkim ordinacijama** – *Examination Totals by Medical Specialist Offices*
  prim. Sandra Mihel, dr. med.
  Ana Trajanoski, mag. med. techn.
- **Mikrobiološka dijagnostika** – *Microbiological Diagnostics*
  dr. sc. Blaženka Hunjak, dr. med.
  doc. dr. sc. Mario Sviben, dr. med.
  Stela Martić
- **Osjetljivost bakterijskih izolata na antibiotike u Hrvatskoj** - *Antibiotic Sensitivity of Bacterial Isolates*
  prof. dr. sc. Arjana Tambić-Andrašević, dr. med.
- **Djelatnost za transfuziju krvi** - *Blood Transfusion*
  Tihomir Očić
  Ana Hećimović, dr. med.
  doc. dr. sc. Irena Jukić, dr. med.

VI ZARAZNE BOLESTI I CIJEPLJENJE - *Infectious Diseases and Immunization*
- **Zarazne bolesti u Hrvatskoj** - *Infectous Diseases in Croatia*
- **Epidemiologija tuberkuloze** - *The Epidemiology of Tuberculosis*
- **Izvršenje programa obvezatnog cijepljenja u Hrvatskoj** - *Compulsory Immunization Schedule in Croatia*
  prim. dr. sc. Bernard Kaić, dr. med.
  Aleksandar Šimunović, dr. med.
  Goranka Petrović, dr. med.
  Ivan Radić, dipl. ing.
  Marica Glamočanin
  dr. sc. Sanja Kurečić Filipović, dr. med.
  Iva Pem Novosel, dr. med.
  Vesna Višekruna Vučina, dr. med.
  Iva Zrakić, ing.
  Martina Zajec, ing.
  Tomislav Vulić, ing.
  Vedrana Marić, dr. med.
  Maja Ilić, dr. med.
- **HIV/AIDS u Hrvatskoj** – *HIV/AIDS in Croatia*
  Tatjana Nemeth Blažić, dr. med.
  Petra Smoljo, dr. med.
  Srđan Golubović, mag. soc.
- **Bakteriološka dijagnostika tuberkuloze** - *Bacteriological Diagnostics of Tuberculosis*
  dr. sc. Ljiljana Žmak, dr. med.
  dr. sc. Mihaela Obrovac, mag. med. biochem
  Dubravka Sedmak, ing
  Iva Gmajnički Šupica, ing

VII STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA, DNEVNE BOLNICE, JEDNODNEVNA KIRURGIJA I BOLNIČKE HEMODIJALIZE TE BOLNIČKA REHABILITACIJA - *Inpatient Health Care, Hospital Day Care, Day Care Surgery and Hospital Hemodialysis, Hospital Rehabilitation*
- **Stacionarna zdravstvena zaštita** – *Inpatient Health Care*
- **Dnevne bolnice, jednodnevna kirurgija i bolničke hemodijalize** - *Hospital Day Care, Day Care Surgery and Hospital Hemodialysis*
- **Bolnička rehabilitacija** – *Hospital Rehabilitation*
  prim. Sandra Mihel, dr. med.
  Ana Trajanoski, mag. med. techn
  Mira Nakić

VIII PORODI I POBAČAJI - *Childbirths and Abortions*
- **Porodi** - *Childbirths*
  izv. prof. dr. sc. Urelija Rodin, prim. dr. med.
  Željka Draušnik, dr. med.
  Ivan Cerovečki, dr. med.
  Daria Jezdić, dipl. med. techn.
- **Pobačaji** - *Abortions*
  Željka Draušnik, dr. med.
  izv. prof. dr. sc. Urelija Rodin, prim. dr. med.

IX REGISTRI KRONIČNIH BOLESTI - *Chronic Diseases Registries*
- **Registar za rak** - *Croatian Cancer Registry*
  dr. sc. Mario Šekerija, dr. med.
  Ljubica Bubanović
  Petar Novak
  Petra Čukelj, mag. psych.
- **Registar za psihoze Hrvatske / Registar izvršenih samoubojstava Hrvatske** - *Croatian Psychoses Registry / Croatian Committed Suicides Registry*
  Maja Silobrčić Radić, dr. med.
  Ivana Vidović, bacc. san. ing.
  Ivana Švigir, bacc. san. ing.
  Vinka Marinković
- **Registar osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga i rad službi za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnika** - *Croatian Registry of Treated Psychoactive Drug Abusers and Activities in the Drug Addiction and Outpatient Treatment Services.*
  Dragica Katalinić, dr. med.
  Andreja Huskić
  prof. dr. sc. Danijela Štimac Grbić, dr. med.
- **Hrvatski registar o osobama s invaliditetom** – *Croatia's Disabilities Registry*
  doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
  Natalie Petreski
  Manuela Radošević
  Martina Ivanić, bacc. sestrinstva
- **Registar akutnog infarkta miokarda i akutnog koronarnog sindroma za Grad Zagreb** – *Zagreb City Acute Myocardial Infarction and Acute Coronary Syndrome Registry*
  prim. dr. sc. Inge Heim, dr. med.
  doc. prim. dr. sc. Mario Ivanuša, prof. v. š.
  doc. prim. dr. sc. Goran Krstačić, prof. v. š.
- **Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću CroDiab** - *National Diabetes Registry CroDiab*
  dr. sc. Tamara Poljičanin, dr. med.

X POBOL I UZROCI SMRTI OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI - *Morbidity and Causes of Death in the Elderly Population*
doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
prim. Sandra Mihel, dr. med.
izv. prof. dr. sc. Urelija Rodin, prim. dr. med.
Vesna Štefančić, dr. med.
Ana Trajanoski, mag. med. techn.

XI ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA - *Environmental Health Service*
- **Praćenje razine TSH u krvi novorđenčadi** – *Monitoring of Neonatal TSH Level*
  izv. prof. dr. sc. Jasna Pucarin-Cvetković, dipl. ing.
- **Zdravstvena ispravnost i kakvoća namirnica i predmeta opće uporabe** - *Food and Object of Common use Safety and Quality*
  doc. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med.
  dr. sc. Andreja Barišin, dr. med.
  Gordana Janton
- **Javna vodoopskrba u Hrvatskoj** - *Public Water Supply In Croatia*
  dr. sc. Magdalena Ujević Bošnjak, dipl. ing.
  Ljiljana Gajšak

XII FINANCIJSKI ZDRAVSTVENI POKAZATELJI RH PREMA METODOLOGIJI SUSTAVA ZDRAVSTVENIH RAČUNA - *Financial Health Care Indicators for Croatia according to the System of Health Accounts Methodology*
dr. sc. Ana Ivičević Uhernik, dr. med.
Tanja Mišić, dipl. oec.

XIII MEDICINSKA OPREMA, OPERACIJSKE DVORANE I MEDICINSKI POSTUPCI U RH - *Medical Equipment, Operation Theatres and Medical Procedures in Croatia*
Renata Sim, dr. med. vet.
Mario Trošelj, dr. med.
Peter Đurđevac

XIV KREVETI U JEDINICAMA ZA POJAČANU NJEGU DOMOVA ZA STARIJE I NEMOĆNE I DOMOVA ZA PSIHIČKI BOLESNE ODRASLE OSOBE - *Beds in Intensive Care Units of Homes for the Aged and Mental Health Care Homes*
dr. sc. Ana Ivičević Uhernik, dr. med.
Renata Sim, dr. med. vet.

XV ZDRAVSTVENI POKAZATELJI HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA
Doc. dr. sc. Krunoslav Capak, dr. med.
dr. sc. Kornelije Brkić, dr. med.
doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
dr. sc. Ivana Pavić Šimetin, dr. med.
dr. sc. Marijan Erceg, dr. med.
Verica Kralj, dr. med.
Maja Silobrčić Radić, dr.med.
prim. Sandra Mihel, dr.med.
Ivana Brkić Biloš, dr. med.
dr. sc. Mario Šekerija, dr. med.
Srđan Golubović, mag. soc.

Predgovor

Publikacija Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis sadrži najvažnije podatke i pokazatelje o radu zdravstvenih službi u sustavu zdravstva kao i pokazatelje o zdravstvenom stanju hrvatske populacije te nekih vulnerabilnih njenih dijelova. Svi podaci prikupljaju se iz zdravstvenih ustanova i ordinacija s čitavog područja Hrvatske, bez obzira na vrstu vlasništva i vrstu zdravstvenog osiguranja pojedinca. Zdravstveni pokazatelji, koji ne ukazuju samo na aktualno stanje već omogućuju praćenje kretanja pojedinih sastavnica, nužni su za ocjenu funkcioniranja i učinkovitosti zdravstvenog sustava i temelj su procesa zdravstvenog planiranja na nacionalnoj i lokalnoj razini. Rad na razvoju i kvaliteti zdravstvenih pokazatelja iz cjelokupne bolničke i izvanbolničke zdravstvene djelatnosti odvija se u uskoj suradnji sa županijskim zavodima za javno zdravstvo.

U cilju dosizanja najviših kriterija valjanosti, uključujući točnost, pravovremenost, operabilnost, izvornost i normiranost podataka, konvencionalni način prikupljanja informacija na individualnim obrascima i izvješćima postupno ustupa mjesto razmjeni podataka u elektroničkom obliku, što će doprinijeti bržoj objavi i razmjeni informacija.

Danas Hrvatski zavod za javno zdravstvo raspolaže respektabilnim bazama podataka kao i specifičnim javnozdravstvenim registrima. Razvojni izazovi usmjereni su izgradnji jedinstvenog javnozdravstvenog sustava statističkih podataka i pokazatelja povezanog sa zdravstvenim informacijskim sustavom kao i informacijskim sustavima suradnih resora, te sudjelovanju u informatizaciji cjelokupnog zdravstvenog sustava, pripremi prijedloga novih programa obrade podataka, standardizaciji u izvješćivanju i edukaciji zdravstvenog osoblja u svrhu dobivanja pouzdanih i kvalitetnih zdravstvenih pokazatelja.

Ovaj je ljetopis usklađen s rokovima Godišnjeg provedbenog plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske. Sva istraživanja nakon svibnja tekuće godine objavljivat će se naknadno u definiranim rokovima i postati integralni dio sljedećeg izdanja ljetopisa.

Nadamo se da će publikacija svim korisnicima biti vrijedan izvor podataka o zbivanjima u zdravstvenom sustavu, kao i o zdravstvenom stanju hrvatske populacije.

Ravnatelj

Foreword

Croatian Health Service Yearbook contains the most important data and indicators concerning the work of health services within the health care system, as well as health condition indicators for the Croatian population and selected population groups. All data is collected from health facilities and practices throughout Croatia, regardless of the type of ownership of the institution or health insurance of the individual. Health indicators not only point out the actual condition,but also enable monitoring of the trends of given indicators. They are indispensable for the evaluation of the work and efficiency of the health care system, and serve as the grounds for health care planning at national and local levels. The work on development and quality of health indicators in the overall hospital and outpatient health activity is conducted in close cooperation with regional institutes of public health.

Traditional collection of information from separate forms and reports is gradually being replaced by electronic data exchange aimed at achieving the highest validity criteria, including accuracy, timeliness, operability, data authenticity and standardization, which will enhance publication speed and information exchange.

Croatian Institute of Public Health currently has at its disposal respectable databases and specific public health registries. Developmental challenges aim for creating a unique system of public health statistics and indicators integrated within the health information system and associated information systems, informatizing the overall health care system, drafting proposals for new data processing programmes, report standardization, as well as training health professionals in obtaining reliable and high-quality health indicators.

This yearbook has been harmonized with target dates set by the Annual Implementation Plan of Statistical Activities of the Republic of Croatia. Research completed after May of the current year will be published successively within defined time-limits and integrated in the following yearbook edition.

We hope all our users will recognize this publication as a valuable source of information on the trends in the health care system and health condition of the Croatian population.

Director

UVOD

Introduction

UVOD

Publikacija "Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis" temelji se na podacima prikupljenim iz zdravstvenog sustava čitave države. Podaci omogućuju uvid u organizaciju i kadrovsku strukturu u zdravstvenoj zaštiti, rad i iskorištenost zdravstvenih kapaciteta kao i u neke pokazatelje zdravstvenog stanja stanovništva. Za prikaz zdravstvenog stanja odabrani su i neki indikatori prema metodologiji Svjetske zdravstvene organizacije kao i usporedni podaci s drugim zemljama središnje Europe.

Zdravstvena zaštita i zdravlje stanovništva ne ovise isključivo o djelovanju zdravstvenog sustava i ne mogu se promatrati odvojeno od demografskih, gospodarstvenih i ekoloških pokazatelja, te obrazovne strukture stanovništva.

Stoga su u publikaciji prikazane i neke demografske i društvene značajke zemlje.

Demografske i društvene značajke Hrvatske

Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine u Hrvatskoj je prebivalo 4.284.889 stanovnika, a prema procjenama sredinom 2018. godine 4.087.843 stanovnika. Na ukupno kretanje broja stanovnika utjecalo je dugogodišnje smanjivanje broja rođenih, porast smrtnosti mlađih dobnih skupina tijekom rata i negativni migracijski trendovi u prošlom desetljeću. Od 1991. godine Hrvatska ulazi u depopulacijsku fazu prirodnog kretanja. U 2018. godini je rođeno 36.945 djece, umrlo je 52.706 osoba te je umrlih bilo više nego živorođenih za 15.761 stanovnika. Natalitetna stopa je iznosila 9,0/1.000, mortalitetna 12,9/1.000, stopa općeg fertiliteta 41,5/1.000, a negativna stopa prirodnog kretanja - 3,9‰. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2018. godini je očekivano trajanje života za oba spola 78,2 godine, za žene 81,4 godine, a za muškarce 74,9 godina. U 2018. godini je umrlo 157 dojenčadi ili 4,2/1.000 živorođenih. Najučestaliji uzroci ukupnih dojenačkih smrti u Hrvatskoj su stanja iz perinatalnog razdoblja i kongenitalne anomalije.

U Hrvatskoj su u 2018. godini zabilježene 52.706 umrle osobe. Vodeći uzrok smrti su cirkulacijske bolesti od kojih su umrle 23.048 osobe (stopa smrtnosti 563,8/100.000). Od novotvorina, druge po redu skupine bolesti iz koje se izdvajaju vodeći uzroci smrti, umrlo je 14.210 osoba (stopa smrtnosti 347,6/100.000). Tri četvrtine svih uzroka smrti u Hrvatskoj je iz ove dvije skupine bolesti, a preostale smrti odnose se na ozljede i otrovanja (stopa smrtnosti 73,0/100.000), bolesti endokrinog sustava (stopa smrtnosti 70,4/100.000), bolesti dišnog sustava (stopa smrtnosti 57,6/100.000) i druge manje zastupljene uzroke.

U 2018. godini umrle su 2.984 osobe nasilnom smrću, od čega je 73% nastalo nesretnim slučajem (stopa smrtnosti 54,7/100.000), samoubojstvom (stopa smrtnosti 16,6/100.000) i ubojstvom (0,6/100.000). Vodeći uzrok među nesretnim slučajevima su padovi (stopa smrtnosti 30,3/100.000), prometne nesreće (9,7/100.000), otrovanja (stopa smrtnosti 3,0/100.000), ugušenja (stopa smrtnosti 1,6/100.000), utapanja (stopa smrtnosti 1,7/100.000).

Načela i organizacija zdravstvene zaštite

Temeljni ciljevi zdravstvene politike su ne samo produživanje očekivanog trajanja života, već i poboljšanje kvalitete življenja. Osim daljnjeg unaprjeđenja i razvoja zdravstvene službe, to uključuje i napore promicanja zdravijih načina življenja, smanjenje ili eliminaciju zdravstvenih rizika koji se mogu spriječiti te poboljšanje kvalitete življenja kroničnih bolesnika i osoba s invaliditetom.

Ustanove koje obavljaju zdravstvenu djelatnost su zdravstvene ustanove u državnom vlasništvu, odnosno vlasništvu županija te zdravstvene ustanove u privatnom vlasništvu. U državnom vlasništvu su klinički bolnički centri, kliničke bolnice i državni zdravstveni zavodi. U vlasništvu županija su opće i specijalne bolnice, domovi zdravlja, poliklinike, ljekarne, ustanove za hitnu medicinsku pomoć, za zdravstvenu njegu u kući te županijski zavodi za javno zdravstvo.

Tijekom 2002. godine započeo je proces udruživanja domova zdravlja zbog čega se njihov broj, smanjivao sa 120 u 2001. na 49 u 2018. godini. Od 75 bolničkih ustanova i lječilišta, jedanaest specijalnih bolnica i pet lječilišta nalaze se u privatnom vlasništvu.

Krajem 2018. godine registrirano je ukupno 4.882 jedinice privatne prakse (ordinacije, laboratoriji, privatna praksa ljekarnika, privatna praksa fizioterapeuta i zdravstvene njege u kući).

SAŽETAK

U sustavu zdravstva Republike Hrvatske krajem 2018. godine bilo je zaposleno ukupno 71.506 zdravstvenih radnika i suradnika (2017. - 69.841).

Administrativnih radnika bilo je 5.364, a tehničkih 11.033 ili ukupno 16.397 (2017. – 16.394).

U strukturi ukupno zaposlenih zdravstvenih radnika i suradnika najveći je udio onih srednjeg stupnja stručnog obrazovanja, 46,9%, udio onih visokog stupnja stručnog obrazovanja je 33,7%, višeg obrazovanja 18,5% a nižeg stupnja stručnog obrazovanja 0,9%.

Broj doktora medicine sa zaposlenjem u zdravstvu iznosio je 15.407, što je povećanje u odnosu na 2017. godinu za 1,6% (2018. - 14.810). Žena je među ukupno zaposlenim doktorima medicine 63,3%. Među osnovnim stručnim kategorijama, najviše je žena u skupini doktora medicine koji nemaju niti su započeli specijalističko usavršavanje, 71,9% te među onima koji su na specijalističkom usavršavanju, 68,2%. U ukupnom broju liječnika specijalista je 64,1%.

Krajem 2018. u odnosu na 2017. godinu, kada je bio 3.714, broj doktora dentalne medicine je nešto veći, 3.765. Žena među doktorima dentalne medicine je 66,4%, a specijalista je 12,6%.

Krajem 2018. godine broj magistara farmacije bio je 2.929 (2017. – 2.874), broj magistara medicinske biokemije je 498, više nego u 2017. godini kad ih je bilo 474.

Trend povećanja odnosi se i na ostale zdravstvene radnike visokog stupnja stručnog obrazovanja (1.873 prema 1.118 u 2017).

Najbrojniju profesionalnu skupinu unutar zdravstva čine medicinske sestre-med. tehničari, kojih je 31.151, što je 43,6% od ukupno zaposlenih zdrav. radnika i suradnika. U skupini med. sestara-tehničara, 12,5% su muškarci.

Prema podacima o zanimanju tj. prema radnom mjestu, koje dostavljaju zdravstvene organizacijske jedinice, medicinskih sestara visokog stupnja stručnog obrazovanja bilo je 380, prvostupnika/prvostupnica sestrinstva 7.248, a onih sa srednjim stupnjem stručnog obrazovanja 23.523. Ovi podaci o ukupnom broju medicinskih sestara navedeni su bez primalja, kojih je krajem 2018. godine bilo 1.771.

Prema pristiglim izvješćima, u djelatnostima primarne zdravstven u djelatnostima **PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE** u najužem smislu, koju čine djelatnost opće/obiteljske medicine i djelatnost za zdravstvenu zaštitu dojenčadi i male djece, u Republici Hrvatskoj u 2018. ukupno je radilo 2.568 timova u punom radnom vremenu, a 14 timova u djelomičnom radnom vremenu.Od 2.594 liječnika bilo je 1.408 specijalista svih specijalnosti (od njih, 1.033 su specijalisti opće/obiteljske medicine, 283 specijalisti pedijatrije, 34 specijalisti medicine rada, 40 specijalisti školske medicine i 18 specijalisti ostalih specijalnosti). Ostalih zdravstvenih djelatnika bilo je: VŠS 83, SSS 2.481. U odnosu na 2017. godinu, u 2018. godini broj liječnika specijalista u primarnoj zdravstvenoj zaštiti ukupno je manji za 7,6%, od toga je broj specijalista obiteljske medicine manji je za 6,9%, pedijatrije manji je za 0,4%, medicine rada manji za 38,2%, školske medicine manji za 14,9%, a ostalih specijalista manji za 35,7%. Broj zdravstvenih djelatnika VŠS veći je za 16,9%, a zdravstvenih djelatnika SSS manji je za 1,7% . U skrbi timova primarne zdravstvene zaštite u 2018. godini zabilježeno je 4.526.753 osiguranika od kojih je bilo 3.482.872 korisnika (76,9% od ukupnog broja osiguranika). U odnosu na 2017. godinu, iskazani broj osiguranika i korisnika smanjen je. U djelatnosti opće/obiteljske medicine, u 2018. godini, zdravstvenu zaštitu koristilo je 76,4% osiguranika, a u djelatnosti za zdravstvenu zaštitu dojenčadi i male djece 81,7%, što je neznatno manje nego prethodne godine.

U 2018. godini zabilježeni broj posjeta u liječničkim ordinacijama bio je 40.482.771, ili za 1,7% više u odnosu na 2017. godinu. Broj posjeta bez pregleda u ordinaciji zabilježen tijekom 2018. godine iznosi 26.765.237 ili 4,1% više nego u 2017. godini. Broj pregleda u kući tijekom 2018. godine iznosi 319.143 što je za 5,7% više nego u 2017. godini. U 2018. godini bilo je 12.522 kućnih posjeta bez pregleda ili za 29,5% manje u odnosu na 2017. godinu.

U 2018. godini, broj utvrđenih bolesti i stanja zabilježenih u djelatnosti opće/obiteljske medicine iznosi 9.000.616 ili 2,4% manje u odnosu na 2017. godinu.

Tijekom 2018. godine redoslijed i udio utvrđenih bolesti i stanja u djelatnosti opće/obiteljske medicine nije se značajno promijenio:

1. Bolesti dišnog sustava (1.399.032 ili 15,5% ukupnog broja utvrđenih bolesti i stanja).
2. Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (1.064.040 ili 11,8%).
3. Bolesti srca i krvnih žila (1.004.259 ili 11,2%).
4. Simptomi, znakovi, klinički i lab. nalazi (655.061 ili 7,3%).
5. Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakti sa zdravstvenom službom (616.950 ili 6.9%).

Slijede: bolesti genitourinarnog sustava, endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma, bolesti kože i potkožnog tkiva te bolesti probavnog sustava.

U 2018. godini je u **djelatnosti zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece** zabilježeno 333.107 preventivnih pregleda od kojih 162.165 pregleda dojenčadi (3,8 po dojenčetu) i 170.942 pregleda male djece (0,7 po malom djetetu). U 2017. godini je bilo 307.594 preventivnih pregleda od kojih 153.418 preventivnih pregleda dojenčadi (4,8 po dojenčetu) i 154.176 preventivnih pregleda male djece (0,7 po malom djetetu).

Prema izvješću o pobolu u 2018 je registrirano 882.807 bolesti i stanja u dobi 0-6 godina (u 2017. je registrirano 865.224 bolesti). Prema strukturi pobola redoslijed je uglavnom ostao neizmjenjen u odnosu na prethodne godine.

Najzastupljenije su bolesti dišnog sustava u udjelu od 37,3% (37,6% u 2017. godini), slijede čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakte sa zdravstvenom službom u udjelu od 13,8% (12,8% u 2017. godini), zarazne i parazitarne bolesti u 11,4% (kao i u 2017. godini), simptomi, znakovi i ostali klinički i laboratorijski nalazi u 10,6% (10,1% u 2017. godini), bolesti uha u 7,3% (7,5% u 2017. godini) te bolesti kože i potkožnog tkiva u 6,3% slučajeva (6,5% u 2017. godini).

U pobolu djece školske dobi je zabilježeno 240.396 bolesti/stanja (u 2017. godini 219.013). U školskoj dobi najzastupljenije su bolesti dišnog sustava u udjelu od 40,3% (38,7% u 2017. godini), slijede simptomi, znakovi i ostali klinički i laboratorijski nalazi u udjelu od 12,3% (11,6% u 2017. godini), zarazne i parazitarne bolesti u udjelu od 10% (9,9% u 2017. godini), bolesti kože i potkožnog tkiva u udjelu od 7% (7,2% u 2017. godini), te od ove godine čimbenici koji utječu na zdravlje i kontakt sa zdravstvenom službom (6,1%).

Preventivnu i specifičnu zdravstvenu zaštitu školske djece provode liječnici školske medicine kao dio djelatnosti zavoda za javno zdravstvo. U službama je u školskoj godini 2017./2018. bilo zaposleno 172 liječnička tima, od toga 131 specijalista školske medicine, 30 liječnika na specijalizaciji te 11 liječnika opće medicine.

Prema programu sistematskih pregleda u školskoj godini 2017/2018. obavljeno je 42.432 pregleda prije upisa u prvi razred te 34.206 pregleda u petom razredu, odnosno obuhvaćeno je 87,1% učenika.

U osmom razredu osnovne škole pregledom i savjetovanjem o profesionalnoj orijentaciji obuhvaćeno je 95% učenika s 36.869 pregleda. Sistematski pregled u prvom razredu srednje škole prošlo je 23.260 djece ili 60% generacije.

Sva su djeca u trećem razredu osnovne škole obuhvaćena probirom na poremećaje vida i vida na boje, a u šestom razredu obavljeno je 60.118 skrininga na razvojne i strukturalne poremećaje lokomotornog sustava.

U školskoj godini 2017./2018. obavljeno je 256.667 cijepljenja u osnovnoj i 4.492 u srednjoj školi (u prethodnoj

godini 295.579 cijepljenja u osnovnoj i 11.597 u srednjoj školi).

Specifični dijelovi programa preventivne zdravstvene zaštite učenika, kojima se posvećuje osobita pozornost su zdravstveni odgoj i savjetovališni rad. Savjetovališta za djecu i mladež u kojima djeca, roditelji i profesori mogu zatražiti pomoć pri rješavanju najčešćih problema vezanih uz odrastanje i zdravlje djece, organizirana su kao poseban oblik rada i broj posjeta savjetovalištu značajno se povećao u odnosu na 1998. godinu. U školskoj godini 2017./2018. u osnovnoj školi je broj posjeta iznosio 114.693 (59.647 u 1998.), a u srednjoj školi 18.289 (18.196 u 1998.).

Nekim od oblika zdravstvenog odgoja obuhvaćeno je u školskoj godini 2017./2018. 166.832 učenika osnovnih i 35.250 srednjih škola.

Prema izvješćima iz **djelatnosti medicine rada** u 2018. godini radilo je 149 timova puno i 8 timova djelomično radno vrijeme. U djelatnosti je radilo 153 specijalista medicine rada, 3 specijalista drugih specijalnosti i 1 doktora opće medicine. U Hrvatskoj je u 2018. godini bilo prosječno 1.600,405 aktivnih osiguranika.

U djelatnosti medicine rada obavljeno je ukupno 552.373 pregleda. Od tog broja na preventivne preglede zaposlenih se odnosi 73,4%, a ostalo na konzilijarne preglede vezane uz ocjenu radne sposobnosi i ostale preglede propisane zakonom i pravilnicima (vozači amateri, držanje i nošenje oružja i dr.). U 2018. broj predhodnih pregleda porasao je za 40%, broj periodičnih pregleda za 6,3% u odnosu na prethodnu godinu. U porastu je broj konzilijarnih pregleda u svrhu ocjene radne sposobnosti (2018:1190, 2017: 1051), te broj pregleda radi utvrđivanja profesionalne bolesti (2018:220, 2017:156). U 2018. godini je zaprimljeno ukupno 18.738 prijava **ozljeda na radu** (15.623 na samom radnom mjestu) što je 5,1% više nego u prethodnoj godini. Ukupna stopa ozljeda na radu u 2018. bila je 1.313,2/100.000, a stopa ozljeda na samom radnom mjestu 1.094,9/100.000. Najrizičnije djelatnosti s obzirom na stopu ozljeda na samom radnom mjestu (bez ozljeda na putu do/s posla) u 2018. godini bile su: opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (2.165,5/100.000); poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (1.659,4/100.000); prerađivačka industrija (1.632,4/100 000); građevinarstvo (1.511,4/100.000); prijevoz i skladištenje (1.237,6/100.000) i djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (1.198,9/100 000).

Prema podacima iz prijava ozljeda na radu i izvješća Inspektorata rada Ministarstva rada i mirovinskog sustava u 2018. se dogodilo 50 smrtnih slučajeva na radu što je povećanje za 8% u odnosu na prethodnu godinu (46 u 2017.) te je stopa povećana sa 3,1 na 3,5/100.000 aktivnih osiguranika. Od ukupnog broja smrtnih ozljeda 44 ih se dogodilo na radnom mjestu (3,08/100.000), a 6 na putu do/s posla. Najveći broj smrtnih ozljeda (bez ozljeda na putu do/s posla) bila je u građevinarstvu (12 slučajeva; 12,25/100.000).

U 2018. godini prijavljeno je 137 profesionalnih bolesti. Od toga se 42% odnosi na radnike oboljele od bolesti uzrokovane izloženosti azbestu. Najveći broj profesionalnih bolesti zabilježen je u prerađivačkoj djelatnosti (47%), u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (20%) i u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (9%). S obzirom na spol oboljeli su u 64% slučajeva muškaraci, a 36% žene.

Ukupna stopa obolijevanja u 2017. je 11,4 na 100.000 aktivnih osiguranika. Najviša stopa profesionalnih bolesti s obzirom na djelatnost, zabilježena je u prerađivačkoj industriji 59,3/100.000, slijede djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva sa stopom od 47,6/100.000 i djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi sa stopom od 20,2/100.000.

U 2017. godini najčešće prijavljene profesionalne bolesti su: bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestom (42%), sindromi prenaprezanja uzrokovani kumulativnom traumom (26%) i zarazne i parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze (20%).

U djelatnosti zdravstvene zaštite žena u 2018. godini u skrbi ginekologa u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena bilo je 1.724.780 žena. Od ukupnog broja žena koje su izabrale svog ginekologa u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, samo njih 563.031 ili 32,6% (31,7% u 2017.) je i koristilo te usluge. Broj žena starijih od 15 godina koje su potencijalne korisnice kao i broj žena fertilne dobi je u padu.

U djelatnosti zdravstvene zaštite žena u 2018. godini ukupno je, ugovorno s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje (HZZO), radilo 259 timova puno i 12 djelomično radno vrijeme. U usporedbi s 2017. godinom broj ugovornih timova s punim radnim vremenom povećan je za 2, a s djelomičnim radnim vremenom smanjen je za 8.

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena posebice se prati zaštita trudnica. Broj pregleda po trudnici se znatno razlikuje po županijama te je u 2018. godini prosjek na razini cijele Hrvatske 7,5 pregleda po trudnici (7,8 u 2017.). Pri tome je potrebno uzeti u obzir činjenicu da određen broj trudnica posebice onih s rizičnom trudnoćom, zdravstvenu zaštitu ostvaruje u specijalističko-konzilijarnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti. Tijekom 2018. godine utvrđeno je ukupno 28.080 patoloških stanja u trudnoći što je povećanje od 4,8% u odnosu na 2017. godinu (26.781).

Prema izvješćima ordinacija primarne zdravstvene zaštite žena u 2018. godini (ugovorne i neugovorne) bilo je 14,8% manje posjeta u svrhu planiranja obitelji i/ili propisivanja jednog od kontracepcijskih sredstava u odnosu na prethodnu godinu. Najčešće su propisivani oralni kontraceptivi 75,0% i intrauterini ulošci 18,2%.

U 2018. godini obavljeno je 484.576 preventivnih pregleda u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena (ugovorne i neugovorne ordinacije), stopa 553,3/1.000 žena fertilne dobi što je smanjenje u odnosu na prethodnu godinu (553,6/1.000). U 2018. godini obavljeno je i 31.297 preventivnih pregleda dojki od čega je bilo 10,5% onih s patološkim nalazom, što je povećanje u odnosu na prethodnu 2017. godinu kad ih je bilo 9,5%.

U 2018. godini je uzeto 386.478 uzoraka za PAPA testova (stopa 441,3/1.000 žena fertilne dobi). Od ukupnog broja PAPA testova 9,0% bilo je patoloških (2017:10,3%).

Najčešći razlozi zbog kojih su žene dolazile u ginekološku ordinaciju i koristile usluge izabranog ginekologa u primarnoj

zdravstvenoj zaštiti žena u 2018. godini su: bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa s udjelom od 50,2%; drugi čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom 28,3%; trudnoća, porođaj i babinje 9,2%; novotvorine 6,2%, te zarazne i parazitalne bolesti 3,4%. Od najčešćih bolesti i stanja u 2018. godini na prvom su mjestu menopauzalni i perimenopauzalni poremećaji i druge upalne bolesti ženskih zdjeličnih organa 9.0%, zatim slijede poremećaji menstruacije 8,0%, postupci u vezi sa sprečavanjem neželjene trudnoće 7,7%, te nadzor nad normalnom trudnoćom 6,6%.

S krajem 2018. godine u izvanbolničkoj **hitnoj medicinskoj službi** radilo je 812 liječnika i 1.523 medicinskih sestara-medicinskih tehničara. Tijekom 2017. godine izvanbolnička hitna medicinska služba imala je ukupno 792.169 intervencija, od toga 347.720 (43.89%) je bilo na terenu (javnom mjestu i stanu), a 444.449 (56.11%) u prostorijama za reanimaciju županijskih zavoda za hitnu medicinu.

U **djelatnosti zdravstvene zaštite i liječenja usta i zubi** u 2018. godini radila su ukupno 1.896 tima koji uključuju: 1.839 doktora dentalne medicine, 1 specijalista dječje i preventivne dentalne medicine i 56 doktora ostalih specijalnosti. Ovi timovi skrbili su o 3.897.469 osiguranika, od kojih je 1.300.519 osiguranika koristilo zdravstvenu zaštitu. Uz ove timove usluge je pružalo 653 timova bez ugovora s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje: 665 doktora dentalne medicine, 27 specijalista dječje i preventivne dentalne medicine te 51 doktora drugih specijalnosti.

Zabilježeno je 3.990.845 posjeta u ugovornim i 753.921 posjeta u ordinacijama bez ugovora s HZZO. Neovisno o ugovoru s HZZO, obavljeno je 1.100.538 sistematskih pregleda. Plombirano je 2.402,550, a izvađeno 487.840 zuba. U 2018. godini načinjeno je 207.471 protetskih radova te je obavljeno 1.464.687 postupaka liječenja mekih tkiva usne šupljine.

U djelatnosti **zdravstvene njege u kući** 2018. godine radilo je 119 viših medicinskih sestara/tehničara, 170 prvostupnica/prvostupnika fizioterapije, 852 medicinske sestre/tehničar SSS te 137 fizioterapeutska tehničara SSS. Na taj način je u djelatnosti zdravstvene njege u kući ukupno radilo 1.278 zdravstvenih djelatnika. Prema podacima o broju osiguranika u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, jedan zdravstveni djelatnik u djelatnosti zdravstvene njege u kući dolazi prosječno na 3.500 osiguranika pri čemu je zabilježen prosječni godišnji broj od 2.438 postupaka po zdravstvenom djelatniku.

U Hrvatskoj je tijekom 2018. godine ukupno zabilježeno 10.685.592 **specijalističko-konzilijarnih pregleda**, od toga 9.953.550 u ordinacijama s ugovorom s HZZO, a 732.042 u ordinacijama bez ugovora s HZZO.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo je, prema zakonskim odredbama i obvezama, prikupio podatke **o obavljenim mikrobiološkim pretragama** iz humanih uzoraka po županijskim zavodima za javno zdravstvo i drugim zdravstvenim ustanovama (bolnicama) u RH za 2018. godinu.

Odbor za praćenje **rezistencije bakterija na antibiotike** u RH pri Akademiji medicinskih znanosti Hrvatske u suradnji s Referentnim centrom za praćenje rezistencije na antibiotike pri Klinici za infektivne bolesti redovito prati rezistenciju bakterija na antibiotike u Hrvatskoj. U 2018.g. sakupljeni su podaci iz 38 centara, koji provode praćenje u razdoblju od 1.10. do 31.12. tekuće godine osim za streptokoke grupe A (BHS-A), anaerobne bakterije i šigele za koje praćenje traje cijele godine s obzirom na mali broj izolata.

Zarazne bolesti i cijepljenje

Praćenje, proučavanje, sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti je zbog prioritetne važnosti zakonski određeno s više zakona i pravilnika, a među njima su najvažniji: Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, Pravilnik o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti, Pravilnik o načinu provedbe obvezne imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse.

Prioritetna važnost zaraznih bolesti i nadzora nad zaraznim bolestima istaknuta je i u zakonskim dokumentima Europske unije, a još ju više naglašava najnovija globalna povećana opasnost od moguće zlonamjerne uporabe uzročnika zaraznih bolesti kao što je anthrax, variola i dr., a k tome još i pojava novih ili novootkrivenih bolesti npr. pandemijske gripe A(H1N)/pdm2009 ili tropskih arbovirusnih bolesti koje prenose novonaseljeni komarci (chikungunya, dengue, i dr.), što se također u 2010. ostvarilo i u Hrvatskoj, kao i pojava epidemije bolesti Zapadnog Nila 2012. i 2013. godine u Hrvatskoj te epidemija s najvećim brojem oboljelih 2018. godine. 2014. i 2015. godinu obilježile su zarazne bolesti koje predstavljaju prekograničnu prijetnju zdravlju kao što su Ebola virusna bolest i Zika virusna bolest koje su potakle brojne mjere pripravnosti u našoj zemlji. U skladu sa spomenutim zakonima i pravilnicima, Služba za epidemiologiju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, koja je i Referentni centar Ministarstva zdravstva za epidemiologiju, s ulogom tzv. CDC-a (Center for Disease Control, središte za prevenciju/suzbijanje bolesti), djeluje kao središte informacijskog sustava prijavljivanja i praćenja zaraznih bolesti te nadzora nad provedbom svih najvažnijih preventivnih i protuepidemijskih mjera koje provode mnogi i raznoliki sudionici u sustavu zdravstvene zaštite od obiteljskih liječnika do klinika, a unutar tog sustava i posebno za to educirana i opremljena higijensko-epidemiološka odnosno epidemiološka služba u zavodima za javno zdravstvo.

U ovoj publikaciji izdvojeni su najvažniji podaci i pokazatelji stanja zaraznih bolesti u Hrvatskoj u prošloj godini. Oni upućuju da se situacija može procijeniti kao povoljna.

Između ostaloga se može uočiti stalno vrlo niska učestalost trbušnog tifusa (1 importirani slučaj) i niska učestalost bacilarne dizenterije (1 u 2017. godini), a sve to kao povoljna posljedica općeg poboljšanja higijensko sanitarnih prilika u zemlji. Ipak broj oboljelih od bacilarne dizenterije 2018. godine je viši (66) jer se početkom godine epidemija pojavila u jednom kolektivu, a potom krajem godine u podskupini stanovništva gdje se zaraza širila spolnim putem. Broj oboljelih od hepatitisa A viši je 2018. godine nego godinu ranije (96:47) i time viši nego prijašnjih godina.

Zahvaljujući sustavnom cijepljenju, većina bolesti protiv kojih se cijepi pokazuju također vrlo povoljno stanje: difterija (0), tetanus (5), pertussis (128), rubeola (0), parotitis epidemica (24), poliomyelitis (0, takvo je stanje od 1989; eradikacija proglašena 2002.). Ipak 2018. godine imali smo manju epidemiju ospica na području jedne županije sa 16 oboljelih, a ukupno je u Hrvatskoj zabilježeno 23 oboljelih. Posljednjih godina učestalost salmoneloza je stabilna (2018: 1349), zahvaljujući vrlo složenim preventivnim mjerama s obzirom na velik broj izvora zaraze među ljudima i životinjama (zoonoza). U 2018. godini zabilježena je do sada najniža učestalost tuberkuloze sa 372 prijave oboljelih i incidencijom 9,1/100 000 (u 2017. godini 377 prijava i incidencija 9,2/100 000), što Hrvatsku svrstava u države s niskom incidencijom tuberkuloze (manje od 10/100 00) već drugu godinu za redom. Najčešća je plućna tuberkuloza (85,8% svih prijava), od kojih je većina (90%) potvrđena kulturom. Kao i prethodnih godina, najveći broj oboljelih zabilježen je u dobi od 70 godina i stariji (115 prijava).

Spolno prenosive bolesti na temelju prikupljenih prijava zaraznih bolesti pokazuju razmjerno povoljno stanje, s niskom učestalošću, bez znatnijih odstupanja u odnosu na godinu ranije: sifilis (35), gonoreja (47), HIV/AIDS (94). HIV/AIDS se kod nas kroz 30-ak godina od pojave prvih slučajeva (1985.) zadržava na niskoj razini, jednoj od najnižih u Europi, zahvaljujući kontinuiranoj i sustavnoj primjeni cijelog skupa mjera prevencije, dijagnostike i liječenja, od praćenja epidemiološke situacije, nadzora nad pripravcima iz ljudske krvi do zdravstvenog odgoja i prosvjećivanja koje se kod nas provode još od vremena prije pojave prvih slučajeva tj. od 1983. godine, a koje su sastavnice Nacionalnog programa za prevenciju HIV/AIDS-a.

Hrvatska pripada zemljama niske razine epidemije HIV infekcije i AIDS-a, no pojedina istraživanja ukazuju da postoji moguća koncentrirana epidemija u populaciji muškaraca koji imaju spolne odnose s muškarcima. Prema prijavama oboljenja od zaraznih bolesti HIV infekcija i AIDS pokazuju stabilan i padajući trend pojavnosti oboljelih i umrlih od AIDS-a, te blago povećanje broja slučajeva HIV infekcije posljednjih nekoliko godina. Prosječno se u posljednje tri godine na godišnjoj razini bilježi 104 nova slučaja HIV/AIDS-a. U kumulativnom broju HIV/AIDS oboljelih (1985.-2018.) najveći broj osoba zarazio se spolnim putem prijenosa (85,1%). Raspodjela prema vjerojatnom putu prijenosa pokazuje najveći udio homo/biseksualnog puta prijenosa (muškarci koji imaju spolne odnose s muškarcima) (78,9 %), dok udio HIV prijenosa putem injiciranja droga čini %. U 2018. godini kao ni u prethodnim godinama nema novooboljelih koji su se zarazili zaraženom krvi ili krvnim pripravcima u zdravstvenom sustavu, zahvaljujući kontroli kvalitete i sigurnosti krvi i krvnih pripravaka. Udio skupine kod koje se nije uspjelo saznati vjerojatan put prijenosa je u blagom porastu u odnosu na prethodne godine (9,1 % svih slučajeva). Prijenos infekcije HIV-om putem injektiranja droge, kao i ostali putevi prijenosa (heteroseksualni put prijenosa, prijenos s majke na dijete, prijenos putem zaražene krvi) pokazuju stabilan ili padajući trend pojavnosti, dok se posljednjih godina bilježi trend porasta novodijagnosticiranih među muškarcima koji imaju spolne odnose s osobama istog ili oba spola. Iako Hrvatska spada među zemlje niske razine epidemije HIV-infekcije, nužno je i dalje provoditi sve mjere suzbijanja i sprečavanja ove infekcije, te pojačati ciljane mjere prevencije usmjerene prema populaciji muškaraca koji imaju spolne odnose s muškarcima.

Već je široko poznato da je dosadašnja provedba Nacionalnog programa masovnog cijepljenja u Hrvatskoj postigla iznimne uspjehe u suzbijanju zaraznih bolesti. Za održavanje povoljnih učinaka ove najučinkovitije masovne preventivne mjere nužan je daljnji nastavak tog rada. Plansko izvršenje nacionalnog Programa cijepljenja je jedna od najvažnijih zadaća zdravstvene službe. Tablice pokazuju da su i u 2018. rezultati provedbe vrlo dobri. Za to vrijedi zahvaliti i na ovome mjestu svim liječnicima i drugima, uključenima u realizaciju Programa, od kreacije i donošenja programa i plana, preko nabavke i osiguranja ravnomjerne opskrbe cjepivima, do samog cijepljenja uz posebnu pozornost na eventualne nuspojave cijepljenja i na koncu evaluacije učinka stalnom kontrolom procijepljenosti, a posebno praćenjem stanja pobola od bolesti protiv kojih se cijepi.

Analiza postotaka obuhvata osoba predviđenih za cijepljenje u 2018. pokazuje da u primovakcinaciji nažalost nije postignut zakonom propisan minimum (95%) s ni jednim cijepljenjem osim BCG cijepljenja no bitno je naglasiti kako je u 2018. godini zaustavljen pad cjepnih obuhvata, koji smo uočavali od 2011. do 2017. godine . Najveći porast obuhvata uočen je kod primarnog cijepljenja protiv ospica, zaušnjaka i rubele (s 89% na 93,2%) i revakcinaciji protiv difterije, tetanusa i hripavca u drugoj godini života (s 86,6% na 89,4%).

Uz ukupan zadovoljavajući postotak važno je da i na razini županija i epidemioloških područja unutar pojedinih županija postoci budu ujednačeni i na dovoljno visokoj razini, kako ne bi nastali tzv. "džepovi" niske procijepljenosti, što je podloga za nastanak manjih ili većih ponovnih epidemija sada potisnutih bolesti. U 2018. godini bilježe se niski cjepni obuhvati kod primarnog cijepljenja protiv ospica, zaušnjaka i rubele u Splitsko dalmatinskoj i Primorsko goranskoj županiji koje imaju obuhvate niže od 90%.

U 2018. godini došlo je do prekida negativnog trenda i porasta cjepnih obuhvata što je dobar znak, te ako obuhvati nastave rasti, moguće je da izbjegnemo epidemije bolesti protiv kojih se cijepi, što nam je ozbiljno prijetilo zadnjih godina.

Može se ocijeniti da se Hrvatska na području zaraznih bolesti posve izjednačila s razvijenim zemljama Europe i svijeta. Postignuto povoljno stanje zaraznih bolesti, zbog određenih postojećih rizičnih čimbenika još uvijek je nesigurno i ovisno o daljnjoj sustavnoj primjeni svih mjera.

U 2018. godini **dijagnostika tuberkuloze** provodila se u 15 laboratorija organiziranih na tri razine. Broj uzoraka po pojedinom laboratoriju se kretao od 415 do 10.663. Na tuberkulozu je pregledano ukupno 34.805 kliničkih uzorka, a u 4,1% uzoraka otkrivene su mikobakterije. Među 1.689 izoliranih sojeva mikobakterija, *M. tuberculosis* i dalje dominira s 1.387 (82,1%) izolata. Udio netuberkuloznih mikobakterija

(NTM) među izoliranim mikobakterijama smanjio se u odnosu na 2017. godinu, s 21,9% na 17,9%. Tijekom 2018. godine iz kliničkih uzoraka nije izoliran *M. bovis*, a *M. bovis – BCG* soj je dokazan u dva uzorka. Od 1.300 testiranih sojeva *M. tuberculosis*, 53 (4,1%) ih je bilo rezistentno na prvu liniju antituberkulotika. Ukupno je 12 bolesnik imalo rezistentni oblik tuberkuloze, pri čemu je pet bolesnika imalo multirezistentan i polirezistentan oblik. Preostalih 7 imalo je tuberkulozu monorezistentnu na streptomicin, izonijazid i pirazinamid. Kod 37 bolesnika nađena su dva ili više izolata netuberkuloznih mikobakterija čime su ispunjeni mikrobiološki kriteriji za dijagnozu mikobakterioza. Najčešće su to bili *M. avium, M. xenopi, M. intracellulare*, *M.mucogenicum*.

Stacionarna zdravstvena zaštita

Prema podacima iz Godišnjeg izvješća o radu stacionarne zdravstvene ustanove u Hrvatskoj u 2018. godini je ukupno bilo 79 ustanova, lječilišta i hospicij i to 5 kliničkih bolničkih centara, 8 kliničkih bolnica i klinika, 22 općih bolnica, 33 specijalne bolnice, lječilišta i hospicij, 9 općih stacionara, 1 izvanbolničko rodilište i 1 dom zdravlja s odjelom za hemodijalizu. Na **stacionarnim odjelima** hrvatskih bolnica 2018. godine bilo je 718.902 hospitalizaija (u 2017. godini 725.340), uključujući boravke u bolnici zbog poroda, pobačaja i bolničke rehabilitacije.

Prema individualnim prijavama o liječenim pacijentima broj hospitalizacija u stacionarnom dijelu bolnica Hrvatske u 2018. godini iznosio je 667.427 dok je u 2017. godini zabilježeno 678.101 hospitalizacija. Od 2017.godine u broj hospitalizacija uključene su i hospitalizacije zbog poroda, pobačaja i hospitalizacije u djelatnosti rehabilitacije.

Broj postelja u svim stacionarnim zdravstvenim ustanovama izražen na 1.000 stanovnika u 2018. godini iznosi 5,40 (5,38 u 2017. godini). Prema strukturi postelja na 1.000 stanovnika u 2018. godini bile su 3,44 (3,47 u 2017.) postelje u akutnim djelatnostima, i to 1,49 u općim bolnicama te 2,13 u KBC, kliničkim bolnicama i klinikama. U kroničnim djelatnostima na raspolaganju je bilo 1,96 postelja na 1.000 stanovnika.

U 2018. godini ostvareno je 5.931.261 dana bolničkog liječenja, što znači 8,25 dana prosječnog liječenja po jednom boravku. U 1990. godini je prosječno trajanje liječenja bilo 15,37 dana. Prosječno trajanje liječenja smanjilo se u općim bolnicama od 12,3 u 1990. godini na 6,47 u 2018. godini. U KBC, klinikama i kliničkim bolnicama prosječni se boravak u bolnici smanjio od 12,05 na 6,48 dana po bolesniku, a u specijalnim bolnicama, lječilištima i hospiciju od 34,83 na 24,17 dana po bolesniku.

Interval obrtaja (prosječan broj dana nekorištenja kreveta između dva pacijenta) u općim bolnicama, stacionarima i izvanbolničkim rodilištima je 2,69 u 2018. godini, u KBC, kliničkim bolnicama i klinikama iznosi 2,00, a u specijalnim bolnicama, lječilištima i hospiciju 14,45 dana.

Vodeći uzroci hospitalizacija u stacionarnom dijelu bolnica u Hrvatskoj u 2018. godine su: bolesti cirkulacijskog sustava, novotvorine, čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom, trudnoća, porođaj i babinje , te bolesti probavnog sustava. Ukupno se u bolnicama Hrvatske zbrinjava nešto više žena nego muškaraca (1,18:1) te su u ukupnom morbiditetu neke tipično ženske dijagnoze više zastupljene.

Od 2018.godine u ukupan broj hospitalizacija uključene su i hospitalizacije zbog poroda, pobačaja i hospitalizacije u djelatnosti rehabilitacije te su u žena najzastupljenije u 2018. godini bile hospitalizacije zbog trudnoće, porođaja i babinja, zatim slijede čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom, novotvorine, bolesti cirkulacijskog sustava te bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva. U muškaraca liječenih u bolnicama u Hrvatskoj najzastupljeniji uzroci hospitalizacija u 2018. godine bile su bolesti cirkulacijskog sustava, slijede novotvorine, bolesti probavnog sustava, ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka te čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom. U dobi do 64 godine bilo je 420.543 hospitalizacija, najčešće zbog čimbenika koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom, trudnoće, porođaja i babinja, novotvorina, mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja te bolesti cirkulacijskog sustava . Broj hospitalizacija u dobi 65 godina i više u bolnicama u Hrvatskoj (uključujući bolničku rehabilitaciju) u 2018. godini iznosi 246.884 (ili 37% od ukupnog broja hospitalizacija).

Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacija u dobi 65 godina i više su: bolesti cirkulacijskog sustava, novotvorine, bolesti probavnog sustava, ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka, te bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva.

U dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i bolničkim hemodijalizama u Hrvatskoj je tijekom 2018. godine zabilježen 613.795 boravaka (2017. godine zabilježeno je 548.671 boravaka). Najviše hospitalizacija u dnevnim bolnicama i bolničkim hemodijalizama zabilježeno je u internoj medicini (216.413), na hemodijalizi (58.810), pedijatriji (56.372), općoj kirurgiji (40.778) te oftalmologiji i optometriji (40.242).

Vodeće skupine bolesti **u bolničkoj rehabilitaciji** 2018. godine su: bolesti mišićno – koštanog sustava, čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom, bolesti živčanog sustava, ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka te bolesti kože i potkožnog tkiva. Ukupno je bilo 48.488 hospitalizacija.

Porodi i pobačaji

U 2018. godini u rodilištima Hrvatske su, temeljem individualnih prijava poroda, ukupno registrirana 36.753 poroda s ukupno 37.437 rođenih. Od ukupno rođenih, 37.278 djece je živorođeno, 159 mrtvorođeno, a od živorođenih je u prvih sedam dana života umrlo 93 novorođenčadi.

Ovi podaci iz zdravstvenih ustanova su odraz rada rodilišta i razlikuju se od podataka Državnog zavoda za statistiku koji se, prema UN-ovoj i EUROSTAT-ovoj metodologiji, odnose na djecu čije majke imaju prebivalište u RH i nisu bile odsutne iz RH duže od jedne godine, kao i djecu majki koje nemaju stalno prebivalište u RH, ali na području RH borave jednu godinu ili duže.

U ukupnom broju poroda, najviše ih je zabilježeno u dobi 30-34 godine (12.671 porod, odnosno 97,1/1.000 žena ove dobne skupine), zatim u dobi 25-29 godina (10.305 poroda odnosno 87,6/1.000 žena ove dobne skupine). Po učestalosti poroda slijede dobne skupine 35-39 godina (6.658 poroda, 47,8/1.000 žena ove dobne skupine) i 20-24 godine (4.837 poroda, 41,2/1.000 poroda žena ove dobne skupine). Zabilježena su i 222 poroda kod maloljetnica i 666 poroda u dobi 18-19 navršenih godina života te stopa rađanja u adolescentnoj dobi (< 20 navršenih godina života) iznosi 8,7/1.000 ove dobne skupine. Nakon 40. godine života rodile su 1.394 žene, u dobnoj skupini 40 - 44 godine 9,8/1.000, a u skupini 45-49 godina 0,45/1.000 žena te dobi.

U 2017. godini dolazi do promjena u načinu izvještavanja u odnosu na prethodne godine, stoga i 2018. godine za 4,6% rodilja nije zabilježen podatak o broju ranijih poroda. Među 35.081 rodiljom s poznatim podatkom o ranijim porodima, bilo je 14.658 prvorotki ili 41,8% ukupnog broja rodilja, 12.760 drugorotki (36,4%), 5.167 trećerotki (14,7%) i 2.496 poroda višeg reda rođenja (7,1%).

U 2018. godini bile su 33.985 rodilje s poznatim podatkom o pobačajima i/ili prekidima trudnoće, a u 2.768 prijava poroda (7,5%) ovaj podatak nije naveden. 27.266 rodilja ili 80,2% ukupnog broja rodilja evidentirano je bez ranijih pobačaja ili prekida trudnoće, 5.099 rodilja ili 15,0% zabilježeno je s jednim pobačajem ili prekidom trudnoće, 1.189 rodilja ili 3,5% s dvama pobačajima i/ili prekidima trudnoće i 431 ili 1,3% s 3 ili više pobačaja i/ili prekida trudnoće.

Među ukupno 36.753 poroda, zabilježeno je 36.080 jednoplodnih poroda (98,2%). Blizanci su porođeni u 663 poroda (1,8%), trojci u 9 poroda i četvorci u 1 porodu.

U 2018. godini, prema podacima mortalitetne statistike Državnog zavoda za statistiku, zbog komplikacija u porodu i babinju nije umrla nijedna rodilja.

Svaka trudnoća koja ne završi porodom smatra se **pobačajem** i prijavljuje se u Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav. U trudnoću završenu pobačajem ubraja se: izvanmaterična trudnoća, mola hydatidosa, ostali abnormalni produkti začeća, spontani, legalno inducirani, ostali i nespecificirani pobačaj.

Tijekom 2018. godine putem individualne prijave pobačaja u Bazu pobačaja je prijavljen 6.251 pobačaj, što je minimalni porast u odnosu na prethodnu godinu. Tim prijavama je u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo pribrojeno još 813 pobačaja koji nisu prijavljeni, unatoč zakonskoj obavezi, ali su evidentiranu u Bazi hospitalizacija. Ukupan broj pobačaja je tako 7.064.

Prema pojedinačnim MKB-10 šiframa najveći udio čine tzv. „ostali abnormalni produkti začeća“ (O02), 37,02%. Zatim slijede legalno inducirani pobačaji (36,21%). „Spontani pobačaji“ (O03) čine 18,23% ukupnih pobačaja. Izvanmaternična trudnoća (O00) je evidentirana u 7,18% prijavljenih pobačaja, a ostali i nespecificirani pobačaji se prijavljuju sporadično.

Među ženama s legalno induciranim pobačajima najviše je onih sa živorođenom djecom (66,2%) te u dobi od 30-39 godina (46,6%).

Registri kroničnih bolesti

Registar za rak osnovan je 1959. godine radi prikupljanja, obrade i analize podataka o incidenciji raka. Od 1994. godine Registar za rak Republike Hrvatske punopravni je član Međunarodne udruge registara za rak (IACR) sa sjedištem u Lyonu, Francuska, a uključen je i u Europsku mrežu registara za rak (ENCR).

Prema objavljenim podacima Registra za rak za 2016. godinu dijagnosticirano je 23.650 novih slučajeva raka (invazivni oblici raka bez raka kože), od čega 12.632 kod muškaraca i 11.018 kod žena. Stopa incidencije iznosila je 566,6/100.000; 626,9/100.000 za muškarce i 510,2/100.000 za žene.

Pet najčešćih sijela u muškaraca, koji čine ukupno 57% u incidenciji su: prostata (19%), traheja, bronh i pluća (17%), kolon (10%), rektum, rektosigma i anus (6%) i mokraćni mjehur (5%). Pet najčešćih sijela u incidenciji raka u žena su: dojka (25%), kolon (9%), traheja, bronh i pluća (8%), tijelo maternice (6%) i rektum, rektosigma i anus (5%). Tih pet sijela sudjeluje s 53% u ukupnoj incidenciji raka u žena. Rak debelog crijeva (kolon i rektum zajedno) dolazi na treće mjesto kod muškaraca s udjelom u incidenciji od 16% a kod žena na drugo (14%). Ukupno, kolorektalni rak je bio najčešći dijagnosticirani rak u Hrvatskoj u 2016. godini.

U Zavodu je još 1961. godine utemeljen **Registar za psihoze Hrvatske**. Skupina mentalnih poremećaja na devetom je mjestu ljestvice uzroka hospitalizacija u Hrvatskoj 2018. godine s udjelom od 5,8%. Međutim, po broju korištenih dana bolničkog liječenja nalazi se na prvom mjestu s udjelom od 17,2% u ukupnom broju dana bolničkog liječenja. To praktički znači da se u Hrvatskoj skoro svaki 6. dan bolničkog liječenja koristio za skupinu mentalnih poremećaja. U ukupnom broju dana bolničkog liječenja radi mentalnih poremećaja prednjači shizofrenija s udjelom od 28,5%.

Godine 1962. bilježi se najveći broj po prvi put bolnički liječenih osoba s dijagnozom shizofrenije, od kojih je dio već ranije bio hospitaliziran, ali nije bio registriran do osnutka Registra. U daljnjem razdoblju dobno-standardizirana stopa bolničke incidencije shizofrenije i shizoafektivnih poremećaja prosječno iznosi 0,24/1.000 stanovnika starijih od 15 godina. Vidljiv je porast broja primljenih i otpuštenih osoba s dijagnozom shizofrenije, kao i broj prijema i otpusta. Također raste omjer prijema u odnosu na primljene bolesnike te omjer otpusta i otpuštenih bolesnika. Hospitalizacije su učestalije, ali pretežito kraće, s kraćim ukupnim vremenom koje bolesnik provede u bolnici, dok broj bolesnika liječenih tijekom cijele godine opada.

Takvo je stanje odraz boljeg obuhvata bolesnika bolničkim liječenjem, ali i psihijatrijske zaštite bolesnika s intenzivnijim terapijskim i rehabilitacijskim programima te izvanbolničkim praćenjem i liječenjem, što ujedno predstavlja i unapređenje kvalitete života bolesnika.

U Hrvatskoj se kroz godine bilježe oscilacije broja počinjenih **samoubojstava** kao i stope na 100.000 stanovnika uz trend opadanja od 1999. godine. Najmanji broj izvršenih samoubojstava, u prošloj dekadi, zabilježen je 1995. god. (930 slučaja; stopa 19,4) te u razdoblju 2000. - 2018. (926

slučajeva, stopa 20,9 2000. god.; 679 slučajeva, stopa 16,6 2018. god.). S obzirom na spol u istom razdoblju, omjer samoubojstava muškaraca i žena kretao se u rasponu od 2,2 do 3,7:1.

[Svi podaci o osobama liječenim zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u sustavu zdravstva prikupljaju se u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo i prate od 1978. godine u **Registru osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga**. Tijekom 2017. godine u zdravstvenim ustanovama Republike Hrvatske, registrirano je 7.157 osoba liječenih zbog ovisnosti o psihoaktivnim drogama. U dobi do 20 godina bilo ih je 459 (6,4%), a najviše je liječenih ovisnika bilo u dobnoj skupini između 30 i 39 godina (3.072 osoba – 42,9%). Morfinski tip ovisnosti je i dalje najprisutniji među našim liječenim ovisnicima koji dospiju na liječenje i iznosi 80,7% od svih koji dođu na liječenje. Ovako visokom udjelu liječenih zbog ovisnosti o opijatima djelomično je razlog i veliki broj ovisnika koji su liječeni metodom održavanja na metadonu te korištenju buprenorfina. Marihuana (kanabis) se tijekom 2017. godine kao vodeća droga javljala u 12,9% slučajeva. Prosječna dob prvog uzimanja kanabinoida je 16,2 godine. Najizraženiji problemi zlouporabe opijata kao što pokazuju i stope na 100.000 stanovnika u dobi od 15 do 64 godine, i nadalje su na području Zadarske, Istarske, Šibensko-kninske, Primorsko-goranske, Grada Zagreba, Splitsko-dalmatinske te Dubrovačko-neretvanske županije. Stopa liječenih ovisnika na 100.000 stanovnika (u dobi od 15 do 64 godine) za Republiku Hrvatsku iznosi 200,3.

Hrvatski registar o osobama s invaliditetom počeo je s radom 2002. godine. Raspolaganje odgovarajućim podacima o dizabilitetu/invaliditetu preduvjet je za planiranje odgovarajućih preventivnih mjera i donošenje programa za osobe s invaliditetom. Hrvatska je, prepoznajući taj problem, donijela Zakon o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN64/01), koji propisuje način prikupljanja, obrade i zaštite tajnosti podataka o osobama s invaliditetom. Registar se vodi u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo.
Podaci se u Registar prikupljaju iz sustava:

- zdravstva
- socijalne skrbi
- obrazovanja
- Ministarstva hrvatskih branitelja
- Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
- Ureda državne uprave za gospodarstvene poslove,

a izmjenom sustava vještačenje i donošenjem Zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja (NN85/14) izvor postaje i to tijelo.

Do 01. 09. 2018. Hrvatski registar o osobama s invaliditetom je iz navedenih izvora zaprimio 1.168.268 individualnih izvješća za 500.724 osoba s invaliditetom.]

Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću osnovan je 2000. godine s ciljem unapređenja zdravstvene zaštite osoba sa šećernom bolešću, utvrđivanja prevalencije i incidencije šećerne bolesti i njenih akutnih i kroničnih komplikacija, praćenja morbiditeta i mortaliteta, te osnovnih kliničkih pokazatelja na nacionalnoj razini. Prijava je od 2004. godine obavezna za sve liječnike primarne i sekundarne zdravstvene zaštite koji u svojoj skrbi imaju osobe sa šećernom bolešću. U Republici Hrvatskoj je, prema podacima CroDiab registra i Centralnog zdravstvenog informacijskog sustava (CEZIH), u 2018. godini registrirano 303.992 punoljetnih osoba s dijagnozom šećerne bolesti**.**

U 2018. godini pristigle su BIS (engl. Basic Information Sheet) prijave za 97.263 osobe sa šećernom bolešću. Regulacija glikemije bila je dobra (HbA1c<6,5%) u 31.83%, granično zadovoljavajuća (6,5%<HbA1c<7,5%) u 33.23%, a loša (HbA1c>7,5%) u 34.94% bolesnika uz prosječne vrijednosti (aritmetička sredina ± standardna devijacija) HbA1c 7,25±1,50, glikemije natašte 8,99±6,97 te postprandijalne glikemije 9,06±3,86.

Pobol i uzroci smrti osoba starije životne dobi

Poput većine europskih zemalja, Republika Hrvatska pripada državama s vrlo starim stanovništvom. Prema popisu stanovništva 2011. godine Republika Hrvatska je imala 758.633 stanovnika u dobi 65 i više godina (17,7%).

Prema izvješćima iz primarne zdravstvene zaštite u 2018. godini broj utvrđenih bolesti i stanja zabilježenih u djelatnosti opće/obiteljske medicine iznosi 3.050.239 ili 33,89%. Najčešće skupine utvrđenih bolesti i stanja kod starijih osoba su: bolesti cirkulacijskog sustava (s udjelom od 19,43%), bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (12,04%), bolesti dišnog sustava (7,99%) te endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma (7,24%).

Udio hospitaliziranih u dobi 65 i više godina u 2018. godini (uključujući bolničku rehabilitaciju) na stacionarnim odjelima bolnica Hrvatske iznosio je 37,0% ukupno liječenih (u 2017. godini 36,8%). Zabilježeno je 246,884 hospitalizacija osoba starijih od 65 godina (stopa 296,52/1.000 što je nešto manje u odnosu na stopu u 2017. godinini – 304,76/1.000), s ukupno 2.424.690 dana bolničkog liječenja. Prosječna dužina liječenja po jednom boravku je bila 9,82 dana (u 2017. godini 10,58). Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacija starijih ljudi su: bolesti cirkulacijskog sustava (65,79/1.000), novotvorine (47,49/1.000), bolesti probavnog sustava (23,28/1.000), ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (23,03/1.000), te bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (22,68/1.000).

U dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i bolničkim hemodijalizama u 2018. godini je bilo 402.179 hospitalizacija u dobi 65 i više godina (358.161 u 2017. godini), od toga 209.279 muškarca i 192.900 žena. Prema individualnim prijavama pacijenata najčešći uzroci hospitalizacija su: bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa (210,83/1.000), novotvorine (105,93/1.000), bolesti oka i adneksa (29,72/1000),bolesti cirkulacijskog sustava (19,64/1.000), te simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo (17,19/1.000).

Prema podacima o umrlima Državnog zavoda za statistiku u 2018. godini umrlo je 43.576 (u 2017. 44.301) osoba u dobi 65 i više godina, a stopa smrtnosti za ovu dob iznosila je 52,34/1.000 (u 2017. 54,14/1.000). U dobnoj skupini 65 i više godina najviše ljudi umire od cirkulacijskih bolesti, stopa 24,95/1.000 (25,86/1.000 u 2017.). Na drugom mjestu uzroka smrti su novotvorine sa stopom od 12,62/1.000 (12,50/1.000 u

2017.), zatim endokrine bolesti i bolesti prehrane i metabolizma 3,12/1.000 (2,64/1.000 u 2017.), bolesti dišnog sustava 2,52/1.000 (3,54/1.000 u 2017.) te ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka 2,25/1.000 (1,93/1.000 u 2017.). U 2018. godini zabilježeno je 1.875 nasilnih smrti (stopa od 2,25/1.000) u osoba 65 i više godina. Najveći broj nasilnih smrti uzrokovan je padovima (1.135 osoba; stopa 1,36/1.000) i drugim vanjskim uzrocima slučajnih ozljeda (264 osobe; stopa 0,32/1.000). Čak 13,49% svih vanjskih uzroka smrti osoba u dobi 65+ u 2018. godini posljedica su namjernog samoozljeđivanja (253 osobe, stopa 0,31/1.000).

Zdravstvena ekologija

Sustav praćenja **zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe** bazira se na obvezi laboratorija ovlaštenih za ispitivanja zdravstvene ispravnosti istih da tromjesečno Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo dostavljaju izvješća o broju i tipu pregledanih uzoraka i ishodu analiza.

U 2018. godini je u ovlaštenim laboratorijima koji su dostavili izvješće mikrobiološki ispitano ukupno 29.222 uzoraka namirnica, od čega je neispravno bilo 1.920 ili 6,57% (u 2017. godini 6,1%). Od 2 ispitana uzoraka podrijetlom iz uvoza nije bilo neispravnih (u 2017. godini 4,14%).

Najčešći razlog mikrobiološke neispravnosti uzoraka namirnica u smislu higijenske neispravnosti hrane bio je nalaz aerobnih mezofilnih bakterija, enterobakterija, *Escherichia coli*, kvasaca i plijesni koji nije bio sukladan preporučenim mikrobiološkim kriterijima prema Vodiču za mikrobiološke kriterije za hranu (Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, lipanj 2013.). Razlog zdravstvene neispravnosti mikrobiološki pregledanih uzoraka namirnica bio je nalaz bakterije *Salmonella spp.* i bakterije *Listeria monocytogenes* koji nije odgovarao odredbama Pravilnika o mikrobiološkim kriterijima za hranu (NN74/08, 156/08, 89/10).

U ovlaštenim laboratorijima koji su dostavili podatke za 2018. godinu na kemijske parametre ispitano je 10.417 uzoraka namirnica domaćeg podrijetla, od čega je 264 ili 2,53% neispravno. Istovremeno je kemijski pregledano 47 uzoraka namirnica iz uvoza bez neispravnih, što zajedno čini 10.464 ukupno pregledanih uzoraka, od čega je 264 ili 2,52% bilo neispravno.

Najčešći uzroci zdravstvene neispravnosti namirnica uslijed nezadovoljenja kemijskih parametara bili su neispravno deklariranje sastava, neodgovarajuća senzorska svojstva zbog kemijskih promjena, sadržaj umjetnih sladila i ostalih aditiva (konzervansi, organska bojila i drugi), pesticida, teških metala i mikotoksina iznad, te joda u soli ispod propisima dopuštenih količina. Također, dio uzoraka namirnica nije bio u skladu s odredbama zakonskih propisa koji se odnose na genetski modificirane organizme i proizvode.

U 2018. mikrobiološki je pregledano ukupno 1.153 uzoraka predmeta opće uporabe (1.152 domaćih i 1 iz uvoza), od čega njih 6 ili 0,52% nije odgovaralo. Na kemijske parametre zdravstvene ispravnosti pregledano je ukupno 1.806 uzoraka predmeta opće uporabe (1.798 domaćih i 8 iz uvoza), od čega je odbijeno 85 ili 4,71% (4,73% domaćih i 0% uzoraka iz uvoza).

Podaci za razdoblje od 1996. do 2018. godine ukazuju da broj ispitanih uzoraka namirnica i predmeta opće uporabe znatno varira od godine do godine. U 2018. godini zabilježen je pad broja mikrobiološki i kemijski ispitanih namirnica, kao i smanjenje broja mikrobiološki i kemijski pregledanih uzoraka predmeta opće uporabe u odnosu na prošlu godinu.

Procjenjuje se da je u Hrvatskoj na javnu vodoopskrbu priključeno oko 91,5% stanovništva, dok je na lokalnu vodoopskrbu priključeno oko 1,5% stanovništva. Ostali dio stanovništva opskrbljuje se vodom putem individualne vodoopskrbe (bunari, gusterne, vodotoci, …).

Monitoring **vode za ljudsku potrošnju** se u 2018. godini proveo po naputcima iz Zakona o vodi za ljudsku potrošnju i Pravilnikom o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine“, broj 125/17). Kako su ovi propisi doneseni sredinom i krajem 2013. godine, a svaki se monitoring provodi od početka godine, odlučeno je da će se oni provoditi od 2014. godine. Stari propisi težinu su stavili na kvalitetu sirove vode, a voda iz mreže pregledavala se na ciljane pokazatelje. Novi propisi težinu stavljaju na zdravstvenu ispravnost vode iz razvodne mreže, a kvalitetu sirove vode prate informativno.

Planom monitoringa kojega je donijelo Ministarstvo zdravstva za 2018. g. na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, bilo je obuhvaćeno oko 92% stanovništva (javna i dio lokalne vodoopskrbe).

Opskrbljenost vodom za ljudsku potrošnju iz javnih vodoopskrbnih sustava na razini države iznosi 91,5%. Najmanji postotak opskrbljenosti od 61,3% ima Koprivničko-križevačka županija, a najveći Međimurska županija s 100% opskrbljenosti.

Najčešći uzrok kemijske neispravnosti odnosi se na fizikalna svojstva vode, prisutnost dušikovih soli, željeza ili mangana te na povećane ukupne količine organske tvari. Također se pojavljuje problem povišene koncentracije arsena koji je geološki prisutan u nekim djelovima Istočne Hrvatske. Ova pojavnost nije novost, nego je rezultat snižavanja MDK-vrijednosti za pet puta (na 10 μg/L). Svi vodoopskrbni sustavi dobili su određeno vrijeme (najčešće tri godine) u kojem moraju ovu vrijednost svesti na zakonski propisanu.

U pogledu mikrobioloških pokazatelja vode nisu odgovarale zbog povećanog ukupnog broja aerobnih bakterija te zbog prisutnosti indikatora fekalnog onečišćenja i patogenih bakterija.

Ukupno gledajući, na razini Hrvatske možemo biti zadovoljni ispravnošću vodom za ljudsku potrošnju iz javnih vodoopskrbnih sustava. Postotak kemijski i mikrobiološki neispravnih uzoraka je na razini Hrvatske u 2018. godini iznosio 2,4%. Rezultati provedbe monitoringa po prijašnjim i sadašnjim propisima ne mogu se uspoređivati jer se radi o potpuno različitom broju pokazatelja i učestalosti uzimanja uzoraka.

Introduction

'Croatian Health Service Yearbook' is based on the data representative of the comprehensive national health system. It gives insight into the Health Service's organization and human resource structure, operation and utilization of health care facilities, as well as certain health status indicators for the population. To present the health status of Croatia's population, certain indicators were selected, applying the WHO methodology, as were some comparative data from other Central European countries.

Since neither the health care or the health of the population depend solely on the activities of the Health Service, they cannot be considered in isolation from demographic, economic and ecological indicators, as or the population's educational structure.

The present report thus also includes certain demographic and social characteristics of the country.

Demographic and social characteristics

As per Croatian Central Bureau of Statistics (CBS) population census data, there were 4.284.889 inhabitants in Croatia in 2011. As per mid-year estimates, there were 4.087.843 permanent inhabitants in Croatia in 2018. Declining birth rates, a rise in mortality among younger age groups during the war and negative migration trends of the last decade have influenced the overall demographic dynamics. Since 1991, Croatia has been in the depopulation stage of demographic transition. In 2018, 36.945 births and 52.706 deaths have been recorded in Croatia, the number of deaths exceeding the number of births by 15.761. Birth, mortality, and general fertility rates were 9.0/1,000, 12.9/1,000 and 41.5/1,000, respectively. The natural change rate was negative (-3.9‰). As per Central Bureau of Statistics data, the life expectancy at birth in Croatia in 2018 was 78.2 years for both sexes; 81.4 years for women and 74.9 for men. There were 157 infant deaths (4.2/1,000) recorded in 2018. The most common causes of overall infant deaths were pathologic conditions in the perinatal period and congenital anomalies.

In Croatia in 2018 recorded 52,706 dead persons. The leading causes of death in 2018 were circulatory diseases, claiming 23,048 lives (mortality rate of 563.8/100,000). These were followed by neoplasms, responsible for 14,210 deaths (mortality rate of 347.6/100,000). These two disease groups accounted for three quarters of overall causes of mortality. The remaining deaths were caused by injuries and poisonings (mortality rate of 73.0/100,000), diseases of endocrine system (mortality rate of 70.4/100,000), diseases of the respiratory system (mortality rate of 57.6/100,000) and other less common causes.

In 2018, Croatia recorded 2,984 violent deaths, among which 73% were caused by accidents (mortality rate of 54.2/100,000) followed by suicides (mortality rate of 16.6/100,000 and murders (mortality rate of 0.6/100.000). Leading cause of accidents deaths were due to falls (30.3/100,000) followed by transport accidents (9.7/100,000), poisoning (3.0/100,000), asphyxiation (1.6/100,000) and drowning (1.7/100,000).

The principles and organization of health care

The basic aim of health policy is not only extension of life expectancy, but also an endeavor to improve the quality of life. Aside from Health Service promotion and development, this includes the promotion of healthier life styles, reduction or elimination of preventable health risks, and improvement of the quality of life of chronic and disabled patients.

Facilities involved in health activities are either state- or county-owned, or private. Teaching hospitals, clinical hospital centers and state Institutes are state-owned. General and special hospitals, health centers, polyclinics, pharmacies, institutions for emergency medical aid, home care institutions, and county Institutes of Public Health are county-owned.

During 2002, health centers underwent a process of merger. Gradually, their number decreased from 120 in 2001 to 49 in 2018. Out of 75 hospital facilities and sanitariums, eleven special hospitals and five sanitaria are privately owned.

By the end of 2018, there were 4,882 private practice units (doctors' offices, laboratories, private pharmacies, private physical therapy practices and home care services) registered.

SUMMARY

By the end of 2018, Croatia's health care had a work force of 71,506 health personnel in total (with either permanent or temporary contracts); In addition there were 5,364 administrative and 11,033 technical staff, 16,397 in total Structure-wise, the majority of employed health personnel had high school education (46.9%), 33,7% had university degree, 18,5% college degree, and 0,9% had lower education.

In 2018, by place of primary employment, 15,407 physicians worked in health care system. Medical doctors had a 63.3% share of women, and 64.1% specialists.

Out of 3,765 doctors of dental medicine (DMDs), 66.4% were women, 12.6% were specialists.

By the end of 2018, there were 2,929 employed pharmacists. There were 31,155 employed nurses which consists 43.6% of health professionals employed in health sector.

According to reports received, in primary health care activities, Croatian **PRIMARY HEALTH CARE SERVICE** which is based on general/family medicine, and infant and preschool child care services, in the Republic of Croatia, in 2018, a total of 2,568 medical teams worked full-time, and 14 were part-time units. Of the 2,594 MDs, 1,408 were specialists in diverse fields (1,033 in general/family medicine, 283 in pediatrics, 34 occupational medicine, 40 school medicine and 18 other specialists). There were also 83 college-educated and 2,481 highschool-educated other health professionals. In comparison with 2017, in 2018 the number of MD specialists was reduced. The overall number of primary health care specialists went down by 7.6%. Specifically, the number of family medicine specialists lower by 6.9%, whereas the number of pediatrics specialists lower by 0.4%, the number of medicine specialists lower by 38.2%, the number of school medicine also lower by 14.9%, while other specialists lower by 35.7%, Health professionals with college background higher by

16.9%, while the number of health professionals with highschool education lower by 1.7%

The primary health care teams in 2018 registered 4.526,753 insureds, whereof 3.482,872 users (76,9% of overall insureds). Compared to 2017, the number of insured and users has been decreased. In general/family medicine in 2018, health care services were used by 76 ,4% of insureds, while in the health care of infants and young children approx. 81,7% which is slightly less than last year.

In 2018, the recorded number of visits to medical prectices was 40.482,771 or 1.7% more than in 2017. The number of visits to the offices of other health professionals documented in 2018 was 26,765,237, which is 4.1% higher than in 2017. The number of health visitors home care visits in 2018 was 319,143, which is 5.7% higher than in 2017. In 2018, were 12,522 home visits other health care professionals, which is lower by 29.5 % compared to 2017.

In 2018, diseases and conditions diagnosed by **General/Family Medicine** units numbered 9,000,616 (2.4% less than in 2017). Diseases of the respiratory system ranked first with 1,399,032 or 15.5% of total morbidity count. Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue ranked second (1.064,040 or 11.8%). Cardiovascular diseases ranked third (1.004,259 or 11,2%). Fourth on the list (655,061 or 7.3%) were symptoms, signs, clinical and laboratory findings, other factors influencing health status and contacts with health service ranked fifth (616,950 or 6.8 %). *Followed by: diseases of the genitourinary organs, endocrine, nutritional and metabolic, diseases of the skin and subcutaneous tissue and; diseases of the digestive system.*

In 2018, **Infant and Young Child Health Service** recorded 333,107 preventive examinations, whereof 162,165 infants (3.8 examinations per infant) and 170,942 pre-school children (0.7 examinations per child). In 2017 there was 307,594 in contrast, 153,418 preventive examinations were conducted in infants (4.8 examinations/child) and 154,176 in pre-school children (0.7 per child).

According to the morbidity report, 882,807 diseases and conditions in children aged 0-6 were diagnosed (865,224 in 2017). The order and structure of the leading groups of disease remained mostly unchainged in 2017, at both preschool and school age.

The leading groups of diseases were: respiratory diseases with a share of 37.3% (37.6% in 2017), followed by factors influencing health status and contact with health services with 13.8% (12.8% u 2017), infectious and parasitic diseases with a share of 11,4 (as in 2017); symptoms, signs and abnormal clinical and lab findings with 10.6% (10.1 in 2017), ear diseases with 7.3% (7.5% in 2017), and, lastly, diseases of the skin and subcutaneous tissue with 6.3% (6.5% in 2017*)* Morbidity statistics recorded 240,396 diseases/conditions in school children (219,013 in 2017). The most common diseases at school age were respiratory diseases with a share of 40.3 (38.7% in 2017), followed by symptoms, signs and abnormal clinical and lab findings accounting for 12.3% (11.6% in 2017), infectious and parasitic diseases with a share of 10.0% (9.9% in 2017), diseases of the skin and subcutaneous tissue with 7.0% (7.2% in 2017), this year appear factors influencing health status and contact with health services with 6.1%.

Preventive and specific **School Health Care** is administered by school physicians under the scope of public health institutes. In the school year 2017/18, this service had a work force of 172 medical teams, whereof 131 school medicine specialists, 30 medical residents and 11 general practitioners.

According to systematic school medical examinations programme, in school year 2017/18 there were 42,432 pre-enrollment medical examinations, 34,206 in the fifth grade (87.1% coverage). In the eighth grade of primary school, 36,869 pupils were subject to check-up and vocational counseling (95% coverage). Systematic medical examination in the first grade of secondary school covered 23,260 children or 60% of the generation.

All children were covered by screening for vision and color vision disorders in the third grade of primary school and 60,118 children in the sixth grade by screening for developmental and structural deformities of the musculoskeletal system.

In the school year 2017/18, there were 256,667 vaccinations executed in primary and 4,492 in secondary schools (295,579 in primary and 11,597 in secondary schools in the previous year).

Specific domains of preventive school health care are health education and health counseling. Counseling centers for children and adolescents are the places where children, parents and teachers can seek help in dealing with most common health and growth problems. The number of visits to these centers has grown significantly since 1998. The number of visits to primary school counseling centers was 114,693 in the school year 2017/18 (59,647 in the year 1998) and 18,289 in secondary schools (18,196 in 1998).

In the school year 2017/18, 166,832 primary school pupils and 35,250 secondary school students received health education in some form.

Occupational Medical Service had 149 full-time and 8 part-time teams employed in 2018, with 153 occupational health specialists, 3 other specialists, and 1 GP. In 2018 there were 1,600.405 active insurees in Croatia.

Occupational Medical Service registered a total of 552,373 medical examinations, out of which 73.4% were preventive examinations of working people and the rest were medical examinations regarding work ability assessment and other examinations required by law and regulations (amateur drivers, holding and wearing arms, etc.).

In 2018, the number of pre-employment examinations, as compared to the previous year, increased by 40.0%. The number of periodic examinations increased by 6.3%. The number of work ability assessments increased as well (2018: 1190; 2017: 1,051). The number of evaluations for determination of occupational diseases increased (2018: 220, 2017: 156), as well as the number of disability assessments for the pension system (2018: 1190; 2017: 1051).

Croatian in 2018, recorded a total of 18,738 notifications of accidents at work, which was 5.1% more than in 2017. The majority of all work-related accidents, similarly as earlier, happened at the workplace (83.4%) and (16.6%) while

commuting. Croatia's overall rate of total work-related accidents in 2018, was 1,313.2/100,000, and the rate of injuries at the workplace (without commuting accidents) 1,094.9/100,000. By branch of activity, the highest specific rates of accidents at the workplace in 2018, where associated with water supply, waste management and environmental remediation (2,165.5/100,000); agriculture, forestry and fishing (1,659.4/100,000); manufacturing (1,632.4/100,000); construction (1.511,4/100.000); transportation and storage (1,237.6/100,000) and human health and social work activities (1,198.9/100,000).

In 2018, according to work-related injury notifications and reports by the Labor Inspectorate with the Ministry of Labor and Pension System, 50 work-related fatalities took place, (including commuting accidents) which is an increase of 8% from the previous year (46 in 2017). The rate incrised from 3.1 to 3.5/100,000. Of overall fatalities 44 (3.08/100,000) happened at the workplace, 6 on the way to/from work. The highest mortality rate was registered in construction (12 cases or 12.25/100,000).

In 2018, a total of 137 occupational diseases were reported, where of 42 % associated with asbestos. The majority of occupational diseases were documented in the manufacturing (47 %), human health and social work activities (20%) and agriculture, forestry and fishery (9 %). If analyzed by sex, 64 % patients were men and 36 % women.

The overall morbidity rate for 2018 numbered 9.87 per 100,000 active insurees. The highest occupational disease rate according to economic activity was recorded in the manufacturing 27.49/100,000, followed by health care and social welfare 26.92/100,000, and agriculture, forestry and fishery, with a rate of 25.79/100,000.

In 2017, 137 notifications of occupational diseases were acknowledged. The most common reported diagnoses were: asbestos related respiratory diseases (42%), overuse syndrome caused by cumulative trauma (26%) and infectious or parasitic diseases caused by work in professions proved to run a higher of infection (20%).

In 2018, the **Women's Health Care Service** catered to 1,724.780 women in the primary health care of gynecologists. Out of the total number of women who selected their gynecologists in primary health care, 563,031 or 32.6% used health services. The number of women older than 15 who are potential users and women of fertile age has been declining.

In 2018, 259 full-time and 12 part-time teams were contracted by the Croatian Health Insurance Fund (HZZO). Compared to 2017, the number of full-time teams increased by 2 and part-time teams decreased for 1.

In Women's Health Care, special attention is given to the monitoring of pregnant women. Every pregnant woman was examined 7,5 times on average (decrease with regard to 2017). This rate varied from county to county. A certain number of women, especially those with high-risk pregnancies, received care by specialists, consulting bodies and hospitals. In 2018, there were 28,080 pathologic conditions in pregnancy, an increase of 4.8% from 2017. (26,781). As reported in primary health care reports, in 2018, there was a 14.8% decrease in visits to contracted and non-contracted offices for purposes of family planning and/or prescribing contraceptives compared to 2017. The most common contraceptives prescribed were oral contraceptives 75.0% and intrauterine devices 18.2%.

In 2018, Women's Primary Health Service reported 484.576 preventive examinations (from both contracted and non-contracted offices). This figure implies a decrease in relation to previous year. There was a decrease in the number of preventive breast examinations combined with an increased percentage of pathologic findings (10.5% vs. 9.5% in 2017). Of total Pap smears taken, the share of pathologic findings decreased (9.0% in 2018 compared to 10.3% in 2017).

The most common reasons for visiting women's primary gynecologist groups in 2018, were as follows: diseases of the genitourinary system 50.2%, factors influencing health status and contact with health services 28.3%, pregnancy, childbirth and the puerperium 9.2%, neoplasms 6.2%, and infectious and parasitic diseases 3.4%. The most common diseases and conditions in 2018 were menopausal and perimenopausal disorders and other inflammatory diseases of female pelvic organs 9.0%, menstrual disorders 8.0%, followed by contraceptive management 7.7% and supervision of normal pregnancy 6.6%.

In 2018, 812 physicians and 1,523 nurses-medical technicians worked in outpatient **Emergency Medical Services**, with reported 792,169 interventions: 347,720 (43.89%) field interventions (public place or home), and 444,449 (56.11%) interventions in reanimation rooms of county institutes of emergency medicine.

In 2018, **Dental and Oral Health Service** included 1.896 teams; namely 1,839 DMDs, 1 specialists in child and preventive dental medicine and 56 other specialists. Said teams catered to 3,897,469 insureds, 1,300,519 of whom actually used dental care services. Additional 653 non-contracted teams provided health care; specifically 665 DMDs, 27 specialists in child and preventive dental medicine and 51 other specialists.

During 2018, 3,990,845 visits to contractual and 753,921 to non-contractual dental practices were recorded. Furthermore, regardless of their contractual status, 1,100,538 systematic examinations were done, 2,402,550 teeth were filled and 487,840 extracted; 207,471 dental prostheses were made and 1,464,687 soft tissue treatments were carried out.

In **Home Care Service** in 2018, there were 119 senior nurses, 170 bachelors of physical therapy, 852 nurses and 137 physical therapists, totaling. 1,278 health professionals employed. According to the primary health care insureds report, one health professional had on average 3,500 insureds in their care, and an average number of recorded procedures per health professional was of 2,438 annually.

During 2018, there were 10,685,592 **specialist examinations in outpatient services** in Croatia, out of which 9,953,550 in contractual specialist offices and 732,042 in non-contractual offices.

As legally obliged, the CNIPH collected data on **microbiological tests performed** on human samples from

county Institutes of Public Health and other health care facilities (hospitals) in Croatia for 2018.

Croatian **Antibiotic Resistance Surveillance Committee** with the Croatian Medical Sciences Academy, in cooperation with the Reference Center for Monitoring Bacterial Resistance to Antibiotics at the Clinic for Infectious Diseases, regularly monitors bacterial resistance to antibiotics in Croatia. In 2018, 38 laboratories collaborated in the monitoring between 1 October and 31 December, except for group-A streptococci (BHS-A), anaerobial bacteria and schigellae that are monitored continuously, given the low number of isolates.

Infectious diseases and immunization

Having priority status, the surveillance, investigaton, prevention and control of infectious diseases is regulated by means of various acts and regulations, primarily: the Health Care Act, Act on the Protection of the Population from Infectious Diseases, Ordinance on the reporting of infectious diseases, Ordinance on mandatory immunization, seroprophylaxis and chemoprophylaxis.

Prioritization of infectious diseases and their surveillance was also emphasized in the latest EU legal acts and even more so by virtue of the latest increased global threat of malicious use of infectious agents including anthrax, smallpox etc., combined with the appearance of new, or newly emerging diseases like the recent new pandemic influenza H1N1(2009)pdm, or new arboviral fevers transmitted by newly settled mosquitoes (Aedes albopictus) owing to international traffic combined with global warming, like chikungunya, and dengue fever, which has affected Croatia too in 2010 as well as occurrence of West Nile outbreak in Croatia in 2012 and 2013 and the outbreak with highest number of cases in 2018. 2014 and 2015 were also affected with other cross-border threats to health such as Ebola virus disease and Zika virus disease which triggered large scale od preparedness activities in Croatia, too. In accordance with the above legislation, the Epidemiology Service of the CNIPH (which is the referral center for epidemiology of the Ministry of Health as well as a center for disease control and prevention (CDC)), acts as the central information system for the reporting and surveillance of infectious diseases and surveillance of the execution of the most important preventive and outbreak control measures conducted by various participants in the health care system, from family doctors to clinical hospitals, including specially skilled and equipped Hygiene/pidemiology Services within Institutes of Public Health.

The present publication contains the most important data and indicators on the last year's infectious diseases in Croatia. These point to a favorable situation.

A constant and very low prevalence of typhoid fever 1 imported case), low prevalence of bacillary dysentery (1 case in 2017), were prominent all as a result of the advances in basic hygiene and sanitary conditions. Still, the number of cases in 2018 increased (66) due to an outbreak that occured in one setting beginning of the year and then at the end of the year the infection spread through oral-anal route in a population subgroup.The number of hepatitis A cases is higher in 2018 compared to previous year (96:47) what is higher than previous years. Thanks to systematic immunization, most vaccine-preventable diseases also showed a very satisfactory condition: diphtheria – 0 cases, tetanus –5, pertussis – 128, , rubella – 0, mumps – 24 and polio – 0 cases (unchanged since 1989, eradication declared in 2002). Still, in 2018 there was a smaller outbreak in one Croatian county with 16 cases and in total in Croatia there were 23 cases. In 2018, the lowest incidence of tuberculosis has been recorded since TB surveillance is in place, with 372 reported cases and an incidence rate of 9.1 / 100 000 (compared to 377 reported cases and the incidence of 9.1/100 000 in 2017), which makes Croatia a low-incedence country for two consecutive years. The most frequent has been pulmonary TB (85.8% of total TB notified cases), majority (90%) of which have been confirmed by culture. As in previous years, most affected group by age have been persons 70 years old and older (115 notifications).

Venereal diseases or STDs exhibited a favorable, low and sporadic incidence: syphilis (35) gonorrhea (47) and HIV/AIDS (94). Owing to systematic application of comprehensive preventive measures from the National HIV/AIDS Prevention Programme), ranging from surveillance of human blood preparations to health education (introduced in 1983), HIV infection and AIDS has maintained a low level for 30 years (since the first appearance in 1985), one of the lowest in Europe.

Croatia is a low level HIV/AIDS epidemic country. According to mandatory communicable disease notifications, new HIV infection rates are slightly increasing, the incidence of new AIDS cases is stable and AIDS mortality is decreasing. In the last three years an average of 104 new HIV infections are reported in Croatia. The majority of the total number of reported HIV/AIDS cases were infected through unprotected sexual intercourse (85,1%). Cumulative HIV/AIDS patients are distributed, by probable rout of transmission, as follows: the largest proportion are homo/bisexual (males) (78,9 %) and a relatively small proportion are people who inject drugs (4,6%). Transmission through injecting drug use has shown a stable trend in the last ten years, while an increase of newly diagnosed cases in recent years is recorded among homo/bisexual males. Like in the previous years, 2018 saw no new cases of hemophiliacs or through contaminated blood and blood products, thanks to systematic safety control of blood preparations in Croatia. The share of HIV/AIDS cases in the "unknown" category is increasing compared to the previous years (9,1 %). This relatively favorable epidemiological situation can be maintained only if all scheduled preventive measures are carried out, as well as any additional measures noting that, given the current epidemiological situation, prevention measures focused on men who have sex with men need to be intensified.

The extraordinary success in communicable disease control by the current implementation of the Croatian Mass Immunization Programme is well known. This most efficient mass prevention measure should continue in order that such a favourable effect endure. Planned implementation of the immunization programme is one of the most important tasks of the health care service. Tables show that implementation

results in 2018 were equally opportune, owing to physicians and everyone involved in all aspects of Programme realization: programme drafting and adoption, vaccine purchase and supply, immunization with careful attention paid to any side effects, and evaluation of the effect by continuous control of immunization coverage and monitoring of related morbidity rates.

An analysis of coverage rates for 2018 shows that primary immunization coverage of 95% has not been reached for any of the vaccines in the vaccination schedule except BCG, but it is important to point out that in 2018 decline in vaccine coverage rates, as seen from 2011 to 2017, was stopped. The highest increase in vaccine coverage is in the primary immunization against measles, rubela and mumps (89% to 93,2%) and revaccination against diphtheria, tetanus and pertussis in second year of life (86,6% to 89,4%). Beside satisfactory overall coverage at national level, coverage rates at county levels should be evenly distibuted and sufficiently high to avoid "pockets" of low immunization that increase the risk of minor or major outbreaks of eradicated diseases. In 2018 there lower coverage for primary MMR immunization was reported from Split-Dalmatia county and Primorje-Gorski Kotar county, where vaccine coverage was under 90%.

In 2018 negative trend in vaccine coverage was stopped and the increase occurred which is a good sign, and if the vaccine coverage rates continue to rise it is possible to avoid epidemics of vaccine preventable diseases, which has seriously threatened us in the last years.

It may be concluded that the status of communicable diseases in Croatia has attained the level of developed countries of Europe and the world. The favorable situation reached, nontheless, due to certain risk factors, remains potentialy unsafe and dependens on systematic work.

In 2018, **TB diagnostics** was performed in 15 laboratories, organized at three levels. Number of specimens per lab ranged from 415 to 10,663. A total of 34,805 clinical specimens were tested, and mycobacteria were isolated in 4.1% of specimens. Among 1,689 isolated strains, *M. tuberculosis* remained dominant, with 1,387 (82.1%) isolates. The percentage of nontuberculous mycobacteria (NTM) among all isolated mycobacteria was 17.9%. In 2018, *M. bovis* was not detected in clinical specimens, while *M. bovis - BCG* strain was isolated in two patients. Among 1,300 tested *M. tuberculosis* strains, 53 (4.1%) were resistant to the first-line antituberculotics. A total of 12 patients had resistant form of TB, and among them, five had multi- and polyresistant form. The remaining 7 patients had TB monoresistant to streptomycin, isoniazid and pyrazinamide. In 37 patients, two or more NTM isolates were found, thus fulfilling the microbiological criteria for mycobacteriosis. The most common causative agents were *M. avium, M. xenopi*, *M. intracellulare*, *M. mucogenicum*.

Inpatient care

In 2018 there were 79 institutions and treatment centers in Croatia: 5 clinical hospital centers, 8 clinical hospitals and clinics, 22 general hospitals, 33 special hospitals,treatment centers and hospice, 9 general infirmaries, 1 out-of-hospital maternity ward and 1 health center with hemodialysis ward.

In 2018, there were 718,902 hospital discharges (725,340 in 2017). The care included hospital stays for childbirth, abortion, and hospital rehabilitation. According to individual reports on treated patients the number of patients treated in Croatian hospitals in 2018 was 667,427 (678,101 in 2016). From 2017 data included hospital stays for childbirth, abortions and rehabilitation).

The number of beds (expressed per 1,000 population) in all hospital-type institutions in 2018 was 5.40 (in 2017 it was 5.38). By bed structure per 1,000 inhabitants in 2018, there were 3.44 acute beds (1.49 in general hospitals and 2.13 in clinics, clinical hospitals and clinical teaching hospitals). For chronic patients, 1.96 beds per 1,000 inhabitants were available.

In Croatian hospitals, in 2018 there were 5,931,261 days of hospital treatment. In other words, the average length of treatment per stay was 8.25 days (against the 1990 average length of treatment of 15.37 days). Average length of treatment in general hospitals has been reduced from 12.3 days in 1990 to 6.47 days in 2018. The average length of stay in clinics, clinical hospitals and clinical teaching hospitals was reduced from 12.05 to 6.48 days and in special hospitals from 34.83 to 24.17 days.

In 2018, general hospitals, hospital-type institutions and out-of-hospital maternity wards had a turnover interval (average number of days of bed nonuse between two patients) of 2.69. In teaching hospital centers, teaching hospitals and clinics the interval was 2,00 days, in special hospitals 14,45 days.

The leading disease groups in inpatient care were, diseases of the circulatory system, neoplasms, factors influencing health status and contact with health services, pregnancy, childbirth and the puerperium and diseases of the digestive system.

Croatian hospitals generally admit more women than men (1.18:1 ratio). From 2017 data included hospital stays for childbirth, abortions and rehabilitation and in 2018 the most common diseases in women were pregnancy, childbirth and the puerperium, factors influencing health status and contact with health services, neoplasms, circulatory system diseases and diseases of the musculoskeletal system and connective tissue. In men treated in Croatian hospitals, the most common causes of hospitalization in 2018 were circulatory system diseases, neoplasms, digestive system diseases, injury, poisoning and certain other consequences of external causes and factors influencing health status and contact with health services.

There were 420,543 hospital discharges under the age of 64, with the following most common reasons for hospitalization: factors influencing health status and contact with health services, pregnancy, childbirth and puerp.,neoplasms, mental and behavioral disorders and circulatory system diseases.

The number of hospital discharges for patients aged 65 years and older treated in Croatian hospitals (including hospital rehabilitation) in 2018 was 246.884 (37% of all hospital discharges). The most common causes of hospitalization were

circulatory system diseases, neoplasms, digestive system diseases, injury, poisoning and certain other consequences of external causes and diseases of the musculo- skeletal system and connective tissue.

In Croatian **hospital day care, day care surgery and hospital hemodialisys**, in 2018 there were 613,795 discharges (548,671 in 2017) and 1,506,428 days of hospital treatment.

In Croatian **hospital rehabilitation**, in 2018 there were 48,488 discharges.

Births and abortions

In 2018, using individual birth reports, Croatian maternity facilities reported 36,753 deliveries with a total of 37,437 children delivered, whereof 37,278 were live births and 159 were stillbirths. From a total of 37,278 live births, 93 live-born neonates died during the first week of their life.

The data above, submitted by health care facilities, reflect the current situation in maternity wards and differ from the Croatian Central Bureau of Statistics (CBS) statistics, which, per UN and EUROSTAT methodology, relate to children born by mothers with declared residence in Croatia, including those expatriated from Croatia for less than a year, as well as children born by mothers without permanent residence, but residing in Croatia for one or more years.

Childbirth was most frequently recorded in the maternal age group 30-34 (12,671, i.e. 97.1 deliveries per 1,000 women of the said group), followed by age group 25-29 (10,305, i.e. 87.6/1,000 women), age group 35-39 (6,658, i.e. 47.8/1,000 women) and age group 20-24 (4,837, i.e. 41.2/1,000). There were 222 deliveries at the age ≤17 and 666 deliveries at the age 18-19; the birth rate in adolescents aged < 20 was 8.7/1,000. There were 1394 deliveries after the age ≥40, in 40-44 age group the birth rate was 9.8/1.000 and in the age group 45-49 was 0,45/1.000 women.

Changes made to the childbirth reporting procedure in 2017 resulted in 4.6% of birth reports in 2018 lacking data on earlier childbirths. Among childbearing women with known data on earlier deliveries (35,081), 41.8% (14,658) had their first deliveries, 36.4% (12,760) had their second deliveries, 14.7% (5,167) had their third deliveries and 7.1% (2,496) had deliveries of a higher birth order.

In 2018. there were 33,985 childbirth reports with known data on previous miscarriages and abortions; 2.768 childbirth reports (7.5%) contained no such data. Among birth records with known data(33,985), no previous miscarriages/abortions were recorded in 80.2% (27,266) cases, 15.0% (5,099) women had one miscarriage or abortion, 3.5% (1,189) had two miscarriages or abortions and 1.3% (431) women had 3 or more miscarriages and/or abortions.

Of 36,753 deliveries, 36,080 were singleton deliveries (98.2%), 663 (1.8%) were twin deliveries, 9 were triplet deliveries and one was a quadruplet delivery.

In 2018, according to mortality statistics data from the Central Bureau of Statistics there were no maternal deaths.

Each pregnancy that does not end in childbirth is considered an **abortion** and the registration is submitted to the National Public Health Information System. Counted as pregnancies terminated by abortion are: ectopic pregnancy, hydatidiform mole, other abnormal products of conception, spontaneous, medical, other and unspecified abortion.

During 2018, 6,251 abortions were reported through the Individual Abortion Report, which is a minimal increase from the previous year. In Croatian Institute of Public Health, we added another 813 abortions, which were not reported, despite the legal obligation, but were recorded in the Hospitalization Base. The total number of abortions is thus 7,064.

According to the individual ICD-10 codes, the largest share have "Other abnormal products of conception" (O02), 37.02%. Legally induced abortions (O04) follow with 36.21%. Spontaneous abortions (O03) account for 18.23% of total abortions. Ectopic pregnancy (O00) is recorded in 7.18% of reported abortions, with other and unspecified abortions reported sporadically.

Among women undergoing medical abortion, the majority had already had children (66.2%) and were aged 30-39 (46.6%).

Chronic Diseases Registries

Croatian National Cancer Registry was established in 1959 with the aim of collecting, managing and analyzing cancer incidence data. Since 1994, the Croatian National Cancer Registry (CNCR) has been a full member of the International Association of Cancer Registries (IACR), with the head office in Lyon, France, and is also a member of the European Network of Cancer Registries (ENCR).

According to data of the CNCR for 2016, 23,650 new cancer cases (12,632 males and 11,018 females) were diagnosed (invasive cancers excluding skin cancer). The incidence rate was 566,6/100,000; 626,9/100,000 for men, and 510,2/100,000 for women.

Five most common cancer sites in males, making up 57% of total incidence, were prostate (19%), trachea, bronchus and lungs (17%), colon (10%), rectum, rectosigmoid and anus (6%) and urinary bladder (5%).

In females, the five most common cancer sites, namely the breast (25%), colon (9%), trachea, bronchus and lungs (8%), uterine body (6%) and rectum, rectosigmoid and anus (5%). These five sites accounted for 53% of total cancer incidence in women. Colorectal cancer ranked third in men and second in women with proportions of 16% male and 14% female cancer incidence, but overall it was the most common diagnosed cancer in Croatia in 2016.

Back in 1961, **Croatian Psychoses Registry** was established at the CNIPH. On the scale of causes of hospitalization in Croatia in 2018, the mental disorder group ranked ninth with a proportion of 5,8%. However, it ranked first in total hospital treatment days with a 17.2% share. In practical terms, this means that nearly every sixth day of hospital treatment in Croatia was used to treat mental disorders.

In total hospital treatment days schizophrenia was number one diagnosis in the mental disorders category, with a share of 28.5%.

In 1962, the highest number of first time hospital-treated persons diagnozed with schizophrenia was registered. Although a portion of these had been hospitalized earlier, they

had not been registered until the establishment of the Registry. In the subsequent period, the age-standardised rate of hospital incidence of schizophrenia and schizoaffective disorders account on average for 0.24/1,000 inhabitants over 15. Evident was an increase in admitted and discharged persons diagnozed with schizophrenia, as well as in the number of admissions and discharges. The ratio of admissions to admitted patients, and discharges to discharged patients grew accordingly. Hospitalizations were more frequent, but mainly shorter, with shorter total time spent in the hospital. Also, a decline in the number of patients treated yearlong was observed.

This situation is the result of an improved treatment and psychiatric care of patients by using higher-intensity therapeutic and rehabilitation programmes, as well as outpatient monitoring and treatment, which at the same time constitutes an improvement in the patient's quality of life.

The number of **committed suicides** has been oscillating over the years, as have been the rates per 100,000 population, with a declining trend started in 1999. In the last decade, the lowest number of suicides was registered in 1995 (930 suicides, rate of 19.4/100,000), and in the 2000-2018 period (926 suicides, rate of 20.9 in 2000; 679 suicides, rate of 16,6 in 2018). The sex ratio ranging between 2.2 and 3.7:1 in favor of men.

[CNIPH has collected and monitored comprehensive data on individuals treated for psychoactive drug abuse since 1978 in the form of the **Registry of Treated Psychoactive Drug Addicts**. In 2017., Croatian health care facilities registered 7,157 persons treated for psychoactive substance dependence. Of these, nearly every tenth person (459 or 6.4%) was under 20. Most of the treated patients (3,072, 42.9%) belonged to the 30-39 age group. With 80.7%, opiate addiction was the predominant type. This high proportion of drug addicts treated for opiates was partly due to methadone maintenance and buprenorfin as a method of treatment. During 2017, marijuana (cannabis) was the leading drug in 12.9% of the cases. The mean age of first consumption of cannabinoids was 16.2 years. The rates of treated patients per 100,000 inhabitants aged 15-64 by county demonstrated that the opiate abuse problem was still most prominent in the counties of Zadar, Istria, Šibenik-Knin, Primorje-Gorski Kotar, the City of Zagreb, Split-Dalmatia and the counties of Dubrovnik-Neretva. The national rate per 100,000 treated drug abusers aged 15-64 was 200.3.

Croatian Disabilities Registry was set up in 2002. Access to reliable data about disability is a presupposition for the planning of adequate health measures and programmes for disabled persons. Having recognized the problem, Croatia has passed the National Disabilities Registry Act (OG 64/01) that regulates the mode of collection, analysis and confidentiality of the data. The Registry is managed by the CNIPH.

For the purposes of the Registry the data are collected from:

- the health care system
- the social welfare system
- the educational system
- Ministry of Veterans' Affairs
- Croatian Pension Insurance Institute
- other government bodies but with the change of the system of expertising disability and the adoption of the Law about the Unified Body of Expertising disability (NN85 / 14) the source becomes that body.

By 1 September 2018, the Disabilities Registry collected 1.168.268 individual reports for 500.724 disabled persons.]

Croatian National Diabetes Registry was founded in 2000 with the aim of improving health care of persons with diabetes mellitus, assessing the prevalence and incidence of diabetes mellitus and its acute and chronic complications, monitoring morbidity, mortality and other clinical care quality indicators on a national level. Since 2004, registration has been mandatory for all general practitioners and hospital physicians treating persons with diabetes mellitus.

The overall number of patients registered in the CroDiab registry in 2018 was 303.992, while quality indicators were collected for 97.263 patients. Glycemic regulation was good (HbA1c<6.5%) in 31.83% of cases, intermediate (6.5 %< HbA1c<7.5%) in 33.23% and poor (HbA1c>7.5%) in 34.94% of patients with average value (mean±standard deviation) of HbA1c being 7,25±1,50, fasting glucose 8,99±6,97, and postprandial glucose 9,06±3,86.

Morbidity and causes of death in the elderly population

Like most European countries, Croatia belongs among the countries with an exceedingly aged population. According to a population census made in 2011 Croatia had 758,633 inhabitants aged 65 or older (17.7%).

According to primary health care reports from 2018, the established number of diseases and conditions registered in general/family medicine was 3,050,239 or 33.89%. Most common groups of registered diseases and conditions in the elderly were: diseases of the circulatory system (with a share of 19.43%), musculoskeletal system and connective tissue (12.04%), diseases of the respiratory system (7.99%) and endocrine, nutritional and metabolic diseases (7.24%).

The share of hospitalizations at the age of 65+ in 2018 (including hospital rehabilitation) was 37.0% of overall treatment cases in Croatian hospitals (36.8% in 2017). The number of 246,884 hospitalization cases involving persons aged 65+ (rate of 296.52/1,000) totaled 2,424,690 days of hospital treatment. An average duration of treatment per stay was 9.82. The leading disease groups as cause of hospitalization in the elderly were: diseases of the circulatory system (65.79/1,000), neoplasms (47.49/1,000), diseases of the digestive system (23.28/1,000), injuries, poisonings and other sequelae of external causes (23,03/1,000) and diseases of the musculo- skeletal system and connective tissue (22.68/1,000).

Day hospitals, day care surgery and hospital hemodialyses in 2018 saw 402,179 hospitalizations of persons aged 65+ (358,161 in 2017), where of 209,279 men and 192,900 women. According to individual patient reports, the most common causes of hospitalization were: diseases of the genitourinary system (210.83/1,000), neoplasms (105.93/1,000), diseases of eye and adnexa (29.72/1000), diseases of the circulatory

(19.64/1,000) and simptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings (17.19/1,000).

According to the CBS death statistics, in 2018 a total of 43,576 (44,301 in 2017) persons aged 65+ died, with a mortality rate of 52.34/1,000 (54.14/1,000 in 2017). At the age of 65+, most people died of circulatory diseases, evidenced by the rate of 24.95/1,000 (25.86/1,000 in 2017). Ranking second on the cause of death list were neoplasms with a rate of 12.62/1,000 (12.50/1,000 in 2017), followed by endocrine, nutritional and metabolic diseases 3.12/1,000 (2.64/1,000 in 2017), diseases of the respiratory system 2.52/1,000 (3.54/1,000 in 2017) and injuries, poisoning and certain other consequences 2.25/1,000 (1.93/1,000 in 2017).

In year 2018 a total of 1,875 violent deaths were documented at the age of 65+ (rate of 2.25/1,000), where of 1,135 were caused by falls (1.36/1,000) and 264 other external causes of accidental injury (0.32/1,000). Over 13.49% of all external causes of death of persons aged 65+ in 2018 were a result of an intentional self-harm – namely, 253 persons (0.31/1,000).

Environmental Health Service

The **health safety monitoring system for foods and objects of common use** is based on the obligation of laboratories authorized for examining their health safety to submit quarterly reports to the CNIPH. These have to specify the number and type of samples covered and final analytical results.

In 2018, authorized laboratories which submitted their reports tested the microbiology of 29.222 samples in total. 1.920 or 6,57% thereof (6,1 in 2017) were found microbiologically unsafe. Out of the 2 analyzed import samples, 0 were unsafe (4,14% in 2017).

The most common cause of microbiological incompliance, in terms of hygienic unsafety, was increased total counts of aerobic mesophilic bacteria, enterobacteria, *Escerichia coli*, yeasts and molds above their respective values recommended by Guide on microbiological criteria for food (Ministry of Agriculture, Fisheries and Rural Development, June 2013). Detection of *Salmonella spp.* and *Listeria monocytogenes* in analyzed food samples was the cause of microbiological food unsafety, according to the provisions of Ordinance on microbiological criteria for food (OG 74/08, 156/08, 89/10).

All authorized laboratories that submitted their reports in 2018 had jointly chemically examined 10.417 food samples of domestic origin, whereof 264 (2.53%) were found unsafe. At the same time, 47 import samples were examined, out of which 0 (0%) were rejected. This adds up to 10,464 examined samples, whereof 264 (2.52%) unsafe.

As to chemical parameters, the most common causes of declaring unsafety were incorrect labeling, inappropriate sensory properties due to chemical changes, levels of artificial sweeteners and other additives (preservatives, organic colourings and others), pesticides, heavy metals and mycotoxins above allowed limits, and iodine in salt below allowed limits. Furthermore, a proportion of analyzed food samples was not in compliance with the legal provisions regulating genetically modified organisms and products.

In 2018, all authorized institutions examined microbiologically a total of 1,153 samples of objects of common use (1.152 domestic and 1 imported). Of these, 6 (0.52%) were unsafe. A total of 1,806 samples (1,798 domestic and 8 imported) of objects of common use were assayed chemically, with 85 or 4.71% (4.73% domestic and 0% imported) declared unsafe.

The data for the 1996-2018 period reveal considerable annual variation in the number of food and object of common use samples assayed. Decrease was registered in 2017 in the number of microbiological food samples and in the number of chemicall food samples, as well as the decrease in the number of microbiologically and number of chemical samples of objects of common use.

Monitoring of **drinking water** in 2018 was carried out as laid down in the Act on Water for Human Consumption and Ordinance on compliance parameters and methods of analysis, monitoring and water safety plans of water for human consumption and the manner of keeping a register of legal entities performing public water supply activities (OG Nos. 125/17). As the two were passed in mid and late 2013, and every monitoring cycle starts at the beginning of a year, it was decided to initiate monitoring as of 2014. Earlier regulations emphasized the quality of raw water, while the water supply network was inspected for target indicators. New regulations stress the safety of water from the distribution network, while raw water is monitored only for information purposes.

The monitoring plan adopted by the Ministry of Health in 2018 at the proposal of the CNIPH covers 92% oft he population (public and a part oft he local water supply).

Public water supply systems accounted for about 91,5% of the national supply with drinking water. The Counties of Koprivničko-križevačka reported the lowest (ca. 61,3%), and Međimurje the highest (100%) supply coverage.

Physical properties of water, presence of nitrogen salts, iron or manganese, and increased levels of total organic matter were found to be the main causes of chemical unsafety of drinking water in 2014. Another problem was elevated levels of arsenic, geologically present in some parts of the Eastern Croatia. This phenomenon is nothing new, but rather the result of a five-time drop in MACs (to 10 µg/L). All water supply systems were given a deadline (of usually three years) to reduce this value to the legally presecribed level.

In regard with microbiological analytics, water samples were mainly unsafe due to elevated total aerobic bacterial count and positive indicators of fecal pollution and pathogenic bacteria.

Overall, the health safety of drinking water from public water supply systems at the national level in 2016 was satisfactory. The share of chemically and microbiologically unsafe samples totaled 2,4%. Comparing the results of monitoring according to the past and current regulations is impossible on account of utterly indiscrepant number of indicators and frequency of sampling implemented.

I. STANOVNIŠTVO I VITALNI DOGAĐAJI

Population And Vital Events

STANOVNIŠTVO I VITALNI DOGAĐAJI - *Population and Vital Events*

Prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine u Hrvatskoj je prebivalo 4.284.889 stanovnika. Državni zavod za statistiku je u Popisu 2011. godine, u skladu s međunarodnim statističkim standardima, za definiranje ukupnog stanovništva primijenio koncept uobičajenog mjesta stanovanja. Prema tom konceptu „ukupnim stanovništvom naselja, odnosno zemlje, smatraju se sve osobe koje u tom naselju, odnosno zemlji, imaju svoje uobičajeno mjesto stanovanja u kojem neprekidno žive barem 12 mjeseci ili su, u trenutku Popisa, došle u svoje uobičajeno mjesto stanovanja s namjerom da u njemu ostanu barem godinu dana." Zbog promjena u definiranju ukupnog broja stanovnika podaci Popisa 2011. g. nisu neposredno usporedivi s podacima prethodnih popisa.

Prema procjeni broja stanovnika sredinom godine (Državni zavod za statistiku, rujan 2019. g.), u Hrvatskoj je u 2018. godini prebivalo 4.087.843 stanovnika. Struktura stanovništva pokazuje da je hrvatsko stanovništvo u trendu progresivnog starenja, jer je udio starijih od 65 godina 20,4% (na Popisu 2011. g. udio starijih od 65 godina iznosio je 17,7%). Udio mlađih od 14 godina je u padu, s 15,2%, prema Popisu 2011. g., na 14,4% prema procjenama broja stanovnika sredinom 2018. g.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2018. godini očekivano trajanje života za oba spola bilo je 78,2 godine, za žene 81,4 godine, a za muškarce 74,9 godina.

U 2018. godini u Hrvatskoj je živorođeno 36.945 djece, a umrlo je 52.706 osoba. Ovi podaci se odnose na stanovništvo (u slučaju rođenih na njihove majke) s prebivalištem, odnosno boravkom u Hrvatskoj najmanje jednu godinu ili dulje u odnosu na vitalni događaj. Ova metodološka promjena u prikazivanju vitalno-statističkih podataka prema prihvaćenim standardima UN-a i EUROSTAT-a uvedena je 1998. g. te podaci o prirodnom kretanju nisu usporedivi s podacima iz prethodnih godina. U 2018. g. je bilo 15.761 umrlih više nego što je bilo živorođenih.

Dugogodišnje smanjivanje nataliteta, fertiliteta i prirodnog prirasta ubrzano je ratnim zbivanjima te od 1991. godine Hrvatska ulazi u depopulacijsku fazu prirodnog kretanja. Natalitetna stopa u 2018. g. je iznosila 9,0/1.000 (u 2017. g. 8,9), mortalitetna stopa 12,9/1.000 (u 2017. g. 13,0), a stopa općeg fertiliteta 41,5 (u 2017. godini 40,9). U 2018. godini je zabilježena negativna stopa prirodnog kretanja od -3,9‰ (u 2017. g. -4,1‰).

U 2018. godini je umrlo 43.576 osoba starijih od 65 godina (u 2017. g. 44.301) odnosno 82,7% svih umrlih, a stopa smrtnosti za dob iznad 65 godina iznosila je 52,3/1.000 stanovnika te dobi.

Značajan pokazatelj ne samo zdravstvene skrbi, nego i socijalno-gospodarskog i kulturnog okruženja, jest dojenačka smrtnost. Ovaj pokazatelj brojne međunarodne organizacije (npr. UN, SZO, UNICEF) ubrajaju u osnovne pokazatelje zdravstvenog stanja populacije.

U Hrvatskoj je u 2018. godini umrlo 157 dojenčadi ili 4,2/1.000 živorođenih (u 2017. godini 148, odnosno 4,0/1.000). Razlike među županijama su značajne, od najniže stope od 1,4/1.000 u Varaždinskoj županiji, do 8,0/1.000 u Koprivničko-križevačkoj županiji.

Najčešći uzroci ukupnih dojenačkih smrti su određena patološka stanja vezana uz trudnoću ili porod (stanja iz perinatalnog razdoblja - 54,1%) i kongenitalne malformacije (29,9%), potom slijede «Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo» (6,4%), bolesti respiratornog sustava (1,9%), cirkulacijskog sustava (prirođena endokardijalna fibroelastoza, MKB-10 šifra I42.4) (1,9%) a svi ostali uzroci zajedno čine 3,9%. Od 157 umrle dojenčadi u 2018. g., 93 dojenčadi, odnosno 59,2% umrlo je od desetak vodećih uzroka smrti, najčešće nastalih zbog preranog poroda (respiracijski distres, komplikacije višeplodne trudnoće) ili majčinih komplikacija u trudnoći uključujući infekcije (korioamnionitis, samostalno ili uz abrupciju posteljice). Među kongenitalnim malformacijama izdvajaju se kromosomopatije Edwards i Patau, prirođene malformacije nesvrstane drugamo te dijafragmalna hernija s hipoplazijom pluća. Jedan od vodećih uzroka smrti je i sindrom iznenadne dojenačke smrti (SIDS) koji je uzrokovao 9 smrti, u udjelu od 5,7% u ukupnim dojenačkim smrtima.

U dobi 0 - 6 dana umrlo je 55,4% dojenčadi (87 djece) od kojih je 30,6% umrlo u prva 24 sata života (48), a 24,8% umrlo je u razdoblju od 1. do 6. dana (39). Još 21,0% (33) ukupno umrle dojenčadi umrlo je u kasnom novorođenačkom razdoblju. U razdoblju od 2. mjeseca do navršene prve godine života umrlo je 23,6% ukupno umrle dojenčadi (37).

Hrvatska s 4,2 umrla dojenčeta na 1.000 živorođenih u 2018. godini ima višu stopu dojenačkog mortaliteta od prosjeka 28 zemalja Europske unije u 2017. g. (3,6). Najniža stopa dojenačke smrtnosti u 2017. g. zabilježena je na Cipru (1,3‰), a najviša stopa u Rumunskoj i na Malti (6,7‰), ali na Malti apsolutno nisu dozvoljeni prekidi trudnoće niti zbog velikih malformacija nespojivih sa životom. Nešto je niža stopa dojenačke smrtnosti za 2017. Godinu u Bugarskoj (6,4/1.000 živorođenih).

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2018. godini perinatalno je umrlo 252 djece ili 6,8/1.000 ukupno rođenih (u 2017. g. 221 dijete ili 6,0/1.000 ukupno rođenih). Među perinatalno umrlima bilo je 159 mrtvorođene djece (stopa mrtvorođenja 4,3‰) i 93 novorođenčadi umrle u dobi do sedam dana (stopa rane neonatalne smrtnosti 2,5‰). Vitalno-statistički podaci prikupljaju se za svu živorođenu djecu, neovisno o njihovoj porodnoj težini ili trajanju trudnoće, i za mrtvorođene s najmanje 22 navršena tjedna trudnoće ili 500 grama porodne težine ukoliko nema podatka o trajanju trudnoće (preporuka SZO-a za nacionalne statistike). Potpuna usporedivost u visini stopa perinatalne smrtnosti postojala bi ako bi se izvještavanje provodilo prema istom kriteriju, najčešće prema porodnoj težini. Perinatalni mortalitet za rođene ≥1.000 grama porodne težine u Hrvatskoj je u 2018. g. iznosio 3,8/1.000 rođenih, za rođene ≥500 grama 6,2/1.000 ukupno rođenih, a kad bi bili ubrojeni svi rođeni s težinom ispod 500 grama, ali s 22 navršena tjedna trudnoće ili više, stopa bi bila 6,7 /1.000 ukupno rođenih.

U 2018. godini raspon stopa perinatalne smrtnosti prema vitalno-statističkim podacima (koji se ne prate prema težinskim kriterijima poput podataka iz zdravstva) kretao se na županijskim razinama od 0,0/1.000 u Požeško-slavonskoj do 16,3/1.000 ukupno rođenih u Ličko-senjskoj županiji. Najveći broj županija grupiran je oko hrvatskog prosjeka s odstupanjem ±2,5‰. Od uspostave županijskog teritorijalnog ustrojstva 1993. g. stalno su prisutne veće unutaržupanijske i međužupanijske godišnje oscilacije, na koje utječe veličina teritorijalnih jedinica i broj poroda i perinatalnih smrti, jer u županijama s malim brojem poroda svaki slučaj perinatalne smrti značajno utječe na visinu stope smrtnosti.

Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku u 2018. godini umrlo je 52.706 osoba čije je prebivalište bilo na području Republike Hrvatske dvanaest mjeseci ili duže. Među njima je 49,3% muškaraca i 50,7% žena. Zabilježene su 771 umrla osoba manje nego prethodne godine. Opća stopa mortaliteta izračunata na procjenu stanovništva sredinom 2018. godine (4.087.843) iznosi 12,9/1.000 stanovnika.

Cirkulacijske bolesti su i dalje vodeći uzrok smrtnosti s 23.048 umrlih osoba sa stopom smrtnosti od 563,8/100.000 stanovnika. Od novotvorina, druge po redu skupine bolesti iz koje se izdvajaju vodeći uzroci smrti, umrlo je 14.210 osobe sa stopom smrtnosti od 347,6/100.000 stanovnika. Tri četvrtine svih uzroka smrti u Hrvatskoj je iz ove dvije skupine bolesti, a preostale smrti odnose se na ozljede i otrovanja (2.984 umrlih, stopa smrtnosti 73,0/100.000), bolesti endokrinog sustava (2.897 umrlih, stopa smrtnosti 70,4/100.000), bolesti dišnog sustava (2.356 umrlih, stopa smrtnosti 57,6/100.000) i druge manje zastupljene uzroke.

Od 2012. godine za određivanje i šifriranje osnovnog uzroka smrti primjenjuje se drugo izdanje 10. revizije Međunarodne klasifikacije bolesti (MKB-10) uz korištenje nadopunama koje SZO propisuje za 2018. godinu (Cumulative Official Updates to ICD-10).

Od svih dijagnostičkih entiteta, 59.2% uzroka smrti odnosi se na prvih deset. Najviše ljudi umrlo je od ishemijske bolesti srca – 10.195 i cerebrovaskularnih bolesti – 6.137. U 2018. godini rak bronha i pluća i dalje je treći uzrok smrti s 2.957 umrlih, a šećerna bolest četvrti od kojeg je umrlo 2.855 osoba. Hipertenzija je peti vodeći uzrok smrti od kojega je umrlo 2.247 osoba. Rak debelog crijeva od kojega je umrlo 2.240 osoba je na šestom mjestu. Slijede kronične bolesti donjeg dišnog sustava s 1.845 umrlih, kronične bolesti jetre s 984 umrlih, insuficijencija srca s 914 umrlih te prijelom bedrene kosti s 831 umrlom osobom.

Rang prva četiri uzroka smrti kod muškaraca prema pojedinim dijagnostičkim entitetima nije se promijenio u odnosu na prethodnu godinu. Na petom mjestu zabilježena je šećerna bolest, na šestom kronične bolesti donjeg dišnog sustava, na sedmom kronične bolesti jetre, na osmom zloćudna novotvorina kestenjače, na devetom hipertenzija i na desetom zloćudna novotvorina želuca.

Prosječna dob umiranja muškaraca u 2018. godini bila je 72,7 godina (72,7 u 2017).

Ishemijska bolest srca, cerebrovaskularne bolesti i šećerna bolest su i dalje vodeći uzroci smrti u žena. Na četvrtom mjestu u 2018. godini nalazi se hipertenzija, na petom zloćudna novotvorina debelog crijeva, a na šestom zloćudna novotvorina dušnika i pluća. Rak dojke zabilježen je na sedmom mjestu uzroka smrti, zatim slijede kronične bolesti donjeg dišnog sustava. Na devetom mjestu zabilježen je prijelom bedrene kosti, a na desetom insuficijencija srca.

U 2018. godini nije umrla niti jedna žena od komplikacija u trudnoći, porođaju ili babinjama (MKB-10: O00-O99).

Prosječna dob umiranja žena u 2017. bila je 79,8 godina (79,6 u 2016).

U 2017. godini u Hrvatskoj je zabilježeno 2.984 nasilnih smrti (stopa smrtnosti 73,0/100.000), od toga je 2.237 nastalo nesretnim slučajem (stopa smrtnosti 54,7/100.000), 679 samoubojstvom (stopa 16,6/100.000), ubojstvom 24 (stopa smrtnosti 0,6/100.000).

U svim županijama vodeći uzrok smrti su bolesti cirkulacijskog sustava. Najveći udjel ove skupine u ukupnom broju umrlih od 51,18% bilježi Bjelovarsko-bilogorska, dok Zadarska županija ima najmanji udjel od 38.19%. Druga po redu skupina bolesti iz koje se izdvajaju vodeći uzroci smrti u svim županijama su novotvorine. Raspon udjela mortaliteta ove skupine bolesti među županijama je od 22,92% u Sisačko-moslavačkoj do 31,18% u Primorsko-goranskoj županiji. U većini županija ozljede su na trećem mjestu uzroka smrti. U Brodsko-posavskoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Splitsko-dalmatinskoj i Zadarskoj županiji na trećem mjestu su endokrine bolesti. U Osječko-baranjskoj, Varaždinskoj i Krapinsko zagorskoj županiji na trećem mjest su bolesti probavnog sustava, a u Sisačko-moslavačkoj i Ličko-senskoj županiji na trećem mjestu su bolesti dišnog sustava.

U 2018. godini udjel nepoznatog uzroka smrti kao najznačajnijeg pokazatelja kvalitete mortalitetne statistike iznosi 0,8%. Većina županija bilježi niže ili jednake vrijednosti od hrvatskog prosjeka što je odraz dobro razvijene suradnje djelatnika županijskih zavoda za javno zdravstvo s mrtvozornicima. Najviši udio nepoznatog uzroka smrti od 1,82% zabilježen je u Zadarskoj županiji.

As per 2011 Population, Households and Dwellings Census data, Croatia had a population of 4,284,889 inhabitants. In line with international statistical standards for defining total population, the Croatian Central Bureau of Statistics applied the usual place of residence principle for the 2011 Census. Per this principle, the "usual population of a community or a country includes all persons in the target community or country with their usual place of residence where they have lived continuously for a minimum of 12 months or have, at the time of Census, arrived to their usual place of residence with the intention to remain there for at least a year". Due to changes made to the definition of total population, the census data is not immediately comparable to earlier census data.

As per population estimations (Croatian Central Bureau of Statistics, September 2019), Croatia had population of 4,087.843 residents in mid-2018. The age structure of the

population in 2018, per said mid-year assessment, implies the Croatian population is experiencing a trend of progressive ageing, as the share of the 65+ population has reached 20.4% (17.7% in 2011 Census), whereas proportion of under-14 population has fallen to 14.4% (15.2% in 2011 Census).

As per Croatian Central Bureau of Statistics data, life expectancy at birth in Croatia in 2018 was 78.2 for both sexes: 81.4 for women and 74.9 for men.

In 2018, there were 36,945 live births and 52,706 deaths recorded in Croatia. The figures pertain to the population (in case of births, mothers) with a permanent or temporary residence in Croatia one year or longer preceding the vital event. This methodological change in the presentation of vital statistics in line with established UN and EUROSTAT standards was introduced in 1998, thus the data on natural population trends are not comparable to the data collected in previous years. In 2018, the number of deaths in Croatia exceeded the number of live births by 15,761.

Long-term decreases in birth, fertility and natural increase rates have been intensified by the events during the Croatian War of Indepedence. Since 1991 Croatia has been in the depopulation stage of demographic transition. The birth rate in 2018 was 9.0/1,000 (8.9/1,000 in 2017), the mortality rate was 12.9/1,000 (13.0/1,000 in 2017) and the general fertility rate was 41.5 (40.9 in 2017). In 2018, a negative rate of natural increase (RNI) was recorded: -3.9‰ (-4.1‰ in 2017).

The RNI has decreased in all Croatian counties. The average vital index for Croatia was 70.1 live births per 100 deaths (68.4 in 2017).

In 2018, 43,576 deaths were recorded in the population aged over 65 (44,301 in 2017), accounting for 82.7% of all deaths; the mortality rate for the 65+ population was 52.3/1,000.

A significant indicator of quality of health care, social, economic and cultural environment, is the infant mortality rate, one of the fundamental health status indicators (as defined by the UN, WHO and UNICEF).

157 infants died in Croatia in 2018, i.e. 4.2/1,000 live births (148 or 4.0/1,000 in 2017). Inter-county rate differences are vast, ranging from low rates (Varaždin County with a rate of 1.4/1,000), up to 8.0/1,000 (Koprivnica-Križevci County). The most common causes of infant deaths are pathological conditions associated with pregnancy or delivery (perinatal conditions in 54.1% of all cases) and congenital anomalies (29.9%), succeded by ICD categories "Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified" (6.4%). All other causes of death amount to 9.6% of the total number of infant deaths. Of 157 infant deaths in 2018, 93 (59.2%) were caused by one of nine leading causes of death; these are commonly associated with maternal complications in pregnancy or other maternal diseases with consequent physiological immaturity of the infant (complications associated with multiple pregnancies, respiratory distress and other disorders), maternal infections associated with pre-term delivery (chorioamnionitis, with or without placental abruption) and a number of congenital anomalies (Edwards and Patau syndromes, congenital anomalies not classified elsewhere and diaphragmatic hernia associated with pulmonary hypoplasia). Sudden infant death syndrome (SIDS) still remains one of the leading causes of infant death (9 cases, 5.7%); there was a single case of infant death without known cause (R99) reported in 2018.

55.4% of deceased infants (87 children) died at the age of 0 - 6 days, whereof 30.6% (48 children) died within first 24 hours of life and 24.8% (39 children) died at the age 1 - 6 days. 21.7% (33 children) died during the late neonatal period. 23.6% (37 children) died during the postneonatal period (28 - 364 days of life).

As per EUROSTAT data, the infant mortality in Croatia (4.2/1,000 in 2018) is somewhat higher than the average rate in EU-28 countries (3.6/1,000 in 2017). The lowest infant mortality rate was recorded in Cyprus (1.4‰), whereas the highest rate was recorded in Malta (due to strict regulations disallowing terminations of pregnancy in case of fetal anomalies incompatible with life) and in Romania (6.7‰). A slightly lower rate was recorded in Bulgaria (6.4‰).

As per data published by the Croatian Central Bureau of Statistics, there were 251 (6.8/1,000) perinatal deaths recorded in Croatia in 2018 (221, 6.0/1000 in 2017). 164 children were stillborn (rate of stillbirth: 4.4‰) and 87 children died during the period 0 - 6 days of life (early neonatal mortality rate: 2.4‰). Vital statistics are collected for all live births, regardless of birth weight or pregnancy duration, whereas the inclusion criterion for stillbirths is the minimum weight of 500 g and the gestational age of 22 completed weeks (as recommended by WHO for national statistics). Full comparability of perinatal mortality rates would be possible if reporting methodologies in all countries were based on the same criteria. With regard to birth weight groups, perinatal mortality rates in Croatia in 2018 were 3.8/1,000 births in children of birth weight ≥1,000 g, 6.1/1,000 births in children of birth weight ≥500 g and 6.7/1,000 births if newborn children of birth weight <500 g and gestational age ≥22 weeks) are included in the total number of children born.

In terms of vital statistics (without monitoring weight and age criteria as in health statistics), the perinatal mortality rate in individual counties ranged from 0.0/1,000 births in Požega-Slavonia County to 16.3/1,000 in Lika-Senj County in 2018. However, the rates in the majority of counties are close to the Croatian average with a divergence of ±2.5‰. Ever since counties had been established as territorial and local government units in Croatia in 1993, major annual intra- and intercounty oscillations have been recorded, influenced by the individual territorial units' population sizes and numbers of children born and perinatal deaths: in counties with few births, the mortality rate is highly affected by every single case of perinatal death.

According to the Croatian Bureau of Statistics, in 2018 there were 52,706 deaths of persons residing within Croatia for 12 months or more, among them 49.3% men and 50.7% women. Records count 771 deaths less than previous year. General mortality rate, calculated based on the population estimation from mid 2018 (4,087,843), was computed to be 12.9/1000.

Circulatory system diseases are still the leading cause of death with 23,048 deaths (mortality rate of 563,8/100,000). Neoplasms, second deadliest disease group, took 14,210 lives (mortality rate of 347,6/100,000). Three quarters of all causes of death in Croatia come from these two disease groups, while the remaining deaths are associated with injuries and poisonings (2,984 persons, mortality rate 73,0/100,000), endocrine diseases (2,897 persons, mortality rate 70.4/100,000), respiratory diseases (2,356 persons mortality rate 57,6/100,000) and other minor causes.

Since 2012, the second edition of Tenth revision of the International Classification of Diseases (ICD) has been applied to determine and code the underlying cause of death with WHO updates for 2017 (Cumulative Official Updates to ICD-10).

From all causes of death 59.2% is distributed across ten diagnostic entities. Most people died of ishemic heart disease (10,195) and cerebrovascular diseases (6,137). In 2018, bronchial and lung cancer remained third most common cause of death accounting for 2,957 deaths, while diabetes became fourth (2,855). Hypertension was listed on the fifth place accounting for 2,247 deaths. Colon cancer, of which 2,240 died, is in sixth place. The following are chronic diseases of the lower respiratory system with 1,845 deaths, chronic liver diseases with 984 deaths, heart failure with 914 deaths and a fracture of the femur with 831 deaths.

The ranking of first four causes by diagnostic entity among men did not change in comparison with the previous year. Diabetes mellitus was observed in fifth place, sixth chronic lower respiratory disease, seventh chronic liver disease, eighth prostate cancer, nineth hypertension and 10th malignant tumors of the stomach.

Average dying age among men in 2018 was 72.7 (72.7 in 2017).

Ischemic heart disease, cerebrovascular disease and diabetes are still the leading causes of death in women. In fourth place in 2018 there is hypertension, in the fifth colon cancer, and in the sixth lungs cancer. Breast cancer was reported to be the seventh cause of death, followed by chronic diseases of the lower respiratory system. In the ninth place there was a fracture of the femur, and in the tenth heart failure.

In 2018, no women died from complications in pregnancy, childbirth or midwifery (MKB-10: O00-O99).

The average age of women dying in 2018 was 79.8 years (79.6 in 2017).

In 2018, Croatia recorded 2,984 violent deaths (73.0/100,000), whereof 2,237 accidental (mortality rate 54,7.6/100,000), 679 suicides (mortality rate 16.6/100,000) and 24 murders/homicides (mortality rate 0.4/100,000

The leading cause of mortality in all counties were diseases of the circulatory system. The highest share (51.18%) for this group in overall mortality was documented in the Bjelovarsko-bilogorska and the lowest (38.19%) in the Zadar County. The second largest disease group in all counties are neoplasms. Distribution of mortality shares thereof across counties ranges from 22.92% in the Sisačko-moslavača County to 31.18% in the Primorsko-goranska county. In most Counties, injuries and poisonings were on the third place. In Brodsko-Posavska, Bjelovarsko-bilogorska, Vukovarsko-Srijemska, Splitsko-Dalmatinska and Zadar County diseases of the endocrine system were on the third place. In Osječko-Baranjska, Varaždinska and Krapinsko-zagorska County diseases of the digestive system were on the third place while in Sisačko-moslavačka and Ličko-senjska County deaths form respiratory diseases were on the third place.

In 2017, the share of unknown cause of mortality as the most illustrative indicator of the quality of mortality statistics was 0,8%. Most counties recorded values below or equal to Croatian average, as a reflection of good collaboration between employees of county institutes of public health and field coroners. The highest share (1.82%) of unknown causes of mortality was reported in the Zadar County.

Tablica - *Table* **1.** **HRVATSKO STANOVNIŠTVO PO DOBNIM SKUPINAMA PREMA POPISIMA OD 1953. DO 2018. GODINE** - *Population of Croatia by age groups and by population censuses from 1953 to 2018**

Godina popisa *Census (year)*	**stanovnika** *no. of population*	**0-14** *0-14*	**15-64** *15-64*	**65 i više i nepoznato** *65 and above + unknown*
1953.	3,936.022	27,0%	66,0%	7,0%
1961.	4,159.696	27,2%	65,3%	7,5%
1971.	4,426.221	22,6%	67,2%	10,2%
1981.	4,601.469	20,9%	66,9%	12,2%
1991.	4,784.265	19,4%	67,5%	13,1%
2001.	4,437.460	17,1%	67,2%	15,7%
2011.	4,284.889	15,2%	67,1%	17,7%
2018.*	4,087.843	14,4%	65,2%	20,4%

Izvori podataka: *Statistički ljetopis Državnog zavoda za statistiku, Zagreb 1994.*
Popisi stanovništva 2001. i 2011., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2012.
** Državni zavod za statistiku, Procjene stanovništva sredinom godine 2018, na 14.09.2019.*

Source of information: *Croatian Statistical Yearbook, Central Bureau of Statistics, Zagreb, 1994*
Population censuses 2001 and 2011, Central Bureau of Statistics, Zagreb, 2012
** Central Bureau ofStatistics, Estimates of the population by the mid of the year 2018, 14 September 2019.*

Tablica - *Table* **2.** **PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA U HRVATSKOJ OD 1991. DO 2018. GODINE** - *Liveborn, deaths and natural trends, Croatia 1991-2018*

GODINA *Year*	**BROJ ŽIVOROĐENIH** *No. liveborn*	**BROJ UMRLIH** *No. deaths*	**PRIRODNO KRETANJE** *Natural trend*
1991.	51.829	54.832	- 3.003
1992.	46.970	51.800	- 4.830
1993.	48.535	50.846	- 2.311
1994.	48.584	49.482	- 898
1995.	50.182	50.536	- 354
1996.	53.811	50.636	3.175
1997.	55.501	51.964	3.537
1998.	47.068	52.311	- 5.243
1999.	45.179	51.953	- 6.774
2000.	43.746	50.246	- 6.500
2001.	40.993	49.552	- 8.559
2002.	40.094	50.569	- 10.475
2003.	39.668	52.575	- 12.907
2004.	40.307	49.756	- 9.449
2005.	42.492	51.790	- 9.298
2006.	41.446	50.378	- 8.932
2007.	41.910	52.367	- 10.457
2008.	43.753	52.151	- 8.398
2009.	44.577	52.414	- 7.837
2010.	43.361	52.096	- 8.735
2011.	41.197	51.019	- 9.822
2012.	41.771	51.710	- 9.939
2013.	39.939	50.386	- 10.447
2014.	39.566	50.839	- 11.273
2015.	37.503	54.205	- 16.702
2016.	37.537	51.542	- 14.005
2017.	36.556	53.477	- 16.921
2018.	**36.945**	**52.706**	**- 15.761**

Izvor podataka: Priopćenja. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske. Državni zavod za statistiku, 1992.-2019.
Source of information: *First Releases. Natural Change in population in the Republic of Croatia. Croatian Central Bureau of Statistics, 1992.-2019*

Napomena: Od 1998. godine Državni zavod za statistiku objavljuje podatke vitalne statistike u skladu s definicijom ukupnog stanovništva prema međunarodnim preporukama (UN, Eurostat)

Note: *Since 1998 Central Bureau of Statistics has published vital statistics data in line with the definiton of total population given in international recommendations (UN, Eurostat)*

Tablica - *Table* **3.** **NATALITET, MORTALITET, PRIRODNO KRETANJE TE OPĆA STOPA FERTILITETA OD 1991. DO 2018. GODINE** - *Natality, mortality, natural trend and general fertility rate 1991-2018*

GODINA *Year*	STOPA ROĐENIH *Natality rate*	STOPA UMRLIH *Mortality rate*	PRIRODNO KRETANJE *Natural trend*	OPĆA STOPA FERTILITETA *General fertility rate*
1991.	10,8	11,4	-0,6	45,1
1992.	10,5	11,6	-1,1	42,9
1993.	10,8	11,4	-0,5	44,3
1994.	10,9	11,1	-0,2	44,4
1995.	11,2	11,3	-0,1	45,7
1996.	12,0	11,3	0,7	49,5
1997.	12,1	11,4	0,8	50,2
1998.	10,5	11,6	-1,2	43,3
1999.	9,9	11,4	-1,5	41,0
2000.	10,0	11,5	-1,5	41,4
2001.	9,2	11,2	-1,9	38,0
2002.	9,0	11,4	-2,4	37,1
2003.	8,9	11,8	-2,9	36,7
2004.	9,1	11,2	-2,1	37,3
2005.	9,6	11,7	-2,1	39,7
2006.	9,3	11,3	-2,0	39,0
2007.	9,5	11,8	-2,4	39,8
2008.	9,9	11,8	-1,9	41,8
2009.	10,1	11,8	-1,8	42,6
2010.	9,8	11,8	-2,0	42,2
2011.	9,4	11,6	-2,2	40,4
2012.	9,8	12,1	-2,3	43,4
2013.	9,4	11,8	-2,5	41,8
2014.	9,3	12,0	-2,7	41,9
2015.	8,9	12,9	-4,0	40,3
2016.	9,0	12,3	-3,4	41,0
2017.	8,9	13,0	-4,1	40,9
2018.	**9,0**	**12,9**	**-3,9**	**41,5**

Izvori podataka: Priopćenja. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske. Državni zavod za statistiku,1992.-2019.
Sources of information: First Releases. Natural Change in population in the Republic of Croatia. Croatian Central Bureau of Statistics, 1992.-2019.

Napomena Stope za 2018. izračunate na procijenjen broj stanovnika sredinom godine Državnog zavoda za statistiku na 14.09.2019.
Note The rates were calculated per population estimated mid of the year 2018. Croatian Central Bureau of Statistics - September 14, 2019.

Slika - *Figure* **1.**

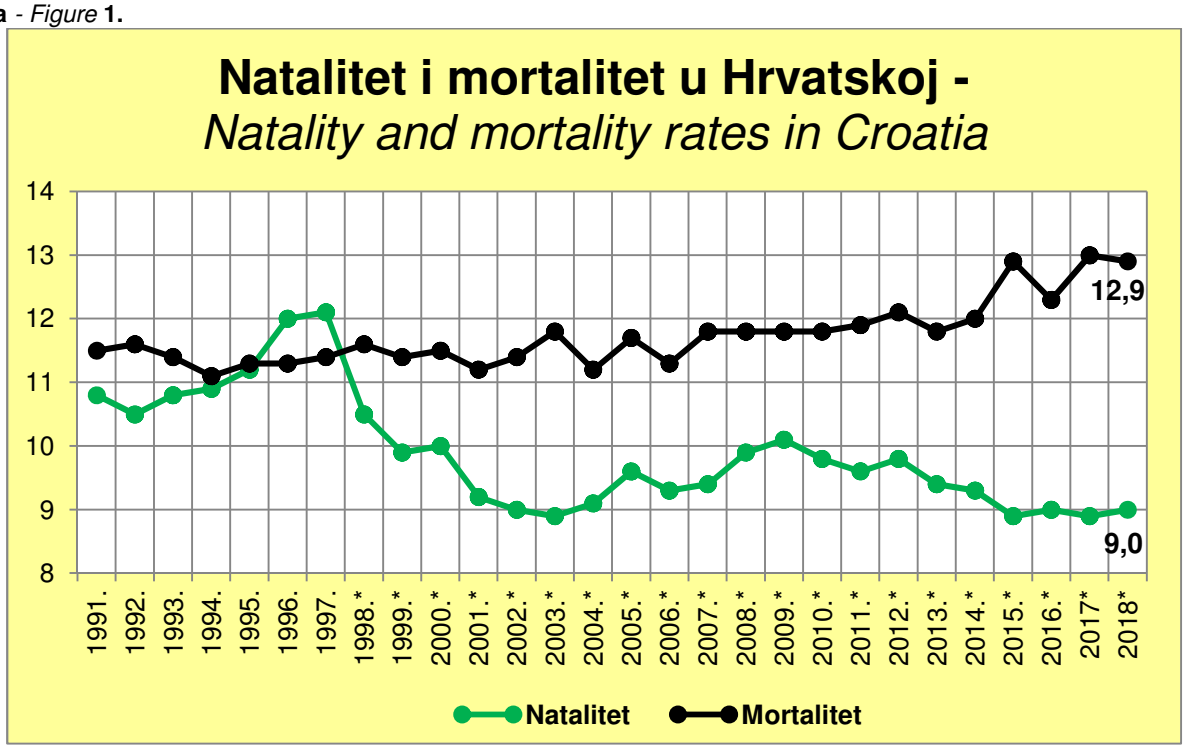

Napomena: * označene godine se odnose na stope nataliteta i mortaliteta prema metodologiji UN-a i EUROSTAT-a prihvaćenoj u Hrvatskoj od 1998. g.
*Note: * the asterisked years pertain to birth and mortality rates according to UN and EUROSTAT methodology adopted in Croatia in 1998*

Tablica - *Table* **4.** **ŽIVOROĐENI, MRTVOROĐENI, UMRLI, PRIRODNO KRETANJE I VITALNI INDEKS PO ŽUPANIJAMA U 2018. GODINI** - *Livebirths, stillbirths, deaths, natural trends and vital index per counties, Croatia 2018*

Županija *- County*	Živorođeni *Livebirths*	Mrtvorođeni *Stillbirths*	Umrli *Deaths*	Prirodno kretanje *Natural trend*	Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih) *Vital index - livebirths/100 deaths*
Grad Zagreb	8.235	34	9.036	-801	91,1
Zagrebačka	2.754	8	3.590	-836	76,7
Krapinsko-zagorska	1.110	6	1.906	-796	58,2
Sisačko-moslavačka	1.215	14	2.518	-1.303	48,3
Karlovačka	962	1	1.933	-971	49,8
Varaždinska	1.435	6	2.179	-744	65,9
Koprivničko-križevačka	998	7	1.538	-540	64,9
Bjelovarsko-bilogorska	992	2	1.647	-655	60,2
Primorsko-goranska	2.126	11	3.772	-1.646	56,4
Ličko-senjska	361	6	846	-485	42,7
Virovitičko-podravska	690	5	1.079	-389	63,9
Požeško-slavonska	600	0	1.016	-416	59,1
Brodsko-posavska	1.196	2	2.011	-815	59,5
Zadarska	1.535	11	1.982	-447	77,4
Osječko-baranjska	2.339	14	3.886	-1.547	60,2
Šibensko-kninska	795	5	1.471	-676	54,0
Vukovarsko-srijemska	1.279	4	2.283	-1.004	56,0
Splitsko-dalmatinska	4.274	13	5.104	-830	83,7
Istarska	1.670	6	2.372	-702	70,4
Dubrovačko-neretvanska	1.192	4	1.321	-129	90,2
Međimurska	1.187	5	1.216	-29	97,6
HRVATSKA	**36.945**	**1**	**52.706**	**- 15.761**	**70,1**

Izvor podataka: Priopćenje Državnog zavoda za statistiku (ISSN 1330-0350), broj 7.1.1., Zagreb, 19.07.2019.
Source of information: *First release. Croatian Central Bureau of Statistics, (ISSN 1330-0350)*, no.7.1.1., Zagreb, 19.07.2019.

Tablica - *Table* **5.** **UMRLI U DOBI OD 65 I VIŠE GODINA U HRVATSKOJ OD 1991. DO 2018. GODINE TE STOPE NA 1000 STANOVNIKA** - *Deaths at the age of 65 and over and mortality per 1,000 population, Croatia 1991-18*

GODINA *Year*	BROJ UMRLIH U DOBI 65+ *Deaths at 65+*	STOPA NA 1000 STANOVNIKA *Rate per 1,000 population*	STANOVNIŠTVO U DOBI 65+ *Population aged 65+*
1991.	35.065	63,1	556.040
1992.	33.727	60,7	556.040
1993.	34.522	62,1	556.040
1994.	33.928	61,0	556.040
1995.	34.970	62,9	556.040
1996.	35.841	64,7	553.595
1997.	37.234	66,1	563.317
1998.	38.394	69,2	554.530
1999.	38.384	68,2	562.874
2000.	37.749	68,7	548.137
2001.	37.429	54,0	693.540
2002.	38.832	56,0	693.540
2003.	40.945	59,0	693.540
2004.	38.809	52,5	738.591
2005.	40.652	54,4	748.000
2006.	39.659	52,5	755.900
2007.	41.517	54,4	762.600
2008.	41.059	53,6	766.200
2009.	41.822	54,6	766.485
2010.	41.670	54,7	762.290
2011.	40.669	53,7	756.698
2012.	41.550	54,0	769.100
2013.	40.573	52,2	777.540
2014.	41.200	52,2	789.124
2015.	44.350	55,5	799.286
2016.	42.425	52,4	810.200
2017.	44.301	54,1	819.360
2018.	**43.576**	**52,3**	**832.612**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019.godine
Source of information: *Croatian Central Bureau of Statistics, 2019*

Napomena: Stanovništvo ≥*65* godina prema procjeni ili popisu stanovništva u pojedinoj godini
Note: *Population ≥65 per population estimate or census in particular year*

Tablica - *Table* **6.** **OČEKIVANO TRAJANJE ŽIVOTA PRI ROĐENJU U HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2005. DO 2018.** – *Life expectancy at birth in Croatia in the period 2005-2018*

Godina *Year*	**oba spola** *both sexes*	**muški** *male*	**žene** *female*
2005.	75,3	71,7	78,8
2006.	75,9	72,4	79,3
2007.	75,8	72,2	79,2
2008.	76,0	72,3	79,7
2009.	76,3	72,8	79,7
2010.	76,7	73,4	79,9
2011.	77,2	73,8	80,4
2012.	77,3	73,9	80,6
2013.	77,8	74,5	81,0
2014.	77,9	74,7	81,0
2015.	77,4	74,3	80,4
2016.	78,2	75,0	81,3
2017.	78,0	74,9	81,0
2018.*	**78,2**	**74,9**	**81,4**

Izvori podataka: Eurostat: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/
*Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku
Source of information: *Eurostat: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/*
**Croatian Central Bureau of Statistics*

Slika - *Figure* **2.**

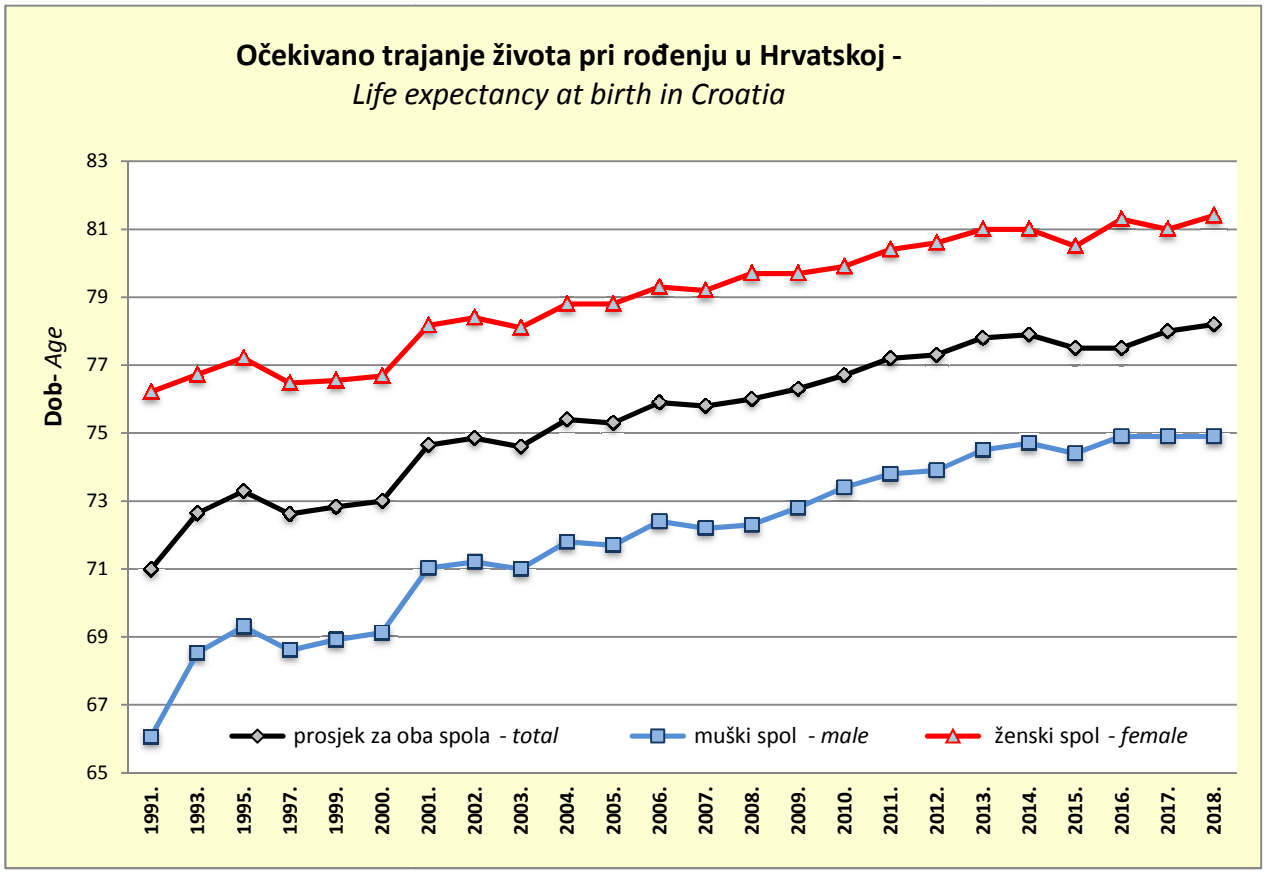

Tablica - *Table* **7.** **DOJENAČKA SMRTNOST U RAZDOBLJU OD 1991. DO 2018. GODINE TE STOPE DOJENAČKOG MORTALITETA NA 1.000 ŽIVOROĐENIH** - *Infant mortality 1991-18 and the rate per 1,000 livebirths*

GODINA *Year*	**BROJ** *No.*	**STOPA NA 1000 ŽIVOROĐENIH** *Rate per 1,000 livebirths*
1991.	575	11,1
1992.	546	11,6
1993.	480	9,9
1994.	495	10,2
1995.	449	8,9
1996.	433	8,0
1997.	457	8,2
1998.	388	8,2
1999.	350	7,7
2000.	324	7,4
2001.	315	7,7
2002.	282	7,0
2003.	251	6,3
2004.	245	6,1
2005.	242	5,7
2006.	215	5,2
2007.	234	5,6
2008.	195	4,5
2009.	235	5,3
2010.	192	4,4
2011.	192	4,7
2012.	150	3,6
2013.	162	4,1
2014.	199	5,0
2015.	154	4,1
2016.	161	4,3
2017.	148	4,0
2018.	**157**	**4,2**

Izvori podataka: Priopćenja. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske. Državni zavod za statistiku (ISSN 1330-0350)
Sources of information: *First Releases .Natural Change in population in the Republic of Croatia. Croatian Central Bureau of Statistics (ISSN 1330-0350)*

Napomena: Od 1998. godine podaci o umrloj dojenčadi i dojenačka smrtnost prema UN i Eurostat metodologiji
Note: *Since the year 1998 data on infant deaths and infant mortality rates have been published using UN and Eurostat metodology*

Tablica - *Table* **8.** **STOPE MORTALITETA DOJENČADI U HRVATSKOJ U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2018. GODINE PO ŽUPANIJAMA** - *Infant mortality rate 2009 -18 by counties*

Županija - *County*	**Umrla dojenčad na 1000 živorođenih** - *Infant deaths per 1,000 liveborn*									
	2009.	**2010**	**2011.**	**2012.**	**2013.**	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018**
Grad Zagreb	7,4	4,8	6,8	3,2	3,4	3,5	3,2	3,6	3,7	4,1
Zagrebačka	5,0	2,7	4,0	2,4	3,9	5,8	3,3	2,2	5,2	1,8
Krapinsko-zagorska	5,5	1,6	4,2	2,5	2,6	3,5	4,8	4,8	0,9	3,6
Sisačko-moslavačka	6,7	4,5	3,4	7,1	4,5	3,6	5,5	2,2	4,9	7,4
Karlovačka	4,5	2,7	3,9	1,9	5,7	6,9	5,3	5,1	5,3	2,1
Varaždinska	2,8	4,0	3,8	1,8	6,6	3,4	3,4	6,0	5,0	1,4
Koprivničko-križevačka	7,6	3,4	1,8	2,7	9	8,5	5,0	7,9	3,1	8,0
Bjelovarsko-bilogorska	4,1	5,6	4,7	3,5	3,7	6,7	6,2	3,1	2,2	4,0
Primorsko-goranska	5,3	4,4	4,4	4,4	3,7	4,6	3,8	3,5	4,2	3,8
Ličko-senjska	7,4	8,3	-	7,6	8,0	5,2	2,7	8,0	8,0	5,5
Virovitičko-podravska	4,6	7,0	4,9	3,8	5,1	4,1	1,4	8,7	1,5	2,9
Požeško-slavonska	3,6	5,1	1,4	5,4	5,7	0,0	3,1	8,1	1,6	1,7
Brodsko-posavska	7,8	5,8	4,3	7,0	4,0	4,2	4,6	4,6	7,8	5,9
Zadarska	3,3	4,5	5,4	2,8	3,0	3,1	4,5	7,0	3,9	5,2
Osječko-baranjska	4,2	7,0	3,2	4,5	3,2	8,6	4,7	4,6	2,1	4,7
Šibensko-kninska	2,0	4,0	6,7	3,3	5,6	6,6	3,7	1,2	1,3	6,3
Vukovarsko-srijemska	5,6	2,2	4,7	1,1	4,4	6,7	3,5	4,9	3,1	6,3
Splitsko-dalmatinska	4,3	4,0	4,8	4,9	3,9	5,3	4,6	3,9	5,6	4,2
Istarska	4,5	5,3	1,6	2,7	1,7	4,4	2,3	4,8	4,7	2,4
Dubrovačko-neretvanska	4,3	5,6	3,9	3,0	4,8	2,3	4,7	4,7	3,3	6,7
Međimurska	5,3	3,1	5,6	4,1	4,2	11,1	8,3	5,8	4,2	5,9
HRVATSKA - *Croatia*	**5,3**	**4,4**	**4,7**	**3,6**	**4,1**	**5,0**	**4,1**	**4,3**	**4,0**	**4,2**

Izvori podataka: Priopćenja. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske. Državni zavod za statistiku, 2019. (ISSN 1330-0350)
Sources of information: *First Releases. Natural Change in population in the Republic of Croatia. Croatian Central Bureau of Statistics 2019 (ISSN 1330-0350)*

Tablica - *Table* **9.** **UDIO NOVOROĐENAČKE I POSTNOVOROĐENAČKE SMRTNOSTI U DOJENAČKOJ SMRTNOSTI OD 2008. DO 2018. GODINE** - *Share of neonatal and postneonatal death rate in infant mortality 2008-2018*

		2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Umrlo doj.	- *dead infants*	195	235	192	192	150	162	199	154	161	148	157
< 24 sata	- *hours*	32,8	36,6	36,4	25,0	26,7	32,1	35,7	32,5	29,2	22,97	30,57
1-6 dana	- *days*	28,2	23,8	21,9	26,0	26,0	24,7	25,6	20,1	20,5	25,68	24,84
7-27 dana	- *days*	16,4	20,9	17,2	24,0	15,3	21,6	13,6	22,7	19,3	16,89	21,01
0-27 dana	- *days*	77,4	81,3	75,5	75,0	68,0	78,4	74,9	75,3	68,9	65,54	76,43
28-364 dana	- *days*	22,6	18,7	24,5	25,0	32,0	21,6	25,1	24,7	31,1	34,46	23,57

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019.godine
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019

Tablica - *Table* **10.** **DOJENAČKA SMRTNOST PREMA DOBI U HRVATSKOJ I EU-28 PROSJEK**- *Infant mortality by age groups in Croatia and EU-28 average*

		Stopa dojenačke smrtnosti (na 1000 živorođ.) *Infant mortality rate per 1,000 liveborn*			
	god. *year*	**ukupno** *total*	**dob (u danima)** *age (in days)*		
		0 – 364	**0 - 6**	**7 - 27**	**28 - 364**
HRVATSKA - *Croatia*	2010.	4,4	2,6	0,8	1,1
	2011.	4,7	2,4	1,1	1,1
	2012.	3,6	1,9	0,6	1,1
	2013.	4,1	2,3	0,9	0,9
	2014.	5,0	3,1	0,7	1,3
	2015.	4,1	2,2	0,9	1,0
	2016.	4,3	2,1	0,8	1,3
	2017.	4,0	2,0	0,7	1,4
	2018.	4,2	2,4	0,9	1,0
EU-28 PROSJEK	2017.	3,6			

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2018. godine
Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/web/health/causes-death/data/database, August 2018
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2018
Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/web/health/causes-death/data/database,2018

Tablica - *Table* **11.** **STRUKTURA UZROKA DOJENAČKIH SMRTI PO SKUPINAMA BOLESTI U 2018. GODINI-** *Infant mortality cause structure by ICD-10 group in 2018*

Skupina bolesti - stanja		**BROJ**	**%**	**Rang**
ICD-10 disease group		*No.*	*%*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** – *Certain infectious and parasitic diseases*	2	1,27	7./8.
II	**Neoplazme** – *Neoplasms*	2	1,27	7./8.
VI	**Bolesti živčanog sustava** – *Diseases of the nervous system*	1	0,64	9./10.
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava** – *Diseases of the circulatory system*	3	1,91	4./5./6.
X	**Bolesti dišnog sustava** – *Diseases of the respiratory system*	3	1,91	4./5./6.
XIV	**Bolesti genitourinarnog sustava** – *Diseases of the genitourinary system*	1	0,64	9./10.
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** *- Certain conditions originating in the perinatal period*	85	54,14	1.
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti** *- Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	47	29,94	2.
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo** *- Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	10	6,37	3.
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** *- Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	3	1,91	4./5./6.
	UKUPNO - *Total*	**157**	**100,00**	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. godine
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019

Tablica - *Table* **12. VODEĆI UZROCI DOJENAČKIH SMRTI U HRVATSKOJ U 2018. GODINI**
- The leading causes of infant deaths, Croatia 2018

		MKB-X ŠIFRA I DIJAGNOZA *ICD X Code and Diagnosis*	BROJ *No.*	% *%*
1.	P22	**Respiracijski distres novorođenčeta** – *Respiratory distress of newborn*	22	14,0
2.	P02	**Fetus i novorođenče na koje djeluju komplikacije posteljice, pupkovine i ovojnica** - *Fetus and newborn affected by complications of placenta, cord and membranes*	20	12,7
3.	P01	**Fetus i novorođenče na koje djeluju komplikacije trudnoće u majke** - *Fetus and newborn affected by maternal complications of pregnancy*	13	8,3
4.	R95	**Sindrom iznenadne dojenačke smrti** - *Sudden infant death syndrome*	9	5,7
5.	Q89	**Ostale prirođene malformacije, nesvrstane drugamo** *Congenital malformations, not classefied elsewhere*	8	5,1
6.	Q91	**Edwardsov sindrom i Patauov sindrom** - *Edwards syndrome and Patau syndrome*	8	5,1
7.	Q79	**Prirođene malformacije mišično-koštanog sustava, nesvrstane drugamo** *Congenital malformations of the muscloskeletal system, not classified elsewhere*	5	3,2
8.	P07	**Poremećaji koji se odnose na kratko trajanje gestacije i nisku porođajnu težinu, NSD** - *Disorders related to short gestation and low birth weight, NOS*	4	2,5
9.	P36	**Bakterijska sepsa novorođenčeta** - *Bacterial sepsis of newborn*	4	2,5
VODEĆI UZROCI SMRTI - *The leading causes*			**93**	**59,2**
UKUPNO - *Total*			**157**	**100,0**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. godine
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019

Tablica - *Table* **13. SASTAVNICE PERINATALNE SMRTNOSTI U HRVATSKOJ OD 1991. DO 2018. GODINE (VITALNA STATISTIKA)** - *Components of perinatal mortality, Croatia 1991-18 (Vital statistics)*

GODINA *Year*	MRTVOROĐENI + UMRLI 0-6 DANA *Stillbirths + deaths in 0-6 days*	PERINATALNA SMRTNOST *Perinatal mortality*	MRTVO-ROĐENI *Stillbirths*	MRTVOROĐENI NA 1000 ROĐENIH *Stillbirths per 1,000*	UMRLI 0-6 DANA *Deaths in 0-6 days*	RANA NEONATALNA SMRTNOST *Early neonatal mortality*
1991.	601	11,5	269	5,2	332	6,4
1992.	580	12,3	261	5,5	319	6,8
1993.	482	9,9	199	4,1	283	5,8
1994.	474	9,7	221	4,5	253	5,2
1995.	462	9,2	215	4,3	247	4,9
1996.	469	8,7	235	4,4	234	4,3
1997.	492	8,8	253	4,5	239	4,3
1998.	420	8,9	225	4,8	195	4,1
1999.	406	8,9	205	4,5	201	4,4
2000.	412	9,4	229	5,2	183	4,2
2001.	402	9,8	216	5,2	186	4,6
2002.	350	8,7	189	4,7	161	4,0
2003.	337	8,5	180	4,5	157	4,0
2004.	317	7,8	179	4,4	138	3,4
2005.	332	7,8	186	4,4	146	3,4
2006.	313	7,5	182	4,4	131	3,2
2007.	296	7,0	160	3,8	136	3,2
2008.	295	6,7	176	4,0	119	2,7
2009.	319	7,1	177	4,0	142	3,2
2010.	297	6,8	185	4,3	112	2,6
2011.	243	5,9	145	3,5	98	2,4
2012.	209	5,0	130	3,1	79	1,9
2013.	236	5,9	144	3,6	92	2,3
2014.	272	6,8	150	3,8	122	3,1
2015.	244	6,5	163	4,3	81	2,2
2016.	249	6,6	169	4,5	80	2,1
2017.	221	6,0	149	4,1	72	2,0
2018.	**251**	**6,8**	**164**	**4,4**	**87**	**2,4**

Izvor podataka: Priopćenja. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske. Državni zavod za statistiku (ISSN 1330-0350)
Source of information: First Releases. Natural Change in population in the Republic of Croatia. Croatian Central Bureau of Statistics (ISSN 1330-0350)

Napomena: Definicija mrtvorođenja promijenjena je od 2001. godine prema preporukama SZO-a za nacionalne statistike i uključuje mrtvorođene gestacijske dobi ≥22 tjedna gestacije ili ≥500 grama porodne težine zbog čega nisu moguće usporedbe s prethodnim godinama

Note: Since 2001 the definition of stiilbirth has been changed per recommendations of WHO for national statistics: stillborn children are children of gestational age ≥22 weeks or birth weight of 500 g or more. Comparisons with previous years are therefore not possible.

Tablica - *Table* **14.** **STOPE PERINATALNOG MORTALITETA U HRVATSKOJ OD 2009. DO 2018. GODINE PO ŽUPANIJAMA** - *Perinatal mortality rates by county, Croatia 2009-2018*

Županija - *County*	**stopa** / **1000 ukupno rođenih** - *rate per 1,000 childbirths*									
	2009.	**2010.**	**2011.**	**2012.**	**2013.**	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
Grad / *City of* Zagreb	9,1	6,2	6,9	4,6	5,6	5,3	6,1	6,7	5,9	6,4
Zagrebačka	7,3	7,2	6,4	4,6	8,4	9,2	6,6	6,5	7,7	4,3
Krapinsko-zagorska	7,0	7,9	4,2	5,0	4,3	5,2	4,8	7,6	2,8	7,2
Sisačko-moslavačka	7,3	9,0	6,7	7,1	6,0	5,0	6,3	7,4	7,3	15,5
Karlovačka	1,8	3,5	2,0	3,8	4,8	8,9	7,3	5,1	7,4	2,1
Varaždinska	6,7	6,9	3,8	4,9	3,3	7,5	8,2	7,3	9,2	5,6
Koprivničko-križevačka	8,4	5,1	1,8	5,5	9,9	10,3	5,9	8,8	7,1	11,9
Bjelovarsko-bilogorska	6,6	7,2	10,2	3,5	9,1	6,7	4,1	5,2	7,5	4,0
Primorsko-goranska	4,1	5,1	4,0	4,0	4,5	4,6	4,3	6,9	5,5	7,0
Ličko-senjska	4,6	9,8	13,7	5,0	12,5	8,0	7,7	5,4	5,3	16,3
Virovitičko-podravska	2,3	6,9	8,5	5,0	10,1	10,8	8,6	8,7	4,6	10,1
Požeško-slavonska	8,4	5,1	4,3	4,1	8,5	2,9	3,1	11,3	4,9	0,0
Brodsko-posavska	9,9	10,3	10,4	9,6	9,2	6,4	5,3	3,8	3,1	5,8
Zadarska	6,5	5,6	7,7	6,8	5,9	4,3	6,4	8,2	5,2	11,0
Osječko-baranjska	5,8	11,1	7,0	4,4	3,9	8,5	6,6	7,5	3,4	8,1
Šibensko-kninska	4,0	8,0	2,2	3,3	3,4	9,8	7,3	1,2	5,2	7,5
Vukovarsko-srijemska	7,7	4,9	6,4	6,2	5,0	7,9	7,6	12,4	7,6	9,4
Splitsko-dalmatinska	7,3	6,4	4,1	6,1	5,1	7,2	7,0	4,8	6,3	4,7
Istarska	6,9	6,3	4,4	2,2	5,5	5,5	6,4	4,2	8,8	4,8
Dubrovačko-neretvanska	7,9	7,7	2,4	5,3	6,4	5,4	6,2	6,3	4,1	7,5
Međimurska	8,2	4,6	7,9	2,5	3,3	13,5	12,3	5,7	5,9	5,9
HRVATSKA - *Croatia*	**7,1**	**6,8**	**5,9**	**5,0**	**5,9**	**6,8**	**6,5**	**6,6**	**6,0**	**6,8**

Izvor podataka: Priopćenja. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske. Državni zavod za statistiku (ISSN 1330-0350)
Source of information: First Releases. Natural Change in Population in the Republic of Croatia. Croatian Central Bureau of Statistics (ISSN 1330-0350)

Tablica - *Table* **15/I.** **RANG I UDJEL DESET VODEĆIH UZROKA SMRTI U HRVATSKOJ 2018. GODINE - UKUPNO** - *Rank of the 10 leading causes of death and their respective shares - total, Croatia 2018*

MKB-X ŠIFRA *ICD 10 Code*	**D I J A G N O Z A** *Diagnosis*	**BROJ** *No.*	**%**
I20-I25	**Ishemijske bolesti srca** - *Ischaemic heart diseases*	10.195	19,3
I60-I69	**Cerebrovaskularne bolesti** - *Cerebrovascular diseases*	6.137	11,6
C33-C34	**Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća -** *Malignant neoplasms of trachea, bronchus and lung*	2.957	5,6
E10-E14	**Dijabetes melitus** - *Diabetes mellitus*	2.855	5,4
I10-I15	**Hipertenzivne bolesti** – *Hypertensive diseases* **Upale pluća –** *Pneumonia*	2.247	4,3
C18-C21	**Zloćudne novotvorine debelog crijeva -** *Malignant neoplasms of colon, rectum and anus*	2.240	4,2
J40-J47	**Kronične bolesti donjeg dišnog sustava** – *Chronic lower respiratory diseases*	1.845	3,5
K70, K73,K74	**Kronične bolesti jetre, fibroza i ciroza** - *Chronic liver diseases, fibrosis and cirrhosis*	984	1,9
I50	**Insuficijencija srca** - *Heart failure*	914	1,7
S72	**Prijelom bedrene kosti –** *Fracture of femur*	831	1,6
PRVIH 10 UZROKA SMRTI - *First 10 causes*		**31.205**	**59,2**
UKUPNO - *Total*		**52.706**	**100,0**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2018. god.
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2018

Tablica - *Table* **15/II.** **RANG I UDJEL DESET VODEĆIH UZROKA SMRTI U HRVATSKOJ 2018. GODINE – MUŠKI** ***Rank of the 10 leading causes of death and their respective shares - male, Croatia 2018***

MKB-X ŠIFRA *ICD 10 Code*	**D I J A G N O Z A** *Diagnosis*	**BROJ** *No.*	**%**
I20-I25	**Ishemijske bolesti srca** - *Ischaemic heart diseases*	4.692	18,1
I60-I69	**Cerebrovaskularne bolesti** - *Cerebrovascular diseases*	2.578	9,9
C33-C34	**Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća -** *Malignant neoplasms of trachea, bronchus and lung*	2.097	8,1
C18-C21	**Zloćudne novotvorine debelog crijeva -** *Malignant neoplasms of colon, rectum and anus*	1.321	5,1
E10-E14	**Dijabetes melitus - Diabetes mellitus**	1.183	4,6
J40-J47	**Kronične bolesti donjeg dišnog sustava –** *Chronic lower respiratory diseases*	1.098	4,2
K70, K73,K74	**Kronične bolesti jetre, fibroza i ciroza** - *Chronic liver diseases, fibrosis and cirrhosis*	778	3,0
C61	**Zloćudna novotvorina kestenjače (prostate)** - *Malignant neoplasm of prostate*	772	3,0
I10-I15	**Hipertenzivne bolesti** – *Hypertensive diseases* **Upale pluća –** *Pneumonia*	761	2,9
C16	**Zloćudna novotvorina želuca** – *Malignant neoplasm of stomach*	417	1,6
PRVIH 10 UZROKA SMRTI - *First 10 causes*		**15.697**	**60,5**
UKUPNO - *Total*		**25.964**	**100,0**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2018. god. (DEM-2/16)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2018 (DEM-2/16)

Tablica - *Table* **15/III.** **RANG I UDJEL DESET VODEĆIH UZROKA SMRTI U HRVATSKOJ 2018. GODINE** – **ŽENE** *Rank of the 10 leading causes of death and their respective shares - female, Croatia 2018*

MKB-X ŠIFRA *ICD 10 Code*	**D I J A G N O Z A** *Diagnosis*	**BROJ** *No.*	**%**
I20-I25	**Ishemijske bolesti srca** - *Ischaemic heart diseases*	5.503	20,6
I60-I69	**Cerebrovaskularne bolesti** - *Cerebrovascular diseases*	3.559	13,3
E10-E14	**Dijabetes melitus** - *Diabetes mellitus*	1.672	6,3
I10-I15	**Hipertenzivne bolesti** – *Hypertensive diseases*	1.486	5,6
C18-C21	**Zloćudne novotvorine debelog crijeva** -*Malignant neoplasms of colon, rectum and anus*	919	3,4
C33-C34	**Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća -** *Malignant neoplasms of trachea, bronchus and*	860	3,2
C50	**Zloćudna novotvorina dojke** - *Malignant neoplasm of breast*	789	3,0
J40-J47	**Kronične bolesti donjeg dišnog sustava** – *Chronic lower respiratory diseases*	747	2,8
S72	**Prijelom bedrene kosti –** *Fracture of femur*	584	2,2
I50	**Insuficijencija srca** - *Heart failure*	579	2,2
PRVIH 10 UZROKA SMRTI – *First 10 causes*		**16.698**	**62,4**
UKUPNO - *Total*		**26.742**	**100,0**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2018. god
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2018

Tablica - *Table* **16.** **UMRLI S PREBIVALIŠTEM U HRVATSKOJ PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** *- Deaths of Croatian residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

		UKUPNO - *Total*				**Muški -** *male*				**Žene -** *female*			
Skupina bolesti - stanja		**BROJ**	**%**	**Stopa na 100.000 stanovnika**	**Rang**	**BROJ**	**%**	**Stopa na 100.000 stanovnika**	**Rang**	**BROJ**	**%**	**Stopa na 100.000 stanovnika**	**Rang**
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Ranking*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Ranking*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Ranking*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**288**	0,55	7,05	11.	**144**	0,55	7,29	11.	**144**	0,54	6,82	10.
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**14.210**	26,96	347,62	2.	**8.245**	31,76	417,46	2.	**5.965**	22,31	282,33	2.
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**60**	0,11	1,47	15.	**17**	0,07	0,86	15.	**43**	0,16	2,04	12.
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**2.879**	5,46	70,43	4.	**1.194**	4,60	60,45	6.	**1.685**	6,30	79,75	3.
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**1.224**	2,32	29,94	9.	**494**	1,90	25,01	9.	**730**	2,73	34,55	8.
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**1.366**	2,59	33,42	7.	**630**	2,43	31,90	7.	**736**	2,75	34,84	7.
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00		**0**	0,00	0,00		**0**	0,00	0,00	
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00		**0**	0,00	0,00		**0**	0,00	0,00	
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**23.048**	43,73	563,82	1.	**9.955**	38,34	504,04	1.	**13.093**	48,96	619,70	1.
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**2.356**	4,47	57,63	5.	**1.345**	5,18	68,10	5.	**1.011**	3,78	47,85	5.
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**2.284**	4,33	55,87	6.	**1.365**	5,26	69,11	4.	**919**	3,44	43,50	6.
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**5**	0,01	0,12	16.	**4**	0,02	0,20	16.	**1**	0,00	0,05	15.
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**116**	0,22	2,84	12.	**27**	0,10	1,37	14.	**89**	0,33	4,21	11.
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**1.264**	2,40	30,92	8.	**534**	2,06	27,04	8.	**730**	2,73	34,55	8.
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00		**0**	0,00	0,00		**0**	0,00	0,00	
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**86**	0,16	2,10	14.	**54**	0,21	2,73	13.	**32**	0,12	1,51	14.
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**93**	0,18	2,28	13.	**57**	0,22	2,89	12.	**36**	0,13	1,70	13.
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**443**	0,84	10,84	10.	**169**	0,65	8,56	10.	**274**	1,02	12,97	9.
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**2.984**	5,66	73,00	3.	**1.730**	6,66	87,59	3.	**1.254**	4,69	59,35	4.
	UKUPNO - *Total*	**52.706**	100,00	1.289,34		**25.964**	100,00	1.314,60		**26.742**	100,00	1.265,72	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/I.** **UMRLI S PREBIVALIŠTEM U GRADU ZAGREBU PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Zagreb City residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**56**	0,62	6,96	10	**23**	0,54	2,86	11	**33**	0,69	7,73	10
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**2.593**	28,70	322,31	2	**1.384**	32,39	172,03	2	**1.209**	25,38	283,09	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**9**	0,10	1,12	15	**3**	0,07	0,37	15	**6**	0,13	1,40	14
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**440**	4,87	54,69	4	**200**	4,68	24,86	5	**240**	5,04	56,20	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**172**	1,90	21,38	9	**61**	1,43	7,58	9	**111**	2,33	25,99	
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**268**	2,97	33,31	8	**112**	2,62	13,92	8	**156**	3,28	36,53	9
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	8
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**3.830**	42,39	476,07	1	**1.627**	38,08	202,24	1	**2.203**	46,25	515,83	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**426**	4,71	52,95	5	**212**	4,96	26,35	4	**214**	4,49	50,11	0
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**365**	4,04	45,37	6	**194**	4,54	24,11	6	**171**	3,59	40,04	4
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	6
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**20**	0,22	2,49	13	**5**	0,12	0,62	14	**15**	0,31	3,51	0
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**296**	3,28	36,79	7	**129**	3,02	16,03	7	**167**	3,51	39,10	12
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	5
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**24**	0,27	2,98	12	**15**	0,35	1,86	12	**9**	0,19	2,11	0
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**13**	0,14	1,62	14	**8**	0,19	0,99	13	**5**	0,10	1,17	13
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**52**	0,58	6,46	11	**29**	0,68	3,60	10	**23**	0,48	5,39	15
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**472**	5,22	58,67	3	**271**	6,34	33,69	3	**201**	4,22	47,06	7
	UKUPNO - *Total*	**9.036**	100,0	1.123,17		**4.273**	100,0	1.132,14		**4.763**	100,0	1.115,25	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/II.** **UMRLI S PREBIVALIŠTEM U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Zagreb County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**26**	0,72	8,40	5	**14**	0,77	9,32	5	**12**	0,67	7,53	5
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**1.085**	30,22	350,60	2	**657**	36,34	437,42	1	**428**	24,02	268,73	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**7**	0,19	2,26	8	**3**	0,17	2,00	8	**4**	0,22	2,51	7
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**172**	4,79	55,58	4	**63**	3,48	41,94	6	**109**	6,12	68,44	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**77**	2,14	24,88	3	**33**	1,83	21,97	2	**44**	2,47	27,63	3
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**67**	1,87	21,65	4	**26**	1,44	17,31	3	**41**	2,30	25,74	4
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**1.527**	42,53	493,43	1	**652**	36,06	434,09	2	**875**	49,10	549,39	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**154**	4,29	49,76	1	**92**	5,09	61,25	1	**62**	3,48	38,93	2
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**162**	4,51	52,35	5	**113**	6,25	75,23	4	**49**	2,75	30,77	7
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**8**	0,22	2,59	7	**0**	0,00	0,00	0	**8**	0,45	5,02	6
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**94**	2,62	30,37	2	**25**	1,38	16,64	4	**69**	3,87	43,32	1
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*		0,00	0,00	0		0,00	0,00	0		0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**2**	0,06	0,65	10	**1**	0,06	0,67	9	**1**	0,06	0,63	9
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**6**	0,17	1,94	9	**4**	0,22	2,66	7	**2**	0,11	1,26	8
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**11**	0,31	3,55	6	**7**	0,39	4,66	6	**4**	0,22	2,51	7
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**192**	5,35	62,04	3	**118**	6,53	78,56	3	**74**	4,15	46,46	4
	UKUPNO - *Total*	**3.590**	**100,0**	**1.160,05**		**1.808**	**100,0**	**1.203,73**		**1.782**	**100,0**	**1.118,86**	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/III. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U KRAPINSKO-ZAGORSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Krapina-Zagorje County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*		*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*		*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*		*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**16**	0,84	12,76	10	**5**	0,52	8,20	11	**11**	1,16	17,09	10
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**479**	25,13	382,11	2	**297**	31,10	487,04	2	**182**	19,14	282,71	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**107**	5,61	85,36	6	**39**	4,08	63,96	6	**68**	7,15	105,63	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**29**	1,52	23,13	9	**13**	1,36	21,32	9	**16**	1,68	24,85	9
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**39**	2,05	31,11	8	**18**	1,88	29,52	8	**21**	2,21	32,62	8
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**790**	41,45	630,20	1	**320**	33,51	524,76	1	**470**	49,42	730,07	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**112**	5,88	89,34	5	**67**	7,02	109,87	5	**45**	4,73	69,90	4
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**138**	7,24	110,09	3	**95**	9,95	155,79	3	**43**	4,52	66,79	6
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**1**	0,05	0,80	14	**1**	0,10	1,64	14	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**5**	0,26	3,99	12	**2**	0,21	3,28	12	**3**	0,32	4,66	12
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**59**	3,10	47,07	7	**20**	2,09	32,80	7	**39**	4,10	60,58	7
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**1**	0,05	0,80	15	**1**	0,10	1,64	15	**0**	0,00	0,00	0
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**2**	0,10	1,60	13	**1**	0,10	1,64	13	**1**	0,11	1,55	13
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**14**	0,73	11,17	11	**6**	0,63	9,84	10	**8**	0,84	12,43	11
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**114**	5,98	90,94	4	**70**	7,33	114,79	4	**44**	4,63	68,35	5
	UKUPNO - *Total*	**1.906**	**100,0**	**1.520,46**		**955**	**100,0**	**1.566,09**		**951**	**100,0**	**1.477,24**	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/IV** **UMRLI S PREBIVALIŠTEM U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Sisak-Moslavina County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**18**	0,71	12,11	11	**8**	0,64	11,08	11	**10**	0,78	13,10	11
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**577**	22,92	388,32	2	**352**	28,34	487,33	2	**225**	17,63	294,66	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**7**	0,28	4,71	12	**2**	0,16	2,77	14	**5**	0,39	6,55	12
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**111**	4,41	74,70	6	**39**	3,14	53,99	6	**72**	5,64	94,29	4
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**37**	1,47	24,90	9	**14**	1,13	19,38	9	**23**	1,80	30,12	10
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**52**	2,07	35,00	8	**21**	1,69	29,07	8	**31**	2,43	40,60	8
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**1.090**	43,29	733,57	1	**481**	38,73	665,93	1	**609**	47,73	797,55	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**231**	9,17	155,46	3	**125**	10,06	173,06	3	**106**	8,31	138,82	3
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**125**	4,96	84,12	4	**73**	5,88	101,07	5	**52**	4,08	68,10	6
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**3**	0,12	2,02	14	**0**	0,00	0,00	0	**3**	0,24	3,93	14
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**103**	4,09	69,32	7	**37**	2,98	51,23	7	**66**	5,17	86,43	5
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**3**	0,12	2,02	15	**3**	0,24	4,15	13	**0**	0,00	0,00	0
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**6**	0,24	4,04	13	**3**	0,24	4,15	12	**3**	0,24	3,93	13
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**35**	1,39	23,55	10	**9**	0,72	12,46	10	**26**	2,04	34,05	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**120**	4,77	80,76	5	**75**	6,04	103,83	4	**45**	3,53	58,93	7
	UKUPNO - *Total*	**2.518**	100,0	1.694,61		**1.242**	100,0	1.719,51		**1.276**	100,0	1.671,05	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/V** **UMRLI S PREBIVALIŠTEM U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Karlovac County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

	Skupina bolesti - stanja / *ICD 10 disease group*	UKUPNO - *Total* BROJ *No.*	%	Stopa na 100.000 stanovnika *Rate per 100,000 population*	Rang *Rank*	Muški - *male* BROJ *No.*	%	Stopa na 100.000 stanovnika *Rate per 100,000 population*	Rang *Rank*	Žene - *female* BROJ *No.*	%	Stopa na 100.000 stanovnika *Rate per 100,000 population*	Rang *Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**7**	0,36	5,99	11	**3**	0,31	5,27	11	**4**	0,41	6,68	11
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**490**	25,35	419,42	2	**295**	30,63	518,40	2	**195**	20,10	325,42	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**1**	0,05	0,86	14	**0**	0,00	0,00	0	**1**	0,10	1,67	12
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**122**	6,31	104,43	4	**51**	5,30	89,62	6	**71**	7,32	118,49	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**54**	2,79	46,22	7	**26**	2,70	45,69	7	**28**	2,89	46,73	7
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**46**	2,38	39,37	8	**24**	2,49	42,17	8	**22**	2,27	36,71	8
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**829**	42,89	709,58	1	**328**	34,06	576,39	1	**501**	51,65	836,07	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**106**	5,48	90,73	5	**61**	6,33	107,19	5	**45**	4,64	75,10	5
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**92**	4,76	78,75	6	**63**	6,54	110,71	4	**29**	2,99	48,40	6
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**2**	0,10	1,71	13	**1**	0,10	1,76	12	**1**	0,10	1,67	12
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**33**	1,71	28,25	9	**15**	1,56	26,36	10	**18**	1,86	30,04	9
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**2**	0,10	1,71	13	**1**	0,10	1,76	12	**1**	0,10	1,67	12
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**3**	0,16	2,57	12	**3**	0,31	5,27	11	**0**	0,00	0,00	0
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**23**	1,19	19,69	10	**16**	1,66	28,12	9	**7**	0,72	11,68	10
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**123**	6,36	105,28	3	**76**	7,89	133,55	3	**47**	4,85	78,43	4
	UKUPNO - *Total*	**1.933**	100,0	1.654,55		**963**	100,0	1.692,26		**970**	100,0	1.618,74	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/VI. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Varaždin County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**15**	0,69	8,98	10	**7**	0,66	8,62	10	**8**	0,71	9,32	10
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**545**	25,01	326,38	2	**314**	29,65	386,80	2	**231**	20,63	269,22	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**1**	0,05	0,60	14	**0**	0,00	0,00	6	**1**	0,09	1,17	12
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**115**	5,28	68,87	4	**45**	4,25	55,43	6	**70**	6,25	81,58	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**37**	1,70	22,16	8	**21**	1,98	25,87	7	**16**	1,43	18,65	9
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**45**	2,07	26,95	7	**16**	1,51	19,71	8	**29**	2,59	33,80	7
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	1	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**1.054**	48,37	631,21	1	**431**	40,70	530,93	1	**623**	55,63	726,08	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**84**	3,85	50,30	6	**49**	4,63	60,36	5	**35**	3,13	40,79	5
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**139**	6,38	83,24	3	**93**	8,78	114,56	3	**46**	4,11	53,61	4
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**4**	0,18	2,40	12	**0**	0,00	0,00	0	**4**	0,36	4,66	11
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**34**	1,56	20,36	9	**12**	1,13	14,78	9	**22**	1,96	25,64	8
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**2**	0,09	1,20	13	**2**	0,19	2,46	11	**0**	0,00	0,00	0
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**2**	0,09	1,20	13	**1**	0,09	1,23	12	**1**	0,09	1,17	12
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**8**	0,37	4,79	11	**7**	0,66	8,62	10	**1**	0,09	1,17	12
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**94**	4,31	56,29	5	**61**	5,76	75,14	4	**33**	2,95	38,46	6
	UKUPNO - *Total*	**2.179**	100,0	1.304,93		**1.059**	100,0	1.304,52		**1.120**	100,0	1.305,32	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/VII. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Koprivnica-Križevci County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**15**	0,98	13,93	11	**9**	1,19	17,21	10	**6**	0,77	10,83	10
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**405**	26,33	376,01	2	**221**	29,27	422,61	2	**184**	23,50	332,03	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**72**	4,68	66,85	5	**36**	4,77	68,84	6	**36**	4,60	64,96	4
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**27**	1,76	25,07	9	**14**	1,85	26,77	8	**13**	1,66	23,46	8
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**32**	2,08	29,71	8	**12**	1,59	22,95	9	**20**	2,55	36,09	7
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**663**	43,11	615,54	1	**293**	38,81	560,29	1	**370**	47,25	667,67	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**68**	4,42	63,13	6	**40**	5,30	76,49	5	**28**	3,58	50,53	6
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**91**	5,92	84,49	4	**48**	6,36	91,79	4	**43**	5,49	77,59	3
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**2**	0,13	1,86	13	**0**	0,00	0,00	0	**2**	0,26	3,61	11
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**50**	3,25	46,42	7	**18**	2,38	34,42	7	**32**	4,09	57,74	5
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**3**	0,20	2,79	12	**2**	0,26	3,82	12	**1**	0,13	1,80	12
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**2**	0,13	1,86	13	**1**	0,13	1,91	13	**1**	0,13	1,80	12
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**16**	1,04	14,85	10	**5**	0,66	9,56	11	**11**	1,40	19,85	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**92**	5,98	85,41	3	**56**	7,42	107,09	3	**36**	4,60	64,96	4
	UKUPNO - *Total*	**1.538**	100,0	1.427,90		**755**	100,0	1.443,76		**783**	100,0	1.412,92	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/VIII. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Bjelovar-Bilogora County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja / *ICD 10 disease group*		**UKUPNO -** *Total*				**Muški -** *male*				**Žene -** *female*			
		BROJ *No.*	**%** *%*	**Stopa na 100.000 stanovnika** *Rate per 100,000 population*	**Rang** *Rank*	**BROJ** *No.*	**%** *%*	**Stopa na 100.000 stanovnika** *Rate per 100,000 population*	**Rang** *Rank*	**BROJ** *No.*	**%** *%*	**Stopa na 100.000 stanovnika** *Rate per 100,000 population*	**Rang** *Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**3**	0,18	2,78	11	**0**	0,00	0,00	0	**3**	0,35	5,43	10
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**399**	24,23	369,76	2	**250**	31,97	474,72	2	**149**	17,23	269,70	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**2**	0,12	1,85	12	**0**	0,00	0,00	0	**2**	0,23	3,62	11
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**93**	5,65	86,18	3	**31**	3,96	58,86	5	**62**	7,17	112,23	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**22**	1,34	20,39	8	**11**	1,41	20,89	6	**11**	1,27	19,91	8
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**21**	1,28	19,46	9	**10**	1,28	18,99	7	**11**	1,27	19,91	8
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**843**	51,18	781,21	1	**335**	42,84	636,12	1	**508**	58,73	919,52	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**78**	4,74	72,28	5	**48**	6,14	91,15	3	**30**	3,47	54,30	5
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**65**	3,95	60,24	6	**39**	4,99	74,06	4	**26**	3,01	47,06	6
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**2**	0,12	1,85	12	**1**	0,13	1,90	9	**1**	0,12	1,81	12
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**29**	1,76	26,87	7	**8**	1,02	15,19	8	**21**	2,43	38,01	7
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**2**	0,12	1,85	12	**1**	0,13	1,90	9	**1**	0,12	1,81	12
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**5**	0,30	4,63	10	**0**	0,00	0,00	0	**5**	0,58	9,05	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**83**	5,04	76,92	4	**48**	6,14	91,15	3	**35**	4,05	63,35	4
	UKUPNO - *Total*	**1.647**	100,0	1.526,29		**782**	100,0	1.484,91		**865**	100,0	1.565,72	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/IX. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Primorje-Gorski Kotar County Croatian residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja / *ICD 10 disease group*		UKUPNO - *Total* BROJ / *No.*	%	Stopa na 100.000 stanovnika / *Rate per 100,000 population*	Rang / *Rank*	Muški - *male* BROJ / *No.*	%	Stopa na 100.000 stanovnika / *Rate per 100,000 population*	Rang / *Rank*	Žene - *female* BROJ / *No.*	%	Stopa na 100.000 stanovnika / *Rate per 100,000 population*	Rang / *Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**18**	0,48	6,33	11	**9**	0,47	6,56	11	**9**	0,48	6,12	11
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**1.176**	31,18	413,74	2	**683**	35,74	497,65	2	**493**	26,49	335,39	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**4**	0,11	1,41	14	**3**	0,16	2,19	13	**1**	0,05	0,68	14
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**170**	4,51	59,81	4	**78**	4,08	56,83	5	**92**	4,94	62,59	4
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**97**	2,57	34,13	8	**35**	1,83	25,50	8	**62**	3,33	42,18	6
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**128**	3,39	45,03	6	**64**	3,35	46,63	7	**64**	3,44	43,54	5
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**1.533**	40,64	539,33	1	**689**	36,05	502,02	1	**844**	45,35	574,17	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**135**	3,58	47,50	5	**84**	4,40	61,20	4	**51**	2,74	34,70	7
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**116**	3,08	40,81	7	**71**	3,72	51,73	6	**45**	2,42	30,61	8
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**2**	0,05	0,70	15	**1**	0,05	0,73	15	**1**	0,05	0,68	14
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**10**	0,27	3,52	12	**2**	0,10	1,46	14	**8**	0,43	5,44	12
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**66**	1,75	23,22	9	**29**	1,52	21,13	9	**37**	1,99	25,17	9
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**4**	0,11	1,41	14	**3**	0,16	2,19	13	**1**	0,05	0,68	14
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**6**	0,16	2,11	13	**4**	0,21	2,91	12	**2**	0,11	1,36	13
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**41**	1,09	14,42	10	**12**	0,63	8,74	10	**29**	1,56	19,73	10
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**266**	7,05	93,58	3	**144**	7,54	104,92	3	**122**	6,56	83,00	3
	UKUPNO - *Total*	**3.772**	100,0	1.327,05		**1.911**	100,0	1.392,40		**1.861**	100,0	1.266,04	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/X. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U LIČKO-SENJSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Lika-Senj County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**7**	0,83	15,49	10	**3**	0,72	13,29	9	**4**	0,93	17,69	10
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**198**	23,40	438,21	2	**115**	27,51	509,62	2	**83**	19,39	366,96	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**1**	0,12	2,21	13	**1**	0,24	4,43	11	**0**	0,00	0,00	0
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**43**	5,08	95,17	5	**19**	4,55	84,20	6	**24**	5,61	106,11	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**22**	2,60	48,69	8	**11**	2,63	48,75	7	**11**	2,57	48,63	7
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**19**	2,25	42,05	9	**7**	1,67	31,02	8	**12**	2,80	53,06	6
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**377**	44,56	834,37	1	**158**	37,80	700,17	1	**219**	51,17	968,26	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**52**	6,15	115,08	3	**32**	7,66	141,81	3	**20**	4,67	88,43	4
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**39**	4,61	86,31	6	**20**	4,78	88,63	5	**19**	4,44	84,00	5
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**3**	0,35	6,64	12	**2**	0,48	8,86	10	**1**	0,23	4,42	11
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**30**	3,55	66,40	7	**20**	4,78	88,63	5	**10**	2,34	44,21	9
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**1**	0,12	2,21	13	**0**	0,00	0,00	0	**1**	0,23	4,42	11
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**1**	0,12	2,21	13	**1**	0,24	4,43	11	**0**	0,00	0,00	0
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**6**	0,71	13,28	11	**1**	0,24	4,43	11	**5**	1,17	22,11	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**47**	5,56	104,02	4	**28**	6,70	124,08	4	**19**	4,44	84,00	5
	UKUPNO - *Total*	**846**	100,0	1.872,34		**418**	100,0	1.852,34		**428**	100,0	1.892,30	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/XI. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U VIROVITIČKO-PODRAVSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Virovitica-Podravina County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**1**	0,09	1,33	11	**1**	0,19	2,75	11	**0**	0,00	0,00	0
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**267**	24,75	354,78	2	**149**	28,49	409,44	2	**118**	21,22	303,61	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**2**	0,19	2,66	10	**0**	0,00	0,00	0	**2**	0,36	5,15	10
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**64**	5,93	85,04	4	**25**	4,78	68,70	4	**39**	7,01	100,34	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**22**	2,04	29,23	7	**14**	2,68	38,47	7	**8**	1,44	20,58	8
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**22**	2,04	29,23	7	**13**	2,49	35,72	8	**9**	1,62	23,16	7
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**515**	47,73	684,32	1	**220**	42,07	604,55	1	**295**	53,06	759,02	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**34**	3,15	45,18	6	**23**	4,40	63,20	6	**11**	1,98	28,30	6
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**48**	4,45	63,78	5	**24**	4,59	65,95	5	**24**	4,32	61,75	5
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**1**	0,09	1,33	11	**1**	0,19	2,75	11	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**1**	0,09	1,33	11	**0**	0,00	0,00	0	**1**	0,18	2,57	11
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**16**	1,48	21,26	8	**8**	1,53	21,98	9	**8**	1,44	20,58	8
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**2**	0,19	2,66	10	**1**	0,19	2,75	11	**1**	0,18	2,57	11
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**1**	0,09	1,33	11	**1**	0,19	2,75	11	**0**	0,00	0,00	0
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**8**	0,74	10,63	9	**2**	0,38	5,50	10	**6**	1,08	15,44	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**75**	6,95	99,66	3	**41**	7,84	112,67	3	**34**	6,12	87,48	4
	UKUPNO - *Total*	**1.079**	100,0	1.433,75		**523**	100,0	1.437,17		**556**	100,0	1.430,56	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/XII. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Požega-Slavonia County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**1**	0,10	1,47	11	**1**	0,21	3,02	9	**0**	0,00	0,00	0
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**269**	26,48	396,39	2	**147**	30,63	443,47	2	**122**	22,76	351,44	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**2**	0,20	2,95	10	**0**	0,00	0,00	0	**2**	0,37	5,76	9
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**58**	5,71	85,47	4	**21**	4,38	63,35	5	**37**	6,90	106,59	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**33**	3,25	48,63	8	**15**	3,13	45,25	7	**18**	3,36	51,85	7
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**22**	2,17	32,42	9	**11**	2,29	33,18	8	**11**	2,05	31,69	8
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**439**	43,21	646,90	1	**187**	38,96	564,14	1	**252**	47,01	725,93	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**51**	5,02	75,15	5	**27**	5,63	81,45	4	**24**	4,48	69,14	5
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**40**	3,94	58,94	6	**19**	3,96	57,32	6	**21**	3,92	60,49	6
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**2**	0,20	2,95	10	**0**	0,00	0,00	0	**2**	0,37	5,76	9
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**36**	3,54	53,05	7	**15**	3,13	45,25	7	**21**	3,92	60,49	6
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**2**	0,20	2,95	10	**1**	0,21	3,02	9	**1**	0,19	2,88	10
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**2**	0,20	2,95	10	**1**	0,21	3,02	9	**1**	0,19	2,88	10
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**59**	5,81	86,94	3	**35**	7,29	105,59	3	**24**	4,48	69,14	4
	UKUPNO - *Total*	**1.016**	100,0	1.497,16		**480**	100,0	1.448,05		**536**	100,0	1.544,05	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/XIII. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Brod-Posavina County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**13**	0,65	9,28	10	**8**	0,87	11,76	10	**5**	0,46	6,94	9
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**484**	24,07	345,54	2	**261**	28,52	383,77	2	**223**	20,35	309,46	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**2**	0,10	1,43	15	**0**	0,00	0,00	0	**2**	0,18	2,78	11
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**161**	8,01	114,94	3	**59**	6,45	86,75	3	**102**	9,31	141,54	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**64**	3,18	45,69	6	**20**	2,19	29,41	8	**44**	4,01	61,06	4
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**54**	2,69	38,55	8	**21**	2,30	30,88	7	**33**	3,01	45,79	6
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**934**	46,44	666,80	1	**401**	43,83	589,62	1	**533**	48,63	739,64	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**81**	4,03	57,83	5	**40**	4,37	58,81	5	**41**	3,74	56,90	5
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**56**	2,78	39,98	7	**27**	2,95	39,70	6	**29**	2,65	40,24	8
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**3**	0,15	2,14	14	**0**	0,00	0,00	0	**3**	0,27	4,16	10
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**46**	2,29	32,84	9	**15**	1,64	22,06	9	**31**	2,83	43,02	7
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**5**	0,25	3,57	12	**3**	0,33	4,41	12	**2**	0,18	2,78	11
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**4**	0,20	2,86	13	**2**	0,22	2,94	13	**2**	0,18	2,78	11
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**9**	0,45	6,43	11	**4**	0,44	5,88	11	**5**	0,46	6,94	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**95**	4,72	67,82	4	**54**	5,90	79,40	4	**41**	3,74	56,90	5
	UKUPNO - *Total*	**2.011**	100,0	1.435,69		**915**	100,0	1.345,39		**1.096**	100,0	1.520,91	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/XIV. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U ZADARSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Zadar County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**7**	0,35	4,16	12	**4**	0,38	4,84	11	**3**	0,32	3,51	12
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**562**	28,36	334,22	2	**340**	32,72	411,35	2	**222**	23,54	259,66	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**6**	0,30	3,57	13	**3**	0,29	3,63	12	**3**	0,32	3,51	12
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**131**	6,61	77,91	3	**62**	5,97	75,01	4	**69**	7,32	80,70	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**63**	3,18	37,47	7	**27**	2,60	32,67	7	**36**	3,82	42,11	6
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**54**	2,72	32,11	8	**26**	2,50	31,46	8	**28**	2,97	32,75	8
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**757**	38,19	450,19	1	**352**	33,88	425,87	1	**405**	42,95	473,70	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**79**	3,99	46,98	6	**48**	4,62	58,07	6	**31**	3,29	36,26	7
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**104**	5,25	61,85	5	**60**	5,77	72,59	5	**44**	4,67	51,46	5
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**7**	0,35	4,16	12	**3**	0,29	3,63	12	**4**	0,42	4,68	11
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**49**	2,47	29,14	9	**27**	2,60	32,67	7	**22**	2,33	25,73	10
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**3**	0,15	1,78	14	**1**	0,10	1,21	13	**2**	0,21	2,34	13
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**8**	0,40	4,76	11	**5**	0,48	6,05	10	**3**	0,32	3,51	12
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**36**	1,82	21,41	10	**10**	0,96	12,10	9	**26**	2,76	30,41	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**116**	5,85	68,98	4	**71**	6,83	85,90	3	**45**	4,77	52,63	4
	UKUPNO - *Total*	**1.982**	100,0	1.178,69		**1.039**	100,0	1.257,03		**943**	100,0	1.102,95	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica– *Table* **17/XV. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Osijek-Baranja County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**19**	0,49	6,85	11	**9**	0,49	6,74	11	**10**	0,49	6,96	11
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**967**	24,88	348,81	2	**568**	30,82	425,29	2	**399**	19,53	277,72	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**5**	0,13	1,80	14	**1**	0,05	0,75	14	**4**	0,20	2,78	13
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**194**	4,99	69,98	4	**68**	3,69	50,91	6	**126**	6,17	87,70	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**123**	3,17	44,37	7	**50**	2,71	37,44	7	**73**	3,57	50,81	6
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**99**	2,55	35,71	8	**33**	1,79	24,71	8	**66**	3,23	45,94	7
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**1820**	46,83	656,50	1	**765**	41,51	572,79	1	**1055**	51,64	734,32	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**126**	3,24	45,45	6	**73**	3,96	54,66	5	**53**	2,59	36,89	8
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**175**	4,50	63,13	5	**98**	5,32	73,38	4	**77**	3,77	53,60	5
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**9**	0,23	3,25	12	**1**	0,05	0,75	14	**8**	0,39	5,57	12
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**60**	1,54	21,64	9	**28**	1,52	20,96	9	**32**	1,57	22,27	9
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**6**	0,15	2,16	13	**4**	0,22	2,99	13	**2**	0,10	1,39	15
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**9**	0,23	3,25	12	**6**	0,33	4,49	12	**3**	0,15	2,09	14
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**37**	0,95	13,35	10	**11**	0,60	8,24	10	**26**	1,27	18,10	10
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**237**	6,10	85,49	3	**128**	6,95	95,84	3	**109**	5,34	75,87	4
	UKUPNO - *Total*	**3.886**	100,0	1.401,74		**1.843**	100,0	1.379,94		**2.043**	100,0	1.422,01	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica– *Table* **17/XVI. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Šibenik-Knin County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**4**	0,27	3,99	10	**3**	0,42	6,09	10	**1**	0,13	1,96	11
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**361**	24,54	360,45	2	**198**	27,85	402,13	2	**163**	21,45	320,14	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**3**	0,20	3,00	11	**0**	0,00	0,00	0	**3**	0,39	5,89	10
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**92**	6,25	91,86	3	**46**	6,47	93,42	4	**46**	6,05	90,35	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**30**	2,04	29,95	8	**13**	1,83	26,40	8	**17**	2,24	33,39	8
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**40**	2,72	39,94	7	**23**	3,23	46,71	6	**17**	2,24	33,39	8
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00		**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**662**	45,00	660,99	1	**283**	39,80	574,76	1	**379**	49,87	744,38	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**63**	4,28	62,90	4	**32**	4,50	64,99	5	**31**	4,08	60,89	5
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**50**	3,40	49,92	5	**32**	4,50	64,99	5	**18**	2,37	35,35	7
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**3**	0,20	3,00	11	**2**	0,28	4,06	11	**1**	0,13	1,96	11
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**49**	3,33	48,93	6	**21**	2,95	42,65	7	**28**	3,68	54,99	6
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**3**	0,20	3,00	11	**2**	0,28	4,06	11	**1**	0,13	1,96	11
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**3**	0,20	3,00	11	**2**	0,28	4,06	11	**1**	0,13	1,96	11
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**16**	1,09	15,98	9	**7**	0,98	14,22	9	**9**	1,18	17,68	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**92**	6,25	91,86	3	**47**	6,61	95,45	3	**45**	5,92	88,38	4
	UKUPNO - *Total*	**1.471**	100,0	1.468,75		**711**	100,0	1.444,01		**760**	100,0	1.492,68	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica– *Table* **17/XVII. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Vukovar-Srijem County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**13**	0,57	8,42	10	**9**	0,78	12,07	10	**4**	0,35	5,01	11
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**537**	23,52	347,86	2	**336**	29,29	450,57	2	**201**	17,69	251,89	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**2**	0,09	1,30	15	**1**	0,09	1,34	14	**1**	0,09	1,25	13
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**169**	7,40	109,48	3	**70**	6,10	93,87	3	**99**	8,71	124,06	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**68**	2,98	44,05	7	**27**	2,35	36,21	8	**41**	3,61	51,38	6
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**54**	2,37	34,98	8	**35**	3,05	46,93	7	**19**	1,67	23,81	8
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**1075**	47,09	696,37	1	**458**	39,93	614,16	1	**617**	54,31	773,20	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**107**	4,69	69,31	5	**63**	5,49	84,48	5	**44**	3,87	55,14	5
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**91**	3,99	58,95	6	**57**	4,97	76,44	6	**34**	2,99	42,61	7
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**5**	0,22	3,24	13	**1**	0,09	1,34	14	**4**	0,35	5,01	11
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**30**	1,31	19,43	9	**12**	1,05	16,09	9	**18**	1,58	22,56	9
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**6**	0,26	3,89	12	**4**	0,35	5,36	11	**2**	0,18	2,51	12
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**3**	0,13	1,94	14	**3**	0,26	4,02	12	**0**	0,00	0,00	0
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**10**	0,44	6,48	11	**2**	0,17	2,68	13	**8**	0,70	10,03	10
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**113**	4,95	73,20	4	**69**	6,02	92,53	4	**44**	3,87	55,14	4
	UKUPNO - *Total*	**2.283**	100,0	1.478,90		**1.147**	100,0	1.538,09		**1.136**	100,0	1.423,59	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica– *Table* **17/XVIII. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Split-Dalmatia County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**30**	0,59	6,70	11	**17**	0,64	7,78	11	**13**	0,53	5,66	11
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**1417**	27,76	316,24	2	**869**	32,92	397,74	2	**548**	22,24	238,69	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**5**	0,10	1,12	15	**0**	0,00	0,00	0	**5**	0,20	2,18	13
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**349**	6,84	77,89	3	**154**	5,83	70,49	3	**195**	7,91	84,93	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**156**	3,06	34,82	8	**51**	1,93	23,34	9	**105**	4,26	45,73	5
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**176**	3,45	39,28	7	**93**	3,52	42,57	7	**83**	3,37	36,15	6
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**2.046**	40,09	456,62	1	**946**	35,83	432,99	1	**1100**	44,64	479,12	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**212**	4,15	47,31	5	**132**	5,00	60,42	5	**80**	3,25	34,84	7
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**195**	3,82	43,52	6	**122**	4,62	55,84	6	**73**	2,96	31,80	8
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**16**	0,31	3,57	12	**4**	0,15	1,83	13	**12**	0,49	5,23	12
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**114**	2,23	25,44	9	**59**	2,23	27,00	8	**55**	2,23	23,96	10
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**9**	0,18	2,01	14	**6**	0,23	2,75	12	**3**	0,12	1,31	14
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**11**	0,22	2,45	13	**6**	0,23	2,75	12	**5**	0,20	2,18	13
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**92**	1,80	20,53	10	**30**	1,14	13,73	10	**62**	2,52	27,00	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**276**	5,41	61,60	4	**151**	5,72	69,11	4	**125**	5,07	54,45	4
	UKUPNO - *Total*	**5.104**	100,0	1.139,11		**2.640**	100,0	1.208,34		**2.464**	100,0	1.073,22	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica– *Table* **17/XIX. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U ISTARSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Istria County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**6**	0,25	2,87	11	**3**	0,25	2,93	10	**3**	0,25	2,82	11
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**663**	27,95	317,58	2	**371**	31,20	362,57	2	**292**	24,68	274,33	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**1**	0,04	0,48	15	**0**	0,00	0,00	0	**1**	0,08	0,94	13
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**92**	3,88	44,07	4	**38**	3,20	37,14	6	**54**	4,56	50,73	4
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**39**	1,64	18,68	8	**16**	1,35	15,64	9	**23**	1,94	21,61	7
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**47**	1,98	22,51	7	**22**	1,85	21,50	7	**25**	2,11	23,49	6
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**1.142**	48,15	547,03	1	**514**	43,23	502,33	1	**628**	53,09	590,00	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**86**	3,63	41,19	5	**61**	5,13	59,61	4	**25**	2,11	23,49	6
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**82**	3,46	39,28	6	**47**	3,95	45,93	5	**35**	2,96	32,88	5
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**5**	0,21	2,40	12	**1**	0,08	0,98	12	**4**	0,34	3,76	10
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**32**	1,35	15,33	9	**19**	1,60	18,57	8	**13**	1,10	12,21	8
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**3**	0,13	1,44	13	**2**	0,17	1,95	11	**1**	0,08	0,94	13
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**2**	0,08	0,96	14	**0**	0,00	0,00	0	**2**	0,17	1,88	12
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**12**	0,51	5,75	10	**3**	0,25	2,93	10	**9**	0,76	8,46	9
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**160**	6,75	76,64	3	**92**	7,74	89,91	3	**68**	5,75	63,89	3
	UKUPNO - *Total*	**2.372**	100,0	1.136,21		**1.189**	100,0	1.162,00		**1.183**	100,0	1.111,41	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica – *Table* **17/XX. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Dubrovnik-Neretva County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

		UKUPNO - *Total*				**Muški -** *male*				**Žene -** *female*			
Skupina bolesti - stanja		**BROJ**	**%**	**Stopa na 100.000 stanovnika**	**Rang**	**BROJ**	**%**	**Stopa na 100.000 stanovnika**	**Rang**	**BROJ**	**%**	**Stopa na 100.000 stanovnika**	**Rang**
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**8**	0,61	6,60	8	**6**	0,87	10,12	8	**2**	0,32	3,23	10
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**369**	27,93	304,42	2	**228**	32,90	384,57	2	**141**	22,45	227,68	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**50**	3,79	41,25	4	**20**	2,89	33,73	5	**30**	4,78	48,44	4
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**22**	1,67	18,15	7	**7**	1,01	11,81	7	**15**	2,39	24,22	7
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**31**	2,35	25,57	6	**20**	2,89	33,73	5	**11**	1,75	17,76	8
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**648**	49,05	534,59	1	**298**	43,00	502,64	1	**350**	55,73	565,17	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**38**	2,88	31,35	5	**17**	2,45	28,67	6	**21**	3,34	33,91	5
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**50**	3,79	41,25	4	**34**	4,91	57,35	4	**16**	2,55	25,84	6
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**1**	0,08	0,82	12	**1**	0,14	1,69	10	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**1**	0,08	0,82	12	**1**	0,14	1,69	10	**0**	0,00	0,00	0
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**8**	0,61	6,60	8	**6**	0,87	10,12	8	**2**	0,32	3,23	10
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**4**	0,30	3,30	11	**1**	0,14	1,69	10	**3**	0,48	4,84	9
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**7**	0,53	5,77	9	**4**	0,58	6,75	9	**3**	0,48	4,84	9
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**6**	0,45	4,95	10	**4**	0,58	6,75	9	**2**	0,32	3,23	10
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**78**	5,90	64,35	3	**46**	6,64	77,59	3	**32**	5,10	51,67	3
	UKUPNO - *Total*	**1.321**	100,0	1.089,80		**693**	100,0	1.168,89		**628**	100,0	1.014,08	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

Tablica– *Table* **17/XXI. UMRLI S PREBIVALIŠTEM U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI PO SKUPINAMA BOLESTI TE UDIO I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU** – *Deaths of Međimurje County residents by disease group, their respective shares and rates per 100,000 population by sex, Croatia 2018*

Skupina bolesti - stanja		UKUPNO - *Total*				Muški - *male*				Žene - *female*			
		BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang	BROJ	%	Stopa na 100.000 stanovnika	Rang
ICD 10 disease group		*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*	*No.*	*%*	*Rate per 100,000 population*	*Rank*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti** - *Infectious and parasitic diseases*	**5**	0,41	4,55	10	**2**	0,32	3,72	11	**3**	0,50	5,34	11
II	**Novotvorine** - *Neoplasms*	**367**	30,18	333,88	2	**210**	33,98	391,08	2	**157**	26,25	279,24	2
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**- *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma** - *Endocrine, nutritional and metabolic disease*	**74**	6,09	67,32	4	**30**	4,85	55,87	5	**44**	7,36	78,26	3
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**- *Mental and behavioural disorders*	**30**	2,47	27,29	8	**15**	2,43	27,93	8	**15**	2,51	26,68	8
VI	**Bolesti živčanog sustava**- *Diseases of the nervous system*	**50**	4,11	45,49	6	**23**	3,72	42,83	6	**27**	4,52	48,02	5
VII	**Bolesti oka i očnih adneksa** - *Diseases of the eye and adnexa*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**- *Diseases of the ear and mastoid process*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**- *Diseases of the circulatory system*	**474**	38,98	431,22	1	**217**	35,11	404,12	1	**257**	42,98	457,10	1
X	**Bolesti dišnog sustava**- *Diseases of the respiratory system*	**33**	2,71	30,02	7	**19**	3,07	35,38	7	**14**	2,34	24,90	9
XI	**Bolesti probavnog sustava**- *Diseases of the digestive system*	**61**	5,02	55,49	5	**36**	5,83	67,04	4	**25**	4,18	44,46	6
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva** - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva** - *Diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue*	**5**	0,41	4,55	11	**1**	0,16	1,86	12	**4**	0,67	7,11	10
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa** - *Diseases of the genitorinary system*	**30**	2,47	27,29	9	**11**	1,78	20,49	9	**19**	3,18	33,79	7
XV	**Trudnoća, porod i babinje** - *Pregnancy, childbirth and the puerperium*	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0	**0**	0,00	0,00	0
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the perinatal period*	**1**	0,08	0,91	14	**1**	0,16	1,86	12	**0**	0,00	0,00	0
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**- *Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*	**2**	0,16	1,82	13	**1**	0,16	1,86	12	**1**	0,17	1,78	12
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**- *Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*	**4**	0,33	3,64	12	**3**	0,49	5,59	10	**1**	0,17	1,78	12
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka** - *Injury, poisoning and certain other consequences of external causes*	**80**	6,58	72,78	3	**49**	7,93	91,25	3	**31**	5,18	55,14	4
	UKUPNO - *Total*	**1.216**	100,0	1.106,25		**618**	100,0	1.150,90		**598**	100,0	1.063,60	

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/18)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/18)

Stanovništvo - Državni zavod za statistiku, procjena sredinom 2018. godine
Population - Croatian Central Bureau of Statistics, mid-2018 estimate

II. USPOREDBA ODABRANIH POKAZATELJA SZO "ZDRAVLJE ZA SVE"

Follow-up Selected Indicators for the WHO 'Health For All' Strategy

USPOREDBA ODABRANIH INDIKATORA SZO „ZDRAVLJE ZA SVE“ - *Follow-up Indicators for the WHO 'Health for All' Strategy*

Svjetska zdravstvena organizacija u svom programu "Zdravlje za sve" - "Health for All" (HFA) definira zdravstvene pokazatelje i metodologiju praćenja određenih indikatora s ciljem da omogući usporedbu podataka i zdravstvenog stanja populacije među zemljama Europe.

Većina potrebnih indikatora dobiva se rutinskim prikupljanjem zdravstveno statističkih podataka i obrađuje prema zadanoj metodologiji.

Republika Hrvatska dostavlja redovito podatke u SZO od 1991. godine. Za međunarodne usporedbe koriste se procjene stanovništva koje za tekuću godinu objavljuje Državni zavod za statistiku.

Zdravstveni pokazatelji koji su odabrani za usporedbu iz HFA programa su standardizirane stope mortaliteta jer su podaci vitalne statistike najkvalitetniji rutinski prikupljeni podaci. Prema kriteriju SZO mortalitetni podaci su kvalitetni ako učešće kategorije "Simptomi i nedovoljno definirana stanja" (R00-R99) u ukupnom mortalitetu države ne prelazi 5%. Hrvatska bilježi u 2018. godini 0,8% udjela ove skupine u ukupnom mortalitetu i nalazi se među zemljama koje imaju vrlo visoku kvalitetu mortalitetnih podataka.

Za usporedbu zdravstvenog stanja odabrane su neke zemlje centralne i istočne Europe, prosjek europske regije, EU, te Austrija zbog mogućnosti usporedbe s prethodnim godinama.

In its „Health for All“ (HFA) programme, the World Health Organization defines health indicators and the methodology of following-up on certain indicators to enable a comparative analysis of population health status data among EU Members.

The majority of necessary indicators are obtained through routine collection of health statistics and processed according to defined methodology.

Republic of Croatia has regularly submitted data to WHO since 1991. For the purposes of international comparison, population estimates are used when published by the Croatian Bureau of Statistics for the current years.

Health indicators selected for a comparative analysis as part of the HFA programme are standardised mortality rates as vital statistics are considered routine data of the highest quality. According to the WHO criteria, mortality statistics are deemed satisfactory if the share of 'Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified' (R00-R99) category in overall national mortality does not surpass 5%. In 2018 Croatia documented 0.8% share of the said group in overall mortality and thus finds its place among the countries with high-quality mortality statistics.

Countries of Central and Eastern Europe, European Region average, the EU and Austria were chosen for the comparative analysis over previous years.

Izvor podataka za sve indikatore: Indikatori "Zdravlje za sve", SZO Regionalni ured za Europu, lipanj 2018.

***Source of data for all indicators**: HFA Indicators Data Base, WHO Regional Office for Europe, June 2018*

06.01.01 Očekivano trajanje života pri rođenju, u godinama – *Life expectancy at birth, in years*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	71,46	74,11	-	72,19	69,15	74,20	72,50
1990.	72,56	75,90	71,52	74,09	69,45	75,16	73,40
1991.	71,00	75,95	72,06	73,69	69,50	75,24	73,31
1992.	71,78	76,13	72,43	73,77	69,17	75,55	73,21
1993.	72,65	76,33	72,94	73,60	69,17	75,61	72,62
1994.	73,16	76,71	73,15	74,16	69,64	75,95	72,59
1995.	73,30	76,97	73,30	74,90	70,05	76,07	72,75
1996.	72,69	77,24	74,02	75,24	70,65	76,32	73,17
1997.	72,62	77,61	74,13	75,26	71,06	76,65	73,62
1998.	72,49	77,93	74,74	75,34	70,97	76,81	73,86
1999.	72,82	78,13	74,94	75,76	70,75	77,01	73,83
2000.	72,99	78,47	75,21	76,28	71,49	77,44	73,98
2001.	74,65	78,95	75,49	76,48	72,56	77,74	74,21
2002.	74,84	79,01	75,51	76,72	72,64	77,87	74,22
2003.	74,73	78,89	75,40	76,52	72,59	77,89	74,23
2004.	75,65	79,43	75,96	77,32	73,03	78,53	74,73
2005.	75,44	79,66	76,18	77,57	73,01	78,66	74,79
2006.	76,01	80,19	76,82	78,35	73,57	79,16	75,40
2007.	75,89	80,46	77,10	78,53	73,65	79,36	75,71
2008.	76,14	80,72	77,42	79,30	74,23	79,58	75,98
2009.	76,42	80,57	77,50	79,46	74,45	79,84	76,40
2010.	76,86	80,88	77,81	79,96	74,78	80,16	76,73
2011.	77,26	81,27	78,06	80,24	75,15	80,47	77,14
2012.	77,38	81,19	78,24	80,39	75,33	80,50	77,50
2013.	77,85	81,40	78,40	80,56	75,81	80,72	77,69
2014.	78,00	81,79	79,02	81,34	76,02	81,11	77,91
2015.	77,52	81,45	78,77	80,98	76,01	80,88	77,83
2016.	78,27	81,93	-	-	76,33	-	-

06.01.01 Očekivano trajanje života pri rođenju, u godinama, muški – *Life expectancy at birth, in years, men*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	67,64	70,42	-	67,96	65,18	70,68	68,69
1990.	68,69	72,35	67,63	69,98	65,21	71,59	69,52
1991.	66,06	72,38	68,30	69,60	65,15	71,64	69,4
1992.	67,07	72,61	68,58	69,69	64,66	71,94	69,23
1993.	68,53	72,83	69,33	69,42	64,63	72,07	68,63
1994.	69,19	73,24	69,54	70,18	65,02	72,39	68,58
1995.	69,31	73,44	69,76	70,95	65,48	72,52	68,74
1996.	68,74	73,82	70,45	71,20	66,32	72,84	69,24
1997.	68,62	74,14	70,58	71,18	66,68	73,22	69,78
1998.	68,60	74,56	71,23	71,30	66,45	73,42	70,06
1999.	68,92	74,93	71,52	71,82	66,37	73,67	70,05
2000.	69,12	75,29	71,75	72,30	67,20	74,13	70,19
2001.	71,03	75,77	72,18	72,32	68,32	74,45	70,46
2002.	71,21	75,92	72,15	72,67	68,39	74,65	70,52
2003.	71,17	76	72,09	72,60	68,39	74,78	70,61
2004.	72,13	76,48	72,62	73,58	68,77	75,39	71,07
2005.	71,90	76,77	72,97	74,04	68,75	75,57	71,16
2006.	72,56	77,26	73,55	74,55	69,25	76,06	71,8
2007.	72,40	77,54	73,82	74,79	69,41	76,27	72,13
2008.	72,51	77,86	74,16	75,75	70,02	76,56	72,46
2009.	73,03	77,68	74,34	76,02	70,29	76,85	72,94
2010.	73,62	77,96	74,58	76,56	70,77	77,2	73,31
2011.	73,98	78,4	74,87	76,90	71,28	77,56	73,75
2012.	73,98	78,57	75,14	77,22	71,65	77,67	74,17
2013.	74,54	78,76	75,31	77,31	72,20	77,88	74,35
2014.	74,80	79,28	75,91	78,31	72,36	78,29	74,6
2015.	74,41	78,94	75,79	77,89	72,41	78,14	74,57
2016.	75,04	79,48	-	-	72,68	-	-

06.01.01 Očekivano trajanje života pri rođenju, u godinama, žene – *Life expectancy at birth, in years, women*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	75,18	77,45	-	76,29	73,27	77,55	76,13
1990.	76,37	79,06	75,54	78,00	73,87	78,65	77,16
1991.	76,21	79,17	75,86	77,61	74,04	78,78	77,15
1992.	76,62	79,31	76,31	77,66	73,95	79,12	77,18
1993.	76,72	79,49	76,52	77,65	73,97	79,11	76,71
1994.	77,02	79,84	76,73	77,96	74,50	79,45	76,74
1995.	77,21	80,19	76,80	78,64	74,83	79,58	76,91
1996.	76,47	80,33	77,54	79,07	75,07	79,75	77,20
1997.	76,47	80,75	77,63	79,17	75,53	80,02	77,52
1998.	76,21	80,99	78,18	79,22	75,60	80,13	77,70
1999.	76,54	81,02	78,28	79,51	75,23	80,28	77,70
2000.	76,67	81,35	78,60	80,04	75,82	80,67	77,90
2001.	78,17	81,82	78,70	80,51	76,75	80,93	78,10
2002.	78,39	81,82	78,78	80,65	76,84	81,00	78,06
2003.	78,23	81,55	78,64	80,34	76,74	80,94	78,01
2004.	79,08	82,14	79,23	80,86	77,22	81,59	78,53
2005.	78,91	82,33	79,31	80,92	77,23	81,66	78,58
2006.	79,36	82,88	79,99	82,02	77,83	82,18	79,10
2007.	79,31	83,16	80,29	82,14	77,81	82,36	79,39
2008.	79,72	83,36	80,60	82,71	78,32	82,52	79,58
2009.	79,74	83,28	80,59	82,77	78,47	82,76	79,90
2010.	80,00	83,62	80,97	83,20	78,62	83,04	80,17
2011.	80,43	83,96	81,18	83,41	78,82	83,31	80,54
2012.	80,72	83,67	81,27	83,37	78,82	83,27	80,81
2013.	81,06	83,92	81,43	83,70	79,2	83,47	81,00
2014.	81,11	84,15	82,06	84,23	79,46	83,84	81,19
2015.	80,57	83,86	81,70	83,98	79,39	83,55	81,06
2016.	81,41	84,27	-	-	79,78	-	-

07.01.00 Stopa dojenačke smrtnosti, na 1.000 živorođenih - *Infant mortality rate, per 1,000 live births*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	16,58	11,17	-	13,08	20,36	12,11	18,15
1990.	10,67	7,84	10,80	8,27	14,82	9,93	15,15
1991.	11,09	7,48	10,38	8,23	15,64	9,53	15,24
1992.	11,62	7,53	9,89	8,85	14,08	9,00	15,16
1993.	9,89	6,49	8,49	6,8	12,46	8,43	14,98
1994.	10,19	6,25	7,95	6,47	11,55	8,27	14,09
1995.	8,95	5,42	7,70	5,59	10,66	7,52	13,18
1996.	8,05	5,08	6,05	4,74	10,91	7,22	12,41
1997.	8,23	4,74	5,86	5,21	9,86	6,8	11,74
1998.	8,24	4,92	5,21	5,23	9,70	6,47	11,01
1999.	7,75	4,36	4,62	4,56	8,43	6,15	10,53
2000.	7,41	4,83	4,10	4,91	9,22	5,93	9,88
2001.	7,68	4,84	3,97	4,25	8,13	5,78	9,67
2002.	7,03	4,06	4,15	3,83	7,16	5,48	9,11
2003.	6,33	4,46	3,90	4,04	7,29	5,27	8,76
2004.	6,08	4,47	3,75	3,71	6,6	5,14	8,57
2005.	5,7	4,18	3,39	4,15	6,23	4,88	8,38
2006.	5,19	3,61	3,33	3,38	5,72	4,65	8,01
2007.	5,58	3,67	3,14	2,78	5,91	4,48	7,89
2008.	4,46	3,69	2,83	2,39	5,58	4,27	7,66
2009.	5,27	3,79	2,88	2,4	5,13	4,23	7,8
2010.	4,43	3,9	2,67	2,52	5,32	4,05	7,34
2011.	4,66	3,6	2,74	2,92	4,92	3,95	7,09
2012.	3,59	3.19	2,62	1,64	4,85	3,83	6,81
2013.	4,06	3,09	2,48	2,94	5,12	3,73	6,83
2014.	5,03	3,05	2,39	1,74	4,6	3,65	6,97
2015.	4,11	3,07	2,46	1,60	4,95	3,6	6,9
2016.	-	3,07	-	-	-	-	-

07.01.01 Stopa novorođenačke smrtnosti, na 1.000 živorođenih - *Neonatal mortality rate, per 1,000 live births*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	12,72	6,96	8,59	9,13	15,64	7,59	8,14
1990.	7,45	4,43	7,72	5,08	10,83	5,83	7,28
1991.	7,93	4,39	6,97	5,64	11,38	5,71	7,19
1992.	8,37	4,66	6,20	5,90	10,23	5,47	6,96
1993.	7,38	3,65	5,72	4,67	8,58	5,1	6,83
1994.	7,12	3,86	4,74	3,96	7,95	5,12	6,78
1995.	5,96	3,36	4,94	3,09	7,30	4,81	6,41
1996.	5,82	3,45	3,84	3,25	7,30	4,54	6,17
1997.	5,78	3,15	3,60	3,83	7,00	4,28	5,92
1998.	5,76	3,21	3,19	3,49	6,30	4,09	5,71
1999.	5,78	2,83	2,92	3,40	5,59	3,92	5,51
2000.	5,65	3,26	2,54	3,59	6,17	3,78	5,33
2001.	5,54	3,31	2,34	3,04	5,31	3,7	5,23
2002.	4,96	2,78	2,71	3,03	5,24	3,55	5,06
2003.	4,94	3,09	2,36	3,05	4,74	3,44	4,94
2004.	4,56	3,14	2,29	2,58	4,45	3,4	4,95
2005.	4,05	2,94	2,02	3,1	4,05	3,22	4,86
2006.	3,88	2,52	2,32	2,48	3,72	3,09	4,75
2007.	3,98	2,52	2,05	1,92	3,93	2,99	4,7
2008.	3,45	2,68	1,81	1,84	3,76	2,86	4,63
2009.	4,28	2,5	1,64	1,57	3,39	2,83	4,63
2010.	3,34	2,72	1,67	1,8	3,46	2,71	4,55
2011.	3,5	2,45	1,71	1,96	3,1	2,65	4,51
2012.	2,44	2,28	1,61	1,36	3,26	2,56	4,49
2013.	3,18	2,31	1,41	2,46	3,06	2,52	4,59
2014.	3,77	2,28	1,57	1,42	2,93	2,53	4,58
2015.	3,09	-	1,49	1,36	2,96	-	-
2016.	-	-	-	-	-	-	-

07.01.02 Stopa rane novorođenačke smrtnosti, na 1.000 živorođenih - *Early neonatal mortality rate, per 1,000 live births*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	10,44	5,49	6,92	7,39	12,75	5,92	7,44
1990.	5,92	3,28	5,78	4,11	8,73	4,36	6,65
1991.	6,41	3,14	5,44	4,67	9,02	4,34	6,6
1992.	6,79	3,27	4,82	4,60	7,92	4,11	6,44
1993.	5,83	2,79	4,17	3,35	6,61	3,82	6,43
1994.	5,21	2,87	3,27	2,83	5,84	3,85	6,34
1995.	4,92	2,49	3,22	2,66	5,54	3,6	6,07
1996.	4,35	2,62	2,48	2,40	5,22	3,41	5,8
1997.	4,31	2,15	2,05	2,88	5,12	3,13	5,52
1998.	4,14	2,50	1,93	2,92	4,55	2,97	5,3
1999.	4,45	2,00	1,92	2,42	4,32	2,87	5,12
2000.	4,18	2,49	1,65	3,26	4,58	2,75	4,91
2001.	4,54	2,56	1,46	2,30	3,93	2,68	4,78
2002.	4,02	2,13	1,69	2,40	3,75	2,56	4,63
2003.	3,96	2,40	1,38	2,40	3,55	2,5	4,45
2004.	3,42	2,10	1,33	1,97	3,38	2,49	4,42
2005.	3,44	2,20	1,13	2,54	2,69	2,34	4,39
2006.	3,16	1,95	1,42	1,85	2,78	2,24	4,3
2007.	3,25	2,06	1,25	1,36	2,84	2,19	4,22
2008.	2,72	2,03	1	1,38	2,72	2,06	4,10
2009.	3,19	1,86	0,87	1,34	2,33	2,05	3,95
2010.	2,58	2,17	1,02	1,35	2,65	1,97	3,76
2011.	2,38	1,97	1,1	1,59	2,16	1,93	3,35
2012.	1,89	1,84	1,11	0,82	2,17	1,84	3,13
2013.	2,3	1,94	0,98	1,37	2,06	1,84	3,11
2014.	3,08	1,92	1,05	0,85	1,76	1,85	3,05
2015.	2,16	1,94	0,96	0,58	2,00	1,82	2,95
2016.	-	-	-	-	-	-	-

07.04.02 Stopa mrtvorođenih, na 1.000 ukupno rođenih – *Mortinatality rate per 1,000 births*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	4,72	4,63	4,45	4,81	6,17	6,08	8,07
1990.	4,42	3,58	4,04	4,45	5,53	5,23	9,35
1991.	5,16	3,38	3,82	4,89	4,50	5,19	9,51
1992.	5,53	3,54	3,58	5,47	4,16	4,99	9,48
1993.	4,08	3,32	3,66	4,78	3,62	5,02	9,18
1994.	4,53	3,31	3,14	5,32	3,52	5,14	9,14
1995.	4,27	4,37	3,11	4,41	3,49	5,12	8,8
1996.	4,35	4,47	3,49	5,56	3,76	5,07	8,93
1997.	4,54	4,30	3,00	4,88	4,76	4,97	8,91
1998.	4,76	4,09	3,24	6,45	5,68	4,93	8,88
1999.	4,52	4,03	3,38	4,94	4,95	4,81	8,23
2000.	5,21	4,21	2,84	3,73	5,48	4,64	7,85
2001.	5,24	3,67	2,89	4,84	5,64	4,65	7,71
2002.	4,69	4,29	2,81	5,29	5,37	5,08	7,82
2003.	4,52	3,97	2,89	5,40	5,57	5,08	7,69
2004.	4,42	3,95	2,71	5,47	4,98	5,04	7,41
2005	4,36	3,68	2,8	6,1	5,16	4,94	7,07
2006.	4,37	4,0	2,82	4,31	4,87	4,94	3,92
2007.	3,8	3,8	2,74	5,07	4,94	4,83	6,69
2008.	4,01	3,31	2,27	4,98	4,33	4,96	6,55
2009.	3,95	3,71	2,69	5,47	5,35	5,23	7,03
2010.	4,25	3,75	2,49	4,49	4,27	4,90	7,02
2011.	3,51	3,75	2,91	5,13	4,43	4,86	6,87
2012.	3,1	3,28	3,48	4,36	4,17	4,89	6,24
2013.	3,59	3,42	3,42	4,69	4,4	4,80	6,13
2014.	3,78	3,33	3,56	4,27	4,58	4,83	6,1
2015.	4,33	3,32	3,58	4,88	4,43	4,68	5,95
2016.	-	-	-	-	-	-	-

07.04.03 Stopa perinatalne smrtnosti, na 1.000 ukupno rođenih - *Perinatal mortality rate, per 1,000 births*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	15,10	7,99	9,98	12,17	18,84	11,06	14,26
1990.	10,31	5,68	8,31	8,59	14,21	9,09	12,93
1991.	11,54	5,04	7,23	7,48	13,48	8,88	12,71
1992.	12,28	5,44	6,76	7,14	12,05	8,48	12,20
1993.	9,89	4,86	6,21	6,44	10,21	8,18	11,80
1994.	9,71	4,71	5,1	5,36	9,34	7,73	11,49
1995.	9,17	4,4	4,96	5,04	6,73	7,46	10,02
1996.	8,68	4,2	4,82	4,81	6,3	7,22	10,72
1997.	8,82	3,98	4,28	5,60	6,95	6,97	10,49
1998.	8,88	4,07	4,5	5,68	6,12	6,92	10,16
1999.	8,95	3,79	4,72	4,89	5,39	6,69	9,80
2000.	9,37	3,87	4,01	4,09	5,74	6,77	9,54
2001.	7,26	3,55	3,78	4,54	5,7	6,67	9,44
2002.	7,01	3,43	3,97	5,15	5,38	7,02	9,48
2003.	6,35	3,61	3,65	4,34	5,34	6,97	9,25
2004.	5,79	3,2	3,58	4,16	4,8	6,74	9,13
2005.	6,44	3,38	3,49	5,2	5,01	6,51	8,90
2006.	5,34	3,2	3,63	3,49	4,86	6,42	8,89
2007.	4,92	3,1	3,58	3,89	4,92	6,25	8,50
2008.	4,6	2,96	2,93	3,81	4,32	6,23	8,34
2009.	4,41	3,02	3,24	3,7	4,68	6,46	9,74
2010.	4,67	3,01	3,08	2,71	4,12	6,13	8,44
2011.	3,48	3,09	3,63	3,23	4,16	6,07	8,01
2012.	3,63	2,96	3,63	2,4	4,03	6,04	7,47
2013.	3,51	3,13	2,93	3,27	3,85	6,01	7,27
2014.	4,24	2,88	3,1	2,22	4,23	6,02	7,31
2015.	3,80	2,90	2,95	2,88	4,14	6,02	7,13
2016.	-	-	-	-	-	-	-

08.01.00 Maternalna smrt, na 100.000 živorođenih prema kliničkim podacima - *Maternal deaths per 100,000 live births according to clinical data*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1990.	-	6,63	-	8,94	20,69	14,45	27,51
1991.	7,72	7,40	17,78	4,63	12,58	12,6	26,58
1992.	4,26	4,20	12,32	5,00	9,86	11,30	25,02
1993.	10,30	4,20	12,39	10,10	18,80	10,17	23,82
1994.	10,29	8,66	15,01	10,28	10,38	10,56	23,88
1995.	11,96	1,13	6,24	5,27	15,17	9,69	23,16
1996.	1,86	4,50	7,74	26,61	11,40	10,08	21,34
1997.	10,81	2,38	5,52	11,01	20,93	9,5	21,08
1998.	6,37	4,92	6,63	0	6,17	8,92	20,71
1999.	11,07	1,28	10,06	17,11	4,23	8,41	19,54
2000.	6,86	2,56	9,90	22,00	10,25	7,85	18,84
2001.	2,44	6,63	8,82	22,89	5,15	7,77	17,94
2002.	9,98	2,55	4,31	0	8,26	6,87	17,16
2003.	7,56	2,60	7,47	0	7,40	7,36	16,54
2004.	7,44	3,80	8,19	11,23	4,20	6,71	15,69
2005.	7,06	3,84	14,68	16,59	5,13	5,49	15,47
2006.	9,65	2,57	14,17	26,39	8,01	5,88	15,78
2007.	14,32	3,93	3,49	15,14	8,2	5,11	14,01
2008.	6,86	2,57	12,54	13,79	17,15	6,05	13,41
2009.	13,46	2,62	8,45	4,62	18,66	6,2	15,31
2010.	9,22	1,27	7,68	0	15,5	5,8	12,54
2011.	9,71	2,56	10,12	0	10,22	5,18	11,33
2012.	7,18	1,27	5,53	9,22	9,97	4,48	10,15
2013.	5,01	1,26	1,87	4,81	14,66	4,13	10,05
2014.	2,53	8,57	5,46	4,82	6,56	4,43	10,29
2015.	2,67	4,74	3,61	-	5,45	4,28	9,9
2016.	-	-	-	-	-	-	-

09.01.01 Standardizirana stopa smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava za dob 0 - 64 godina, na 100.000 stanovnika – *Standardised death rate (SDR) for diseases of the circulatory system, age 0-64, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	121,41	87,14	-	100,43	182,42	95,86	116,8
1990.	111,25	72,54	145,73	82,59	176,66	85,07	110,14
1991.	109,79	71,95	134,40	85,07	174,96	84,82	112,07
1992.	104,10	71,71	130,07	81,66	177,56	82,41	114,76
1993.	103,35	70,42	120,87	84,11	179,15	81,13	126,44
1994.	98,95	67,16	115,00	79,66	165,62	77,76	133,69
1995.	97,65	67,6	114,65	67,65	161,37	76,64	130,74
1996.	102,49	68,18	109,91	65,22	153,36	74,08	124,32
1997.	99,10	64,77	105,78	64,62	146,49	71,43	117,47
1998.	98,85	61,4	95,60	66,78	149,76	69,23	113,73
1999.	100,16	59,83	92,35	61,07	144,82	65,86	115,96
2000.	94,98	53,96	85,67	61,02	132,32	62,44	118,08
2001.	91,70	51,72	82,01	59,07	125,52	60,54	117,51
2002.	87,83	42,67	81,00	53,38	121,95	58,47	119,45
2003.	87,78	37,1	78,31	52,37	121,49	56,64	120,01
2004.	76,6	33,02	75,21	51,56	118,89	53,60	116,68
2005.	78,61	34,34	70,96	49,42	123,27	52,10	116,93
2006.	74,4	32,77	69,22	48,26	116,15	50,41	108,76
2007.	72,78	32,79	66,01	42,37	113,82	48,74	103,04
2008.	72,68	30,56	63,93	40,32	108,84	46,88	100,39
2009.	67,1	31,39	61,23	36,69	104,31	45,31	94,35
2010.	63,25	31,57	60,31	35,18	102,35	43,37	91,90
2011.	59,77	29,9	59,97	33,62	98,64	41,22	87,09
2012.	60,77	28,03	57,23	30,6	92,86	40,23	83,79
2013.	55,95	27,77	54,35	28,52	87,94	39,24	80,63
2014.	55,4	25,74	50,29	28,01	88,78	38,04	79,58
2015.	58,56	26,09	50,08	28	88,88	38,02	78,86
2016.	53,34	24,97	47,35	-	86,3	-	-

09.01.02 Standardizirana stopa smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava, na 100.000 stanovnika - *SDR for diseases of the circulatory system, all ages, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	586,16	472,4	-	530,45	680,96	452,66	524,7
1990.	551,87	392,52	645,01	439,24	643,93	396,35	466,20
1991.	526,43	399,71	615,65	441,96	635,51	394,10	466,17
1992.	499,4	394,09	590,26	415,9	635,18	380,65	463,84
1993.	515,96	388,13	576,26	435,63	640,48	380,01	492,77
1994.	504,35	373,56	561,35	404,54	604,71	365,16	499,88
1995.	488,4	373,1	559,62	366,35	591,98	360,20	490,09
1996.	548,03	371,66	529,74	358,58	587,37	354,35	478,60
1997.	556,89	361,53	525,85	337,82	561,61	343,33	465,00
1998.	590,02	353,11	495,75	347,32	565,68	338,16	459,39
1999.	582,37	344,38	487,17	330,88	588,38	326,67	461,01
2000.	572,74	321,68	462,52	314,66	548,25	311,48	458,16
2001.	486,06	304,23	459,72	298,42	503,83	301,54	450,57
2002.	482,35	287,89	455,98	290,52	503,89	297,59	456,46
2003.	499,5	272,14	461,88	295,29	508,29	295,02	461,38
2004.	419,04	249,63	430,53	276,99	486,95	273,86	438,75
2005.	438,81	241,57	419,02	288,02	502,43	267,50	437,36
2006.	417,66	230,99	386,33	261,2	460,24	252,04	414,62
2007.	417,66	224,86	370,66	259,15	449,85	243,19	398,58
2008.	401,48	212,92	355,6	234,65	428,58	233,77	387,59
2009.	386,01	213,51	356,99	231,77	421,21	226,1	370,48
2010.	370,71	207,07	344,14	218,4	418,73	218,26	363,24
2011.	350,93	196,78	331,47	207,18	402,07	205,98	341,27
2012.	342,02	199,9	325,05	205,84	400,94	203,34	331,16
2013.	324,09	197,92	309,72	198,39	387,05	197,12	321,30
2014.	314,03	187,53	284,47	198,26	380,5	188,37	315,87
2015.	330,69	196,54	291,15	197,84	376,09	190,31	314,89
2016.	291,98	181,58	266,6	-	370,67	-	-

09.02.01 Standardizirana stopa smrtnosti od ishemične bolesti srca za dob 0 - 64 godina, na 100.000 stanovnika *- SDR for ischaemic heart disease, 0-64, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	39,96	44,02	-	40,8	85,9	47,03	59,22
1990.	38,95	36,96	85,58	32,11	83,75	41,65	56,42
1991.	43,00	38,53	79,68	34,64	85,06	41,69	57,38
1992.	42,63	37,38	76,13	34,75	86,26	40,63	59,23
1993.	41,87	36,47	70,58	37,4	87,62	40,07	66,37
1994.	39,19	35,52	66,77	32,93	80,92	37,77	69,24
1995.	39,43	35,48	63,74	26,96	80,75	36,74	66,97
1996.	40,78	35,03	59,57	26,15	75,34	34,96	62,78
1997.	43,36	33,73	53,22	27,87	71,70	33,36	58,59
1998.	43,47	31,89	48,82	28,23	72,64	32,30	56,72
1999.	40,96	30,69	47,57	25,32	72,51	30,88	57,91
2000.	39,87	28,37	44,16	23,7	65,57	29,13	58,83
2001.	39,60	26,51	41,70	24,53	61,38	27,83	58,23
2002.	37,58	23,75	39,63	20,62	58,41	26,52	59,26
2003.	39,03	20,26	37,06	22,24	59,31	25,78	59,44
2004.	34,74	18,34	35,22	20,22	59,66	24,29	56,88
2005.	35,45	18,48	33,31	19,33	63,74	23,38	56,36
2006.	33,16	18,06	32,22	17,24	58,27	22,49	52,18
2007.	31,04	17,79	32,87	17,43	56,42	21,69	49,51
2008	32,39	16,55	31,12	19,51	53,58	20,52	48,15
2009.	31,59	17,3	29,54	17,42	53,02	19,53	45,02
2010.	32,48	17,52	29,04	15,43	52,09	18,75	43,81
2011.	30,47	17	29,34	16,34	50,23	17,71	41,57
2012.	30,43	15,11	27,58	16,48	47,35	17,17	39,89
2013.	27,63	15,04	28,07	14,15	44,57	16,60	38,31
2014.	28,6	13,6	25,19	15,05	44,33	15,93	37,73
2015.	29,22	13,84	24	16,05	45,15	15,80	37,26
2016.	27,21	13,25	21,6	-	41,46	-	-

09.02.02 Standardizirana stopa smrtnosti od ishemične bolesti srca, na 100.000 stanovnika *- SDR for ischaemic heart disease, all ages, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985	87,81	161,08	-	128,78	237,59	158,89	233,91
1990	78,01	154,49	310,98	121,7	239,66	145,25	201,90
1991	129,54	159,45	298,46	130,81	243,48	146,28	202,60
1992	175,61	155,6	283,20	140,56	247,79	143,60	204,72
1993	176,11	153,72	276,57	148,34	257,79	145,43	222,92
1994	185,99	150,53	265,93	140,96	246,61	139,27	226,17
1995	183,44	151,97	259,86	110,18	248,74	137,49	222,29
1996	197,24	149,83	235,22	108,39	250,6	132,89	215,96
1997	202,21	149,16	218,06	122,47	244,81	128,98	208,26
1998	208,01	149,93	198,54	122,83	247,06	128,33	206,52
1999	193,29	144,9	199,31	113,96	254,08	126,17	209,77
2000	201,15	134,75	187,04	104,89	238,4	120,30	209,89
2001	162,78	127,72	183,09	100,15	225,46	115,65	206,01
2002	159,48	130,32	179,19	89,39	221,7	113,06	208,53
2003	186,88	124,63	176,09	94,37	232,66	111,68	210,63
2004.	154,49	116,37	163,60	82,45	233,57	104,05	198,37
2005.	167,9	112,25	177,51	80,2	261,33	101,39	195,86
2006.	160,33	108,26	168,91	68,22	240,71	94,96	187,36
2007.	153,51	105,18	185,71	67,18	226,59	91,14	181,59
2008.	156,64	97,54	176,13	67,31	216,95	86,78	176,90
2009.	157,73	98,03	170,12	64,42	214,81	82,96	168,73
2010.	164,21	96,1	161,82	63,47	215,05	79,78	165,63
2011.	155,09	91,21	167,81	61,81	207,49	75,52	156,38
2012.	158,3	91,14	164,37	60,39	205,76	73,54	151,43
2013.	145,89	88,9	166,67	56,27	197,27	70,74	146,77
2014.	143,17	83,58	151,43	52,52	194,24	66,88	143,96
2015.	149,86	85,46	151,34	57,5	191,72	66,92	142,88
2016.	132,56	79,71	132,07	-	183,72	-	-

* Napomena:
Od 1990. godine aterosklerotska bolest srca šifrira se kao 414 (prema IX reviziji MKB) umjesto 429

** Note: Since 1990 atherosclerotic heart disease is coded as 414 ICD-10 code (instead of 429)*

09.03.01 Standardizirana stopa smrtnosti od cerebrovaskularnih bolesti za dob 0 - 64 godina, na 100.000 stanovnika - *SDR for cerebrovascular diseases, 0-64, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	38,06	17,06	-	24,38	49,78	19,73	30,16
1990.	34,59	13,18	32,55	22,79	44,85	17,19	27,56
1991.	34,63	12,71	27,87	26,14	44,57	17,23	28,09
1992.	33,15	12,28	26,42	24,39	43,55	16,75	28,65
1993.	32,15	12,15	24,35	21,38	43,47	17,10	31,35
1994.	31,96	11,59	22,66	23,86	40,73	16,57	33,27
1995.	30,46	12,01	22,17	19,99	40,70	16,16	32,74
1996.	34,55	12,1	20,15	18,46	38,72	15,74	31,31
1997.	30,08	11,21	18,18	17,26	36,85	15,33	29,90
1998.	27,84	11,07	18,05	17,89	36,32	14,95	28,68
1999.	30,64	10,28	16,66	14,32	36,43	14,26	28,94
2000.	27,52	8,71	16,26	15,38	34,23	13,48	29,45
2001.	24,63	8,97	15,36	14,34	32,10	13,12	29,19
2002.	24,53	7,61	15,01	13,54	31,08	12,77	28,96
2003.	22,86	6,54	14,33	13,10	29,65	12,02	28,69
2004.	20,9	5,89	12,88	12,72	27,92	11,42	27,40
2005.	21,78	5,63	12,39	10,01	23,44	10,86	27,00
2006.	20,2	5,3	11,39	11,89	23,32	10,46	24,92
2007.	20,29	5,07	10,5	8,66	22,04	9,85	23,13
2008.	19,12	5,2	9,84	9,64	22,17	9,57	22,45
2009.	17,22	5,2	9,75	8,75	19,69	9,08	21,07
2010.	15,35	4,79	9,26	8,79	19,75	8,48	20,22
2011.	14,98	4,32	8,66	6,91	18,7	8,05	18,82
2012.	14,2	4,41	8,3	6,2	17,55	7,77	17,90
2013.	14,19	4,36	7,97	6,09	16,58	7,49	17,28
2014.	13,3	4,24	7,31	6,18	16,59	7,23	16,91
2015.	13,03	4,01	7,25	5,55	16,7	6,97	16,60
2016.	11,32	3,73	6,71	-	14,75	-	-

09.03.02 Standardizirana stopa smrtnosti od cerebrovaskularnih bolesti, na 100.000 stanovnika - *SDR for cerebrovascular diseases, all ages, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	180,45	138,38	-	144,13	197,91	117,76	152,15
1990.	171,6	99,64	202,77	126,14	177,21	100,19	136,19
1991.	165,73	98,86	186,83	135,68	173,51	100,43	136,72
1992.	156,23	92,49	174,51	124,28	171,24	96,76	135,78
1993.	163,24	87,32	167,97	119,85	168,17	97,88	143,80
1994.	160,33	84,49	162,67	116,54	158,68	94,26	146,50
1995.	159,25	82,27	151,74	109,11	158,62	91,47	142,58
1996.	185,17	85,19	140,15	107,67	158,60	89,40	137,71
1997.	178,64	81,91	125,03	96,51	147,47	86,76	134,74
1998.	188,26	78,18	135,12	95,37	148,62	86,24	133,59
1999.	186,68	74,91	135,85	92,00	153,32	84,10	133,55
2000.	176,36	69,25	136,13	85,04	149,04	80,52	133,68
2001.	148,12	63,24	132,43	79,79	138,71	78,03	132,31
2002.	145,19	62,07	130,52	80,42	135,57	76,77	131,15
2003.	141,49	56,5	132,37	78,76	134,59	75,15	132,02
2004.	127,79	43,02	111,82	72,02	124,12	68,64	124,34
2005.	131,83	40,78	109,43	63,00	108,23	66,29	122,80
2006.	126,04	39,67	100,46	53,86	99,27	62,27	115,14
2007.	126,14	37,02	81,12	56,49	96,89	58,57	108,22
2008.	118,83	35,45	78,01	62,22	91,78	56,45	104,41
2009.	113,66	33,64	79,08	66,22	90,82	53,94	98,61
2010.	106,74	32,22	72,98	58,09	88,35	51,57	95,64
2011.	103,72	30,07	66,59	52,65	83,17	48,19	87,19
2012.	96,83	31,15	64,21	52,46	81,15	46,89	82,92
2013.	94,53	30,36	60,83	49,80	78,26	44,89	80,06
2014.	92,45	28,4	54,3	49,63	74,82	42,63	78,13
2015.	93,52	29	53,87	48,25	76,03	41,99	77,15
2016.	80,9	25,51	48,4	-	63,23	-	-

10.01.01 Standardizirana stopa smrtnosti od zloćudnih novotvorina za dob 0 - 64 godina, na 100.000 stanovnika *- SDR for malignant neoplasms, 0-64, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	102,3	89,2	-	104,97	120,99	94,80	94,48
1990.	110,48	86,42	124,81	104,52	136,56	93,44	95,64
1991.	103,72	86,07	124,82	103,75	138,87	93,43	95,76
1992.	100,02	84,97	123,25	108,23	141,70	92,82	95,21
1993.	102,21	86,38	119,20	107,55	142,77	92,20	94,77
1994.	99,74	82,08	121,03	99,12	144,09	90,91	93,97
1995.	98,69	80,42	116,79	107,56	142,36	89,32	92,00
1996.	102,59	79,19	114,04	99,69	141,20	87,87	90,05
1997.	104,87	77,19	111,78	99,34	143,50	86,38	88,25
1998.	104,35	75,11	108,25	93,68	142,87	85,46	87,22
1999.	103,02	74,71	108,58	93,82	145,31	84,15	86,51
2000.	101,94	73,84	107,01	87,14	143,57	82,99	85,31
2001.	100,86	70,96	102,68	89,94	139,06	81,90	83,70
2002.	99,46	70,56	99,54	87,18	140,02	80,96	82,67
2003.	96,12	71,2	100,68	86,17	139,32	79,72	81,58
2004.	96,69	72,1	96,72	84,73	138,78	78,42	80,46
2005.	95,48	69,84	93,02	82,65	130,07	77,08	78,93
2006.	94,9	66,74	91,44	83,84	130,1	75,97	77,59
2007.	93,8	65,95	86,93	84,99	131,26	74,76	76,39
2008.	96,74	65,27	85,06	83,3	130,72	73,71	75,61
2009.	91,01	64,62	81,8	79,42	132,25	72,42	74,77
2010.	91,2	63,34	80,53	77,41	126,29	70,65	73,12
2011.	92,63	62,58	76,17	73,67	125,81	69,81	72,23
2012.	90,62	61,13	74,05	77,04	122,39	68,85	71,12
2013.	91,91	58,43	71,12	75,23	119,26	67,35	69,97
2014.	89,25	59,8	68,43	68,92	116,96	66,02	69,06
2015.	88,32	56,18	65,21	72,17	120,97	65,11	68,07
2016.	84,11	54,39	63,85	-	109,77	-	-

10.01.02 Standardizirana stopa smrtnosti od zloćudnih novotvorina, na 100.000 stanovnika *- SDR for malignant neoplasms, all ages, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	197,08	203,1	-	211,77	244,68	200,53	185,16
1990.	212,77	201,26	258,59	207,41	266,68	200,31	188,34
1991.	204,99	200,39	257,05	216,06	270,20	200,84	188,85
1992.	200,05	199,69	254,31	216,94	277,04	200,76	188,46
1993.	204,86	200,23	252,53	222,61	275,48	200,47	188,06
1994.	203,84	193,13	251,48	211,35	276,78	198,54	186,19
1995.	200,88	191,23	252,19	215,80	276,19	196,72	183,66
1996.	219,75	187,07	243,38	212,72	277,98	194,89	181,17
1997.	227,01	185,1	241,50	218,54	277,15	192,49	178,99
1998.	239,60	181	238,56	211,32	275,87	192,18	178,40
1999.	240,07	179,27	237,07	210,08	284,54	189,93	177,16
2000.	248,94	176,93	237,83	204,21	278,74	188,41	175,75
2001.	212,98	171,81	234,01	204,08	265,59	186,59	173,32
2002.	213,25	170,4	233,75	204,85	262,26	184,67	171,86
2003.	214,27	173,01	234,22	203,66	263,81	182,79	170,33
2004.	208,97	171,25	230,01	198,81	260,77	180,23	168,24
2005.	212,58	166,25	217,46	196,96	237,44	177,81	165,91
2006.	210,19	162,36	212,59	197,96	239,89	175,43	163,76
2007.	208,15	159,2	204,17	202,45	240,89	173,46	162,24
2008.	211,76	161,84	200,87	201,56	241,73	172,25	161,16
2009.	210,89	158,29	197,4	198,42	243,16	170,02	159,95
2010.	210,82	155,87	195,59	195,99	238,86	167,68	157,92
2011.	212,24	155	186,71	189,99	238,66	166,23	156,52
2012.	209,81	154,66	183,81	185,94	238,68	164,99	155,30
2013.	209,53	150,23	178,8	188,42	232,62	162,53	153,79
2014.	208,31	150,9	175,04	177,60	229,86	160,73	152,42
2015.	207,45	146,45	169,99	185,06	229,58	159,91	151,31
2016.	205,79	143,07	169,38	-	225,57	-	-

10.02.01 Standardizirana stopa smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća za dob 0 - 64 godina, na 100.000 stanovnika - *SDR for trachea, bronchus and lung cancer, 0-64, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	25,08	17,05	-	23,31	30,15	21,23	21,57
1990.	28,56	17,6	32,98	28,79	37,80	21,44	22,63
1991.	27,66	18,04	32,38	24,05	38,75	21,61	22,66
1992.	26,64	17,21	32,56	25,54	39,57	21,28	22,39
1993.	25,95	18,03	30,70	25,95	40,48	21,11	22,20
1994.	25,60	17,33	30,39	24,12	40,52	20,88	21,85
1995.	24,27	16,56	29,28	26,86	40,45	20,58	21,28
1996.	26,76	17,08	28,63	23,21	41,41	19,46	20,18
1997.	26,87	16,38	27,84	21,9	41,02	18,83	19,58
1998.	26,55	17,07	25,78	22,02	41,73	18,76	19,31
1999.	24,13	16,54	27,37	22,01	40,93	18,60	18,98
2000.	25,62	17,02	26,29	20,36	41,32	19,16	19,19
2001.	25,21	15,98	24,36	20,66	39,89	18,84	18,66
2002.	24,41	16,88	23,03	21,03	40,64	18,81	18,50
2003.	24,76	16,42	22,81	20,25	40,88	18,62	18,14
2004.	23,45	16,97	22,86	20,44	40,69	18,56	18,01
2005.	23,31	16,19	21,72	22,18	38,68	18,41	17,74
2006.	25,06	15,92	20,8	22,33	38,95	18,39	17,54
2007.	24,78	16,36	20,59	21,3	41,52	18,15	17,27
2008.	25,02	16,28	19,02	21	41,95	17,91	17,01
2009.	24,51	16,04	18,18	17,62	41,64	17,63	16,81
2010.	24,49	15,87	17,93	20,23	41,32	17,23	16,53
2011.	23,92	15,51	16,81	19,31	39,93	17,06	16,24
2012.	22,64	14,72	16,72	19,24	39,22	16,78	15,95
2013.	23,94	14,13	14,81	18,17	37,9	16,37	15,79
2014.	23,6	14,52	13,96	18,12	36,48	16,01	15,47
2015.	23,43	13,45	13,04	18,16	38,55	15,72	15,17
2016.	22,06	13,18	12,69	-	34,13	-	-

10.02.02 Standardizirana stopa smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća, na 100.000 stanovnika - *SDR for trachea, bronchus and lung cancer, all ages, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	39,76	34,91	-	40,23	50,75	40,27	37,78
1990.	45,01	34,75	55,48	44,34	61,15	41,07	39,69
1991.	44,01	35,82	54,77	40,56	61,54	41,32	39,85
1992.	43,19	34,45	54,72	42,82	63,91	41,30	39,73
1993.	43,13	35,75	53,13	44,79	65,04	41,42	39,77
1994.	43,85	33,34	51,26	43,56	65,04	41,03	39,18
1995.	42,22	33,59	52,63	45,55	64,99	41,09	38,79
1996.	49,33	34,38	50,29	43,01	67,01	38,85	36,98
1997.	49,88	34,08	49,65	41,89	65,99	37,96	36,34
1998.	53,62	34,41	47,57	41,35	66,72	38,06	36,14
1999.	51,6	32,26	48,78	42,79	68,1	37,90	35,79
2000.	53,14	33,19	48,91	40,38	67,32	39,31	36,52
2001.	47,36	31,89	47,37	40,64	64,84	38,92	35,84
2002.	45,94	33,37	46,14	39,96	64,92	38,72	35,61
2003.	46,22	31,91	45,27	41,23	66,49	38,33	35,08
2004.	45,29	32,3	45,66	41,37	66,21	38,11	34,79
2005.	44,98	31,34	43,79	42,57	60,77	38,02	34,54
2006.	46,42	31,39	42,85	41,18	61,36	37,87	34,22
2007.	46,24	31,19	41,62	42,47	64,58	37,64	33,92
2008.	45,64	32,04	40,12	40,87	65,41	37,55	33,72
2009.	45,84	31,47	39,63	37,12	65,87	37,11	33,40
2010.	44,99	31,54	39,68	39,47	66,47	36,81	33,13
2011.	45,88	30,73	38,96	38,83	65,11	36,65	32,87
2012.	44,47	30,85	38,12	38,48	66,15	36,30	32,58
2013.	44,52	30,38	36,04	35,97	63,33	35,84	32,40
2014.	44,78	31,37	34,4	38,27	63,37	35,57	32,11
2015.	44,27	30,53	33,58	38,23	62,81	35,17	31,70
2016.	44,31	30,54	33,31	-	62,84	-	-

10.03.01 Standardizirana stopa smrtnosti od raka vrata maternice za dob 0 - 64 godina, na 100.000 stanovnika - *SDR for cervical cancer, 0-64, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	2,61	3,34	-	4,06	7,36	3,86	3,98
1990.	3,12	2,93	4,76	3,53	6,89	3,54	3,59
1991.	2,98	2,45	5,86	3,77	6,37	3,55	3,50
1992.	2,94	2,28	5,74	3,32	6,17	3,47	3,56
1993.	2,73	2,82	5,74	3,12	6,25	3,5	3,60
1994.	2,41	2,7	4,67	3,12	5,87	3,37	3,59
1995.	3,03	2,88	5,09	4,74	6,06	3,25	3,52
1996.	2,61	2,3	4,39	4,37	6,93	3,22	3,53
1997.	2,44	2,21	4,64	3,66	6,74	3,26	3,54
1998.	3,01	2,13	4,36	3,67	5,53	3,16	3,51
1999.	2,20	2,37	4,58	3,29	6,19	3,13	3,55
2000.	2,43	1,67	4,30	3,88	5,43	3,09	3,49
2001.	2,11	1,5	5,08	2,47	6,34	2,99	3,49
2002.	2,73	2,39	4,45	2,96	6,59	2,97	3,49
2003.	2,70	1,8	4,35	3,01	5,81	2,86	3,49
2004.	2,11	1,86	4,2	2,80	6,17	2,83	3,50
2005.	2,48	2,26	4,14	1,79	5,59	2,73	3,39
2006.	2,17	1,97	4,11	3,05	5,17	2,68	3,41
2007.	3,07	2,01	3,62	2,27	5,31	2,74	3,47
2008.	2,82	1,6	3,29	2,57	5,75	2,65	3,44
2009.	2,4	1,96	3,31	2,88	4,84	2,59	3,45
2010.	3,14	1,71	3,75	2,3	4,75	2,57	3,44
2011.	2,6	1,8	3,36	2,12	4,85	2,53	3,48
2012.	2,45	2,12	3,28	2,59	4,91	2,46	3,49
2013.	2,99	1,6	3,43	1,68	4,95	2,45	3,45
2014.	3,28	1,72	3,08	2,21	4,65	2,38	3,41
2015.	2,35	1,61	3,26	2,17	-	2,28	3,35
2016.	2,56	1,59	3,01	-	-	-	-

10.03.02 Standardizirana stopa smrtnosti od raka vrata maternice, na 100.000 stanovnika - *SDR for cervical cancer, all ages, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	4,06	4,59	-	7,06	10,3	5,35	5,89
1990.	4,55	4,08	6,83	4,77	9,56	4,86	5,37
1991.	4,27	3,3	8,02	5,24	8,54	4,78	5,09
1992.	4,39	3,88	7,62	4,54	8,62	4,67	5,18
1993.	4,05	4,06	7,91	4,68	8,57	4,68	5,20
1994.	3,77	3,55	6,92	4,37	8,24	4,49	5,11
1995.	4,01	4,08	7,26	6,38	8,36	4,37	5,00
1996.	3,78	3,53	6,57	5,26	8,57	4,29	4,95
1997.	3,52	3,27	6,59	5,27	8,48	4,28	4,89
1998.	4,34	2,98	6,41	4,64	7,42	4,17	4,81
1999.	3,78	3,22	6,19	4,29	7,95	4,11	4,82
2000.	3,57	2,53	5,8	5,04	7,47	4,00	4,70
2001.	3,06	2,29	6,28	3,77	8,20	3,87	4,62
2002.	3,43	3,3	6,12	3,63	7,98	3,8	4,55
2003.	3,52	2,9	6,05	4,11	7,16	3,7	4,55
2004.	3,20	2,86	6	3,75	7,52	3,63	4,50
2005.	3,51	3,2	5,34	2,74	6,51	3,52	4,35
2006.	3,11	2,88	5,5	4,33	6,35	3,42	4,30
2007.	3,79	2,84	4,69	3,08	6,48	3,48	4,36
2008.	4,22	2,23	4,56	3,06	6,58	3,38	4,30
2009.	3,57	2,48	4,52	3,73	5,91	3,32	4,30
2010.	4,1	2,64	4,91	3,04	5,67	3,29	4,25
2011.	3,46	2,49	4,46	2,79	6,06	3,24	4,25
2012.	3,43	2,57	4,85	2,93	6,23	3,20	4,24
2013.	3,98	2,33	5,02	2,67	6,05	3,16	4,25
2014.	4,32	2,45	4,28	3,32	5,91	3,07	4,16
2015.	3,4	2,15	4,68	3,12	6,04	-	4,10
2016.	3,67	2,17	4,19	-	5,54	-	-

10.05.01 Standardizirana stopa smrtnosti od raka dojke žena za dob 0 - 64 godina, na 100.000 stanovnika - *SDR for breast cancer, women, 0-64, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	14,63	19,89	-	19,76	20,2	18,78	15,65
1990.	15,40	19,26	18,52	18,17	20,35	19,02	16,1
1991.	16,89	19,62	19,44	21,17	20,63	18,94	16,19
1992.	15,29	18,52	18,59	19,63	20,36	18,79	16,3
1993.	16,00	18,5	18,58	24,87	21,33	18,79	16,37
1994.	14,99	18,3	18,73	18,06	21,58	18,6	16,47
1995.	16,20	19,46	18,19	20,01	20,15	18,57	16,38
1996.	16,96	18,09	16,21	17,97	19,54	17,93	16,08
1997.	16,29	16,81	16,15	16,9	20,92	17,47	15,91
1998.	17,07	16,29	16,51	17,28	19,59	17,00	15,71
1999.	18,24	15,28	15,68	20,19	20,64	16,75	15,71
2000.	15,93	16,01	14,68	14,37	20,35	16,44	15,42
2001.	16,77	15,1	14,55	17,21	19,29	16,02	15,04
2002.	14,42	14,07	13,20	17,15	18,65	15,58	14,81
2003.	13,78	15,11	14,09	16,32	18,76	15,26	14,69
2004.	16,02	13,42	13,16	14,63	18,2	14,79	14,38
2005.	13,82	14,03	13,44	15,54	15,8	14,59	14,14
2006.	14,63	13,49	12,73	13,44	16,07	14,21	13,77
2007.	14,69	12,89	11,28	12,03	15,31	13,77	13,50
2008.	13,58	11,48	10,57	14,34	15,15	13,69	13,41
2009.	12,69	11,62	9,91	12,11	17,11	13,2	13,17
2010.	14,57	11,1	10,18	13,3	13,97	12,77	12,76
2011.	11,93	10,92	10,21	12,19	15,16	12,76	12,64
2012.	14,05	10,6	9,42	10,57	14,63	12,38	12,24
2013.	14,05	10,05	9,55	10,91	14,16	12,18	12,10
2014.	14,15	10,6	8,55	9,82	14,19	11,81	11,86
2015.	13,4	10,16	8,85	11,75	14,35	11,62	11,73
2016.	11,92	10,11	9,39	-	13,66	-	-

10.05.02 Standardizirana stopa smrtnosti od raka dojke žena, na 100.000 stanovnika - *SDR for breast cancer, women, all ages, per 100,000 population*

God. *Year*	Hrvatska *Croatia*	Austrija *Austria*	Češka *Czech Republic*	Slovenija *Slovenia*	Mađarska *Hungary*	EU *EU*	Europska regija *European region*
1985.	22,50	31,77	-	28,86	31,32	28,73	23,27
1990.	24,72	32,5	30,84	29,02	32,22	29,41	24,25
1991.	26,64	31,56	31,61	32,30	33,27	29,61	24,46
1992.	25,27	31,8	30,51	31,40	33,67	29,44	24,34
1993.	26,26	31,58	31,16	36,04	34,65	29,50	24,88
1994.	25,96	31,28	31,36	30,65	34,95	29,21	24,87
1995.	26,14	31,65	31,84	31,81	32,68	29,17	24,78
1996.	26,29	30,3	28,93	29,23	33,48	28,64	24,53
1997.	27,85	28,89	29,34	27,83	33,57	27,96	24,24
1998.	29,25	28	28,83	29,33	33,29	27,29	23,96
1999.	30,95	26,6	28,05	31,38	34,37	27,06	23,99
2000.	30,73	27,86	27,85	26,89	33,65	26,77	23,83
2001.	27,28	26,13	27,41	28,90	31,57	26,36	23,41
2002.	25,31	25,9	27,51	30,78	30,64	25,91	23,23
2003.	25,21	26,25	27,12	27,12	31,22	25,39	23,03
2004.	25,75	24,61	27,53	26,37	30,63	24,88	22,73
2005	26,81	24,73	26,18	26,93	27,37	24,58	22,38
2006.	25,15	24,31	25,47	25,61	26,98	24,18	22,08
2007.	25,38	23,26	22,08	24,91	26,43	23,61	21,73
2008.	25,71	21,84	21,19	27,42	26,63	23,59	21,70
2009.	25,24	22,87	20,05	25,53	28,09	23,01	21,43
2010.	27,44	21,31	20,58	24,73	25,03	22,62	21,06
2011.	24,53	20,72	20,93	23,19	26,47	22,48	20,90
2012.	27,52	20,92	19,92	21,67	25,8	22,14	20,50
2013.	26,76	20,88	19,86	22,3	25,85	21,90	20,40
2014.	27,91	20,67	18,17	20,46	25,6	21,45	20,08
2015.	27,10	20,55	18,34	23,1	25,6	21,41	20,01
2016.	25,26	20,51	19,1	-	26,03	-	-

III. ZDRAVSTVENE USTANOVE I RADNICI U ZDRAVSTVU

Health Facilities and Health Personnel

ZDRAVSTVENE USTANOVE I RADNICI U ZDRAVSTVU U HRVATSKOJ NA DAN 31. PROSINCA 2018. GODINE - *Health Facilities and Health Personnel; as per December 31, 2018*

Uvod

Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) je Programom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske određen kao jedan od nositelja službene statistike. Statističko istraživanje/ prikupljanje podataka o djelatnicima i organizacijskoj strukturi zdravstva HZJZ kao ustanova provodi 70 godina, službena objava podataka o broju zdravstvenih radnika postoji od 1949. godine. Tijekom 1990/1991. godine u okviru ovog istraživanja, a prema preporukama i metodologiji Svjetske zdravstvene organizacije, uspostavlja se Registar zdravstvenih djelatnika. Time jednogodišnje istraživanje o broju zaposlenih u zdravstvu postaje kontinuirano, a dopunjeno je osobnim, obrazovnim i drugim značajkama o radnicima te se promjene tih značajki kronološki prate.

Kao dio iste baze podataka, uz podatke o radnicima, registar temeljem rješenja o odobrenju za rad koja donosi Ministarstvo zdravstva, prati i osnovne podatke o svim organizacijskim jedinicama u kojima se obavlja zdravstvena djelatnost: zdravstvenim ustanovama, jedinicama privatne prakse te trgovačkim društvima za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Registar zdravstvenih djelatnika prethodnik je sadašnjeg Nacionalnog registra pružatelja zdravstvene zaštite (NRPZZ) koji se spominje u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, NN 100/18, čl. 42.

Upisom djelatnika u Registar pridjeljuje se registarski broj (šifra) koji se u suradnji s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje koristi u zdravstvenom informacijskom sustavu.

Podaci o zaposlenima u zdravstvu, o zdravstvenim organizacijskim jedinicama te medicinskoj opremi prikupljaju se i kroz dva istraživanja opisana u Godišnjem provedbenom planu statističkih aktivnosti Republike Hrvatske: Istraživanje o ljudskim resursima u zdravstvu i Istraživanje o materijalnim resursima u zdravstvu.

Metodološke napomene

Podaci prikazani u ljetopisu odnose se na zdravstvene radnike i zdravstvene suradnike u radnom odnosu, one sa zaposlenjem u sustavu zdravstva koji direktno pružaju ili na neki način sudjeluju u procesu pružanja zdravstvenih usluga, a bez obzira na vrstu radnog odnosa (neodređeno, određeno radno vrijeme, ugovor od djelu). Podatke prema zakonskoj obavezi neposredno prema registru kontinuirano dostavljaju poslodavci: zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti kao i nositelji privatne prakse.

Navedeni podaci odnose se na radno mjesto na koje ih poslodavac zapošljava, što ne mora biti identično zvanju odnosno najvišoj razini koju je radnik stekao obrazovanjem.

Podaci o zdravstvenim radnicima i zdravstvenim suradnicima sa zaposlenjem u zdravstvu odnose se na stanje na dan 31. 12. 2018. godine, prikazani bez obzira na vrstu radnog odnosa, dok se podaci o administrativnim i tehničkim radnicima odnose samo na one u zdravstvenim ustanovama i u radnom odnosu na neodređeno vrijeme.

U ljetopisu se podaci odnose na čitav zdravstveni sustav, njegov privatni i javni dio, na zdravstvene ustanove i druge zdravstvene organizacijske jedinice sa kao i one bez ugovora sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Način prikaza i podjele u tablicama je prema stupnju stručnog obrazovanja, uz izdvajanje nekih osnovnih profesionalnih skupina što omogućuje usporedbu s podacima iz prethodnih ljetopisa.

Sažeti opis stanja

U sustavu zdravstva Republike Hrvatske krajem 2018. godine bilo je zaposleno ukupno 71.506 zdravstvenih radnika i suradnika (2017. - 69.841).

Administrativnih radnika bilo je 5.364, a tehničkih 11.033 ili ukupno 16.397 (2017. – 16.394).

U strukturi ukupno zaposlenih zdravstvenih radnika i suradnika najveći je udio onih srednjeg stupnja stručnog obrazovanja, 46,9%, udio onih visokog stupnja stručnog obrazovanja je 33,7%, višeg obrazovanja 18,5% a nižeg stupnja stručnog obrazovanja 0,9%.

Broj doktora medicine sa zaposlenjem u zdravstvu iznosio je 15.047, što je povećanje u odnosu na 2017. godinu za 1,6% (2017. - 14.810). Žena je među ukupno zaposlenim doktorima medicine 63,3%. Među osnovnim stručnim kategorijama, najviše je žena u skupini doktora medicine koji nemaju niti su započeli specijalističko usavršavanje, 71,9% te među onima koji su na specijalističkom usavršavanju, 68,2%. U ukupnom broju liječnika specijalista je 64,1%.

Krajem 2018. u odnosu na 2017. godinu, kada je bio 3.714, broj doktora dentalne medicine je nešto veći, 3.765. Žena među doktorima dentalne medicine je 66,4%, a specijalista je 12,6%.

Krajem 2018. godine broj magistara farmacije bio je 2.929 (2017. – 2.874), broj magistara medicinske biokemije je 498, više nego u 2017. godini kad ih je bilo 474.

Trend povećanja odnosi se i na ostale zdravstvene radnike visokog stupnja stručnog obrazovanja (1.873 prema 1.118 u 2017).

Najbrojniju profesionalnu skupinu unutar zdravstva čine medicinske sestre-med. tehničari, kojih je 31.151, što je 43,6% od ukupno zaposlenih zdrav. radnika i suradnika. U skupini med. sestara-tehničara, 12,5% su muškarci.

Prema podacima o zanimanju tj. prema radnom mjestu, koje dostavljaju zdravstvene organizacijske jedinice, medicinskih sestara visokog stupnja stručnog obrazovanja bilo je 380, prvostupnika/prvostupnica sestrinstva 7.248, a onih sa srednjim stupnjem stručnog obrazovanja 23.523. Ovi podaci o ukupnom broju medicinskih sestara navedeni su bez primalja, kojih je krajem 2018. godine bilo 1.771. Nacionalni registar pružatelja zdravstvene zaštite, osim podataka o radnicima, prati i osnovne podatke o zdravstvenim organizacijskim

jedinicama. Od 75 bolničkih ustanova i lječilišta, jedanaest specijalnih bolnica i pet lječilišta nalazi se u privatnom vlasništvu. Krajem 2018. godine registrirano je ukupno 4.882 jedinice privatne prakse (ordinacije, laboratoriji, privatna praksa ljekarnika, privatna praksa fizioterapeuta i zdravstvene njege u kući).

Introduction

Croatian Institute of Public Health (CIPH) is defined by The Annual Implementation Plan of Statistical Activities of the Republic of Croatia as one of the producers of official statistics. Statistical research / collection of data on personnel and organizational structure of health care system has been carried out by CIPH for 70 years. Data on the number of health personnel have been officially published since 1949. The Health Personnel Registry, founded in 1990/1991 as part of this research, pursuant to the recommendations and methodology of the World Health Organization, has transformed annual surveys of the number of health workers into continuous research supplemented by personal, educational and other information, and monitored chronologically.

As part of this database, in addition to data on personnel, the Registry also follows basic data on all organizational units performing health-related activities: health facilities, private practices and companies licensed for health services.

Health Personnel Registry is a precursor of today's National Registry of Health care Providers, cited in Healthcare Act, Official Gazette 100/2018.

At the registration in the Registry, a person is allocated a unique code, which is, in co-operation with the Croatian Health Insurance Fund, used in health information system.

Data on healthcare system employees, healthcare and medical equipment are currently collected via two researches described in The Annual Implementation Plan of Statistical Activities of the Republic of Croatia: Research on Human Resources in Healthcare System and Research on Material Resources in Healthcare System.

Methodology

Data shown in the Yearbook relate to employed medical and other health personnel, i.e. employees in the healthcare system who directly or indirectly participate in the provision of healthcare services regardless of the type of employment contract (indefinite term, fixed term, temporary service). Pursuant to legal provisions, the Registry is continuously supplied with data directly by employers: health facilities, company licensed for health services, and private practice owners.

The said data refer to workplace persons are employed at, which need not necessarily be identical to their qualifications, i.e. highest educational degree earned.

Data on employed medical and other health personnel as per December 31, 2017 are shown regardless of employment type, whereas data on administrative and technical personnel relate only to those in health facilities with indefinite time contract.Yearbook data concern the entire healthcare system, both its private and public parts, and health facilities and other healthcare organizational units either with or without a contract with the Croatian Health Insurance Fund.

Tables are designed to show basic educational levels and professional groups to enable data comparison with previous yearbooks.

Status summary

By the end of 2018, Croatia's health care had a work force of 71,506 health personnel in total. In addition there were 5,364 administrative and 11,033 technical staff, 16,397 in total.

Structure-wise, the majority of employed health personnel had high school education (46.9%), 33,7% had university degree, 18,5% college degree, and 0,9% had lower education.

In 2018, 15,047 physicians worked in health care system, which is a 1.6% increase in comparison with 2017 (2017 - 14.810). Medical doctors had a 63.3% share of women, the majority of them being those without specialist education (71,9%) and specialty trainees (64,1%). Specialist education was completed by 64.1% of physicians.

The number of doctors of dental medicine increased by 1.4% (from 3714 in 2017 to 3765 in 2018. 66.4% of whom were women and 12.6% specialists.

By the end of 2018, there were 2,929 pharmacists, 31,151 nurses and 1,771 midwives employed in the health care sector.

Individual professional categories had the following shares within the employees structure of health professionals: nurses 43.6%, MDs 21.0%, DMDs 5.3%, pharmacists 4.1%. medical biochemists 0.7%, health associates with university background (psychologists, speech therapists, social workers, special education teachers and other experts) 2.6%, midwives 2.5% and the rest are mostly public health engineers and technicians.

By type of employing unit, among 75 hospitals and sanatoriums, eleven special hospitals and five sanatoriums are privately owned. By the end of 2018, a total of 4,882 private practice units were registered (medical practices, labs, private pharmacies, private physical therapy practices and home care services.

Tablica - *Table* **1.** **ZDRAVSTVENE USTANOVE U HRVATSKOJ* 31.12.2018.** - *Health institutions in Croatia, December 31,2018*

ZDRAVSTVENE USTANOVE *Health institutions*	**BROJ USTANOVA** *No. of institutions*
DOM ZDRAVLJA - *Health center*	**49**
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR - *Clinical teaching hospital*	**5**
KLINIČKA BOLNICA - *Clinical hospital*	**3**
KLINIKA - *Clinic*	**5**
OPĆA BOLNICA - *General hospital*	**22**
SPECIJALNA BOLNICA - *Special hospital*	**33**
LJEČILIŠTE - *Health resort*	**7**
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO - *Public health institute*	**22**
OSTALI DRŽAVNI ZAVODI - *Other state institutes:*	**5**
♦ ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU - *Institute of transfusional medicine*	1
♦ ZAVOD ZA ZAŠT. ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU - *Institute for Health Protection and Safety at Work*	1
♦ ZAVOD ZA TOKSIKOLOGIJU I ANTIDOPING - *Institute of toxicology and Antidoping*	1
♦ ZAVOD ZA HITNU MEDICINU - *Institute of emergency medicine*	1
♦ ZAVOD ZA TELEMEDICINU – *Institute for telemedicine*	1
USTANOVA ZA HITNU POMOĆ - *Emergency care station*	**21**
POLIKLINIKA - *Polyclinic*	**355**
USTANOVA ZA MEDICINU RADA – *Institution of occupational health*	**7**
LJEKARNA - *Pharmacy*	**183**
USTANOVA ZA NJEGU-SKRB - *Nursing care institution*	**278**
TRGOVAČKO DRUŠTVO ZA OBAVLJANJE ZDRAV. DJELATNOSTI - *Health company*	**595**
Ukupno - *Total*	**1.590**

* Ustanove bez obzira na vrstu vlasništva - *Institutions regardless of the type of ownership*

Tablica - *Table* **2.** **UKUPAN BROJ ZDRAVSTVENIH RADNIKA SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU TE BROJ STANOVNIKA NA JEDNOG ZDRAVSTVENOG RADNIKA U HRVATSKOJ 2018. GODINE** - *Health workers employed in health system (permanent job and total) and population per one health worker, Croatia 2018*

Zdravstveni radnici *Health workers*	**Sveukupno** *Total*	**Udio (%)** *Proportion %*	**Broj stanovnika na 1 zdrav. radnika** *Population per one health worker*
Doktori medicine - *Medical doctors*	15.047	21,0	272
Doktori dentalne med. - *Doctors of dental. med.*	3.765	5,2	1.086
Mag. farmacije - *Pharmacists*	2.929	4,1	1.396
Medicinski biokemičari - *Medical biochemists*	498	0,7	8.212
Ostali zdravstveni radnici i sur. visokog stupnja stručnog obrazovanja - *Other university degree health workers*	1.873	2,6	2.183
Više - *Junior college education*	13.210	18,5	310
Srednje - *High school education*	33.538	47,0	122
Niže - *Semi-skilled*	646	0,9	6.330
Ukupno - *Total*	**71.506**	**100**	**57**

Tablica - *Table* **3.** **DOKTORI MEDICINE SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU PO SPOLU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Health care systems' medical doctors by sex, Croatia 2018*

	UKUPNO *Total*	**MUŠKI** *Male*	**ŽENSKI** *Female*
DOKTORI MEDICINE - *Medical doctors*	15.047	5.519	9.528
Od toga - *Of this*:			
PRIPRAVNICI - *Interns*	512	191	321
DOKTORI MEDICINE - *General practitioners*	2.012	565	1.447
SPECIJALIZANTI - *Specialty trainees*	2.874	915	1.959
SPECIJALISTI - *Specialists*	9.649	3.848	5.801

Tablica - *Table* **4.** **DOKTORI MEDICINE SPECIJALISTI PO GRANAMA SPECIJALNOSTI SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Medical specialists in Croatia's health system by specialty 2018*

SPECIJALNOST *Specialty*	**UKUPNO** *Total*	**SPECIJALIZANTI** *On specialty training*	**SPECIJALISTI** *Specialists*
OBITELJSKA/OPĆA MEDICINA - *Family practice*	1.303	204	1.099
INTERNA MEDICINA - *Internal medicine*	1.207	7	1.200
OPĆA INTERNA MEDICINA -*General internal medicine*	72	62	10
KARDIOLOGIJA - *Cardiology*	136	121	15
PULMOLOGIJA - *Pneumophthisiology*	70	62	8
GASTROENTEROLOGIJA - *Gastroenterology*	69	58	11
NEFROLOGIJA - *Nephrology*	64	55	9
HEMATOLOGIJA - *Hematology*	52	42	10
LABORATORIJSKA IMUNOLOGIJA - *Laboratory immunology*	4	2	2
ENDOKRINOLOGIJA I DIJABETOLOGIJA - *Endocrinology*	43	40	3
INTERNISTIČKA ONKOLOGIJA – *Internal* medicine oncology	38	31	7
ALERGOLOGIJA I KLINIČKA IMUNOLOGIJA - *Allergology and clinical Immunology*	15	14	1
PNEUMOFTIZIOLOGIJA - *Pneumophthisiology*	62	-	62
INFEKTOLOGIJA - *Infectology*	156	47	109
PEDIJATRIJSKA INFEKTOLOGIJA - *Pediatric Infectology*	20	9	11
NEUROLOGIJA - *Neurology*	432	97	335
PSIHIJATRIJA - *Psychiatry*	647	119	528
DJEČJA I ADOLESCENTNA PSIHIJATRIJA - *Child and adolescent psychiatry*	19	17	2
NEUROPSIHIJATRIJA - *Neuropsychiatry*	13	-	13
DERMATOLOGIJA I VENEROLOGIJA - *Dermatology and venerology*	221	38	183
PEDIJATRIJA - *Pediatrics*	948	238	710
OPĆA KIRURGIJA - *General surgery*	682	46	636
KARDIOTORAKALNA KIRURGIJA – *Cardiothoracic surgery*	19	16	3
VASKULARNA KIRURGIJA – *Vascular surgery*	31	26	5
ABDOMINALNA KIRURGIJA – *Abdominal surgery*	73	62	11
NEUROKIRURGIJA - *Neurosurgery*	100	30	70
DJEČJA KIRURGIJA - *Child surgery*	75	21	54
MAKSILOFACIJALNA KIR. - *Maxillofacial surgery*	51	15	36
PLASTIČNA KIRURGIJA - *Plastic surgery*	22	15	7
HITNA MEDICINA - *Emergency medicine*	285	133	146
UROLOGIJA - *Urology*	196	40	156
ORTOPEDIJA i TRAUMATOLOGIJA - *Orthopedics and traumatology*	262	80	182
OTORINOLARINGOLOGIJA - *Otorhinolaringology*	296	67	229
OFTALMOLOGIJA I OPTOMETRIJA - *Ophthalmology and optometrics*	435	77	358
OPSTETRICIJA I GINEKOLOGIJA - *Obstetrics and gynecology*	849	161	688
ANESTEZIOLOGIJA I REANIMACIJA - *Anesthesiology and resuscitation*	887	290	597
TRANSFUZIJSKA MEDICINA – *Transfusiology medicine*	136	33	103
KLINIČKA RADIOLOGIJA – *Clinical radiology*	689	181	508
RADIOTERAPIJA I ONKOLOGIJA – *Radiotherapy and oncology*	120	27	93
NUKLEARNA MEDICINA - *Nuclear medicine*	96	26	70
FIZIKALNA MEDICINA I REHABILITACIJA - *Physical medicine and rehabilitation*	428	77	351
REUMATOLOGIJA - *Rheumatology*	18	16	2
MEDICINA RADA I SPORTA - *Occupational and sports medicine*	246	25	221
ŠKOLSKA I ADOLESCENTNA MED. - *School and adolescent medicine*	221	34	187
SOCIJALNA MEDICINA S ORGANIZ. ZDR. ZAŠTITE - *Social medicine and health administration*	7	-	7
JAVNO ZDRAVSTVO - *Public health*	34	9	25
EPIDEMIOLOGIJA - *Epidemiology*	182	21	161
MEDICINSKA MIKROBIOLOGIJA S PARAZITOLOGIJOM - *Medical microbiology with parasitology*	151	-	151
KLINIČKA MIKROBIOLOGIJA - *Clinical microbiology*	29	25	4
PATOLOŠKA ANATOMIJA - *Anatomical pathology*	121	2	119
PATOLOGIJA - *Pathology*	43	39	4
KLINIČKA CITOLOGIJA - *Clynical citology*	110	1	109
SUDSKA MEDICINA - *Forensic medicine*	3	-	3
ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA - *Medical ecology*	4	-	4
KLINIČKA FARMAKOLOGIJA - *Clinical pharmacology*	24	9	15
SPORTSKA MEDICINA - *Sports medicine*	2	-	2
POMORSKA MEDICINA - *Maritime medicine*	2	-	2
GERIJATRIJA - *Geriatric medicine*	1	1	-
LABORATORIJSKA MEDICINA - *Laboratory medicine*	2	-	2
UKUPNO - *Total*	**12.523**	**2.874**	**9.649**

Tablica - *Table* **5.** **DOKTORI DENTALNE MEDICINE SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU PO SPOLU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** *- Health care systems' doctors of dental medicine by sex, Croatia 2018*

	UKUPNO *Total*	**MUŠKI** *Male*	**ŽENSKI** *Female*
DOKTORI DENT. MED. PRIPRAVNICI - *Doctors of dent med.interns*	3	1	2
DOKTORI DENTALNE MED. - *Doctors of dental med.*	3.210	1.022	2.188
SPECIJALIZANTI - *Doctors of dental med. spec. trainees*	76	31	45
SPECIJALISTI - *Doctors of dental med. specialists*	476	211	265
UKUPNO - *Total*	**3.765**	**1.265**	**2.500**

Tablica - *Table* **6.** **DOKTORI DENTALNE MEDICINE SPECIJALISTI PO GRANAMA SPECIJALNOSTI SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** *- Doctors of dental medicine specialists in Croatia's health system by specialty 2018*

SPECIJALNOST *Specialty*	**UKUPNO** *Total*	**SPECIJALIZANTI** *On specialty training*	**SPECIJALISTI** *Specialists*
ORALNA KIRURGIJA - *Oral surgery*	112	17	95
ORTODONCIJA - *Orthodontics*	176	16	160
PROTETIKA - *Prosthetics*	101	17	84
DJEČJA I PREVENTIVNA DENTALNA MEDICINA - *Child and preventive dental medicine*	42	2	40
PARODONTOLOGIJA - *Parodontology*	32	7	25
DENTALNA I ORALNA PATOLOGIJA S PARODONTOLOGIJOM - *Dental and oral pathology with parodontology*	37	-	37
ORALNA PATOLOGIJA - *Oral pathology*	8	-	8
DENTALNA PATOLOGIJA I ENDODONCIJA - *Dental pathology and endodontics*	13	-	13
PEDODONCIJA - *Pedodontics*	5	-	5
OBITELJSKA DENT. MED. - *Family dental med.*	3	-	3
ENDODONCIJA S RESTAURATIVNOM STOM. - *Endodontics and restorative dentistry*	12	8	4
ORALNA MEDICINA -	2	1	1
DJEČJA STOMATOLOGIJA -	9	8	1
UKUPNO - *Total*	**552**	**76**	**476**

Tablica - *Table* **7.** **MAGISTRI FARMACIJE SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU PO SPOLU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** *- Health care systems' pharmacists by sex, Croatia 2018*

	UKUPNO *Total*	**MUŠKI** *Male*	**ŽENSKI** *Female*
MAGISTRI FARMACIJ PRIPRAVNICI - *Pharmaceutical interns*	31	5	26
MAGISTRI FARMACIJE - *Pharmacists*	2.839	256	2.583
SPECIJALIZANTI - *Pharmaceut. specialty trainees*	21	4	17
SPECIJALISTI - *Pharmaceutical specialists*	38	5	33
UKUPNO - *Total*	**2.929**	**270**	**2.659**

Tablica - *Table* **7a.** **MAGISTRI FARMACIJE SPECIJALISTI PO GRANAMA SPECIJALNOSTI SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** – *Pharmaceutical specialists in Croatia's health system by specialty 2018*

SPECIJALNOST *Specialty*	**UKUPNO** *Total*	**SPECIJALIZANTI** *On specialty training*	**SPECIJALISTI** *Specialists*
TOKSIKOLOŠKA KEMIJA - *Chemical toxicology*	1	-	1
SANITARNA KEMIJA - *Sanitary chemistry*	-	-	-
ISPITIVANJE I KONTROLA LIJEKOVA - *Drug testing and control*	11	2	9
FARMACEUTSKA TEHNOLOGIJA - *Pharmaceutical technology*	13	2	11
FARMACEUTSKA INFORMATIKA - *Pharmaceutical information science*	3	-	3
KLINIČKA FARMACIJA - *Clinical pharmacology*	8	1	7
KLINIČKA FARMACIJA – BOLNIČKO LJEKARNIŠTVO - Clinical pharmacologyand hospital pharmacy	18	13	5
ANALITIČKA TOKSIKOLOGIJA - *Analytic toxicology*	2	-	2
KLINIČKA FARMACIJA – JAVNO LJEKARNIŠTVO - Clinical pharmacology - communitiy pharmacy	3	3	-
UKUPNO - *Total*	**59**	**21**	**38**

Tablica - *Table* **8.** **MAGISTRI MEDICINSKE BIOKEMIJE SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU PO SPOLU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** *- Health care systems' medical biochemists by sex, Croatia 2018*

	UKUPNO *Total*	**MUŠKI** *Male*	**ŽENSKI** *Female*
MAG. MED. BIOKEMIJE PRIPRAVNICI *- Medical biochemistry interns*	25	4	21
MAGISTRI MEDICINSKE BIOKEMIJE *- Medical biochemists*	146	11	135
SPECIJALIZANTI *- Med. biochemists specialty trainees*	79	5	74
SPECIJALISTI *- Med.biochemists specialists*	248	21	227
UKUPNO *- Total*	**498**	**41**	**457**

Tablica - *Table* **8a.** **MAGISTRI MEDICINSKE BIOKEMIJE SPECIJALISTI PO GRANAMA SPECIJALNOSTI SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** *– Medical biochemists specialists in Croatia's health system by specialty 2018*

SPECIJALNOST *Specialty*	**UKUPNO** *Total*	**SPECIJALIZANTI** *On specialty training*	**SPECIJALISTI** *Specialists*
MEDICINSKA BIOKEMIJA *- Medical biochemistry*	327	79	248
UKUPNO *- Total*	**327**	**79**	**248**

Tablica - *Table* **9. OSTALI ZDRAVSTVENI RADNICI VISOKOG, VIŠEG, SREDNJEG I NIŽEG STUPNJA STRUČNOG OBRAZOVANJA SA ZAPOSLENJEM U ZDRAVSTVENOM SUSTAVU PO SPOLU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** *- Health workers with a university degree, junior college, high school or semi-skilled background by sex in Croatia's health system in 2018*

	STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA *Background*	**UKUPNO** *Total*	**MUŠKI** *Male*	**ŽENE** *Female*
UKUPNO *- Grand total*	**VISOKO** *- university* degree	1.873	273	1.600
	VIŠE *- junior college*	13.210	2.227	10.983
	SREDNJE *- high school*	33.538	4.359	29.179
	NIŽE *- semi-skilled*	646	144	502
UKUPNO ZDRAVSTVENI RADNICI *- Health workers - total*	**VIŠE** *- junior college*	13.141	2.213	10.928
	SREDNJE *- high school*	33.331	4.322	29.009
	NIŽE *- semi-skilled*	205	37	168
MEDICINSKE SESTRE - TEHNIČARI - UKUPNO *Nurses and technicians - total*	**VISOKO** – *university* degree	380	60	320
	VIŠE *- junior college*	7.410	668	6.742
	SREDNJE *- high school*	25.132	3.167	21.965
PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA SESTRINSTVA/OPĆI SMJER *- Baccalaureate Generalist Nurse/General course*	VIŠE *- junior college*	7.248	667	6.581
PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA PRIMALJSTVA /GINEKOLOŠKO-OPSTETRIČKI SMJER *- Baccalaureate Midwife/Gynecology and obstetrics course*	VIŠE *- junior college*	162	1	161
PRIMALJSKI SMJER *- Midwifery course*	SREDNJE *- high school*	1.609	1	1.608
OPĆI SMJER *- General course*	SREDNJE *- high school*	23.523	3.166	20.357
ZUBAR *- Dentist*	VIŠE *- junior college*	1	1	-
DENTALNI ASISTENT *- Dental assistant*	SREDNJE *- high school*	440	17	423
PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA MEDICINSKO LABORATORIJSKE DIJAG./LABORATORIJSKI INŽENJER – *Bacc.Laboratory technician*	VIŠE *- junior college*	1.296	112	1.184
LABORATORIJSKI TEHNIČAR *- Laboratory technician*	SREDNJE *- high school*	2.184	233	1.951
PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA SANITARNOG INŽENJERSTVA /SANITARNI INŽENJER – *Bacc. Sanitary technician*	VIŠE *- junior college*	213	45	168
SANITARNI TEHNIČAR *- Sanitary technician*	SREDNJE *- high school*	219	62	157
PRVOSTUPNI/PRVOSTUPNICA FIZIOTERAPIJE /FIZIOTERAPEUT *- Physiotherapeutical technician*	VIŠE *- junior college*	2.508	608	1.900
FIZIOTERAPEUTSKI TEHNIČAR *- Physiotherapeutical technician*	SREDNJE *- high school*	1.282	307	975
MASER KUPELJAR *- Bath massager*	SREDNJE *- high school*	33	5	28
PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA RADIOLOŠKE TEHNOLOGIJE /RADIOLOŠKI INŽENJER – Bacc. *X-ray technician*	VIŠE *- junior college*	1.464	736	728
RADIOLOŠKI TEHNIČAR *- X-ray technician*	SREDNJE *- high school*	12	3	9
FARMACEUTSKI INŽENJER *- Pharmaceutical technician*	VIŠE *- junior college*	2	-	2
FARMACEUTSKI TEHNIČAR *- Pharmaceutical technician*	SREDNJE *- high school*	2.778	154	2.624
DENTALNI TEHNIČAR *- Dental technician*	VIŠE *- junior college*	52	15	37
DENTALNI TEHNIČAR *- Dental technician*	SREDNJE *- high school*	1.238	373	865
PRVOSTUPNIK/PRVOSTUPNICA RADNE TERAPIJE /RADNI TERAPEUT *- Work therapy technician*	VIŠE *- junior college*	195	28	167
RADNOTERAPEUTSKI TEHNIČAR *- Work therapy technician*	SREDNJE *- high school*	5	1	4
DJEČJA NJEGOVATELJICA *- Child nurse*	SREDNJE *- high school*	8	-	8
DJEČJA NJEGOVATELJICA *- Child nurse*	NIŽE *- semi-skilled*	1	-	1
BOLNIČAR *- Orderly*	NIŽE *- semi-skilled*	193	34	159
HIGIJENIČAR *- Hygienist*	NIŽE *- semi-skilled*	1	1	-
DENTALNI ASISTENT *- Dental assistant*	NIŽE *- semi-skilled*	7	1	6
MASER *- Massager*	NIŽE *- semi-skilled*	3	1	2
OSTALI UKUPNO *- Others total*	VIŠE *- junior college*	69	14	55
	SREDNJE *- high school*	207	37	170
	NIŽE *- semi-skilled*	441	107	334

Slika - *Figure* **1- 3.** **DOKTORI MEDICINE, DOKTORI DENTALNE MEDICINE I FARMACEUTI ZAPOSLENI U DRŽAVNOM I PRIVATNOM SEKTORU ZDRAVSTVA HRVATSKE OD 1995. DO 2013. GODINE**
- Medical doctors, dental medicine doctors and pharmacists employed in state institutions and private health sector, Croatia 1995-2013

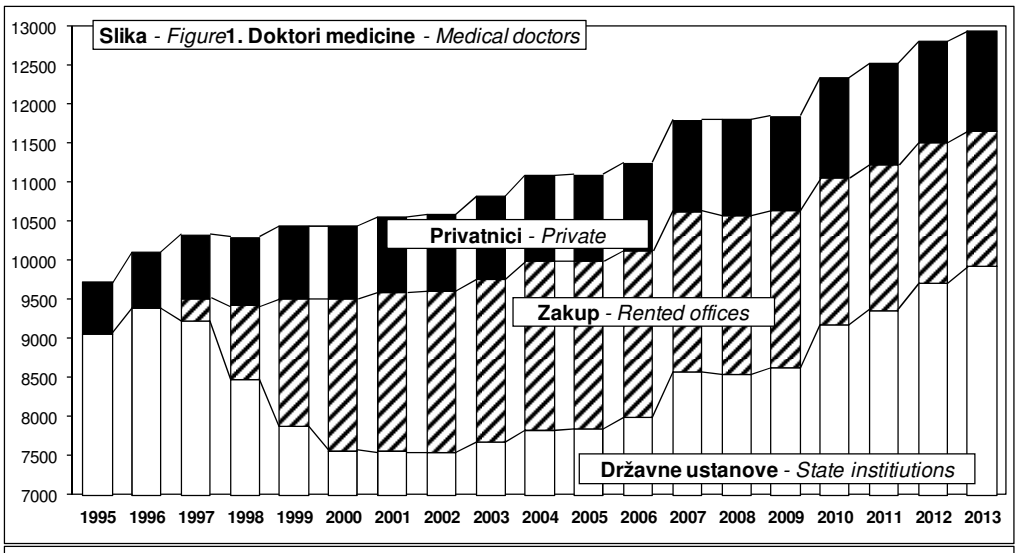

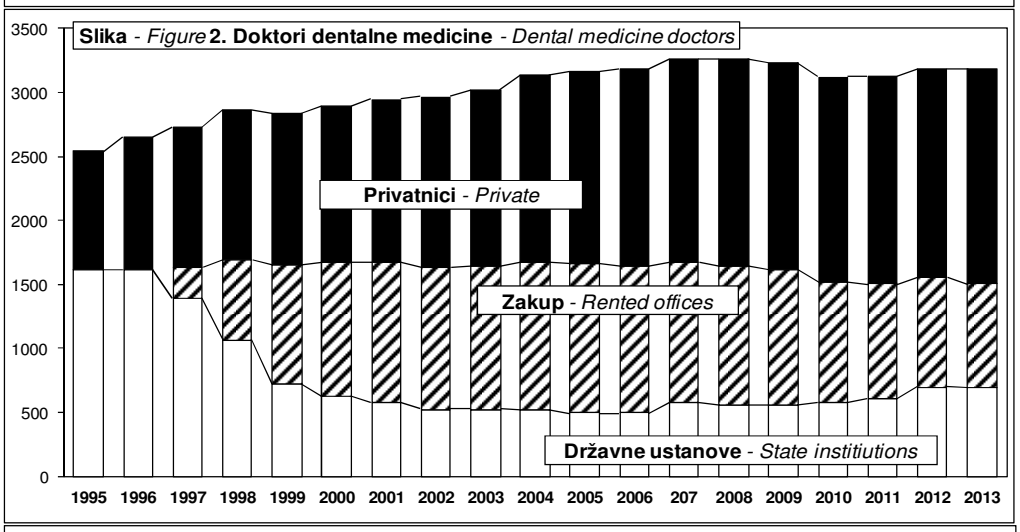

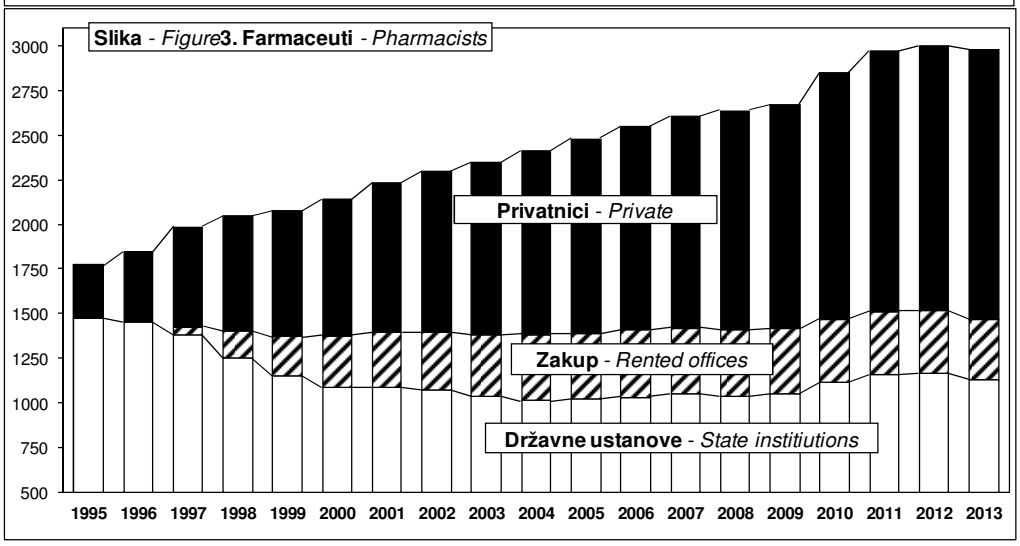

IV. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Primary Health Care

PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA: OPĆA MEDICINA I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE - *Primary Health Service: General Medical Service and Infant and Preschool Health Service*

Prema pristiglim izvješćima, u djelatnostima primarne zdravstvene zaštite u najužem smislu, koju čine djelatnost opće/obiteljske medicine i djelatnost za zdravstvenu zaštitu dojenčadi i male djece, u Republici Hrvatskoj u 2018. godini ukupno je radilo 2.568 timova u punom radnom vremenu, a 14 timova u djelomičnom radnom vremenu. Od 2.594 liječnika bilo je 1.408 specijalista svih specijalnosti (od njih, 1.033 su specijalisti opće/obiteljske medicine, 283 specijalisti pedijatrije, 34 specijalisti medicine rada, 40 specijalisti školske medicine i 18 specijalisti ostalih specijalnosti). Ostalih zdravstvenih djelatnika bilo je: VŠS 83, SSS 2.481. U odnosu na 2017. godinu, u 2018. godini broj liječnika specijalista u primarnoj zdravstvenoj zaštiti ukupno je manji za 7,6%, od toga je broj specijalista obiteljske medicine manji je za 6,9%, pedijatrije manji je za 0,4%, medicine rada manji za 38,2%, školske medicine manji za 14,9%, a ostalih specijalista manji za 35,7%. Broj zdravstvenih djelatnika VŠS veći je za 16,9%, a zdravstvenih djelatnika SSS manji je za 1,7% .

Na strukturu specijalnosti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti do 2005. godine utjecala je stagnacija i pad broja specijalista opće medicine i pedijatrije, te ulaz u sustav određenog broja specijalista školske medicine nakon razdvajanja preventive i kurative u djelatnosti školske medicine 1998. godine. Nakon ovog negativnog trenda, 2006. godine povećan je ukupni broj specijalista obiteljske medicine, a ovo povećanje nastavlja se i u 2018. godini. Rezultat je to projekta Ministarstva zdravstva i Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ Medicinskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu koji je otpočeo 2002. godine, po kojem će u slijedećih petnaest- dvadeset godina većinu doktora obiteljske medicine činiti specijalisti. Trend broja djelatnika VŠS, međutim, ne prati ovaj porast.

Od 1995. godine iz djelatnosti primarne zdravstvene zaštite izvješćuje se o ukupnom broju osiguranika u skrbi te posebno o broju onih osiguranika koji su u tekućoj godini koristili zdravstvenu zaštitu (broj korisnika). U skrbi timova primarne zdravstvene zaštite u 2018. godini zabilježeno je 4.526.753 osiguranika od kojih je bilo 3.482.872 korisnika (76,9% od ukupnog broja osiguranika). U odnosu na 2017. godinu, iskazani broj osiguranika i korisnika smanjen je. U djelatnosti opće/obiteljske medicine, u 2018. godini, zdravstvenu zaštitu koristilo je 76,4% osiguranika, a u djelatnosti za zdravstvenu zaštitu dojenčadi i male djece 81,7%, što je neznatno manje nego prethodne godine.

U 2018. godini zabilježeni broj posjeta u liječničkim ordinacijama bio je 40.482.771, ili za 1,7% više u odnosu na 2017. godinu. Broj posjeta bez pregleda u ordinaciji zabilježen tijekom 2018. godine iznosi 26.765.237 ili 4,1% više nego u 2017. godini. Broj pregleda u kući tijekom 2018. godine iznosi 319.143 što je za 5,7% više nego u 2017. godini. U 2018. godini bilo je 12.522 kućnih posjeta bez pregleda ili za 29,5% manje u odnosu na 2017. godinu.

Od 1995. godine prati se broj upućivanja na specijalističke preglede. 2018. godine zabilježeno je 5.997.878 upućivanja od strane timova primarne zdravstvene zaštite, što je za 0,8% manje nego u 2017. godini. U odnosu na 1995. godinu, broj upućivanja na specijalističke preglede povećan je za oko 20%. U djelatnosti opće/obiteljske medicine u 2018. godini jedno upućivanje specijalisti dolazi na 2,2 pregleda, a u djelatnosti za zdravstvenu zaštitu dojenčadi i male djece na 3,8 pregleda.

Tijekom 2018. godine, u djelatnosti opće/obiteljske medicine u Republici Hrvatskoj, zabilježeno je ukupno 254.604 sistematskih, periodičnih i kontrolnih pregleda odraslih, 30,9% više nego u 2017. godini.

U djelatnostima primarne zdravstvene zaštite, 2018. godine zabilježeno je 333.107 preventivnih pregleda djece u dobi do sedam godina, od kojih je bilo 162.165 preventivnih pregleda dojenčadi ili 3,8 pregleda po dojenčetu te 170.942 preventivnih pregleda djece u dobi od 1 do 6 godina, odnosno 0,75 pregleda po malom djetetu.

Prosječan broj preventivnih pregleda po malom djetetu je u obje djelatnosti niži od standarda (2 pregleda) određenog Programom mjera zdravstvene zaštite. U djelatnosti za zaštitu zdravlja djece bilo je prosječno 0,7 preventivnih pregleda po malom djetetu, dok je u općoj/obiteljskoj medicini bilo 0.9 pregleda po malome djetetu.

Prikupljeni podaci o bolestima i stanjima ne mogu poslužiti za određivanje udjela pojavljivanja pojedinih značajnih bolesti (ili skupina bolesti), nego samo kao uvid u kretanje učestalosti korištenja zdravstvene zaštite u djelatnostima primarne zdravstvene zaštite zbog pojedinih bolesti i stanja. U 2018. godini, redoslijed udjela utvrđenih bolesti i stanja zabilježenih u djelatnostima opće/obiteljske medicine i djelatnosti za zdravstvenu zaštitu dojenčadi i male djece nije se značajnije promijenio:

1. Bolesti dišnog sustava (1.826.018 ili 18% od ukupnog broja utvrđenih bolesti i stanja) među kojima prednjače akutne respiratorne infekcije,
2. Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (1.071.984 ili 10,6%),
3. Bolesti srca i krvnih žila (1.005.026 ili 9,2%) od kojih je u 57% zabilježena hipertenzivna bolest,
4. Simptomi, znakovi, klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo (779.209 ili 7,7%),
5. Čmbenici koji utječu na stanja zdravlja i kontakte sa zdravstvenom službom (754.184 ili 7,4%),

Slijede: bolesti kože i potkožnog tkiva; bolesti mokraćnih i spolnih organa; endokrine bolesti; bolesti probavnog sustava; zarazne i parazitarne bolesti; s približnim udjelima od 4 do 5%.

*According to reports received, in **primary health care** activities based on general/family medicine, and infant and preschool child care services, in the Republic of Croatia, in 2018, a total of 2,568 medical teams worked full-time, and 14 were part-time units. Of the 2,594 MDs, 1,408 were specialists in diverse fields (1,033 in general/family medicine, 283 in pediatrics, 34 occupational medicine, 40 school medicine and 18 other specialists). There were also 83 college-educated and 2,481 highschool-educated other health professionals. In comparison with 2017, in 2018 the number of MD specialists was reduced. The overall number of primary health care specialists went down by 7.6%. Specifically, the number of family medicine specialists lower by 6.9%, whereas the number of pediatrics specialists lower by 0.4%, the number of medicine specialists lower by 38.2%, the number of school medicine also lower by 14.9%, while other specialists lower by 35.7%, Health professionals with college background higher by 16.9%, while the number of health professionals with highschool education lower by 1.7%*

The primary health care specialties structure was affected by 2005 by a stagnation of and drop in the number of general medicine and peciatrics specialists, as well as by the introduction of a certain number of school medicine specialists into the system after the separation of preventive and curative care within the school medicine service in 1998. After this negative trend, in 2006 the overall number of family medicine specialists grew, and this increase has continued well into 2018, it being a result of a project by the Ministry of Health and Social Welfare and Andrija Štampar School of Public Health, Medical School, Zagreb University, initiated in 2002, aiming to transform the majority of family medicine doctors into specialists within the next fifteen to twenty years. However, the number of college-educated staff does note cho this trend.

Since 1995, the primary health care system has yielded reports on the overall number of insureds in their care, and, separately, on the number of insureds who used actual health care services within the current year (number of users). The primary health care teams in 2018 registered 4.526,753 insureds, whereof 3.482,872 users (76,9% of overall insureds). Compared to 2017, the number of insured and users has been decreased. In general/family medicine in 2018, health care services were used by 76 ,4% of insureds, while in the health care of infants and young children approx. 81,7% which is slightly less than last year.

In 2018, the recorded number of visits to medical prectices was 40.482,771 or 1.7% more than in 2017. The number of visits to the offices of other health professionals documented in 2018 was 26,765,237, which is 4.1% higher than in 2017. The number of health visitors home care visits in 2018 was 319,143, which is 5.7% higher than in 2017. In 2018, were 12,522 home visits other health care professionals, which is lower by 29.5 % compared to 2017.

The number of referrals to specialist assessment has been monitored since 1995. In 2018, 5.997,878 referrals by primarly health care medical teams were issued, which is 0.8% less than in 2017.When comparing 1995, the number of referrals to specialists grew by 20%. In 2018, there was one specialist referral to 2.2 visits to the doctor in general/family medicine service, and one to 3.8 visits in the infant and young child healh service.

In 2018, the general/family medicine service recorded a total of 254,604 adult annual health evaluations, periodic exminations, and health ckeckups, which is 30.9% higher than in 2017.

The primary health care service in 2018 recorded 333,107 preventive preschool health evaluations for children under 7, whereof 162,165 preventive infant evaluations or 3.8 examinations per infant, and 170,942 preventive evaluations of children aged 1-6, that is 0,75 evaluations/child. There were no significant differences in the average number of preventive examinations per child between the two branches of primary health care, namely general/family medicine and infant and preschool health services. Said average number was in both cases somewhat lower than standard set by health care mesure programme.

The collected data on diseases and conditions are not applicable for establishing the share of incidence of individual important diseases (of groups thereof), but merely an insight into the trends of health care utilization due to diseases/conditions in primary health care. In 2018, the order of shares of diseases and conditions registered in general/family medicine and infant and preschool health services has not changed seriously:

1. Diseases of the respiratory system (1.826,018, or 18% of overall recorded diseases/conditions) with predominant acute respiratory infections;

2. Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue (1.071,984 or 10.6%);

3. Cardiovascular diseases (1.005,026 or 9.2%), whereof 57% hypertensive heart disease;

4. Symptoms, signs, abnormal clinical and laboratory findings, NEC (779,209 or 7.7 %);

5.Factors influencing health status and contact with health services (754,184 or 7.4%)

Followed by: diseases of the skin and subcutaneous tissue; diseases of the genitourinary organs ; endocrine, nutritional and metabolic diseases; diseases of the digestive system: Infectious and parasitic diseases; with respective shares ranging between 4 and 5%.

Slika – *Figure* **1.**

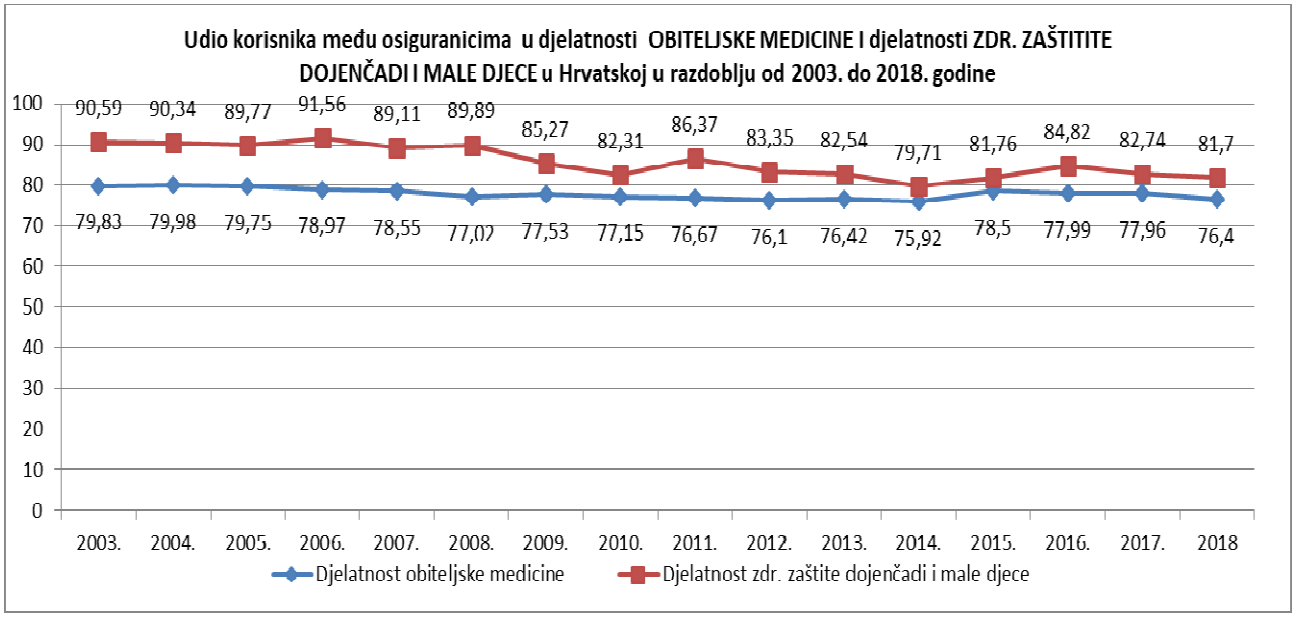

Slika – *Figure* **2.**

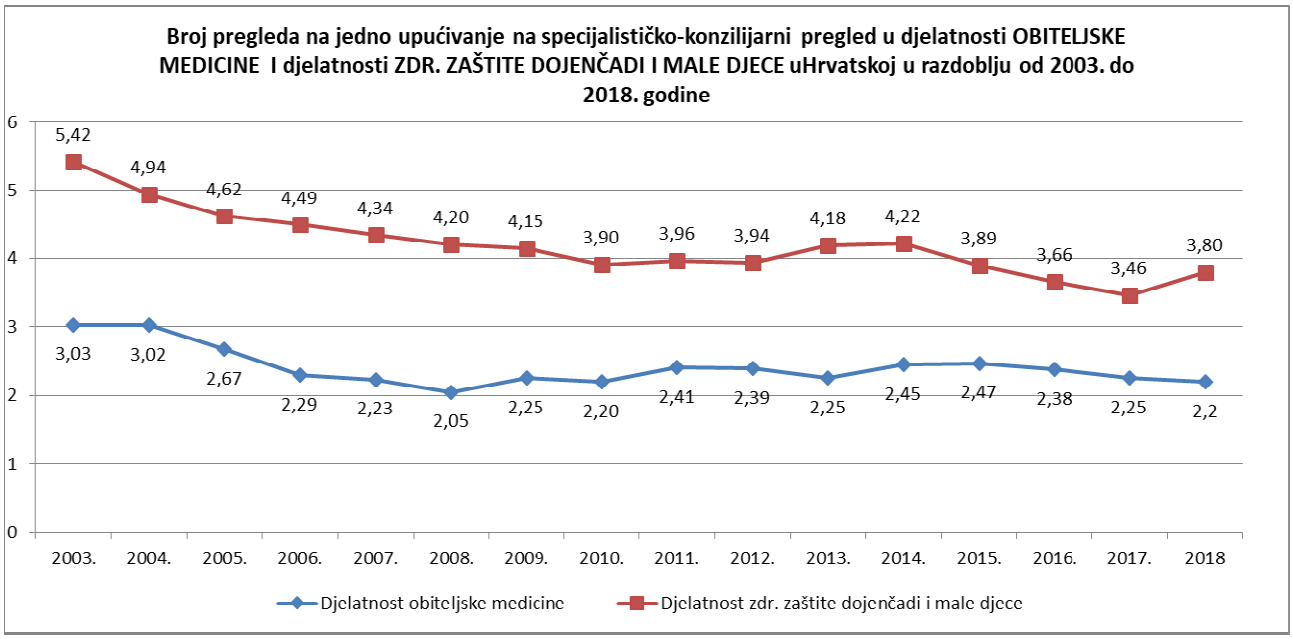

Tablica - *Table* **1.** **Broj timova, zdravstvenih djelatnika, broj osiguranika u skrbi te broj korisnika zdravstvene zaštite u djelatnosti OPĆE MEDICINE I ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE po županijama Hrvatske u 2018. godini** - *The number of teams, health workers, insurees in care, and the number of persons receiving medical care in 2018 in Croatia from the General Medical Service and Infant and Preschool Child Health Service*

Županija	Broj timova		Zdravstveni djelatnici									Broj osiguran. u skrbi	Od toga koristilo zdr. zašt.
				Doktori medicine - specijalisti									
	Puno rad. vr.	Djel. r.v.	Doktori medicine	Opće med.	Pedi-atri	Škol. med.	Med. rada	Ostali	VŠS	SSS	NSS		
	No. teams		*Health workers*										
County	*Full timer*	*Part timer*	*Medi-cal doctors*	*Medical specialists* *Gen. med.*	*Pedi-atrics*	*Sch. med.*	*Occ. med*	*Others*	*Jun. coll. ed.*	*High sch. ed.*	*Semi ski-lled*	*No. insurees in care*	*No. insur. receiving care*
HRVATSKA-*CROATIA*	**2.568**	**14**	**1.186**	**1.033**	**283**	**40**	**34**	**18**	**83**	**2.481**	**0**	**4.526.753**	**3.482.872**
Grad Zagreb	502	5	188	238	63	6	14	0	13	486	0	1.005.165	715.851
Zagrebačka	169	0	65	80	22	0	2	0	0	169	0	301.392	257.128
Krapinsko-zagorska	77	1	43	24	4	4	2	0	10	67	0	128.568	105.455
Sisačko-moslavačka	105	0	64	31	11	1	1	0	1	108	0	174.733	129.263
Karlovačka	79	0	45	25	9	1	1	1	1	80	0	125.771	102.778
Varaždinska	96	0	31	52	10	1	1	1	10	86	0	171.243	142.526
Koprivničko-križevačka	62	0	33	21	6	0	2	0	3	59	0	107.780	87.108
Bjelovarsko-bilogorska	68	1	37	18	8	4	0	2	3	67	0	118.705	92.444
Primorsko-goranska	198	0	72	98	24	4	3	1	6	188	0	320.073	256.166
Ličko-senjska	35	1	22	8	3	0	0	0	1	32	0	42.196	35.054
Virovitičko-podravska	50	2	26	19	4	1	0	1	0	52	0	94.678	67.888
Požeško-slavonska	43	0	10	26	3	1	0	1	2	39	0	69.590	55.607
Brodsko-posavska	83	0	39	33	7	2	0	2	2	81	0	165.143	108.922
Zadarska	106	0	66	29	12	0	0	0	8	98	0	164.087	137.248
Osječko-baranjska	191	0	91	79	20	0	1	0	0	191	0	338.454	255.859
Šibensko-kninska	61	0	35	19	7	0	1	0	1	60	0	103.797	80.564
Vukovarsko-srijemska	102	0	46	37	11	2	2	3	0	101	0	176.287	131.970
Splitsko-dalmatinska	256	3	135	92	31	6	0	0	5	253	0	442.287	347.429
Istarska	137	2	77	41	12	5	2	0	5	127	0	220.452	175.253
Dubrovačko-neretvanska	88	0	39	33	11	1	1	4	6	82	0	130.101	99.486
Međimurska	60	0	22	30	5	1	1	2	6	55	0	126.251	98.873

Tablica - *Table* **2.** **Broj posjeta i pregleda u ordinaciji i u kući bolesnika te broj upućivanja na specijalistički pregled u djelatnosti OPĆE MEDICINE i ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE po županijama Hrvatske u 2018. godini -** *The number of visits and check-ups at clinic and home, and the number of referral notes to specialist in 2018 in Croatia from the General Medical Service and Infant and Preschool Child Health Service, by county*

Županija	BROJ POSJETA		BROJ PREGLEDA		Upućivanje na specijalistički pregled
	U ORDINACIJI	U KUĆI	U ORDINACIJI	U KUĆI	
	VISITS		*CHECK - UPS*		*REFERRALS*
County	*AT CLINIC*	*AT HOME*	*AT CLINIC*	*AT HOME*	*TO SPECIALIST*
HRVATSKA -*CROATIA*	40.482.771	331.665	13.717.534	319.143	5.997.878
Grad Zagreb	7.761.315	43.457	2.285.598	36.228	1.181.139
Zagrebačka	2.834.593	23.168	1.181.994	25.295	573.919
Krapinsko-zagorska	1.349.097	10.571	630.329	10.400	288.931
Sisačko-moslavačka	1.662.729	10.008	465.101	9.974	179.789
Karlovačka	1.228.448	16.581	431.775	16.439	157.817
Varaždinska	1.677.566	11.330	597.815	10.842	298.581
Koprivničko-križevačka	1.051.087	8.642	437.446	8.815	243.981
Bjelovarsko-bilogorska	1.094.470	6.641	423.668	6.596	166.749
Primorsko-goranska	3.047.503	32.074	1.076.890	28.652	269.201
Ličko-senjska	398.918	6.755	181.540	7.240	88.484
Virovitičko-podravska	764.697	6.551	283.661	6.512	88.363
Požeško-slavonska	696.362	5.303	224.523	6.303	98.685
Brodsko-posavska	1.296.664	12.891	453.216	12.769	213.712
Zadarska	1.630.625	17.357	559.719	16.757	174.230
Osječko-baranjska	2.987.635	25.148	874.110	25.380	480.173
Šibensko-kninska	964.371	7.811	284.401	7.404	142.626
Vukovarsko-srijemska	1.619.128	12.043	563.583	11.192	240.805
Splitsko-dalmatinska	4.151.206	33.383	1.426.262	31.880	582.989
Istarska	1.984.230	19.461	613.542	18.830	262.705
Dubrovačko-neretvanska	1.172.221	14.847	420.669	14.072	141.741
Međimurska	1.109.906	7.643	301.692	7.563	123.258

Tablica - *Table* **3.** **Preventivna zaštita DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE u PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI po županijama Hrvatske u 2018. godini** - *Preventive medical care provided in 2018 in Croatia to infants and young children in Primary Health Care by county*

ŽUPANIJA	Broj djece	Ukupno prevent. pregl.	BROJ SISTEMATSKIH PREGLEDA /dob djeteta/						BROJ KONTROLNIH I CILJANIH PREGLEDA /dob djeteta/					
			do 2 mj	3-5 mj	6-11 mj	1-3 g.	4-6 g.	Ukupno	do 2 mj	3-5 mj	6-11 mj	1-3 g.	4-6 g.	Ukupno
COUNTY	*No. children*	*Prevent. exam. total*	*No. general medical examinations /child age/*						*No. of control and targetted examinations /child age/*					
			up to 2 m	*3-5 m*	*6-11 m*	*1-3 yr.*	*4-6 yr.*	*Total*	*up to 2 m*	*3-5 m*	*6-11 m*	*1-3 yr.*	*4-6 yr.*	*Total*
HRVATSKA-*CROATIA*	**271.788**	**333.107**	**44.886**	**37.956**	**51.531**	**76.163**	**44.293**	**254.829**	**5.959**	**10.126**	**11.707**	**30.696**	**19.790**	**78.278**
Grad Zagreb	67.275	74.632	13.639	10.150	13.719	16.535	7.008	61.051	810	1.658	2.359	5.880	2.874	13.581
Zagrebačka	21.672	24.289	4.472	3.034	4.425	5.827	2.899	20.657	427	621	611	1.454	519	3.632
Krapinsko-zagorska	6.692	10.136	1.563	1.108	1.000	1.968	1.105	6.744	531	608	652	1.007	594	3.392
Sisačko-moslavačka	8.770	10.614	1.440	1.263	1.844	2.479	1.344	8.370	420	282	248	734	560	2.244
Karlovačka	6.848	10.228	1.542	1.515	1.786	2.250	1.915	9.008	131	191	193	408	297	1.220
Varaždinska	10.667	16.395	1.100	831	1.411	3.832	2.465	9.639	841	996	997	2.877	1.045	6.756
Koprivničko-križevačka	6.977	9.728	364	404	970	2.092	1.767	5.597	142	461	637	1.443	1.448	4.131
Bjelovarsko-bilogorska	7.147	8.971	1.564	1.012	1.181	2.036	1.255	7.048	236	192	260	736	499	1.923
Primorsko-goranska	15.322	17.293	2.319	2.074	3.313	3.786	2.132	13.624	250	608	516	1.290	1.005	3.669
Ličko-senjska	1.681	1.722	413	232	331	522	219	1.717	1	0	0	3	1	5
Virovitičko-podravska	5.387	7.231	1.202	862	1.176	1.619	913	5.772	63	118	137	577	564	1.459
Požeško-slavonska	3.343	4.102	699	481	711	997	454	3.342	78	105	123	262	192	760
Brodsko-posavska	7.504	10.456	1.509	1.018	1.692	2.051	1.058	7.328	229	279	257	1.098	1.265	3.128
Zadarska	11.309	14.328	831	1.202	1.832	5.169	3.409	12.443	92	437	328	551	477	1.885
Osječko-baranjska	18.303	14.910	909	948	1.853	4.533	2.749	10.992	243	292	397	1.709	1.277	3.918
Šibensko-kninska	5.044	7.041	504	750	789	2.309	1.494	5.846	48	140	155	448	404	1.195
Vukovarsko-srijemska	10.251	16.459	2.157	1.449	2.036	4.244	3.835	13.721	141	124	150	1.305	1.018	2.738
Splitsko-dalmatinska	27.220	40.338	4.513	5.626	6.493	6.669	4.328	27.629	323	1.594	2.344	4.993	3.455	12.709
Istarska	12.610	14.467	1.782	1.677	2.045	3.204	1.688	10.396	256	628	582	1.707	898	4.071
Dubrovačko-neretvanska	9.435	10.137	1.146	1.252	1.536	1.834	981	6.749	246	436	468	1.425	813	3.388
Međimurska	8.331	9.630	1.218	1.068	1.388	2.207	1.275	7.156	451	356	293	789	585	2.474

Tablica - *Table* **4.** **Preventivna zaštita ODRASLIH u PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI po županijama Hrvatske u 2018. godini -** *Preventive medical care provided in 2018 to adults in Croatia in Primary Health Care by county*

ŽUPANIJA	PREVENTIVNI PREGLEDI			SISTEMATSKI PREGLEDI			UKUPNO PREGLEDA		
	20-64	65 i	Ukupno	u 45. g.	u 65. g.	Ukupno	20-64	65 i	Ukupno
COUNTY	*Preventive check - ups*			*General med examinations*			*Examination total*		
	20-64 yr.	*65 and ov.*	*Total*	*45. yr*	*65. yr*	*Total*	*20-64 yr*	*65and ov.*	*Total*
HRVATSKA-*COATIA*	**165.537**	**85.042**	**250.579**	**2.711**	**1.334**	**4.045**	**168.248**	**86.376**	**254.624**
Grad Zagreb	47.737	25.016	72.753	686	183	869	48.423	25.199	73.622
Zagrebačka	10.718	5.858	16.576	31	34	65	10.749	5.892	16.641
Krapinsko-zagorska	10.128	4.965	15.093	22	44	66	10.150	5.009	15.159
Sisačko-moslavačka	1.632	1.355	2.987	25	36	61	1.657	1.391	3.048
Karlovačka	7.479	3.900	11.379	0	0	0	7.479	3.900	11.379
Varaždinska	4.834	2.450	7.284	72	53	125	4.906	2.503	7.409
Koprivničko-križevačka	4.263	2.481	6.744	125	81	206	4.388	2.562	6.950
Bjelovarsko-bilogorska	3.067	1.776	4.843	4	9	13	3.071	1.785	4.856
Primorsko-goranska	8.858	4.666	13.524	404	816	1.220	9.262	5.482	14.744
Ličko-senjska	2.133	1.517	3.650	2	2	4	2.135	1.519	3.654
Virovitičko-podravska	3.912	1.773	5.685	0	0	0	3.912	1.773	5.685
Požeško-slavonska	4.788	1.976	6.764	299	0	299	5.087	1.976	7.063
Brodsko-posavska	8.117	3.345	11.462	695	0	695	8.812	3.345	12.157
Zadarska	375	281	656	0	0	0	375	281	656
Osječko-baranjska	15.640	4.845	20.485	4	0	4	15.644	4.845	20.489
Šibensko-kninska	1.265	989	2.254	7	18	25	1.272	1.007	2.279
Vukovarsko-srijemska	11.796	6.560	18.356	2	2	4	11.798	6.562	18.360
Splitsko-dalmatinska	219	63	282	0	0	0	219	63	282
Istarska	10.494	6.902	17.396	332	56	388	10.826	6.958	17.784
Dubrovačko-neretvanska	5.808	2.572	8.380	1	0	1	5.809	2.572	8.381
Međimurska	2.274	1.752	4.026	0	0	0	2.274	1.752	4.026

Tablica - *Table* **5. Utvrđene bolesti ili stanja u PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI u Hrvatskoj u 2018. godini** - *Diseases and conditions diagnosed by the Primary Health Care, Croatia 2018*

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra**/*Code*	**0-6 g.**/*yr*	**7-19 g.** /*yr*	**20-64 g**/*yr*	**65 +**	**Ukupno**/*Total*
1.	Zarazne bolesti probavnog sustava – *Intestinal infectious diseases*	A00-A09	21.361	19.206	58.089	12.727	111.383
2.	Tuberkuloza dišnih putova – *Respiratory tuberculosis*	A15-A16	2	34	845	593	1.474
3.	Tuberkuloza drugih organa – *Tuberculosis of other organs*	A17-A19	4	4	209	45	262
4.	Hripavac (pertussis) – *Whooping cough*	A37	111	93	54	3	261
5.	Šarlah (scarlatina) – *Scarlet fever*	A38	2.443	782	87	28	3.340
6.	Druge bakterijske bolesti (osim A37 i A38) – *Other bact. dis. (except A37 & A38)*	A20-A49	1.214	478	3.043	3.231	7.966
7.	Sifilis - *Syphilis*	A50-A53	0	1	53	5	59
8.	Gonokokna infekcija – *Gonococcal infection*	A54	0	17	67	52	136
9.	Varicela, morbili i rubeola – *Varicella, measles and rubella*	B01, B05, B06	16.300	7.190	2.102	83	25.675
10.	Bolest uzrokovana HIV-om – *HIV disease*	B20-B24	1	2	119	15	137
11.	Kandidijaza - *Candidiasis*	B37	5.522	1.427	6.252	3.142	16.343
12.	Helmintijaze - *Helminthiases*	B65-B83	4.378	4.144	4.447	685	13.654
13.	Ostale zarazne i parazitarne bolesti – *Other infectious and parasitic diseases*		58.674	57.229	140.705	33.345	289.953
1.	**Međuzbroj za A00-B99 – *Subtotal for A00-B99***		**110.010**	**90.607**	**216.072**	**53.954**	**470.643**
14.	Zloćudna novotvorina želuca – *Malignant neoplasm of stomach*	C16	0	0	704	1.571	2.275
15.	Zloćudna novotvorina završnog debelog crijeva (rektuma) – *Malignant neoplasm of rectum*	C20	0	0	1.854	3.967	5.821
16.	Zloćudna novotvorina dušnika (traheje), dušnice (bronha) i pluća – *Malignant neoplasm of trachea, broncuh and lung*	C33-C34	0	0	2.226	3.563	5.789
17.	Zloćudni melanom kože – *Malignant melanoma of skin*	C43	0	2	2.043	2.091	4.136
18.	Zloćudna novotvorina dojke – *Malignant neoplasm of breast*	C50	0	1	9.772	11.932	21.705
19.	Zloćudna novotvorina vrata maternice – *Malignant neoplasm of cervix uteri*	C53	0	0	535	226	761
20.	Zloćudne novotvorine limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva – *Malignant neoplasm of lymphoid, hematopoietic and related tissue*	C81-C97	33	177	3.396	4.116	7.722
21.	Ostale zloćudne novotvorine – *Other malignant neoplasms*		61	322	23.812	42.856	67.051
22.	Novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nepoznate prirode – *In situ neoplasms and benign neoplasms of unknown behavior*	D00-D48	2.118	10.402	98.936	45.040	156.496
2.	**Međuzbroj za C00-D48 – *Subtotal for C00-D48***		**2.212**	**10.904**	**143.278**	**115.362**	**271.756**
23.	Anemije zbog manjka željeza – *Iron deficiency anemia*	D50	5.550	5.302	42.715	19.054	72.621
24.	Druge bolesti krvi i krvotvornog sustava – *Other diseases of blood and blood-forming organs*	D51-D77	912	1.191	10.130	12.240	24.473
25.	Neki poremećaji imunološkog sustava – *Certain disorders involving the immune mechanism*	D80-D89	194	111	1.017	421	1.743
3.	**Međuzbroj za D50-D89 – *Subtotal for D50-D89***		**6.656**	**6.604**	**53.862**	**31.715**	**98.837**
26.	Poremećaji štitnjače – *Disorders of thyroid gland*	E00-E07	221	6.095	120.444	52.796	179.556
27.	Dijabetes melitus – *Diabetes mellitus*	E10-E14	129	1.401	78.810	114.864	195.204
28.	Pretilost – *Obesity*	E65-E66	425	2.673	7.685	3.348	14.131
29.	Ostale endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma – *Other endocrine, nutritional and metabolic diseases*		3.220	3.997	62.354	49.880	119.451
4.	**Međuzbroj za E00-E90 – *Subtotal for E00-E90***		**3.995**	**14.166**	**269.293**	**220.888**	**508.342**
30.	Demencija - *Dementia*	F00-F03	0	0	619	10.755	11.374
31.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola – *Mental and behavioral disorders due to use of alcohol*	F10	0	24	8.377	2.516	10.917
32.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima – *Mental and behavioral disorders due to psychoactive substance use*	F11-F19	0	100	7.756	429	8.285
33.	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji – *Schizophrenia, schizotypal and delusional disorders*	F20-F29	0	365	28.178	7.253	35.796
34.	Neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatoformni poremeća – *Neurotic, stress-related and somatoform disorders*	F40-F48	0	2.747	126.081	63.010	191.838
35.	Duševna zaostalost – *Mental retardation*	F70-F79	37	455	2.825	498	3.815
36.	Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja – *Other mental and behavioral disorders*		6.627	11.195	73.140	58.715	149.677
5.	**Međuzbroj za F00-F99 – *Subtotal for F00-F99***		**6.664**	**14.886**	**246.976**	**143.176**	**411.702**
37.	Ekstrapiramidalni i poremećaji kretanja – *Extrapyramidal and movement disor.*	G20-G26	2.509	352	2.702	9.410	14.973
38.	Epilepsija - *Epilepsy*	G40-G41	552	3.065	14.104	5.441	23.162
39.	Migrena i ostali sindromi glavobolje – *Migraine and other headache syndromes*	G43-G44	124	4.320	27.096	4.350	35.890
40.	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi – *Cerebral palsy and other paralytic syndromes*	G80-G83	169	1.124	7.286	6.535	15.114
41.	Ostale bolesti i poremećaji živčanog sustava – *Other diseases and disorders of the nervous system*		397	1.178	36.921	23.084	61.580
6.	**Međuzbroj za G00-G99 – *Subtotal for G00-G99***		**3.751**	**10.039**	**88.109**	**48.820**	**150.719**
42.	Konjunktivitis - *Conjunctivitis*	H10	31.153	17.976	69.940	40.797	159.866

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra**/*Code*	**0-6 g.**/*yr*	**7-19 g.** /*yr*	**20-64 g**/*yr*	**65 +**	**Ukupno**/*Total*
43.	Katarakta i druge bolesti leće – *Cataract and other disorders of lens*	H25-H28	19	93	7.320	36.385	43.817
44.	Glaukom - *Glaucoma*	H40-H42	22	170	14.323	33.129	47.644
45.	Strabizam - *Strabismus*	H49-H50	1.322	2.013	878	476	4.689
46.	Poremećaji refrakcije i akomodacije–*Disorders of refraction and accomodation*	H52	1.778	16.145	33.296	15.274	66.493
47.	Ostale bolesti oka i adneksa – *Other diseases of the eye and adnexa*		4.869	13.642	59.852	41.441	119.804
7.	**Međuzbroj za H00-H59 – *Subtotal for H00-H59***		**39.163**	**50.039**	**185.609**	**167.502**	**442.313**
48.	Upala srednjeg uha i druge bolesti srednjeg uha i mastoida – *Otitis media and other diseases of middle ear and mastoid*	H65-H75	55.280	29.103	57.545	19.499	161.427
49.	Oštećenje sluha – *Hearing loss*	H90-H91	883	1.272	8.847	13.314	24.316
50.	Ostale bolesti uha i mastoidnog nastavka – *Other diseases of the ear and mastoid process*		14.914	18.907	79.016	43.158	155.995
8.	**Međuzbroj za H60-H95 – *Subtotal for H60-H95***		**71.077**	**49.282**	**145.408**	**75.971**	**341.738**
51.	Akutna reumatska groznica – *Acute rheumatic fever*	I00-I02	1	11	143	259	414
52.	Kronične reumatske srčane bolesti – *Chronic rheumatic heart diseases*	I05-I09	0	50	658	886	1.594
53.	Hipertenzivne bolesti – *Hypertensive diseases*	I10-I15	65	1.019	252.230	320.708	574.022
54.	Akutni infarkt miokarda – *Acute myocardial infarction*	I21-I23	0	0	7.215	9.077	16.292
55.	Druge ishemične bolesti srca – *Other ishemic heart diseases*	I20, I24-I25	0	30	18.332	40.457	58.819
56.	Druge srčane bolesti – *Other heart diseases*	I26-I52	185	1.805	48.779	131.008	181.777
57.	Cerebrovaskularni inzult - *Stroke*	I60-I64	9	17	4.543	11.652	16.221
58.	Druge cerebrovaskularne bolesti – *Other cerebrovascular diseases*	I65-I68	6	20	3.248	9.559	12.833
59.	Posljedice cerebrovaskularne bolesti – *Sequele of cerebrovascular disease*	I69	4	5	2.020	6.661	8.690
60.	Ateroskleroza - *Atherosclerosis*	I70	0	0	3.123	8.291	11.414
61.	Bolesti vena (embolija, tromboza, varices) – *Diseases of veins (embolism, thrombosis, varicose veins)*	I80-I87	0	1.310	52.518	39.961	93.789
62.	Ostale bolesti cirkulacijskog sustava – *Other diseases of the circulatory system*		221	1.279	13.485	14.176	29.161
9.	**Međuzbroj za I00-I99 – *Subtotal for I00-I99***		**491**	**5.546**	**406.294**	**592.695**	**1.005.026**
63.	Akutne infekcije gornjega dišnog sustava – *Acute upper respiratory infections*	J00-J06	274.279	274.026	505.729	87.308	1.141.342
64.	Gripa (influenca) - *Influenza*	J10-J11	7.259	16.421	47.301	5.469	76.450
65.	Pneumonija - *Pneumonia*	J12-J18	5.874	3.258	19.328	17.641	46.101
66.	Akutni bronhitis i akutni bronhiolitis – *Acute bronchitis and acute bronchiolitis*	J20-J21	51.327	25.199	70.129	36.711	183.366
67.	Bronhitis, emfizem, astma i druge kronične opstruktivne bolesti pluća – *Bronchitis, emphysema, asthma and other chronic obstructive pulmonary dis.*	J40-J44, J47	8.069	5.696	33.614	45.170	92.549
68.	Plućne bolesti uzrokovane vanjskim agensima, pneumokonioze – *Lung diseases due to external agents, pneumoconiosis*	J60-J70	7	0	546	457	1.010
69.	Ostale bolesti dišnog sustava – *Other diseases of the respiratory system*		20.499	56.913	156.857	50.931	285.200
10.	**Međuzbroj za J00-J99 – *Subtotal for J00-J99***		**367.314**	**381.513**	**833.504**	**243.687**	**1.826.018**
70.	Bolesti usne šupljine, žlijezda slinovnica i čeljusti – *Diseases of oral cavity, salivary glands and jaws*	K00-K14	4.638	6.044	24.052	6.508	41.242
71.	Ulkus želuca i duodenuma (gastroduodenalni) – *Gastroduodenal ulcer*	K25-K27	1	91	6.116	5.510	11.718
72.	Akutna upala crvuljka (apendicitis) – *Acute appendicitis*	K35	98	1.131	1.947	529	3.705
73.	Preponska kila (ingvinalna hernija) – *Inguinal hernia*	K40	781	469	8.073	5.789	15.112
74.	Ostale hernije trbušne šupljine – *Other ventral hernias*	K41-K46	416	143	5.915	3.689	10.163
75.	Bolesti jetre – *Diseases of liver*	K70-K77	66	398	17.202	7.334	25.000
76.	Žučni kamenci i upala žučnjaka – *Cholelithiasis and cholecystis*	K80-K81	4	137	14.284	9.495	23.920
77.	Ostale bolesti probavnog sustava – *Other diseases of the digestive system*		5.935	13.575	180.524	109.843	309.877
11.	**Međuzbroj za K00-K93 – *Subtotal for K00-K93***		**11.939**	**21.988**	**258.113**	**148.697**	**440.737**
78.	Infekcije kože i potkožnoga tkiva – *Infections of the skin and subcutaneous tis.*	L00-L08	13.442	18.118	70.289	33.999	135.848
79.	Dermatitis, egzemi i urtikarije – *Dermatitis, eczema and urticaria*	L20-L30, L50	45.303	40.959	138.715	65.201	290.178
80.	Ostale bolesti kože i potkožnoga tkiva – *Other diseases of the skin and subcutaneous tissue*		3.501	23.429	64.846	46.884	138.660
12.	**Međuzbroj za L00-L99 – *Subtotal for L00-L99***		**62.246**	**82.506**	**273.850**	**146.084**	**564.686**
81.	Reumatoidni artritis i druge upalne poliartropatije – *Rheumatoid arthritis and other inflammatory polyarthropaties*	M05-M14	290	1.281	40.645	32.876	75.092
82.	Artroze - *Arthrosis*	M15-M19	5	522	56.984	75.261	132.772
83.	Kifoza, skolioza i lordoza – *Kyphosis, scoliosis and lordosis*	M40-M41	151	6.384	3.431	879	10.845
84.	Spondilopatije - *Spondilopathies*	M45-M49	6	139	6.087	3.495	9.727
85.	Bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije – *Invertebral disc disorders and other dorsopathies*	M50-M54	87	6.908	377.484	165.298	549.777
86.	Osteoporoza i osteomalacija – *Osteoporosis and osteomalacia*	M80-M83	0	44	13.580	26.183	39.807
87.	Ostale bolesti mišićno-koštanog sustava – *Other diseases of the musculoskeletal system*		3.400	20.581	166.611	63.372	253.964
13.	**Međuzbroj za M00-M99 – *Subtotal for M00-M99***		**3.939**	**35.859**	**664.822**	**367.364**	**1.071.984**
88.	Glomerulske bolesti bubrega – *Glomerular diseases*	N00-N08	79	270	2.412	1.508	4.269
89.	Tubulointersticijske bolesti bubrega – *Renal tubulo-interstitial diseases*	N10-N16	1.495	724	5.162	3.646	11.027
90.	Bubrežna insuficijencija – *Renal failure*	N17-N19	19	83	3.832	10.882	14.816

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra**/*Code*	**0-6 g.**/*yr*	**7-19 g.** /*yr*	**20-64 g**/*yr*	**65 +**	**Ukupno**/*Total*
91.	Urolitijaza (mokraćni kamenci) - *Urolithiasis*	N20-N23	16	471	23.011	8.957	32.455
92.	Upala mokraćnog mjehura (cistitis) - *Cystitis*	N30	5.860	10.204	99.613	66.124	181.801
93.	Druge bolesti urinarnog sustava (osim N30) – *Other diseases of the urinary system (except N39)*	N25-N39	4.865	4.874	48.063	33.354	91.156
94.	Hiperplazija prostate – *Hyperplasia of prostate*	N40	0	0	24.481	53.971	78.452
95.	Druge bolesti muških spolnih organa – *Other diseases of male genital organs*	N41-N51	7.307	4.377	23.919	10.269	45.872
96.	Poremećaji u menopauzi – *Menopausal disorders*	N95	0	0	990	230	1.220
97.	Ostale bolesti ženskih spolnih organa – *Other disesaes of female genital organs*		1.938	4.861	49.647	15.227	71.673
14.	**Međuzbroj za N00-N99 – *Subtotal for N00-N99***		**21.579**	**25.864**	**281.130**	**204.168**	**532.741**
98.	Pobačaj - *Abortion*	O00-O08	0	21	257	0	278
99.	Porođaj - *Delivery*	O80-O84	0	2	217	0	219
100.	Ostala stanja u trudnoći, porođaju i babinjama – *Other pregnancy, childbirth and puerperal conditions*		0	53	1.762	0	1.815
15.	**Međuzbroj za O00-O99 – *Subtotal for O00-O99***		**0**	**76**	**2.236**	**0**	**2.312**
101.	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju – *Other conditions originating in the perinatal period*	P00-P96	4.138	0	0	0	4.138
16.	**Međuzbroj za P00-P96 – *Subtotal for P00-P96***		**4.138**	**0**	**0**	**0**	**4.138**
102.	Prirođene malformacije cirkulacijskog sustava – *Congenital malformations of the circulatory system*	Q20-Q28	1.400	1.106	963	236	3.705
103.	Nespušteni testis – *Undescended testicle*	Q53	786	478	53	0	1.317
104.	Ostale prirođene malformacije – Other congenital malformations		6.183	5.298	4.001	1.029	16.511
17.	**Međuzbroj za Q00-Q99 – *Subtotal for Q00-Q99***		**8.369**	**6.882**	**5.017**	**1.265**	**21.533**
105.	Senilnost - *Senility*	R54	0	0	134	300	434
106.	Ostali simptomi, znakovi, klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo – *Other symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*		106.223	127.982	358.069	186.501	778.775
18.	**Međuzbroj za R00-R99 – *Subtotal for R00-R99***		**106.223**	**127.982**	**358.203**	**186.801**	**779.209**
107.	Prijelomi - *Fractures*	S x 2	1.838	10.676	38.924	23.437	74.875
108.	Dislokacije, uganuća i nategnuća – *Dislocations, sprains and strains*	S x 3	651	9.250	34.334	4.927	49.162
109.	Opekline i korozije – *Burns and corrosions*	T20-T32	1.515	1.484	10.595	3.716	17.310
110.	Otrovanja lijekovima i biološkim tvarima – *Poisoning by drugs, medicaments and biological substances*	T36-T50	28	31	124	111	294
111.	Ostale ozljede, otrovanja i djelovanja vanjskih uzroka – *Other injuries, poisoning and consequences of external causes*		15.542	42.379	170.411	63.047	291.379
19.	**Međuzbroj za S00-T98 – *Subtotal for S00-T98***		**19.574**	**63.820**	**254.388**	**95.238**	**433.020**
112.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog pregleda i istraživanja – *Persons encountering health services for examination and investigation*	Z00-Z13	103.800	60.115	191.940	56.815	412.670
113.	Infekcija HIV-om bez simptoma – *Asymptomatic HIV infection*	Z21	1	0	42	2	45
114.	Druge osobe s opasnošću po zdravlje zbog zaraznih bolesti – *Other persons with potential health hazards related to communicable diseases*	Z20, Z22-Z29	18.711	4.786	32.975	68.129	124.601
115.	Postupci u vezi sa sprečavanjem neželjene trudnoće – *Contraceptive management*	Z30	0	33	205	0	238
116.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog specifičnih postupaka i nj – *Persons encountering health services for specific procedures and health care*	Z40-Z54	923	958	22.750	6.247	30.878
117.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog psihosoc. i socioek. Razlo – *Persons with potential health hazards related to socioec. and psychosoc. circ.*	Z55-Z65	230	384	8.376	813	9.803
118.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog obiteljskih razloga – *Persons encountering health services for family reasons and personal history*	Z70-Z99	6.994	7.652	79.276	73.694	167.616
119.	Ostali čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom služb - *Other factors influencing health status and contact with health services*		2.140	683	4.358	1.152	8.333
21.	**Međuzbroj za Z00-Z99 – *Subtotal for Z00-Z99***		**132.799**	**74.611**	**339.922**	**206.852**	**754.184**
	Ukupno bolesti i stanja *Total diseases and conditions*	**A00-Z99**	**982.139**	**1.073.174**	**5.026.086**	**3.050.239**	**10.131.638**
Br/No	**Vanjski uzroci/*External causes***	**Šifra/Code**	**0-6 g.**	**7-19 g.**	**20-64 g.**	**65 g. i v**	**Ukupno**
120.	Nesreće pri prijevozu – *Transport accidents*	V01-V99	231	1.945	11.090	1.542	14.808
121.	Ostali vanjski uzroci slučajnih ozljeda – *Other external causes of accidental injur*	W00-X59	17.364	56.234	216.269	83.556	373.423
122.	Namjerno nanesene ozljede - *Assaults*	X85-Y09	35	200	894	141	1.270
124.	Ostali vanjski uzroci ozljeda i otrovanja – *Other ext. causes of injury and poison.*		1.628	5.045	21.980	8.487	37.140
20.	**Međuzbroj za V01-Y98 – *Subtotal for V01-Y98***		**19.258**	**63.424**	**250.296**	**93.730**	**426.708**

DJELATNOST OPĆE MEDICINE - *General Medicine Service*

Prema pristiglim izvješćima, u Republici Hrvatskoj, u djelatnosti opće/obiteljske medicine, u 2018. godini ukupno je radilo 2.298 doktora medicine. Od toga, bilo je 1.131 specijalista svih specijalnosti (od njih, 1.032 su specijalisti opće/obiteljske medicine, 34 su specijalisti medicine rada, 40 specijalisti školske medicine i 25 specijalisti ostalih specijalnosti). Ostalih zdravstvenih djelatnika bilo je: VŠS 71, SSS 2.213. U odnosu na 2017. godinu, u 2018. godini, broj liječnika specijalista opće/obiteljske medicine manji je za 7%, broj zdravstvenih djelatnika VŠS veći je za 16,4%, a zdravstvenih djelatnika SSS manji je za 1,8%.

Od 1995. godine prati se broj osiguranika u skrbi i korisnika djelatnosti opće/obiteljske medicine. U 2018. godini zabilježeno je 4.101.631 osiguranika, odnosno 3.135.408 korisnika ili 76,4% od ukupnog broja osiguranika. U odnosu na 2017. godinu broj osiguranika se minimalno smanjio, a udio korisnika među osiguranicima manji je za 1,6%.

U djelatnosti opće/obiteljske medicine, u sveobuhvatnoj skrbi zabilježeno je 30.605 djece u dobi do sedam godina, što je 2,1% manje nego 2017. godine. Od ukupnog broja dojenčadi i male djece, 10,2% ih je bilo u skrbi opće/obiteljske medicine. U kurativnoj skrbi opće/obiteljske medicine bio je i najveći broj školske djece i mladeži (oko 440.000), dok se preventivna skrb za njih provodila u zavodima za javno zdravstvo.

U 2018. godini zabilježeni broj posjeta u ordinacijama opće medicine bio je 38.215.086, ili za 2,4% veći u odnosu na 2017. godinu. Od toga je bilo 12.597.803 pregleda, 0,6% manje nego 2017. godine. Prema broju doktora i osiguranika u djelatnosti, jedan tim skrbi u prosjeku za 1.785 osiguranika. Broj posjeta bez pregleda zabilježen tijekom 2018. godine, iznosi 25.617.283 ili za 3,9% više nego u 2017. godini. Broj pregleda u kući u djelatnosti opće/obiteljske medicine tijekom 2018. godine iznosi 319.143, ili za 5,7% više nego u 2017. godini. Broj kućnih posjeta ostalih zdravstvenih djelatnika iznosi 12.522 ili za 29,5% manje u odnosu na 2017. godinu.

Od 1995. godine prati se broj upućivanja na specijalističke preglede. U 2018. godini zabilježeno je 5.615.307 upućivanja od strane timova opće/obiteljske medicine, ili 0,4% manje nego u 2017. godini (jedno upućivanje specijalisti na 2,2 obavljena pregleda).

Tijekom 2018. godine, u djelatnosti opće/obiteljske medicine u Republici Hrvatskoj, zabilježeno je ukupno 254.604 sistematskih, periodičnih i kontrolnih pregleda odraslih, 30,9% više nego u 2017. godini. Istodobno, u djelatnosti opće/obiteljske medicine zabilježeno je 32.081 preventivna pregleda djece u dobi do sedam godina i to 10.370 preventivna pregleda dojenčadi ili 4,2 prosječno po dojenčetu te 21.711 preventivna pregleda djece u dobi 1-6 godina, odnosno 0,9 prosječno po malom djetetu.

U 2018. godini, broj utvrđenih bolesti i stanja zabilježenih u djelatnosti opće/obiteljske medicine iznosi 9.000.616 ili 2,4% manje u odnosu na 2017. godinu.

Tijekom 2018. godine redoslijed i udio utvrđenih bolesti i stanja u djelatnosti opće/obiteljske medicine nije se značajno promijenio:

6. Bolesti dišnog sustava (1.399.032 ili 15,5% ukupnog broja utvrđenih bolesti i stanja).
7. Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (1.064.040 ili 11,8%).
8. Bolesti srca i krvnih žila (1.004.259 ili 11,2%).
9. Simptomi, znakovi, klinički i lab. nalazi (655.061 ili 7,3%).
10. Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakti sa zdravstvenom službom (616.950 ili 6.9%).

Slijede: bolesti genitourinarnog sustava, endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma, bolesti kože i potkožnog tkiva te bolesti probavnog sustava.

General/family medicine in Croatia in 2018. employed a total of 2,298 MDs, whereof 1,131 different specialists (1,032 general/family medicine specialists, 34 occupational medicine specialists, 40 school medicine specialists and 25 others). Other health professionals included 71 college and 2,213 highschool graduates. In comparison to 2017, in 2018 the number of MDs decreased, that of general/family medicine specialists less by 7.2%, while the number of college educated health professionals increased by 16.4%, and the number of highschool staff decreased by 1.8%.

The number of insureds in the care of general/family medicine services and users thereof have been monitored by 1995. 4.101,631 insureds and 3.135,408 users (76.4 % of overall insureds) were registered in 2018. To conclude, the number of insurants was minimum reduced, and the number of users dropped by 1.6%.

The general/family medicine sector recorded 30.605 children aged 0-7 utilizing comprehensive health care, which is 2.1% less than in 2017. Of the overall number of infants and small children, 10.2% were in the care of general/family medicine services. The passive (curative) branch of general/family medicine service has the highest number of school children and youth (some 440,000), while preventive care was administered in public health institutes.

In 2018, the number of recorded visits to general medicine offices was 38.215,086 (2.4% more than in 2017), whereof 12.597,803 consultations with GPs (0,6% less than in 2017). According to number of MD and insureds by medical branch, one team cared for 1,785 insureds on average. The number of visits to other health professionals recorded in 2018 was 25,617,283 (3.9% more than in 2017). The number of house calls in general/family medicine during 2018 was 319.143 (an increase of 5.7% in comparison with 2017). The number of home visits by other health professionals was 12,522 (29.5% less than in 2017). The number of referrals to specialists has been monitored since 1995. In 2018 a total of 5,615,307 referrals by general/family medicine teams were documented, which in 0.4% less than the year before (one referral to specialist per 2.2 consultations). An augmentation

has been noted since 1995 (year of introducing referral reporting) in the number of referrals to specialist evaluations by over one third.

In 2018, the general/family medicine sector in Croatia recorded a total of 254,604 general medical and periodic examinations and checkups of adult persons, or 30.9% more than in 2017. At the same time, general medicine services recorded 32,081 preventive preschool evaluations; namely 10,379 of infants (4.2 evaluations per infant) and 21,702 of children aged 1-6 (0.9 evaluations per child).

In 2018, the number of diseases and conditions diagnosed in ***general/family medicine*** *was 9,000,616 (2.4% less than in 2017).*

In 2018, the order and share of recorded diseases and conditions in general/family medicine did not change dramatically.

1. *Diseases of the respiratory system (1,399,032 or 15.5% of overall recorded diseases/conditions).*
2. *Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue (1,064,040 or 11.8%).*
3. *Cardiovascular diseases (1,004,259 or 11.2%).*
4. *Symptoms, signs, abnormal clinical and laboratory findings, NEC (655,061 or 7.3%).*
5. *Diseases factors influencing health status and contact with health services (616,950 ili 6.8 %).*

Followed by: diseases of the genitourinary organs, endocrine, nutritional and metabolic, diseases of the skin and subcutaneous tissue and; diseases of the digestive system.

Tablica - *Table* **1.** **Broj timova, zdravstvenih djelatnika, broj osiguranika u skrbi te broj korisnika zdravstvene zaštite u djelatnosti OPĆE MEDICINE po županijama Hrvatske u 2018. godini -** *Number of teams, health professionals, insureds, and persons receiving medical care from the General MedicineService, by county, Croatia 2018*

Županija - grad - općina	Broj timova		Zdravstveni djelatnici									Broj osiguran. u skrbi	Od toga koristilo zdr. zašt.
				Doktori medicine - specijalisti									
	Puno rad. vr.	Djel. r. v.	Doktori medicine	Opće med.	Pedi-jatri	Škol. med.	Med. rada	Ostali	VŠS	SSS	NSS		
	No. teams		*Health workers*										
County, town and community	*Full timer*	*Part. timer*	*Medi-cal doctors*	*Medical specialists* *Gen. med.*	*Pedi-atrics*	*Sch. med.*	*Occ. med*	*Others*	*Jun. coll. ed.*	*High sch. ed.*	*Semi ski-lled*	*No. insurees in care*	*No. insur. receiving care*
HRVATSKA-*CROATIA*	**2.286**	**12**	**1.185**	**1.032**	**7**	**40**	**34**	**18**	**71**	**2.213**	**0**	**4.101.631**	**3.135.408**
Grad Zagreb	440	5	188	238	1	6	14	0	10	427	0	890.978	628.235
Zagrebačka	146	0	64	80	0	0	2	0	0	146	0	269.824	228.987
Krapinsko-zagorska	73	0	43	24	0	4	2	0	10	63	0	121.991	100.120
Sisačko-moslavačka	93	0	64	31	0	1	1	0	1	96	0	160.902	117.744
Karlovačka	71	0	45	25	1	1	1	1	1	72	0	114.714	93.615
Varaždinska	86	0	31	52	0	1	1	1	8	78	0	159.210	133.186
Koprivničko-križevačka	57	0	33	21	1	0	2	0	3	54	0	100.554	80.118
Bjelovarsko-bilogorska	60	1	37	18	0	4	0	2	3	59	0	107.735	82.527
Primorsko-goranska	175	0	72	98	1	4	3	1	6	165	0	288.877	229.598
Ličko-senjska	30	1	22	8	0	0	0	0	1	29	0	38.351	31.825
Virovitičko-podravska	45	2	26	19	0	1	0	1	0	47	0	87.255	62.080
Požeško-slavonska	39	0	10	26	0	1	0	1	1	37	0	65.892	52.370
Brodsko-posavska	76	0	39	33	0	2	0	2	2	74	0	155.069	100.091
Zadarska	96	0	66	29	2	0	0	0	8	88	0	150.544	124.997
Osječko-baranjska	171	0	91	79	0	0	1	0	0	171	0	310.478	233.491
Šibensko-kninska	54	0	35	19	0	0	1	0	0	54	0	93.453	71.920
Vukovarsko-srijemska	92	0	46	37	1	2	2	3	0	91	0	161.914	122.052
Splitsko-dalmatinska	225	1	135	91	0	6	0	0	2	224	0	386.166	300.811
Istarska	125	2	77	41	0	5	2	0	4	116	0	205.754	162.215
Dubrovačko-neretvanska	77	0	39	33	0	1	1	4	6	71	0	114.095	87.312
Međimurska	55	0	22	30	0	1	1	2	5	51	0	117.875	92.114

Tablica - *Table* **2.** **Broj posjeta i pregl eda u ordinaciji i u kući bolesnika te broj upućivanja na specijalistički pregled u djelatnosti OPĆE MEDICINE po županijama Hrvatske u 2018. godini -** *Number of visits to and examinations at the doctor's office and house calls, and referrals to specialists in the General Medicine Service by county, Croatia 2018*

Županija	BROJ POSJETA U ORDINACIJI	BROJ POSJETA U KUĆI	BROJ PREGLEDA U ORDINACIJI	BROJ PREGLEDA U KUĆI	Upućivanje na specijalistički pregled
	VISITS		*CHECK - UPS*		*REFERRALS*
County	*AT CLINIC*	*AT HOME*	*AT CLINIC*	*AT HOME*	*TO SPECIALIST*
HRVATSKA-*CROATIA*	37.883.421	331.665	12.256.761	319.143	5.615.307
Grad Zagreb	7.170.624	43.457	1.974.263	36.228	1.117.036
Zagrebačka	2.613.698	23.168	1.034.223	25.295	535.260
Krapinsko-zagorska	1.301.156	10.571	599.235	10.400	275.282
Sisačko-moslavačka	1.565.318	10.008	410.328	9.974	166.035
Karlovačka	1.156.165	16.581	383.120	16.439	146.822
Varaždinska	1.587.020	11.330	543.201	10.842	276.185
Koprivničko-križevačka	1.005.000	8.642	413.311	8.815	237.415
Bjelovarsko-bilogorska	1.023.665	6.641	382.610	6.596	156.104
Primorsko-goranska	2.862.770	32.074	984.052	28.652	243.637
Ličko-senjska	378.516	6.755	170.301	7.240	84.279
Virovitičko-podravska	719.670	6.551	253.880	6.512	82.867
Požeško-slavonska	669.049	5.303	208.083	6.303	94.599
Brodsko-posavska	1.232.011	12.891	421.262	12.769	206.156
Zadarska	1.526.083	17.357	497.765	16.757	161.491
Osječko-baranjska	2.817.578	25.148	785.821	25.380	455.570
Šibensko-kninska	898.770	7.811	245.099	7.404	126.715
Vukovarsko-srijemska	1.537.295	12.043	509.886	11.192	227.240
Splitsko-dalmatinska	3.809.948	33.383	1.237.111	31.880	527.782
Istarska	1.859.155	19.461	552.351	18.830	247.211
Dubrovačko-neretvanska	1.082.123	14.847	373.778	14.072	129.480
Međimurska	1.067.807	7.643	277.081	7.563	118.141

Tablica - *Table* **3.** **Preventivna zaštita DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE u djelatnosti OPĆE MEDICINE po županijama Hrvatske u 2018. godini** - *Preventive medical care provided to infants and preschool children in General Medicine Service by county, Croatia 2018*

ŽUPANIJA	Broj djece	Ukupno prevent. pregleda	BROJ SISTEMATSKIH PREGLEDA /dob djeteta/ do 2 mj	3-5 mj	6-11 mj	1-3 g.	4-6 g.	Ukupno	BROJ KONTROLNIH I CILJANIH PREGLEDA /dob djeteta/ do 2 mj	3-5 mj	6-11 mj	1-3 g.	4-6 g.	Ukupno
COUNTY	*No. children*	*Prevent. exam. total*	*No. general medical examinations /child age/ up to 2 m*	*3-5 m*	*6-11 m*	*1-3 yr.*	*4-6 yr.*	*Total*	*No. of control and targetted examinations /child age/ up to 2 m*	*3-5 m*	*6-11 m*	*1-3 yr.*	*4-6 yr.*	*Total*
HRVATSKA-CROATIA	**26.024**	**32.081**	**2.262**	**2.065**	**2.682**	**6.450**	**6.798**	**20.257**	**856**	**1.242**	**1.263**	**4.256**	**4.207**	**11.824**
Grad Zagreb	1.745	684	27	35	56	182	207	507	2	11	20	48	96	177
Zagrebačka	552	545	32	26	26	131	104	319	10	16	19	115	66	226
Krapinsko-zagorska	3.175	4.879	516	387	448	649	446	2.446	321	385	382	854	491	2.433
Sisačko-moslavačka	203	218	30	28	27	40	22	147	3	6	9	20	33	71
Karlovačka	46	227	0	0	0	0	223	223	0	0	0	0	4	4
Varaždinska	2.139	2.806	153	162	184	551	631	1.681	105	170	153	407	290	1.125
Koprivničko-križevačka	1.085	2.920	80	104	173	634	730	1.721	47	77	95	457	523	1.199
Bjelovarsko-bilogorska	571	375	15	32	34	75	67	223	6	13	17	55	61	152
Primorsko-goranska	930	1.327	41	62	107	159	133	502	22	48	55	252	448	825
Ličko-senjska	168	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Virovitičko-podravska	961	804	109	100	94	143	83	529	15	30	36	108	86	275
Požeško-slavonska	749	982	88	89	96	138	85	496	63	65	69	153	136	486
Brodsko-posavska	2.020	2.252	260	188	304	400	346	1.498	58	82	78	238	298	754
Zadarska	448	336	50	42	55	68	61	276	8	7	9	8	28	60
Osječko-baranjska	3.131	1.823	178	145	242	335	312	1.212	53	67	73	188	230	611
Šibensko-kninska	233	434	4	7	3	83	164	261	2	5	3	43	120	173
Vukovarsko-srijemska	1.534	5.594	61	56	132	1.530	2.452	4.231	25	27	39	681	591	1.363
Splitsko-dalmatinska	355	183	9	16	21	29	20	95	0	6	6	38	38	88
Istarska	1.760	1.256	185	138	187	269	192	971	15	21	26	77	146	285
Dubrovačko-neretvanska	704	326	30	22	26	50	33	161	6	14	11	59	75	165
Međimurska	3.515	4.110	394	426	467	984	487	2.758	95	192	163	455	447	1.352

Tablica - *Table* **4.** **Preventivna zaštita ODRASLIH u djelatnosti OPĆE MEDICINE po županijama Hrvatske u 2018. godini -** *Preventive medical care provided in 2018 to adults in Croatia in General Medicine Service by county*

ŽUPANIJA	PREVENTIVNI PREGLEDI			SISTEMATSKI PREGLEDI			UKUPNO PREGLEDA		
	20-64	65 i	Ukupno	u 45. g.	u 65. g.	Ukupno	20-64	65 i	Ukupno
	Preventive check - ups			*General med examinations*			*Examination total*		
COUNTY	*20-64 yr.*	*65 and ov.*	*Total*	*45. yr*	*65. yr*	*Total*	*20-64 yr*	*65and ov.*	*Total*
HRVATSKA-*CROATIA*	**165.517**	**85.042**	**250.559**	**2.711**	**1.334**	**4.045**	**168.228**	**86.376**	**254.604**
Grad Zagreb	47.737	25.016	72.753	686	183	869	48.423	25.199	73.622
Zagrebačka	10.718	5.858	16.576	31	34	65	10.749	5.892	16.641
Krapinsko-zagorska	10.128	4.965	15.093	22	44	66	10.150	5.009	15.159
Sisačko-moslavačka	1.632	1.355	2.987	25	36	61	1.657	1.391	3.048
Karlovačka	7.479	3.900	11.379	0	0	0	7.479	3.900	11.379
Varaždinska	4.834	2.450	7.284	72	53	125	4.906	2.503	7.409
Koprivničko-križevačka	4.263	2.481	6.744	125	81	206	4.388	2.562	6.950
Bjelovarsko-bilogorska	3.067	1.776	4.843	4	9	13	3.071	1.785	4.856
Primorsko-goranska	8.858	4.666	13.524	404	816	1.220	9.262	5.482	14.744
Ličko-senjska	2.133	1.517	3.650	2	2	4	2.135	1.519	3.654
Virovitičko-podravska	3.912	1.773	5.685	0	0	0	3.912	1.773	5.685
Požeško-slavonska	4.788	1.976	6.764	299	0	299	5.087	1.976	7.063
Brodsko-posavska	8.117	3.345	11.462	695	0	695	8.812	3.345	12.157
Zadarska	375	281	656	0	0	0	375	281	656
Osječko-baranjska	15.640	4.845	20.485	4	0	4	15.644	4.845	20.489
Šibensko-kninska	1.265	989	2.254	7	18	25	1.272	1.007	2.279
Vukovarsko-srijemska	11.796	6.560	18.356	2	2	4	11.798	6.562	18.360
Splitsko-dalmatinska	199	63	262	0	0	0	199	63	262
Istarska	10.494	6.902	17.396	332	56	388	10.826	6.958	17.784
Dubrovačko-neretvanska	5.808	2.572	8.380	1	0	1	5.809	2.572	8.381
Međimurska	2.274	1.752	4.026	0	0	0	2.274	1.752	4.026

Tablica - *Table* **5. Utvrđene bolesti ili stanja u djelatnosti OPĆE MEDICINE u Hrvatskoj u 2018. godini** - *Diseases and conditions diagnosed by the General Medical Service, Croatia 2018*

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra**/*Code*	**0-6 g.**/*yr*	**7-19 g.** /*yr*	**20-64 g**/*yr*	**65 +**	**Ukup.**/*Total*
1.	Zarazne bolesti probavnog sustava – *Intestinal infectious diseases*	A00-A09	2.150	15.093	58.065	12.727	88.035
2.	Tuberkuloza dišnih putova – *Respiratory tuberculosis*	A15-A16	0	28	845	593	1.466
3.	Tuberkuloza drugih organa – *Tuberculosis of other organs*	A17-A19	4	4	209	45	262
4.	Hripavac (pertussis) – *Whooping cough*	A37	2	74	54	3	133
5.	Šarlah (scarlatina) – *Scarlet fever*	A38	142	236	87	28	493
6.	Druge bakterijske bolesti (osim A37 i A38) – *Other bact. dis. (except A37 & A38)*	A20-A49	83	231	3.043	3.231	6.588
7.	Sifilis - *Syphilis*	A50-A53	0	1	53	5	59
8.	Gonokokna infekcija – *Gonococcal infection*	A54	0	15	67	52	134
9.	Varicela, morbili i rubeola – *Varicella, measles and rubella*	B01, B05, B06	1.597	4.355	2.102	83	8.137
10.	Bolest uzrokovana HIV-om – *HIV disease*	B20-B24	0	2	119	15	136
11.	Kandidijaza - *Candidiasis*	B37	569	934	6.239	3.142	10.884
12.	Helmintijaze - *Helminthiases*	B65-B83	544	2.545	4.445	685	8.219
13.	Ostale zarazne i parazitarne bolesti – *Other infectious and parasitic diseases*		3.964	43.075	140.699	33.345	221.083
1.	**Međuzbroj za A00-B99 – *Subtotal for A00-B99***		**9.055**	**66.593**	**216.027**	**53.954**	**345.629**
14.	Zloćudna novotvorina želuca – *Malignant neoplasm of stomach*	C16	0	0	704	1.571	2.275
15.	Zloćudna novotvorina završnog debelog crijeva (rektuma) – *Malignant neoplasm of rectum*	C20	0	0	1.854	3.967	5.821
16.	Zloćudna novotvorina dušnika (traheje), dušnice (bronha) i pluća – *Malignant neoplasm of trachea, broncuh and lung*	C33-C34	0	0	2.226	3.563	5.789
17.	Zloćudni melanom kože – *Malignant melanoma of skin*	C43	0	2	2.043	2.091	4.136
18.	Zloćudna novotvorina dojke – *Malignant neoplasm of breast*	C50	0	1	9.772	11.932	21.705
19.	Zloćudna novotvorina vrata maternice – *Malignant neoplasm of cervix uteri*	C53	0	0	535	226	761
20.	Zloćudne novotvorine limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva – *Malignant neoplasm of lymphoid, hematopoietic and related tissue*	C81-C97	7	135	3.396	4.116	7.654
21.	Ostale zloćudne novotvorine – *Other malignant neoplasms*		9	247	23.812	42.856	66.924
22.	Novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nepoznate prirode – *In situ neoplasms and benign neoplasms of unknown behavior*	D00-D48	237	9.249	98.935	45.040	153.461
2.	**Međuzbroj za C00-D48 – *Subtotal for C00-D48***		**253**	**9.634**	**143.277**	**115.362**	**268.526**
23.	Anemije zbog manjka željeza – *Iron deficiency anemia*	D50	526	4.571	42.713	19.054	66.864
24.	Druge bolesti krvi i krvotvornog sustava – *Other diseases of blood and blood-forming organs*	D51-D77	98	938	10.130	12.240	23.406
25.	Neki poremećaji imunološkog sustava – *Certain disorders involving the immune mechanism*	D80-D89	80	87	1.017	421	1.605
3.	**Međuzbroj za D50-D89 – *Subtotal for D50-D89***		**704**	**5.596**	**53.860**	**31.715**	**91.875**
26.	Poremećaji štitnjače – *Disorders of thyroid gland*	E00-E07	35	5.589	120.442	52.796	178.862
27.	Dijabetes melitus – *Diabetes mellitus*	E10-E14	21	1.155	78.808	114.864	194.848
28.	Pretilost – *Obesity*	E65-E66	36	1.718	7.681	3.348	12.783
29.	Ostale endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma – *Other endocrine, nutritional and metabolic diseases*		533	2.731	62.353	49.880	115.497
4.	**Međuzbroj za E00-E90 – *Subtotal for E00-E90***		**625**	**11.193**	**269.284**	**220.888**	**501.990**
30.	Demencija - *Dementia*	F00-F03	0	0	619	10.755	11.374
31.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola – *Mental and behavioral disorders due to use of alcohol*	F10	0	23	8.377	2.516	10.916
32.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima – *Mental and behavioral disorders due to psychoactive substance use*	F11-F19	0	100	7.756	429	8.285
33.	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji – *Schizophrenia, schizotypal and delusional disorders*	F20-F29	0	356	28.178	7.253	35.787
34.	Neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatoformni poremeća – *Neurotic, stress-related and somatoform disorders*	F40-F48	0	2.612	126.079	63.010	191.701
35.	Duševna zaostalost – *Mental retardation*	F70-F79	7	388	2.820	498	3.713
36.	Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja – *Other mental and behavioral disorders*		699	7.952	73.138	58.715	140.504
5.	**Međuzbroj za F00-F99 – *Subtotal for F00-F99***		**706**	**11.431**	**246.967**	**143.176**	**402.280**
37.	Ekstrapiramidalni i poremećaji kretanja – *Extrapyramidal and movement disor.*	G20-G26	103	196	2.702	9.410	12.411
38.	Epilepsija - *Epilepsy*	G40-G41	109	2.395	14.101	5.441	22.046
39.	Migrena i ostali sindromi glavobolje – *Migraine and other headache syndromes*	G43-G44	22	3.984	27.096	4.350	35.452
40.	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi – *Cerebral palsy and other paralytic syndromes*	G80-G83	15	865	7.282	6.535	14.697
41.	Ostale bolesti i poremećaji živčanog sustava – *Other diseases and disorders of the nervous system*		34	954	36.921	23.084	60.993
6.	**Međuzbroj za G00-G99 – *Subtotal for G00-G99***		**283**	**8.394**	**88.102**	**48.820**	**145.599**

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra**/*Code*	**0-6 g.**/*yr*	**7-19 g.** /*yr*	**20-64 g**/*yr*	**65 +**	**Ukup.**/*Total*
42.	Konjunktivitis - *Conjunctivitis*	H10	3.181	12.647	69.936	40.797	126.561
43.	Katarakta i druge bolesti leće – *Cataract and other disorders of lens*	H25-H28	5	79	7.320	36.385	43.789
44.	Glaukom - *Glaucoma*	H40-H42	0	152	14.323	33.129	47.604
45.	Strabizam - *Strabismus*	H49-H50	191	1.424	878	476	2.969
46.	Poremećaji refrakcije i akomodacije–*Disorders of refraction and accomodation*	H52	310	14.038	33.295	15.274	62.917
47.	Ostale bolesti oka i adneksa – *Other diseases of the eye and adnexa*		465	10.354	59.836	41.441	112.096
7.	**Međuzbroj za H00-H59 – *Subtotal for H00-H59***		**4.152**	**38.694**	**185.588**	**167.502**	**395.936**
48.	Upala srednjeg uha i druge bolesti srednjeg uha i mastoida – *Otitis media and other diseases of middle ear and mastoid*	H65-H75	5.009	19.156	57.540	19.499	101.204
49.	Oštećenje sluha – *Hearing loss*	H90-H91	156	910	8.847	13.314	23.227
50.	Ostale bolesti uha i mastoidnog nastavka – *Other diseases of the ear and mastoid process*		1.838	14.804	78.998	43.158	138.798
8.	**Međuzbroj za H60-H95 – *Subtotal for H60-H95***		**7.003**	**34.870**	**145.385**	**75.971**	**263.229**
51.	Akutna reumatska groznica – *Acute rheumatic fever*	I00-I02	0	11	143	259	413
52.	Kronične reumatske srčane bolesti – *Chronic rheumatic heart diseases*	I05-I09	0	44	658	886	1.588
53.	Hipertenzivne bolesti – *Hypertensive diseases*	I10-I15	59	989	252.229	320.708	573.985
54.	Akutni infarkt miokarda – *Acute myocardial infarction*	I21-I23	0	0	7.215	9.077	16.292
55.	Druge ishemične bolesti srca – *Other ishemic heart diseases*	I20, I24-I25	0	30	18.332	40.457	58.819
56.	Druge srčane bolesti – *Other heart diseases*	I26-I52	29	1.649	48.779	131.008	181.465
57.	Cerebrovaskularni inzult - *Stroke*	I60-I64	1	11	4.543	11.652	16.207
58.	Druge cerebrovaskularne bolesti – *Other cerebrovascular diseases*	I65-I68	0	13	3.248	9.559	12.820
59.	Posljedice cerebrovaskularne bolesti – *Sequele of cerebrovascular disease*	I69	0	5	2.020	6.661	8.686
60.	Ateroskleroza - *Atherosclerosis*	I70	0	0	3.123	8.291	11.414
61.	Bolesti vena (embolija, tromboza, varices) – *Diseases of veins (embolism, thrombosis, varicose veins)*	I80-I87	0	1.188	52.518	39.961	93.667
62.	Ostale bolesti cirkulacijskog sustava – *Other diseases of the circulatory system*		64	1.178	13.485	14.176	28.903
9.	**Međuzbroj za I00-I99 – *Subtotal for I00-I99***		**153**	**5.118**	**406.293**	**592.695**	**1.004.259**
63.	Akutne infekcije gornjega dišnog sustava – *Acute upper respiratory infections*	J00-J06	29.457	205.224	505.701	87.308	827.690
64.	Gripa (influenca) - *Influenza*	J10-J11	689	11.744	47.298	5.469	65.200
65.	Pneumonija - *Pneumonia*	J12-J18	348	2.052	19.328	17.641	39.369
66.	Akutni bronhitis i akutni bronhiolitis – *Acute bronchitis and acute bronchiolitis*	J20-J21	3.764	15.895	70.127	36.711	126.497
67.	Bronhitis, emfizem, astma i druge kronične opstruktivne bolesti pluća – *Bronchitis, emphysema, asthma and other chronic obstructive pulmonary dis.*	J40-J44, J47	682	3.624	33.612	45.170	83.088
68.	Plućne bolesti uzrokovane vanjskim agensima, pneumokonioze – *Lung diseases due to external agents, pneumoconiosis*	J60-J70	0	0	546	457	1.003
69.	Ostale bolesti dišnog sustava – *Other diseases of the respiratory system*		2.845	45.559	156.850	50.931	256.185
10.	**Međuzbroj za J00-J99 – *Subtotal for J00-J99***		**37.785**	**284.098**	**833.462**	**243.687**	**1.399.032**
70.	Bolesti usne šupljine, žlijezda slinovnica i čeljusti – *Diseases of oral cavity, salivary glands and jaws*	K00-K14	600	3.845	24.045	6.508	34.998
71.	Ulkus želuca i duodenuma (gastroduodenalni) – *Gastroduodenal ulcer*	K25-K27	1	86	6.116	5.510	11.713
72.	Akutna upala crvuljka (apendicitis) – *Acute appendicitis*	K35	12	952	1.947	529	3.440
73.	Preponska kila (ingvinalna hernija) – *Inguinal hernia*	K40	73	344	8.073	5.789	14.279
74.	Ostale hernije trbušne šupljine – *Other ventral hernias*	K41-K46	46	116	5.915	3.689	9.766
75.	Bolesti jetre – *Diseases of liver*	K70-K77	7	366	17.202	7.334	24.909
76.	Žučni kamenci i upala žučnjaka – *Cholelithiasis and cholecystis*	K80-K81	0	129	14.284	9.495	23.908
77.	Ostale bolesti probavnog sustava – *Other diseases of the digestive system*		664	11.729	180.519	109.843	302.755
11.	**Međuzbroj za K00-K93 – *Subtotal for K00-K93***		**1.403**	**17.567**	**258.101**	**148.697**	**425.768**
78.	Infekcije kože i potkožnoga tkiva – *Infections of the skin and subcutaneous tis.*	L00-L08	1.358	13.375	70.286	33.999	119.018
79.	Dermatitis, egzemi i urtikarije – *Dermatitis, eczema and urticaria*	L20-L30, L50	5.076	30.952	138.710	65.201	239.939
80.	Ostale bolesti kože i potkožnoga tkiva – *Other diseases of the skin and subcutaneous tissue*		635	20.776	64.748	46.884	133.043
12.	**Međuzbroj za L00-L99 – *Subtotal for L00-L99***		**7.069**	**65.103**	**273.744**	**146.084**	**492.000**
81.	Reumatoidni artritis i druge upalne poliartropatije – *Rheumatoid arthritis and other inflammatory polyarthropaties*	M05-M14	21	1.067	40.645	32.876	74.609
82.	Artroze - *Arthrosis*	M15-M19	0	501	56.984	75.261	132.746
83.	Kifoza, skolioza i lordoza – *Kyphosis, scoliosis and lordosis*	M40-M41	23	5.517	3.430	879	9.849
84.	Spondilopatije - *Spondilopathies*	M45-M49	0	124	6.087	3.495	9.706
85.	Bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije – *Invertebral disc disorders and other dorsopathies*	M50-M54	25	6.664	377.482	165.298	549.469
86.	Osteoporoza i osteomalacija – *Osteoporosis and osteomalacia*	M80-M83	0	40	13.580	26.183	39.803
87.	Ostale bolesti mišićno-koštanog sustava – *Other diseases of the musculoskeletal system*		382	17.497	166.607	63.372	247.858
13.	**Međuzbroj za M00-M99 – *Subtotal for M00-M99***		**451**	**31.410**	**664.815**	**367.364**	**1.064.040**

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra**/*Code*	**0-6 g.**/*yr*	**7-19 g.** /*yr*	**20-64 g**/*yr*	**65 +**	**Ukup.**/*Total*
88.	Glomerulske bolesti bubrega – *Glomerular diseases*	N00-N08	6	198	2.411	1.508	4.123
89.	Tubulointersticijske bolesti bubrega – *Renal tubulo-interstitial diseases*	N10-N16	75	475	5.162	3.646	9.358
90.	Bubrežna insuficijencija – *Renal failure*	N17-N19	4	57	3.832	10.882	14.775
91.	Urolitijaza (mokraćni kamenci) - *Urolithiasis*	N20-N23	5	450	23.011	8.957	32.423
92.	Upala mokraćnog mjehura (cistitis) - *Cystitis*	N30	888	8.595	99.610	66.124	175.217
93.	Druge bolesti urinarnog sustava (osim N30) – *Other diseases of the urinary system (except N39)*	N25-N39	669	3.813	48.060	33.354	85.896
94.	Hiperplazija prostate – *Hyperplasia of prostate*	N40	0	0	24.481	53.971	78.452
95.	Druge bolesti muških spolnih organa – *Other diseases of male genital organs*	N41-N51	798	3.123	23.917	10.269	38.107
96.	Poremećaji u menopauzi – *Menopausal disorders*	N95	0	0	990	230	1.220
97.	Ostale bolesti ženskih spolnih organa – *Other disesaes of female genital organs*		91	4.204	49.644	15.227	69.166
14.	**Međuzbroj za N00-N99 – *Subtotal for N00-N99***		**2.536**	**20.915**	**281.118**	**204.168**	**508.737**
98.	Pobačaj - *Abortion*	O00-O08	0	21	257	0	278
99.	Porođaj - *Delivery*	O80-O84	0	2	217	0	219
100.	Ostala stanja u trudnoći, porođaju i babinjama – *Other pregnancy, childbirth and puerperal conditions*		0	51	1.762	0	1.813
15.	**Međuzbroj za O00-O99 – *Subtotal for O00-O99***		**0**	**74**	**2.236**	**0**	**2.310**
101.	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju – *Other conditions originating in the perinatal period*	P00-P96	439	0	0	0	439
16.	**Međuzbroj za P00-P96 – *Subtotal for P00-P96***		**439**	**0**	**0**	**0**	**439**
102.	Prirođene malformacije cirkulacijskog sustava – *Congenital malformations of the circulatory system*	Q20-Q28	149	791	963	236	2.139
103.	Nespušteni testis – *Undescended testicle*	Q53	126	305	53	0	484
104.	Ostale prirođene malformacije – Other congenital malformations		575	3.581	3.997	1.029	9.182
17.	**Međuzbroj za Q00-Q99 – *Subtotal for Q00-Q99***		**850**	**4.677**	**5.013**	**1.265**	**11.805**
105.	Senilnost - *Senility*	R54	0	0	134	300	434
106.	Ostali simptomi, znakovi, klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo – *Other symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*		12.267	97.804	358.055	186.501	654.627
18.	**Međuzbroj za R00-R99 – *Subtotal for R00-R99***		**12.267**	**97.804**	**358.189**	**186.801**	**655.061**
107.	Prijelomi - *Fractures*	S x 2	249	8.564	38.923	23.437	71.173
108.	Dislokacije, uganuća i nategnuća – *Dislocations, sprains and strains*	S x 3	101	8.212	34.332	4.927	47.572
109.	Opekline i korozije – *Burns and corrosions*	T20-T32	212	1.216	10.595	3.716	15.739
110.	Otrovanja lijekovima i biološkim tvarima – *Poisoning by drugs, medicaments and biological substances*	T36-T50	4	31	124	111	270
111.	Ostale ozljede, otrovanja i djelovanja vanjskih uzroka – *Other injuries, poisoning and consequences of external causes*		2.050	34.894	170.406	63.047	270.397
19.	**Međuzbroj za S00-T98 – *Subtotal for S00-T98***		**2.616**	**52.917**	**254.380**	**95.238**	**405.151**
112.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog pregleda i istraživanja – *Persons encountering health services for examination and investigation*	Z00-Z13	8.396	48.900	191.925	56.815	306.036
113.	Infekcija HIV-om bez simptoma – *Asymptomatic HIV infection*	Z21	1	0	42	2	45
114.	Druge osobe s opasnošću po zdravlje zbog zaraznih bolesti – *Other persons with potential health hazards related to communicable diseases*	Z20, Z22-Z29	2.050	3.706	32.975	68.129	106.860
115.	Postupci u vezi sa sprečavanjem neželjene trudnoće – *Contraceptive management*	Z30	0	33	205	0	238
116.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog specifičnih postupaka i nj – *Persons encountering health services for specific procedures and health care*	Z40-Z54	38	755	22.750	6.247	29.790
117.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog psihosoc. i socioek. Razlo – *Persons with potential health hazards related to socioec. and psychosoc. circ.*	Z55-Z65	23	320	8.376	813	9.532
118.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog obiteljskih razloga – *Persons encountering health services for family reasons and personal history*	Z70-Z99	320	5.219	79.272	73.694	158.505
119.	Ostali čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom služb - *Other factors influencing health status and contact with health services*		154	280	4.358	1.152	5.944
21.	**Međuzbroj za Z00-Z99 – *Subtotal for Z00-Z99***		**10.982**	**59.213**	**339.903**	**206.852**	**616.950**
	Ukupno bolesti i stanja *Total diseases and conditions*	**A00-Z99**	**99.332**	**825.301**	**5.025.744**	**3.050.239**	**9.000.616**
Br/No	**Vanjski uzroci/*External causes***	**Šifra/Code**	**0-6 g./yr**	**7-19 g./yr**	**20-64 g/y**	**65 +**	**Total**
120.	Nesreće pri prijevozu – *Transport accidents*	V01-V99	48	1.646	11.089	1.542	14.325
121.	Ostali vanjski uzroci slučajnih ozljeda – *Other external causes of accidental injur*	W00-X59	2.326	46.796	216.262	83.556	348.940
122.	Namjerno nanesene ozljede - *Assaults*	X85-Y09	4	174	894	141	1.213
124.	Ostali vanjski uzroci ozljeda i otrovanja – *Other ext. causes of injury and poison.*		217	4.037	21.980	8.487	34.721
20.	**Međuzbroj za V01-Y98 – *Subtotal for V01-Y98***		**2.595**	**52.653**	**250.288**	**93.730**	**399.266**

DJELATNOST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DOJENČADI I MALE DJECE
- Infant and Young Child Health Service

Podaci o zdravstvenoj zaštiti djece iz djelatnosti zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece za 2018. godinu dostavljeni su od 279 timova s punim radnim vremenom i 2 tima s djelomičnim radnim vremenom, dok su u 2017. godini zaprimljena izvješća od 280 timova. Prema pristiglim podacima o radu , u skrbi je bilo 425.122 osiguranika od kojih su 269.283 (63,3%) djeca predškolske dobi, dok su ostali osiguranici uglavnom djeca školske dobi..

Prema broju doktora i osiguranika u djelatnosti, u prosjeku jedan tim skrbi za 1.513 osiguranika od kojih su 958 djeca u dobi 0-6 godina.

Timovi su zabilježili 2.599.350 posjeta (prosječno 9.250 po timu). Od ukupnih posjeta, 56,2% se odnosi na preglede (1.460.773 pregleda), te je prosječno 5.199 pregleda po timu (5.069 pregleda po timu u 2017. godini). Uz preglede registrirano je 382.571 upućivanja na specijalističke preglede odnosno 1.362 upućivanja po timu (u 2017. godini 1.465 upućivanja po timu). Dodatno specijalističko mišljenje je bilo potrebno na 3,8 obavljenih pregleda.

U 2018. godini je u djelatnosti zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece zabilježeno ukupno 301.026 preventivnih pregleda (sistematskih, kontrolnih i ciljanih pregleda) ili po timu 1.071 (u 2017. godini 307.594 odnosno 1.099 po timu). Od toga je bilo 151.795 preventivnih pregleda dojenčadi i 149.231 preventivnih pregleda male djece.

U cjelokupnoj primarnoj zaštiti (u djelatnosti zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece i ordinacijama opće/obiteljske medicine koje u skrbi imaju malu djecu) ukupno je obavljeno 333.107 preventivnih pregleda: 162.165 preventivnih pregleda dojenčadi i 170.942 pregleda male djece.

U djelatnosti za zaštitu zdravlja dojenčadi i male djece prosječno je bilo 3,8 preventivnih pregleda po dojenčetu, a u općoj/obiteljskoj medicini 4,2 preventivna pregleda po dojenčetu što je ispod standarda određenog Programom mjera zdravstvene zaštite (5 preventivnih pregleda).

Prosječan broj preventivnih pregleda po malom djetetu je u obje djelatnosti niži od standarda (2 pregleda) određenog Programom mjera zdravstvene zaštite. U djelatnosti za zaštitu zdravlja djece bilo je prosječno 0,7 preventivnih pregleda po malom djetetu, dok je u općoj/obiteljskoj medicini bilo 0.9 pregleda po malome djetetu.

U cjelokupnoj primarnoj zaštiti (tablica 4.) ukupno je obavljeno 254.829 sistematskih pregleda.

U sistematski pregledane dojenčadi utvrđena je pothranjenost u 0,9% slučajeva, a preuhranjenost u 2,7% slučajeva. Podaci o prehrani dojenčadi nedostaju u 36% izvješća o sistematskim pregledima. Prema dostavljenim podatcima, za 70,4% dojenčadi u dobi 0-2 mjeseca (0-89 dana) je zabilježeno da su hranjena isključivo majčinim mlijekom, 16,1% ih je dojeno uz nadomjestke za majčino mlijeko, 13,5% je na mliječnoj formuli. U 37,6% izvješća nije naveden podatak o načinu prehrane za dob 0-2 navršena mjeseca. U razdoblju 3-5 mjeseci života (90-179 dana) udio dojenčadi hranjene isključivo majčinim mlijekom je 62,1%, a dojenih uz dohranu i/ili nadomjestke za majčino mlijeko je 16,1%. U sistematskim pregledima za dobnu skupinu 3-5 mjeseci nedostaju podaci o prehrani u 36,3% izvješća. U sistematskim pregledima dojenčadi 6-11 mjeseci života (180-364 dana) zabilježeno je da je isključivo dojeno 13,7% dojenčadi, a dojeno uz dohranu i/ili nadomjestke za majčino mlijeko je 59,1% djece. U sistematskim pregledima za dobnu skupinu od navršenog šestog mjeseca do godine dana nije naveden podatak o načinu prehrane u 34,5% izvješća. U 56,6% sistematski pregledane dojenčadi zabilježeno je provođenje profilakse rahitisa, u 3,3% profilaksa anemije. Među utvrđenim poremećajima razvoja pri sistematskim pregledima dojenčadi najčešće je registriran usporen psihomotorni razvoj u 1,2% i fimoza u 1,1% pregledanih. Ostali poremećaji poput prirođenih srčanih grešaka (0,5%), prirođenog iščašenja kuka (0,4%), drugih kogenitalnih anomalija (0,3%), kriptorhizma (0,2) i drugih anomalija spolovila (0,2%), mišićno-koštanih deformacija udova (0,1) razvojnih poremećaja su zabilježeni u udjelu ispod 0,5%. U sistematskim pregledima male djece zabilježena je pothranjenost u 1,2%, a preuhranjenost u 2,9% pregledanih, a od patoloških stanja utvrđenih u sistematskim pregledima male djece najčešći su kariozni zubi u 4,1%, zatim dislalija u 2,7%, fimoza u 2,2%, mišićno-koštane deformacije udova 0,9%, refrakcijske anomalije u 0,8% i strabizam u 0,7% djece.

Prema izvješću o pobolu je registrirano 882.807 bolesti i stanja u dobi do 7. godine (u 2017. je registrirano 865.224 bolesti). Rang i struktura vodećih skupina bolesti je gotovo neizmijenjena u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, kako u predškolskoj tako i u školskoj dobi.

Najzastupljenije su bolesti dišnog sustava u udjelu od 37,3% (37,6% u 2017. godini), slijede čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakti sa zdravstvenom službom u udjelu od 13,8% (12,8% u 2017. godini), zarazne i parazitarne bolesti u udjelu od 11,4% (kao i u 2017. godini), simptomi, znakovi, ostali klinički i laboratorijski nalazi u udjelu od 10,6% (10,1% u 2017. godini), bolesti uha u udjelu od 7,3% (7,5% u 2017. godini) te bolesti kože i potkožnog tkiva 6,3% (6,5% u 2017. godini).

U pobolu djece školske dobi je zabilježeno bolesti/stanja 240.396 (u 2017. godini 219.013). U školskoj dobi najzastupljenije su također bolesti dišnog sustava u udjelu od 40,3% (38,7% u 2017. godini), slijede simptomi, znakovi, ostali klinički i laboratorijski nalazi u udjelu od 12,3% (u 11,6% 2017. godini), zarazne i parazitarne bolesti u udjelu od 10,0% (9,9% u 2017. godini), bolesti kože i potkožnog tkiva u udjelu od 7,0% (7,2% u 2017. godini) te od ove godine čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakti sa zdravstvenom službom u udjelu od 6,1%.

In the year 2018 statistics on the health care of infants in the Infant and Preschool Health Service were delivered by 279 teams; in 2017, reports came in from 279 full-time and 2 part-time teams. According to received dana, there were 425,122 insureds in care, where of 269,283 (63.3%) pre-school children, the rest mostly school children.

According to the number of MDs and insureds per sector, one team cares for an average of 1,513 insureds, whereof 958 children aged 0-6.

Medical teams recorded 2,599,350 visits (an average of 9,250 insureds per team). Of overall visits, 56.2% were examinations (1,460,773), which accounts for 5,199 examinations per team (5,069 per team in 2017). In addition to examinations, there were 382,571 referrals to specialist consultations or 1,362 referrals per team (1,465 referrals/team in 2017). Every 3,8 examination required additional specialist consultation.

In 2018, 301,026 preventive examinations (systematic, control or targeted preventive examinations) ewere documented or, specifically, 1,071 per team (307,594 in 2017 or 1,099 / team) Of overall preventive examinations, 151,795 included infants and 149,231 pre-school children.

In entire primary health care (in the Infant and Preschool Health Services and GP practices providing medical care to pre-school children) there was a total of 333,107 preventive examinations: 162,165 preventive examinations of infants and 170,942 of pre-school children were carried out.

The Infant and Preschool Health Service administered 3.8 preventive examinations per infant, while the General/Family Medicine Service reported 4.2 preventive examinations per infant, which is below the standard set by the Programme of Health Care Measures (5 preventive examinations per infant).

The average number of preventive examinations per pre-school child was, in both services, somewhat lower than the standard (2 preventive examinations) set by the Programme of Health Care Measures. The Infant and Preschool Health Service administered 0.7 preventive examinations per child, and the General/Family Medicine Service administered 0.9 preventive examinations per child.

In entire primary health care which provides health care to young children conducted a total of 245,829 systematic medical examinations.

Among systematically examined infants 0.9% were malnourished, and 2.7% were overweight. Data on infant nutrition are missing in 36% of systematic examinations reports. According to the submitted data, for 70.4% infants 0-2 completed months (0-89 days) it was reported that they were exclusively breast-fed, 16.1% were breast-fed with breast milk substitutes, 13.5% fed with infant formula. In 37.6% of reports, data on infant nutrition for 0-2 completed months are missing. In the 3-5 months of life (90-179 days), the share of infants exclusively breast-fed was 62.1%, breast-fed with complementary food and/or breast milk substitutes was 16.1%. For the age group 3-5 months of life, data on infant nutrition are missing in 36.3% of reports. In the infant group 6-11 completed months of life (180-364 days) is exclusively breast-fed 13.7% of infants, and breast-fed with complementary food and/or breast milk substitutetes 59.1%. For the age group 6-11 completed months of life, data on infant nutrition are missing in 34.5% of reports. Prophylactic treatment of rachitis was registered in 56.6% of infants and that of anaemia in 3,3% of infants who underwent systematic medical examination. Among developmental disorders, the most frequently registered were psychomotor delay in 1.2% and phimosis in 1.1% of the examined infants. The proportion of other disorders such as congenital heart disease (0.5%), congenital deformities of hip (0,4%) and other congenital anomalies (0.3%), cryptorchidism and other genital anomalies (0.2%), muscle and bone limb deformities (0.1%), and other developmental disorders was below 0.5%. Systematic examinations revealed malnutrition in 1.2% and overweight in 2.9% of pre-school children, and the most frequent pathological conditions found were tooth decay (4.1%), dyslalia (2.7%), phimosis (2.2%), muscle and bone limb deformities (0.9%), refractive anomalies (0.8%) and strabismus (0.7%).

According to the morbidity report, 882,807 diseases and conditions in children aged 0-7 were diagnosed (825,224 in 2017). The order and structure of the leading groups of disease remained virtually unchainged 2018 in regards of 2017, at both preschool and school age.

The leading groups of diseases were: respiratory diseases with a share of 37.3% (37.6% in 2017), followed by factors influencing health status and contact with health services with 13.8% (12.8% u 2017), infectious and parasitic diseases with a share of 11.4% (11.4% in 2017); symptoms, signs and abnormal clinical and lab findings with 10.6% (10.1% in 2017), ear diseases with 7.3% (7.5% in 2017), and, lastly, diseases of the skin and subcutaneous tissue with 6.3% (6.5% in 2017).

Morbidity statistics recorded 240,396 diseases/conditions in school children (219,013 in 2017). The most common diseases at school age were respiratory diseases with a share of 40.3 % (38.7% in 2017), followed by symptoms, signs and abnormal clinical and lab findings accounting for 12.3% (11.6% in 2017), infectious and parasitic diseases with a share of 10.0% (9.9% in 2017), diseases of the skin and subcutaneous tissue with 7.0% (7.2% in 2017) and from these year there are factors influencing health status and contact with health services (6.1%).

Tablica - *Table* **1.** **Broj ordinacija, zdravstvenih djelatnika, broj osiguranika u skrbi te broj korisnika zdravstvene zaštite u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE po županijama Hrvatske u 2018. godini** - *The number of doctors' offices, health workers, insurees in care, and the number of persons receiving medical care in 2018 in Croatia from the Infant and Preschool Child Health Service by county*

Županija	Broj ordinacija			Zdravstveni djelatnici								Broj osiguran. u skrbi	Od toga koristilo zdr. zašt.
				Doktori medicine - specijalisti									
	Puno rad. vr.	Djel. r.v.	Doktori medicine	Opće med.	Pedi-atri	Škol. med.	Med. rada	Ostali	VŠS	SSS	NSS		
	Doctors' offices			*Health workers*									
County	*Full timer*	*Part. timer*	*Medi-cal doctors*	*Medical specialists* *Gen. med.*	*Pedi-atrics*	*Sch. med.*	*Occ. med*	*Others*	*Jun. coll. ed.*	*High sch. ed.*	*Semi ski-lled*	*No. insurees in care*	*No. insur. receiving care*
HRVATSKA	279	2	1	1	276	0	0	0	12	268	0	425.122	347.464
Grad Zagreb	62	0	0	0	62	0	0	0	3	59	0	114.187	87.616
Zagrebačka	23	0	1	0	22	0	0	0	0	23	0	31.568	28.141
Krapinsko-zagorska	4	1	0	0	4	0	0	0	0	4	0	6.577	5.335
Sisačko-moslavačka	12	0	0	0	11	0	0	0	0	12	0	13.831	11.519
Karlovačka	8	0	0	0	8	0	0	0	0	8	0	11.057	9.163
Varaždinska	10	0	0	0	10	0	0	0	2	8	0	12.033	9.340
Koprivničko-križevačka	5	0	0	0	5	0	0	0	0	5	0	7.226	6.990
Bjelovarsko-bilogorska	8	0	0	0	8	0	0	0	0	8	0	10.970	9.917
Primorsko-goranska	23	0	0	0	23	0	0	0	0	23	0	31.196	26.568
Ličko-senjska	3	0	0	0	3	0	0	0	0	3	0	3.845	3.229
Virovitičko-podravska	5	0	0	0	4	0	0	0	0	5	0	7.423	5.808
Požeško-slavonska	3	0	0	0	3	0	0	0	1	2	0	3.698	3.237
Brodsko-posavska	7	0	0	0	7	0	0	0	0	7	0	10.074	8.831
Zadarska	10	0	0	0	10	0	0	0	0	10	0	13.543	12.251
Osječko-baranjska	20	0	0	0	20	0	0	0	0	20	0	27.976	22.368
Šibensko-kninska	7	0	0	0	7	0	0	0	1	6	0	10.344	8.644
Vukovarsko-srijemska	10	0	0	0	10	0	0	0	0	10	0	14.373	9.918
Splitsko-dalmatinska	31	2	0	1	31	0	0	0	3	29	0	56.121	46.618
Istarska	12	0	0	0	12	0	0	0	1	11	0	14.698	13.038
Dubrovačko-neretvanska	11	0	0	0	11	0	0	0	0	11	0	16.006	12.174
Međimurska	5	0	0	0	5	0	0	0	1	4	0	8.376	6.759

Tablica - *Table* **2.** **Broj posjeta i pregleda u ordinaciji i u kući bolesnika te broj upućivanja na specijalistički pregled u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE po županijama Hrvatske u 2018. godini -** *The number of visits and check-ups at clinic and home, and the number of referral notes to specialist in 2018 in Croatia from the Infant and Preschool Child Health Service, by county*

Županija	BROJ POSJETA U ORDINACIJI	BROJ POSJETA U KUĆI	BROJ PREGLEDA U ORDINACIJI	BROJ PREGLEDA U KUĆI	Upućivanje na specijalistički pregled
	VISITS		*CHECK - UPS*		*REFERRALS*
County	*AT CLINIC*	*AT HOME*	*AT CLINIC*	*AT HOME*	*TO SPECIALIST*
HRVATSKA	2.599.350		1.460.773		382.571
Grad Zagreb	590.691		311.335		64.103
Zagrebačka	220.895		147.771		38.659
Krapinsko-zagorska	47.941		31.094		13.649
Sisačko-moslavačka	97.411		54.773		13.754
Karlovačka	72.283		48.655		10.995
Varaždinska	90.546		54.614		22.396
Koprivničko-križevačka	46.087		24.135		6.566
Bjelovarsko-bilogorska	70.805		41.058		10.645
Primorsko-goranska	184.733		92.838		25.564
Ličko-senjska	20.402		11.239		4.205
Virovitičko-podravska	45.027		29.781		5.496
Požeško-slavonska	27.313		16.440		4.086
Brodsko-posavska	64.653		31.954		7.556
Zadarska	104.542		61.954		12.739
Osječko-baranjska	170.057		88.289		24.603
Šibensko-kninska	65.601		39.302		15.911
Vukovarsko-srijemska	81.833		53.697		13.565
Splitsko-dalmatinska	341.258		189.151		55.207
Istarska	125.075		61.191		15.494
Dubrovačko-neretvanska	90.098		46.891		12.261
Međimurska	42.099		24.611		5.117

Tablica - *Table* **3.** **Preventivna zaštita DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE po županijama Hrvatske u 2018. godini** - *Preventive medical care provided in 2018 in Croatia to infants and young children in Infant and Preschool Child Service by county*

ŽUPANIJA	Broj djece	Ukupno prevent. pregl.	BROJ SISTEMATSKIH PREGLEDA /dob djeteta/						BROJ KONTROLNIH I CILJANIH PREGLEDA /dob djeteta/					
			do 2 mj	3-5 mj	6-11 mj	1-3 g.	4-6 g.	Ukupno	do 2 mj	3-5 mj	6-11 mj	1-3 g.	4-6 g.	Ukupno
COUNTY	*No. children*	*Prevent. exam. total*	*No. general medical examinations /child age/*						*No. of control and targetted examinations /child age/*					
			up to 2 m	*3-5 m*	*6-11 m*	*1-3 yr.*	*4-6 yr.*	*Total*	*up to 2 m*	*3-5 m*	*6-11 m*	*1-3 yr.*	*4-6 yr.*	*Total*
HRVATSKA	**271.788**	**333.107**	**44.886**	**37.956**	**51.531**	**76.163**	**44.293**	**254.829**	**5.959**	**10.126**	**11.707**	**30.696**	**19.790**	**78.278**
Grad Zagreb	67.275	74.632	13.639	10.150	13.719	16.535	7.008	61.051	810	1.658	2.359	5.880	2.874	13.581
Zagrebačka	21.672	24.289	4.472	3.034	4.425	5.827	2.899	20.657	427	621	611	1.454	519	3.632
Krapinsko-zagorska	6.692	10.136	1.563	1.108	1.000	1.968	1.105	6.744	531	608	652	1.007	594	3.392
Sisačko-moslavačka	8.770	10.614	1.440	1.263	1.844	2.479	1.344	8.370	420	282	248	734	560	2.244
Karlovačka	6.848	10.228	1.542	1.515	1.786	2.250	1.915	9.008	131	191	193	408	297	1.220
Varaždinska	10.667	16.395	1.100	831	1.411	3.832	2.465	9.639	841	996	997	2.877	1.045	6.756
Koprivničko-križevačka	6.977	9.728	364	404	970	2.092	1.767	5.597	142	461	637	1.443	1.448	4.131
Bjelovarsko-bilogorska	7.147	8.971	1.564	1.012	1.181	2.036	1.255	7.048	236	192	260	736	499	1.923
Primorsko-goranska	15.322	17.293	2.319	2.074	3.313	3.786	2.132	13.624	250	608	516	1.290	1.005	3.669
Ličko-senjska	1.681	1.722	413	232	331	522	219	1.717	1	0	0	3	1	5
Virovitičko-podravska	5.387	7.231	1.202	862	1.176	1.619	913	5.772	63	118	137	577	564	1.459
Požeško-slavonska	3.343	4.102	699	481	711	997	454	3.342	78	105	123	262	192	760
Brodsko-posavska	7.504	10.456	1.509	1.018	1.692	2.051	1.058	7.328	229	279	257	1.098	1.265	3.128
Zadarska	11.309	14.328	831	1.202	1.832	5.169	3.409	12.443	92	437	328	551	477	1.885
Osječko-baranjska	18.303	14.910	909	948	1.853	4.533	2.749	10.992	243	292	397	1.709	1.277	3.918
Šibensko-kninska	5.044	7.041	504	750	789	2.309	1.494	5.846	48	140	155	448	404	1.195
Vukovarsko-srijemska	10.251	16.459	2.157	1.449	2.036	4.244	3.835	13.721	141	124	150	1.305	1.018	2.738
Splitsko-dalmatinska	27.220	40.338	4.513	5.626	6.493	6.669	4.328	27.629	323	1.594	2.344	4.993	3.455	12.709
Istarska	12.610	14.467	1.782	1.677	2.045	3.204	1.688	10.396	256	628	582	1.707	898	4.071
Dubrovačko-neretvanska	9.435	10.137	1.146	1.252	1.536	1.834	981	6.749	246	436	468	1.425	813	3.388
Međimurska	8.331	9.630	1.218	1.068	1.388	2.207	1.275	7.156	451	356	293	789	585	2.474

Tablica - *Table* **4.** **Sistematski pregledi dojenčadi i predškolske djece u djelatnostima primarne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj 2018. godine -** *General examinations of infants and preschool children in Primary Health Services in Croatia in 2018*

		Dob - *Age*					
	Sistematskim pregledom utvrđeno	**0-2 mj.**	**3-5 mj.**	**6-11 mj.**	**1-3 g.**	**4-6 g.**	**Ukupno**
	- Diagnosed condition	*up to 2 months*	*3-5 months*	*6-11 months*	*1-3 years*	*4-6 years*	*Total*
1	**TT/TV <20% od medijane** - *BW/BH <20% deviation from median*	380	373	479	709	717	2.658
2	**TT/TV >20% od medijane** - *BW/BH >20% deviation from median*	1.234	1.286	1.149	1.739	1.723	7.131
3	**Prehrana samo dojenjem** - *Exclusive breast-feeding*	19.718	15.037	4.624	0	0	39.379
4	**Prehrana dojenjem + nadohranom** - *Breast-feeding + weaning food*	4.506	3.888	19.961	2.439	0	30.794
5	**Umjetna prehrana** - *Infant formula*	3.768	5.271	9.174	3.637	823	22.673
6	**Rahitis - profilaksa** - *Rickets- prophylaxsis*	17.388	23.584	35.078	8.642	524	85.216
7	**Rahitis - znakovi** - *Rickets-signs*	33	98	157	58	23	369
8	**Profilaksa anemije** - *Anaemia- prophylaxsis*	553	1.399	2.527	639	225	5.343
9	**Psihomotorni razvoj usporen** - *Delay of expected normal psychomotoric development*	233	600	721	500	238	2.292
10	**Drugi poremećaji psihomotornog razvoja** - *Other developmental disorders of psychomotoric function*	104	182	202	150	171	809
11	**Poremećaji vida - stabizam** - *Visual disturbances-strabismus*	17	48	125	364	435	989
12	**Poremećaji vida - refrakcijske anomalije** -*Visual disturbances-disorders of refraction*	0	1	10	267	720	998
13	**Drugi poremećaji vida** - *Other visual disturbances*	15	32	29	83	180	339
14	**Poremećaji sluha** - *Hearing impairment*	3	8	7	70	95	183
15	**Poremećaji govora - dislalija** - *Speech disturbances-dyslalia*	0	0	0	555	2.639	3.194
16	**Poremećaji govora - dizartrija** - *Speech disturbances-dysarthria*	0	0	0	43	224	267
17	**Drugi poremećaji govora** - *Other speech disturbances*	0	0	0	390	861	1.251
18	**Ortodontske anomalije** - *Dentofacial anomalies*	0	0	0	99	199	298
19	**Karijes** - *Dental cari6es*	0	0	0	1.187	3.726	4.913
20	**Drugi poremećaji i bolesti zubi, zubnog tkiva i čeljusti** - *Other disorders and diseases of teeth and supportive structures*	11	10	22	42	76	161
21	**Mišićno-koštane deformacije kralježnice** - *Deformities of spine*	4	2	9	63	319	397
22	**Mišićno-koštane deformacije prsnog koša** - *Deformities of chest*	0	2	13	47	122	184
23	**Mišićno-koštane deformacije udova** - *Deformities of limbs*	68	41	46	154	899	1.208
24	**Druge mišićno-koštane deformacije** - *Other deformations of musculosceletal system*	37	29	34	117	241	458
25	**Prirođeno iščašenje kuka** - *Congenital deformities of hip*	372	97	45	21	14	549
26	**Prirođene srčane greške** - *Congenital malformations of heart*	275	190	192	207	152	1.016
27	**Rascjep nepca i /ili usne** - *Cleft palate/cleft lip*	15	5	12	40	17	89
28	**Kriptorhizam** - *Cryptorchism*	90	64	91	206	100	551
29	**Druge kongenitalne anomalije** - *Other congenital malformations*	178	121	134	160	88	681
30	**Fimoza** – *Phimosis*	241	361	826	1.481	1.127	4.036
31	**Druge anomalije spolovila** - *Other genital anomalies*	83	79	144	336	265	907
	Broj sistematski pregledane djece u primarnoj zdravstvenoj zaštiti - *Number of examined children in Primary Health Care*	**49.326**	**52.808**	**75.811**	**24.445**	**16.943**	**219.333**

Tablica - *Table* **5.** **Utvrđene bolesti ili stanja u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE DOJENČADI I PREDŠKOLSKE DJECE u Hrvatskoj u 2018. godini** - *Diseases and conditions diagnosed by the Infant and Young Child Health Service, Croatia 2018*

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra**/*Code*	**0-6 g.**/*yr*	**7-19 g.** /*yr*	**20-64 g**/*yr*	**65 +**	**Ukupno**/*Total*
1.	Zarazne bolesti probavnog sustava – *Intestinal infectious diseases*	A00-A09	19211	4113	23	0	23347
2.	Tuberkuloza dišnih putova – *Respiratory tuberculosis*	A15-A16	2	6	0	0	8
4.	Hripavac (pertussis) – *Whooping cough*	A37	109	19	0	0	128
5.	Šarlah (scarlatina) – *Scarlet fever*	A38	2301	545	0	0	2846
6.	Druge bakterijske bolesti (osim A37 i A38) – *Other bact. dis. (except A37 & A38)*	A20-A49	1131	246	0	0	1377
9.	Varicela, morbili i rubeola – *Varicella, measles and rubella*	B01, B05,	0	2	0	0	2
11.	Kandidijaza - *Candidiasis*	B37	14703	2835	0	0	17538
12.	Helmintijaze - *Helminthiases*	B65-B83	1	0	0	0	1
13.	Ostale zarazne i parazitarne bolesti – *Other infectious and parasitic diseases*		4953	493	13	0	5459
1.	**Međuzbroj za A00-B99 – *Subtotal for A00-B99***		**3834**	**1598**	**2**	**0**	**5434**
17.	Zloćudni melanom kože – *Malignant melanoma of skin*	C43	54710	14132	6	0	68848
20.	Zloćudne novotvorine limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva – *Malignant neoplasm of lymphoid, hematopoietic and related tissue*	C81-C97	100955	23989	44	0	124988
21.	Ostale zloćudne novotvorine – *Other malignant neoplasms*		26	41	0	0	67
22.	Novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nepoznate prirode – *In situ neoplasms and benign neoplasms of unknown behavior*	D00-D48	52	72	0	0	124
2.	**Međuzbroj za C00-D48 – *Subtotal for C00-D48***		**1881**	**1044**	**1**	**0**	**2926**
23.	Anemije zbog manjka željeza – *Iron deficiency anemia*	D50	1959	1157	1	0	3117
24.	Druge bolesti krvi i krvotvornog sustava – *Other diseases of blood and blood-forming organs*	D51-D77	5024	723	2	0	5749
25.	Neki poremećaji imunološkog sustava – *Certain disorders involving the immune mechanism*	D80-D89	814	246	0	0	1060
3.	**Međuzbroj za D50-D89 – *Subtotal for D50-D89***		114	23	0	0	137
26.	Poremećaji štitnjače – *Disorders of thyroid gland*	E00-E07	5952	992	2	0	6946
27.	Dijabetes melitus – *Diabetes mellitus*	E10-E14	186	465	2	0	653
28.	Pretilost – *Obesity*	E65-E66	108	236	2	0	346
29.	Ostale endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma – *Other endocrine, nutritional and metabolic diseases*		389	448	0	0	837
4.	**Međuzbroj za E00-E90 – *Subtotal for E00-E90***		**2687**	**973**	**1**	**0**	**3661**
31.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola – *Mental and behavioral disorders due to use of alcohol*	F10	3370	2122	5	0	5497
33.	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji – *Schizophrenia, schizotypal and delusional disorders*	F20-F29	0	1	0	0	1
34.	Neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatoformni poremeća – *Neurotic, stress-related and somatoform disorders*	F40-F48	0	9	0	0	9
35.	Duševna zaostalost – *Mental retardation*	F70-F79	0	133	2	0	135
36.	Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja – *Other mental and behavioral disorders*		30	40	0	0	70
5.	**Međuzbroj za F00-F99 – *Subtotal for F00-F99***		**5928**	**2785**	**0**	**0**	**8713**
37.	Ekstrapiramidalni i poremećaji kretanja – *Extrapyramidal and movement disor.*	G20-G26	5958	2968	2	0	8928
38.	Epilepsija - *Epilepsy*	G40-G41	2406	155	0	0	2561
39.	Migrena i ostali sindromi glavobolje – *Migraine and other headache syndromes*	G43-G44	443	638	2	0	1083
40.	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi – *Cerebral palsy and other paralytic syndromes*	G80-G83	102	335	0	0	437
41.	Ostale bolesti i poremećaji živčanog sustava – *Other diseases and disorders of the nervous system*		154	241	4	0	399
6.	**Međuzbroj za G00-G99 – *Subtotal for G00-G99***		**363**	**215**	**0**	**0**	**578**
42.	Konjunktivitis - *Conjunctivitis*	H10	3468	1584	6	0	5058
43.	Katarakta i druge bolesti leće – *Cataract and other disorders of lens*	H25-H28	27972	5325	4	0	33301
44.	Glaukom - *Glaucoma*	H40-H42	14	11	0	0	25
45.	Strabizam - *Strabismus*	H49-H50	22	18	0	0	40
46.	Poremećaji refrakcije i akomodacije–*Disorders of refraction and accomodation*	H52	1468	2107	1	0	3576
47.	Ostale bolesti oka i adneksa – *Other diseases of the eye and adnexa*		4404	2548	4	0	6956
7.	**Međuzbroj za H00-H59 – *Subtotal for H00-H59***		35011	10553	9	0	45573
48.	Upala srednjeg uha i druge bolesti srednjeg uha i mastoida – *Otitis media and other diseases of middle ear and mastoid*	H65-H75	50271	9947	5	0	60223
49.	Oštećenje sluha – *Hearing loss*	H90-H91	727	354	0	0	1081
50.	Ostale bolesti uha i mastoidnog nastavka – *Other diseases of the ear and mastoid process*		13076	4100	18	0	17194
8.	**Međuzbroj za H60-H95 – Subtotal for H60-H95**		**64074**	**14401**	**23**	**0**	**78498**
51.	Akutna reumatska groznica – *Acute rheumatic fever*	I00-I02	1	0	0	0	1
52.	Kronične reumatske srčane bolesti – Chronic rheumatic heart diseases	I05-I09	0	4	0	0	4
53.	Hipertenzivne bolesti – *Hypertensive diseases*	I10-I15	6	30	1	0	37
56.	Druge srčane bolesti – *Other heart diseases*	I26-I52	156	140	0	0	296

Br/No	Naziv bolesti ili stanja / Name of disease or condition	Šifra/*Code*	0-6 g./yr	7-19 g. /yr	20-64 g/yr	65 +	Ukupno/Total
57.	Cerebrovaskularni inzult - *Stroke*	I60-I64	8	5	0	0	13
58.	Druge cerebrovaskularne bolesti – *Other cerebrovascular diseases*	I65-I68	6	7	0	0	13
59.	Posljedice cerebrovaskularne bolesti – *Sequele of cerebrovascular disease*	I69	4	0	0	0	4
61.	Bolesti vena (embolija, tromboza, varices) – *Diseases of veins (embolism, thrombosis, varicose veins)*	I80-I87	0	77	0	0	77
62.	Ostale bolesti cirkulacijskog sustava – *Other diseases of the circulatory system*		157	99	0	0	256
9.	**Međuzbroj za I00-I99 – Subtotal for I00-I99**		**338**	**362**	**1**	**0**	**701**
63.	Akutne infekcije gornjega dišnog sustava – *Acute upper respiratory infections*	J00-J06	244822	68763	27	0	313612
64.	Gripa (influenca) - *Influenza*	J10-J11	6570	4675	3	0	11248
65.	Pneumonija - *Pneumonia*	J12-J18	5526	1204	0	0	6730
66.	Akutni bronhitis i akutni bronhiolitis – *Acute bronchitis and acute bronchiolitis*	J20-J21	47563	9295	2	0	56860
67.	Bronhitis, emfizem, astma i druge kronične opstruktivne bolesti pluća – *Bronchitis, emphysema, asthma and other chronic obstructive pulmonary dis.*	J40-J44, J47	7387	2059	2	0	9448
68	Plučne bolesti uzrokovane vanjskim agensima, pneumokonioze - *Respiratory disease coused by external agens, pneumoconiosis*	J60-J70	7	0	0	0	7
69.	Ostale bolesti dišnog sustava – *Other diseases of the respiratory system*		17654	10959	7	0	28620
10.	**Međuzbroj za J00-J99 – Subtotal for J00-J99**		**329529**	**96955**	**41**	**0**	**426525**
70.	Bolesti usne šupljine, žlijezda slinovnica i čeljusti – *Diseases of oral cavity, salivary glands and jaws*	K00-K14	4038	884	2	0	4924
71.	Ulkus želuca i duodenuma (gastroduodenalni) – *Gastroduodenal ulcer*	K25-K27	0	5	0	0	5
72.	Akutna upala crvuljka (apendicitis) – *Acute appendicitis*	K35	86	178	0	0	264
73.	Preponska kila (ingvinalna hernija) – *Inguinal hernia*	K40	708	124	0	0	832
74.	Ostale hernije trbušne šupljine – *Other ventral hernias*	K41-K46	370	27	0	0	397
75.	Bolesti jetre – *Diseases of liver*	K70-K77	59	31	0	0	90
76.	Žučni kamenci i upala žučnjaka – *Cholelithiasis and cholecystis*	K80-K81	4	7	0	0	11
77.	Ostale bolesti probavnog sustava – *Other diseases of the digestive system*		5271	1827	5	0	7103
11.	**Međuzbroj za K00-K93 – Subtotal for K00-K93**		**10536**	**3083**	**7**	**0**	**13626**
78.	Infekcije kože i potkožnoga tkiva – *Infections of the skin and subcutaneous tis.*	L00-L08	12084	4741	3	0	16828
79.	Dermatitis, egzemi i urtikarije – *Dermatitis, eczema and urticaria*	L20-L30, L50	40227	9947	5	0	50179
80.	Ostale bolesti kože i potkožnoga tkiva – *Other diseases of the skin and subcutaneous tissue*		2866	2030	93	0	4989
12.	**Međuzbroj za L00-L99 – Subtotal for L00-L99**		**55177**	**16718**	**101**	**0**	**71996**
81.	Reumatoidni artritis i druge upalne poliartropatije – *Rheumatoid arthritis and other inflammatory polyarthropaties*	M05-M14	269	210	0	0	479
82.	Artroze - *Arthrosis*	M15-M19	5	21	0	0	26
83.	Kifoza, skolioza i lordoza – *Kyphosis, scoliosis and lordosis*	M40-M41	128	717	0	0	845
84.	Spondilopatije - *Spondilopathies*	M45-M49	6	15	0	0	21
85.	Bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije – *Invertebral disc disorders and other dorsopathies*	M50-M54	62	238	2	0	302
86.	Osteoporoza i osteomalacija – *Osteoporosis and osteomalacia*	M80-M83	0	4	0	0	4
87.	bolesti mišićno-koštanog sustava – *Other diseases of the musculoskeletal system*		3018	2593	3	0	5614
13.	**Međuzbroj za M00-M99 – Subtotal for M00-M99**		**3488**	**3798**	**5**	**0**	**7291**
88.	Glomerulske bolesti bubrega – *Glomerular diseases*	N00-N08	73	70	1	0	144
89.	Tubulointersticijske bolesti bubrega – *Renal tubulo-interstitial diseases*	N10-N16	1420	245	0	0	1665
90.	Bubrežna insuficijencija – *Renal failure*	N17-N19	15	26	0	0	41
91.	Urolitijaza (mokraćni kamenci) - *Urolithiasis*	N20-N23	11	19	0	0	30
92.	Upala mokraćnog mjehura (cistitis) - *Cystitis*	N30	4972	1603	3	0	6578
93.	Druge bolesti urinarnog sustava (osim N30) – *Other diseases of the urinary system (except N39)*	N25-N39	4196	1059	3	0	5258
95.	Druge bolesti muških spolnih organa – *Other diseases of male genital organs*	N41-N51	6509	1160	2	0	7671
97.	Ostale bolesti ženskih spolnih organa – *Other disesaes of female genital organs*		1847	620	1	0	2468
14.	Međuzbroj za N00-N99 – *Subtotal for N00-N99*		**19043**	**4802**	**10**	**0**	**23855**
101.	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju – *Other conditions originating in the perinatal period*	P00-P96	3699	0	0	0	3699
16.	**Međuzbroj za P00-P96 – Subtotal for P00-P96**		**3699**	**0**	**0**	**0**	**3699**
102.	Prirođene malformacije cirkulacijskog sustava – *Congenital malformations of the circulatory system*	Q20-Q28	1251	293	0	0	1544
103.	Nespušteni testis – *Undescended testicle*	Q53	660	154	0	0	814
104.	Ostale prirođene malformacije – *Other congenital malformations*		5608	1569	2	0	7179
17.	**Međuzbroj za Q00-Q99 – Subtotal for Q00-Q99**		**7519**	**2016**	**2**	**0**	**9537**
106.	Ostali simptomi, znakovi, klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo – *Other symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC*		93956	29448	14	0	123418
18.	**Međuzbroj za R00-R99 – Subtotal for R00-R99**		**93956**	**29448**	**14**	**0**	**123418**
107.	Prijelomi - *Fractures*	S x 2	1589	2101	1	0	3691
108.	Dislokacije, uganuća i nategnuća – *Dislocations, sprains and strains*	S x 3	550	1035	2	0	1587

Br/*No*	Naziv bolesti ili stanja / Name of disease or condition	Šifra/*Code*	0-6 g./*yr*	7-19 g. /*yr*	20-64 g/*yr*	65 +	Ukupno/*Total*
109.	Opekline i korozije – *Burns and corrosions*	T20-T32	1303	267	0	0	1570
110.	Otrovanja lijekovima i biološkim tvarima – *Poisoning by drugs, medicaments and biological substances*	T36-T50	24	0	0	0	24
111.	Ostale ozljede, otrovanja i djelovanja vanjskih uzroka – *Other injuries, poisoning and consequences of external causes*		13492	7465	5	0	20962
19.	**Međuzbroj za S00-T98 – Subtotal for S00-T98**		**16958**	**10868**	**8**	**0**	**27834**
112.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog pregleda i istraživanja – *Persons encountering health services for examination and investigation*	Z00-Z13	95404	11183	15	0	106602
114.	Druge osobe s opasnošću po zdravlje zbog zaraznih bolesti – *Other persons with potential health hazards related to communicable diseases*	Z20, Z22-Z29	16661	850	0	0	17511
116.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog specifičnih postupaka i nj – *Persons encountering health services for specific procedures and health care*	Z40-Z54	885	187	0	0	1072
117.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog psihosoc. i socioek. razloga - *Persons with potential health hazards related to socioec. and psychosoc. circ.*	Z55-Z65	207	51	0	0	258
118.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog obiteljskih razloga – *Persons encountering health services for family reasons and personal history*	Z70-Z99	6674	1904	4	0	8582
119.	Ostali čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom služb - *Other factors influencing health status and contact with health services*		1986	403	0	0	2389
21.	**Međuzbroj za Z00-Z99 – Subtotal for Z00-Z99**		**121817**	**14578**	**19**	**0**	**136414**
	Ukupno bolesti i stanja - *Total diseases and conditions*	**A00-Z99**	**882807**	**240396**	**300**	**0**	**1123503**
Br/No	**Vanjski uzroci/*External causes***	**Šifra/*Code***	**0-6 g./*yr***	**7-19 g. /*yr***	**20-64 g/*yr***	**65 +**	**Ukupno/*Total***
120.	Nesreće pri prijevozu – *Transport accidents*	V01-V99	183	299	1	0	483
121.	Ostali vanjski uzroci slučajnih ozljeda – *Other external causes of accidental injury*	W00-X59	15038	9428	7	0	24473
122.	Namjerno nanesene ozljede – *Assaults*	X85-Y09	31	26	0	0	57
124.	Ostali vanjski uzroci ozljeda i otrovanja – *Other ext. causes of injury and poison.*		1411	1007	0	0	2418
20.	**Međuzbroj za V01-Y98 – Subtotal for V01-Y98**	**V01-Y98**	**16663**	**10760**	**8**	**0**	**27431**

DJELATNOST MEDICINE RADA - *Occupational Health Service*

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA RADNIKA

Prema izvješćima iz djelatnosti medicine rada u 2018. godini izvješće je dostavilo 149 timova s punim i 8 timova s djelomičnim radnim vremenom, od toga su 135 tima imala ugovor s HZZO-om. U djelatnosti je prema godišnjim izvješćima radilo 153 specijalista medicine rada, 3 specijalista drugih specijalnosti i 1 doktor opće medicine. (Tablica 1). U Hrvatskoj je u 2018. prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje bilo prosječno 1.600,405 aktivnih osiguranika potencijalnih korisnika.

PREVENTIVNI PREGLEDI U MEDICINI RADA

U Hrvatskoj je u 2018. godini obavljeno ukupno 552.373 pregleda što je 11,1% više u odnosu na prethodnu godinu (2017: 497.253) (Tablica 2 i 3). Od ukupnog broja pregleda 73,4% odnosno 406.910 se odnosilo na preventivne preglede zaposlenih. U 2018. broj predhodnih pregleda porasao je za 40%, broj periodičnih pregleda za 6,3% a u padu je broj sistematskih pregleda za 1,0% u odnosu na prethodnu godinu. U porastu je broj konzilijarnih pregleda u svrhu ocjene radne sposobnosti (2018:1190, 2017:1051,) te broj pregleda radi utvrđivanja profesionalne bolesti (2018:220, 2017:156). (Tablica 4.).

Osim ovih poslova u djelatnosti medicine rada obavljeno je i 527 procjena rizika radnog mjesta, 1206 obilaska radnog mjesta te 3.642 preventivna savjetovanja poslodavaca i radnika.

OZLJEDE NA RADU

U 2018. godini su se dogodile ukupno 18.738 **ozljede na radu** (15.623 na samom radnom mjestu) što je 5,1% više nego u prethodnoj godini. Ukupna stopa ozljeda na radu u 2018. bila je 1.313,17/100.000, a stopa ozljeda na samom radnom mjestu 1.094,9/100.000.

Najrizičnije djelatnosti s obzirom na stopu ozljeda na samom radnom mjestu (bez ozljeda na putu do/s posla) u 2018. godine su: opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (2.165,5/100.000); poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (1.659,4/100.000); prerađivačka industrija (1.632,4/100 000); građevinarstvo (1.511,4/100.000); prijevoz i skladištenje (1.237,6/100.000) i djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (1.198,9/100 000). (Tablica 7).

Prema podacima iz prijava ozljeda na radu i izvješća Inspektorata rada Ministarstva rada i mirovinskog sustava u 2018. se dogodilo 50 smrtnih slučajeva na radu što je povećanje za 8% u odnosu na prethodnu godinu (46 u 2017.) te je stopa povećana sa 3,1 na 3,5/100.000 aktivnih osiguranika. Od ukupnog broja smrtnih ozljeda 44 ih se dogodilo na radnom mjestu (3,08/100.000), a 6 na putu do/s posla. Najveći broj smrtnih ozljeda (bez ozljeda na putu do/s posla) bila je u građevinarstvu (12 slučajeva; 12,25/100.000) (Tablica 7a).

U 2018. ukupno je prema podacima HZZO-a zbog ozljeda na radu i profesionalnih bolesti izgubljeno 833.247 ili 1,6% više radnih dana u odnosu na prethodnu godinu.

PROFESIONALNE BOLESTI

U 2018. godini priznato je 137 **profesionalnih bolesti**. Od toga se 57 priznatih profesionalnih bolesti (42%) odnosi na radnike oboljele od bolesti uzrokovanih izloženosti azbestu. Najveći broj profesionalnih bolesti zabilježen je u prerađivačkoj djelatnosti 65 (47%), u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi 27 (20%) i u djelatnosti poljoprivrede šumarstva i ribarstva 13 (9%). S obzirom na spol oboljelo je 87 muškaraca (64%) i 50 žena (36%).

Ukupna stopa obolijevanja u 2018. je 9,87 na 100.000 aktivnih osiguranika. Najviša stopa profesionalnih bolesti s obzirom na djelatnost, zabilježena je u prerađivačkoj industriji 27,49/100.000, slijede djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi sa stopom od 26,92/100.000 i djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva sa stopom od 25,79/100.000. (Tablica 8).

U 2018. godini najčešće priznate profesionalne bolesti su bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestom 57 (42%), sindromi prenaprezanja uzrokovani kumulativnom traumom 35 (26%), i zarazne i parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze 27 (20%).

OCCUPATIONAL HEALTH CARE

According to occupational medicine reports from 2018, 149 full-time and 8 part-time medical teams submitted their reports.The Occupational Medical Service employed 153 occupational medicine specialists, 3 other specialists and 1 GPs (Table 1). Croatia had in 2018 1,600.405 active insurees (potential users of health care services).

PREVENTIVE EXAMINATIONS IN OCCUPATIONAL MEDICAL SERVICE

In Croatia in 2018, a total of 552,373 examinations were performed, which is incrising of 11,1% compared to the year before 497,253. (Tables 2 and 3). Of the overall number of examinations 73.4% or 406,910 were preventive examinations of working people. In 2018, the number of pre-employment examinations, as compared to the previous year, increased by 40.0%, and the number of periodic examinations by 6,3%. The number of outpatient specialist evaluations for the purpose of assessing work capability (1190 in 2018, 1,051 in 2017) increased. The number of examinations for the purpose of diagnosing occupational diseases (220 in 2018, 156 in 2017) and of evaluations for a disability commission (366 in 2018, 290 in 2017). (Table 4).

In addition to these activities, occupational medicine services carried out 527 risk assessments of the workplace, 1,206 tour of the workplaces and the 3,642 preventive consultations of employers and workers.

ACCIDENTS AT WORK

Croatia in 2018. recorded a total of 18,738 notifications of ***accidents at work*** *(15.623 excluding commuting accidents), which was 5.1% more than in 2017. The overall rate of*

accidents at work for 2018 was 1,313.17/100,000 (without commuting accidents 1,094.9/100,000).

By branch of activity, the highest specific rates of accidents at the workplace in 2018 were associated with water supply, waste water disposal, waste management and environmental remediation (2,165.5/100,000); agriculture, forestry and fishing (1,659.4/100,000); manufacturing (1,632.4/100,000); construction (1,511.4/100,000); transportation and storage (1,237.6/100,000) and human health and social work activities (1,198.9/100,000). (Table 7).

In 2018, according to work-related injury notifications and reports by the Labor Inspectorate with the Ministry of Labor and Pension System, 50 work-related fatalities took place, (including commuting accidents) which is an increase of 8% from the previous year (46 in 2017). The rate incrised from 3.1 to 3.5/100,000. Of overall fatalities 44 (3.08/100,000) happened at the workplace, 6 on the way to/from work. The highest mortality rate was registered in construction (12 cases or 12.25/100,000). (Table 7a).

In 2018. a total of 833.247 workdays were lost due to accidents at work and occupational diseases, which was 1.6% more than in previous year.

OCCUPATIONAL DISEASES

In 2018, a total of 137 ***occupational diseases*** *were reported, where of 57 (42 %) associated with asbestos. The majority of occupational diseases were documented in the manufacturing (65 cases or 47 %), human health and social work activities (27 cases or 20%) and agriculture, forestry and fishery (13 cases or 9 %). If analyzed by sex, 87 patients were men (64 %) and 50 women (36%).*

The overall morbidity rate for 2018 numbered 9.87 per 100,000 active insures. The highest occupational disease rate according to economic activity was recorded in the manufacturing 27.49/100,000, followed by health care and social welfare 26.92/100,000, and agriculture, forestry and fishery, with a rate of 25.79/100,000. (Table 8).

In 2018, 137 notifications of occupational diseases were acknowledged. The most common reported diagnoses were: asbestos related respiratory diseases (57 cases; 42%), overuse syndrome caused by cumulative trauma (35 cases; 26%) and infectious or parasitic diseases caused by work in professions proved to run a higher of infection (27 cases; 20%).

Tablica - *Table* **1.** **Broj timova, zdravstvenih i nezdravstvenih djelatnika u djelatnosti MEDICINE RADA po županijama Hrvatske u 2018. godini -** *Number of teams, health professionals and administrative staff in Occupational Medical Service by county, Croatia 2018 Occupational Medical Service*

	Broj timova		**Doktori medicine**			**Med. sestre-tehn.**		
Županija	**Puno r. v.**	**Djel. r. v.**	**Spec. MR.**	**Ostali spec.**	**Bez spec.**	**VŠS**	**SSS**	**Psiholozi**
	No. teams		*Medical doctors*			*Nurses*		
County	*Full time*	*Part time*	*Occup. med. spec.*	*Other spec.*	*Non-spec.*	*College*	*High school*	*Psycho-logists*
HRVATSKA	**149**	**8**	**153**	**3**	**1**	**22**	**193**	**35**
Grad Zagreb	42	1	43	1	0	5	59	14
Zagrebačka	3	2	3	2	0	0	5	1
Krapinsko-zagorska	3	2	3	0	0	0	3	0
Sisačko-moslavačka	4	0	4	0	0	0	7	1
Karlovačka	4	0	5	0	0	0	4	0
Varaždinska	6	0	6	0	0	1	7	1
Koprivničko-križevačka	2	0	2	0	0	0	4	0
Bjelovarsko-bilogorska	3	0	3	0	0	1	10	0
Primorsko-goranska	17	0	16	0	1	5	17	3
Virovitičko-podravska	3	0	3	0	0	2	2	0
Požeško-slavonska	2	0	2	0	0	1	3	0
Brodsko-posavska	6	0	5	0	0	0	6	0
Zadarska	5	0	5	0	0	0	6	0
Osječko-baranjska	9	0	9	0	0	0	14	7
Šibensko-kninska	3	0	3	0	0	0	3	0
Vukovarsko-srijemska	4	0	4	0	0	0	4	0
Splitsko-dalmatinska	15	0	17	0	0	2	17	4
Istarska	11	2	13	0	0	1	13	0
Dubrovačko-neretvanska	4	1	4	0	0	2	4	2
Međimurska	3	0	3	0	0	2	5	2

Napomena: U Ličko-senjskoj županiji (DZ Otočac) radi ordinacija medicine rada s djelomičnim radnim vremenom, ali nismo primili izvještaj o radu.

Tablica - *Table* **2.** **Preventivni pregledi u djelatnosti MEDICINE RADA po županijama Hrvatske u 2018. godini**
- Preventive examinations in Occupational Medical Service by county, Croatia 2018

Županija	Prethodni		Periodični pregledi					Sistematski	Ciljani	Kontrolni	Ostali	UKUPNO
	Ukupno	Od toga nesposobni	Ukupno	Sposobni	Nespo-sobni	Trajno nesp.	Nepo-znato					
	Pre-employment examinations		*Periodic examinations*					*General exam.*	*Targeted screening*	*Checkups*	*Other exam.*	*TOTAL*
County	*Total*	*Unfit*	*Total*	*Fit*	*Unfit*	*Dis-abled*	*Unknown*					
HRVATSKA	**136.599**	**1.557**	**197.978**	**195.581**	**2.397**	**312**	**0**	**24.601**	**8.595**	**6.592**	**6.605**	**380.970**
Grad Zagreb	36.295	404	49.445	48.336	1.109	146	0	5.684	4.178	2.502	942	99.046
Zagrebačka	5.147	22	6.086	6.053	33	0	0	144	0	40	479	11.896
Krapinsko-zagorska	1.965	24	7.935	7.912	23	8	0	0	0	0	569	10.469
Sisačko-moslavačka	5.498	81	6.145	6.006	139	0	0	134	493	182	73	12.525
Karlovačka	6.282	85	9.337	9.202	135	0	0	146	556	292	72	16.685
Varaždinska	7.206	51	9.855	9.788	67	15	0	74	844	442	685	19.106
Koprivničko-križevačka	1.438	5	4.725	4.693	32	7	0	0	0	83	159	6.405
Bjelovarsko-bilogorska	5.705	20	5.147	5.126	21	21	0	125	0	11	269	11.257
Primorsko-goranska	14.982	218	20.785	20.604	181	48	0	2.695	906	944	666	40.978
Virovitičko-podravska	1.676	2	1.500	1.492	8	0	0	0	0	10	0	3.186
Požeško-slavonska	2.740	32	3.941	3.902	39	7	0	98	7	119	382	7.287
Brodsko-posavska	4.490	3	7.415	7.411	4	0	0	0	10	137	245	12.297
Zadarska	1.070	14	2.922	2.880	42	0	0	5.199	282	0	325	9.798
Osječko-baranjska	12.690	97	16.686	16.565	121	11	0	3.137	183	643	59	33.398
Šibensko-kninska	1.855	50	5.352	5.315	37	0	0	107	231	22	169	7.736
Vukovarsko-srijemska	2.751	38	3.955	3.917	38	13	0	0	0	85	0	6.791
Splitsko-dalmatinska	9.501	119	13.734	13.613	121	18	0	3.290	13	389	794	27.721
Istarska	8.207	176	12.316	12.152	164	3	0	955	136	539	449	22.602
Dubrovačko-neretvanska	3.879	90	5.023	4.969	54	15	0	49	14	64	245	9.274
Međimurska	3.222	26	5.674	5.645	29	0	0	2.764	742	88	23	12.513

Tablica - *Table* **3.** **Posebni pregledi u djelatnosti MEDICINE RADA po županijama Hrvatske u 2018. godini** -
Specialized examinations in Occupational Medical Service by county, Croatia 2018

Županija	VOZAČI		POMORCI	ZRAKO-PLOVCI	UPIS U OBRTN. ZANIM.	OSTALO	SVEUKUPNO
	Profesionalci	Amateri					
	Drivers		*Seamen*	*Airmen*	*Craft school admission examin.*	*Other*	
County	*Professional*	*Amateur*					*Grand total*
HRVATSKA	**12.289**	**97.301**	**16.289**	**471**	**12.324**	**31.433**	**170.107**
Grad Zagreb	1.213	16.056	446	183	1.565	5.077	24.540
Zagrebačka	298	3.660	0	0	606	532	5.096
Krapinsko-zagorska	589	3.878	0	0	575	835	5.877
Sisačko-moslavačka	553	3.574	35	0	867	2.181	7.210
Karlovačka	621	3.914	3	0	520	970	6.028
Varaždinska	830	4.242	69	27	639	1.115	6.922
Koprivničko-križevačka	595	2.537	0	0	258	983	4.373
Bjelovarsko-bilogorska	270	3.853	0	0	387	644	5.154
Primorsko-goranska	1.393	8.520	5.415	88	908	3.412	19.736
Virovitičko-podravska	241	3.225	0	0	404	568	4.438
Požeško-slavonska	486	1.733	0	0	553	456	3.228
Brodsko-posavska	350	1.858	0	0	535	955	3.698
Zadarska	1.079	4.443	3.180	0	427	970	10.099
Osječko-baranjska	890	8.201	29	7	986	7.094	17.207
Šibensko-kninska	241	2.912	465	0	462	278	4.358
Vukovarsko-srijemska	188	1.719	16	0	575	359	2.857
Splitsko-dalmatinska	886	9.634	4.843	151	968	1.093	17.575
Istarska	584	7.176	318	15	505	2.051	10.649
Dubrovačko-neretvanska	705	3.854	1.470	0	396	1.699	8.124
Međimurska	277	2.312	0	0	188	161	2.938

Tablica - *Table* **4.** **Konzilijarni pregledi u djelatnosti MEDICINE RADA po županijama Hrvatske u 2018. godini** *– Specialist examinations in Occupational Medical Service by county, Croatia 2018*

Županija	Ocjena rad. sposobn. na zahtjev		Pregledi zbog profesion. bol		Pregledi drugih specijalista		Ocjena za invalidsku komisiju	
	Ukupno	Patol.	Ukup.	Patol.	Ukup.	Patol.	Ukup.	Patol.
County	*Work capacity ev. on demand*		*Examinations for occupational disease*		*Other specialist examinations*		*Disability commission evaluation*	
	Total	*Patolog.*	*Total*	*Patolog.*	*Total*	*Patolog.*	*Total*	*Patolog.*
HRVATSKA	**824**	**367**	**220**	**107**	**15.552**	**2.402**	**366**	**252**
Grad Zagreb	47	32	13	10	1.465	94	32	22
Zagrebačka	5	0	1	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	17	14	1	1	0	0	17	12
Sisačko-moslavačka	2	2	6	3	0	0	8	9
Karlovačka	6	0	1	0	0	0	0	0
Varaždinska	93	83	1	1	3.808	925	22	18
Koprivničko-križevačka	9	9	0	0	0	0	5	5
Bjelovarsko-bilogorska	39	35	0	0	0	0	3	2
Primorsko-goranska	55	42	26	11	1.111	119	49	47
Virovitičko-podravska	25	25	0	0	346	0	0	0
Požeško-slavonska	338	12	4	0	0	0	16	12
Brodsko-posavska	22	0	4	0	0	0	0	0
Zadarska	32	32	91	66	4.927	454	45	45
Osječko-baranjska	75	30	51	2	415	46	52	1
Šibensko-kninska	19	19	2	2	149	120	25	19
Vukovarsko-srijemska	1	0	0	0	64	0	4	0
Splitsko-dalmatinska	1	1	6	5	1.135	336	4	3
Istarska	35	29	8	6	1.983	284	36	13
Dubrovačko-neretvanska	2	2	5	0	149	24	48	44
Međimurska	1	0	0	0	0	0	0	0

Tablica - *Table* **5.** **Funkcionalna dijagnostika u djelatnosti MEDICINE RADA po županijama Hrvatske u 2018. godini** - *Functional diagnostic procedures in Occupational Medical Service by county, Croatia 2018*

Županija	EKG		AUDIOMETRIJA		ORTORETER		SPIROMETRIJA		OSTALO	
	Ukupno	Patol.	Ukupno	Patol.	Ukupno	Patol.	Ukupno	Patol.	Ukupno	Patol.
County	*EKG*		*Audiometry*		*Orthometry*		*Spirometry*		*Other*	
	Total	*Patol.*	*Total*	*Patol.*	*Total*	*Patol.*	*Total*	*Patol.*	*Total*	*Patol.*
HRVATSKA	**337.258**	**10.613**	**271.958**	**21.971**	**434.720**	**32.224**	**328.887**	**4.932**	**65.225**	**3.734**
Grad Zagreb	61.033	1.440	53.617	2.942	78.517	7.364	71.163	768	548	13
Zagrebačka	6.781	0	4.175	305	10.212	0	9.492	0	0	0
Krapinsko-zagorska	10.655	757	9.485	242	14.237	1.661	8.637	276	0	0
Sisačko-moslavačka	11.866	329	11.375	374	15.608	897	11.002	120	15	0
Karlovačka	17.562	643	8.860	2.797	53.236	1.333	13.084	226	4	4
Varaždinska	16.352	501	14.795	334	19.345	1.018	15.358	390	217	110
Koprivničko-križevačka	4.477	60	4.568	218	7.677	1.320	4.101	55	3.684	9
Bjelovarsko-bilogorska	6.790	23	6.861	489	8.496	265	6.776	26	2.856	132
Primorsko-goranska	37.203	1.812	29.619	7.002	49.131	6.496	25.475	1.176	718	2.076
Virovitičko-podravska	8.783	104	7.864	1.256	10.210	218	8.867	27	95	0
Požeško-slavonska	8.290	51	4.425	152	9.092	254	5.677	54	1.730	2
Brodsko-posavska	12.384	11	7.830	97	14.246	39	8.082	9	51	1
Zadarska	14.401	648	8.796	282	19.429	877	14.996	389	15.342	954
Osječko-baranjska	32.030	581	21.769	420	20.354	1.819	39.649	198	27.409	0
Šibensko-kninska	8.534	302	8.411	722	11.564	3.291	8.313	459	15	3
Vukovarsko-srijemska	8.913	1.528	9.030	1.941	9.190	310	8.232	144	3	0
Splitsko-dalmatinska	24.669	804	20.194	280	33.700	2.277	24.436	173	6.961	91
Istarska	23.356	363	18.680	146	27.064	577	26.196	107	4.125	17
Dubrovačko-neretvanska	12.853	419	12.981	298	14.493	1.889	13.175	142	1.452	322
Međimurska	10.326	237	8.623	1.674	8.919	319	6.176	193	0	0

Tablica - *Table* **6. Utvrđene bolesti ili stanja u djelatnosti MEDICINE RADA u Hrvatskoj u 2018. godini** - *Diseases and conditions diagnosed by the Occupational Medical Service, Croatia 2018*

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra**/*Code*	**≤21**	**22-45**	**46+**	**Ukupno -** *Total*
1	Zarazne bolesti probavnog sustava	A00-A09	0	7	4	11
2	Tuberkuloza dišnih putova	A15-A16	2	17	15	34
3	Tuberkuloza drugih organa i milijarna TBC	A17-A19	0	4	3	7
4	Druge bakterijske bolesti	A20-A49	0	3	10	13
7	Bolest uzrokovana HIV-om	B20-B24	0	6	5	11
8	Kandidijaza	B37	0	4	0	4
9	Helmintijaze	B65-B83	0	6	0	6
10	Ostale zarazne i parazitarne bolesti		18	95	101	214
1	**Međuzbroj za A00-B99**		**20**	**142**	**138**	**300**
11	Zloćudna novotvorina želuca	C16	0	2	23	25
12	Zloćudna novotvorina kolona i rektuma	C18-C20	0	20	122	142
13	Zloćudna novotvorina traheje, bronha i pluća	C33-C34	0	8	47	55
14	Zloćudni melanom kože	C43	0	17	49	66
15	Zloćudna novotvorina dojke	C50	5	21	91	117
16	Zloćudna novotvorina vrata maternice	C53	0	19	17	36
17	Zloćudne novotvorine limfnoga, hematopoetičnoga i srodnoga tkiva	C81-C96	7	32	66	105
18	Ostale zloćudne novotvorine		11	93	285	389
19	Novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nesigurne i nepoznate prirode	D00-D48	24	228	253	505
2	**Međuzbroj za C00-D48**		**47**	**440**	**953**	**1.440**
20	Anemije zbog nedostatka željeza	D50	120	1.019	761	1.900
21	Druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D51-D77*	12	192	280	484
22	Neki poremećaji imunološkog sustava	D80-D89	3	34	53	90
3	**Međuzbroj za D50-D89**		**135**	**1.245**	**1.094**	**2.474**
23	Poremećaji štitnjače	E00-E07	201	1.417	1.803	3.421
24	Dijabetes melitus	E10-E14	147	1.788	5.152	7.087
25	Prekomjerna težina (debljina)	E65-E66	584	5.731	6.378	12.693
26	Ostale endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma		66	1.510	2.284	3.860
4	**Međuzbroj za E00-E90**		**998**	**10.446**	**15.617**	**27.061**
27	Demencija	F00-F03	3	13	71	87
28	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola	F10	21	501	629	1.151
29	Duševni porem. i porem. ponašanja uzrokovani uzimanjem droga i drugih psihoakt. tvari	F11-F19	113	1.262	441	1.816
30	Shizofrenija, shizotipni poremećaji i sumanuti poremećaji	F20-F29	35	359	278	672
31	Neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatoformni poremećaji	F40-F48	83	989	1.346	2.418
32	Mentalna retardacija	F70-F79	73	72	31	176
33	Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja		402	781	1.120	2.303
5	**Međuzbroj za F00-F99**		**730**	**3.977**	**3.916**	**8.623**
34	Ekstrapiramidalni i poremećaji kretanja	G20-G26	2	18	107	127
35	Epilepsija	G40-G41	160	525	275	960
36	Migrena i ostali sindromi glavobolje	G43-G44	73	464	458	995
37	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	G80-G83	16	45	59	120
38	Ostale bolesti živčanog sustava		39	321	616	976
6	**Međuzbroj za G00-G99**		**290**	**1.373**	**1.515**	**3.178**
39	Konjunktivitis	H10	35	210	303	548
40	Katarakta i druge bolesti leće	H25-H28	9	105	1.004	1.118
41	Glaukom	H40-H42	16	238	726	980
42	Strabizam	H49-H50	167	471	341	979
43	Poremećaji refrakcije i akomodacije	H52	2.299	11.121	16.899	30.319
44	Ostale bolesti oka i adneksa		1.585	8.160	12.052	21.797
7	**Međuzbroj za H00-H59**		**4.111**	**20.305**	**31.325**	**55.741**
45	Upala srednjeg uha i druge bolesti srednjeg uha i mastoida	H65-H75	39	141	238	418
46	Oštećenje sluha	H90-H91	181	3.027	6.777	9.985
47	Ostale bolesti uha i mastoidnog nastavka		64	2.656	4.930	7.650
8	**Međuzbroj za H60-H95**		**284**	**5.824**	**11.945**	**18.053**

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra**/*Code*	**≤21**	**22-45**	**46+**	**Ukupno -** *Total*
48	Kronične reumatske srčane bolesti	I05-I09	6	93	181	280
49	Hipertenzivna bolest	I10-I15	156	5.694	15.746	21.596
50	Akutni infarkt miokarda	I21-I23	0	124	633	757
51	Druge ishemične bolesti srca	I20, I24-I25	3	117	952	1.072
52	Druge srčane bolesti	I26-I52*	107	678	1.612	2.397
53	Cerebrovaskularni inzult	I60-I64	2	167	970	1.139
54	Druge cerebrovaskularne bolesti	I65-I68	1	10	160	171
55	Posljedice cerebrovaskularne bolesti	I69	1	17	222	240
56	Ateroskleroza	I70	1	80	548	629
57	Embolija i trobmoza vena	I80-I87	13	466	1.446	1.925
58	Ostale bolesti cirkulacijskog sustava		7	241	845	1.093
9	**Međuzbroj za I00-I99**		**297**	**7.687**	**23.315**	**31.299**
59	Akutne infekcije gornjega dišnog sustava	J00-J06	187	882	650	1.719
60	Pneumonija	J12-J18	3	14	36	53
61	Akutni bronhitis i akutni bronhiolitis	J20-J21	23	135	166	324
62	Bronhitis, emfizem i druge kronične opstruktivne bolesti pluća	J40-J44, J47	116	399	755	1.270
63	Astma	J45-J46	382	1.135	978	2.495
64	Azbestoza	J61	63	11	36	110
65	Silikoza	J62	847	819	9	1.675
66	Ostale pneumokonioze	J60, J63-J65	0	18	11	29
67	Bolesti uzrokovane organskim prašinama	J66-J67	4	17	19	40
68	Ostala stanja nastala kao poslj. udisanja kemikalija, plinova, para i drugih vanjskih tvari	J68-J70	1	22	9	32
69	Ostale bolesti dišnog sustava		185	639	535	1.359
10	**Međuzbroj za J00-J99**		**1.811**	**4.091**	**3.204**	**9.106**
70	Bolesti usne šupljine, žlijezda slinovnica i čeljusti	K00-K14	45	533	346	924
71	Vrijed želuca i dvanaesnika	K25-K27	5	186	262	453
72	Ingvinalna hernija	K40	7	150	186	343
73	Ostale hernije trbušne šupljine	K41-K46	19	117	183	319
74	Ciroza jetre	K74	2	76	168	246
75	Žučni kamenci i upala žučnjaka	K80-K81	5	290	484	779
76	Ostale bolesti probavnog sustava		60	945	1.225	2.230
11	**Međuzbroj za K00-K93**		**143**	**2.297**	**2.854**	**5.294**
77	Infekcije kože i potkožnoga tkiva	L00-L08	33	106	124	263
78	Alergijski kontaktni dermatitis	L23	38	147	123	308
79	Iritantni kontaktni dermatitis	L24	12	59	68	139
80	Drugi dermatitis i egzem	L20-L21, L25-	104	236	209	549
81	Urtikarija	L50	10	197	23	230
82	Poremećaji kože i potkožnih tkiva u vezi sa zračenjem	L55-L59	25	88	50	163
83	Ostale bolesti kože i potkožnoga tkiva		104	392	406	902
12	**Međuzbroj za L00-L99**		**326**	**1.225**	**1.003**	**2.554**
84	Reumatoidni artritis i druge upalne poliartropatije	M05-M14	13	181	589	783
85	Artroze	M15-M19	2	430	1.601	2.033
86	Bolesti sistemnoga vezivnoga tkiva	M30-M36	4	39	90	133
87	Kifoza, skolioza i lordoza	M40-M41	490	804	927	2.221
88	Ankilozantni spondilitis i druge spondilopatije	M45-M49	3	94	207	304
89	Bolesti intervertebralnih diskova	M50-M51	19	1.177	2.496	3.692
90	Bolesti mekih tkiva	M60-M79	6	190	490	686
91	Osteoporoza i osteomalacija	M80-M85	59	208	430	697
92	Ostale bolesti mišićno-koštanog sustava		188	1.635	2.996	4.819
13	**Međuzbroj za M00-M99**		**784**	**4.758**	**9.826**	**15.368**
93	Glomerulske bolesti bubrega	N00-N08	2	57	87	146
94	Tubulointersticijske bolesti bubrega	N10-N16	6	22	23	51
95	Bubrežna insuficijencija	N17-N19	4	31	75	110
96	Urolitijaza	N20-N23	13	282	539	834
97	Upala mokraćnog mjehura (cistitis)	N30	82	388	720	1.190

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	Šifra/*Code*	≤21	22-45	46+	Ukupno - *Total*
98	Druge bolesti urinarnog sustava	N25-N29,	9	63	134	206
99	Bolesti muških spolnih organa	N40-N51	13	100	501	614
100	Bolesti ženskih spolnih organa	N60-N98	12	58	78	148
14	**Međuzbroj za N00-N99**		**141**	**1.001**	**2.157**	**3.299**
101	Pobačaj	O00-O08	1	8	22	31
102	Porođaj	O80-O84	1	376	85	462
103	Ostala stanja u trudnoći, porođaju i babinjama		0	23	11	34
15	**Međuzbroj za O00-O99**		**2**	**407**	**118**	**527**
104	Prirođene malformacije srca i krvožilnog sustava	Q20-Q28	102	78	38	218
105	Prirođene malformacije i deformacije mišićno-koštanog sustava	Q65-Q79	162	355	196	713
106	Ostale prirođene malformacije		43	77	60	180
17	**Međuzbroj za Q00-Q99**		**307**	**510**	**294**	**1.111**
107	Simptomi, znakovi, klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo		477	2.305	2.471	5.253
18	**Međuzbroj za R00-R99**		**477**	**2.305**	**2.471**	**5.253**
108	Prijelomi	S()2	297	731	596	1.624
109	Dislokacije, uganuća i nategnuća	S()3	274	825	595	1.694
110	Intrakranijalna ozljeda	S06	0	11	8	19
111	Opekline i korozije	T20-T32	11	76	58	145
112	Otrovanja lijekovima i drugim biološkim tvarima	T36-T50	1.243	3.058	1.656	5.957
113	Toksičan učinak alkohola	T51	0	17	11	28
114	Toksičan učinak organskih otapala	T52	0	7	4	11
116	Toksičan učinak korozivnih tvari	T54	0	1	4	5
118	Toksičan učinak kovina	T56	1	8	18	27
119	Toksičan učinak drugih anorganskih tvari	T57	0	0	3	3
120	Toksičan učinak ugljičnog monoksida	T58	0	2	4	6
121	Toksičan učinak ostalih plinova, dimova i para	T59	67	323	206	596
124	Nespecifični učinci zračenja	T66	0	1	1	2
126	Učinci niske temperature	T68-T69	0	0	17	17
128	Učinci drugih vanjskih uzroka	T71-T78	0	1	11	12
129	Posljedice ozljeda, otrovanja i drugih djelovanja vanjskih uzroka	T90-T98	238	876	795	1.909
130	Ostale ozljede, otrovanja i djelovanja vanjskih uzroka		74	885	618	1.577
19	**Međuzbroj za S00-T98**		**2.205**	**6.822**	**4.605**	**13.632**
131	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi pregleda i istraživanja	Z00-Z13	8.293	21.064	15.231	44.588
132	Infekcije HIV-om bez simptoma	Z21	0	3	2	5
133	Druge osobe s potencijalnom opasnošću po zdravlje zbog zaraznih bolesti	Z20, Z22-Z29	2	3	3	8
134	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi specifičnih postupaka i njege	Z40-Z54	2	13	46	61
135	Problemi vezani uz zaposlenost i nezaposlenost	Z56	2	18	58	78
136	Izloženost rizičnim čimbenicima na radnome mjestu	Z57	1.123	3.067	2.788	6.978
137	Problemi uzrokovani fizikalnim čimbenicima okoliša	Z58	10	57	120	187
138	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom radi drugih razloga	Z55, Z70-Z76	1.608	23.614	17.012	42.234
139	Ostali čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom		266	1.409	1.830	3.505
21	**Međuzbroj za Z00-Z99**		**11.306**	**49.248**	**37.090**	**97.644**
	Ukupno bolesti i stanja	**A00-Z99**	**24.414**	**124.103**	**153.440**	**301.957**
Broj	**Vanjski uzroci**	**Šifra**	**do 21.**	**22-45.**	**46 i više**	**Ukupno**
140	Prometne nezgode	V01-V99	28	175	140	343
141	Izloženost buci	W42	894	3.146	2.855	6.895
142	Izloženost vibracijama	W43	56	868	961	1.885
143	Izloženost ionizirajućem zračenju	W88	8	105	92	205
144	Izloženost neionizirajućem zračenju	W89-W90	18	116	76	210
145	Izloženost drugim čimbenicima okoliša	W91-W99	8	6	17	31
146	Namjerno nanesene ozljede	X85-Y09	1	0	0	1
147	Ratne ozljede	Y36	0	18	39	57
148	Ostali vanjski uzroci ozljeda i otrovanja		76	387	306	769
20	**Međuzbroj za V01-Y98**	**V01-Y98**	**1.089**	**4.821**	**4.486**	**10.396**

Tablica - *Table* **7.** **OZLJEDE NA RADU TE STOPA NA 100.000 ZAPOSLENIH*** PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI U 2018. GODINI*** – *Work-related injuries and fatalities by economic sector and rate per 100,000 employees***, Croatia 2018**

	PODRUČJA DJELATNOSTI - *Economic sector*	**BROJ OZLJEDA – UKUPNO** – *Total*	**STOPA NA 100.000 ZAPOSLENIH U DJELATNOSTI** - *Rate per 100,000 employees in sector*	**BROJ OZLJEDA ISKLJUČIVO NA POSLU** – *Accidents at work exclusively*	**STOPA NA 100.000 ZAPOSLENIH U DJELATNOSTI** - *Rate per 100,000 employees in sector*
	UKUPNO A-S - *Total*	**18.738**	**1.313,17**	**15.623**	**1.094,9**
A	Poljoprivred , šumarstvo i ribarstvo - *Agriculture, forestry and fishing*	881	1.738,36	841	1.659,4
B	Rudarstvo i vađenje - *Mining and quarrying*	27	649,98	24	577,8
C	Prerađivačka industrija - *Manufacturing*	4.395	1.826,90	3.927	1.632,4
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija - *Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	176	1.379,74	148	1.160,2
E	Opskrba vodom;uklanjanje otpadnih voda, Gospodarenje otpadom te djelatnosti Sanacije okoliša - *Water supply, sewerage, waste management and remediation activities*	586	2.385,31	532	2.165,5
F	Građevinarstvo – *Construction*	1.576	1.608,3	1.481	1.511,4
G	Tgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala - *Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	2.545	1.186,0	2.142	998,2
H	Prijevoz i skladištenje - *Transportation and storage*	1141	1.420,6	994	1.237,6
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane - *Accommodation and food service activities*	963	929,5	849	819,5
J	Informacije i komunikacije - *Information and communication*	208	565,6	142	386,1
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja - *Financial and insurance activities*	416	1.106,3	269	715,4
L	Poslovanje nekretninama - *Real estate activities*	73	801,5	56	614,8
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti - *Professional, scientific and technical activities*	387	543,7	286	401,8
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti - *Administrative and support service activities*	619	1.183,0	519	991,9
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje - *Public administration and defence; compulsory social security*	1.583	1.371,2	1.205	1.043,8
P	Obrazovanje – *Education*	936	835,5	673	600,7
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi - *Human health and social work activities*	1.775	1.760,2	1.209	1.198,9
R	Umjetnost, zabava i rekreacija - *Arts, entertainment and recreation*	287	1.065,7	207	768,6
S	Ostale uslužne djelatnosti - *Other service activities*	153	465,1	109	331,4
T	Djelatnost kućanstva kao poslodavca; djelatnost kućanstva koja proizvode različitu robui obavljaju različite usluge za vlastite potrebe - *Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use*	2	88,7	1	44,4
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela - *Activities of extraterritorial organisations and bodies*	3	0,0	3	0,0
	Ostalo i nepoznata djelatnost – *Other and unknown*	0	0,0	0	0,0

Izvor podataka: *Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, **Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Inspektorat rada Ministarstva rada i mirovinskog sustava, *** Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

*Source of informations: *Croatian Health Insurance Fund, **Croatian Health Insurance Fund and Labour Inspectorate, **Ministry of Labour and Pension System, ***Croatian Pension Insurance Institute*

Tablica - *Table* **7. a** **OZLJEDE NA RADU SA SMRTNIM ISHODOM TE STOPA NA 100.000 ZAPOSLENIH*** PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI U 2018. GODINI*** – *Work-related fatalities by economic sector and rate per 100,000 employees***, Croatia 2018**

	PODRUČJA DJELATNOSTI - *Economic sector*	**BROJ OZLJEDA – UKUPNO** – *Total*	**STOPA NA 100.000 ZAPOSLENIH U DJELATNOSTI** - *Rate per 100,000 employees in sector*	**BROJ OZLJEDA ISKLJUČIVO NA POSLU** – *Accidents at work exclusively*	**STOPA NA 100.000 ZAPOSLENIH U DJELATNOSTI** - *Rate per 100,000 employees in sector*
	UKUPNO A-S - *Total*	**50**	**3,50**	**44**	**3,08**
A	Poljoprivred , šumarstvo i ribarstvo - *Agriculture, forestry and fishing*	7	13,81	7	13,81
B	Rudarstvo i vađenje - *Mining and quarrying*	0	0	0	0
C	Prerađivačka industrija - *Manufacturing*	6	2,49	5	2,08
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija - *Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	1	7,84	1	7,84
E	Opskrba vodom;uklanjanje otpadnih voda, Gospodarenje otpadom te djelatnosti Sanacije okoliša - *Water supply, sewerage, waste management and remediation activities*	2	8,14	2	8,14
F	Građevinarstvo – *Construction*	13	13,27	12	12,25
G	Tgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala - *Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	2	0,93	1	0,47
H	Prijevoz i skladištenje - *Transportation and storage*	3	3,74	3	3,74
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane - *Accommodation and food service activities*	3	2,90	3	2,90
J	Informacije i komunikacije - *Information and communication*	2	5,44	2	5,44
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja - *Financial and insurance activities*	1	2,66	1	2,66
L	Poslovanje nekretninama - *Real estate activities*	0	0	0	0
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti - *Professional, scientific and technical activities*	0	0	0	0
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti - *Administrative and support service activities*	1	1,91	1	1,91
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje - *Public administration and defence; compulsory social security*	5	4,33	3	2,6
P	Obrazovanje – *Education*	0	0	0	0
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi - *Human health and social work activities*	3	2,98	2	1,98
R	Umjetnost, zabava i rekreacija - *Arts, entertainment and recreation*	1	3,71	1	3,71
S	Ostale uslužne djelatnosti - *Other service activities*	0	0	0	0
T	Djelatnost kućanstva kao poslodavca; djelatnost kućanstva koja proizvode različitu robui obavljaju različite usluge za vlastite potrebe - *Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use*	0	0	0	0
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela - *Activities of extraterritorial organisations and bodies*	0	0	0	0
	Ostalo i nepoznata djelatnost – *Other and unknown*	0	0,00	0	0,00

Izvor podataka: *Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, **Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Inspektorat rada Ministarstva rada i mirovinskog sustava, *** Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

*Source of informations: *Croatian Health Insurance Fund, **Croatian Health Insurance Fund and Labour Inspectorate, **Ministry of Labour and Pension System, ***Croatian Pension Insurance Institute*

Tablica - *Table* **8.** **BROJ PRIJAVA PROFESIONALNIH BOLESTI TE STOPA NA 100.000 AKTIVNIH OSIGURANIKA PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI U 2018. GODINI*** – *Number of occupational disease notifications by economic sector and rate per 100,000 employees, Croatia 2018**

PODRUČJA DJELATNOSTI - *Economic sector*		**Broj prijava profesionalnih bolesti** – *No. notifications*	**Stopa na 100.000 aktivnih osiguranika u djelatnosti** – *Rate per 100,000*
	UKUPNO A-S - *Total*	**137**	**9,87**
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo - *Agriculture, forestry and fishing*	13	25,79
B	Rudarstvo i vađenje - *Mining and quarrying*	0	0
C	Prerađivačka industrija - *Manufacturing*	65	27,49
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija - *Electricity, gas, steam and air conditioning supply*	1	7,86
E	Opskrba vodom;uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša - *Water supply, sewerage, waste management and remediation activities*	1	4,13
F	Građevinarstvo – *Construction*	7	7,34
G	Tgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala - *Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*	1	0,47
H	Prijevoz i skladištenje - *Transportation and storage*	6	7,57
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane - *Accommodation and food service activities*	1	0,97
J	Informacije i komunikacije - *Information and communication*	2	5,52
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja - *Financial and insurance activities*	0	0
L	Poslovanje nekretninama - *Real estate activities*	0	0
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti - *Professional, scientific and technical activities*	0	0
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti - *Administrative and support service activities*	0	0
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje - *Public administration and defence; compulsory social security*	8	6,94
P	Obrazovanje – *Education*	2	1,79
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi - *Human health and social work activities*	27	26,92
R	Umjetnost, zabava i rekreacija - *Arts, entertainment and recreation*	2	7,53
S	Ostale uslužne djelatnosti - *Other service activities*	1	3,1
T	Djelatnost kućanstva kao poslodavca; djelatnost kućanstva koja proizvode različitu robui obavljaju različite usluge za vlastite potrebe - *Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use*	0	0
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela - *Activities of extraterritorial organisations and bodies*	0	0,00

* Izvor podataka: HZJZ, Služba za medicinu rada
** Source of informations: Croatian Institute of Public Health, Department of Occupational Health*

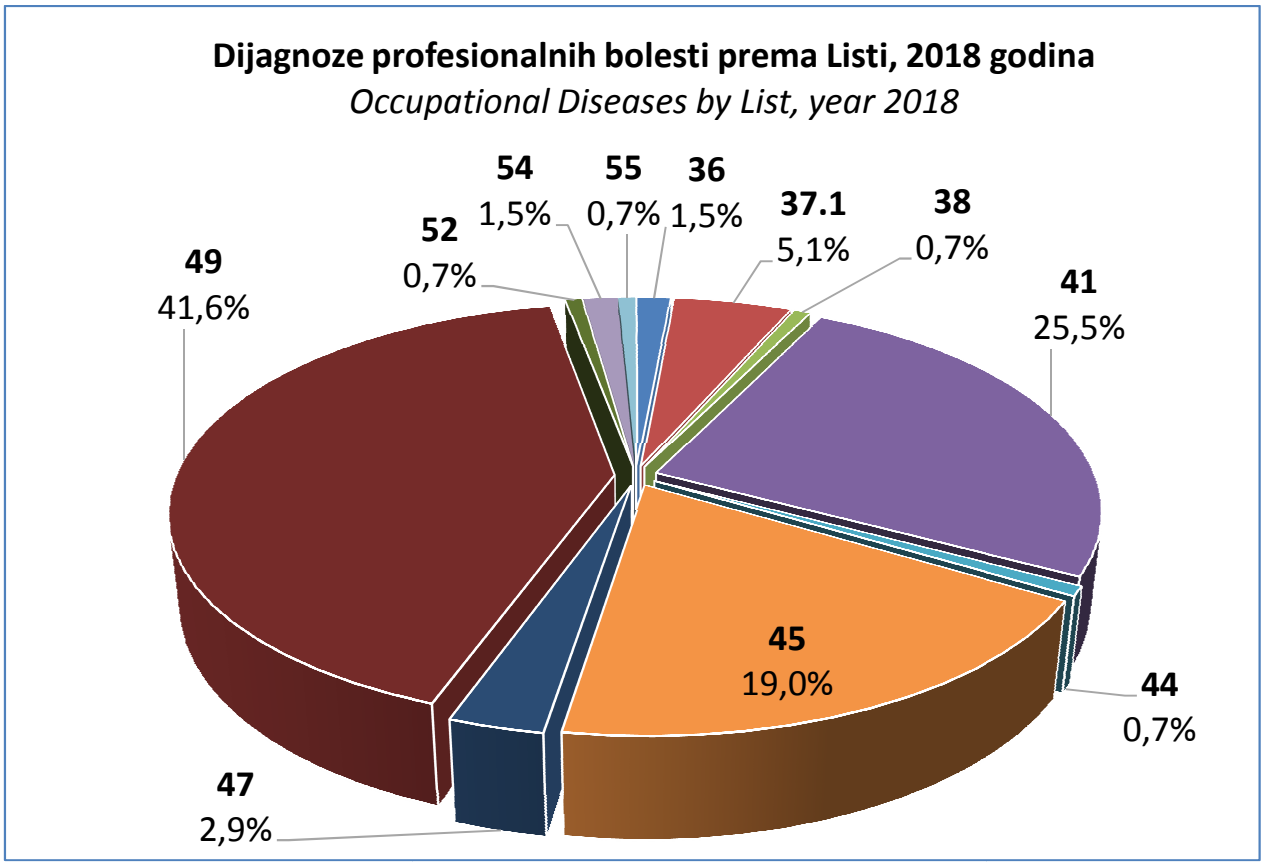

36	Nagluhost ili gluhoća uzrokovana bukom - *Hearing loss or deafness caused by noise*
37.1	Bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na ruke - *Diseases caused by vibration transferred to hands (impairments of peripheral vessels and nerves, bones, joints, tendons and periarticular tissue)*
38	Bolesti uzrokovane ionizacijskim zračenjem
41	Sindromi prenaprezanja uzrokovani kumulativnom traumom - *Syndromes of overexertion caused by cumulative trauma (repetitive movements, force exertion, non-physiological position, vibration, pressure)*
44	Zarazne ili parazitske bolesti prenesene na čovjeka sa životinja ili životinjskih ostataka
45	Zarazne ili parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze - *Infectious or parasitic diseases caused by work in professions proved to run a higher risk of infection*
47	Bolesti kože uzrokovane tvarima kojima je znanstveno potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje - *Skin diseases caused by substances confirmed to have an allergic or irritating effect, unspecified otherwise*
49	Bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestom - *Diseases of the respiratory system caused by asbestos*
52	Ekstrinzički alergijski alveolitis
54	Astma uzrokovana udisanjem tvari kojima je potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje - *Asthma caused by recognized sensitizing agents or irritants inherent to the work process*
55	Alergijski rinitis uzrokovan udisanjem tvari koje su priznate kao uzročnici alergije i koje su karakteristične za radni proces

DJELATNOST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA - *Women's Health Service*

U 2018. godini u skrbi ginekologa u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena je bilo 1.724.780 žena. Od ukupnog broja žena koje su izabrale svog ginekologa u primarnoj zdravstvenoj zaštiti njih 563.031 ili 32,6% (31,7% u 2017.) je koristilo zdravstvenu zaštitu (Tablica 1). Prema procjeni stanovništva Državnog zavoda za statistiku iz 2018. u Hrvatskoj je živjelo 2.112,791 žena s udjelom od 51,7% u ukupnom stanovništvu. Broj žena starijih od 15 godina koje su potencijalne korisnice (1.826.032) kao i broj žena fertilne dobi (875.756 odnosno 48,0%) je u padu.

U djelatnosti zdravstvene zaštite žena u 2018. godini ukupno je, ugovorno s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje (HZZO), radilo 259 timova puno i 12 djelomično radno vrijeme. U usporedbi s 2017. godinom broj ugovornih timova s punim radnim vremenom povećan je za 2, a s djelomičnim radnim vremenom smanjen je za 8. Istovremeno se broj timova u ordinacijama privatne prakse bez ugovora s HZZO-om povećao za 1 u punom radnom vremenu, a smanjio za 1 u djelomičnom radnom vremenu (Tablica 1 i 1a).

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena posebice se prati zaštita trudnica. Broj pregleda po trudnici se znatno razlikuje po županijama te je u 2018. godini prosjek na razini cijele Hrvatske bio 7,5 pregleda po trudnici (7,8 u 2017.). Pri tome je potrebno uzeti u obzir činjenicu da određen broj trudnica, posebice onih s rizičnom trudnoćom zdravstvenu zaštitu ostvaruje u specijalističko-konzilijarnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti. Tijekom 2018. godine utvrđeno je ukupno 28.080 patoloških stanja u trudnoći što je povećanje od 4,8 u odnosu na 2017.(26.781). Najveći broj patoloških stanja zabilježen je u trudnoći do 3 mjeseca.

Prema izvješćima ordinacija primarne zdravstvene zaštite žena u 2018. godini (ugovorne i neugovorne) posjeti u svrhu planiranja obitelji u Hrvatskoj su u padu u odnosu na prethodnu godinu. U 2017. godini zabilježeno je 90.140 posjeta u svrhu planiranja obitelji i/ili propisavanja jednog od kontracepcijskih sredstava što je za 14,8% manje u odnosu na prethodnu godinu (105.838). Najčešće su propisivani oralni kontraceptivi 75.0% i intrauterini ulošci 18.2%. (Tablica 3 i 3a).

U 2018. godini obavljeno je 484.576 preventivna pregleda u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena (ugovorne i neugovorne ordinacije), stopa 553,3/1.000 žena fertilne dobi što je smanjenje u odnosu na prethodnu godinu (553,6/1.000). Najveći broj preventivnih pregleda odnosi se na sistematske ginekološke preglede 61,6%. U 2018. godini u zdravstvenoj zaštiti žena obavljeno je 31.297 preventivnih pregleda dojki od čega je bilo 10,5% onih s patološkim nalazom (povećanje u odnosu na prethodnu 2017. godinu u kojoj je udio patoloških nalaza bio 9,5%). U 2018. godini je uzeto 386.478 uzoraka za PAPA testove (stopa 441,3/1.000 žena fertilne dobi; 2017;410,4/1000). Od ukupnog broja PAPA testova 9,0% bilo je patoloških (2017:10,3%). (Tablica 4 i 4a).

Najčešći razlozi zbog kojih su žene dolazile u ginekološku ordinaciju i koristile usluge izabranog ginekologa u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u 2018. godini nisu se mijenjali u odnosu na protekle godine i to su najčešće bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa s udjelom od 50,2%, drugi čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom 28,3%, trudnoća, porođaj i babinje 9,2%, novotvorine 6,2%, te zarazne i parazitalne bolesti 3,4%. Od najčešćih bolesti i stanja u 2018. godini na prvom su mjestu menopauzalni i perimenopauzalni poremećaji i druge upalne bolesti ženskih zdjeličnih organa 9,0%, zatim slijede poremećaji menstruacije 8,0%, postupci u vezi sa sprečavanjem neželjene trudnoće 7,7%, te nadzor nad normalnom trudnoćom 6,6%.

In 2018, the gynecologists in primary health care covered a total of 1,724.780 women. Of said overall number choosing their gynecologist of choice in primary health care, 563,031 or 32.6% used the services in question (Table 1). According to the CBS Appraisal for 2018, Croatia had a female population of 2,112.791 with a share of 51.7% in overall population. The number of women over 15 who are potential users of said health care (1,826.032), and the number of women at their fertile age (875,756 or 48.5%), is on the downfall.

In 2018, 259 full-time and 12 part-time teams were contracted by the Croatian Health Insurance Fund (HZZO). Compared to 2017, the number of full-time teams increased by 2. Parallelly, the numbers of non-contracted full-time teams in private practices decrease for 8. (Tables 1 and 1a).

Primary health care monitors separately the health of pregnant and women. The number of examinations per pregnant women varies substantially from county to county, and the national average for 2018 was 7,5 examinations per pregant woman (7,8 in 2017). One should keep in mind that a certain number of pregnant women, in particular those with high-risk pregnancies, realize their health care in specialized outpatient clinicals and hospitals. A total of 28,080 pathological conditions in pregnancies were diagnosed in 2018, which constitutes an 4.8 % increase from 2017. The majority of said pathological conditions were diagnosed in pregnancies at the stage up to 3 months.

According to the reports by the women's primary health care practices in 2018 (both contractual and non-contractual), visits for the purpose of family planning are decreasing compared to 2017. In 2018, was 90,140 visits for the purpose of family planning and/or prescribing birth control,compared to 2017. a decrease by 14.8% (105,838 in 2017). The most commonly presecribed were oral contraceptives 75.% and intrauterine device 18.2% (Tables 3 and 3a).

In 2018, a total of 484,576 preventive examinations were performed in women's primary health care (both contractual and non-contractual offices), rate 553.3/1,000 women at their fertile age, representing an decrease as opposed to the year before (553.6/1.000). The largest number of preventive examinatins were associated with general gynecologic exams 61.6%. In 2017, there were 31,297 preventive breast exams

documented, where of 10.5% resulted in pathologic findings, d (9.5 % in 2017). In 2018, 386,478 PAP smears were taken (rate 441.3/1.000 women at their fertile age). Of the overall PAP smears, 9.0% had a pathologic outcome (10.3% in 2017). (Tables 4 and 4a).

The most common reasons for visiting women's primary gynecologist groups in 2018,where as follows: diseases of the genitourinary system 50.2%, factors influencing health status and contact with health services 28,3%, pregnancy, childbirth and the puerperium 9.2%, neoplasms 6.2%, and infectious and parasitic diseases 3.4%. The most common diseases and conditions in 2018 were menopausal and perimenopausal disorders and other inflammatory diseases of female pelvic organs 9.0%, menstrual disorder 8.0%, followed by contraceptive management 7.7%, and supervision of normal pregnancy 6.6%.

Tablica - *Table* **1.** **Broj timova, zdravstvenih djelatnika, broj žena u skrbi, broj korisnika zdravstvene zaštite, broj posjeta i broj pregleda u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije s ugovorom HZZO** - *Number of teams, health professionalss, women in care, persons receiving medical care, visits and examinations in the Women's Health Service by county, Croatia 2018 – health facilities and medical offices contracted by the HZZO*

Županija	Broj timova		Zdravstveni djelatnici						Broj žena u skrbi	Koristilo zdravst. zaštitu	Broj posjeta	Broj pregleda
	Puno radno vrijeme	Djel. rad. vrij.	Doktori medicine	Spec. ginekolozi	Ost. specijalisti	VŠS	SSS	NSS				
County	*No. teams*		*Health workers*									
	Full timer	*Part timer*	*Medical doctors*	*Spec. gynecologists*	*Other specialists*	*Jun. coll. ed.*	*High sch. ed.*	*Semi skilled*	*No. women in care*	*No. women receiving care*	*No. visits*	*No. examinations*
HRVATSKA	**259**	**12**	**0**	**252**	**0**	**14**	**244**	**0**	**1.724.780**	**563.031**	**1.759.258**	**948.912**
Grad Zagreb	52	0	0	52	0	1	51	0	387.894	123.887	398.733	200.683
Zagrebačka	16	0	0	16	0	0	16	0	131.194	47.134	139.936	64.453
Krapinsko-zagorska	7	3	0	8	0	1	7	0	47.770	14.095	66.073	44.891
Sisačko-moslavačka	10	3	0	10	0	0	11	0	67.143	21.760	73.760	40.893
Karlovačka	9	0	0	9	0	0	9	0	52.145	17.064	56.267	21.565
Varaždinska	9	0	0	9	0	1	8	0	65.259	21.222	66.181	35.001
Koprivničko-križevačka	7	0	0	7	0	0	7	0	41.987	13.538	45.952	23.924
Bjelovarsko-bilogorska	8	0	0	8	0	1	7	0	49.493	13.766	47.808	28.710
Primorsko-goranska	20	1	0	17	0	3	15	0	133.747	42.550	110.693	71.619
Ličko-senjska	5	0	0	2	0	0	3	0	13.876	3.707	13.638	5.489
Virovitičko-podravska	6	0	0	4	0	0	6	0	34.566	10.821	36.308	22.567
Požeško-slavonska	4	0	0	4	0	1	4	0	18.808	5.012	19.118	9.697
Brodsko-posavska	9	0	0	8	0	0	7	0	57.815	15.382	51.266	43.622
Zadarska	8	2	0	9	0	1	8	0	57.296	27.266	65.866	38.576
Osječko-baranjska	19	0	0	18	0	1	18	0	134.439	43.050	129.357	74.617
Šibensko-kninska	4	0	0	4	0	0	4	0	24.118	8.038	25.677	10.832
Vukovarsko-srijemska	9	0	0	8	0	0	9	0	60.621	21.339	56.624	33.517
Splitsko-dalmatinska	29	0	0	29	0	0	29	0	160.004	50.271	162.905	66.354
Istarska	13	2	0	14	0	0	14	0	93.762	31.643	88.439	44.089
Dubrovačko-neretvanska	9	1	0	10	0	3	6	0	51.448	15.362	50.046	27.910
Međimurska	6	0	0	6	0	1	5	0	41.395	16.124	54.611	39.903

Tablica - *Table* **1a.** **Broj timova, zdravstvenih djelatnika, broj žena u skrbi, broj korisnika zdravstvene zaštite, broj posjeta i broj pregleda u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije bez ugovora s HZZO** - *Number of teams, health pofessionals, women in care, persons receiving medical care, visits and examinations in the Women's Health Service by county, Croatia 2018 - health facilities and medical offices not contracted by the HZZO*

Županija	Broj timova		Zdravstveni djelatnici						Koristilo zdravst. zaštitu	Broj posjeta	Broj pregleda
	Puno radno vrijeme	Djel. rad. vrij.	Doktori medicine	Spec. gineko-lozi	Ost. speci-jalisti	VŠS	SSS	NSS			
	No. teams		*Health workers*								
County	*Full timer*	*Part timer*	*Medical doctors*	*Spec. gyne-cologists*	*Other speci-alists*	*Jun. coll. ed.*	*High sch. ed.*	*Semi ski-lled*	*No. women receiving care*	*No. visits*	*No. exami-nations*
HRVATSKA	**42**	**7**	**3**	**48**	**3**	**7**	**37**	**0**	**55.732**	**83.964**	**67.785**
Grad Zagreb	11	1	2	11	0	3	8	0	14.999	24.725	19.489
Krapinsko-zagorska	3	0	0	1	0	0	3	0	3.452	3.900	3.667
Sisačko-moslavačka	0	1	0	1	0	0	0	0	0	200	190
Karlovačka	1	0	0	1	0	0	1	0	337	989	975
Varaždinska	1	1	0	2	0	0	2	0	1.309	2.056	1.671
Koprivničko-križevačka	1	0	0	1	0	0	1	0	870	1.203	1.203
Bjelovarsko-bilogorska	2	0	0	2	0	0	2	0	3.030	1.257	3.836
Primorsko-goranska	1	1	1	1	0	0	1	0	8.169	5.550	4.369
Zadarska	6	3	0	8	3	1	7	0	7.346	16.601	14.428
Osječko-baranjska	2	0	0	2	0	0	2	0	2.166	2.526	2.414
Šibensko-kninska	3	0	0	7	0	3	4	0	6.367	15.479	8.489
Splitsko-dalmatinska	1	0	0	1	0	0	1	0	0	631	504
Istarska	8	0	0	8	0	0	4	0	6.532	7.379	5.087
Dubrovačko-neretvanska	2	0	0	2	0	0	1	0	1.155	1.468	1.463

Tablica - *Table* **2.** **Broj posjeta trudnica te broj utvrđenih patoloških stanja u trudnoći prema visini trudnoće u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije s ugovorom HZZO** - *Number of visits by pregnant women and pathological findings in the Women's Health Service by stage of pregnancy and county , Croatia 2018 - health facilities and medical offices contracted by the HZZO*

Županija	PRVI POSJETI					PATOLOŠKA STANJA			
	do 3. mj trudn.	4.-6. mj. trudn.	7. i više mj. trudn.	Ponovni posjeti	Ukupno posjeta	do 3. mj trudn.	4.-6. mj. trudn.	7. i više mj. trudn.	Ukupno
	First visits					*Pathological conditions*			
County	*up to 3rd mo. pregn.*	*4-6 mo. pregn.*	*7th mo. and + pregn.*	*Repeat visits*	*Total visits*	*up to 3rd mo. pregn.*	*4-6 mo. pregn.*	*7th mo. and + pregn.*	*Total*
HRVATSKA	**30.587**	**4.541**	**3.888**	**233.005**	**272.021**	**12.743**	**8.080**	**5.530**	**26.353**
Grad Zagreb	4.716	490	522	33.471	39.199	2.304	2.129	1.567	6.000
Zagrebačka	2.676	356	144	15.356	18.532	1.065	729	251	2.045
Krapinsko-zagorska	1.315	137	40	7.970	9.462	825	461	265	1.551
Sisačko-moslavačka	1.338	160	79	10.972	12.549	621	316	145	1.082
Karlovačka	660	85	100	6.284	7.129	125	96	94	315
Varaždinska	1.217	269	498	9.613	11.597	702	550	651	1.903
Koprivničko-križevačka	899	222	113	5.474	6.708	383	123	57	563
Bjelovarsko-bilogorska	678	121	58	6.218	7.075	112	104	47	263
Primorsko-goranska	2.408	427	873	22.534	26.242	1.846	503	275	2.624
Ličko-senjska	370	128	73	2.417	2.988	228	178	105	511
Virovitičko-podravska	757	268	208	4.301	5.534	548	621	649	1.818
Požeško-slavonska	606	105	42	3.370	4.123	23	5	7	35
Brodsko-posavska	1.436	187	86	10.223	11.932	27	9	8	44
Zadarska	920	249	203	7.546	8.918	434	253	101	788
Osječko-baranjska	1.905	163	65	18.416	20.549	416	156	100	672
Šibensko-kninska	491	34	13	3.659	4.197	99	40	15	154
Vukovarsko-srijemska	1.421	185	108	10.428	12.142	591	228	62	881
Splitsko-dalmatinska	2.956	408	357	23.197	26.918	1.482	824	590	2.896
Istarska	1.477	200	162	12.331	14.170	179	243	183	605
Dubrovačko-neretvanska	1.394	195	106	11.484	13.179	319	212	253	784
Međimurska	947	152	38	7.741	8.878	414	300	105	819

Tablica - *Table* **2a.** **Broj posjeta trudnica te broj utvrđenih patoloških stanja u trudnoći prema visini trudnoće u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije bez ugovora s HZZO** - *Number of visits by pregnant women and pathological findings in the Women's Health Service by stage of pregnancy and county , Croatia 2018 - health facilities and medical offices not contracted by the HZZO*

Županija	PRVI POSJETI					PATOLOŠKA STANJA			
	do 3. mj trudn.	4.-6. mj. trudn.	7. i više mj. trudn.	Ponovni posjeti	Ukupno posjeta	do 3. mj trudn.	4.-6. mj. trudn.	7. i više mj. trudn.	Ukupno
	First visits					*Pathological conditions*			
County	*up to 3rd mo. pregn.*	*4-6 mo. pregn.*	*7th mo. and + pregn.*	*Repeat visits*	*Total visits*	*up to 3rd mo. pregn.*	*4-6 mo. pregn.*	*7th mo. and + pregn.*	*Total*
HRVATSKA	**3.876**	**2.202**	**884**	**12.423**	**19.385**	**1.026**	**417**	**284**	**1.727**
Grad Zagreb	1.532	1.445	555	2.489	6.021	298	142	105	545
Krapinsko-zagorska	384	139	96	1.232	1.851	98	64	26	188
Sisačko-moslavačka	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karlovačka	21	1	0	150	172	7	5	7	19
Varaždinska	67	15	27	7	116	26	19	19	64
Koprivničko-križevačka	15	0	0	94	109	0	0	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	153	33	23	0	209	34	0	0	34
Primorsko-goranska	236	36	12	795	1.079	74	84	56	214
Zadarska	467	37	8	3.720	4.232	148	38	29	215
Osječko-baranjska	97	44	13	1.154	1.308	31	21	11	63
Šibensko-kninska	382	59	32	1.576	2.049	179	5	2	186
Splitsko-dalmatinska	112	107	26	33	278	20	6	1	27
Istarska	339	282	88	689	1.398	83	27	22	132
Dubrovačko-neretvanska	71	4	4	484	563	28	6	6	40

Tablica - *Table* **3.** **Posjeti zbog planiranja obitelji i prepisana kontracepcijska sredstva u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije s ugovorom HZZO** - *Number of visits for family planning and perscription of birth control in Women's Health Service by county, Croatia 2018 – health facilities and medical offices contracted by the HZZO*

ŽUPANIJA	POSJETI ZBOG PLANIRANJA OBITELJI /DOB ŽENA - GODINA/							PREPISANA KONTRACEPCIJSKA SREDSTVA					
	<16	16-19	20-29	30-39	40-49	50 i v.	Posjeti ukupno	od toga prvi	Oralna	Intra-uterina	Dija-frag.	Druga lokalna	Drugi oblici
County	*No. visits for family planning /woman's age - years/*							*Contraceptives prescribed*					
	<16	*16-19*	*20-29*	*30-39*	*40-49*	*50 and over*	*Visits total*	*First*	*Oral*	*Intra-uterine*	*Dia-fragm*	*Other local*	*Other*
HRVATSKA	**236**	**5.016**	**32.751**	**27.689**	**13.712**	**6.897**	**86.301**	**40.371**	**68.620**	**16.577**	**543**	**2.525**	**3.134**
Grad Zagreb	9	753	6.894	5.440	2.202	1.316	16.614	7.262	13.514	4.145	539	957	760
Zagrebačka	22	633	2.356	1.689	1.246	795	6.741	3.683	5.349	550	1	81	92
Krapinsko-zagorska	9	198	1.399	1.087	339	20	3.052	765	1.955	171	0	0	10
Sisačko-moslavačka	65	553	2.753	2.321	1.611	1.405	8.708	3.934	3.385	490	1	274	23
Karlovačka	0	170	918	738	447	105	2.378	1.069	1.440	666	0	14	13
Varaždinska	0	102	762	1.006	409	70	2.349	1.053	3.747	737	0	2	16
Koprivničko-križevačka	11	191	767	669	387	10	2.035	518	1.918	155	0	0	14
Bjelovarsko-bilogorska	12	221	1.588	1.246	628	279	3.974	2.506	2.193	560	0	96	814
Primorsko-goranska	21	306	2.645	2.234	1.026	513	6.745	3.550	4.851	1.208	0	148	211
Ličko-senjska	2	12	186	115	16	1	332	151	329	13	0	2	0
Virovitičko-podravska	24	227	1.111	911	531	356	3.160	2.971	2.361	404	0	4	8
Požeško-slavonska	9	59	566	631	291	30	1.586	678	511	1	0	0	14
Brodsko-posavska	1	122	758	935	376	51	2.243	708	1.989	316	0	435	69
Zadarska	2	18	495	461	153	3	1.132	417	1.076	67	0	0	1
Osječko-baranjska	18	666	4.222	3.667	1.942	1.126	11.641	5.947	6.066	2.996	0	219	233
Šibensko-kninska	0	2	18	17	3	0	40	102	486	27	0	0	1
Vukovarsko-srijemska	3	69	534	464	220	2	1.292	532	1.207	256	0	0	4
Splitsko-dalmatinska	15	194	1.804	1.559	936	263	4.771	2.031	3.450	947	0	69	293
Istarska	2	289	1.893	1.901	828	511	5.424	2.038	7.317	1.620	2	213	207
Dubrovačko-neretvanska	2	52	347	172	45	5	623	157	929	76	0	4	279
Međimurska	9	179	735	426	76	36	1.461	299	4.547	1.172	0	7	72

Tablica - *Table* **3a.** **Posjeti zbog planiranja obitelji i prepisana kontracepcijska sredstva u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije bez ugovora s HZZO** - *Number of visits for family planning and perscription of birth control in Women's Health Service by county, Croatia 2018 – health facilities and medical offices not contracted by the HZZO*

ŽUPANIJA	POSJETI ZBOG PLANIRANJA OBITELJI /DOB ŽENA - GODINA/							PREPISANA KONTRACEPCIJSKA SREDSTVA					
	<16	16-19	20-29	30-39	40-49	50 i v.	Posjeti ukupno	od toga prvi	Oralna	Intra-uterina	Dija-frag.	Druga lokalna	Drugi oblici
County	*No. visits for family planning /woman's age - years/*							*Contraceptives prescribed*					
	<16	*16-19*	*20-29*	*30-39*	*40-49*	*50 and over*	*Visits total*	*First*	*Oral*	*Intra-uterine*	*Dia-fragm*	*Other local*	*Other*
HRVATSKA	**51**	**446**	**1.558**	**1.407**	**340**	**37**	**3.839**	**1.792**	**4.162**	**1.114**	**21**	**166**	**163**
Grad Zagreb	0	135	765	544	140	25	1.609	712	1.733	366	6	30	47
Krapinsko-zagorska	42	47	80	73	20	0	262	124	160	67	0	0	31
Sisačko-moslavačka	0	0	0	0	0	0	0	0	10	40	0	0	0
Karlovačka	0	3	14	34	12	0	63	22	24	19	0	0	0
Varaždinska	0	1	4	11	9	0	25	25	85	19	0	0	0
Koprivničko-križevačka	0	27	74	32	0	0	133	102	78	55	0	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	6	8	137	215	46	12	424	116	540	90	0	0	0
Primorsko-goranska	0	0	14	102	28	0	144	34	88	47	0	40	6
Zadarska	0	27	46	57	18	0	148	59	663	168	0	0	8
Osječko-baranjska	3	21	51	68	12	0	155	120	314	91	0	52	60
Šibensko-kninska	0	123	201	117	0	0	441	339	231	71	2	30	5
Splitsko-dalmatinska	0	0	16	23	20	0	59	15	53	28	12	14	0
Istarska	0	48	125	102	28	0	303	90	151	23	1	0	1
Dubrovačko-neretvanska	0	6	31	29	7	0	73	34	32	30	0	0	5

Tablica - *Table* **4.** **Preventivni pregledi u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije s ugovorom HZZO** - *Preventive examinations in Women's Health Service by county, Croatia 2018 – health facilities and medical offices contracted by the HZZO*

Županija - grad - općina	PREGLEDI Sistematski	Kontrolni	Ciljani	Pregled dojki Broj	od toga patoloških	PAPA-test Broj	od toga patoloških
	Examinations			Breast examinations		PAP-test	
County, town and community	*General*	*Control*	*Targetted*	*No.*	*Pathological*	*No.*	*Pathological*
HRVATSKA	**280.668**	**20.809**	**153.158**	**26.665**	**2.886**	**348.952**	**29.830**
Grad Zagreb	65.525	3.012	46.292	1.926	150	75.792	7.863
Zagrebačka	16.909	587	2.775	2.406	57	22.931	1.102
Krapinsko-zagorska	3.807	0	4	669	38	8.370	667
Sisačko-moslavačka	5.270	0	11.494	766	15	14.904	810
Karlovačka	10.761	89	3.714	1.824	1.361	10.862	1.554
Varaždinska	9.522	889	3.583	3	0	11.681	683
Koprivničko-križevačka	2.222	269	577	42	6	8.794	293
Bjelovarsko-bilogorska	8.970	28	5.134	46	22	9.578	1.030
Primorsko-goranska	27.648	1.096	16.405	5.980	300	29.359	3.531
Ličko-senjska	2.669	32	94	86	76	2.450	79
Virovitičko-podravska	4.887	0	1.609	2.208	154	9.499	773
Požeško-slavonska	3.014	0	0	12	18	4.987	74
Brodsko-posavska	7.929	1	8.709	180	84	9.792	389
Zadarska	8.873	2.146	1.260	2.706	226	10.609	291
Osječko-baranjska	25.062	1	11.981	318	187	26.370	2.778
Šibensko-kninska	2.931	1.468	1.510	0	0	3.673	55
Vukovarsko-srijemska	11.772	4.653	770	11	3	10.873	800
Splitsko-dalmatinska	27.137	1.138	12.966	1.807	111	33.800	4.159
Istarska	19.065	1.207	15.590	4.947	61	22.296	1.200
Dubrovačko-neretvanska	5.858	0	1.379	332	1	8.970	251
Međimurska	10.837	4.193	7.312	396	16	13.362	1.448

Tablica - *Table* **4a.** **Preventivni pregledi u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije bez ugovora s HZZO** - *Preventive examinations in Women's Health Service by county, Croatia 2018 – health facilities and medical offices contracted by the HZZO*

Županija	PREGLEDI Sistematski	Kontrolni	Ciljani	Pregled dojki Broj	od toga patoloških	PAPA-test Broj	od toga patoloških
	Examinations			Breast examinations		PAP-test	
County	*General*	*Control*	*Targetted*	*No.*	*Pathological*	*No.*	*Pathological*
HRVATSKA	**17.767**	**6.652**	**5.522**	**4.632**	**388**	**37.526**	**4.866**
Grad Zagreb	5.024	2.230	1.717	513	94	13.354	1.726
Krapinsko-zagorska	1.150	130	0	209	9	1.716	548
Sisačko-moslavačka	0	0	0	0	0	0	0
Karlovačka	0	0	0	0	0	573	63
Varaždinska	106	454	0	160	0	1.112	57
Koprivničko-križevačka	171	25	0	0	0	705	42
Bjelovarsko-bilogorska	158	11	0	70	5	70	730
Primorsko-goranska	2.037	305	1.667	210	3	3.256	203
Zadarska	3.170	1.061	1.331	1.791	194	5.553	506
Osječko-baranjska	199	19	14	45	9	1.137	82
Šibensko-kninska	3.677	1.594	390	1.516	67	3.928	386
Splitsko-dalmatinska	59	35	23	0	0	69	16
Istarska	1.843	788	378	118	7	5.548	461
Dubrovačko-neretvanska	173	0	2	0	0	505	46

Tablica - *Table* **5.** **Utvrđene bolesti ili stanja u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽENA u Hrvatskoj u 2018. godini (ordinacije s ugovorom HZZO)** - *Diseases and conditions diagnosed by the Women's Health Service (contractual medical offices), Croatia 2018*

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra** / *Code*	**Total**
1.	Tuberkuloza genitourinarnog sustava	A18.1	9
2.	Sifilis	A50-A53	1
3.	Gonokokna infekcija	A54	13
4.	Trihomonijaza	A59	897
5.	Anogenitalni herpes (herpes simpleks)	A60	615
6.	Spolno prenosive klamidijske bolesti	A55-A56	1444
7.	Ostale bolesti koje se prenose spolnim putem	A57-A58 A63-A64	2420
8.	Bolest uzrokovana humanim imunodeficijencijskim virusom (HIV)	B20-B24	1
9.	Kandidijaza	B37	12080
10.	Ostale mikoze	B48-B49	290
11.	Ušljivost (pedikuloza)	B85	20
1.	**Međuzbroj za A00-B99**		**17790**
12.	Zloćudna novotvorina dojke	C50	2221
13.	Zloćudna novotvorina stidnice i rodnice	C51-C52	251
14.	Zloćudna novotvorina vrata maternice (cerviksa)	C53	1045
15.	Zloćudna novotvorina tijela maternice	C54	1975
16.	Zloćudna novotvorina maternice, nespecificirani dio	C55	85
17.	Zloćudna novotvorina jajnika (ovarija)	C56	984
18.	Zloćudna novotvorina ostalih i nespecificiranih ženskih spolnih organa	C57	103
19.	Zloćudna novotvorina posteljice	C58	4
20.	Karcinom in situ dojke	D05	28
21.	Karcinom in situ vrata maternice (cerviksa uterusa)	D09	88
22.	Karcinom in situ ostalih i nespecificiranih spolnih organa	D07	45
23.	Dobroćudna novotvorina dojke	D24	905
24.	Leiomiom maternice	D25	13325
25.	Ostale dobroćudne novotvorine maternice	D26	640
26.	Dobroćudna novotvorina jajnika (ovarija)	D27	8993
27.	Dobroćudna novotvorina ostalih i nespecificiranih ženskih spolnih organa	D28	636
28.	Dobroćudna novotvorina mokraćnih organa	D30	15
29.	Novotvorina ženskih spolnih organa nesigurne ili nepoznate prirode	D39	610
30.	Novotvorina mokraćnih organa nesigurne i nepoznate prirode	D41	8
2.	**Međuzbroj za C00-D48**		**31961**
31.	Anemija zbog manjka željeza	D50	1412
32.	Druge bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava		1802
3.	**Međuzbroj za D50-D89**		**3214**
33.	Poremećaj funkcije jajnika	E28	8264
34.	Poremećaji puberteta, nesvrstani drugamo	E30	83
35.	Druge endokrine bolesti, bolesti pankreasa i bolesti metabolizma		405
4.	**Međuzbroj za E00-E90**		**8752**
36.	Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00-L99	2193
12.	**Međuzbroj za L00-L99**		**2193**
37.	Upala mokraćnog mjehura (cistitis)	N30	6605
38.	Neuromuskularna disfunkcija mokraćnoga mjehura, nesvrstana drugamo	N31	648
39.	Drugi poremećaji mokraćnoga mjehura	N32	229
40.	Uretritis i uretralni sindrom	N34	263
41.	Striktura (suženje) uretre	N35	7
42.	Drugi poremećaji uretre	N36	20
43.	Drugi poremećaji urinarnog sustava	N39	4912
44.	Benigna (dobroćudna) displazija dojki	N60	4854
45.	Upalni poremećaji dojki	N61	231
46.	Hipertrofija dojki	N62	14
47.	Nespecificirana kvrga u dojkama	N63	263
48.	Drugi poremećaji dojki	N64	609

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra** / *Code*	**Total**
49.	Salpingitis i ooforitis	N70	2299
50.	Upala maternice, osim vrata (cerviksa)	N71	490
51.	Upala vrata maternice	N72	13079
52.	Druge zdjelične upale u žena	N73	424
53.	Bolesti Bartholinove žlijezde	N75	1226
54.	Druge upalne bolesti ženskih zdjeličnih organa		46238
55.	Endometrioza	N80	2426
56.	Prolaps ženskih genitala	N81	7629
57.	Fistule koje zahvaćaju ženski spolni sustav	N82	62
58.	Neupalni poremećaji ovarija, jajovoda i širokog ligamenta	N83	9048
59.	Polip ženskoga spolnog sustava	N84	10003
60.	Drugi neupalni poremećaji maternice, izuzevši vrat	N85	4120
61.	Erozija i ektropija vrata maternice	N86	2711
62.	Displazija vrata maternice	N87	20605
63.	Drugi neupalni poremećaji vrata maternice	N88	615
64.	Drugi neupalni poremećaji rodnice, stidnice i međice	N89-N90	12119
65.	Poremećaji menstruacije	N91-N92	41782
66.	Drugo nenormalno maternično i vaginalno krvarenje	N93	3194
67.	Bol i druga stanja povezana sa ženskim spolnim organima i menstruacijskim ciklusom	N94	5792
68.	Menopauzalni i drugi perimenopauzalni poremećaji	N95	46616
69.	Žena s habitualnim pobačajima	N96	699
70.	Ženska neplodnost	N97	9723
71.	Komplikacije povezane s umjetnom oplodnjom	N98	153
72.	Poremećaji genitourinarnog sustava nakon postupaka (operacija) nesvrstani drugamo	N99	455
14.	**Međuzbroj za N00-N99**		**260163**
73.	Izvanmaternična trudnoća	O00	443
74.	Mola hydatidosa i ostali abnormalni produkti začeća	O01-O02	3079
75.	Spontani pobačaj	O03	1932
76.	Legalno induciran (medicinski) pobačaj	O04	658
77.	Ostali i nespecificirani pobačaj	O05-O06	118
78.	Neuspio pokušaj pobačaja	O07	57
79.	Komplikacije nakon pobačaja i izvanmaternične i molarne trudnoće	O008	71
80.	Hipertenzija koja je i prije postojala, kao komplikacija trudnoće, porođaja i babinja	O10-O11	155
81.	Edemi u trudnoći (uzrokovani trudnoćom) i proteinurija bez hipertenzije	O12	219
82.	Hipertenzija u trudnoći (uzrokovana trudnoćom)	O13-O14	550
83.	Eklampsija	O15	9
84.	Hipertenzija u majke, nespecificirana	O16	367
85.	Krvarenje u ranoj trudnoći	O20	13350
86.	Prekomjerno povraćanje u trudnoći (hyperemesis gravidarum)	O21	4663
87.	Bolesti vena kao komplikacije trudnoće	O22	174
88.	Infekcije mokraćnog i spolnog sustava u trudnoći	O23	5849
89.	Dijabetes melitus (šećerna bolest) u trudnoći	O24	2461
90.	Ostale bolesti i komplikacije u trudnoći	O25-O29	2185
91.	Višeplodna trudnoća	O30	574
92.	Komplikacije specifične za višeplodnu trudnoću	O31	31
93.	Zbrinjavanje majke zbog utvrđenog ili suspektnoga nepravilnog stava fetusa	O32	133
94.	Zbrinjavanje majke zbog poznate ili suspektne disproporcije	O33	16
95.	Zbrinjavanje majke zbog poznate ili suspektne abnormalnosti zdjeličnih organa	O34	356
96.	Zbrinjavanje majke zbog poznate ili suspektne abnormalnosti i oštećenja fetusa	O35	86
97.	Zbrinjavanje majke zbog drugih poznatih ili suspektnih problema fetusa	O36	429
98.	Poremećaji amnionske tekućine, ovojnica i posteljice	O40-O43	233
99.	Placenta praevia	O44	76
100.	Prijevremeno odljuštenje posteljice (abruptio placentae)	O45	11
101.	Krvarenje prije porođaja nesvrstano drugamo	O46	181
102.	Lažni trudovi	O47	674
103.	Produžena trudnoća	O48	439
104.	Komplikacije porođaja i rađanja	O60-O75	630

Br/*No*	**Naziv bolesti ili stanja** / *Name of disease or condition*	**Šifra** / *Code*	**Total**
105.	Jednoplodni spontani porođaj	O80	3302
106.	Višeplodni porođaj	O84	12
107.	Sepsa u babinjama (puerperalna sepsa)	O85	5
108.	Druge infekcije u babinjama	O86	204
109.	Bolesti vena kao komplikacije babinja	O87	20
111.	Komplikacije zbog anestezije u babinjama	O89	1
112.	Komplikacije u babinjama nesvrstane drugamo	O90	300
113.	Infekcije dojke i drugi poremećaji dojke i laktacije povezani s trudnoćom i porođajem	O91-O92	603
114.	Porodnička smrt nespecificirana uzroka	O95	1
116.	Smrt zbog posljedica izravna porodničkog uzroka	O97	1
117.	Infektivne i parazitarne bolesti majke koje su svrstane drugamo, kada kompliciraju trudnoću, porođaj i	O98	38
118.	Druge bolesti majke svrstane drugamo, kada kompliciraju trudnoću, porođaj i babinje	O99	2956
15.	**Međuzbroj za O00-O99**		**47652**
119.	Strano tijelo u genitourinarnom sustavu	T19	31
120.	Komplikacije genitourinarnih protetskih naprava, implantata i transplantata	T83	1
121.	Druge ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka		3
19.	**Međuzbroj za S00-T98**		**35**
123.	Postupci u vezi sa sprečavanjem neželjene trudnoće	Z30	39940
124.	Postupci u vezi s oplodnjom	Z31	2266
125.	Pregledi i testovi na trudnoću	Z32	7148
126.	Trudnoća, slučajna (neplanirana)	Z33	741
127.	Nadzor nad normalnom trudnoćom	Z34	34091
128.	Nadzor nad visokorizičnom trudnoćom	Z35	16455
129.	Antenatalni skrining (depistaža)	Z36	1277
130.	Ishod porođaja	Z37	88
131.	Skrb i pretrage nakon porođaja	Z39	16082
132.	Drugi čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom		28462
21.	**Međuzbroj za Z00-Z99**		**146550**
	Ukupno bolesti ili stanja	**A00-Z99**	**518310**

DJELATNOST HITNE MEDICINE - *Emergency Medical Service*

IZVANBOLNIČKA HITNA MEDICINSKA SLUŽBA – *OUT-OF-HOSPITAL EMERGENCY MEDICAL SERVICE*

Djelatnost hitne medicine organizirana je u Republici Hrvatskoj kao javna služba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku po modelu cjelovitog sustava izvanbolničke i bolničke hitne medicine. Hrvatski zavod za hitnu medicinu krovna je nacionalna zdravstvena ustanova za obavljanje djelatnosti hitne medicine, nadležna za provođenje javnih poslova utvrđenih Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Uvjeti, organizacija i način obavljanja djelatnosti hitne medicine utvrđen je Pravilnikom o uvjetima, organizaciji i načinu obavljanja hitne medicine (Narodne novine broj 71/2016). Hrvatski zavod za hitnu medicinu utvrdio je Standard medicinske opreme, medicinskih uređaja i pribora za obavljanje djelatnosti izvanbolničke hitne medicine, Standard vozila i vanjskog izgleda vozila za obavljanje djelatnosti izvanbolničke hitne medicine, Standard zaštitne radne odjeće, obuće i osobne zaštitne opreme radnika u djelatnosti izvanbolničke hitne medicine te Edukacijske programe u izvanbolničkoj hitnoj medicini. Svi navedeni standardi objavljeni su u Narodnim novinama broj 80/2016.

Od kraja 2012. godine izvanbolnička hitna medicinska služba organizirana je po jedinstvenom modelu u cijeloj Republici Hrvatskoj kroz županijske zavode za hitnu medicinu. Županijski zavodi za hitnu medicinu su zdravstvene ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, koje provode mjere hitne medicine na području svoje jedinice područne (regionalne) samouprave i prema potrebi osiguravaju suradnju u pružanju hitne medicine sa susjednim jedinicama područne (regionalne) samouprave. Pravilnik o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje djelatnosti hitne medicine (Narodne novine broj 71/2016) utvrđuje sastav timova (T1 i T2) u izvanbolničkoj hitnoj medicinskoj službi. Svaki županijski zavod za hitnu medicinu ima središnju medicinsko prijavno-dojavnu jedinicu u kojoj medicinski dispečeri primaju sve pozive na broj 194 te utvrđuju stupanj hitnosti temeljem nacionalnog Hrvatskog indeksa prijema hitnog poziva za medicinsku prijavno-dojavnu jedinicu. Medicinsko prijavno-dojavna jedinica je centralno mjesto svakog županijskog zavoda za hitnu medicinu u kojem se koordinira i organizira rad svih timova na terenu na području nadležne županije.

Raspored timova po ispostavama županijskih zavoda za hitnu medicinu utvrđen je Mrežom hitne medicine (Narodne novine broj 49/2016, 67/2017), prema kojoj je 709 timova T1 raspoređeno je u 120 ispostava, a 205 timova T2 u 43 ispostave županijskih zavoda za hitnu medicinu. Na 31 lokacija u Republici Hrvatskoj hitna medicinska skrb organizirana je kroz timove pripravnosti na slabo naseljenim i izoliranim područjima.

Prema podacima iz Registra djelatnika hitne medicinske službe u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2018. godine u izvanbolničkoj hitnoj medicinskoj službi radilo je 2.335 zdravstvenih djelatnika, od toga 812 liječnika i 1.523 medicinskih sestara-medicinskih tehničara. Od ukupno 812 liječnika zaposlenih u izvanbolničkoj hitnoj medicini njih 102 su specijalisti hitne medicine. Od ukupno 1.523 medicinskih sestara-medicinskih tehničara koji rade u izvanbolničkoj hitnoj medicinskoj službi njih 1.270 ima završeno srednje školsko obrazovanje, 234 je prvostupnica/prvostupnika sestrinstva, osam je diplomiranih medicinskih sestara-medicinskih tehničara i 11 magistra sestrinstva.

Tijekom 2018. godine izvanbolnička hitna medicinska služba imala je ukupno 792.169 intervencija, što je gotovo identično broju intervencija u 2017. godini (796.982). Od ukupnog broja intervencija 2018. godine njih 347.720/ 43.89% je bilo na terenu (javnom mjestu i stanu), a 444.449/56.11% u ambulantama županijskih zavoda za hitnu medicinu, što je također gotovo identično podacima za 2017. godinu. Prema prioritetu intervencije dijelimo na crvene-prioritet A, žute-prioritet H i zelene-prioritet V. Prioritet A (crveni) označava situacije i stanja koja su opasna po život ili bi to iznenada mogla postati. Prioritet H (žuti) označava potencijalno opasne situacije i stanja koja mogu ugroziti životne funkcije ili situacije i stanja koja zahtijevaju pregled liječnička. Prioritet V (zeleni) označava situacije i stanja koja ne zahtijevaju hitnu medicinsku skrb. Gledajući prema stupnju hitnosti ukupni broj intervencija u 2018. godini bio je: 86.017/10.86% intervencija prioriteta A (crveni), 283.429/35.78% prioriteta H (žuti) i 421.255/53.18% prioriteta V (zeleni), što su također podaci bez bitnog odstupanja u odnosu na 2017. godinu. Podaci i dalje ukazuju na veliko opterećenje izvanbolničke hitne medicinske službe intervencijama prioriteta V –nehitnim pacijentima, koji ne zahtijevaju hitnu medicinsku skrb već skrb drugih djelatnosti u zdravstvenom sustavu.

[The Croatian Institute of Emergency Medicine (CIEM) is the national umbrella health facility practicing emergency medicine, and is competent for carrying out public tasks, as ascertained by the Health Care Act. CIEM, among other things, coordinates, professionally guides and supervises the work of county institutes of emergency medicine (EMIs), proposes the structure of the emergency medicine network, establishes standards of medical equipment, medical devices and ambulances, defines legally binding standards of operative procedures, work protocols and algorithms of conduct, organizes training programs in pre-hospital emergency medicine, collects data and runs emergency medicine registries.]

Since late 2012, the pre-hospital Emergency Medical Service (EMS) has been organized uniformly in all parts of Croatia through county emergency medicine institutes. The

EMIs are health facilities at the local (regional) self-government level carrying out measures of emergency medicine within own local (regional) branch units and, as needed, cooperating on emergency measures with neighboring local (regional) units. Every county EMI has a central medical dispatching unit where dispatchers take in all calls directed to 194 and establish the level of urgency based on the national medical dispatching unit emergency call index. The medical dispatching unit is the central point of every county EMI, coordinating and organizing the work of all field teams within the jurisdiction of the competent county.

The distribution of teams by EMI branch unit is elaborated by the Emergency Medicine Network (OG No. 49/2016, 67/2017). The Ordinance on the minimum spatial, labor and medico-technical equipment requirements in emergency medicine (OG No. 71/16) regulates team makeup (T1 and T2) in pre-hospital EMS. In keeping with the Emergency Medicine Network, 709 T1 teams operate in 120 branch units, and 205 T2 teams in 43 branch units. On 31 locations in Croatia, emergency medical care is provided by standby teams in scarcely populated and isolated areas.

According to the national Emergency Medical Professionals Registry, on 31 December 2018, a total of 2,335 health professionals worked in pre-hospital EMS, whereof 812 physicians and 1,523 nurses/technicians. Of the overall 812 physicians, 102 were emergency medicine specialists and one specialized surgeon. Of the overall 1,523 nurses/technicians, 1,270 had high school education, 234 a bachelor's degree in nursing, 8 were nursing graduates and 11 had a master's degree in nursing.

In 2018, the reported number of interventions in pre-hospital EMS was 792,169: whereof 347,720 (43.89 %) were field interventions (public place or home), and 444,449 (56.11 %) interventions in reanimation rooms of county EMIs. According to the priority interventions are divided to red priority A, yellow priorities H and green priorities V. Priority A (red) indicates situations or conditions that are or might suddenly become life-threatening. Priority H (yellow) denotes potentially dangerous situations or conditions which might endanger vital functions or require medical attention. Priority V (green) stands for situations or conditions that do not require emergency medical care. Out of the total interventions, 86,017 (10.86 %) were of priority A (red), 282,429 (35.78 %) of priority H (yellow) and 421,255 (53.18 %) of priority V (green). The interventions data warn about the great burden of Priority V – nonurgent patients (requiring non-emergency medical care) on pre-hospital EMS]

Tablica - *Table* **1.** **Broj stanovnika za koje se osigurava hitna medicinska skrb, broj timova, broj zdravstvenih djelatnika te broj vozila u izvanbolničkoj djelatnosti HITNE MEDICINE po županijama u 2018. godini** - *Population receiving emergency medical care, number of teams, health professionals and ambulances in out-of-hospital EMERGENCY MEDICAL SERVICE by county, Croatia 2018*

ŽUPANIJA - *COUNTY*	Broj stanovnika* - *Population*	Broj timova** - *No. teams*		Broj zdravstvenih djelatnika - *No. health professionals*								Vozači - *drivers*	Broj vozila - *No. ambulances*
		T1	T2	Dr. med. *MD*	spec. HM *EM specialist*	spec. kirurg. *surgeon*	spec. anestez. *anesthesi-ologist*	med. sestre-med. tehn. *Nurses-tech.*	bacc. med. techn.	dipl. med. techn.	mag. med. techn.		
HRVATSKA - *Croatia*	**4.284.889**	**709**	**205**	**707**	**102**	**1**	**2**	**1.270**	**234**	**8**	**11**	**805**	**412**
Grad Zagreb	790.017	69	10	59	25			75	11	1	2	67	30
Bjelovarsko-bilogorska	119.764	25	5	18	2			39	7		1	24	14
Brodsko-posavska	158.575	20	10	16	2			42	10	1	4	18	13
Dubrovačko-neretvanska	122.568	40	10	43	1			72	6	1		52	23
Istarska	208.055	40	5	48	8			69	8	1		57	27
Karlovačka	128.899	35	5	28	2			58	19			15	12
Koprivničko-križevačka	115.584	15	5	15	2			44	9			16	6
Krapinsko-zagorska	132.892	34	6	40			1	45	18	1		34	15
Ličko-senjska	50.927	25	15	19	1			53	11			39	20
Međimurska	113.804	15	5	12	3			25	9			14	8
Osječko-baranjska	305.032	45	5	40	5			81	1		2	56	20
Požeško-slavonska	78.034	10	10	5	2			34	8			8	6
Primorsko-goranska	296.195	45	25	46	13			69	17	1		66	46
Sisačko-moslavačka	172.439	35	15	27	6	1		61	16		1	42	13
Splitsko-dalmatinska	454.798	80	25	98	17			132	33		1	90	41
Šibensko-kninska	109.375	30	5	29	1			55	7			27	16
Varaždinska	175.951	25	0	28	3			25	11			24	9
Virovitičko-podravska	84.836	16	14	9	2		1	47	5	1		22	10
Vukovarsko-srijemska	179.521	25	10	18	1			66	3			18	14
Zadarska	790.017	69	10	59	25			75	11	1	2	67	30
Zagrebačka	317.606	45	5	67	6			86	14	1		79	38

*Podaci Državnog zavoda za statistiku (Popis stanovništva 2011. godine) – *CBS data (2011 Census)*
** Mreža hitne medicine (Narodne novine broj 49/2016, 67/2017) – *Emergency Medicine Network (OG No. 49/2016, 67/2017)*

Podaci: Hrvatski zavod za hitnu medicinu
Data: Croatian Institute of Emergency Medicine

Tablica – *Table* **2. Broj intervencija u izvanbolničkoj djelatnosti HITNE MEDICINE po županijama u 2018. godini –** *Interventions in out-of-hospital EMERGENCY MEDICAL SERVICE by county, Croatia 2018*

ZAVOD ZA HITNU MEDICINU - *INSTITUTE OF EMERGENCY MEDICINE*	Prioritet *Priority*	Javno mjesto *Public place*	Stan *Home*	Teren *Field*	Prostor za reanimaciju *Reanimation room*	Ukupno *Total*
Bjelovarsko-bilogorske županije	A	1231 / 41.29%	1750 / 58.71%	2981 / 97.71%	70 / 2.29%	3051 / 24.87%
	H	1199 / 26.18%	3380 / 73.82%	4579 / 61.38%	2881 / 38.62%	7460 / 60.80%
	V	11 / 39.29%	17 / 60.71%	28 / 1.62%	1703 / 98.38%	1731 / 14.11%
	Ukupno	**2441 / 32.17%**	**5147 / 67.83%**	**7588 / 61.84%**	**4682 / 38.16%**	**12270**
Brodsko-posavske županije	A	1338 / 29.03%	3269 / 70.93%	4609 / 97.40%	123 / 2.60%	4732 / 19.34%
	H	1223 / 21.94%	4350 / 78.04%	5574 / 68.99%	2505 / 31.01%	8079 / 33.02%
	V	156 / 57.99%	112 / 41.64%	269 / 2.33%	11268 / 97.67%	11537 / 47.16%
	Ukupno	**2717 / 25.99%**	**7732 / 73.96%**	**10454 / 42.73%**	**14011 / 57.27%**	**24465**
Dubrovačko-neretvanske županije	A	2040 / 55.92%	1607 / 44.05%	3648 / 87.21%	535 / 12.79%	4183 / 9.11%
	H	1743 / 34.89%	3250 / 65.05%	4996 / 57.17%	3743 / 42.83%	8739 / 19.03%
	V	164 / 38.59%	256 / 60.24%	425 / 1.29%	32423 / 98.71%	32848 / 71.54%
	Ukupno	**3950 / 43.17%**	**5114 / 55.90%**	**9149 / 19.93%**	**36768 / 80.07%**	**45917**
Grada Zagreba	A	1863 / 73.14%	684 / 26.86%	2547 / 99.84%	4 / 0.16%	2551 / 2.92%
	H	6887 / 55.62%	5496 / 44.38%	12383 / 86.71%	1898 / 13.29%	14281 / 16.36%
	V	14969 / 24.09%	47173 / 75.91%	62142 / 88.18%	8331 / 11.82%	70473 / 80.72%
	Ukupno	**23719 / 30.78%**	**53353 / 69.22%**	**77072 / 88.28%**	**10233 / 11.72%**	**87305**
Istarske županije	A	1993 / 56.06%	1560 / 43.88%	3555 / 95.41%	171 / 4.59%	3726 / 8.29%
	H	3914 / 35.64%	7064 / 64.33%	10981 / 63.88%	6210 / 36.12%	17191 / 38.23%
	V	512 / 56.39%	396 / 43.61%	908 / 3.79%	23038 / 96.21%	23946 / 53.25%
	Ukupno	**6419 / 41.56%**	**9020 / 58.40%**	**15444 / 34.34%**	**29527 / 65.66%**	**44971**
Karlovačke županije	A	662 / 45.50%	793 / 54.50%	1455 / 98.11%	28 / 1.89%	1483 / 7.03%
	H	2315 / 28.61%	5776 / 71.38%	8092 / 81.33%	1857 / 18.67%	9949 / 47.18%
	V	514 / 48.77%	540 / 51.23%	1054 / 10.99%	8536 / 89.01%	9590 / 45.48%
	Ukupno	**3491 / 32.93%**	**7109 / 67.06%**	**10601 / 50.27%**	**10487 / 49.73%**	**21088**
Koprivničko-križevačke županije	A	1532 / 46.57%	1758 / 53.43%	3290 / 96.76%	110 / 3.24%	3400 / 11.23%
	H	2197 / 46.15%	2564 / 53.85%	4761 / 72.54%	1802 / 27.46%	6563 / 21.67%
	V	116 / 80.56%	28 / 19.44%	144 / 0.71%	20149 / 99.29%	20293 / 67.01%
	Ukupno	**3845 / 46.91%**	**4350 / 53.07%**	**8196 / 27.06%**	**22087 / 72.94%**	**30283**
Krapinsko-zagrorske županije	A	1265 / 41.41%	1789 / 58.56%	3055 / 97.60%	75 / 2.40%	3130 / 11.64%
	H	3176 / 34.48%	6035 / 65.51%	9212 / 79.41%	2388 / 20.59%	11600 / 43.15%
	V	533 / 30.61%	1208 / 69.39%	1741 / 14.42%	10334 / 85.58%	12075 / 44.92%
	Ukupno	**4975 / 35.51%**	**9032 / 64.46%**	**14011 / 52.12%**	**12872 / 47.88%**	**26883**
Ličko-senjske županije	A	871 / 55.83%	689 / 44.17%	1560 / 94.78%	86 / 5.22%	1646 / 7.87%
	H	1812 / 39.90%	2729 / 60.10%	4541 / 66.20%	2319 / 33.80%	6860 / 32.78%
	V	269 / 44.03%	341 / 55.81%	611 / 4.94%	11759 / 95.06%	12370 / 59.12%
	Ukupno	**2952 / 43.97%**	**3760 / 56.01%**	**6713 / 32.08%**	**14212 / 67.92%**	**20925**
Međimurske županije	A	609 / 38.47%	974 / 61.53%	1583 / 97.84%	35 / 2.16%	1618 / 9.82%
	H	982 / 21.32%	3625 / 78.68%	4607 / 93.03%	345 / 6.97%	4952 / 30.05%
	V	304 / 39.84%	459 / 60.16%	763 / 7.71%	9128 / 92.29%	9891 / 60.02%
	Ukupno	**1895 / 27.25%**	**5058 / 72.75%**	**6953 / 42.19%**	**9526 / 57.81%**	**16479**
Osječko-baranjske županije	A	1661 / 40.53%	2437 / 59.47%	4098 / 96.77%	137 / 3.23%	4235 / 15.72%
	H	3052 / 24.40%	9457 / 75.60%	12509 / 74.33%	4320 / 25.67%	16829 / 62.46%
	V	803 / 38.44%	1285 / 61.51%	2089 / 36.31%	3665 / 63.69%	5754 / 21.35%
	Ukupno	**5516 / 29.50%**	**13179 / 70.49%**	**18696 / 69.39%**	**8249 / 30.61%**	**26945**
Požeško-slavonske županije	A	610 / 33.83%	1193 / 66.17%	1803 / 97.51%	46 / 2.49%	1849 / 9.88%
	H	675 / 21.91%	2406 / 78.09%	3081 / 87.21%	452 / 12.79%	3533 / 18.89%
	V	31 / 25.41%	91 / 74.59%	122 / 0.92%	13194 / 99.08%	13316 / 71.18%
	Ukupno	**1316 / 26.29%**	**3690 / 73.71%**	**5006 / 26.76%**	**13701 / 73.24%**	**18707**
Primorsko-goranske županije	A	2329 / 46.55%	2672 / 53.41%	5003 / 97.94%	105 / 2.06%	5108 / 11.01%
	H	6380 / 35.41%	11635 / 64.57%	18018 / 86.32%	2856 / 13.68%	20874 / 45.00%
	V	2203 / 44.87%	2704 / 55.07%	4910 / 24.14%	15433 / 75.86%	20343 / 43.86%
	Ukupno	**10912 / 39.07%**	**17011 / 60.90%**	**27932 / 60.22%**	**18451 / 39.78%**	**46383**
Sisačko-moslavačke županije	A	2932 / 62.29%	1772 / 37.65%	4707 / 94.88%	254 / 5.12%	4961 / 11.06%
	H	5776 / 54.39%	4844 / 45.61%	10620 / 67.51%	5112 / 32.49%	15732 / 35.08%
	V	255 / 56.67%	195 / 43.33%	450 / 1.87%	23609 / 98.13%	24059 / 53.65%
	Ukupno	**8964 / 56.81%**	**6811 / 43.17%**	**15778 / 35.18%**	**29069 / 64.82%**	**44847**
Splitsko-dalmatinske županije	A	5115 / 51.53%	4800 / 48.36%	9926 / 94.40%	589 / 5.60%	10515 / 7.71%
	H	7706 / 32.34%	16106 / 67.60%	23825 / 41.34%	33811 / 58.66%	57636 / 42.27%
	V	478 / 35.22%	873 / 64.33%	1357 / 1.99%	66743 / 98.01%	68100 / 49.94%
	Ukupno	**13305 / 37.88%**	**21781 / 62.02%**	**35122 / 25.76%**	**101246 / 74.24%**	**136368**

ZAVOD ZA HITNU MEDICINU - *INSTITUTE OF EMERGENCY MEDICINE*	**Prioritet**	**Javno mjesto**	**Stan**	**Teren**	**Prostor za reanimaciju**	**Ukupno**
	Priority	*Public place*	*Home*	*Field*	*Reanimation room*	*Total*
Šibensko-kninske županije	**A**	1795 / 36.03%	3187 / 63.97%	4982 / 97.71%	117 / 2.29%	5099 / 24.44%
	H	1519 / 24.48%	4686 / 75.51%	6206 / 69.14%	2770 / 30.86%	8976 / 43.02%
	V	125 / 37.54%	207 / 62.16%	333 / 4.96%	6383 / 95.04%	6716 / 32.19%
	Ukupno	**3440 / 29.84%**	**8080 / 70.09%**	**11528 / 55.25%**	**9336 / 44.75%**	**20864**
Varaždinske županije	**A**	1142 / 32.02%	2425 / 67.98%	3567 / 97.57%	89 / 2.43%	3656 / 16.42%
	H	1286 / 23.08%	4285 / 76.92%	5571 / 47.90%	6060 / 52.10%	11631 / 52.23%
	V	183 / 44.42%	229 / 55.58%	412 / 5.90%	6570 / 94.10%	6982 / 31.35%
	Ukupno	**2611 / 27.34%**	**6939 / 72.66%**	**9550 / 42.88%**	**12719 / 57.12%**	**22269**
Virovitičko-podravske županije	**A**	695 / 39.67%	1055 / 60.22%	1752 / 94.96%	93 / 5.04%	1845 / 11.24%
	H	1163 / 26.88%	3164 / 73.12%	4327 / 50.99%	4159 / 49.01%	8486 / 51.70%
	V	50 / 39.68%	76 / 60.32%	126 / 2.08%	5929 / 97.92%	6055 / 36.89%
	Ukupno	**1910 / 30.77%**	**4296 / 69.20%**	**6208 / 37.82%**	**10207 / 62.18%**	**16415**
Vukovarsko-srijemske županije	**A**	1262 / 35.45%	2298 / 64.55%	3560 / 95.80%	156 / 4.20%	3716 / 14.10%
	H	1745 / 27.80%	4531 / 72.20%	6276 / 69.05%	2813 / 30.95%	9089 / 34.48%
	V	286 / 35.09%	529 / 64.91%	815 / 6.05%	12647 / 93.95%	13462 / 51.07%
	Ukupno	**3293 / 30.92%**	**7358 / 69.08%**	**10651 / 40.41%**	**15709 / 59.59%**	**26360**
Zadarske županije	**A**	2613 / 43.83%	3347 / 56.15%	5961 / 97.74%	138 / 2.26%	6099 / 12.19%
	H	2814 / 25.63%	8166 / 74.36%	10981 / 67.55%	5276 / 32.45%	16257 / 32.49%
	V	245 / 40.63%	358 / 59.37%	603 / 2.18%	27030 / 97.82%	27633 / 55.22%
	Ukupno	**5672 / 32.33%**	**11871 / 67.66%**	**17545 / 35.06%**	**32498 / 64.94%**	**50043**
Zagrebačke županije	**A**	4009 / 44.94%	4898 / 54.90%	8921 / 94.76%	493 / 5.24%	9414 / 17.97%
	H	2655 / 20.36%	10378 / 79.57%	13042 / 69.70%	5670 / 30.30%	18712 / 35.72%
	V	499 / 32.03%	1058 / 67.91%	1558 / 6.47%	22523 / 93.53%	24081 / 45.97%
	Ukupno	**7163 / 30.45%**	**16334 / 69.44%**	**23523 / 44.91%**	**28859 / 55.09%**	**52382**
HRVATSKA	**A**	37567 / 45.50%	44957 / 54.45%	82563 / 95.98%	3454 / 4.02%	86017 / 10.86%
	H	60219 / 32.70%	123927 / 67.29%	184182 / 64.98%	99247 / 35.02%	283429 / 35.78%
	V	22706 / 28.08%	58135 / 71.90%	80860 / 19.20%	340395 / 80.80%	421255 / 53.18%
	Ukupno	**120506 / 34.66%**	**227025 / 65.29%**	**347720 / 43.89%**	**444449 / 56.11%**	**792169**

Tablica - *Table* **3.** **Utvrđene bolesti ili stanja u izvanbolničkoj djelatnosti HITNE MEDICINSKE POMOĆI u Hrvatskoj u 2018. godini** - *Diseases and conditions diagnosed by the out-of-hospital Medical Emergency Service, Croatia 2018*

Broj	**NAZIV BOLESTI ILI STANJA** / *NAME OF DISEASE/CONDITION*	**ŠIFRA MKB** / *ICD CODE*	**Dob**/*Age* **0-6 god.**/*yrs.*		**Dob**/*Age* **7-19 god.**/*yrs.*		**Dob**/*Age* **20-64 god.**/*yrs.*		**Dob**/*Age* **65 + god.**/*yrs.*		**Ukupno** / *Total*
			M / *M*	**Ž** / *F*	**M** / *M*	**Ž** / *F*	**M** / *M*	**Ž** / *F*	**M** / *M*	**Ž** / *F*	
1.	Zarazne bolesti probavnog sustava – *Intestinal infectious diseases*	A00-A09	382	307	430	454	1544	1877	617	1091	**6702**
2.	Tuberkuloza dišnih putova – *Respiratory tuberculosis*	A15-A16	0	0	1	0	8	1	1	3	**14**
3.	Tuberkuloza drugih organa – *Tuberculosis of other organs*	A17-A19	0	0	0	0	0	1	1	1	**3**
4.	Hripavac (pertussis) – *Whooping cough*	A37	0	3	1	1	0	0	0	0	**5**
5.	Šarlah (scarlatina) – *Scarlet fever*	A38	59	56	20	16	2	3	0	2	**158**
6.	Druge bakterijske bolesti (osim A37 i A38) – *Other bacterial diseases (except A37 i A38)*	A20-A49	33	34	18	13	281	174	289	394	**1236**
7.	Sifilis - Syphilis	A50-A53	0	0	0	0	1	0	0	0	**1**
8.	Gonokokna infekcija – *Gonococcal infection*	A54	0	0	0	0	4	3	1	0	**8**
9.	Varicela, morbili i rubeola – *Varicella, measles and rubella*	B01, B05, B06	159	148	89	88	78	83	1	4	**650**
10.	Bolest uzrokovana HIV-om – *HIV disease*	B20-B24	0	0	0	0	6	1	0	0	**7**
11.	Kandidijaza - *Candidiasis*	B37	24	37	11	6	36	60	9	19	**202**
12.	Helmintijaze - *Helminthiases*	B65-B83	33	31	16	30	18	15	5	2	**150**
13.	Ostale zarazne i parazitne bolesti – *Other infectious and parasitic disease*		305	258	244	236	915	976	325	493	**3752**
I	**Međuzbroj za A00 - B99 - *Subtotal***		**995**	**874**	**830**	**844**	**2893**	**3194**	**1249**	**2009**	**12888**
14.	Zloćudna novotvorina želuca - *Malignant stomach neoplasm*	C16	0	0	0	0	58	53	130	105	**346**
15.	Zloćudna novotvorina završnog debelog crijeva (rektuma) - *Malignant rectum neoplasm*	C20	0	0	0	0	92	81	149	91	**413**
16.	Zloćudna novotvorina dušnika (traheje), dušnice (bronha) i pluća - *Malignant trachea, bronchus and lung neoplasm*	C33-C34	0	0	0	0	748	366	1083	438	**2635**
17.	Zloćudni melanom kože - *Malignant skin neoplasm*	C43	0	1	0	0	38	56	47	22	**164**
18.	Zloćudna novotvorina dojke - *Malignant breast neoplasm*	C50	0	0	0	0	37	294	11	277	**619**
19.	Zloćudna novotvorina vrata maternice - *Malignant neoplasm of cervix uteri*	C53	0	0	0	0	0	96	0	35	**131**
20.	Zloćudna novotvorina limfnoga, hematopoetičnog i srodnog tkiva - *Malignant neoplasm of lymphoid, hematopoietic and related tissue*	C81-C97	11	3	7	5	76	75	195	172	**544**
21.	Ostale zloćudne novotvorine - *Other malignant neoplasms*		7	5	13	4	1429	727	2011	1244	**5440**
22.	Novotvorine in situ i dobroćudne novotvorine nepoznate prirode - *In situ neoplasms and benign neoplasms of unknown behavior*	D00-D48	3	6	18	16	242	224	245	162	**916**
II	**Međuzbroj za C00 - D48 - *Subtotal***		**21**	**15**	**38**	**25**	**2720**	**1972**	**3871**	**2546**	**11208**
23.	Anemije zbog manjka željeza– *Iron deficiency anemia*	D50	1	3	1	3	33	51	70	113	**275**
24.	Druge bolesti krvi i krvotvornih organa - *Other diseases of the blood and blood-forming organs*	D51-D77	10	14	8	11	67	135	152	120	**517**
25.	Neki poremećaji imunološkog sustava - *Certain disorders involving the immune system*	D80-D89	0	1	1	0	1	4	2	1	**10**
III	**Međuzbroj za D50-D89 - *Subtotal***		**11**	**18**	**10**	**14**	**101**	**190**	**224**	**234**	**802**
26.	Poremećaji štitnjače– *Disorders of the thyroid gland*	E00-E07	0	1	1	12	28	109	15	36	**202**
27.	Dijabetes melitus - *Diabetes mellitus*	E10-E14	14	7	30	28	557	328	557	749	**2270**
28.	Pretilost - *Obesity*	E65-E66	0	0	0	0	4	5	2	1	**12**
29.	Ostale endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma - *Other endocrine, nutritional and metabolic diseases*		22	14	33	48	864	503	782	1110	**3376**
IV	**Međuzbroj za E00 - E90 - *Subtotal***		**36**	**22**	**64**	**88**	**1453**	**945**	**1356**	**1896**	**5860**
30.	Demencija - *Dementia*	F00-F03	0	0	0	0	44	29	716	1110	**1899**
31.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola – *Mental and behavioural disorders due to use of alcohol*	F10	0	0	567	251	6598	1324	886	203	**9829**
32.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima - *Mental and behavioural disorders due to psychoactive substance use*	F11-F19	0	0	127	48	1049	360	28	58	**1670**
33.	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji - *Schizophrenia, schizotypal and delusional disorders*	F20-F29	0	0	123	68	2096	1557	250	421	**4515**
34.	Neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatoformni poremećaji - *Neurotic, stress-related and somatoform disorders*	F40-F48	0	0	371	759	3780	5481	566	1546	**12503**

Tablica - *Table* **3.** **nastavak** – *continuation* **1**

Broj	NAZIV BOLESTI ILI STANJA / *NAME OF DISEASE/CONDITION*	ŠIFRA MKB / *ICD CODE*	Dob/*Age* 0-6 god./*yrs.*		Dob/*Age* 7-19 god./*yrs.*		Dob/*Age* 20-64 god./*yrs.*		Dob/*Age* 65 + god./*yrs.*		Ukupno / *Total*
35.	Duševna zaostalost - *Mental retardation*	F70-F79	1	0	57	27	86	48	2	2	**223**
36.	Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja - *Other mental and behavioural disorders*		12	11	354	261	1678	1683	827	1333	**6159**
V	**Međuzbroj za F00 - F99 – *Subtotal***		**13**	**11**	**1599**	**1414**	**15331**	**10482**	**3275**	**4673**	**36798**
37.	Ekstrapiramidalni i poremećaji kretanja – *Extrapyramidal and movement disorders*	G20-G26	2	5	9	3	75	50	210	161	**515**
38.	Epilepsija - *Epilepsy*	G40-G41	127	141	479	481	2873	1926	798	579	**7404**
39.	Migrena i ostali sindromi glavobolje – *Migraine and other headache syndromes*	G43-G44	22	34	129	273	1210	3853	296	531	**6348**
40.	Cerebralna paraliza i ostali paralitički sindromi - *Cerebral palsy and other paralytic syndromes*	G80-G83	4	1	10	11	78	51	103	81	**339**
41.	Ostale bolesti i poremećaji živčanog sustava – *Other diseases and disorders of the nervous system*		29	23	42	49	1126	1048	1423	1553	**5293**
VI	**Međuzbroj za G00 - G99 - *Subtotal***		**184**	**204**	**669**	**817**	**5362**	**6928**	**2830**	**2905**	**19899**
42.	Konjuktivitis - *Conjunctivitis*	H10	594	450	629	439	3886	1926	492	404	**8820**
43.	Katarakta i druge bolesti leće – *Cataract and other diseases of lens*	H25-H28	0	0	0	0	11	14	24	34	**83**
44.	Glaukom - *Glaucoma*	H40-H42	0	0	0	0	26	13	17	25	**81**
45.	Strabizam - *Strabismus*	H49-H50	0	2	0	0	6	2	2	1	**13**
46.	Poremećaji refrakcije i akomodacije – *Disorders of refraction and accommodation*	H52	0	0	1	0	7	1	1	0	**10**
47.	Ostale bolesti oka i adneksa – *Other diseases of the eye and adnexa*		87	88	206	169	1550	829	326	257	**3512**
VII	**Međuzbroj za H00 - H59 - *Subtotal***		**681**	**540**	**836**	**608**	**5486**	**2785**	**862**	**721**	**12519**
48.	Upala srednjeg uha i druge bolesti srednjeg uha i mastoida – *Otitis media and other diseases of middle ear and mastoid*	H65-H75	1391	1144	726	759	1234	1144	99	123	**6620**
49.	Oštećenje sluha – *Hearing loss*	H90-H91	0	0	5	2	39	24	13	11	**94**
50.	Ostale bolesti uha i mastoidnog nastavka – *Other diseases of the ear and mastoid process*		1375	1254	1379	1601	3868	3203	624	736	**14040**
VIII	**Međuzbroj za H60 - H95 – *Subtotal***		**2766**	**2398**	**2110**	**2362**	**5141**	**4371**	**736**	**870**	**20754**
51.	Akutna reumatska vrućica – *Acute rheumatic fever*	I00-I02	2	0	1	0	2	0	1	1	**7**
52.	Kronične reumatske srčane bolesti – *Chronic rheumatic heart disease*	I05-I09	0	0	0	0	8	0	3	4	**15**
53.	Hipertenzivne bolesti – *Hypertensive disease*	I10-I15	8	20	76	31	6979	7604	5054	10611	**30383**
54.	Akutni infarkt miokarda – *Acute myocardial infarction*	I21-I23	1	6	2	0	1556	439	1238	1078	**4320**
55.	Druge ishemične bolesti srca – *Other ishaemic heart disease*	I20, I24-I25	2	0	14	9	1160	630	1269	1395	**4479**
56.	Druge srčane bolesti – Other heart diseases	I26-I52	23	20	98	75	3459	2069	5682	7318	**18744**
57.	Cerebrovaskularni inzult - Stroke	I60-I64	2	3	6	5	1235	703	3432	4563	**9949**
58.	Druge cerebrovaskularne bolesti – *Other cerebrovascular diseases*	I65-I68	0	1	0	0	83	79	207	242	**612**
59.	Posljedice cerebrovaskularne bolesti – *Sequelae of cerebrovascrular disease*	I69	0	0	0	0	75	55	258	295	**683**
60.	Ateroskleroza - *Atherosclerosis*	I70	0	0	0	0	31	7	44	31	**113**
61.	Bolesti vena (embolija, tromboza, varices) – *Diseases of veins (embolism, thromosis, varicose veins)*	I80-I87	0	0	16	14	693	564	525	846	**2658**
62.	Ostale bolesti cirkulacijskog sustava – *Other diseases of the circulatory system*		15	5	56	117	747	841	1432	1791	**5004**
IX	**Međuzbroj za I00 - I99 - *Subtotal***		**53**	**55**	**269**	**251**	**16028**	**12991**	**19145**	**28175**	**76967**
63.	Akutne infekcije gornjega dišnoga sustava – *Acute upper respiratory infections*	J00-J06	4935	3962	3371	3733	7241	8324	936	1111	**33613**
64.	Gripa (influenca) - *Influenza*	J10-J11	29	32	78	77	418	416	125	172	**1347**
65.	Pneumonija - *Pneumonia*	J12-J18	201	168	126	129	1144	800	2317	2336	**7221**
66.	Akutni bronhitis i akutni bronhiolitis – *Acute bronchitis and acute bronchiolitis*	J20-J21	1170	711	347	272	1162	1282	715	1009	**6668**
67.	Bronhitis, emfizem, astma, druge kronične opstruktivne bolesti pluća – *Bronchitis, emphysema, asthma and other chronic obstructive pulmonary disease*	J40-J44 J47	236	122	105	55	1906	1728	4393	3038	**11583**
68.	Plućne bolesti uzrokovane vanjskim agensima, pneumokonioze – *Lung diseases due to external agents, pneumoconiosis*	J60-J70	1	1	6	7	27	40	31	18	**131**
69.	Ostale bolesti dišnog sustava – *Other diseases of the respiratory system*		369	212	571	461	2118	2263	2086	2337	**10417**
X	**Međuzbroj za J00 - J99 - *Subtotal***		**6941**	**5208**	**4604**	**4734**	**14016**	**14853**	**10603**	**10021**	**70980**

Tablica - *Table* **3.** **nastavak** – *continuation* **2**

Broj	**NAZIV BOLESTI ILI STANJA /** *NAME OF DISEASE/CONDITION*	**ŠIFRA MKB** / *ICD CODE*	**Dob/***Age* **0-6 god./***yrs.*		**Dob/***Age* **7-19 god./***yrs.*		**Dob/***Age* **20-64 god./***yrs.*		**Dob/***Age* **65 + god./***yrs.*		**Ukupno /** *Total*
70.	Bolesti usne šupljine, žlijezda slinovnica i čeljusti – *Diseases of oral cavity, salivary glands and jaws*	K00-K14	142	137	317	263	1589	1380	205	206	**4239**
71.	Ulkus želuca i duodenuma (gastroduodenalni) – *Gastroduodenal ulcer*	K25-K27	0	0	1	4	74	45	53	45	**222**
72.	Akutna upala crvuljka (apendicitis) - *Appendicitis*	K35	24	17	124	117	176	163	28	28	**677**
73.	Preponska kila (ingvinalna hernija) – *Inguinal hernia*	K40	16	2	13	1	227	22	287	67	**635**
74.	Ostale hernije trbušne šupljine – *Other ventral hernias*	K41-K46	4	4	3	0	79	42	55	109	**296**
75.	Bolesti jetre – *Diseases of the liver*	K70-K77	0	0	5	1	322	83	230	82	**723**
76.	Žučni kamenci i upala žučnjaka – *Cholelithiasis and cholecystitis*	K80-K81	2	1	3	22	461	676	257	466	**1888**
77.	Ostale bolesti probavnog sustava – *Other diseases of the digestive system*		158	124	318	462	4239	3652	3091	4395	**16439**
XI	**Međuzbroj za K00 - K93 - *Subtotal***		**346**	**285**	**784**	**870**	**7167**	**6063**	**4206**	**5398**	**25119**
78.	Infekcije kože i potkožnoga tkiva – *Infections of the skin and subcutaneous tissue*	L00-L08	415	306	803	626	3746	2558	901	911	**10266**
79.	Dermatitis, egzemi i urtikarije – *Dermatitis, eczema and urticaria*	L20-L30 L50	1446	1188	1605	1493	6050	6886	1084	1606	**21358**
80.	Ostale bolesti kože i potkožnoga tkiva – *Other diseases of the skin and subcutaneous tissue*		48	41	125	117	566	496	243	369	**2005**
XII	**Međuzbroj za L00 - L99 - *Subtotal***		**1909**	**1535**	**2533**	**2236**	**10362**	**9940**	**2228**	**2886**	**33629**
81.	Reumatoidni artritis i druge upalne poliartropatije - *Rheumatoid arthritis and other inflammatory polyarthropaties*	M05-M14	7	6	5	15	1069	423	489	375	**2389**
82.	Artroze - *Arthroses*	M15-M19	2	0	1	8	244	253	219	458	**1185**
83.	Kifoza, skolioza i lordoza – *Kyphosis, scoliosis and lordosis*	M40-M41	0	0	1	7	7	7	4	5	**31**
84.	Spondilopatije - *Spondilopathies*	M45-M49	0	0	0	0	24	44	15	21	**104**
85.	Bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije – *Intervertebral disc disorders and other dorsopathies*	M50-M54	30	30	446	513	17398	14558	3762	5647	**42384**
86.	Osteoporoza i osteomalacija – *Osteoporosis and osteomalacia*	M80-M83	0	0	0	0	2	6	3	52	**63**
87.	Ostale bolesti mišićno-koštanog sustava – *Other diseases of the musculoskeletal system*		101	83	420	340	4025	3449	1214	1809	**11441**
XIII	**Međuzbroj za M00 - M99 - *Subtotal***		**140**	**119**	**873**	**883**	**22769**	**18740**	**5706**	**8367**	**57597**
88.	Glomerulske bolesti bubrega – *Glomerular diseases*	N00- N08	0	5	5	3	83	41	251	88	**476**
89.	Tubulointersticijske bolesti bubrega – *Renal tubulo-interstitial disease*	N10-N16	5	22	7	32	87	227	78	127	**585**
90.	Bubrežna insuficijencija – *Renal failure*	N17-N19	0	0	1	4	107	47	241	216	**616**
91.	Urolitijaza (mokraćni kamenci) – *Urolithiasis*	N20-N23	7	1	62	141	3411	2355	693	713	**7383**
92.	Upala mokraćnog mjehura (cistitis) - *Cystitis*	N30	76	210	72	602	1075	4346	1074	1662	**9117**
93.	Druge bolesti urinarnog sustava (osim N30) – *Other diseases of the urinary system (except N30)*	N25-N39	27	81	20	124	361	825	508	534	**2480**
94.	Hiperplazija prostate – *Prostate hyperplasia*	N40	0	0	0	0	72	0	199	0	**271**
95.	Druge bolesti muških spolnih organa– *Other diseases of male genital organs*	N41-N51	175	0	188	0	622	0	278	0	**1263**
96.	Poremećaji u menopauzi – *Menopausal disorders*	N95	0	0	0	0	0	52	0	59	**111**
97.	Druge bolesti ženskih spolnih organa– *Other diseases of female genital organs*		0	10	0	513	0	1656	0	255	**2434**
XIV	**Međuzbroj za N00 - N99 - *Subtotal***		**290**	**329**	**355**	**1419**	**5818**	**9549**	**3322**	**3654**	**24736**
98.	Pobačaj - *Abortion*	O00-O08	0	0	0	16	0	258	0	0	**274**
99.	Porođaj - *Delivery*	O80-O84	0	0	0	139	0	746	0	0	**885**
100.	Ostala stanja u trudnoći, porođaju i babinjama – *Other pregnancy, childbirth and puerperal conditions*		0	0	0	124	0	1239	0	0	**1363**
XV	**Međuzbroj za O00 - O99 – *Subtotal***		**0**	**0**	**0**	**279**	**0**	**2243**	**0**	**0**	**2522**
101.	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju – *Certain conditions originating in the perinatal period*	P00-P96	61	64	0	0	0	0	0	0	**125**
XVI	**Međuzbroj za P00 - P96 – *Subtotal***		**61**	**64**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**125**
102.	Prirođene malformacije cirkulacijskog sustava – *Congenital malformations of the circulatory system*	Q20-Q28	6	8	1	3	0	6	2	2	**28**
103.	Nespušteni testis – *Undescended testicle*	Q53	5	0	0	0	1	0	0	0	**6**
104.	Ostale prirođene malformacije – *Other congenital malformations*		21	10	16	15	26	22	7	9	**126**
XVII	**Međuzbroj za Q00 - Q99 – *Subtotal***		**32**	**18**	**17**	**18**	**27**	**28**	**9**	**11**	**160**

Tablica - *Table* **3.** **nastavak** – *continuation* **3**

Broj	**NAZIV BOLESTI ILI STANJA /** *NAME OF DISEASE/CONDITION*	**ŠIFRA MKB** / *ICD CODE*	**Dob/***Age* **0-6 god./***yrs.*		**Dob/***Age* **7-19 god./***yrs.*		**Dob/***Age* **20-64 god./***yrs.*		**Dob/***Age* **65 + god./***yrs.*		**Ukupno /** *Total*
105.	Senilnost - *Senility*	R54	0	0	0	0	0	0	11	19	**30**
106.	Ostali simptomi, znakovi, klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo – *Other symptoms, signs and abnormal clinical and lab findings, NEC*		6826	5704	7042	8557	48671	47338	41684	47484	**213306**
XVIII	**Međuzbroj za R00 - R99 – *Subtotal***		**6826**	**5704**	**7042**	**8557**	**48671**	**47338**	**41695**	**47503**	**213336**
107.	Prijelomi - *Fractures*	S x2	217	146	828	348	3166	1777	1230	3128	**10840**
108.	Dislokacije, uganuća i nategnuća – *Dislocations, sprains and strains*	S x3	94	131	870	622	2920	1996	644	1193	**8470**
109.	Opekline i korozije – *Burns and corrosions*	T20-T32	232	175	236	171	1008	855	130	203	**3010**
110.	Otrovanja lijekovima i biološkim tvarima – *Poisoning by drugs and biological substances*	T36-T50	13	14	36	41	194	237	37	56	**628**
111.	Ostale ozljede, otrovanja i djelovanja vanjskih uzroka – *Other injuries, poisonings and consequences of external causes*		4476	2667	9222	4558	40009	17740	10841	12519	**102032**
XIX	**Međuzbroj za S00 - T98 – *Subtotal***		**5032**	**3133**	**11192**	**5740**	**47297**	**22605**	**12882**	**17099**	**124980**
112.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog pregleda i istraživanja – *Persons using health services for examination and investigation*	Z00-Z13	582	452	1160	525	8749	3077	2547	2729	**19821**
113.	Infekcija HIV-om bez simptoma - *Asymptomatic HIV infection*	Z21	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
114.	Druge osobe s opasnošću po zdravlje zbog zaraznih bolesti - *Other persons with potential health hazards related to communicable diseases*	Z20, Z22-Z29	5	3	8	1	71	36	22	8	**154**
115.	Postupci u vezi sa sprečavanjem neželjene trudnoće – *Contraceptive management*	Z30	0	0	0	1	1	12	0	0	**14**
116.	Osobe koje se koriste zdravstvenom službom zbog: specifičnih postupaka i njege, psihosocijalnih i socioekonomskih te obiteljskih razloga - *Persons using health services for: specific procedures and care, psychosocial and socioeconomic reasons, and family reasons*	Z40-Z54	195	81	442	287	2700	1485	1060	752	**7002**
117.		Z55-Z65	2	1	5	6	40	36	25	30	**145**
118.		Z70-Z99	20	28	54	46	387	308	204	185	**1232**
119.	Ostali čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom – *Other factors influencing health status and contact with health services*		1	8	0	95	6	439	0	1	**550**
XXI	**Međuzbroj za Z00 - Z99 – *Subtotal***		**805**	**573**	**1669**	**961**	**11954**	**5393**	**3858**	**3705**	**28918**
	Sveukupno bolesti i stanja – *Total diseases and conditions*	**A00 - Z99**	**27142**	**21105**	**35494**	**32120**	**222596**	**180610**	**118057**	**142673**	**779797**

VANJSKI UZROCI MORBIDITETA (DODATNO ŠIFRIRANJE) – *EXTERNAL CAUSES OF MORBIDITY (ADDITIONAL CODING)*

Broj	**NAZIV BOLESTI ILI STANJA /** *NAME OF DISEASE/CONDITION*	**ŠIFRA MKB** / *ICD CODE*	**Dob/***Age* **0-6 god./***yrs.*		**Dob/***Age* **7-19 god./***yrs.*		**Dob/***Age* **20-64 god./***yrs.*		**Dob/***Age* **65 + god./***yrs.*		**Ukupno /** *Total*
			M / *M*	**Ž** / *F*	**M** / *M*	**Ž** / *F*	**M** / *M*	**Ž** / *F*	**M** / *M*	**Ž** / *F*	
120.	Nesreće pri prijevozu – *Transport accidents*	V01-V99	237	144	1416	780	6373	3428	968	638	**13984**
121.	Ostali vanjski uzroci slučajnih ozljeda – *Other external causes of accidental injury*	W00-X59	4323	2734	7913	4139	32096	15507	10347	14858	**91917**
122.	Namjerno nanesene ozljede - *Assaults*	X85-Y09	19	7	434	125	1859	704	162	110	**3420**
123.	Ratne ozljede – War injuries	Y36	0	0	0	0	1	0	0	0	**1**
124.	Ostali vanjski uzroci ozljeda i otrovanja – *Other external causes of injury and poisoning*		368	212	1120	571	5585	2419	1090	960	**12325**
XX	**Međuzbroj za V01 - Y98 – *Subtotal***		**4947**	**3097**	**10883**	**5615**	**45914**	**22058**	**12567**	**16566**	**121647**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I LIJEČENJE USTA I ZUBI - *Dental-Stomatological Health Service*

U djelatnosti zdravstvene zaštite i liječenja usta i zubi, prema pristiglim podacima iz godišnjih izvješća timova i ustanova, u 2018. godini radilo je ukupno 1.896 timova koji uključuju: 1.839 doktora dentalne medicine, 1 specijalista dječje i preventivne dentalne medicine i 56 doktora ostalih specijalnosti. Ovi timovi skrbili su o 3.897.469 osiguranika, od kojih je 1.300.519 osiguranika koristilo zdravstvenu zaštitu. Uz ove timove usluge je pružalo 653 timova bez ugovora s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje: 665 doktora dentalne medicine, 27 specijalista dječje i preventivne dentalne medicine te 51 doktora drugih specijalnosti.

U djelatnosti je (neovisno o ugovoru s HZZO), prema izvješćima, bilo ukupno zaposleno 5.068 zdravstvenih djelatnika, od toga 2.504 doktora dentalne medicine i 2.245 zubna asistenata, 135 doktora specijalista i 184 zubna tehničara.

Tijekom 2018. godine, prema pristiglim izvješćima, zabilježeno je 3.990.845 posjeta u ugovornim i 753.921 posjeta u ordinacijama bez ugovora s HZZO. Neovisno o ugovoru s HZZO, obavljeno je 1.100.538 sistematskih pregleda. Plombirano je 2.402.550, a izvađeno 487.840 zuba. U 2018. godini izrađeno je 207.471 protetskih radova te je obavljeno 1.464.687 postupaka u liječenju mekih tkiva usne šupljine.

Najčešća zabilježena dijagnoza u djelatnosti dentalne medicine je zubni karijes, slijede bolesti pulpe i periapikalnih tkiva, poremećaji zubi i potpornih struktura te ostale bolesti čvrstog zubnog tkiva.

According to the reports by medical teams and health facilities, the Dental and Oral Health Service in 2018 employed a total of 1,896 teams including; 1,839 DMDs, 1 specialists in pediatric and preventive dental medicine and 56 other specialists. Said teams cared for 3,897,469 insured, whereof 1,300,519 used health care services. Aside from said contractual teams, another 653 non-contracted teams provided their services, including 665 DMDs, 27 specialists in pediatric and preventive dental medicine and 51 other specialists.

According to the above reports, the Dental and Oral Health Service (whether contractual or non-contractual teams) hired a total of 5,068 health professionals, whereof 2,504 DMDs and 2,245 dental assistants, 135 specialists and 184 dental technicians.

According to the reports, in 2018, a record was made of 3,990,845 visits to contractual and 753,921 non-contractuals dental/stomatological practices. Regardless of dental office contract status, 1,100,538 general dental examinations were performed, 2,402,550 teeth were filled, and 487,840 teeth were removed. In 2018, 207,471 prosthetic procedures were carried out, as were 1,464.687 intraoral soft oral tissue treatments.

The most commonly reported diagnosis in dental medicine was dental caries, followed by diseases of pulp and periapical tissues, other disorders of teeth and supporting structures, and other diseases of hard tissues of teeth.

Tablica - *Table* **1.** **Broj ordinacija, zdravstvenih djelatnika, broj osiguranika u skrbi te broj korisnika zdravstvene zaštite u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I LIJEČENJA USTA I ZUBI po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije s ugovorom HZZO** *- Number of dental offices, health professionals, the insured in and persons receiving dental care from the Dental and Oral Health Service by county, Croatia 2018 - health facilities and medical offices contracted by the CHIF*

Županija	Broj ordinacija			Zdravstveni djelatnici								Broj osiguran. u skrbi	Od toga koristilo zdr. zašt.
				Specijalisti			Tehničari		Asistenti				
	Puno rad. vr.	Djel. r.v.	Doktori dent. med.	Dječ-je	Osta-li	Zu-bari	VŠS	SSS	VŠS	SSS	NSS		
	Dental offices			*Health professionals*									
				Specialists			*Technicians*		*Assistents*				
County	*Full time*	*Part. time*	*Dental med. spec.*	*Child*	*Other*	*Den-tists*	*Coll.*	*High sch.*	*Coll.*	*High sch.*	*Semi skilled*	*No. insured*	*No. insur. receiving care*
HRVATSKA	**1.896**	**0**	**1.839**	**1**	**56**	**0**	**3**	**92**	**37**	**1.785**	**0**	**3.897.469**	**1.300.519**
Grad Zagreb	379	0	379	0	0	0	1	14	4	367	0	810.986	261.287
Zagrebačka	109	0	105	0	4	0	0	1	2	108	0	253.962	80.189
Krapinsko-zagorska	59	0	56	0	3	0	0	0	2	57	0	127.123	44.235
Sisačko-moslavačka	84	0	79	0	5	0	0	0	4	80	0	160.443	54.052
Karlovačka	63	0	61	0	2	0	0	0	1	62	0	125.861	43.708
Varaždinska	61	0	59	0	2	0	0	3	1	58	0	119.834	46.008
Koprivničko-križevačka	47	0	44	0	3	0	1	3	1	46	0	103.724	34.741
Bjelovarsko-bilogorska	57	0	55	0	2	0	0	2	1	52	0	118.496	39.308
Primorsko-goranska	144	0	142	0	2	0	0	18	1	137	0	282.405	89.464
Ličko-senjska	22	0	22	0	0	0	1	3	1	3	0	44.186	12.288
Virovitičko-podravska	39	0	39	0	0	0	0	0	1	38	0	83.366	27.800
Požeško-slavonska	26	0	26	0	0	0	0	0	0	26	0	50.309	18.780
Brodsko-posavska	59	0	59	0	0	0	0	3	0	57	0	134.813	41.878
Zadarska	77	0	73	0	4	0	0	8	3	66	0	139.551	61.432
Osječko-baranjska	138	0	131	0	7	0	0	13	3	129	0	287.382	94.470
Šibensko-kninska	47	0	46	0	1	0	0	0	0	44	0	76.097	29.261
Vukovarsko-srijemska	75	0	71	0	4	0	0	0	0	74	0	156.870	52.270
Splitsko-dalmatinska	198	0	189	1	8	0	0	6	5	197	0	396.129	129.856
Istarska	106	0	99	0	7	0	0	16	2	85	0	212.058	69.393
Dubrovačko-neretvanska	54	0	52	0	2	0	0	0	0	53	0	101.222	31.464
Međimurska	52	0	52	0	0	0	0	2	5	46	0	112.652	38.635

Tablica - *Table* **1a.** **Broj ordinacija, zdravstvenih djelatnika, broj osiguranika u skrbi te broj korisnika zdravstvene zaštite u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I LIJEČENJA USTA I ZUBI po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije bez ugovora s HZZO** *- Number of dental offices, health professionals, the insured in and persons receiving dental care from the Dental Health Service by county, Croatia 2018 - health facilities and dental offices not contracted by the CHIF*

Županija	Broj ordinacija			Zdravstveni djelatnici								Osiguranici koristili zdr. zašt.
				Specijalisti			Tehničari		Asistenti			
	Puno rad. vr.	Djel. r.v.	Doktori dent. med,	Dječ-je	Osta-li	Zu-bari	VŠS	SSS	VŠS	SSS	NSS	
	Dental offices			*Health professionals*								
				Specialists			*Technicians*		*Assistents*			
County	*Full time*	*Part. time*	*Dental med. spec.*	*Child*	*Other*	*Den-tists*	*Coll.*	*High sch.*	*Coll.*	*High sch.*	*Semi skilled*	*No. insur. receiving care.*
HRVATSKA	**622**	**31**	**665**	**27**	**51**	**0**	**16**	**73**	**20**	**402**	**5**	**363.880**
Grad Zagreb	145	11	168	0	7	0	0	6	5	72	1	63.603
Zagrebačka	22	0	16	3	4	0	1	1	1	17	1	15.251
Krapinsko-zagorska	4	1	4	0	1	0	0	0	0	3	0	3.414
Sisačko-moslavačka	9	0	8	0	1	0	0	1	1	8	0	4.965
Karlovačka	2	2	2	0	2	0	0	1	0	1	0	580
Varaždinska	39	1	37	1	2	0	0	6	0	35	0	36.229
Koprivničko-križevačka	3	0	6	0	6	0	0	9	1	4	1	5.954
Bjelovarsko-bilogorska	4	0	4	0	1	0	0	0	0	0	0	1.847
Primorsko-goranska	130	0	127	7	7	0	0	13	2	82	0	96.975
Ličko-senjska	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	708
Požeško-slavonska	4	0	4	0	0	0	0	0	0	4	0	3.789
Brodsko-posavska	7	0	8	0	1	0	0	0	0	8	0	6.726
Zadarska	31	13	49	3	0	0	0	5	2	33	0	22.799
Osječko-baranjska	5	0	6	0	1	0	0	1	0	5	0	3.088
Šibensko-kninska	13	0	24	1	3	0	0	10	1	17	0	17.349
Vukovarsko-srijemska	2	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	1.754
Splitsko-dalmatinska	50	0	49	11	3	0	0	1	2	34	0	28.342
Istarska	126	1	120	0	7	0	5	14	2	53	2	38.814
Dubrovačko-neretvanska	20	1	24	0	3	0	0	0	2	16	0	8.751
Međimurska	5	0	6	1	3	0	1	4	1	8	0	2.942

Tablica - *Table* **2.** **Broj posjeta, sistematskih pregleda, plombiranih zubi, izvađenih zubi te obavljenih protetskih radova i liječenja mekih tkiva u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I LIJEČENJA USTA I ZUBI po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije s ugovorom HZZO** - *Number of visits to, general examinations, filled teeth, extracted teeth, prosthetic procedures and intraoral soft tissue treatments by the Dental Health Service by county, Croatia 2018 - health facilities and dental offices contracted by the CHIF*

Županija	Broj posjeta	Sistematski pregledi	Plombirani zubi	Izvađeni zubi	Protetski radovi	Liječenje mekih tkiva
County	*No. visits*	*General examinat.*	*Filled teeth*	*Extracted teeth*	*Prosthetic procedures*	*Intraoral soft tissue treatment*
HRVATSKA	**3.990.845**	**980.303**	**2.055.099**	**411.634**	**136.105**	**1.323.122**
Grad Zagreb	734.173	224.139	377.886	50.361	20.672	286.340
Zagrebačka	247.103	57.272	130.913	24.435	7.758	87.637
Krapinsko-zagorska	135.720	38.949	86.399	14.589	3.458	48.297
Sisačko-moslavačka	170.828	35.251	87.946	18.044	7.361	51.063
Karlovačka	195.218	38.163	68.375	16.423	5.605	39.849
Varaždinska	136.788	29.080	70.628	15.347	3.627	44.657
Koprivničko-križevačka	105.409	32.633	54.915	13.788	3.707	42.682
Bjelovarsko-bilogorska	114.408	19.309	59.712	13.546	4.363	37.742
Primorsko-goranska	291.328	64.223	134.880	28.395	12.023	97.789
Ličko-senjska	42.151	9.308	18.883	4.788	1.785	13.421
Virovitičko-podravska	87.643	34.601	43.059	11.817	3.076	31.313
Požeško-slavonska	57.431	16.884	27.872	7.225	1.965	19.598
Brodsko-posavska	132.981	32.166	65.829	17.567	4.988	32.589
Zadarska	177.669	36.925	101.585	19.547	5.687	36.729
Osječko-baranjska	289.661	65.446	141.297	40.138	11.139	90.239
Šibensko-kninska	90.849	13.275	48.766	11.087	3.073	20.889
Vukovarsko-srijemska	166.116	48.976	87.493	25.862	5.353	56.662
Splitsko-dalmatinska	394.662	93.024	230.447	35.100	12.977	126.252
Istarska	202.397	36.627	97.871	20.327	9.076	86.269
Dubrovačko-neretvanska	99.277	26.492	55.719	9.305	4.167	29.448
Međimurska	119.633	27.560	61.383	13.943	4.245	43.657

Tablica - *Table* **2a.** **Broj posjeta, sistematskih pregleda, plombiranih zubi, izvađenih zubi te obavljenih protetskih radova i liječenja mekih tkiva u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I LIJEČENJA USTA I ZUBI po županijama Hrvatske u 2018. godini - zdravstvene ustanove i ordinacije bez ugovora s HZZO** - *Number of visits to, general examinations, filled teeth, extracted teeth, prosthetic procedures and intraoral soft tissue treatments by the Dental Health Service by county, Croatia 2018 - health facilities and medical offices not contracted by the CHIF*

Županija	Broj posjeta	Sistematski pregledi	Plombirani zubi	Izvađeni zubi	Protetski radovi	Liječenje mekih tkiva
County	*No. visits*	*General examinat.*	*Filled teeth*	*Extracted teeth*	*Prosthetic procedures*	*Intraoral soft tissue treatments*
HRVATSKA	**753.921**	**120.235**	**347.451**	**76.206**	**71.366**	**141.565**
Grad Zagreb	134.827	40.317	75.425	12.371	10.461	35.823
Zagrebačka	43.769	4.644	23.840	3.589	1.695	7.677
Krapinsko-zagorska	5.864	380	1.995	1.967	859	434
Sisačko-moslavačka	13.841	2.453	4.296	1.223	978	1.943
Karlovačka	1.710	460	941	254	152	219
Varaždinska	58.025	12.964	35.594	7.763	4.950	20.533
Koprivničko-križevačka	16.072	68	2.552	4.193	4.326	2.660
Bjelovarsko-bilogorska	5.715	6	2.101	273	82	260
Primorsko-goranska	168.365	16.002	43.191	13.777	15.605	17.524
Ličko-senjska	2.251	736	467	426	181	515
Brodsko-posavska	18.463	3.195	8.784	2.477	927	5.764
Požeško-slavonska	10.259	1.316	6.459	1.627	369	3.032
Zadarska	52.071	11.520	28.524	4.905	3.314	9.844
Osječko-baranjska	6.809	490	4.978	870	349	1.052
Šibensko-kninska	32.091	2.028	12.512	3.849	6.782	3.065
Vukovarsko-srijemska	3.301	0	6.430	5	29	0
Splitsko-dalmatinska	71.625	10.303	30.673	4.082	3.527	11.044
Istarska	76.380	7.517	43.142	9.183	13.142	11.190
Dubrovačko-neretvanska	23.642	5.551	13.926	2.605	1.610	8.632
Međimurska	8.841	285	1.621	767	2.028	354

Tablica - *Table* **3.** **Utvrđene bolesti ili stanja u djelatnosti ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I LIJEČENJA USTA I ZUBI po dobi u Hrvatskoj u 2018. godini** - *Diseases and conditions diagnosed by Dental Health Service by age, Croatia 2018*

	Bolesti i stanja MKB 10 *Diseases and conditions ICD 10*	**Šifra** *Code*	**0-6 g.** *0-6 yr.*	**7-19 g.** *7-19 yr.*	**20-64 g.** *20-64 yr.*	**65 i više** *65+*	**Ukupno** *Total*
1	**Poremećaji u razvoju i nicanju zubi** – *Disorders of tooth development and eruption*	K00	3.497	27.817	13.793	3.126	**48.233**
2	**Zadržani (retinirani) i uklješteni (impaktirani) zubi** – *Embedded and impacted teeth*	K01	273	6.376	21.038	847	**28.534**
3	**Zubni karijes** - *Dental caries*	K02	53.719	340.457	1.013.352	168.759	**1.576.287**
4	**Ostale bolesti čvrstog zubnog tkiva** – *Other diseases of hard tissues of teeth*	K03	2.744	27.258	242.411	45.800	**318.213**
5	**Bolesti pulpe i periapikalnih tkiva** – *Diseases of pulp and periapical tissues*	K04	19.670	105.571	570.401	127.233	**822.875**
6	**Akutni i kronični gingivitis** - *Acute and chronic gingivitis*	K05.0 - K05.1	557	6.879	67.104	19.286	**93.826**
7	**Akutni i kronični periodontitis i periodontoza** – *Acute and chronic periodontitis and periodontosis*	K05.2 - K05.4	200	2.697	76.183	34.892	**113.972**
8	**Ostale periodontalne bolesti** - *Other periodontal diseases*	K05.5 - K05.6	21	327	6.769	1995	**9.112**
9	**Ostali poremećaji gingive i bezuboga alveolarnog grebena** – *Other disorders of gingiva and edentulous alveolar ridge*	K06	35	542	9.042	4.960	**14.584**
10	**Dentofacijalne nepravilnosti (uključujući malokluziju)** – *Dentofacial anomalies (including malocclusion)*	K07	1.070	98.065	14.207	1.620	**114.962**
11	**Ostali poremećaji zubi i potpornih struktura** – *Other disorders of teeth and supporting structures*	K08	1.984	24.437	192.112	140.111	**358.644**
12	**Ciste oralnog područja koje nisu svrstane drugamo** – *Cysts of oral region, NEC*	K09	4	226	2.101	551	**2.882**
13	**Ostale bolesti čeljusti** - *Other diseases of jaws*	K10	265	1.610	18.161	4.961	**24.997**
14	**Bolesti žlijezda slinovnica** - *Diseases of salivary glands*	K11	9	95	887	588	**1.579**
15	**Stomatitis i srodna oštećenja** - *Stomatitis and related lesions*	K12	287	1.226	5.934	3.380	**10.827**
16	**Ostale bolesti usana i oralne sluznice** – *Other diseases of lip and oral mucosa*	K13	1.018	4.729	14.146	4.129	**24.022**
17	**Bolesti jezika** - *Diseases of tongue*	K14	14	70	801	519	**1.404**
	UKUPNO - *Total*		**85.367**	**648.382**	**2.268.447**	**562.757**	**3.564.953**

Napomena / *Note* **:**
"Unatoč opetovanom požurivanju, do trenutka zaključivanja obrade podataka nismo zaprimili velik broj izvještajnih obrazaca iz nekoliko županija."
Despite repeated reminders, by the conclusion of data processing, a large number of reports were still lacking from several counties.

DJELATNOST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŠKOLSKE DJECE, MLADEŽI I STUDENETA - *School Health Service*

Prema izvješima Državnog zavoda za statistiku u školskoj godini 2017./2018. u osnovne škole upisano je 317.541 djece, u srednje škole 155.642 djece, a redovitih studenata je upisano 115.960. Zbog negativnih demografskih trendova, broj se školske djece u osnovnim i srednjim školama u Hrvatskoj postupno smanjuje, te je u odnosu na prethodnu školsku godinu upisano oko 1.663 djece manje u osnovne škole i 6.914 učenika manje u srednje škole.

U školskoj godini 2013./2014., zbog promjena u ugovornim obavezama zavoda za javno zdravstvo u prema HZZO-u čime zavodi za javno zdravstvo jedinica područne samouprave imaju obavezu mjesečnog izvještavanja prema Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, te zbog aktivnijeg rada u računalnoj aplikaciji u ovoj djelatnosti, došlo je do promjena u ukupnom načinu izvještavanje te se neki od podataka ne mogu uspoređivati i interpretirati u odnosu na prethodne godine direktno bez dodatnih objašnjenja značenja pojedinih podataka i promjena u načinu izvještavanja.

Skrb o bolesnoj djeci školske dobi i o studentima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti provode liječnici opće/obiteljske medicine, a preventivnu i specifičnu zdravstvenu zaštitu liječnici školske medicine kao dio djelatnosti zavoda za javno zdravstvo. Jedan tim u sastavu 1 specijalist školske medicine i 1 medicinska sestra više ili srednje stručne spreme prema važećem normativu HZZO-a skrbi za oko 3.600 djece osnovnih i srednjih škola i redovitih studenata. U službama je u školskoj godini 2016./2017. bilo zaposleno 172 liječnička tima, od toga 131 specijalist školske medicine, 30 liječnika na specijalizaciji te 11 liječnika opće medicine. Prema podacima HZZO-a aktivno je ugovoreno svega 153 tima koji provode zdravstvenu zaštitu školske djece, mladeži i studenata. Broj djece na jedan tim se razlikuje prema županijama. Aktivnosti se sukladno Programu mjera zdravstvene zaštite školske djece, dijele na nekoliko osnovnih područja: klasične mjere preventivne zdravstvene zaštite koje obuhvaćaju provedbu obveznih cijepljenja, sistematske te sve ostale preventivne preglede; zdravstveni odgoj i provođenje programa promicanja zdravlja; savjetovališni rad i rad s djecom s posebnim potrebama; epidemiološke i aktivnosti u vezi sa zaštitom okoliša.

Pregled prije upisa u prvi razred zakonska je obveza koju timski provode liječnici školske medicine te učitelji i članovi stručne službe škole koju će dijete polaziti. Prije početka školske godine 2017./2018. obavljeno je 42.432 pregleda prije upisa u prvi razred, a u prethodnoj školskoj godini 45.698, odnosno 46.691 godinu ranije. Broj pregleda ovisi o veličini upisne generacije. Pregledima je obuhvaćena cijela generacija, a za neke je upis odgođen za godinu dana. Prema programu sistematskih pregleda u školskoj godini 2017./2018. obavljena su 34.206 pregleda u petom razredu, čime je obuhvaćeno 87,1% učenika, što je malo veći obuhvat od prethodne godine (35.089, 86,8%). U osmom razredu osnovne škole pregledom i savjetovanjem o profesionalnoj orijentaciji obuhvaćeno je 36.869 (95%) učenika, dok se isto odnosilo na 38.075 (98%) učenika prethodne godine. Ipak, promatrajući od 1998./1999. do ove godine opaža se trend laganog porasta ovih pregleda. Broj djece koja su podvrgnuta sistematskom pregledu u prvom razredu srednje škole iznosio je 23.260 (60%) dok je prethodnih godina iznosio nešto više 24.391 (60%) 2016./2017., odnosno 29.987 (69%) 2015./2016., a 2014./2015. je pregledano 31.144 (68%) učenika.

Sva su djeca u trećem razredu osnovne škole obuhvaćena probirom na poremećaje vida i vida na boje (99.418 probira u šk. godini 2017./2018.; 89.854 u šk. godini 2016./2017.; 90.328 probira u prethodnoj godini. U šestom razredu je obavljeno 60.118 probira na razvojne i strukturalne deformacije lokomotornog sustava, dok je u prethodnoj godini obavljeno 56.318, u godini prije toga 56.436 pregleda. Ukupno je obavljeno 18.401 individualnih probira na poremećaje sluha tonalnim audiometrom (prethodne godine 15.794, odnosno 12.550, 2015./2016.).

Za školsku su populaciju liječnici u službama školske medicine jedini cjepitelji. U školskoj godini 2017./2018. obavljeno je 257.667 cijepljenja u osnovnoj i 4.492 u srednjoj školi (2016/2017. godine 295.579 cijepljenja u osnovnoj i 11.597 u srednjoj školi). Smanjenje broja cijepljenih učenika u srednjoj školi u odnosnu na prethodne godine je zbog promjene u kalendaru cijepljenja odnosno od školske godine 2015./2016. učenici završnih razreda srednjih škola se ne cijepe ukoliko su bili redovno cijepljeni u 8. razredu osnovne škole.

Namjenski pregledi obuhvaćaju preglede za prilagođeni program tjelesne i zdravstvene kulture, preglede za sportske aktivnosti, smještaj u dom, za profesionalnu orijentaciju, prije cijepljenja, prilikom promjena uvjeta života te na zahtjev djeteta ili neke institucije (putovanje, odlazak na organizirani odmor i dr). U školskoj godini 2017./2018. obavljena su 53.790 namjenska pregleda u osnovnoj školi i 23.241 u srednjoj školi. U prethodnoj školskoj godini obavljena su 53.579 namjenska pregleda u osnovnoj školi i 24.239 u srednjoj školi. U školskoj godini 2015./2016. obavljena su 55.096 namjenska pregleda u OŠ i 20.835 u SŠ.

Za prilagođeni program tjelesne i zdravstvene kulture pregledano je, u suradnji s profesorima, 4.722 učenika u osnovnoj i 8.310 u srednjoj školi, što nešto više u odnosu na prethodnu godinu (4.499 pregleda u osnovnoj i 8.127 u srednjoj školi). U vezi sa sportskim aktivnostima i natjecanjima obavljeno je u osnovnoj školi 17.773 pregleda što je više nego prethodne godine (14.080 pregleda). U srednjoj školi je obavljeno 6.252 pregleda odnosno nešto više nego prethodne godine (6.027). U osmim razredima osnovne škole bilo je 2.857 konzultacija i pregleda zbog profesionalne orijentacije, odnosno nešto manje nego prethodne godine (3.373 u prethodnoj godini).

Specifični dijelovi programa preventivne zdravstvene zaštite učenika, kojima se posvećuje osobita pozornost su zdravstveni odgoj i savjetovališni rad. Savjetovališta za djecu i

mladež u kojima djeca, roditelji i profesori mogu zatražiti pomoć pri rješavanju najčešćih problema vezanih uz odrastanje i zdravlje djece, organizirana su kao poseban oblik rada i broj posjeta savjetovalištu neprekidno se povećava. U osnovnoj školi se povećao od 59.647 posjeta savjetovalištu u 1998. godini, do 132.077 u školskoj godini 2004./2005., 102.538 u školskoj godini 2012./2013., 79.348 u školskoj godini 2013./2014., 98.137 u 2014./2015., 109.642 u 2015./2016., 112.057 u 2016./2017. i nešto više u školskoj godini 2017./2018. (114.693). U srednjoj školi je kretanje posjeta savjetovalištu od 18.195 u 1998. godini do 20.537 u školskoj godini 2016./2017., dok je u 2017./2018. broj posjeta 18.289. Navedeno pokazuje da je upravo takav oblik rada potreban i da je u sustavu nedostajao. U savjetovalištima za djecu i mladež pri službama za školsku medicinu djeca su i roditelji u osnovnoj školi najviše tražili pomoć zbog problema koje donose kronične bolesti, zatim zbog učenja, problema mentalnog zdravlja, problema reproduktivnog zdravlja te rizičnog ponašanja. Kod srednjoškolaca su osim kroničnih bolesti češće zastupljeni problemi i zahtjevi za savjetom zbog problema učenja, reproduktivnog zdravlja i spolno prenosivih infekcija, mentalnog zdravlja te rizičnog ponašanja.

Nekim od oblika zdravstvenog odgoja obuhvaćeno je u školskoj godini 2005./2006. 305.236 učenika osnovnih i 89.498 učenika srednjih škola, u školskoj godini 2010./2011. 257.222 učenika osnovnih i 77.407 srednjih škola, u školskoj godini 2011/2012. 226.667 učenika osnovnih i 68.688 učenika srednjih škola, u školskoj godini 2012/2013. 233.355 učenika osnovnih i 97.519 učenika srednjih škola, u školskoj godini 2013./2014. 171.704 učenika osnovnih i 62.677 učenika srednjih škola, u školskoj godini 2014./2015. 165.396 učenika osnovnih i 60.341 učenika srednjih škola, u školskoj godini 2015.2016. 162.089 učenika osnovnih i 55.852 učenika srednjih škola, u školskoj godini 2016./2017. 156.721 učenika osnovnih i 47.425 učenika srednjih škola te u 2017./2018. 166.832 učenika osnovnih i 35.250 učenika srednjih škola. Ovakvo smanjenje broja učenika koji su obuhvaćeni zdravstvenim odgojem posljedica je organizacijske promjene u načinu provođenja zdravstvenog odgoja i prema kojoj je zdravstveni odgoj definiran isključivo kao zdravstvenoodgojni rad u trajanju od najmanje jednog školskog sata uz pripreme, dok se kraći zdravstvenoodgojni oblici više ne prikazuju kao zdravstveni odgoj. Prema dogovoru Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Agencije za odgoj i obrazovanje timovi školske medicine od školske godine 2013./2014. provode sljedeće teme zdravstvenog odgoja iz Nastavnog plana i programa zdravstvenog odgoja za osnovne i srednje škole:

1. razred OŠ Pravilno pranje zuba po modelu (1sat)
3. razred OŠ Skrivene kalorije (1 sat)
5. razred OŠ Promjene vezane uz pubertet i higijena (2 sata)
1. razred SŠ Utjecaj spolno prenosivih bolesti na reproduktivno zdravlje (1 sat)
2. razred SŠ Zaštita reproduktivnog zdravlja - opcionalno, ovisno o kapacitetima školske medicine (1 sat)

U školskoj godini 2017./2018. sistematskom pregledu na prvoj godini studija pristupilo je 17.119 student (17.791 u prethodnoj školskoj godini). Najviše sistematskih pregleda učinjeno je u najvećim hrvatskim gradovima, Zagrebu (8.278), Rijeci (2.126), Osijeku (2.086) i Splitu (1.869). Na kontrolne preglede naručeno je 215 studenta. Zbog prilagođenog programa tjelesne i zdravstvene kulture javilo se njih 940 (820 u prethodnoj školskoj godini), a 3.592 studenata pregledano je prije smještaja u studentske domove (broj nešto manji nego prethodnih godina – 3.827 u prethodnoj godini, 4.197 godinu ranije, 5.199 u 2014./2015., 5.319 u 2013./2014., 5.563 u 2012./2013., 6.191 u 2011./2012., 6.360 u 2009./2010., 6.508 u 2008./2009., 6.922 u 2005./2006.). Savjetovališta je posjetilo 7.829 studenata, nastavnika i roditelja (8.695 prethodne godine, 9.389 godinu ranije). Najčešći razlozi posjeta savjetovalištima su problemi vezani uz reproduktivno zdravlje, kronične bolesti, mentalno zdravlje, a slijede neki od oblika rizičnog ponašanja te problemi učenja. Zdravstvenim je odgojem ukupno obuhvaćeno njih 5.473 (7.940 prethodne godine, 7.149 u 2015./2016., 5.886 u 2014./2015., 5.116 u 2013./2014., 12.950 u 2012./2013., 16.474 u 2011./2012., 18.414 u 2010./2011., 20.189 u 2009./2010., 16.059 u 2008/2009, 14.888 u 2005./2006.). Ovakav pad u obuhvatu studenata zdravstevnim odgojem može se objasniti gore spomenutom dogovoru o provedbi tema iz Nastavnog plana i programa zdravstvenog odgoja za osnovne i srednje škole zbog čega su pretežiti kapaciteti za provedbu zdravstvenog odgoja usmjereni provedbi navedenih tema.

Preventive and specific School, Youth and Student Heath Service

According to reports by the School Health Service for the 2017/2018 academic year, primary schools enrolled 317,541 pupils, while highschools 155,642 and higher education institutions 115,960 full-time students. Due to negative demographic trends, the number of pupils and highschool students in Croatia has gradually diminished to the level of 1,663 pupils less than in 2017 and 6,914 highschool students less.

Due to changes in contractual obligations public health institutes (IPHs) have towards the HZZO, thus making the IPHs in local self-government units are obliged to montly report to the the Croatian Institute of Public Health, and due to a more active use of computere software in this branch, in school year 2013/2014 changes took place in the general manner of reporting, which is why certain data are no longer directly comparable against earlier years without additional explanations regarding data interpretation or changes in reporting.

The health care of sick school children and students in primary health care services is administered by GPs, while preventive and specific health care by school medicine physicians within their public health institutes. One team comprising one school medicine specialist and one college or highschool educated nurse, according to the HZZO standard, provides health care services to some 3,600 pupils, highschool students and full-time college/university students. The health care services employed in school year 2017/2018 172 medical teams, whereof 131 school medicine specialists, 30 resident doctors and 11 GPs. According to the HZZO, active contracts were signed with mere 153 medical teams caring for pupils, youth and students. The number of children per team varies from county to

county. Activities are, in line with the School Child Health Care Measure Programme, divided into elementary areas: classic preventive measures including mandatory immunization, general medical and any other preventive examinations; health education and promotion; counseling and working with children with special needs; epidemiological and environmental activities.

School physicians in cooperation with teachers/school experts are legally mandated to evaluate a child prior to enrollment in the first grade. Before the beginning of the 2017/2018 academic year, a total of 42,432 pre-school evaluations were carried out, as opposed to 45,698 in school year 2016/2017, and 46,691 the year before that. The number of evaluations depends on the size of enrolled generation. The whole generation is covered by pre-school evaluation, while some children are left back one more year. According to the programme of general physical examinations for academic year 2017/2018, 34,206 fifth-graders were examined, which covers 87.1% of pupils and is a somewhat better coverage than last year (35,089 or 86.8%). In the eighth grade, evaluation and career counseling covered 36,869 (95%) of pupils, whereas the equivalent figure in year 2016/2017 was 38,075 (98%) pupils. However, by analyzing academic years 1998/1999 onward, a trend of slow increase in pupil/student evaluations is noted. The number of highschool freshmen subject to general physical examination in 2017/2018 was 23,260 (60%) which is little less than earlier years (24.391 or 60% in 2016/2017, 29,987 or 69% in 2015/2016, 31,144 or 68% in 2014/2015.).

All third-graders are subject to vision impairments and color vision screening (99,418 in 2017/2018, 89,854 in 2016/2017; 90,328 pupils in 2015/2016; 90,133 pupils in 2014/2015). A total of 60,118 sixth-graders were screened for developmental and structureal deformations of the locomotor system, as opposed to earlier years (56,318 in 2016/2017, 56,436 in 2015/2016). A total of 18,401 individual hearing impairments screenings by pure tone audiometry were performed (vs. 15,794 and 12,550 in previous years).

School physcians are sole administers of immunization for the school population. In school year 2017/2018, a total of 257,667 vaccination shots were administered in primary schools and 4,492 in highschools (as opposed to 295,579 primaries and 11,597 secondaries in 2016/2017). The number of immunized high school students was reduced due to change in the vaccine schedule – from the current school year on, high school seniors are not vaccinated if previously immunized routinely in the 8th grade of primary school.

Targeted screening includes adapted examinations programme for physical education (PE), sports activities, pupil/student home placement, career counseling, pre-vaccination, life-altering changes at the request of a child or institution (traveling, organized vaccation, etc.). In school year 2017/2018, record was made of 53,790 targeted evaluations in primary schools and 23,241 in highschools. The year before, record was made of 53,579 targeted evaluations in primary schools and 24,239 in highschools. In school year 2015/2016, a total of 55,096 targeted evaluations in elementary schools were performed, as were 20,835 highschool examinations.

Within the PE-adjusted programme, a total of 4,722 pupils and 8,310 highschool students (slightly more than last year; 4,499 primary s. evaluations and 8,127 highschool in 2016/2017) were screened in collaboration with teachers. Withe regard to sports activities and competitions, primary schools performed 17,773 evaluations (more than last year: 14,080), and highschools 6,252, (more than earlier: 6,027 in 2016/2017). Eight-graders were provided 2,857 career counseling sessions and evaluations, which is far less than earlier (3,373 in 2016/2017).

Specific segments of the preventive health care programme focused on health education and counseling. Child and youth counseling centers where children, parents and teachers turn to when dealing with growing-up pains and health issues are organized as special units. Their attendance rate had continually grown; in primary schools from 59,647 visits in 1998 to 132,077 in 2004/2005, to 102,538 in 2012/2013 and then fell in 2013/2014 to 79,348 visits, in 2014/2015 was 98,137 visits, in 2015/2016 was 109,642 visits, 2016/2017 was 112,057 and in 2017/2018 114,693 visits. In highschools the figure went from 18,195 in 1998 to 18,289 in 2017/2018 (14,437 in 2013/2014; 19,392 in 2014/2015; 17,920 in 2015/2016; 20,537 in 2016/2017). Said figures go to show just how this form of help is needed and had been missed. Child and youth counseling centers, as part of school health services, provided assistance to pupils and parents mostly in problems relating to chronic diseases, learning, mental health, reproductive health and risk behaviors. Aside from chronic diseases, highschool students more frequently dealt with problems of and requested counseling on learning, reproductive health, STDs mental health and risk behaviors. Some forms of health education in the 2005/2006 academic year reached 305,236 pupils and 89,498 highschool students, as opposed to academic years 2010/2011 (257,222 pupils and 77,407 highschool students), 2011/2012 (226,667/68,688), 2012/2013 (233,355/97,519), 2013/2014 (171,704/62,677), 2014/2015 (165,396/60,341), 2015/2016 (162,089/55,852), 2016/2017 (156,721/47,425) and 2017/2018 (166,832/35,250). This visible reduction in the number of children and youth included in health education is explained for by structural changes in the implementation thereof as starting from the observed academic year. Health education is now defined exclusively as health class taking a minimum of one school period with preparations, whereas short educational activities are no longer seen as health education. In keeping with an agreement between teh Croatianal National Institute of Public Health and Education and Teacher Training Agency, school medical teams since 2013/2014 held the following topics of health education from the School Curriculum for primary and highschool:

1st-grade of primary school (PS): Correct toothe brushing on a model (1 period)

3rd-grade (PS): Hidden calories (1 period)

5th-grade (PS): Cahnges related to purebty and hygiene (2 periods)

1st grade of highschool (HS): Effect of STDs on reproductive health (1 period)

2nd grade (HS): Reproductive health care – optional, depending on the capacities of school health service (1 period)

A total of 17,119 college/university students (17,791 the year before) underwent a general physical examination in school year 2017/2018, whereof the highest number were performent in major Croatian cities, namely Zagreb (8,278), Rijeka (2,126), Osijek (2,086) and Split (1,869). Appointment were made for 215 student checkups. 940 students requested adapted PE examination (820 earlier), while 3,592 underwent evaluation for

pre-student home placement (slightlay lower number in earlier years: 3,827 in 2016/2017, 4,197 in 2015/2016, 5,199 in 2014/2015, 5,319 in 2013/2014, 5,563 in 2012/2013, 6,191 in 2011/2012, 6,360 in 2009/2010, 6,508 in 2008/2009 and 6,922 in 2005/2006. Counseling centers were consulted by 7,829 students, teachers and parents (8,695 in 2016/2017, 9,389 in 2015/2016). The most common reasons for visiting counseling centers were reproductive health, chronic diseases, mental health, as well as risk behaviors and learning problems. Health education included 5,473 students (7,940 in 2016/2017, 7,149 in 2015/2016, 5,886 in 2014/2015, 5,116 in 2013/2014, 12,950 in 2012/2013, 16,474 in 2011/2012, 18,414 in 2010/2011, 20,189 in 2009/2010, 16,059 in 2008/2009 and 14,888 in 2005/2006). This plunge in health education coverage can be accounted for with above agreement on topics from the School Curriculum for primary and secondary schools, which is why health education focuses most of school capacities on covering proposed themes.

Tablica - *Table* **1.** **Ukupan broj djece* u osnovnoj i srednjoj školi po razredima i županijama Hrvatske u školskoj 2017./2018. godini** - *Number of school children* by grade and county, Croatia, school year 2017/18*

	OSNOVNA ŠKOLA - *Primary school*									**SREDNJA ŠKOLA** - *Secondary school*					
Županija razred	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**VII**	**VIII**	**Ukupno**	**I**	**II**	**III**	**IV/V**	**Ukupno**	**SVEGA**
County	*Class*								*Total*					*Total*	*TOTAL*
Hrvatska - *Croatia*	**40.035**	**41.827**	**41.049**	**40.238**	**39.289**	**39.948**	**39.322**	**38.257**	**319.965**	**39.459**	**40.125**	**41.370**	**33.288**	**154.242**	**474.207**
Grad/*City of* Zagreb	8.200	8.330	8.059	7.698	7.290	7.412	7.187	6.978	61.154	9.239	9.069	9.130	8.109	35.547	96.701
Zagrebačka	3.246	3.283	3.306	3.270	3.204	3.157	3.175	3.079	25.720	1.616	1.589	1.809	1.156	6.170	31.890
Krapinsko-zagorska	1.257	1.222	1.218	1.179	1.189	1.154	1.218	1.221	9.658	1.177	1.172	1.283	968	4.600	14.258
Sisačko-moslavačka	1.377	1.469	1.451	1.428	1.389	1.433	1.477	1.438	11.462	1.069	1.173	1.247	944	4.433	15.895
Karlovačka	1.055	1.040	1.079	1.097	1.124	1.053	1.066	999	8.513	1.122	1.059	1.183	865	4.229	12.742
Varaždinska	1.652	1.761	1.655	1.689	1.736	1.749	1.679	1.695	13.616	1.887	1.842	1.853	1.520	7.102	20.718
Koprivničko-križevačka	1.076	1.123	1.115	1.127	1.080	1.152	1.115	1.056	8.844	1.035	978	1.082	805	3.900	12.744
Bjelovarsko-bilogorska	1.065	1.153	1.105	1.087	1.129	1.096	1.096	995	8.726	1.213	1.200	1.204	912	4.529	13.255
Primorsko-goranska	2.430	2.604	2.477	2.492	2.227	2.366	2.286	2.319	19.201	2.434	2.484	2.506	2.009	9.433	28.634
Ličko-senjska	394	390	397	397	444	448	403	392	3.265	313	326	357	286	1.282	4.547
Virovitičko-podravska	780	811	773	726	768	790	813	757	6.218	795	693	817	570	2.875	9.093
Požeško-slavonska	648	741	746	756	687	747	739	726	5.790	637	728	782	733	2.880	8.670
Brodsko-posavska	1.289	1.551	1.540	1.467	1.464	1.527	1.525	1.439	11.802	1.394	1.547	1.469	1.039	5.449	17.251
Zadarska	1.651	1.708	1.758	1.701	1.681	1.751	1.651	1.540	13.441	1.637	1.737	1.793	1.473	6.640	20.081
Osječko-baranjska	2.450	2.847	2.694	2.620	2.719	2.724	2.659	2.720	21.433	2.720	2.973	3.118	2.387	11.198	32.631
Šibensko-kninska	897	941	946	857	854	932	912	867	7.206	912	1.011	1.088	792	3.803	11.009
Vukovarsko-srijemska	1.504	1.610	1.579	1.707	1.621	1.786	1.700	1.657	13.164	1.646	1.718	1.700	1.439	6.503	19.667
Splitsko-dalmatinska	4.703	4.759	4.603	4.726	4.531	4.544	4.522	4.618	37.006	4.717	4.989	5.012	4.205	18.923	55.929
Istarska	1.919	1.996	2.025	1.924	1.866	1.843	1.776	1.658	15.007	1.626	1.567	1.695	1.324	6.212	21.219
Dubrovačko-neretvanska	1.274	1.284	1.311	1.196	1.152	1.145	1.178	1.050	9.590	1.142	1.175	1.187	998	4.502	14.092
Međimurska	1.168	1.204	1.212	1.094	1.134	1.139	1.145	1.053	9.149	1.128	1.095	1.055	754	4.032	13.181

* Broj djece prema izvješćima službi za školsku medicinu - *Number of school children according to school health services' reports*

Tablica - *Table* **2.** **Preventivni pregledi u osnovnoj i srednjoj školi po razredima i županijama Hrvatske u školskoj 2017./2018. godini** - *Number of preventive school examinations by grade and county, Croatia, academic year 2017/2018*

	SISTEMATSKI PREGLEDI - *General examinations*						KONTROLNI PREGLEDI - *Checkups*						
Županija	**Upis u I r.**	**V**	**VIII**	**I srednje škole**	**Fakultet**	**Ukupno**	**Upis u I r.**	**V**	**VIII**	**Srednje škole**	**Fakultet**	**Ostali kont. pregl.**	**Ukupno**
County	*Enrollment into 1st grade*			*1st grade highschool*	*University*	*Total*	*Enrollment into 1st grade*			*Secondary school*	*University*	*Other checkups*	*Total*
Hrvatska - *Croatia*	**42.432**	**34.206**	**36.869**	**23.260**	**17.119**	**153.886**	**4.350**	**1.752**	**1.846**	**584**	**215**	**4.422**	**13.169**
Grad/*City of* Zagreb	9.129	6.661	6.859	6.199	8.278	37.126	654	452	511	319	112	805	2.853
Zagrebačka	3.347	2.661	3.011	1.049	100	10.168	182	90	103	11	1	79	466
Krapinsko-zagorska	1.190	1.142	1.197	1.027	0	4.556	45	29	20	3	0	117	214
Sisačko-moslavačka	1.485	1.331	1.347	1	0	4.164	45	59	110	1	0	24	239
Karlovačka	1.021	1083	941	980	337	4.362	151	45	39	12	3	7	257
Varaždinska	1.476	1.371	1.366	342	0	4.555	328	92	120	3	0	316	859
Koprivničko-križevačka	1.158	556	1.042	0	0	2.756	248	9	7	0	0	8	272
Bjelovarsko-bilogorska	1.092	765	958	0	0	2.815	20	0	1	0	0	0	21
Primorsko-goranska	2.689	2.141	2.292	1.925	2.126	11.173	794	179	73	39	42	496	1.623
Ličko-senjska	360	348	404	155	0	1.267	20	8	6	0	0	3	37
Virovitičko-podravska	763	742	739	0	0	2.244	75	45	54	0	0	13	187
Požeško-slavonska	706	661	708	660	74	2.809	17	59	78	23	0	5	182
Brodsko-posavska	1.506	557	1.409	49	349	3.870	307	50	82	1	5	0	445
Zadarska	1.786	1.637	1.477	1.502	457	6.859	400	54	97	57	0	860	1.468
Osječko-baranjska	2.819	2.209	2.555	1858	2.086	11.527	244	118	149	46	13	396	966
Šibensko-kninska	951	818	883	717	203	3.572	150	2	9	0	0	8	169
Vukovarsko-srijemska	1.523	1.395	1.637	0	151	4.706	135	107	131	4	1	8	386
Splitsko-dalmatinska	4.843	4.336	4.280	3.995	1.869	19.323	371	261	108	42	30	1.139	1.951
Istarska	2.013	1.742	1.634	1279	574	7.242	100	49	77	11	3	90	330
Dubrovačko-neretvanska	1.271	984	1.035	546	291	4.127	46	35	51	5	5	39	181
Međimurska	1.304	1.066	1.095	976	224	4.665	18	9	20	7	0	9	63

Slika 1. – *Figure 1* **Sistematski pregledi u osnovnim i srednjim školama od školske godine 2007./2008. do 2017./2018.** – *General examinations in primary schools and highschools, academic year 2007/2008 – 2017/2018*

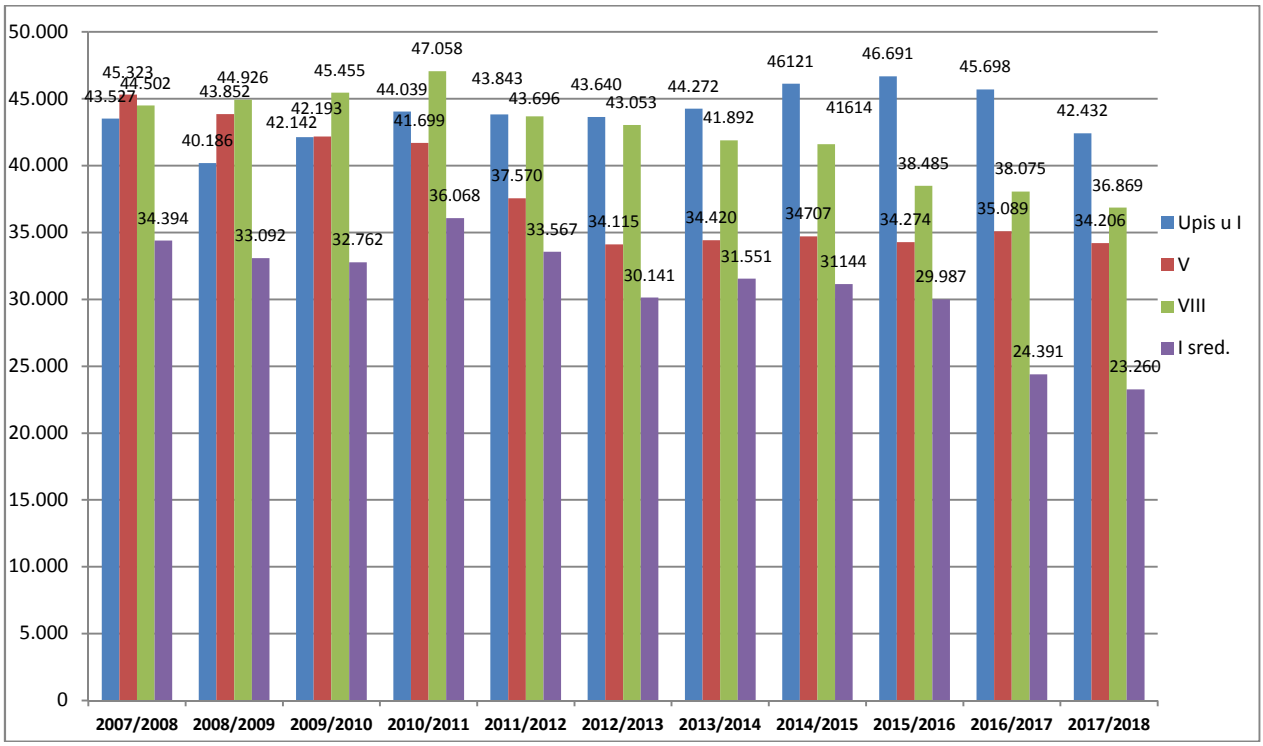

Slika 1. – *Figure 1* **Obuhvat djece sistematskim pregledima u osnovnim i srednjim školama od školske godine 2005./2006. do 2017./2018.** – *General examinations coverage in primary schools and highschools, academic year 2005/2006 – 2017/2018*

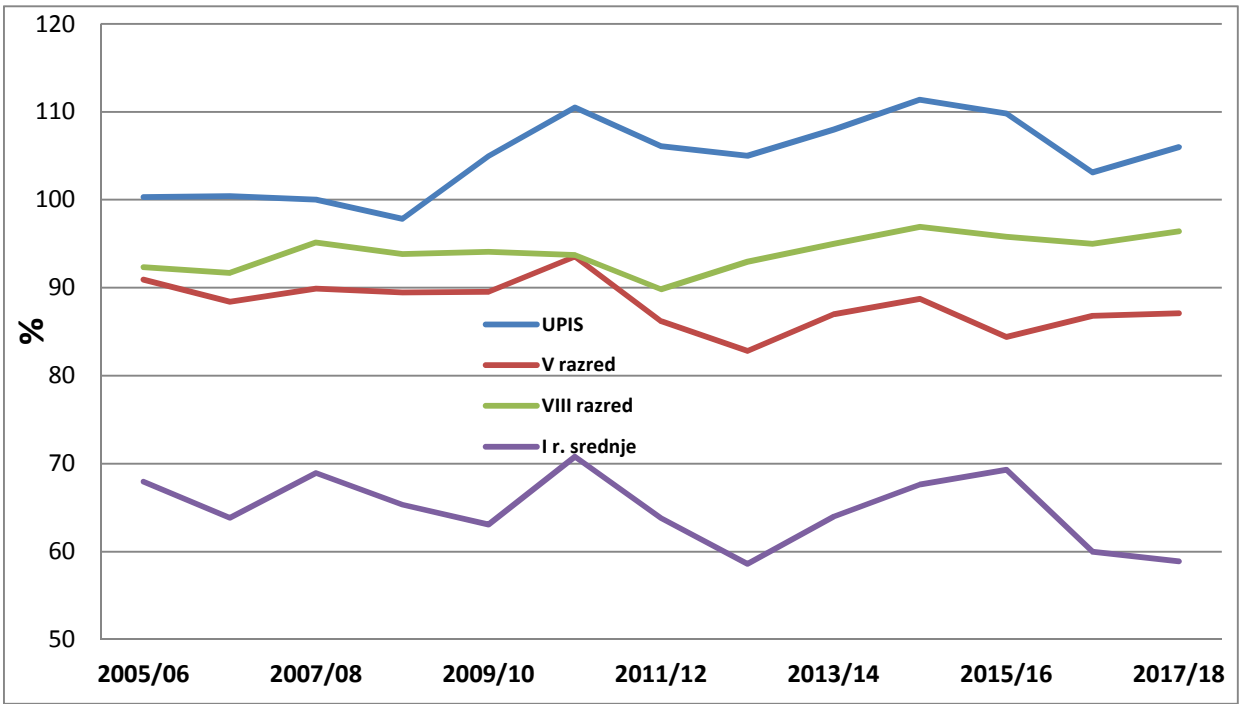

Tablica - *Table* **3.** **Ukupan broj obavljenih skrininga u osnovnoj i srednjoj školi po razredima i županijama Hrvatske u školskoj 2017./2018. godini** - *Number of school screenings by grade and county, Croatia, school year 2017/18*

		OSNOVNA ŠKOLA - *Primary school*					Skrining za učenike s rizikom – *Screening for students with risk*		
Županija	**razred**	**I**	**III**	**VI**	**VII**	**Ukupno**	**Osnovne š.**	**Srednje š.**	**Fakultet**
County	*Class*					*Total*	*Primary sch.*	*Secondary sch.*	*University*
Hrvatska - *Croatia*		**29.159**	**99.418**	**60.118**	**18.401**	**207.096**	**3.507**	**47**	**24**
Grad/*City of* Zagreb		3.512	20.694	12.595	0	36.801	200	3	24
Zagrebačka		929	6.022	3.025	0	9.976	0	0	0
Krapinsko-zagorska		593	3.080	2.555	0	6.228	1	0	0
Sisačko-moslavačka		12	3.383	1.605	0	5.000	1	0	0
Karlovačka		789	3.084	1.959	1.264	7.096	6	0	0
Varaždinska		0	4.706	2.598	1.617	8.921	1	0	0
Koprivničko-križevačka		0	2.239	1.246	137	3.622	1	0	0
Bjelovarsko-bilogorska		62	1176	639	0	1877	0	0	0
Primorsko-goranska		4.086	7.069	4.508	2.911	18.574	781	2	0
Ličko-senjska		795	877	838	406	2.916	0	0	0
Virovitičko-podravska		0	1.836	206	0	2.042	0	0	0
Požeško-slavonska		2	1.795	1267	0	3.064	13	0	0
Brodsko-posavska		0	2.966	1.444	0	4.410	0	0	0
Zadarska		1.628	4.585	2.946	1463	10.622	20	0	0
Osječko-baranjska		4.171	5.246	4.530	2.260	16.207	24	1	0
Šibensko-kninska		800	2.387	1.748	747	5.682	0	0	0
Vukovarsko-srijemska		397	3.437	1.418	0	5.252	1	0	0
Splitsko-dalmatinska		8.744	13.258	7.994	4.616	34.612	2.385	2	0
Istarska		2.205	5.428	3.414	1610	12.657	15	2	0
Dubrovačko-neretvanska		434	3.089	2.031	1.370	6.924	31	1	0
Međimurska		0	3.061	1.552	0	4.613	27	36	0

Tablica - *Table* **4.** **Namjenski pregledi i cijepljenje u osnovnoj i srednjoj školi po županijama Hrvatske u školskoj 2017./2018. godini** - *Number of specific school evaluations and vaccinations by county, Croatia, school year 2017/18*

	CIJEPLJENJE - *Vaccination*			**NAMJENSKI PREGLEDI - OSNOVNE ŠKOLE** – *Specific evaluations- Primary school*							
Županija	**Osnovne škole**	**Srednje škole**	**UKUPNO**	**Prilagođeni program t. k.**	**Pregledi športaša**	**Smještaj u dom**	**Upis u sr. školu**	**Prije i nakon cijeplj.**	**Ostalo**	**Ukupno namjenski**	**Ciljani osn. šk.**
County	*Primary school*	*Secondary school*	*TOTAL*	*Adapted school programme*	*Sports activities*	*Pupil home placement*	*Second. school enrolment*	*Pre-/Post-vacci-nation*	*Other*	*TOTAL Specific evaluations*	*Targeted screenings*
Hrvatska - *Croatia*	**257.667**	**4.492**	**262.159**	**4.722**	**15.773**	**257**	**12.832**	**13.233**	**6.973**	**53.790**	**33.055**
Grad/*City of* Zagreb	47.728	810	48.538	850	322	3	2.367	1034	1.510	6.086	7.256
Zagrebačka	19.745	157	19.902	422	1.955	7	1.241	205	182	4.012	3.493
Krapinsko-zagorska	8.584	407	8.991	51	1.269	12	468	773	115	2.688	731
Sisačko-moslavačka	9.046	47	9.093	63	1298	34	511	806	400	3.112	2.214
Karlovačka	6.257	29	6.286	100	193	10	303	70	72	748	583
Varaždinska	11.053	159	11.212	572	223	4	562	753	43	2.157	755
Koprivničko-križevačka	8.036	388	8.424	451	980	3	408	767	376	2.985	1.047
Bjelovarsko-bilogorska	7.044	19	7.063	0	126	3	274	438	268	1.109	494
Primorsko-goranska	14.823	206	15.029	117	2.219	39	648	428	484	3.935	3.398
Ličko-senjska	2.611	15	2.626	85	498	38	215	507	11	1.354	119
Virovitičko-podravska	5.412	45	5.457	241	179	0	219	73	120	832	433
Požeško-slavonska	4.719	37	4.756	6	30	0	276	25	4	341	331
Brodsko-posavska	9.904	70	9.974	150	617	26	394	879	6	2.072	715
Zadarska	10.831	52	10.883	82	795	2	493	1.160	238	2.770	1.352
Osječko-baranjska	18.217	256	18.473	367	1.574	5	810	541	580	3.877	2.116
Šibensko-kninska	6.044	13	6.057	15	152	4	312	1.613	22	2.118	538
Vukovarsko-srijemska	11.398	134	11.532	145	284	4	528	32	84	1.077	1.337
Splitsko-dalmatinska	29.285	349	29.634	449	1.578	35	1.349	1.259	2.089	6.759	3.029
Istarska	11.626	206	11.832	268	748	11	634	607	166	2.434	956
Dubrovačko-neretvanska	7.049	58	7.107	2	442	13	444	1228	148	2.277	781
Međimurska	8.199	1011	9.210	286	291	4	376	35	55	1.047	1.377

Tablica - *Table* **4.** **nastavak** - *Continuation*

	NAMJENSKI PREGLEDI - SREDNJE ŠKOLE – *Specific evaluations - Secondary school*								
Županija	**Prilagođeni program t. k.**	**Pregledi športaša**	**Smještaj u dom**	**Upis na fakultet**	**Prije i nakon cijeplj.**	**Ostalo**	**Ukupno namjenski**	**Ciljani sred. šk.**	**SVEUKUPNO**
County	*Adapted school programme*	*Sports activities*	*Student home placement*	*University enrollment*	*Pre-/Post-vacci-nation*	*Other*	*TOTAL Specific evaluations*	*Targeted screenings*	*TOTAL*
Hrvatska - *Croatia*	**8.310**	**6.252**	**708**	**3.529**	**2.475**	**1.967**	**23.241**	**1.339**	**115.017**
Grad/*City of* Zagreb	2.038	67	20	1.191	94	519	3.929	405	21.221
Zagrebačka	250	537	7	114	17	30	955	43	8.504
Krapinsko-zagorska	127	470	83	142	210	21	1.053	14	4.486
Sisačko-moslavačka	329	1081	54	91	24	30	1.609	21	6.957
Karlovačka	23	124	39	95	0	23	304	14	1.649
Varaždinska	587	155	60	172	9	23	1.006	34	3.952
Koprivničko-križevačka	592	383	17	89	1.351	16	2.448	33	6.528
Bjelovarsko-bilogorska	0	68	28	54	13	72	235	3	1.841
Primorsko-goranska	269	652	13	156	5	92	1.187	31	8.558
Ličko-senjska	43	150	10	26	3	5	237	0	1.710
Virovitičko-podravska	390	102	17	65	5	14	593	36	1.894
Požeško-slavonska	3	0	18	39	0	1	61	6	739
Brodsko-posavska	187	231	34	162	4	17	635	2	3.424
Zadarska	74	157	28	127	645	27	1.058	104	5.290
Osječko-baranjska	747	725	80	172	8	95	1.827	47	7.872
Šibensko-kninska	13	46	24	75	9	71	238	3	2.897
Vukovarsko-srijemska	221	60	14	138	1	23	457	346	3.217
Splitsko-dalmatinska	1.268	507	38	281	9	762	2.865	129	12.794
Istarska	604	464	30	98	34	34	1.264	24	4.678
Dubrovačko-neretvanska	3	103	45	112	18	35	316	7	3.381
Međimurska	542	170	49	130	16	57	964	37	3.425

Tablica - *Table* **5.** **Obilasci škola i školskih kuhinja u osnovnim i srednjim školama po županijama u školskoj 2017./2018. godini** - *Number of visits to schools and school kitchens by county, Croatia, school year 2017/18*

Broj obilazaka - *No. of visits to*	**Osnovne škole** - *Primary school*				**Srednje škole** – *Secondary school*				**UKUPNO** - *Total*			
Županija	**Obilazak škola**	**Higijenska kontrola**	**Nadzor nad prehranom**	**Ukupno**	**Obilazak škola**	**Higijenska kontrola**	**Nadzor nad prehranom**	**Ukupno**	**Obilazak škola**	**Higijenska kontrola**	**Nadzor nad prehranom**	**Ukupno**
County	*Visits to schools*	*Sanitary visits*	*Diet control*	*Total*	*Visits to schools*	*Sanitary visits*	*Diet control*	*Total*	*Visits to schools*	*Sanitary visits*	*Diet control*	*Total*
Hrvatska - *Croatia*	**10.982**	**493**	**268**	**11.743**	**891**	**58**	**16**	**965**	**11.873**	**551**	**284**	**12.708**
Grad/*City of* Zagreb	1.070	23	17	1.110	138	6	0	144	1.208	29	17	1.254
Zagrebačka	523	34	6	563	12	2	0	14	535	36	6	577
Krapinsko-zagorska	660	36	36	732	75	5	2	82	735	41	38	814
Sisačko-moslavačka	232	0	0	232	5	0	0	5	237	0	0	237
Karlovačka	204	12	30	246	5	1	0	6	209	13	30	252
Varaždinska	325	28	23	376	21	2	1	24	346	30	24	400
Koprivničko-križevačka	373	16	10	399	18	3	0	21	391	19	10	420
Bjelovarsko-bilogorska	189	19	28	236	2	0	0	2	191	19	28	238
Primorsko-goranska	748	63	7	818	83	7	0	90	831	70	7	908
Ličko-senjska	136	4	4	144	6	0	0	6	142	4	4	150
Virovitičko-podravska	2919	83	43	3.045	210	12	9	231	3.129	95	52	3.276
Požeško-slavonska	61	0	2	63	0	0	0	0	61	0	2	63
Brodsko-posavska	322	0	0	322	2	0	0	2	324	0	0	324
Zadarska	306	38	11	355	38	2	1	41	344	40	12	396
Osječko-baranjska	522	50	1	573	35	8	0	43	557	58	1	616
Šibensko-kninska	129	29	30	188	11	0	0	11	140	29	30	199
Vukovarsko-srijemska	343	18	0	361	24	1	0	25	367	19	0	386
Splitsko-dalmatinska	896	21	1	918	107	6	0	113	1.003	27	1	1.031
Istarska	485	12	12	509	24	3	3	30	509	15	15	539
Dubrovačko-neretvanska	382	0	0	382	32	0	0	32	414	0	0	414
Međimurska	157	7	7	171	43	0	0	43	200	7	7	214

Tablica - *Table* **6.** **Ukupan broj posjeta savjetovalištima u osnovnoj i srednjoj školi po županijama u školskoj 2017./2018. godini** - *Number of visits to school counseling centers by county, Croatia, school year 2017/18*

	Osnovna škola - *Primary school*						**Srednja škola** - *Secondary school*					
Županija	**Učenika**	**Roditelji /staratelji**	**Obitelj**	**Nastavnici suradnici**	**Doktor ili sestra**	**Ukupno**	**Učenika**	**Roditelji /staratelji**	**Obitelj**	**Nastavnici suradnici**	**Doktor ili sestra**	**Ukupno**
County	*Pupils*	*Parents*	*Family*	*Teachers, assistants*	*To doctor or nurse*	*Total*	*Students*	*Parents*	*Family*	*Teachers*	*To doctor or nurse*	*Total*
Hrvatska - *Croatia*	**19.496**	**24.894**	**2.217**	**15.765**	**52.321**	**114.693**	**5.881**	**2.494**	**254**	**2.564**	**7.096**	**18.289**
Grad/*City of* Zagreb	4.697	4.425	590	3.377	13.680	26.769	1.265	408	72	524	1.929	4.198
Zagrebačka	575	1.303	125	1.187	1.961	5.151	81	61	4	89	98	333
Krapinsko-zagorska	207	524	8	489	1.398	2.626	46	153	0	133	251	583
Sisačko-moslavačka	196	828	5	955	554	2.538	209	40	0	293	9	551
Karlovačka	1373	791	13	905	1020	4.102	252	42	0	85	292	671
Varaždinska	402	455	13	195	423	1.488	75	49	1	49	63	237
Koprivničko-križevačka	115	354	3	579	727	1.778	133	63	2	79	32	309
Bjelovarsko-bilogorska	490	758	91	556	1086	2.981	82	3	1	7	8	101
Primorsko-goranska	2.525	3.008	110	1.799	3.880	11.322	967	275	3	188	781	2.214
Ličko-senjska	490	403	2	77	890	1.862	48	26	0	2	49	125
Virovitičko-podravska	15	106	4	51	436	612	13	22	0	16	68	119
Požeško-slavonska	712	153	1	134	355	1.355	144	13	0	1	13	171
Brodsko-posavska	742	1419	15	148	1505	3.829	77	52	5	4	53	191
Zadarska	1.383	1.064	105	511	2.525	5.588	384	110	6	98	435	1.033
Osječko-baranjska	1.387	3.007	65	992	4.635	10.086	640	361	7	113	866	1.987
Šibensko-kninska	506	227	7	84	1.246	2.070	87	15	1	3	141	247
Vukovarsko-srijemska	457	214	16	97	519	1.303	62	29	5	12	37	145
Splitsko-dalmatinska	2.286	4.388	982	2.858	10.488	21.002	759	534	133	534	1.479	3.439
Istarska	450	740	47	389	2.209	3.835	137	70	9	74	211	501
Dubrovačko-neretvanska	232	500	9	226	2.605	3.572	49	26	2	12	169	258
Međimurska	256	227	6	156	179	824	371	142	3	248	112	876

Tablica – *Table* **7/I** **Broj posjeta savjetovalištima učenika osnovnih škola u školskoj godini 2017./2018.** – *Number of visits to counseling centers, Croatia, school year 2017/18 - pupils*

	Savjetovalište / *Guidance service* **- Osnovne škole** – *Primary schools*							
Županija	**Problemi učenja**	**Rizično ponašanje**	**Mentalno zdravlje**	**Repro-duktivno zdravlje**	**Kronične bolesti**	**Očuvanja i unapređenja zdravlja i zdravijeg načina života**	**Skrb o učenicima ometenošću u psihičkom ili fizičkom razvoju**	**Savjetovanje učenika po odabiru budućeg zanimanja**
- County	*Learning difficulties*	*Risk behavior*	*Mental health*	*Reproductive health*	*Chronic diseases*	*Healthier life style*	*Pupils with psych. or phys. disturb.*	*Career guidance*
Hrvatska - *Croatia*	**2.706**	**248**	**1.334**	**1308**	**2.887**	**7.554**	**602**	**2.857**
Grad/*City of* Zagreb	940	58	525	362	766	1071	141	834
Zagrebačka	171	24	106	10	65	52	125	22
Krapinsko-zagorska	37	1	0	1	7	83	11	67
Sisačko-moslavačka	47	4	8	4	4	30	0	99
Karlovačka	235	5	16	27	106	779	43	162
Varaždinska	7	5	15	2	5	342	0	26
Koprivničko-križevačka	36	1	11	17	32	8	3	7
Bjelovarsko-bilogorska	126	10	4	2	44	281	12	11
Primorsko-goranska	482	29	258	328	192	927	30	279
Ličko-senjska	0	1	12	25	101	323	1	27
Virovitičko-podravska	1	4	3	0	3	3	1	0
Požeško-slavonska	11	1	7	106	252	312	16	7
Brodsko-posavska	8	2	9	69	173	207	0	274
Zadarska	127	11	41	22	240	789	20	133
Osječko-baranjska	118	21	76	51	212	631	7	271
Šibensko-kninska	46	2	9	18	110	276	0	45
Vukovarsko-srijemska	56	6	8	74	114	135	8	56
Splitsko-dalmatinska	222	21	155	107	211	1.096	139	335
Istarska	3	3	22	77	42	89	43	171
Dubrovačko-neretvanska	6	7	10	3	166	36	1	3
Međimurska	27	32	39	3	42	84	1	28

Tablica – *Table* **7/II** **Broj posjeta savjetovalištima učenika srednjih škola u školskoj godini 2017./2018.** – *Number of visits to counseling centers, Croatia, school year 2017/18 - highschool students*

	Savjetovalište / *Guidance service* **- Srednje škole** – *Secondary schools*							
Županija	**Problemi učenja**	**Rizično ponašanje**	**Mentalno zdravlje**	**Repro-duktivno zdravlje**	**Kronične bolesti**	**Očuvanja i unapređenja zdravlja i zdravijeg načina života**	**Skrb o učenicima ometenošću u psihičkom ili fizičkom razvoju**	**Savjetovanje učenika po odabiru budućeg zanimanja**
- County	*Learning difficulties*	*Risk behavior*	*Mental health*	*Reproductive health*	*Chronic diseases*	*Healthier life style*	*Students with psych. or phys. disturb.*	*Career guidance*
Hrvatska - *Croatia*	**472**	**209**	**670**	**618**	**1.212**	**2.449**	**66**	**185**
Grad/*City of* Zagreb	148	14	214	84	411	316	24	54
Zagrebačka	5	4	34	5	21	11	1	0
Krapinsko-zagorska	3	0	0	6	9	26	1	1
Sisačko-moslavačka	5	4	0	58	16	99	2	25
Karlovačka	22	0	5	17	42	164	1	1
Varaždinska	4	1	5	0	4	56	3	2
Koprivničko-križevačka	11	9	3	64	32	10	2	2
Bjelovarsko-bilogorska	1	0	0	21	0	47	0	13
Primorsko-goranska	72	8	110	156	101	498	5	17
Ličko-senjska	0	0	3	7	14	24	0	0
Virovitičko-podravska	4	1	0	1	2	3	0	2
Požeško-slavonska	2	1	2	4	62	72	1	0
Brodsko-posavska	1	0	2	21	24	6	0	23
Zadarska	34	10	32	23	69	213	2	1
Osječko-baranjska	92	34	56	30	195	227	0	6
Šibensko-kninska	2	2	2	14	9	56	0	2
Vukovarsko-srijemska	1	2	1	28	15	13	2	0
Splitsko-dalmatinska	53	7	43	59	92	462	12	31
Istarska	1	11	21	10	34	48	9	3
Dubrovačko-neretvanska	0	3	19	1	9	17	0	0
Međimurska	11	98	118	9	51	81	1	2

Tablica - *Table* **8.** **Broj učenika i ostalih obuhvaćenih zdravstvenim odgojem u osnovnoj i srednjoj školi u školskoj 2017./2018. godini** - *Number of pupils and highschool students included in health education, Croatia, school year 2017/18*

	OSNOVNA ŠKOLA - *Primary school*						SREDNJA ŠKOLA - *Secondary school*					
	Pravilno pranje zuba	**Skrivene kalorije**	**Promjene vezane uz pubertet i higijena**	**Ostale teme**	**Za roditelje /staratelje**	**Ukupno**	**Zaštita reproduktiv. zdravlja**	**Utjecaj spolno prenosivih bolesti**	**Ostale teme**	**Za roditelje /staratelje**	**Ukupno**	**Sveukupno**
	Oral hygiene	*Hidden calories*	*Puberty and hygiene*	*Other topics*	*For parents*	*Total*	*Reproductive health*	*STDs*	*Other topics*	*For parents*	*Total*	*GRAND TOTAL*
Hrvatska - *Croatia*	**25.292**	**28.342**	**26.245**	**68.710**	**18.243**	**166.832**	**9.678**	**16.917**	**6.759**	**1.896**	**35.250**	**202.082**
Grad/*City of* Zagreb	5.777	5.468	4964	10.601	6.014	32.824	2.579	3.847	1.677	68	8.171	40.995
Zagrebačka	1.691	2.094	1504	7.272	2.598	15.159	110	274	382	0	766	15.925
Krapinsko-zagorska	1168	1054	804	2233	1072	6.331	633	878	816	0	2.327	8.658
Sisačko-moslavačka	1015	1057	1121	1738	2	4.933	0	20	0	0	20	4.953
Karlovačka	1	1015	1062	3271	352	5.701	0	848	54	0	902	6.603
Varaždinska	1.584	1.549	967	1343	345	5.788	1	98	273	132	504	6.292
Koprivničko-križevačka	242	488	550	1801	5	3.086	0	0	0	0	0	3.086
Bjelovarsko-bilogorska	62	23	120	31	97	333	0	0	25	0	25	358
Primorsko-goranska	1.936	2.144	1771	10.021	2.070	17.942	1.636	1.839	882	0	4.357	22.299
Ličko-senjska	439	307	249	633	0	1.628	195	124	17	0	336	1.964
Virovitičko-podravska	185	348	0	643	101	1.277	0	0	58	0	58	1.335
Požeško-slavonska	0	0	542	1463	0	2.005	605	576	6	0	1.187	3.192
Brodsko-posavska	416	510	290	2042	0	3.258	0	0	0	0	0	3.258
Zadarska	1.203	1.275	1506	2269	771	7.024	136	638	41	0	815	7.839
Osječko-baranjska	1.597	1.674	2038	3848	750	9.907	1753	1.991	203	210	4.157	14.064
Šibensko-kninska	826	852	817	1.814	346	4.655	217	532	471	0	1.220	5.875
Vukovarsko-srijemska	1476	1193	1390	186	39	4.284	1	1170	1	0	1.172	5.456
Splitsko-dalmatinska	3.405	3.692	3937	7.101	2.197	20.332	1.650	2.692	941	875	6.158	26.490
Istarska	1131	1.587	1002	4.381	483	8.584	155	641	21	0	817	9.401
Dubrovačko-neretvanska	1138	1054	970	3.888	145	7.195	0	71	49	0	120	7.315
Međimurska	0	958	641	2.131	856	4.586	7	678	842	611	2.138	6.724

Tablica - *Table* **9.** **Utvrđivanje psihofizičke sposobnosti i primjerenog oblika obrazovanja u školskoj 2017./2018. godini** –

	OSNOVNE ŠKOLE							SREDNJE ŠKOLE			
	Upis u 1. r. osnovne škole										
	Timska sinteza	Dodatni ciljani pregled	Ekspertiza	Pregled i procjena psihofizičke sposobnosti	Timska sinteza za primjereni oblik školovanja	Dodatni ciljani pregled za primjereni oblik školovanja	Ekspertiza za primjereni oblik školovanja	Pregled i procjena psihofizičke sposobnosti	Timska sinteza za primjereni oblik školovanja	Dodatni ciljani pregled za primjereni oblik školovanja	Ekspertiza za primjereni oblik školovanja
Hrvatska - *Croatia*	**12.573**	**473**	**5.011**	**2.985**	**4.673**	**1.083**	**6.257**	**335**	**263**	**136**	**605**
Grad/*City of* Zagreb	2.850	87	1.178	383	1.156	265	1.337	123	70	11	201
Zagrebačka	1.602	1	550	108	577	68	587	3	18	3	19
Krapinsko-zagorska	213	12	83	55	150	27	191	11	0	0	3
Sisačko-moslavačka	1.475	1	167	54	134	70	313	6	5	4	6
Karlovačka	86	15	86	117	140	4	135	4	5	0	5
Varaždinska	149	5	139	165	98	7	192	10	9	2	13
Koprivničko-križevačka	211	68	123	202	204	21	218	10	9	1	13
Bjelovarsko-bilogorska	130	0	60	0	122	6	176	0	2	0	1
Primorsko-goranska	2.159	50	443	109	132	41	464	3	7	2	19
Ličko-senjska	6	0	14	31	32	6	30	0	0	0	0
Virovitičko-podravska	68	1	72	77	99	9	107	27	4	0	5
Požeško-slavonska	38	46	56	28	43	43	77	0	2	2	2
Brodsko-posavska	110	0	174	140	139	1	151	1	0	0	1
Zadarska	276	58	190	245	176	107	300	39	5	30	30
Osječko-baranjska	446	4	459	292	363	21	531	19	11	0	17
Šibensko-kninska	215	1	88	102	61	0	71	2	1	0	0
Vukovarsko-srijemska	455	73	58	144	159	134	314	32	89	63	162
Splitsko-dalmatinska	1105	39	590	353	282	125	535	35	15	10	69
Istarska	231	0	176	122	176	39	212	6	1	2	15
Dubrovačko-neretvanska	295	12	61	123	120	36	134	1	0	1	5
Međimurska	453	0	244	135	310	53	182	3	10	5	19

Tablica – *Table* **10.** **Preventivni pregledi, kontrolni i namjenski pregledi studenata po županijama Hrvatske u školskoj godini 2017./2018.** – *Preventive college/university student examinations, checkups and specific evaluations by county, Croatia, school year 2017/18*

Županija	Sistematski i pregled	Kontrolni pregledi	Smještaj u dom*	Namjenski pregledi	Prilagodba tjel. odg.	Ostali pregledi
County	*General examinations*	*Control check-ups*	*Home placement**	*Specific evaluations*	*Adapted PE*	*Other examintions*
Hrvatska - *Croatia*	**17.119**	**355**	**3.592**	**1.934**	**940**	**151**
Grad/*City of* Zagreb	8.278	137	3.545	1.429	734	136
Zagrebačka	100	3	1	0	0	1
Krapinsko-zagorska	0	0	0	0	0	0
Sisačko-moslavačka	0	0	1	0	0	0
Karlovačka	337	3	0	0	36	3
Varaždinska	0	0	0	3	12	0
Koprivničko-križevačka	0	0	15	3	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	0	0	0	0
Primorsko-goranska	2.126	132	7	90	8	4
Ličko-senjska	0	0	0	0	0	0
Virovitičko-podravska	0	0	0	0	0	0
Požeško-slavonska	74	0	0	0	1	0
Brodsko-posavska	349	5	0	0	5	0
Zadarska	457	9	6	9	0	0
Osječko-baranjska	2.086	17	5	56	99	2
Šibensko-kninska	203	0	0	26	0	0
Vukovarsko-srijemska	151	1	0	0	1	0
Splitsko-dalmatinska	1.869	39	12	209	30	5
Istarska	574	4	0	59	11	0
Dubrovačko-neretvanska	291	5	0	27	0	0
Međimurska	224	0	0	23	3	0

*Uz preglede studenata za smještaj u studentske domove učinjeni su i očitani tuberkulinski testovi –
In addition to pre-home placement evaluations, tuberculin tests were done.

Tablica – *Table* **11.** **Ukupan broj posjeta savjetovalištima studenata, nastavnika i suradnika te obitelji studenata u školskoj godini 2017./2018.** – *Number of visits to counseling centers, Croatia, school year 2017/18 – college/university students, professors, assistants and family*

	Savjetovalište / *Counseling center*										
Županija	**Problemi učenja**	**Rizično ponašanje**	**Mentalno zdravlje**	**Repro-duktivno zdravlje**	**Kronične bolesti**	**Očuvanja i unapređenja zdravlja i zdravijeg načina života**	**Kratke konzultacije s doktorom ili sestrom**	**Ostalo**	**Nastavnici /suradnici**	**Roditelji i obitelj**	**Ukupno**
- County	*Learning difficulties*	*Risk behavior*	*Mental health*	*Reproductive health*	*Chronic diseases*	*Healthier life style*	*Short consult. with MD or nurse*	*Other*	*Professors/ assistants*	*Parents, family*	*Total*
Hrvatska - *Croatia*	**80**	**174**	**499**	**1.049**	**831**	**1.590**	**3.344**	**82**	**71**	**109**	**7.829**
Grad / *City of* Zagreb	54	10	285	398	515	526	1.264	43	15	53	**3.163**
Zagrebačka	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	**1**
Krapinsko-zagorska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Sisačko-moslavačka	0	0	0	11	2	0	0	0	0	0	**13**
Karlovačka	0	0	1	3	17	57	**49**	0	1	0	**128**
Varaždinska	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	**3**
Koprivničko-križevačka	0	0	0	2	2	1	0	0	2	3	**10**
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Primorsko-goranska	9	94	82	192	78	408	583	15	9	14	**1.484**
Ličko-senjska	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	**1**
Virovitičko-podravska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Požeško-slavonska	0	1	1	2	4	4	0	0	0	0	**12**
Brodsko-posavska	0	1	2	7	3	39	18	0	0	0	**70**
Zadarska	0	0	2	19	19	34	65	0	1	3	**143**
Osječko-baranjska	1	38	48	158	78	201	483	6	0	8	**1.021**
Šibensko-kninska	0	2	0	2	2	11	44	0	0	1	**62**
Vukovarsko-srijemska	1	1	1	148	15	22	4	3	0	0	**195**
Splitsko-dalmatinska	12	24	58	97	82	237	329	13	43	21	**916**
Istarska	2	3	9	2	10	31	19	1	0	5	**82**
Dubrovačko-neretvanska	0	0	3	8	1	13	368	0	0	1	**394**
Međimurska	0	0	7	0	1	5	118	0	0	0	**131**

Tablica – *Table* **12.** **Obilasci fakulteta i domova; broj studenata obuhvaćenih zdravstvenim odgojem te ostale aktivnosti vezane uz studente u školskoj godini 2017./2018.** – *Number of visits to universities and student homes; students involved in health education and other student activities, Croatia, school year 2017/18*

Županija	Zdravstveni odgoj	Obilasci fakulteta i domova	Higijensko-epidem.	Cijepljenja i pregledi	Ostale aktivnosti
County	*Health education*	*Visits to universities and student homes*	*Sanitary visits*	*Vaccination related*	*Other activities*
Hrvatska - *Croatia*	**5.473**	**55**	**5**	**246**	**40.950**
Grad / *City of* Zagreb	944	12	3	14	27.500
Zagrebačka	96	0	0	0	350
Krapinsko-zagorska	0	0	0	0	0
Sisačko-moslavačka	0	0	0	0	0
Karlovačka	264	0	0	1	1194
Varaždinska	0	0	0	1	0
Koprivničko-križevačka	0	0	0	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	0	0	0
Primorsko-goranska	1.365	21	0	1	7.112
Ličko-senjska	0	0	0	0	122
Virovitičko-podravska	0	9	2	0	0
Požeško-slavonska	3	0	0	0	1
Brodsko-posavska	0	0	0	0	29
Zadarska	22	0	0	0	403
Osječko-baranjska	2.105	1	0	1	2.515
Šibensko-kninska	190	0	0	0	4
Vukovarsko-srijemska	0	3	0	222	4
Splitsko-dalmatinska	83	7	0	3	1077
Istarska	0	0	0	0	7
Dubrovačko-neretvanska	343	1	0	3	369
Međimurska	58	1	0	0	263

Tablica - *Table* **13.** **Doktori medicine u službama školske medicine u zavodima za javno zdravstvo, broj djece u osnovnim i srednjim školama, broj djece po timu –** *MDs in school health services in county Institutes of public health, number of school children and children per medical team*

	Broj djece šk. god. 2017./2018.*				Liječnici u službi školske medicine					
Županija	**Osnovna škola**	**Srednja škola**	**Ukupno**	**Studenti**	**Studenti i učenici**	**Specijalisti školske medicine**	**Na specijali-zaciji**	**Doktori opće medicine**	**Ukupno**	**Broj djece po timu**
	*No children school year 2017/18**				*School health services medical doctors*					
County	*Primary school*	*Secondary school*	*Total*	*University students*	*Students and pupils*	*School medicine*	*Residents*	*GPs*	*Total*	*No. children/ team*
Republika Hrvatska	**317.541**	**155.642**	**473.183**	**116.031**	**589.214**	**131**	**30**	**11**	**172**	**3.426**
Grad Zagreb	59.756	35.601	95.357	59.040	154.397	31	3	3	37	4.173
Zagrebačka	25.586	6.345	31.931	1.527	33.458	7	2	1	10	3.346
Krapinsko-zagorska	9.604	4.630	14.234	62	14.296	3	0	1	4	3.574
Sisačko-moslavačka	11.457	4.552	16.009	405	16.414	5	1	0	6	2.736
Karlovačka	8.470	4.300	12.770	1.053	13.823	4	2	0	6	2.304
Varaždinska	13.660	7.288	20.948	2.091	23.039	4	2	0	6	3.840
Koprivničko-križevačka	8.774	4.104	12.878	1.095	13.973	3	1	0	4	3.493
Bjelovarsko-bilogorska	8.699	4.645	13.344	255	13.599	1	1	2	4	3.400
Primorsko-goranska	19.063	9.315	28.378	12.713	41.091	9	4	1	14	2.935
Ličko-senjska	3.241	1.237	4.478	213	4.691	2	0	0	2	2.346
Virovitičko-podravska	6.181	2.981	9.162	382	9.544	2	1	0	3	3.181
Požeško-slavonska	5.775	2.977	8.752	480	9.232	2	0	0	2	4.616
Brodsko-posavska	11.780	5.455	17.235	1.007	18.242	3	3	0	6	3.040
Zadarska	13.418	6.807	20.225	3.655	23.880	7	0	0	7	3.411
Osječko-baranjska	21.246	11.409	32.655	11.214	43.869	7	6	1	14	3.134
Šibensko-kninska	7.237	3.739	10.976	1.126	12.102	2	1	0	3	4.034
Vukovarsko-srijemska	13.153	6.637	19.790	525	20.315	5	0	0	5	4.063
Splitsko-dalmatinska	36.386	18.723	55.109	14.203	69.312	21	1	0	22	3.151
Istarska	14.976	6.346	21.322	2.773	24.095	5	2	2	9	2.677
Dubrovačko-neretvanska	9.629	4.594	14.223	1.729	15.952	4	0	0	4	3.988
Međimurska	9.450	3.957	13.407	483	13.890	4	0	0	4	3.473

* Broj školske djece prema podacima Državnog zavoda za statistiku – *Number of school children according to the Croatian Bureau of Statistics*

Tablica - *Table* **14.** **Izvršenje programa obaveznog cijepljenja u Hrvatskoj u školskoj populaciji u 2018. godini** - *Compulsory Immunization coverage of school population, Croatia 2018*

Županija	Difterija-tetanus revakcinacija		Poliomijelitis revakcinacija		Morbili-rubeola-parotitis revakcinacija		Hepatitis B primovakcinacija	
County	*Diphtheria– tetanus revaccination ANA-DI-TE - Td*		*Poliomyelitis revaccination OPV*		*Measles- rubella-mumps revaccination MPR – MMR*		*Hepatitis B vaccination*	
	Cijepljeno	%	Cijepljeno[1]	%	Cijepljeno	%	Cijepljeno	%
	Vaccinated		*Vaccinated**		*Vaccinated*		*Vaccinated*	
HRVATSKA - *Croatia*	**37.108**	**95,56**	**105.285**	**92,3**	**36.328**	**94,69**	**35.767**	**95,68**
Bjelovarsko-bilogorska	1.046	98,22	2.934	96,17	969	94,91	1061	98,33
Koprivničko-križevačka	1.047	97,49	3.036	97,81	1.015	98,74	1.102	97,26
Karlovačka	1.024	99,13	2.896	98,07	912	98,06	701	98,73
Ličko-senjska	413	98,1	1.045	94,83	312	95,41	406	96,67
Osječko-baranjska	2.431	94,52	7.061	92,31	2.441	95,5	2.444	96,87
Virovitičko-podravska	775	99,36	2.115	98,37	713	97,81	756	99,74
Brodsko-posavska	669	94,23	1.562	92,92	586	95,13	732	98,92
Požeško-slavonska	1.419	97,33	3.852	96,4	1321	97,92	1462	97,34
Vukovarsko-srijemska	1.588	96,83	4.220	95,07	1.302	96,73	1.706	96,49
Istarska	1.653	95,77	4.864	92	1.693	91,37	1.602	93,41
Primorsko-goranska	2.213	96,39	6.613	88,68	2.207	94,76	2.250	96,69
Sisačko-moslavačka	1.411	98,33	3.919	97,58	1.301	99,01	1.416	98,27
Zadarska	1.573	96,15	4.564	94,12	1.772	94,71	1.654	97,52
Splitsko-dalmatinska	4.425	93,95	11.806	88,32	4.023	92,06	4.336	94,92
Dubrovačko-neretvanska	1.034	87,78	2.241	64,73	1.118	95,39	930	82,45
Šibensko-kninska	790	96,46	2.290	93,24	742	92,63	818	94,13
Međimurska	1.082	95,92	3.283	95,16	1.173	97,75	1.017	96,49
Varaždinska	1.457	88,2	4.051	86,86	1.259	81,97	1.555	89,78
Krapinsko-zagorska	1.194	99,5	3.227	98,44	1.067	99,26	1.089	99,63
Grad/City of Zagreb	6.846	95,39	22.178	93,57	7.481	94,8	5.817	95,39
Zagrebačka	3.018	96,67	7.528	94,56	2.921	95,68	2.913	96,27

[1] Uključena i revakcinacija u drugoj godini života učinjena u okviru djelatnosti Zdravstvene zaštite dojenčadi i predškolske djece i Opće medicine – *Includes also revaccination in second year of life done by Infant and Preschool Health, and General Medical Services*

Tablica - *Table* **15./I SISTEMATSKI PREGLEDI I UTVRĐENE BOLESTI I STANJA U ŠKOLSKOJ GODINI 2017./2018. U OSNOVNOJ, SREDNJOJ ŠKOLI I NA FAKULTETU** – *General school examinations, Croatia, school year 2017/18*

	Sistematskim pregledom utvrđeno:	Osnovna škola		Srednja škola		Visoka učilišta	
	Spol	M	Ž	M	Ž	M	Ž
1	Ukupan broj učenika/studenata	117.581		39.459		45.357*	
2	Broj pregledanih	**59.532**	**55.054**	**11.737**	**11.418**	**6.877**	**9.722**
3	Normalna uhranjenost	38.553	35.121	8.142	7.196	4.395	6.975
4	Prekomjerna tj.masa	17.942	17.335	3.000	3.535	2.231	1.846
5	Pothranjenost	2.225	1.782	506	556	218	870
6	Sluh nalaz uredan	59.362	54.890	11.726	11.410	6.861	9.711
7	Štitnjača 0/I	185	656	47	350	37	380
8	Štitnjača I i >I	0	0	0	0	0	0
9	Hb uzeto uzoraka	13.130	11.296	0	1	1	0
10	Hb < 11 g/L	24	21	0	0	0	1
11	Uzeto uzoraka urina	4.839	4.878	0	0	0	1
12	Urin nalaz uredan (Urin albumin+?)	0	0	0	0	0	0
13	Grudi po Tanneru II	355	8.270	60	14	13	3
14	Grudi po Tanneru III	345	8.326	19	839	5	140
15	Grudi po Tanneru IV	95	7.871	26	4.177	13	1.809
16	Grudi po Tanneru V	222	6.038	31	6.350	213	5.259
17	Pubična dlakavost II	7.845	7.379	227	16	3	5
18	Pubična dlakavost III	6.439	7.588	1.364	652	37	72
19	Pubična dlakavost IV	7.276	8.410	5.628	4.220	643	941
20	Pubična dlakavost V	1.266	6.100	2.451	6.498	4.115	6.003
21	Menarcha		17.615		10.441		8.752
22	Redovni nastavni program uz individualizaciju	1.185	547	258	129	0	0
23	Prilagođeni program	814	528	163	131	0	0
24	Posebni program	172	113	27	16	0	0
25	Ponavljači	675	343	639	351	94	139
26	Obrok prije škole	15.916	14.830	4.150	3.917	1.437	2.486
27	Nepušači („nikada probali“ i „probao i ne više od toga“)	57.563	53.456	8.285	8.100	3.041	4.471
28	Ne piju alkohol	52.955	50.314	4.399	4.766	714	1.593
29	Nikada probali druga sredstva ovisnosti	57.815	53.543	8.611	8.408	4.222	6.438

* Broj upisanih redovnih studeneta 1. godine studija - podaci DZS

Tablica - *Table* **15/II. SISTEMATSKI PREGLEDI I UTVRĐENE BOLESTI I STANJA U ŠKOLSKOJ GODINI 2017./2018. U OSNOVNOJ, SREDNJOJ ŠKOLI I NA FAKULTETU – Udio pojedinih stanja prema ukupnom broju pregledanih** *– General school examinations, Croatia, school year 2017/18 – Rate per total examined*

	Sistematskim pregledom utvrđeno:	**Osnovna škola**		**Srednja škola**		**Visoka učilišta**	
	Spol	**M**	**Ž**	**M**	**Ž**	**M**	**Ž**
1	Ukupan broj učenika / % pregledanih	117.581 / **97,45**		39.459 / **58,68**		45.357* / **36,60**	
2	Broj pregledanih	**59.532**	**55.054**	**11.737**	**11.418**	**6.877**	**9.722**
3	Normalna uhranjenost	64,76	63,79	69,37	63,02	63,91	71,74
4	Prekomjerna tj.masa	30,14	31,49	25,56	30,96	32,44	18,99
5	Pothranjenost	3,74	3,24	4,31	4,87	3,17	8,95
6	Sluh nalaz uredan	99,71	99,70	99,91	99,93	99,77	99,89
7	Štitnjača 0/I	0,31	1,19	0,40	3,07	0,54	3,91
8	Štitnjača I i >I	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Hb uzeto uzoraka	57,20	54,86				
10	Hb < 11 g/L	0,18	0,19				
11	Uzeto uzoraka urina	21,08	23,69				
12	Urin nalaz uredan (Urin albumin+?)	0,00	0,00				
13	Grudi po Tanneru II	0,60	15,02	0,51	0,12	0,19	0,03
14	Grudi po Tanneru III	0,58	15,12	0,16	7,35	0,07	1,44
15	Grudi po Tanneru IV	0,16	14,30	0,22	36,58	0,19	18,61
16	Grudi po Tanneru V	0,37	10,97	0,26	55,61	3,10	54,09
17	Pubična dlakavost II	13,18	13,40	1,93	0,14	0,04	0,05
18	Pubična dlakavost III	10,82	13,78	11,62	5,71	0,54	0,74
19	Pubična dlakavost IV	12,22	15,28	47,95	36,96	9,35	9,68
20	Pubična dlakavost V	2,13	11,08	20,88	56,91	59,84	61,75
21	Menarcha		32,00		91,44		90,02
22	Redovni nastavni program uz individualizaciju	1,99	0,99	2,20	1,13	0,00	0,00
23	Prilagođeni program	1,37	0,96	1,39	1,15	0,00	0,00
24	Posebni program	0,29	0,21	0,23	0,14	0,00	0,00
25	Ponavljači	1,13	0,62	5,44	3,07	1,37	1,43
26	Obrok prije škole	26,74	26,94	35,36	34,31	20,90	25,57
27	Nepušači („nikada probali“ i „probao i ne više od toga“)	96,69	97,10	70,59	70,94	44,22	45,99
28	Ne piju alkohol	88,95	91,39	37,48	41,74	10,38	16,39
29	Nikada probali druga sredstva ovisnosti	97,12	97,26	73,37	73,64	61,39	66,22

ZDRAVSTVENA NJEGA U KUĆI - *Home Care Service*

Zdravstvenu njegu u kući provode registrirane i ovlaštene ustanove za njegu u kući kao zdravstvenu djelatnost na primarnoj razini. Prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti (NN 150/08), članak 82., ustanova za zdravstvenu njegu u kući provodi zdravstvenu njegu i rehabilitaciju bolesnika po uputama doktora medicine. Ustanova može privremeno stacionarno zbrinjavati bolesnike kojima je potrebna zdravstvena njega i rehabilitacija. Utvrđeni standardni broj osiguranih osoba za provođenje zdravstvene njege u kući je 3.500 osiguranika po jednoj medicinskoj sestri.

Prema izvješćima pristiglim za 2018. godinu, u djelatnosti zdravstvene njege u kući radilo je 119 viših medicinskih sestara / tehničara, 170 prvostupnica / prvostupnika fizioterapije, 852 medicinske sestre/tehničara SSS te 137 fizioterapeutska tehničara SSS. Na taj način je u djelatnosti zdravstvene njege u kući ukupno radilo 1.278 zdravstvena djelatnika (tablica 1). Prema podacima o broju osiguranika u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, jedan zdravstveni djelatnik u djelatnosti zdravstvene njege u kući dolazi prosječno na oko 3.500 osiguranika. Zdravstvenu njegu u kući je koristilo 75.789 osoba (tablica 2). Tijekom 2018. godine zabilježeno je 30.392 nova korisnika zdravstvene njege u kući (oko 48% ukupnog broja korisnika) (tablica 3). Najveći broj korisnika s obzirom na funkcionalnu sposobnost su nepokretne osobe (tablica 4). Tijekom 2018. godine u djelatnosti zdravstvene njege u kući provedeno je 3,115.675 postupaka od toga opet najviše u dobnoj skupini 75-84 godine (Tablica 6). Najveći broj postupaka odnosio se na kompletnu zdravstvenu njegu pokretnog ili teško pokretnog bolesnika (tablica 5). U 2018. godini zabilježeno je prosječno 2.438 postupaka po zdravstvenom djelatniku. Najveći broj utvrđenih bolesti i stanja bilo je iz skupine bolesti cirkulacijskog sustava (tablica 7).

Home care services are provided by institutions registered and authorized for home care as primary level of health care. Pursuant to Article 82 of the Health Care Act (OG 150/08), a home care facility provides health care and rehabititation to patients according to the instructions of MDs. A home care facility may choose to provide temporary stationary care to patients in need of health care and rehabilitation. Established standard ratio of insured per one home care nurse is 3,500.

According to 2018 reports, the Home Care Service employed 119 senior nurses, 170 bachelors of physical therapy, 852 nurses and 137 physical therapy technicians. Aggregately, the Health Care Service engaged a total of 1,278 health professionals (Table 1). According to the number of insured in primary health care, one home care professional caters to an average of cca. 3,500. Home care services were utilized by 85,453 persons (Table 2). During 2018, 30,392 new users of home care service were registered (ca. 48% of overall users) (Table 3). The largest number of users were, according to functional capacity, non-ambulatory (Table 4). In 2018, a total of 3,115,675 home care procedures were carried out, again on patients aged 75-84 (Table 6). Most procedures had to do with comprehensive health care of ambulatory or petients with very limited ambulatory ability (Table 5). In 2018, an average of 2,438 procedures per health professional was documented. The largest number of diseases and conditions were in the circulatory system group (Table 7).

Tablica – *Table* **1. Zdravstveni djelatnici koji provode zdravstvenu njegu u kući, po županijama 2018.** - *Number of health workers in Home Care Service, by county 2018*

Županija	VŠS ukupno	VŠS medicinska sestra - tehničar	VŠS prvostupnik fizioterapije	SSS ukupno	SSS medicinska sestra - tehničar	SSS fizioterapeutski tehničar
County	*Junior college - total*	*Junior college - nurses and technicians*	*Junior college - physiotherapeutic*	*High school total*	*High school nurses and technicians*	*High school physiotherapeutic*
RH	**289**	**119**	**170**	**989**	**852**	**137**
Grad Zagreb	93	17	76	211	174	37
Zagrebačka	5	1	4	7	5	2
Krapinsko-zagorska	17	14	3	30	25	5
Sisačko-moslavačka	8	5	3	43	34	9
Karlovačka	20	11	9	30	26	4
Varaždinska	8	6	2	37	28	9
Koprivničko-križevačka	7	3	4	43	35	8
Bjelovarsko-bilogorska	4	2	2	34	30	4
Primorsko-goranska	32	13	19	61	51	10
Ličko-senjska	0	0	0	1	1	0
Virovitičko-podravska	1	1	0	6	6	0
Požeško-slavonska	5	1	4	17	14	3
Brodsko-posavska	4	0	4	40	40	0
Zadarska	12	10	2	33	31	2
Osječko-baranjska	16	7	9	118	104	14
Šibensko-kninska	2	2	0	32	32	0
Vukovarsko-srijemska	18	6	12	59	54	5
Splitsko-dalmatinska	16	10	6	61	51	10
Istarska	9	4	5	72	63	9
Dubrovačko-neretvanska	3	1	2	19	19	0
Međimurska	9	5	4	35	29	6

Tablica - *Table* **2. Korisnici zdravstvene njege u kući, prema županijama i po dobnim skupinama 2018. –** *Number of persons receiving home health care, by county, by age groups 2018*

DOB KORISNIKA *Age of persons receiving care*	0-6	7-19	20-44	45-64	65-74	75-84	85+	Nepoznato *Unknown*	UKUPNO *Total*
RH	**80**	**546**	**2.352**	**9.600**	**17.181**	**26.148**	**14.845**	**5.037**	**75.789**
Grad Zagreb	21	283	498	1.931	1.754	4.385	2.273	0	11.145
Zagrebačka	0	1	2	35	56	73	55	0	222
Krapinsko-zagorska	0	0	27	171	546	597	340	0	1.681
Sisačko-moslavačka	2	25	66	347	637	980	639	18	2.714
Karlovačka	0	2	13	132	241	619	346	0	1.353
Varaždinska	6	45	52	461	545	1.648	1.709	0	4.466
Koprivničko-križevačka	0	5	116	637	661	1.059	899	0	3.377
Bjelovarsko-bilogorska	1	5	30	204	461	847	411	0	1.959
Primorsko-goranska	31	25	114	966	3.511	4.015	1.035	2.955	12.652
Ličko-senjska	0	0	495	555	641	1.693	1.337	0	4.721
Virovitičko-podravska	2	1	0	68	345	0	0	0	416
Požeško-slavonska	0	0	28	103	104	436	301	0	972
Brodsko-posavska	1	7	40	243	313	628	366	2.013	3.611
Zadarska	0	14	204	642	2.074	2.403	530	0	5.867
Osječko-baranjska	1	22	206	1.189	2.169	2.433	1.370	0	7.390
Šibensko-kninska	0	0	1	25	66	177	101	51	421
Vukovarsko-srijemska	5	37	81	463	688	1.090	556	0	2.920
Splitsko-dalmatinska	10	13	123	549	793	712	675	0	2.875
Istarska	0	13	124	456	674	1.427	1.246	0	3.940
Dubrovačko-neretvanska	0	4	19	68	161	265	248	0	765
Međimurska	0	44	113	355	741	661	408	0	2.322

Tablica - *Table* **3.** **Korisnici zdravstvene njege u kući, po županijama i kategorijama 2018. -** *Number of persons receiving home health care, by county, by category 2018*

Županija	Stari korisnici	Novi korisnici	Novi iz kuće / doma	Novi - iz soc. ustanova	Novi - iz bolnice	Novi - s rehabilitacije	Novi - ostalo	Umrli - u kući	Umrli - u soc. ustanovi	Umrli - u zdr. ustanovi	Umrli – ostalo
County	*Old persons*	*New persons*	*New persons from households*	*New persons from social institutions*	*New persons from hospitals*	*New persons from rehabilitation*	*New persons other*	*Deaths – in home*	*Deaths - in social institutions*	*Deaths- in health persons*	*Deaths- other*
RH	**32.625**	**30.392**	**25.155**	**604**	**4.317**	**990**	**4.611**	**3.882**	**250**	**1.452**	**174**
Grad Zagreb	4.835	6.619	5.016	227	414	82	7	394	8	63	0
Zagrebačka	85	137	136	0	0	0	1	23	0	0	0
Krapinsko-zagorska	1.030	1.022	647	4	242	24	5	107	3	47	2
Sisačko-moslavačka	923	1.557	1.335	22	153	44	2	135	21	230	32
Karlovačka	561	753	594	7	93	1	0	119	4	39	0
Varaždinska	4.220	326	275	0	0	0	0	98	0	55	0
Koprivničko-križevačka	2.233	1.144	575	41	477	43	8	217	45	110	0
Bjelovarsko-bilogorska	1.408	551	399	22	84	20	15	67	8	32	39
Primorsko-goranska	1.557	2.316	2.364	6	299	57	15	403	17	62	0
Ličko-senjska	675	316	0	0	0	0	4.491	0	0	0	32
Virovitičko-podravska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Požeško-slavonska	130	100	25	0	30	30	0	37	20	60	0
Brodsko-posavska	2.483	1.128	854	0	101	0	0	199	4	73	0
Zadarska	2.568	3.299	3.525	131	566	298	11	235	9	71	2
Osječko-baranjska	3.012	2.259	1.738	44	344	54	41	458	24	103	3
Šibensko-kninska	330	469	528	0	30	0	1	123	2	9	1
Vukovarsko-srijemska	1.068	1.764	1.916	0	119	6	10	337	5	65	2
Splitsko-dalmatinska	2.862	2.496	2.255	89	468	282	2	240	40	269	32
Istarska	1.043	2.901	2.313	2	573	10	2	442	4	76	0
Dubrovačko-neretvanska	259	506	391	8	82	10	0	96	14	26	5
Međimurska	1.343	729	269	1	242	29	0	152	22	62	24

Tablica - *Table* **4.** **Korisnici zdravstvene njege u kući, po dobnim skupinama korisnika i njihovoj funkcionalnoj sposobnosti – ukupno u RH** - *Number of persons receiving home health care, by age group, by functional ability – total in Croatia*

DOB KORISNIKA *Age of persons receiving care*	0-6	7-19	20-44	45-64	65-74	75-84	85+	Nepoznato *Unknown*	UKUPNO *Total*
Ukupno – *Total*	**80**	**546**	**2.352**	**9.600**	**17.181**	**26.148**	**14.845**	**5.037**	**75.789**
Nepokretnih - *Immobile*	17	172	616	2.808	6.583	7.761	4.333	2.057	24.347
Teško pokretnih - *Sever impairment of mobility*	14	189	728	3.071	5.621	9.047	5.008	626	24.304
Umirućih - *Dying*	0	1	86	379	551	763	642	33	2.455
Ostalo - *Other*	49	184	922	3.342	4.426	8.577	4.862	2.321	24.683

Tablica - *Table* **5.** **Broj postupaka provedenih u zdravstvenoj njezi u kući, po dobnim skupinama korisnika – ukupno u RH** - *Number of treatments/procedures from/in Home Care Service, by age group – total in Croatia*

DOB KORISNIKA *Age of persons receiving care*	**0-6**	**7-19**	**20-44**	**45-64**	**65-74**	**75-84**	**85+**	**Nepoznato** *- Unknown*	**UKUPNO** *- TOTAL*
Ukupno postupaka – *Treatments total*	**5.276**	**28.925**	**128.839**	**388.023**	**581.633**	**959.460**	**769.208**	**254.311**	**3.115.675**
Kompletna zdravstvena njega nepokretnog ili teško pokretnog bolesnika - *Complete health care of disabled patient*	1.597	6.802	36.679	82.191	114.387	210.657	172.999	71.704	**697.016**
Djelomična zdravstvena njega nepokretnog ili teško pokretnog bolesnika - *Partialy health care of disabled patient*	509	832	8.873	33.015	49.676	74.214	47.243	23.522	**237.884**
Skrb za umirućeg bolesnika - *Palliative care*	0	475	1.513	7.072	11.676	16.486	11.557	1.102	**49.881**
Zbrinjavanje kronične rane - *Chronic wound treatment*	35	730	8.435	45.643	77.354	108.932	63.908	19.124	**324.161**
Sprječavanje komplikacija dugotrajnog ležanja - *Prevention of complication of longlasting lying*	572	1.975	14.451	45.947	71.361	125.856	117.202	4.550	**381.914**
Poduka obitelji - *Family education*	977	5.515	9.106	29.578	50.813	74.899	54.066	606	**225.560**
Primjena parenteralne terapije - *Parenteral therapy*	0	182	827	4.421	7.204	11.187	11.302	1.091	**36.214**
Primjena subkutalne i intramuskularne terapije - *Subcutaneous and intramuscular therapy*	15	99	1.018	6.713	12.458	21.234	19.159	334	**61.030**
Uzimanje materijala za labaratorijske pretrage - *Taking materials for laboratory tests*	135	403	2.385	11.771	21.066	38.189	25.096	5.816	**104.861**
Mjerenje i registracija vitalnih funkcija, kontrola razine šećera u krvi i urinu - *Measurment and recording vital functions, sugar control from blood and urine*	86	534	4.224	23.757	47.486	79.289	57.604	2.560	**215.540**
Ostali postupci zdravstvene njege - *Other health care procedures*	70	3.195	30.011	73.205	91.209	170.026	166.192	69.058	**602.966**
Zdravstvena rehabilitacija - *Medical rehabilition*	1.280	8.183	11.317	24.710	26.943	28.491	22.880	54.844	**178.648**

Tablica - *Table* **6.** **Broj postupaka provedenih u zdravstvenoj njezi u kući, po županijama i dobnim skupinama korisnika** - *Number of treatments/ procedures in Home Health Care, by county, by age group*

DOB KORISNIKA - *Age of persons receiving care*	**0-6**	**7-19**	**20-44**	**45-64**	**65-74**	**75-84**	**85+**	**Nepoznato** *- Unknown*	**UKUPNO** *- TOTAL*
RH	**5.276**	**28.925**	**128.839**	**388.023**	**581.633**	**959.460**	**769.208**	**254.311**	**3.115.675**
Grad Zagreb	3.267	15.995	52.379	132.829	171.347	264.507	261.098	185.602	1.087.024
Zagrebačka	0	1.523	855	7.992	7.624	13.660	7.484	0	39.138
Krapinsko-zagorska	0	36	406	11.749	60.349	68.030	30.699	0	171.269
Sisačko-moslavačka	72	825	3.469	7.350	12.618	19.421	10.864	57	54.676
Karlovačka	0	11	5.562	20.667	19.864	49.039	43.605	0	138.748
Varaždinska	26	0	4.643	8.970	11.306	21.849	15.959	44.494	107.247
Koprivničko-križevačka	0	6	851	5.833	5.264	4.382	3.045	3.903	23.284
Bjelovarsko-bilogorska	56	840	3.552	14.546	21.950	33.105	18.405	0	92.454
Primorsko-goranska	658	2.179	13.503	37.360	73.883	146.815	152.319	2.956	429.673
Ličko-senjska	0	0	1.062	1.015	1.050	3.312	2.526	0	8.965
Virovitičko-podravska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Požeško-slavonska	65	70	416	1.136	899	3.582	10.004	0	16.172
Brodsko-posavska	0	0	35	87	35	38	42	17.299	17.536
Zadarska	0	456	6.413	13.818	21.045	21.856	12.362	0	75.950
Osječko-baranjska	369	2.574	8.029	58.462	72.260	115.345	67.351	0	324.390
Šibensko-kninska	0	0	870	2.982	7.623	27.709	9.611	0	48.795
Vukovarsko-srijemska	0	1.097	4.650	21.093	31.389	49.079	24.736	0	132.044
Splitsko-dalmatinska	660	452	800	2.189	4.199	3.715	2.699	0	14.714
Istarska	0	575	16.837	30.521	43.473	93.361	70.110	0	254.877
Dubrovačko-neretvanska	0	155	2.089	3.735	8.031	12.142	21.076	0	47.228
Međimurska	103	2.131	2.418	5.689	7.424	8.513	5.213	0	31.491

Tablica – *Table* **7.** **Broj utvrđenih bolesti i stanja u zdravstvenoj njezi u kući, po skupinama bolesti i dobnim skupinama korisnika – ukupno u RH,** - *Number of diseases and conditions diagnosed by Home Health Care, by disease group, by age group - total in Croatia*

DOB KORISNIKA *Age of persons receiving care*	**0-6**	**7-19**	**20-44**	**45-64**	**65-74**	**75-84**	**85+**	**Nepoznato** *- Unknown*	**UKUPNO** *- TOTAL*
Skupine bolesti - *Disease groups*	**495**	**532**	**5.500**	**18.644**	**20.918**	**26.445**	**16.569**	**3.285**	**92.388**
Novotvorine (C00-D48) - *Neoplasms*	13	38	469	2.644	2.622	2.804	1.524	385	**10.499**
Bolesti živčanog sustava (G00-G99) - *Diseases of the nervous system*	402	312	2.552	4.303	4.303	3.929	1.861	607	**18.269**
Bolesti cirkulacijskog sustava (I00-I99) - *Diseases of circulatory system*	3	36	401	3.944	6.248	8.129	5.229	931	**24.921**
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99) - *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	0	42	268	1.671	2.324	3.601	1.892	362	**10.160**
Ozljede i otrovanja (S00-T98) - *Injury and poisoning*	8	25	423	2.058	1.379	2.384	2.150	210	**8.637**
Ostalo - *Other*	69	79	1.387	4.024	4.042	5.598	3.913	790	**19.902**

PATRONAŽNA DJELATNOST - *Health Visitors Service*

Patronažnu zaštitu provode više medicinske sestre patronažnog smjera prema normativu od 5.100 stanovnika po jednoj patronažnoj sestri, sukladno Pravilniku o standardima i normativima prava na zdravstvenu zaštitu iz osnovnog zdravstvenog osiguranja (NN 126/11). Taj broj se odnosi na broj stanovnika na području nadležnog doma zdravlja/organizacijske jedinice županijskog doma zdravlja.

Prema pristiglim izvješćima, u 2018. godini, u ovoj djelatnosti radilo je 865 viših medicinskih sestara i medicinskih sestara SSS. Prema podacima o broju osiguranika u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, jedna patronažna sestra skrbi prosječno za oko 5.200 osiguranika.

Ukupan broj patronažnih posjeta u 2018. godini bio je 1.269.883.

U djelatnosti je registrirano: 14.070 posjeta trudnicama, 185.475 posjeta babinjačama i 44.372 posjeta ostalim ženama. Obavljeno je i 223.723. posjeta novorođenčadi i dojenčadi, 14.511 posjeta maloj djeci, 13.298 posjeta ostaloj djeci, 450 posjeta školama i ustanovama za smještaj školske djece i mladeži zbog sudjelovanja u zdravstvenom prosvjećivanju i promicanju zdravlja. Najveći je broj posjeta (698.121) kroničnim bolesnicima u svrhu uputa i demonstracije određenih postupaka samokontrole i prevencije komplikacija osnovne kronične bolesti te provođenja terapijskih postupaka kod teško pokretnih i nepokretnih osoba u dogovoru s izabranim doktorom.

Health visitors are senior nurses trained in health visiting for the population standard of 5,100 per health visitor, pursuant to Ordinance on standards of health care rights resulting from elementary health insurance (OG 126/11). This rate refers to the number of inhabitants within the territory of a competent health center/county health center unit.

According to submitted reports, in 2018, there were 865 (senior) nurses in the Health Visitors Service. According to the statistics on the number of insurants in primary health care, one health visitor provided their services to some 5,200 insurants.

The overall number of health visits in 2018 was 1,269,883.

Health Visitors Service reported: 14,070 visits to pregnant, 185,475 visits to puerperal and 44,372 visits to other women. Furthermore, 223,723 visits to newborns and infants were reported, as were 14,511 visits to young children, 13,298 visits to other children, 450 visits to schools and school children's and youth home facilities for the purpose of health education and promotion. The majority of health visits (698,121) were associated with chronic patients for the purpose of giving instructions to and demonstrations of certain self-control procedures and prevention of complications of an underlying chronic disease, as well as for administering therapy to non-ambulatory and bedridden patients, in agreement with their doctor of choice.

Tablica - *Table* **1.** **Broj sestara, zdravstvenih djelatnika i broj posjeta u PATRONAŽNOJ ZDRAVSTVENOJ DJELATNOSTI po županijama Hrvatske u 2018. godini** - *The number of nurses, health workers and the number of visits in 2018 in Croatia from the Health Visitors Service, by county*

	Broj timova	Djelatnici				Broj patronažnih posjeta po odgovarajućim skupinama										
Županija		**VŠS**	**SSS**	**Trud-nici**	**Babi-nači**	**Ostalim ženama**	**Novo-rođenč.**	**Dojen-čadi**	**Školi**	**Maloj djeci**	**Ostaloj djeci**	**Soc. prilike**	**Higij. prilike**	**Kron. bolesn.**	**Ostali posj.**	**Ukupno**
		Health workers				*The number of health visits to special risk population*										
County	*No. Teams*	*Jun. coll. ed.*	*High sch. ed.*	*Preg-nant woman*	*Puer-peral women*	*Other women*	*New-borns*	*Other infants*	*School*	*Young childr.*	*Other childr.*	*Social condi-tions*	*Hygi-enic condit.*	*Chronic conditi-ons*	*Other visits*	*Total*
HRVATSKA	**865**	**833**	**32**	**14.070**	**185.475**	**44.372**	**156.737**	**66.986**	**450**	**14.511**	**13.298**	**3.476**	**4.468**	**698.121**	**67.919**	**1.269.883**
Grad Zagreb	147	147	0	2.401	51.293	11.021	27.602	11.192	0	2.369	2.462	440	713	73.014	5.082	187.589
Zagrebačka	57	53	4	836	9.169	1.509	10.955	3.954	35	769	332	274	680	49.756	1.444	79.713
Krapinsko-zagorska	25	25	0	713	5.377	2.327	6.590	2.606	83	976	857	770	243	23.505	4.386	48.433
Sisačko-moslavačka	34	33	1	208	3.694	1.124	3.562	1.236	0	436	480	35	19	32.544	2.716	46.054
Karlovačka	29	29	0	124	2.229	718	3.586	874	0	282	414	30	9	26.219	2.355	36.840
Varaždinska	34	33	1	586	5.792	1.074	6.953	4.095	0	567	344	73	35	36.696	1.481	57.696
Koprivničko-križevačka	23	23	0	361	2.890	1.204	3.484	1.080	6	392	214	150	11	12.230	4.551	26.573
Bjelovarsko-bilogorska	24	24	0	787	5.106	1.466	5.370	3.090	62	424	98	8	0	15.405	2.292	34.108
Primorsko-goranska	64	64	0	2.442	14.545	1.874	12.199	4.335	0	643	933	98	8	46.427	3.334	86.838
Ličko-senjska	11	9	2	203	1.154	1.679	1.102	377	76	302	259	81	1.270	6.782	1.385	14.670
Virovitičko-podravska	22	19	3	283	5.033	2.043	3.246	2.765	94	937	1.373	48	18	18.288	4.067	38.195
Požeško-slavonska	16	15	1	163	2.195	216	2.515	1.624	0	210	39	121	10	10.221	71	17.385
Brodsko-posavska	34	26	8	577	12.488	2.849	10.981	4.248	20	879	291	6	9	87.020	7.285	126.653
Zadarska	37	37	0	113	7.581	1.523	5.909	2.117	42	312	516	181	2	26.860	2.829	47.985
Osječko-baranjska	64	64	0	1.022	10.943	3.596	10.323	5.145	10	1.339	1.159	21	14	61.779	2.801	98.152
Šibensko-kninska	24	24	0	35	3.533	969	2.682	1.147	1	143	202	15	9	20.163	14	28.913
Vukovarsko-srijemska	38	30	8	944	6.504	2.657	5.092	3.615	13	1.109	915	175	86	43.457	9.553	74.120
Splitsko-dalmatinska	94	94	0	829	18.068	1.844	17.072	6.873	4	1.297	1.498	43	7	49.427	8.665	105.627
Istarska	43	43	0	514	7.334	2.464	8.445	2.580	0	242	260	121	20	30.103	974	53.057
Dubrovačko-neretvanska	27	23	4	450	5.601	861	4.582	1.154	1	157	295	222	596	17.845	1.371	33.135
Međimurska	18	18	0	479	4.946	1.354	4.487	2.879	3	726	357	564	709	10.380	1.263	28.147

Tablica - *Table* **2.** **Usporedni prikaz broja posjeta u PATRONAŽNOJ ZDRAVSTVENOJ DJELATNOSTI od 1990. do 2018. godine u Hrvatskoj** - *The number of visits in Croatia 1990-2018, from the Health Visitors Service*

GODINA	UKUPNO	POSJETI ŽENAMA	POSJETI DJECI	POSJETI DOMAĆINSTVIMA	POSJETI ŠKOLAMA
Year	*Total*	*Visits to women*	*Visits to children*	*Visits to households*	*Visits to schools*
1990.	1.035.737	134.100	292.929	608.346	362
1991.	837.829	108.278	218.782	510.448	321
1992.	707.679	101.971	180.651	424.973	84
1993.	698.675	100.411	177.051	413.074	8.139
1994.	720.905	91.334	151.439	475.946	2.186
1995.	976.010	133.331	226.806	613.755	2.118
1996.	1.085.963	162.341	264.012	656.860	2.750
1997.	1.221.618	179.702	293.467	745.882	2.567
1998.	1.259.912	194.054	309.457	753.438	2.963
1999.	1.177.853	192.236	301.346	662.427	2.029
2000.	1.217.396	203.432	306.614	696.685	1.100
2001.	1.286.021	206.182	311.100	758.006	1.652
2002.	1.284.247	197.579	294.514	781.764	920
2003.	1.420.394	205.818	312.107	889.760	919
2004.	1.356.668	199.437	294.059	851.771	1.155
2005.	1.315.052	196.008	274.077	832.865	1.134
2006.	1.296.498	199.371	267.707	818.286	1.687
2007.	1.398.229	213.506	296.166	879.018	756
2008.	1.287.722	172.711	287.377	782.937	669
2009.	1.318.260	172.790	288.272	813.738	1.210
2010.	1.414.578	178.136	303.020	880.419	880
2011.	1.465.526	180.799	309.446	924.012	1.419
2012.	1.525.126	200.741	334.928	937.093	1.605
2013.	1.346.088	177.433	296.627	821.097	864
2014.	1.356.837	182.121	293.808	830.296	597
2015.	1.278.627	171.475	282.685	779.010	864
2016.	1.396.470	173.505	266.834	891.859	962
2017.	1.359.742	179.866	272.783	856.980	427
2018.	**1.269.883**	**199.545**	**251.532**	**770.508**	**450**

V. SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNA I OSTALE DJELATNOSTI

Medical Specialist, Polyclinical and Other Activities

SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNA DJELATNOST
- Medical Specialist and Polyclinical Activities

Za razliku od djelatnosti primarne zdravstvene zaštite, koja svoju aktivnost usmjerava na zaštitu i unapređenje zdravlja te ambulantno i kućno liječenje bolesti i stanja, specijalističko-konzilijarna djelatnost organizacijski je u pravilu povezana u cjelinu sa stacionarnom zdravstvenom zaštitom i usmjerena je samo na dijagnostiku i liječenje. Liječnici specijalisti raznih specijalnosti samostalno obavljaju poslove više razine zdravstvene zaštite. Oni, u pravilu, na zahtjev liječnika primarne zdravstvene zaštite obavljaju tražene specijalističko - konzilijarne preglede:

- djeluju kao kozultanti liječnicima primarne zdravstvene zaštite u nedovoljno jasnim dijagnostičkim i terapijskim slučajevima; dajući stručna mišljenja, njihovi su savjetnici i pomagači,
- obavljaju diferenciranije dijagnostičke postupke,
- posreduju u komunikaciji između djelatnosti primarne i stacionarne zdravstvene zaštite,
- preuzimaju u privremeni ciljani tretman bolesnika, ili provode traženi dijagnostički, terapijski ili rehabilitacijski zahvat.

U pravilu, liječnik primarne zdravstvene zaštite upućuje osiguranika na specijalističko-konzilijarni pregled nakon obrade, a na uputnicu upisuje razlog upućivanja, odnosno kakvo konzilijarno mišljenje ili zahvat traži. Konzilijarni liječnik daje mišljenje i nalaz iz provedenog dijagnostičkog postupka, mišljenje o terapijskom ili rehabilitacijskom postupku, te mišljenje o prognozi bolesti i stanja.

Tijekom prikupljanja podataka iz specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite i za 2018. godinu izvještajnim jedinicama je omogućeno da, umjesto na papirnatom obrascu, podatke, ukoliko su u mogućnosti, dostave u elektronskom obliku.

Prema dostavljenim podacima, u Hrvatskoj je tijekom 2018. godine ukupno zabilježeno 10.685.592 specijalističko-konzilijarnih pregleda. Od toga je 9.953.550 specijalističko-konzilijarnih pregleda bila u ordinacijama s ugovorom s HZZO, dok je u ordinacijama bez ugovora s HZZO zabilježeno 732.042 specijalističko-konzilijarnih pregleda.

Unlike primary health care, where focus is placed on health protection and improvement, as well as outpatient and home care of diseases and conditions, specialist outpatient services are organizationally united with inpatient health care and focus solely on diagnostics and treatment. Different medical specialists independently carry out their work at a higher health care level. They, as a rule, perform specialist clinical examinations at the request of primary health care physicians:

- *operate as consultants, advisors and assistants to primary health care physicians in diagnostically and therapeutically unclear cases by providing their expert appraisals;*
- *conduct more differentiated diagnostical procedures;*
- *intervene in the communication between primary and inpatient health care;*
- *admit patients for targeted temporary treatment or performs a requested diagnostic, therapeutic or rehabilitative procedure.*

A primary health care physician, as a rule, refers the insured to a specialist evaluation and states the reason on the refferal letter therein requesting the kind of specialist appraisal or procedure. The specialist gives their expert appraisal and the finding of the diagnostic procedure, opinion on a therapeutic or rehabilitative procedure and on disease/condition forecast.

During the collection of data from specialist outpatient clinical health care for 2018, reporting units were allowed, if applicable, to sumbit their data electronically, instead of in a paper form.

In 2018, Croatia recorded a total of 10,685,592 specialist outpatient examinations, where of 9,953,550 by medical offices contracted by the HZZO, while non-contracted offices reported 732.042 specialist outpatient examinations.

Tablica - *Table* **1/I** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA S UGOVOROM S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI*** - *Number of medical examinations in permanent and temporary contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018**

Županija	UKUPNO	ANEST-ZIOLOGIJA	DERMATO-VENERO-LOGIJA	DIJA-BETO-LOGIJA	DJEČJA KIRUR-GIJA	FIZIKALNA MED. I REHAB.**	GINEKO-LOGIJA	HEMO-DIJALIZA	INFEKTO-LOGIJA	INTERNA	KARDIO-LOGIJA	KIRUR-.GIJA
County	*TOTAL*	*ANESTHE-SIOLOGY*	*DERMA-TOLOGY*	*DIABE-TOLOGY*	*CHILD SUR-GERY*	*PHYS. MEDI-CINE*	*GYNE-COLOGY*	*HEMODIA-LYSIS*	*INFEC-TOLOGY*	*INTERN. MEDI-CINE*	*CARDIO-LOGY*	*SUR-GERY*
Hrvatska - Croatia	**9.953.550**	**215.743**	**481.561**	**64.366**	**98.513**	**1.098.841**	**513.734**	**2.471**	**147.209**	**1.086.319**	**524.585**	**969.827**
Grad Zagreb	3.506.000	75.718	174.689	29.520	35.541	240.056	223.380	161	57.118	414.930	159.401	317.592
Zagrebačka	51.712	0	16.917	0	0	21.330	0	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	263.006	3.488	16.350	1.440	0	44.772	21.019	116	0	22.905	43.763	25.213
Sisačko-moslavačka	294.408	14.478	14.597	0	0	43.887	6.587	0	3.700	52.801	0	38.133
Karlovačka	314.014	14.028	16.120	4.521	1.337	26.116	15.377	0	6.044	27.449	38.170	31.231
Varaždinska	600.693	4.925	12.796	3.616	3.501	281.856	24.752	0	3.971	46.547	20.809	43.227
Koprivničko-križevačka	166.184	5.444	5.497	1.466	374	15.749	10.305	0	1.939	11.281	12.550	25.817
Bjelovarsko-bilogorska	188.870	2.871	16.409	698	0	17.725	5.319	0	1.844	9.380	11.351	27.232
Primorsko-goranska	696.789	0	41.202	0	20.354	93.516	24.396	1.626	5.671	111.696	11.305	55.332
Ličko-senjska	50.701	534	0	0	0	7.875	5.816	0	0	10.769	0	8.774
Virovitičko-podravska	140.623	1.920	15.914	912	0	15.438	4.553	0	497	13.931	14.009	12.863
Požeško-slavonska	213.139	3.552	4.932	1.828	0	17.074	15.813	0	7.071	18.914	16.054	31.758
Brodsko-posavska	375.692	12.162	21.086	2.674	0	19.705	28.124	0	4.223	35.090	32.822	50.635
Zadarska	260.418	6.060	10.617	0	3.530	22.036	10.893	255	5.024	20.851	16.894	26.917
Osječko-baranjska	725.447	30.202	29.384	8.855	6.807	49.224	45.834	51	19.249	83.515	47.585	54.072
Šibensko-kninska	287.974	4.401	8.307	0	2.784	22.840	11.756	0	4.950	23.273	19.135	23.179
Vukovarsko-srijemska	345.397	9.191	19.773	1.477	2.242	28.663	11.423	0	4.944	28.870	25.800	47.362
Splitsko-dalmatinska	865.225	16.042	34.652	4.001	22.043	64.135	22.120	262	8.712	67.829	33.790	80.043
Istarska	239.688	0	2.857	0	0	40.240	7.567	0	4.435	43.488	2983	32.239
Dubrovačko-neretvanska	175.610	2.750	6.717	0	0	12.765	4.780	0	5.470	23.129	0	18.060
Međimurska	191.960	7.977	12.745	3.358	0	13.839	13.920	0	2.347	19.671	18.164	20.148

* uključuje i preglede koji su dostavljeni bez označenog spola pacijenata / *includes examinations reported without specified seks*

** isključena fizikalna terapija / *excluded physical therapy*

Tablica - *Table* **1/II** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA S UGOVOROM S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI *** - *Number of medical examinations in permanent and temporary contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018**

Županija	MAKS. FAC. KIRURG.	NEURO-KIRUR-GIJA	NEURO-LOGIJA	NUKLE-ARNA MED.	OFTAL-MOLO-GIJA	ONKOLOG. I RADIO-TERAP.	ORL	ORTO-PEDIJA	PEDI-JAT-RIJA	PSIHI-JATRIJA	PULMO-LOGIJAJA	URO-LOGIJA
County	*MAXILLO-FACIAL SURGERY*	*NEURO-SURGERY*	*NEURO LOGY*	*NUCLE-AR MED.*	*OPHTH-ALMO-LOGY*	*ONCOLOGY & RADIO -THERAPY*	*ORL*	*ORTHO-PEDICS*	*PEDIAT-RICS*	*PSYCHI-ATRY*	*PULMO-LOGY*	*URO-LOGY*
Hrvatska - Croatia	**50.957**	**62.523**	**438.897**	**242.855**	**955.191**	**258.817**	**593.486**	**347.340**	**518.533**	**575.531**	**307.508**	**398.743**
Grad Zagreb	16.308	27.725	142.647	82.655	343.245	141.874	211.248	81.969	168.195	252.525	184.185	125.318
Zagrebačka	0	0	2.921	0	8.965	0	0	0	646	933	0	0
Krapinsko-zagorska	0	0	13.387	0	18.053	0	14.198	5.095	10.695	5.961	2.435	14.116
Sisačko-moslavačka	0	499	14.022	0	23.647	0	15.978	12.428	9.437	38.149	0	6.065
Karlovačka	0	0	16.180	0	27.151	0	23.718	10.580	12.971	14.993	11.262	16.766
Varaždinska	0	3.067	15.858	6.060	28.605	0	20.842	17.446	21.486	11.066	14.155	16.108
Koprivničko-križevačka	0	0	8.261	0	13.639	0	13.004	11.548	6.823	9.819	3.070	9.598
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	12.823	0	26.761	0	16.440	7.866	9.993	5.358	3.663	13.137
Primorsko-goranska	9.349	8.811	22.436	12.004	73.034	32.277	28.323	36.282	37.277	44.699	0	27.199
Ličko-senjska	0	0	2.446	0	4.402	0	4.888	465	2.590	1.700	0	442
Virovitičko-podravska	0	0	8.898	0	16.071	0	4.560	3.525	9.063	4.654	4.266	9.549
Požeško-slavonska	2.652	792	13.269	0	14.256	4.311	7.737	8.566	24.046	5.452	4.357	10.705
Brodsko-posavska	1.257	3.249	13.623	0	34.651	0	24.793	15.308	33.004	16.036	7.045	20.205
Zadarska	1140	2.432	13.681	7.767	18.600	4.060	16.950	14114	20.187	17.337	7.480	13.593
Osječko-baranjska	13.482	4.774	31.999	13.083	79.372	27.883	41.508	20.509	31.264	28.649	21.161	36.985
Šibensko kninska	0	0	19.788	29.598	31.774	0	18.397	12.430	20.965	10.118	5.757	18.522
Vukovarsko-srijemska	0	0	22.554	0	28.150	0	23.988	19.634	22.452	22.604	6.213	20.057
Splitsko-dalmatinska	6.769	11.174	35.184	91.688	95.507	40.916	51.918	28.014	41.360	59.554	22.008	27.504
Istarska	0	0	10.478	0	30.231	0	23.761	17.651	14.146	9.612	0	0
Dubrovačko-neretvanska	0	0	8.085	0	25.327	7.496	13.736	19.742	11.192	8.228	2.400	5.733
Međimurska	0	0	10.357	0	13.750	0	17.499	4.168	10.741	8.084	8.051	7.141

* uključuje i preglede koji su dostavljeni bez označenog spola pacijenata / *includes examinations reported without specified sex*

Tablica - *Table* **2/I** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA S UGOVOROM S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI – MUŠKARCI** - *Number of medical examinations in permanent and temporary contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018 - Men*

Županija	UKUPNO	ANEST-ZIOLOGIJA	DERMATO-VENERO-LOGIJA	DIJA-BETO-LOGIJA	DJEČJA KIRUR-GIJA	FIZIKALNA MED. I REHAB.**	GINEKO-LOGIJA	HEMO-DIJALIZA	INFEKTO-LOGIJA	INTERNA	KARDIO-LOGIJA	KIRUR-.GIJA
County	*TOTAL*	*ANESTHE-SIOLOGY*	*DERMA-TOLOGY*	*DIABE-TOLOGY*	*CHILD SUR-GERY*	*PHYS. MEDI-CINE*	*GYNE-COLO-GY*	*HEMODIA-LYSIS*	*INFEC-TOLOGY*	*INTERN. MEDI-CINE*	*CARDIO-LOGY*	*SUR-GERY*
Hrvatska	**4.345.056**	**82.785**	**202.526**	**27.838**	**65.682**	**420.275**	**0**	**1.864**	**73.348**	**451.830**	**262.255**	**487.067**
Grad Zagreb	1.463.817	29.154	74.487	11.559	24.160	76.128	0	85	29.466	171.022	79.411	152.028
Zagrebačka	13.060	0	5.454	0	0	4.234	0	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	122.789	1.347	6.856	824	0	19.972	0	76	0	10.872	24.445	14.117
Sisačko-moslavačka	137.979	4.200	6.224	0	0	17.381	0	0	1.707	23.671	0	19.884
Karlovačka	141.832	4.289	7.198	1.999	849	10.751	0	0	2.731	11.739	18.114	16.337
Varaždinska	265.175	2.307	5.335	1.688	2.378	123.556	0	0	1.934	18.823	10.206	22.755
Koprivničko-križevačka	73.997	2.365	2.149	738	265	5.846	0	0	817	4.930	6.466	13.193
Bjelovarsko-bilogorska	88.028	1.166	7.389	345	0	6.608	0	0	863	4.272	5.216	14.584
Primorsko-goranska	310.760	0	16.921	0	12.528	35.298	0	1.342	2.653	49.435	5.448	27.234
Ličko-senjska	2.980	0	0	0	0	1.955	0	0	0	475	0	0
Virovitičko-podravska	64.841	826	6.402	463	0	6.213	0	0	265	5.415	6.810	6.716
Požeško-slavonska	98.872	1.563	2.086	960	0	6.926	0	0	3.496	7.837	7.859	17.412
Brodsko-posavska	173.016	5.388	8.351	926	0	7.620	0	0	1.997	15.642	16.069	28.188
Zadarska	123.297	2.792	4.690	0	2.489	8.570	0	151	2.694	8.815	8.834	14.746
Osječko-baranjska	312.967	10.106	12.541	4.103	4.335	19.362	0	31	8.810	27.901	23.155	27.463
Šibensko kninska	131.420	2.058	3.660	0	1.984	8.666	0	0	2.941	11.649	9.483	12.463
Vukovarsko-srijemska	159.680	4.011	8.129	665	1.369	10.833	0	0	2.319	13.351	12.762	23.754
Splitsko-dalmatinska	392.217	7.290	15.121	1.886	15.325	25.156	0	179	4.767	28.931	17.488	41.512
Istarska	105.578	0	1.117	0	0	15.214	0	0	2.140	18.707	1.478	16.486
Dubrovačko-neretvanska	81.155	1.179	2.968	0	0	5.025	0	0	2.807	10.499	0	7.529
Međimurska	81.596	2.744	5.448	1.682	0	4.961	0	0	941	7.844	9.011	10.666

Tablica - *Table* **2/II** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA S UGOVOROM S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI – MUŠKARCI** - *Number of medical examinations in permanent and temporary contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018 - Men*

Županija	MAKS. FAC. KIRURG.	NEURO-KIRUR-GIJA	NEURO-LOGIJA	NUKLE-ARNA MED.	OFTAL-MOLO-GIJA	ONKOLOG. I RADIO-TERAP.	ORL	ORTO-PEDIJA	PEDI-JAT-RIJA	PSIHI-JATRIJA	PULMO-LOGIJAJA	URO-LOGIJA
County	*MAXILLO-FACIAL SURGERY*	*NEURO-SURGERY*	*NEURO LOGY*	*NUCLE-AR MED.*	*OPHTH-ALMO-LOGY*	*ONCOLOGY & RADIO -THERAPY*	*ORL*	*ORTHO-PEDICS*	*PEDIAT-RICS*	*PSYCHI-ATRY*	*PULMO-LOGY*	*URO-LOGY*
Hrvatska	**25.622**	**28.465**	**175.624**	**48.045**	**403.657**	**102.422**	**284.486**	**153.143**	**274.628**	**306.780**	**143.502**	**323.212**
Grad Zagreb	8.362	12.092	55.802	17.671	143.734	48.059	99.763	33.963	89.117	123.236	81.992	102.526
Zagrebačka	0	0	1.118	0	1.506	0	0	0	407	341	0	0
Krapinsko-zagorska	0	0	5.599	0	8.136	0	6.769	2.663	5.691	2.440	1.288	11.694
Sisačko-moslavačka	0	220	5.792	0	10.447	0	8.829	5.536	5.027	23.882	0	5.179
Karlovačka	0	0	6.439	0	11.344	0	11.063	4.685	6.699	7.930	5.451	14.214
Varaždinska	0	1.300	6.276	1.350	13.277	0	10.372	7.009	11.463	5.706	7.146	12.294
Koprivničko-križevačka	0	0	3.406	0	4.102	0	6.194	5.548	3.612	4.752	1.602	8.012
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	4.963	0	10.737	0	8.012	3.232	5.683	3.032	1.689	10.237
Primorsko-goranska	4.194	3.804	9.479	2.043	31.666	14.310	13.984	16.303	19.550	22.750	0	21.818
Ličko-senjska	0	0	0	0	0	0	0	183	0	0	0	367
Virovitičko-podravska	0	0	3.967	0	6.716	0	2.148	1.581	4.813	2.435	1.993	8.078
Požeško-slavonska	1.227	384	5.555	0	6.113	1.770	4.006	4.039	12.997	2.978	2.355	9.309
Brodsko-posavska	674	1.560	5.622	0	14.604	0	11.844	7.073	18.198	8.907	3.688	16.665
Zadarska	599	1.132	5.366	1.017	8.519	1.518	8.665	6908	10.938	10.464	3.272	11.118
Osječko-baranjska	6.837	2.266	13.153	3.361	34.861	13.559	19.506	9.088	15.831	17.238	10.462	28.998
Šibensko kninska	0	0	8.496	5.107	13.919	0	9.204	5.746	11.781	6.787	2.841	14.635
Vukovarsko-srijemska	0	0	9.445	0	12.096	0	11.079	9.108	11.759	11.994	3.037	13.969
Splitsko-dalmatinska	3.729	5.707	13.997	17.496	41.204	19.717	25.865	11.023	21.948	39.069	11.514	23.293
Istarska	0	0	4.117	0	13.494	0	12.168	8.283	7.692	4.682	0	0
Dubrovačko-neretvanska	0	0	3.368	0	11.421	3.489	6.950	9.634	5.999	4.221	1.098	4.968
Međimurska	0	0	3.664	0	5.761	0	8.065	1.538	5.423	3.936	4.074	5.838

Tablica - *Table* **3/I** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA S UGOVOROM S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI - ŽENE** - *Number of medical examinations in permanent and temporary contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018 - Women*

Županija	UKUPNO	ANEST-ZIOLOGIJA	DERMATO--VENERO-LOGIJA	DIJA-BETO-LOGIJA	DJEČJA KIRUR-GIJA	FIZIKALNA MED. I REHAB.**	GINEKO-LOGIJA	HEMO-DIJALIZA	INFEKTO-LOGIJA	INTERNA	KARDIO-LOGIJA	KIRUR-.GIJA
County	*TOTAL*	*ANESTHE-SIOLOGY*	*DERMA-TOLOGY*	*DIABE-TOLOGY*	*CHILD SUR-*	*PHYS. MEDI-*	*GYNE-COLO-*	*HEMODIA-LYSIS*	*INFEC-TOLOGY*	*INTERN. MEDI-*	*CARDIO-LOGY*	*SUR-GERY*
Hrvatska	**5.520.856**	**132.424**	**275.253**	**36.528**	**32.828**	**663.996**	**506.266**	**607**	**73.859**	**624.702**	**262.285**	**473.935**
Grad Zagreb	2.031.967	46.564	100.191	17.961	11.378	161.580	223.378	76	27.650	243.815	79.948	165.515
Zagrebačka	22.045	0	7.701	0	0	7.432	0	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	140.215	2.141	9.494	616	0	24.800	21.019	40	0	12.032	19.317	11.096
Sisačko-moslavačka	156.429	10.278	8.373	0	0	26.506	6.587	0	1.993	29.130	0	18.249
Karlovačka	172.182	9.739	8.922	2.522	488	15.365	15.377	0	3.313	15.710	20.056	14.894
Varaždinska	335.518	2.618	7.461	1.928	1.123	158.300	24.752	0	2.037	27.724	10.603	20.472
Koprivničko-križevačka	88.432	3.079	3.348	728	109	9.903	10.305	0	1.122	6.351	6.084	12.624
Bjelovarsko-bilogorska	100.842	1.705	9.020	353	0	11.117	5.319	0	981	5.108	6.135	12.648
Primorsko-goranska	386.029	0	24.281	0	7.826	58.218	24.396	284	3.018	62.261	5.857	28.098
Ličko-senjska	4.321	0	0	0	0	3.363	0	0	0	601	0	0
Virovitičko-podravska	75.782	1.094	9.512	449	0	9.225	4.553	0	232	8.516	7.199	6.147
Požeško-slavonska	114.266	1.989	2.846	868	0	10.147	15.813	0	3.575	11.077	8.195	14.346
Brodsko-posavska	202.672	6.774	12.731	1.748	0	12.085	28.124	0	2.226	19.448	16.753	22.447
Zadarska	137.121	3.268	5.927	0	1.041	13.466	10.893	104	2.330	12.036	8.060	12.171
Osječko-baranjska	412.475	20.096	16.843	4.752	2.472	29.862	45.834	20	10.439	55.614	24.428	26.608
Šibensko kninska	156.542	2.343	4.642	0	800	14.174	11.756	0	2.009	11.624	9.652	10.715
Vukovarsko-srijemska	180.372	5.180	11.644	812	873	17.830	11.423	0	2.625	15.519	13.038	23.608
Splitsko-dalmatinska	464.717	8.752	19.531	2.115	6.718	38.979	20.470	83	3.945	38.898	16.302	38.531
Istarska	134.110	0	1.740	0	0	25.026	7.567	0	2.295	24.781	1.505	15.753
Dubrovačko-neretvanska	94.455	1.571	3.749	0	0	7.740	4.780	0	2.663	12.630	0	10.531
Međimurska	110.364	5.233	7.297	1.676	0	8.878	13.920	0	1.406	11.827	9.153	9.482

Tablica - *Table* **3/II** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA S UGOVOROM S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI - ŽENE** - *Number of medical examinations in permanent and temporary contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018 - Women*

Županija	MAKS. FAC. KIRURG.	NEURO-KIRUR-GIJA	NEURO-LOGIJA	NUKLE-ARNA MED.	OFTAL-MOLO-GIJA	ONKOLOG. I RADIO-TERAP.	ORL	ORTO-PEDIJA	PEDI-JAT-RIJA	PSIHI-JATRIJA	PULMO-LOGIJAJA	URO-LOGIJA
County	*MAXILLO-FACIAL SURGERY*	*NEURO-SURGERY*	*NEURO LOGY*	*NUCLE-AR MED.*	*OPHTH-ALMO-LOGY*	*ONCOLOGY & RADIO -THERAPY*	*ORL*	*ORTHO-PEDICS*	*PEDIAT-RICS*	*PSYCHI-ATRY*	*PULMO-LOGY*	*URO-LOGY*
Hrvatska	**25.335**	**34.054**	**260.804**	**194.756**	**534.327**	**156.381**	**304.081**	**185.928**	**241.291**	**264.245**	**163.999**	**72.972**
Grad Zagreb	7.946	15.629	86.823	64.930	196.581	93.801	111.455	43.444	79.054	129.282	102.186	22.780
Zagrebačka	0	0	1.803	0	4278	0	0	0	239	592	0	0
Krapinsko-zagorska	0	0	7.788	0	9917	0	7.429	2.432	5004	3.521	1.147	2.422
Sisačko-moslavačka	0	279	8.230	0	13200	0	7.149	6.892	4.410	14.267	0	886
Karlovačka	0	0	9.741	0	15807	0	12.655	5.895	6.272	7.063	5.811	2.552
Varaždinska	0	1.767	9.582	4.710	15328	0	10.470	10.437	10.023	5.360	7.009	3.814
Koprivničko-križevačka	0	0	4.855	0	5782	0	6.810	6.000	3.211	5.067	1.468	1.586
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	7.860	0	16024	0	8.428	4.634	4310	2.326	1.974	2.900
Primorsko-goranska	5.155	5007	12.957	9961	41.368	17.967	14.339	19.979	17.727	21.949	0	5.381
Ličko-senjska	0	0	0	0	0	0	0	282	0	0	0	75
Virovitičko-podravska	0	0	4.931	0	9355	0	2.412	1.944	4250	2.219	2.273	1.471
Požeško-slavonska	1.425	408	7.714	0	8143	2.541	3.731	4.527	11.049	2.474	2.002	1.396
Brodsko-posavska	583	1.689	8.001	0	20047	0	12.949	8.235	14.806	7.129	3.357	3.540
Zadarska	541	1.300	8.315	6750	10.081	2.542	8.285	7.206	9.249	6.873	4.208	2.475
Osječko-baranjska	6.645	2.508	18.846	9.722	44.510	14.324	22.002	11.420	15.433	11.411	10.699	7.987
Šibensko kninska	0	0	11.291	24.491	17.853	0	9.192	6.683	9.184	3.330	2.916	3.887
Vukovarsko-srijemska	0	0	13.109	0	16054	0	12.909	10.526	10.693	7.812	3.176	3.541
Splitsko-dalmatinska	3.040	5.467	21.187	74.192	51.367	21.199	26.053	13.286	19.412	20.485	10.494	4.211
Istarska	0	0	6.361	0	16737	0	11.593	9.368	6.454	4.930	0	0
Dubrovačko-neretvanska	0	0	4.717	0	13906	4.007	6.786	10.108	5.193	4.007	1302	765
Međimurska	0	0	6.693	0	7989	0	9.434	2.630	5.318	4.148	3.977	1.303

Tablica - *Table* **4/I** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA S UGOVOROM S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA, PREMA DOBI I SPOLU PACIJENATA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI*** - *Number of medical examinations in permanent and temporary contractual specialist offices by specialty age and sex, Croatia 2018**

SPECIJALNOST - *Specialty*	**DOB PACIJENATA (godina)** - *Age*					
	0-6	**7-19**	**20-64**	**65+**	**Nespecificirana** *Unspecified*	**Ukupno** *Total*
SVEUKUPNO - *Total*	**557.050**	**859.120**	**5.319.547**	**3.217.391**	**442**	**9.953.550**
ANESTEZIOLOGIJA - *Anesthesia*	9.020	14.347	123.474	68.902	0	215.743
DERMATOVENEROLOGIJA - *Dermatology*	17.495	72.928	259.003	132.135	0	481.561
DIJABETOLOGIJA - Diabetology	5	208	35.682	28.471	0	64.366
DJEČJA KIRURGIJA – Child surgery	29.977	68.080	419	37	0	98.513
FIZIKALNA MEDICINA I REHABILITACIJA** - *Physical medicine*	53.359	47.153	660.306	338.023	0	1.098.841
GINEKOLOGIJA - *Gynecology*	1.805	13.948	454.918	43.063	0	513.734
HEMODIJALIZA - *Hemodialysis*	0	1	964	1.506	0	2.471
INFEKTOLOGIJA - *Infectology*	20.463	18.058	78.237	30.451	0	147.209
INTERNA – *Internal Medicine*	416	9.451	626.001	450.009	442	1.086.319
KARDIOLOGIJA - *Cardiology*	92	3.048	246.870	274.575	0	524.585
KIRURGIJA - *Surgery*	9.320	50.069	579.368	331.070	0	969.827
MAXILOFACIJALNA KIRURGIJA – *Maxillofacial surgery*	1.759	3.497	27.283	18.418	0	50.957
NEUROKIRURGIJA - *Neurosurgery*	1.403	2.303	43.346	15.471	0	62.523
NEUROLOGIJA - *Neurology*	408	7.814	268.372	162.303	0	438.897
NUKLEARNA – *Nucelar meidicine*	2.368	9.295	159.247	71.945	0	242.855
OFTALMOLOGIJA - *Ophthalmology*	47.109	107.434	387.118	413.530	0	955.191
ONKOLOGIJA I RADIOTERAPIJA – *Oncology and Radiotherapy*	574	2.899	135.610	119.734	0	258.817
ORL - *Otorhinolaryngology*	61.489	73.714	284.712	173.571	0	593.486
ORTOPEDIJA - *Orthopedics*	32.336	44.478	169.994	100.532	0	347.340
PEDIJATRIJA - *Pediatrics*	259.485	250.499	7.399	1.150	0	518.533
PSIHIJATRIJA - *Psychiatry*	5.864	50.717	436.279	82.671	0	575.531
PULMOLOGIJA - *Pulmology*	85	4.198	162.565	140.660	0	307.508
UROLOGIJA - *Urology*	2.218	4.981	172.380	219.164	0	398.743

* uključuje i preglede koji su dostavljeni bez označenog spola pacijenata / *includes examinations reported without specified sex*

** isključena fizikalna terapija / *excluded physical therapy*

Tablica - *Table* **4/II** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA S UGOVOROM S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA, PREMA DOBI I SPOLU PACIJENATA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI - MUŠKI** - *Number of medical examinations in permanent and temporary contractual specialist offices by specialty, age and sex, Croatia 2018 - Men*

SPECIJALNOST - *Specialty*	**DOB PACIJENATA (godina)** - *Age*					
	0-6	**7-19**	**20-64**	**65+**	**Nespecificirana** *Unspecified*	**Ukupno** *Total*
MUŠKARCI - *Malel*	**310.343**	**437.233**	**2.174.987**	**1.422.257**	**236**	**4.345.056**
ANESTEZIOLOGIJA - *Anesthesia*	5.772	7.290	43.884	25.839	0	82.785
DERMATOVENEROLOGIJA - *Dermatology*	9.096	33.890	102.663	56.877	0	202.526
DIJABETOLOGIJA - *Diabetology*	4	90	14.962	12.782	0	27.838
DJEČJA KIRURGIJA – *Child surgery*	20.575	44.846	237	24	0	65.682
FIZIKALNA MEDICINA I REHABILITACIJA** - *Physical medicine*	30.519	22.904	255.839	111.013	0	420.275
GINEKOLOGIJA - *Gynecology*	0	0	0	0	0	0
HEMODIJALIZ*A* - *Hemodialysis*	0	0	689	1.175	0	1.864
INFEKTOLOGIJA - *Infectology*	11.257	8.927	39.339	13.825	0	73.348
INTERNA – *Internal Medicine*	158	3.802	257.992	189.642	236	451.830
KARDIOLOGIJA - *Cardiology*	43	1.567	128.276	132.369	0	262.255
KIRURGIJA - Surgery	5.468	30.953	305.193	145.453	0	487.067
MAXILOFACIJALNA KIRURGIJA – *Maxillofacial surgery*	1.079	1.839	13.456	9.248	0	25.622
NEUROKIRURGIJA - *Neurosurgery*	808	1.283	19.900	6.474	0	28.465
NEUROLOGIJA - *Neurology*	228	3.416	103.794	68.186	0	175.624
NUKLEARNA – *Nucelar meidicine*	1.329	3.148	26.821	16.747	0	48.045
OFTALMOLOGIJA - *Ophthalmology*	23.821	47.214	169.055	163.567	0	403.657
ONKOLOGIJA I RADIOTERAPIJA – *Oncology and Radiotherapy*	316	783	40.470	60.853	0	102.422
ORL - *Otorhinolaryngology*	35.575	39.790	127.262	81.859	0	284.486
ORTOPEDIJA - *Orthopedics*	16.443	21.411	80.833	34.456	0	153.143
PEDIJATRIJA - *Pediatrics*	141.961	129.702	2.335	630	0	274.628
PSIHIJATRIJA - *Psychiatry*	3.679	28.027	241.432	33.642	0	306.780
PULMOLOGIJA - *Pulmology*	59	2.082	71.533	69.828	0	143.502
UROLOGIJA - *Urology*	2.153	4.269	129.022	187.768	0	323.212

** isključena fizikalna terapija / *excluded physical therapy*

Tablica - *Table* **4/III** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA S UGOVOROM S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA, PREMA DOBI I SPOLU PACIJENATA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI - ŽENE** - *Number of medical examinations in permanent and temporary contractual specialist offices by specialty, age and sex, Croatia 2018 - Women*

SPECIJALNOST - *Specialty*	**DOB PACIJENATA (godina)** - *Age*					
	0-6	**7-19**	**20-64**	**65+**	**Nespecificirana** *Unspecified*	**Ukupno** *Total*
ŽENE – *Femalel*	**241.524**	**415.057**	**3.097.263**	**1.766.806**	**206**	**5.520.856**
ANESTEZIOLOGIJA - *Anesthesia*	3.236	7.023	79.261	42.904	0	132.424
DERMATOVENEROLOGIJA - *Dermatology*	8.227	38.190	154.576	74.260	0	275.253
DIJABETOLOGIJA - *Diabetology*	1	118	20.720	15.689	0	36.528
DJEČJA KIRURGIJA – *Child surgery*	9.401	23.232	182	13	0	32.828
FIZIKALNA MEDICINA I REHABILITACIJA** - *Physical medicine*	22.738	23.484	396.395	221.379	0	663.996
GINEKOLOGIJA - *Gynecology*	1.803	13.769	448.066	42.628	0	506.266
HEMODIJALIZ*A - Hemodialysis*	0	1	275	331	0	607
INFEKTOLOGIJA - *Infectology*	9.206	9.131	38.896	16.626	0	73.859
INTERNA – *Internal Medicine*	199	5.534	363.140	255.623	206	624.702
KARDIOLOGIJA - *Cardiology*	49	1.481	118.570	142.185	0	262.285
KIRURGIJA - Surgery	3.715	18.554	269.367	182.299	0	473.935
MAXILOFACIJALNA KIRURGIJA – *Maxillofacial surgery*	680	1.658	13.827	9.170	0	25.335
NEUROKIRURGIJA - *Neurosurgery*	595	1.020	23.444	8.995	0	34.054
NEUROLOGIJA - *Neurology*	180	4.381	163.038	93.205	0	260.804
NUKLEARNA – *Nucelar meidicine*	1.039	6.145	132.382	55.190	0	194.756
OFTALMOLOGIJA - *Ophthalmology*	22.324	57.979	210.232	243.792	0	534.327
ONKOLOGIJA I RADIOTERAPIJA – *Oncology and Radiotherapy*	258	2.116	95.137	58.870	0	156.381
ORL - *Otorhinolaryngology*	24.222	32.971	156.181	90.707	0	304.081
ORTOPEDIJA - *Orthopedics*	15.857	22.678	83.866	63.527	0	185.928
PEDIJATRIJA - *Pediatrics*	115.543	120.164	5.064	520	0	241.291
PSIHIJATRIJA - *Psychiatry*	2.185	22.660	191.466	47.934	0	264.245
PULMOLOGIJA - *Pulmology*	25	2.116	91.029	70.829	0	163.999
UROLOGIJA - *Urology*	41	652	42.149	30.130	0	72.972

Tablica - *Table* **5/I** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA BEZ UGOVORA S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA IMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI*** - *Number of medical examinations in permanent and temporary non-contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018**

Županija	UKUPNO	ANEST-ZIOLOGIJA	DERMATO--VENERO-LOGIJA	DIJA-BETO-LOGIJA	DJEČJA KIRUR-GIJA	FIZIKALNA MED. I REHAB.**	GINEKO-LOGIJA	HEMO-DIJALIZA	INFEKTO-LOGIJA	INTERNA	KARDIO-LOGIJA	KIRUR-.GIJA
County	*TOTAL*	*ANESTHE-SIOLOGY*	*DERMA-TOLOGY*	*DIABE-TOLOGY*	*CHILD SUR-GERY*	*PHYS. MEDI-CINE*	*GYNE-COLOGY*	*HEMODIA-LYSIS*	*INFEC-TOLOGY*	*INTERN. MEDI-CINE*	*CARDIO-LOGY*	*SUR-GERY*
Hrvatska	**732.042**	**3.975**	**68.014**	**0**	**0**	**56.348**	**121.340**	**792**	**107**	**164.101**	**28.799**	**21.182**
Grad Zagreb	337.556	29	13.581	0	0	18.044	81.169	0	0	88.004	15.376	9.233
Zagrebačka	11.659	0	2.298	0	0	0	467	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	16.172	171	2.160	0	0	268	0	0	0	1.203	0	0
Sisačko-moslavačka	2.691	0	0	0	0	0	0	0	0	799	0	0
Karlovačka	12.696	0	3.367	0	0	0	39	0	0	3.129	11	322
Varaždinska	22.223	0	3.833	0	0	92	4.405	0	0	4.009	1.445	0
Koprivničko-križevačka	5.020	0	0	0	0	920	0	0	0	2.902	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	5.383	0	0	0	0	0	0	0	0	4.226	0	333
Primorsko-goranska	77.933	0	16.063	0	0	2.287	19.345	0	5	12.425	1.496	2.694
Požeško-slavonska	1.873	58	0	0	0	0	578	0	0	396	14	0
Brodsko-posavska	16.767	0	0	0	0	10.390	0	0	0	0	0	0
Zadarska	38.282	0	3.058	0	0	2.856	7.990	0	0	5.065	3.086	567
Osječko-baranjska	47.819	2.125	4.650	0	0	5.191	4.292	0	102	8.336	48	2.464
Šibensko-kninska	6.559	108	257	0	0	265	0	0	0	1.069	3.428	5
Vukovarsko-srijemska	6.939	0	2.298	0	0	547	0	0	0	362	0	137
Splitsko-dalmatinska	32.217	0	3.680	0	0	4.738	1.226	0	0	12.140	0	0
Istarska	60.058	0	5.334	0	0	10.750	0	792	0	12.407	1.925	3.669
Dubrovačko-neretvanska	26.687	1.484	3.927	0	0	0	1.829	0	0	7.629	1.970	1.758
Međimurska	3.508	0	3.508	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* uključuje i preglede koji su dostavljeni bez označenog spola pacijenata / *includes examinations reported without specified seks*

** **isključena fizikalna terapija** / *excluded physical therapy*

Tablica - *Table* **5/II** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA BEZ UGOVORA S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA IMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI*** - *Number of medical examinations in permanent and temporary non-contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018**

Županija	MAKS. FAC. KIRURG.	NEURO-KIRUR-GIJA	NEURO-LOGIJA	NUKLE-ARNA MED.	OFTAL-MOLO-GIJA	ONKOLOG. I RADIO-TERAP.	ORL	ORTO-PEDIJA	PEDI-JAT-RIJA	PSIHI-JATRIJA	PULMO-LOGIJAJA	URO-LOGIJA
County	*MAXILLO-FACIAL SURGERY*	*NEURO-SURGERY*	*NEURO LOGY*	*NUCLE-AR MED.*	*OPHTH-ALMO-LOGY*	*ONCOLOGY & RADIO -THERAPY*	*ORL*	*ORTHO-PEDICS*	*PEDIAT-RICS*	*PSYCHI-ATRY*	*PULMO-LOGY*	*URO-LOGY*
Hrvatska	**2.811**	**2.867**	**19.805**	**2.514**	**120.190**	**4.915**	**17.599**	**23.146**	**19.799**	**29.047**	**973**	**23.718**
Grad Zagreb	0	0	7.993	1.221	58.449	656	9.056	2.795	12.697	12.485	753	6.015
Zagrebačka	0	0	0	0	8.894	0	0	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	0	0	53	0	211	0	0	11.206	0	900	0	0
Sisačko-moslavačka	0	0	0	0	1.892	0	0	0	0	0	0	0
Karlovačka	0	0	114	0	1.909	0	0	0	0	1.293	0	2.512
Varaždinska	0	0	0	0	5.165	0	0	679	0	1.985	0	610
Koprivničko-križevačka	0	0	0	0	1.198	0	0	0	0	0	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	0	0	824	0	0	0	0	0	0	0
Primorsko-goranska	0	1.838	0	0	9.137	0	2.488	3.030	0	1.762	0	5.363
Požeško-slavonska	0	0	0	0	0	0	420	0	0	407	0	0
Brodsko-posavska	0	0	0	0	3.163	0	0	0	3.214	0	0	0
Zadarska	0	0	4.711	0	7.261	0	566	503	0	740	0	1.879
Osječko-baranjska	2.811	1.029	1.177	2	4.650	2.447	1.175	824	1.556	3.256	20	1.664
Šibensko-kninska	0	0	523	0	0	0	234	670	0	0	0	0
Vukovarsko-srijemska	0	0	182	0	3.413	0	0	0	0	0	0	0
Splitsko-dalmatinska	0	0	0	1.291	4.397	0	0	0	2.332	2.413	0	0
Istarska	0	0	2.962	0	7.296	1.812	2.267	2.793	0	3.806	0	4.245
Dubrovačko-neretvanska	0	0	2.090	0	2.331	0	1.393	646	0	0	200	1.430
Međimurska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* **uključuje i preglede koji su dostavljeni bez označenog spola pacijenata** / *includes examinations reported without specified seks*

Tablica - *Table* **6/I** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA BEZ UGOVORA S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA IMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI – MUŠKARCI** - *Number of medical examinations in permanent and temporary non-contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018 – Men*

Županija	UKUPNO	ANEST-ZIOLOGIJA	DERMATO--VENERO-LOGIJA	DIJA-BETO-LOGIJA	DJEČJA KIRUR-GIJA	FIZIKALNA MED. I REHAB.	GINEKO-LOGIJA	HEMO-DIJALIZA	INFEKTO-LOGIJA	INTERNA	KARDIO-LOGIJA	KIRUR-.GIJA
County	*TOTAL*	*ANESTHE-SIOLOGY*	*DERMA-TOLOGY*	*DIABE-TOLOGY*	*CHILD SUR-GERY*	*PHYS. MEDI-CINE*	*GYNE-COLO-GY*	*HEMODIA-LYSIS*	*INFEC-TOLOGY*	*INTERN. MEDI-CINE*	*CARDIO-LOGY*	*SUR-GERY*
Hrvatska	**260.701**	**2.008**	**28.020**	**0**	**0**	**21.452**	**0**	**484**	**52**	**71.042**	**9.931**	**9.136**
Grad Zagreb	96.691	9	4.935	0	0	4.579	0	0	0	38.297	4.955	3.390
Zagrebačka	4.948	0	888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	8.147	108	1.135	0	0	144	0	0	0	619	0	0
Sisačko-moslavačka	1.070	0	0	0	0	0	0	0	0	287	0	0
Karlovačka	4.267	0	1.315	0	0	0	0	0	0	551	6	146
Varaždinska	7.699	0	1.495	0	0	43	0	0	0	1.818	672	0
Koprivničko-križevačka	2.461	0	0	0	0	493	0	0	0	1.434	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	2.787	0	0	0	0	0	0	0	0	2.320	0	174
Primorsko-goranska	30.594	0	6.644	0	0	1.125	0	0	1	5.714	769	1.419
Požeško-slavonska	604	27	0	0	0	0	0	0	0	211	11	0
Brodsko-posavska	9.618	0	0	0	0	6.338	0	0	0	0	0	0
Zadarska	14.682	0	1.304	0	0	1.296	0	0	0	2.368	1.416	191
Osječko-baranjska	20.295	878	2.179	0	0	1.435	0	0	51	3.930	25	841
Šibensko-kninska	1.174	56	112	0	0	145	0	0	0	330	190	2
Vukovarsko-srijemska	3.085	0	1.092	0	0	296	0	0	0	178	0	66
Splitsko-dalmatinska	9.541	0	1.509	0	0	1.573	0	0	0	3.636	0	0
Istarska	29.640	0	2.487	0	0	3.985	0	484	0	6.378	875	1.866
Dubrovačko-neretvanska	12.112	930	1.639	0	0	0	0	0	0	2.971	1.012	1.041
Međimurska	1.286	0	1.286	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tablica - *Table* **6/II** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA BEZ UGOVORA S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA IMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI – MUŠKARCI** - *Number of medical examinations in permanent and temporary non-contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018 – Men*

Županija	MAKS. FAC. KIRURG.	NEURO-KIRUR-GIJA	NEURO-LOGIJA	NUKLE-ARNA MED.	OFTAL-MOLO-GIJA	ONKOLOG. I RADIO-TERAP.	ORL	ORTO-PEDIJA	PEDI-JAT-RIJA	PSIHI-JATRIJA	PULMO-LOGIJAJA	URO-LOGIJA
County	*MAXILLO-FACIAL SURGERY*	*NEURO-SURGERY*	*NEURO LOGY*	*NUCLE-AR MED.*	*OPHTH-ALMO-LOGY*	*ONCOLOGY & RADIO -THERAPY*	*ORL*	*ORTHO-PEDICS*	*PEDIAT-RICS*	*PSYCHI-ATRY*	*PULMO-LOGY*	*URO-LOGY*
Hrvatska	**1.449**	**1.474**	**7.757**	**936**	**41.983**	**1.787**	**8.095**	**11.873**	**9.888**	**12.237**	**557**	**20.540**
Grad Zagreb	0	0	2.295	219	16.698	0	3.729	979	5.855	5.308	439	5.004
Zagrebačka	0	0	0	0	4.060	0	0	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	0	0	31	0	111	0	0	5.651	0	348	0	0
Sisačko-moslavačka	0	0	0	0	783	0	0	0	0	0	0	0
Karlovačka	0	0	114	0	8	0	0	0	0	0	0	2.127
Varaždinska	0	0	0	0	2.152	0	0	338	0	693	0	488
Koprivničko-križevačka	0	0	0	0	534	0	0	0	0	0	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	0	0	293	0	0	0	0	0	0	0
Primorsko-goranska	0	878	0	0	4.042	0	1.610	2.686	0	829	0	4.877
Požeško-slavonska	0	0	0	0	0	0	184	0	0	171	0	0
Brodsko-posavska	0	0	0	0	1.185	0	0	0	2.095	0	0	0
Zadarska	0	0	2.222	0	3.466	0	301	222	0	354	0	1.542
Osječko-baranjska	1.449	596	459	0	2.144	915	556	361	800	2.181	13	1.482
Šibensko-kninska	0	0	170	0	0	0	119	50	0	0	0	0
Vukovarsko-srijemska	0	0	99	0	1.354	0	0	0	0	0	0	0
Splitsko-dalmatinska	0	0	0	717	483	0	0	0	1.138	485	0	0
Istarska	0	0	1.359	0	3.572	872	872	1.239	0	1.868	0	3.783
Dubrovačko-neretvanska	0	0	1.008	0	1.098	0	724	347	0	0	105	1.237
Međimurska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tablica - *Table* **7/I** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA BEZ UGOVORA S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA IMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI – ŽENE** - *Number of medical examinations in permanent and temporary non-contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018 - Women*

Županija	UKUPNO	ANEST-ZIOLOGIJA	DERMATO--VENERO-LOGIJA	DIJA-BETO-LOGIJA	DJEČJA KIRUR-GIJA	FIZIKALNA MED. I REHAB.**	GINEKO-LOGIJA	HEMO-DIJALIZA	INFEKTO-LOGIJA	INTERNA	KARDIO-LOGIJA	KIRUR-.GIJA
County	*TOTAL*	*ANESTHE-SIOLOGY*	*DERMA-TOLOGY*	*DIABE-TOLOGY*	*CHILD SUR-GERY*	*PHYS. MEDI-CINE*	*GYNE-COLO-GY*	*HEMODIA-LYSIS*	*INFEC-TOLOGY*	*INTERN. MEDI-CINE*	*CARDIO-LOGY*	*SUR-GERY*
Hrvatska	**382.366**	**1.967**	**37.924**	**0**	**0**	**28.068**	**98.506**	**308**	**55**	**76.634**	**11.246**	**11.821**
Grad Zagreb	171.210	20	6.576	0	0	6.637	60.028	0	0	39.798	5.877	5.618
Zagrebačka	6.244	0	1.410	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	8.025	63	1.025	0	0	124	0	0	0	584	0	0
Sisačko-moslavačka	1.621	0	0	0	0	0	0	0	0	512	0	0
Karlovačka	3.091	0	2.052	0	0	0	39	0	0	425	5	176
Varaždinska	14.524	0	2.338	0	0	49	4.405	0	0	2.191	773	0
Koprivničko-križevačka	2.559	0	0	0	0	427	0	0	0	1.468	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	2.596	0	0	0	0	0	0	0	0	1.906	0	159
Primorsko-goranska	47.339	0	9.419	0	0	1.162	19.345	0	4	6.711	727	1.275
Požeško-slavonska	1.269	31	0	0	0	0	578	0	0	185	3	0
Brodsko-posavska	7.149	0	0	0	0	4.052	0	0	0	0	0	0
Zadarska	23.600	0	1.754	0	0	1.560	7.990	0	0	2.697	1.670	376
Osječko-baranjska	27.524	1.247	2.471	0	0	3.756	4.292	0	51	4.406	23	1.623
Šibensko-kninska	1.576	52	145	0	0	120	0	0	0	739	160	3
Vukovarsko-srijemska	3.854	0	1.206	0	0	251	0	0	0	184	0	71
Splitsko-dalmatinska	12.970	0	2.171	0	0	3.165	0	0	0	4.141	0	0
Istarska	30.418	0	2.847	0	0	6.765	0	308	0	6.029	1.050	1.803
Dubrovačko-neretvanska	14.575	554	2.288	0	0	0	1.829	0	0	4.658	958	717
Međimurska	2.222	0	2.222	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tablica - *Table* **7/II** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA BEZ UGOVORA S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA IMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI – ŽENE** - *Number of medical examinations in permanent and temporary non-contractual specialist offices by specialty and county, Croatia 2018 - Women*

Županija	MAKS. FAC. KIRURG.	NEURO-KIRUR-GIJA	NEURO-LOGIJA	NUKLE-ARNA MED.	OFTAL-MOLO-GIJA	ONKOLOG. I RADIO-TERAP.	ORL	ORTO-PEDIJA	PEDI-JAT-RIJA	PSIHI-JATRIJA	PULMO-LOGIJAJA	URO-LOGIJA
County	*MAXILLO-FACIAL SURGERY*	*NEURO-SURGERY*	*NEURO LOGY*	*NUCLE-AR MED.*	*OPHTH-ALMO-LOGY*	*ONCOLOGY & RADIO -THERAPY*	*ORL*	*ORTHO-PEDICS*	*PEDIAT-RICS*	*PSYCHI-ATRY*	*PULMO-LOGY*	*URO-LOGY*
Hrvatska	**1.362**	**1.393**	**8.879**	**1.578**	**53.290**	**3.128**	**8.698**	**9.530**	**9.911**	**14.474**	**416**	**3.178**
Grad Zagreb	0	0	2.696	1.002	21.800	656	4.521	637	6.842	7.177	314	1.011
Zagrebačka	0	0	0	0	4.834	0	0	0	0	0	0	0
Krapinsko-zagorska	0	0	22	0	100	0	0	5.555	0	552	0	0
Sisačko-moslavačka	0	0	0	0	1.109	0	0	0	0	0	0	0
Karlovačka	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	385
Varaždinska	0	0	0	0	3.013	0	0	341	0	1.292	0	122
Koprivničko-križevačka	0	0	0	0	664	0	0	0	0	0	0	0
Bjelovarsko-bilogorska	0	0	0	0	531	0	0	0	0	0	0	0
Primorsko-goranska	0	960	0	0	5.095	0	878	344	0	933	0	486
Požeško-slavonska	0	0	0	0	0	0	236	0	0	236	0	0
Brodsko-posavska	0	0	0	0	1.978	0	0	0	1.119	0	0	0
Zadarska	0	0	2.489	0	3.795	0	265	281	0	386	0	337
Osječko-baranjska	1.362	433	718	2	2.506	1.532	619	463	756	1.075	7	182
Šibensko-kninska	0	0	186	0	0	0	115	56	0	0	0	0
Vukovarsko-srijemska	0	0	83	0	2.059	0	0	0	0	0	0	0
Splitsko-dalmatinska	0	0	0	574	840	0	0	0	1.194	885	0	0
Istarska	0	0	1.603	0	3.724	940	1.395	1.554	0	1.938	0	462
Dubrovačko-neretvanska	0	0	1.082	0	1.233	0	669	299	0	0	95	193
Međimurska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tablica - *Table* **8/I** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA BEZ UGOVORA S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA, PREMA DOBI PACIJENATA I SPOLU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI*** - *Number of medical examinations in permanent and temporary non-contractual specialist offices by specialty, age and sex, Croatia 2018**

SPECIJALNOST - *Specialty*	**DOB PACIJENATA (godina)** - *Age*					
	0-6	**7-19**	**20-64**	**65+**	**Nespecificirana** *Unspecified*	**Ukupno** *Total*
SVEUKUPNO - *Total*	35.105	54.476	497.400	144.439	622	732.042
ANESTEZIOLOGIJA - *Anesthesia*	248	397	2.601	729	0	3.975
DERMATOVENEROLOGIJA - *Dermatology*	4.452	12.041	40.776	10.745	0	68.014
FIZIKALNA MEDICINA I REHABILITACIJA -** *Physical medicine*	10.170	6.057	25.519	14.602	0	56.348
GINEKOLOGIJA - *Gynecology*	23	3.877	110.197	7.177	66	121.340
HEMODIJALIZA - *Hemodialysis*	0	0	610	182	0	792
INFEKTOLOGIJA - *Infectology*	8	7	53	39	0	107
INTERNA - *Internal Medicine*	244	2.156	127.991	33.710	0	164.101
KARDIOLOGIJA - Cardiology	44	402	18.418	9.935	0	28.799
KIRURGIJA - *Surgery*	92	1.456	14.522	5.058	54	21.182
MAKSILOFACIJALNA KIRURGIJA - *Maxillofacial surgery*	153	261	1.726	671	0	2.811
NEUROKIRURGIJA - *Neurosurgery*	22	69	1.815	961	0	2.867
NEUROLOGIJA - *Neurology*	16	823	13.019	5.947	0	19.805
NUKLEARNA - *Nuclear medicine*	2	137	1.596	779	0	2.514
OFTALMOLOGIJA - *Ophthalmology*	3.044	14.808	71.929	30.409	0	120.190
ONKOLOGIJA I RADIOTERAPIJA - *Oncology and Radiotherapy*	0	33	3.230	1.652	0	4.915
ORL - *Otorhinolaryngology*	1.537	2.079	10.157	3.324	502	17.599
ORTOPEDIJA - *Orthopedics*	1.062	1.795	14.064	6.225	0	23.146
PEDIJATRIJA - *Pediatrics*	13.740	5.999	60	0	0	19.799
PSIHIJATRIJA - *Psychiatry*	97	1.549	22.786	4.615	0	29.047
PULMOLOGIJA - *Pulmology*	0	97	506	370	0	973
UROLOGIJA - Urology	151	433	15.825	7.309	0	23.718

** uključuje i preglede koji su dostavljeni bez označenog spola pacijenata / includes examinations reported without specified seks*
**** **isključena fizikalna terapija** / *excluded physical therapy*

Tablica - *Table* **8/II** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA BEZ UGOVORA S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA, PREMA DOBI PACIJENATA I SPOLU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI - MUŠKARCI** - *Number of medical examinations in permanent and temporary non-contractual specialist offices by specialty, age and sex, Croatia 2018 - Men*

SPECIJALNOST - *Specialty*	**DOB PACIJENATA (godina)** - *Age*					
	0-6	**7-19**	**20-64**	**65+**	**Nespecificirana** *Unspecified*	**Ukupno** *Total*
MUŠKARCI - *Male*	17.999	22.487	162.896	57.319	0	260.701
ANESTEZIOLOGIJA - *Anesthesia*	153	218	1.330	307	0	2.008
DERMATOVENEROLOGIJA - *Dermatology*	2.021	5.497	16.004	4.498	0	28.020
FIZIKALNA MEDICINA I REHABILITACIJA** - *Physical medicine*	5.868	3.080	8.120	4.384	0	21.452
GINEKOLOGIJA - *Gynecology*	0	0	0	0	0	0
HEMODIJALIZA - *Hemodialysis*	0	0	347	137	0	484
INFEKTOLOGIJA - *Infectology*	4	2	34	12	0	52
INTERNA - *Internal Medicine*	94	739	55.806	14.403	0	71.042
KARDIOLOGIJA - *Cardiology*	22	202	6.122	3.585	0	9.931
KIRURGIJA - *Surgery*	57	506	6.456	2.117	0	9.136
MAKSILOFACIJALNA KIRURGIJA - *Maxillofacial surgery*	97	153	872	327	0	1.449
NEUROKIRURGIJA - *Neurosurgery*	10	38	1.008	418	0	1.474
NEUROLOGIJA - *Neurology*	3	289	4.785	2.680	0	7.757
NUKLEARNA - *Nuclear medicine*	2	33	518	383	0	936
OFTALMOLOGIJA - *Ophthalmology*	1.351	5.659	23.848	11.125	0	41.983
ONKOLOGIJA I RADIOTERAPIJA - *Oncology and Radiotherapy*	0	0	1.184	603	0	1.787
ORL - *Otorhinolaryngology*	824	1.129	4.479	1.663	0	8.095
ORTOPEDIJA - *Orthopedics*	392	971	7.915	2.595	0	11.873
PEDIJATRIJA - *Pediatrics*	6.907	2.942	39	0	0	9.888
PSIHIJATRIJA - *Psychiatry*	46	608	9.930	1.653	0	12.237
PULMOLOGIJA - *Pulmology*	0	71	266	220	0	557
UROLOGIJA - *Urology*	148	350	13.833	6.209	0	20.540

Tablica - *Table* **8/III** **BROJ PREGLEDA U STALNIM I POVREMENIM SPECIJALISTIČKIM ORDINACIJAMA BEZ UGOVORA S HZZO PO SPECIJALNOSTIMA, PREMA DOBI PACIJENATA I SPOLU U HRVATSKOJ U 2018. GODINI - ŽENE** - *Number of medical examinations in permanent and temporary non-contractual specialist offices by specialty, age and sex, Croatia 2018 - Women*

SPECIJALNOST - *Specialty*	**DOB PACIJENATA (godina)** - *Age*					
Specijalnost	**0-6**	**7-19**	**20-64**	**65+**	**Nespecificirana** *Unspecified*	**Ukupno** *Total*
ŽENE- ***Female***	16.271	27.400	267.530	71.165	0	382.366
ANESTEZIOLOGIJA - *Anesthesia*	95	179	1.271	422	0	1.967
DERMATOVENEROLOGIJA - *Dermatology*	2.344	6.150	23.515	5.915	0	37.924
FIZIKALNA MEDICINA I REHABILITACIJA** - *Physical medicine*	4.276	2.312	12.637	8.843	0	28.068
GINEKOLOGIJA - *Gynecology*	17	3.242	88.548	6.699	0	98.506
HEMODIJALIZA - *Hemodialysis*	0	0	263	45	0	308
INFEKTOLOGIJA - *Infectology*	4	5	19	27	0	55
INTERNA - *Internal Medicine*	145	1.116	59.996	15.377	0	76.634
KARDIOLOGIJA - *Cardiology*	22	175	7.301	3.748	0	11.246
KIRURGIJA - *Surgery*	34	938	7.916	2.933	0	11.821
MAKSILOFACIJALNA KIRURGIJA - *Maxillofacial surgery*	56	108	854	344	0	1.362
NEUROKIRURGIJA - *Neurosurgery*	12	31	807	543	0	1.393
NEUROLOGIJA - *Neurology*	13	424	5.668	2.774	0	8.879
NUKLEARNA - *Nuclear medicine*	0	104	1.078	396	0	1.578
OFTALMOLOGIJA - *Ophthalmology*	1.379	7.111	31.277	13.523	0	53.290
ONKOLOGIJA I RADIOTERAPIJA - *Oncology and Radiotherapy*	0	33	2.046	1.049	0	3.128
ORL - *Otorhinolaryngology*	702	939	5.464	1.593	0	8.698
ORTOPEDIJA - *Orthopedics*	286	664	5.473	3.107	0	9.530
PEDIJATRIJA - *Pediatrics*	6.833	3.057	21	0	0	9.911
PSIHIJATRIJA - *Psychiatry*	50	703	11.144	2.577	0	14.474
PULMOLOGIJA - *Pulmology*	0	26	240	150	0	416
UROLOGIJA - *Urology*	3	83	1.992	1.100	0	3.178

MIKROBIOLOŠKA DIJAGNOSTIKA U 2018. GODINI - *Microbiology Diagnostics in 2018.*

Podaci o izvršenim mikrobiološkim pretragama u 2018. godini (Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijski zavodi za javno zdravstvo i bolnice u RH) - *Data on performed microbiology tests in Croatia in 2018 (CIPH, county IPHs and hospitals)*

Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) početkom 2019. godine prikupio je podatke o obavljenim mikrobiološkim pretragama tijekom 2018. godine iz humanih uzoraka u županijskim zavodima za javno zdravstvo (ZJZ) i bolnica u RH.

Županijski Zavodi za javno zdravstvo (službe za mikrobiologiju) i bolnice koje imaju službu za mikrobiologiju poslali su svoje izvještaje (Tablica 1. i Tablica 3. u prilogu). U tablicama 1. i 3 je prikazana cjelokupna mikrobiološka dijagnostička aktivnost u pojedinom zavodu i bolnici. U donjem dijelu tablica je posebno prikazana indirektna/serološka mikrobiološka dijagnostika u ustanovama koje primjenjuju serološku dijagnostiku. U tablici 2. izdvojena je osnovna parazitološka dijagnostika tj. parazitološki pregled stolice koju obavljaju svi zavodi za javno zdravstvo. Naveden je i postotak pozitivnih nalaza u izravnoj dijagnostici parazita u probavnom sustavu čovjeka.

HZJZ je obavezan provoditi istraživanja o radu mikrobioloških i parazitoloških laboratorija u ZJZ (Izvješće o radu mikrobiološkog i parazitološkog laboratorija – N-03-02) što je prikazano u Tablici 1. Način prikupljanja podataka se ostvaruje preko Služba za mikrobiologiju županijskih ZJZ dostavljanjem podatka u HZJZ, a obveza davanja podataka temelji se na Zakonu o zdravstvenoj zaštiti (NN, br. 121/03.), Zakonu o službenoj statistici (članak 31. Zakona o službenoj statistici (»Narod¬ne novine«, br. 103/03.) od 11. veljače 2005., Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti RH 2015. godine, Statističko istraživanje/ prikupljanje podataka broj 4.

Također su, prema zakonskim odredbama i obvezama, tj. prema Programu mjera zdrav. zaštite za 2005. godinu (MZISS i HZZO) /Program mjera mikrobiologije koji obavlja HZJZ/ Prikupljanje i analiza podataka o učinjenim mikrobiološkim pretragama iz svih županijskih zavoda za javno zdravstvo, imenovani izvršitelji: službe za mikrobiologiju HZJZ i županijskih ZJZ.

U Tablici 3. su prikazani podaci o mikrobiološkoj djelatnosti u drugim zdravstvenim ustanovama (bolnicama) u hrvatskim gradovima. Naime, Povjerenstvo za med. mikrobiologiju MZ je na sjednici u studenom 2006. godine odlučilo da će HZJZ ubuduće prikupljati podatke o mikrobiološkoj aktivnosti u ZJZ i u bolnicama. Temeljem prikupljenih podataka, dobiva se cjeloviti uvid u u opseg mikrobiološke djelatnosti u državi.

Stoga je Državnom zavodu za statistiku predloženo u Nacrtu prijedloga Godišnjega provedbenog plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2016. godine da u Statističko istraživanje/prikupljanje podataka broj 4: Istraživanje o radu mikrobiološkog i parazitološkog laboratorija (N-03-02); Izvještajne/statističke jedinice Mikrobiološki i parazitološki laboratoriji budu uneseni podaci koji se dostavljaju u Hrvatski zavod za javno zdravstvo iz Služba za mikrobiologiju županijskih zavoda za javno zdravstvo i bolnica u RH.

In early 2019, the Croatian National Institute of Public Health (CNIPH) collected the statistics on performed microbiology tests on human samples during 2018 from Croatian county institutes of public health (IPHs) and hospitals.

County IPHs (their microbiology services) and hospitals (with microbiology services) sent in their reports (Tables 1 and 3). Tables 1 and 3 show a comprehensive microbiology diagnostics services per institute/hospital. Lower part of tables display individually indirect/serologic microbiology diagnostics in facilities applying it. Table 2 shows the basic parasitology diagnostics, i.e. parasitology stool test performed by all IPHs. Table 2 also gives the share of positive findings in direct parasitology diagnostics of samples from the human digestive system.

CNIPH is obliged to condust research into the work of microbiology and parasitology laboratories at IPHs (Report on the work of microbiology and parasitology laboratory – N-03-02 form), as shown in Table 1. The method of data collection is realized through the microbiology services as county IPHs by delivery to the CNIPH, as prescribed by the Health Care Act (OG 121/03), Article 31 of the Official Statistics Act (OG 103/03) from 11 Feb 2005, Croatian Annual Implementation Plan of Statistical Surveys for 2014 (Statistical research/Data collection NO. 4).

Also, pursuant to legal rules and obligations, that is Health Care Measure Programme for 2005 (MInistry of Health and Social Welfare in collaboration with the Croatian Health Insurance Fund) /Programme of microbiology measures performed by the CNIPH/ Collection and analysis of data on performed microbiology tests from all county IPH, appointed operators: Microbiology Services ate the CNIPH and county IPHs.

Table 3 shows data on microbiology activity at other health facilities (hospitals) in Croatian cities. The Medical Microbiology Commission at the Ministry of Health at its November session in 2006 decided for the CNIPH to collect data on the microbiology activities at the IPHs and hospitals in future. Based on the collected statistics, a comprehensive insight into the scope of microbiology activities is gained on a national level.

The CBS was, thus, proposed to include in the Annual Implementation Plan of Statistics Survey draft for 2016 the data delivered by the CNIPH (from the microbiology services at county IPHs and hospitals), under Statistical research / Data collection No. 4: Research into the work of microbiology and parasitology Labs (N-03-02); Reporting/Statistical units – microbiology and parasitology laboratories.

Tablica – *Table* **1. IZVRŠENE MIKROBIOLOŠKE PRETRAGE PO ZAVODIMA ZA JAVNO ZDRAVSTVO ŽUPANIJA I U HRVATSKOM ZAVODU ZA JAVNO ZDRAVSTVO U 2018. GODINI** *- Microbiology tests by county IPH and at CIPH, Croatia 2018*

2018. god.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	ZZJZ "Dr. A. Štampar"	ZZJZ zagrebačke županije	ZZJZ Krapinsko-zagorske ž.	ZZJZ Sisačko-moslavačke ž.	ZZJZ Karlovačke ž.	ZZJZ Varaždinske ž.	ZZJZ Koprivničko-križevačke ž.	ZZJZ Bjelovarsko-bilogorske ž.	ZZJZ Primorsko-goranske ž.	ZZJZ Ličko-senjske ž.	ZZJZ Virovitičko-podravske ž.
Broj materijala – *No.Material*												
crijevne inf. /kult. *Intestinal inf./cult.*	4858	16341	39394	14751	13500	17297	26722	15360	12694	53757	1437	7945
respiratorne inf. /kult. *Respiratory inf./cult.*	16578	13706	9407	6526	9205	3665	4671	4457	4392	11834	1084	3272
urogenitalne inf. /kult.-PCR *Urogenital inf./cult. - PCR*	55341	110924	40959	23015	22801	15850	35535	21198	16945	39086	2949	18608
anaerobne bakterije *Anaerobic bacteria*	138	3	0	1011	1576	87	5343	283	272	6	1	310
infekcije SŽS/CSL det./izol. *CNS/CSF infections det./isol.*	0	0	0	7	53	0	75	31	25	10	0	14
dijagnostika sepse det./izol. *Sepsis diagnosis det./isol.*	0	0	0	1831	1576	0	3682	1631	2297	89	267	821
bakteriološka serologija *Bacteriology serology*	4948	0	0	0	4436	516	1430	87	274	7769	853	347
parazitologija det./izol. *Parasitology det./isol.*	4141	8653	19702	9116	9364	0	14571	7544	7812	29528	202	5017
parazitološka serologija *Parasitology serology*	1622	0	0	0	0	0	0	39	0	2326	90	0
mikologija det./izol. *Mycology det./isol.*	2350	2881	359	102	1578	522	1346	524	2080	1669	30	1735
mikološka serologija *Mycology serology*	525	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
enteralni virusi i dr. det./kult. *Enteral viruses etc. det./isol.*	882	2094	1024	766	1390	848	4713	3019	1312	2875	290	382
respirat. virusi i dr. det./kult. *Respirat. viruses etc.det./isol.*	9940	0	0	0	0	50	740	0	0	0	0	0
virološka serologija *VIrology serology*	2228	2033	0	0	0	0	1989	325	0	7423	309	0
virusi hepatitisa (ag i at) *Hepatitis viruses (ag and at)*	311	398	0	120	0	0	0	0	0	11193	1275	0
HIV	392	151	0	49	0	0	0	0	0	3974	243	0
OSTALO - *Other*	130	1484	6003	0	0	1685	5224	4390	6077	0	9491	4183
Ukupno po zavodima - *Total*	**104384**	**158668**	**106848**	**57294**	**65479**	**40520**	**106041**	**58888**	**54180**	**171539**	**18521**	**42634**
Broj pretraga - *No. tests*												
bakteriološka serologija *Bacteriology serology*	5694	0	0	0	4436	809	1430	87	274	14325	853	347
parazitološka serologija *Parasitology serology*	4156	0	0	0	0	0	0	39	0	4655	90	0
mikološka serologija *Mycology serology*	637	0	0	0	0	0	1989	0	0	0	0	0
virološka serologija *Virology serology*	7121	0	0	0	0	0	1162	0	0	37645	1827	0
ukupno pretraga po zavodima - *Total*	**17608**	**0**	**0**	**0**	**4436**	**809**	**4581**	**126**	**274**	**56625**	**2770**	**347**

Tablica - 1. nastavak - *continuation*

2018. god.	ZZJZ Požeško-slavonske ž.	ZZJZ Brodsko-posavske ž.	ZZJZ Zadarske ž.	ZZJZ Osječko-baranjske ž.	ZZJZ Šibensko-kninske ž.	ZZJZ Vukovarsko-srijemske ž.	ZZJZ Splitsko-dalmatinske ž.	ZZJZ Istarske ž.	ZZJZ Dubrovačko-neretvanske ž.	ZZJZ Međimurske ž.	Ukupan broj po vrsti
Broj materijala – *No.Material*											
crijevne inf. /kult. *Intestinal inf./cult.*	5617	10305	27800	33866	22467	16283	14623	34642	21605	13436	424700
respiratorne inf. /kult. *Respiratory inf./cult.*	2216	3492	13320	13946	9611	4074	6909	8434	11794	8290	170883
urogenitalne inf. /kult.-PCR *Urogenital inf./cult. - PCR*	4127	23397	32878	51794	21869	29677	103136	45353	14695	17669	747806
anaerobne bakterije *Anaerobic bacteria*	0	1458	967	352	2765	1927	0	1754	0	3631	21884
infekcije SŽS/CSL det./izol. *CNS/CSF infections det./isol.*	0	120	87	362	36	24	0	86	52	36	1018
dijagnostika sepse det./izol. *Sepsis diagnosis det./isol.*	0	944	3981	6286	4990	1896	0	3632	1221	3108	38252
bakteriološka serologija *Bacteriology serology*	501	2461	105	5428	2171	541	802	6737	1802	3688	44896
parazitologija det./izol. *Parasitology det./isol.*	3122	6351	18458	17594	11617	8849	9307	27060	16365	17896	252269
parazitološka serologija *Parasitology serology*	0	662	533	830	252	0	815	2106	5	2664	11944
mikologija det./izol. *Mycology det./isol.*	216	303	537	2103	1064	225	3054	3232	1210	1012	28132
mikološka serologija *Mycology serology*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	525
enteralni virusi i dr. det./kult. *Enteral viruses etc. det./isol.*	166	1429	1124	5571	1985	1082	12908	1548	1004	2822	49234
respirat. virusi i dr. det./kult. *Respirat. viruses etc.det./isol.*	0	870	131	2786	380	115	130	60	585	164	15951
virološka serologija *VIrology serology*	0	2270	3066	4378	799	0	16578	4598	592	361	46949
virusi hepatitisa (ag i at) *Hepatitis viruses (ag and at)*	0	0	615	6282	0	0	5859	12883	0	537	39473
HIV	0	0	184	762	0	0	1095	2522	0	19	9391
OSTALO - *Other*	0	1628	3785	14723	4994	9039	5871	21742	5334	0	105783
Ukupno po zavodima - *Total*	**15965**	**55690**	**107571**	**167063**	**85000**	**73732**	**181087**	**176389**	**76264**	**75333**	**1999090**
Broj pretraga											
bakteriološka serologija *Bacteriology serology*	0	1948	111	0	2417	541	802	6737	1802	3688	46301
parazitološka serologija *Parasitology serology*	0	662	1139	0	253	0	815	2106	5	2664	16584
mikološka serologija *Mycology serology*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2626
virološka serologija *Virology serology*	0	2270	7832	0	834	0	16578	4598	592	361	80820
Ukupno pretraga po zavodima - *Total*	**0**	**4880**	**9082**	**0**	**3504**	**541**	**18195**	**13441**	**2399**	**6713**	**146331**

Tablica - *Table* **2.** **IZVRŠENE PARAZITOLOŠKE PRETRAGE PO ZAVODIMA ZA JAVNO ZDRAVSTVO ŽUPANIJA I U HRVATSKOM ZAVODU ZA JAVNO ZDRAVSTVO U 2018.** *- Parasitology tests by county IPH and at CNIPH, Croatia 2018*

2017. god.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	ZZJZ "Dr. A. Štampar"	ZZJZ zagrebačke županije	ZZJZ Krapinsko-zagorske ž.	ZZJZ Sisačko-moslavačke ž.	ZZJZ Karlovačke ž.	ZZJZ Varaždinske ž.	ZZJZ Koprivničko-križevačke ž.	ZZJZ Bjelovarsko-bilogorske ž.	ZZJZ Primorsko-goranske ž.	ZZJZ Ličko-senjske ž.	ZZJZ Virovitičko-podravske ž.
Broj uzoraka stolice - *Stool samples*	2504	5039	19702	9116	9364	9101	13390	7543	7809	29501	173	5017
Broj pozitivnih - *Positive*	117	19	132	50	132	108	74	36	65	375	2	25
% pozitivnih - *% positive*	4,67	0,38	0,7	0,5	1,4	1,2	0,55	0,47	0,832	1,27	1,2	0,5

Tablica - 2. nastavak *- continuation*

2017. god.	ZZJZ Požeško-slavonske ž.	ZZJZ Brodsko-posavske ž.	ZZJZ Zadarske ž.	ZZJZ Osječko-baranjske ž.	ZZJZ Šibensko-kninske ž.	ZZJZ Vukovarsko-srijemske ž.	ZZJZ Splitsko-dalmatinske ž.	ZZJZ Istarske ž.	ZZJZ Dubrovačko-neretvanske ž.	ZZJZ Međimurske ž.	Ukupno
Broj uzoraka stolice - *Stool samples*	6820	7205	17043	16098	11617	9361	6731	26705	16345	9071	245255
Broj pozitivnih - *Positive*	118	6	4	79	194	25	148	19	197	14	1939
% pozitivnih - *% positive*	1,73	0,9	0,023	0,49	1,7	0,27	2,2	0,07	1,2	0,15	

Tablica - *Table* **3.** **IZVRŠENE MIKROBIOLOŠKE PRETRAGE U DRUGIM ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA, TE ZBIRNI PODACI ZA 2018. GODINU -** *Microbiologic tests by other health institutes and cumulative statistics, Croatia 2018*

2018. god.	OB Nova Gradiška	OB Ogulin	OŽB Požega	OŽB Pakrac	OB Karlovac	KBC Split	KBC Rijeka	KBC Zagreb	KB Sv. Duh	KB Dubrava	KBC Sestre milosrdnice	Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu	Klinika za dječje bolesti Zagreb	Klinika za infektivne bolesti Zagreb	HZJZ i ZJZ	Ukupan broj po vrsti
Broj materijala – *No. materials*																
crijevne inf. /kult. *Intestinal inf./cult.*	1316	781	1836	624	3521	10028	7306	27438	6107	1734	7880	0	1391	10560	424700	505222
respiratorne inf. /kult. *Respiratory inf./cult.*	4110	4198	7999	3694	2006	15020	12246	88539	4308	8938	8212	0	5130	8699	170883	343982
urogenitalne inf. /kult. *Urogenital inf./cult.*	8518	4256	7527	5143	3013	22620	21440	71287	20387	19638	25448	0	5899	24021	747806	987003
anaerobne bakterije *Anaerobic bacteria*	626	185	533	15	2225	1410	13288	18479	0	3387	4322	0	683	6478	21884	73515
infekcije SŽS/CSL det./izol. – *CNS/CSF infections det./isol.*	3	3	46	0	54	240	526	2153	44	75	230	0	93	1194	1018	5679
dijagnostika sepse det./izol. – *Sepsis diagnosis det./isol.*	477	331	841	620	3625	11925	13018	30129	7224	2655	7865	0	2709	33263	38252	152934
bakteriološka serologija *Bacteriology serology*	1452	0	2409	0	320	4450	2990	70	0	32	0	130909	0	14542	44896	187528
parazitologija det./izol. *Parasitology det./isol.*	801	222	898	610	32	1490	360	2001	939	1724	2093	0	1321	5535	252269	270295
parazitološka serologija *Parasitology serology*	9	0	121	0	94	800	586	697	0	86	0	5000	0	2711	11944	19337
mikologija det./izol. *Mycology det./isol.*	756	89	1229	243	449	1050	17367	61312	202	484	723	0	379	2254	28132	114669
mikološka serologija *Mycology serology*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	652	525	1177
enteralni virusi i dr. det./kult. – *Enteral viruses etc. det./isol.*	328	719	380	262	227	2000	1547	1998	288	922	0	0	1700	2116	49234	61721
respirat. virusi i dr. det./kult. – *Respiratory viruses etc. det./isol.*	118	0	319	418	0	350	642	0	0	0	0	0	2645	0	15951	20443
virološka serologija *Virology serology*	224	0	584	0	603	4230	4632	28589	0	855	1555	70576	0	28421	46949	158797
virusi hepatitisa (ag i at) Hepatitis viruses (ag/at)	0	0	0	0	3903	0	12184	14457	0	0	1187	322099	0	26729	39473	393303
OSTALO - *Other*	1.785	2646	2923	932	1757	4000	23778	11580	15959	11342	7995	0	4892	5861	105783	201360
HIV	0	0		0	835	0	1956	2552			368	118409		4057	9391	137568
Ukupno materijala po kući - *Total materials/facility*	**20650**	**13430**	**27645**	**12561**	**22664**	**79613**	**133866**	**361281**	**55458**	**51872**	**67878**	**646993**	**26842**	**104690**	**2009090**	**3634533**
bakteriološka serologija Bacteriology serology	1452	0	3029	0	640	0	3518	70	0	0	0	130909	0	34683	46301	185919
parazitološka serologija *Parasitology serology*	9	0	121	0	209	0	1142	697	0	0	0	5000	0	8244	16584	23762
mikološka serologija *Mycology serology*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	652	2626	2626
virološka serologija *Virology serology*	224	0	584	0	12426	0	23411	28589	0	0	1555	362268	0	94945	80820	509877
Ukupno pretraga po kući – *Total tests/facility*	**1685**	**0**	**3734**	**0**	**13275**	**0**	**28071**	**29356**	**0**	**0**	**1555**	**498177**	**0**	**138524**	**146331**	**722184**

OSJETLJIVOST BAKTERIJSKIH IZOLATA NA ANTIBIOTIKE U HRVATSKOJ
- Antibiotic sensistivity of bacterial isolates in Croatia

Podaci Klinike za infektivne bolesti „Dr. F. Mihaljević" - Referentni centar za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike Ministarstva zdravstva RH – prof. dr. sc. *Arjana Tambić Andrašević*, dr. med., *Irina Pristaš*, dr. med. - *Data supplied by the Fran Mihaljević University Hospital for Infectious Diseases – Reference Center for Antibiotic Resistance Surveillance, as appointed by the Croatian Ministry of Health - Prof. Arjana Tambić Andrašević, MD PhD, Irina Pristaš, MD*

Odbor za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike u RH pri Akademiji medicinskih znanosti Hrvatske u suradnji s Referentnim centrom za praćenje rezistencije na antibiotike pri Klinici za infektivne bolesti redovito prati rezistenciju bakterija na antibiotike u Hrvatskoj. Kontinuirano praćenje rezistencije na nacionalnoj razini u Hrvatskoj započelo je 1996. g. te smo 2016. godine obilježili dvadeset godina praćenja rezistencije bakterija na antibiotike. Podatke za 2018 g. predalo je 38 centara (tablica 1). Praćenje se provodi u razdoblju od 1. 10. do 31. 12. tekuće godine osim za streptokoke grupe A (BHS-A), anaerobne bakterije i šigele za koje praćenje traje cijele godine s obzirom na mali broj izolata.

Nakon dugog niza godina korištenja američkih Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI) standarada (M100-S dokument) u testiranju osjetljivosti na antibiotike Hrvatska je 2011. g. prešla na testiranje osjetljivosti na antibiotike prema standardima European Committee for Antimicrobial Sensitivity Testing (EUCAST). U 2018. g. korištena je verzija 8.0 EUCAST graničnih vrijednosti za disk difuzijsku metodu. Pneumokokima smanjene osjetljivosti na penicilin (određivano oksacilinskim diskom) osjetljivost na penicilin i ampicilin određivana je testiranjem minimalnih inhibitornih koncentracija (MIK) te su se izolati razdvajali u umjereno i visoko rezistentne. Osjetljivost anaerobnih bakterija testirana je određivanjem MIK-a. U zadanom razdoblju laboratoriji su obavezni testirati sve kliničke izolate zadanih bakterijskih vrsta na sve zadane antibiotike. U podacima su isključeni tzv. „copy" izolati, tj. oni koji su izolirani u istog pacijenta iz bilo kojeg uzorka unutar 30 dana. Svi laboratoriji sudjeluju u vanjskoj kontroli kvalitete testiranja osjetljivosti na antibiotike koju provodi Referentni centar za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike. Rezultati vanjske kontrole su anonimni i komentiraju se dva puta godišnje na redovitim sastancima Odbora. Izolati malo vjerojatnog fenotipa, definirani na sastancima Odbora, šalju se na retestiranje u Referentni centar za praćenje rezistencije na antibiotike.

Sažeti rezultati praćenja u 2018. godini prikazani su u tablicama 2-4. Detaljniji podaci o svakoj bakterijskoj vrsti na lokalnoj i nacionalnoj razini mogu se pročitati u redovitoj godišnjoj publikaciji Odbora i Referentnog centra (1).

U 2018. g. stope otpornosti BHS-A na makrolide (10%) i klindamicin (8%) su više od prošlogodišnjih stopa (7% i 6%). Do sada najviše stope registrirane su 2008. g. (13% i 7%). Otpornost BHS-A na penicilin nije još opisana. U slučaju sumnje na akutnu bakterijsku upalu srednjeg uha lijek izbora za empirijsku antimikrobnu terapiju je amoksicilin. Otpornost *H.influenzae* na ampicilin u 2018. g. iznosi 22%, što je i dalje više negoli prethodnih godina (17% u 2014.g.,20% u 2015.g.), no manje nego u 2017.g. (24%). Porast stopa rezistencije nakon 2010. g. se može pripisati djelomično prelasku na EUCAST standarde u kojima se koristi osjetljiviji disk u testiranju osjetljivosti na ampicilin, no veće stope zadnjih godina upućuju na realan porast rezistencije. Smanjena osjetljivost pneumokoka na penicilin iznosi 20%, s tim da 3% pneumokoka pokazuje visoku rezistenciju na penicilin i nedostupno je bilo kojem obliku terapije penicilinom. Daljnjih 17% pneumokoka je umjereno rezistentno i nedostupno terapiji oralnim penicilinom, ali još uvijek dostupno parenteralnoj terapiji visokim dozama penicilina u slučaju da se radi o infekciji koja ne zahvaća središnji živčani sustav (SŽS). U 2018.g. je bilo 90% osjetljivih pneumokoka koji su dostupni liječenju standardnom dozom amoksicilina od 3x500mg. Povećanim doziranjem oralnog amoksicilina od 3x750mg ili 3x1000mg može se obuhvatiti 94% pneumokoka, a parenteralnom primjenom ampicilina 97% izolata te je ampicilin / amoksicilin prihvatljiva opcija i za oralnu i za parenteralnu empirijsku terapiju respiratornih bakterijskih infekcija.

Nakon porasta otpornosti pneumokoka na makrolide u 2008. g. (40%) otpornost pneumokoka na makrolide nije nastavila rasti i u 2018. g. iznosi 32%. Otpornost pneumokoka na respiratorne kinolone je još uvijek ograničena na sporadične izolate, i to iz respiratornih uzoraka

Staphylococcus aureus osjetljiv na meticilin (MSSA) pokazuje dobru osjetljivost na druge grupe antibiotika, kao i prethodnih godina. Udio meticilin-rezistentnih stafilokoka (MRSA) u ukupnom broju *S. aureus* izolata u Hrvatskoj je u 2018. g. iznosio 16%, što upućuje na ponovni trend porasta stopa MRSA (12% u 2014., 14% u 2015., 16% u 2106, 15% u 2017.) Sojevi rezistentni na vankomicin i linezolid nisu uočeni. Stopa vankomicin rezistentnih *E. faecium* (VRE) je u porastu s obzirom na prijašnje godine i iznosi 19%. Rezistencija *E. coli* na nitrofurantoin je i nadalje niska (3%), a rezistencija na ciprofloksacin (20%) je ista kao i 2016., no u porastu s obzirom na prijašnje godine (14% u 2013, 17% u 2014). Rezistencija na ko-trimoksazol (26%) je i nadalje visoka. Iako su dugo u uporabi, aminoglikozidi su sačuvali djelotvornost na *E.coli* i rezistencija na gentamicin iznosi 8% a na amikacin 1%. S obzirom da, prema EUCAST standardima detekcija beta-laktamaza proširenog spektra (engl. extended spectrum beta-lactamases, ESBL) ne uvjetuje više prepravljanje *in vitro* nalaza iz osjetljivog u rezistentno, od 2011. g. do izraza dolazi ipak malo različita osjetljivost na različite cefalosporine 3. generacije. Rezistencija *E. coli* na cefalosporine 3. generacije iznosi 8%, što je u laganom porastu u odnosu na prošlogodišnje stope (5%-9%). Od 2014. .g. se po prvi puta odvojeno prikazuje osjetljivost na ko-amoksiklav ovisno o kliničkoj slici. Za nekomplicirane uroinfekcije rezistencija na ko-amoksiklav iznosi 10%, a za sistemne infekcije 15%.

Osjetljivost *P.mirabilis* je podjednaka rezultatima prethodne godine, a udio izolata *K.pneumoniae* rezistentnih na III. generaciju cefalosporina (pretežno ESBL izolati) iznosi 34% za ceftriakson i cefiksim što je slično kao i prošle godine. Po prvi puta u 2014. .g. broj izolata klebsijela koji proizvode karbapenemaze je dosegao razinu vidljivu u stopama rezistencije, a u 2018.g. postotak rezistencije na imipenem iznosi 2% te na meropenem 2% rezistentnih i 2% intermedijarnih, što je više nego prošle godine (1%). Udio enterobaktera rezistentnih na imipenem i meropenem je 1%. Multiplorezistentni *P. aeruginosa* i nadalje predstavlja veliki problem u Hrvatskoj, posebno neosjetljivost na karbapeneme (neosjetljivost na imipenem 20% u 2016., 17% u 2017, 19% u 2018.) Nakon naglog porasta otpornosti *Acinetobacter baumannii* izolata na karbapeneme (23% u 2009. g., 34% u 2010. g., 64% u 2011. g., 68% u 2012. g. i 78% u 2013.g., 82% u 2014.g., 87% u 2015.g., 87% u 2017.) i nadalje se bilježi visoka stopa neosjetljivosti na imipenem (90%) i meropenem (90%). Neosjetljivost na ampicilin/sulbaktam u 2018. g. iznosi 56%. Iako postoje poteškoće u testiranju osjetljivosti na kolistin čini se da se rezistencija dosegla razinu vidljivu u stopama rezistencije te iznosi 1%.

Otpornost salmonela na ampicilin (15%) i ciprofloksacin (4%) je u 2018. g. nešto viša negoli prethodne godine (13% i 4%), na ko-trimoksazol iznosi 3%, a na cefalosporine 3. generacije ovaj puta ispod mjerljivih stopa rezistencije%.

U 2018. g. registrirano je 36 izolata šigele.

Campylobacter jejuni i *Campylobacter coli* su pokazali stope rezistencije višima nego prošle godine. Rezistencija na ciprofloksacin je iznosila 76% za *C. jejuni* i 78% za *C. coli*, na eritromicin 1% za *C. jejuni* i 1% za *C. coli*, te na tetraciklin 36% za *C. jejuni* i 41% za *C. coli*.

Committee for Antibiotic Resistance Surveillance, Croatian Academy of Medical Sciences, in collaboration with the Reference Center for Antibiotic Resistance Surveillance, Fran Mihaljević University Hospital for Infectious Diseases, has been systematically monitoring the antibiotic resistance of bacteria in Croatia for two decades now (since 1996). In 2018, reports were collected from 38 centers (Table 1). Monitored period was between 1 Oct and 31 Dec of the current year, with the exception of streptococci of group A (BHS-A), anaerobic bacteria and shigellae that are controlled year-round, given their low number of isolates.

After a longstanding application of the Clinical and Laboratory Standards Institute (CLSI) norms (M100 S document), in the field of antibacterial susceptibility testing, Croatia in 2011 switched to the European Committee for Antimicrobial Sensitivity Testing (EUCAST) standards. In 2018, the EUCAST 8.0 version was consulted for border values for the disk diffusion method. Pneumococci with reduced susceptibility to penicillin (as determined by oxacillin disk diffusion test) were analyzed for susceptibility to penicillin and ampicillin by testing their minimum inhibitory concentration (MIC). Isolates were grouped into moderately and highly resistant. The susceptibility of anaerobic bacteria was tested by MIC determination. Within the monitored period, the laboratories were obliged to test all clinical isolates of defined bacterial species for all specified antibiotics. The statistics included the so called 'copy' isolates – such as were isolated from the same patient from any sample within 30 days. All laboratories were subject to an external quality assessment of antibiotic susceptibility testing by the Reference Center for Antibiotic Resistance Surveillance. The results of external QA are anonymous and reviewed twice a year at regular committee meetings. The isolates of an unlikely phenotype, as defined at committee meetings, are sent in for retesting to the Reference Center.

Summary results for 2018 are shown in Tables 2-4. More detailed data on each bacterial species at local and national level are found in the annual publication by the Committee and the Reference Center (1).

In 2018, rates of BHS-A resistance to macrolides (10 %) and clindamycin (8 %) are higher than last year's rates (7 % and 6 %, respectively). The highest records remain the 2008 results (13 % and 7 %, respectively). BHS-A resistance to penicillin has yet to be documented. When suspecting an acute bacterial middle ear infection, the drug of choice for empirical antimicrobial therapy is amoxicillin. H.influenzae resistance to ampicillin in 2018 read 22 %, which is higher than earlier (17 % in 2014 and 20 % in 2015), but lower than in 2016 (24%). The rise in resistance rates after 2010 (11 %) may partly be attributed to opting for EUCAST standards, which use a more sensitive disk in testing ampicillin susceptibility, though higher rates over the last years point to an actual increase in resistance. The rate of reduced pneumococcal susceptibility to penicillin was 20 %, with 3 % pneumococci showing high resistance to penicillin and irresponsiveness to all forms of penicillin therapy. A further 17% of pneumococci were moderately resistant and irresponsive to oral penicillin, but still good candidates for high-dose parenteral penicillin therapy, in case of central nervous system infections. In 2018 there were 90% of susceptible pneumococci available for treatment with a standard dose of 3x500mg amoxicillin. Increased oral amoxicillin dosage of 3x750mg or 3x1000mg can include 94% of pneumococci, 97% of isolates by parenteral administration of ampicillin, and ampicillin / amoxicillin being an acceptable option for oral and parental empirical therapy for respiratory bacterial infections.

After an increase in their resistance to macrolides in 2008 (40%), pneumococci remained similarly resistant to macrolides in 2018 (32 %). Pneumococcal resistance to respiratory quinolones remained limited to sporadic isolates from respiratory samples.

As in earlier years, Staphylococcus aureus susceptible to methicillin (MSSA) showed good susceptibility to other antibiotic groups. The share of methicillin-resistant staphilococci (MRSA) in overall S. aureus isolates in 2018 in Croatia was 16 %, which warns about a returning upward

trend in MRSA rates (12 % in 2014, 14 % u 2015, 16% in 2016, 15% in 2017). Strains resistant to vancomycin and linezolid were not detected. Vancomycin-resistant E. faecium (VRE) was on a rise (19 %), when compared to earlier results. E. coli resistance to nitrofurantoin remained low (3 %), and to ciprofloxacin (20 %) at the level of year 2017, but still on a rise (14 % in 2013, 17 % in 2014). Co-trimoxazole resistance (26%) remained high. Though they have been used for a long time, aminoglycosides maintained their effect on E.coli, while E.coli resistance to gentamicin was 8 % and to amikacin 1 %. Since, according to EUCAST standards, the detection of extended spectrum beta-lactamases (ESBL) no longer preconditions correction of in vitro findings from 'susceptible' to 'resistant', a slightly different susceptibility to various cephalosporins of third generation has been noted since 2011. E. coli resistance to 3rd generation cephalosporins was 8 %, slightly higher than the previous year (5 % - 9%). Since 2014, co-amoxiclav resistance results were, for the first time, shown separately, depending on the clinical picture; for noncomplicated urinary tract infections, co-amoxiclav resistance was 10 %, as opposed to 15 % for systemic infections. P.mirabilis susceptibility equaled earlier results, while the share of K.pneumoniae isolates resistant to 3rd generation cephalosporins (mostly ESBL isolates) was 34 % for ceftriaxone and cefixime, similar to the year before. For the first time, in 2014, the number of carbapenemase-producing klebsielle reached an observable level in terms of resistance rates, and in 2018, the resistance share for imipenem was 2 %, while for meropenem 2 % of resistant and 2 % intermediary isolates. The share of enterobacteria resistant to imipenem and meropenem was 1%. Multidrug-resistant P. aeruginosa remained a serious problem in Croatia, particularly its resistance to carbapenem (20 % to imipenem in 2016 17 % in 2017 and 19% in 2018). After an upsurge in Acinetobacter baumannii resistance to carbapenems (23 % in 2009, 34 % in 2010, 64 % in 2011, 68 % in 2012, 78 % in 2013, 82 % in 2014 and 87 % in 2015, 86% in 2016, 87% in 2017), imipenem/meropenem resistance maintained high rates (90%). Ampicillin/sulbactam resistance was 56 % in 2018. Despite the complications in testing for colistin susceptibility, colistin resistance reached an observable level in terms of resistance rates and was 1% in 2018.

Salmonella resistance to ampicillin in 2018 was 15 %, to ciprofloxacin 4 % (somewhat higher that the respective 13 % and 4% in 2017), to co-trimoxazole 3% and to 3rd generation cephalosporins it hasn't reached an observable level in terms of resistance rates in 2018.

In 2018, 36 shigellae isolates were reported.

Campylobacter jejuni and Campylobacter coli showed higher resistance rates than the years before. Ciproflaxacin resistance rates were 76 % for Campylobacter jejuni, and 78% for Campylobacter coli; erythromycin resistance rates were 1 % for C. jejuni and 1 % for C. coli, and tetracyclin resistance rates were 36 % for the former and 41 % for the later bacterial species.

Tablica - *Table* **1. POPIS LABORATORIJA KOJI SU SUDJELOVALI U PRIKUPLJANJU PODATAKA -** *List of the laboratories engaged in data collection*

Šifra	**USTANOVE**
BJ ZZJZ	*ZZJZ Bjelovarsko-bilogorske županije, Bjelovar*
ČK ZZJZ	*ZZJZ Međimurske županije, Čakovec*
DU ZZJZ	*ZZJZ Dubrovačko –neretvanske županije, Dubrovnik*
GS ZZJZ	*ZZJZ Ličko-senjske županije, Gospić*
IG ZZJZ	*ZZJZ Zagrebačke županije, Ivanić Grad*
KA OB	*Opća bolnica Karlovac, Karlovačka županija*
KA ZZJZ	*ZZJZ Karlovačke županije, Karlovac*
KC ZZJZ	*ZZJZ Koprivničko-križevačke županije, Koprivnica*
KR ZZJZ	*ZZJZ Krapinsko-zagorske županije, Krapina*
KT KZKB	*Klinika za kardiovaskularne bolesti „Magdalena"*
NG OB	*Opća bolnica Nova Gradiška, Brodsko-posavska županija*
OG OB	*Opća bolnica Ogulin, Karlovačka županija,*
OS ZZJZ	*ZZJZ Osiječko-baranjske županije, Osijek*
PU ZZJZ	*ZZJZ Istarske županije, Pula*
PŽ OB	*Opća županijska bolnica Požega, Požeško-slavonska županija*
PŽ ZZJZ	*ZZJZ Požeško-slavonske županije, Požega*
RI KBC	*Klinički bolnički centar Rijeka, Rijeka*
RI NZZJZ	*NZZJZ Primorsko-goranske županije, Rijeka*
SB ZZJZ	*ZZJZ Brodsko-posavske županije, Slavonski brod*
SK ZZJZ	*ZZJZ Sisačko-moslavačke županije, Sisak*
ST KBC	*Klinički bolnički centar Split, Split*
ST NZZJZ	*NZZJZ Splitsko-dalmatinske županije, Split*
ŠI ZZJZ	*ZZJZ Šibensko-kninske županije, Šibenik*
VK ZZJZ	*ZZJZ Vukovarsko-srijemske županije*
VT ZZJZ	*ZZJZ Virovitičko-podravske županije, Virovitica*
VŽ ZZJZ	*ZZJZ Varaždinske županije, Varaždin*
ZD ZZJZ	*ZZJZ Zadarska županija, Zadar*
ZG KBC	*Klinički bolnički centar «Zagreb», Zagreb*
ZG KBD	*Klinička bolnica «Dubrava», Zagreb*
ZG KBM	*Klinička bolnica «Merkur», Zagreb*
ZG KBCSM	*Klinička bolnica «Sestre milosrdnice», Zagreb*
ZG KZT	*Klinika za traumatologiju, Zagreb*
ZG KIB	*Klinika za infektivne bolesti «Dr. F. Mihaljević», Zagreb*
ZG ZZJZ	*Zavod za javno zdravstvo grada Zagreba, Zagreb*
ZG HZZJZ	*Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb*
ZG KDB	*Klinika za dječje bolesti Zagreb, Zagreb*
ZG KBSD	*Klinička bolnica „Sveti Duh", Zagreb*
ZG SYNLAB	*Poliklinika, Zagreb*

Popis testiranih antibiotika:

Penicillin (P), Penicilin oralni (Po), ampicillin (AMP), amoxicillin + clavulanic acid (AMC), ampicillin + sulbactam (SAM), cefoksiti (FOX), cefalexin (I. gen. cefalosporina) (CN), cefuroxime (II. gen. cefalosporina) (CXM), ceftazidime (III. gen. cefalosporina), ceftriaxone (III. gen. cefalosporina) (CRO), ceftibuten (III. gen. cefalosporina) (CTB), cefixime (III. gen. cefalosporina) (CFM), cefepime (IV. gen. cefalosporina) (CFEP), piperacillin/tazobactam (PTZ), ertapenem (ERT), imipenem (IMP), meropenem (MER), colistin (COL), erythromycin (E), azithromycin (AZM), clarythromycin (CLR), clindamycin (CC), chloramphenicol (CL), tetracycline (TE), co-trimoxazole (SXT), nitrofurantoin (NF), vancomycin (VA), rifampicin (RIF), ciprofloxacin (CIP), norfloksacin (NOR), gentamicin (GM), netilmicin (NT), amikacin (AN), mupirocin 5 (MUP), metronidazol (MTZ), moxifloxacin (MOX), linezolid (LZD), nalidixic acid (NA), tigeciklin (TGC)

List of tested antibiotics:

Penicillin (P), oral penicillin (Po), ampicillin (AMP), amoxicillin + clavulanic acid (AMC), ampicillin + sulbactam (SAM), cefoxitin (FOX), cephalexin (1st gen. cephalosporins) (CN), cefuroxime (2nd gen. cephalosporins) (CXM), ceftazidime (3rd gen. cephalosporins), ceftriaxone (3rd gen. cephalosporins) (CRO), ceftibuten (III. gen. cephalosporins) (CTB), cefixime (3rd gen. cephalosporins) (CFM), cefepime (4th gen. cephalosporins) (CFEP), piperacillin/tazobactam (PTZ), ertapenem (ERT), imipenem (IMP), meropenem (MER), colistin (COL), erythromycin (E), azithromycin (AZM), clarithromycin (CLR), clindamycin (CC), chloramphenicol (CL), tetracycline (TE), co-trimoxazole (SXT), nitrofurantoin (NF), vancomycin (VA), rifampicin (RIF), ciprofloxacin (CIP), norfloxacin (NOR), gentamicin (GM), netilmicin (NT), amikacin (AN), mupirocin 5 (MUP), metronidazole (MTZ), moxifloxacin (MOX), linezolid (LZD), nalidixic acid (NA), tigecycline (TGC)

Tablica – *Table* **2. OSJETLJIVOST GRAM-POZITIVNIH BAKTERIJA NA ANTIBIOTIKE U RH 2018. GODINE** - *Antibiotic sensistivity in Gram-positive bacteria, Croatia 2018*
% osjetljivih (% umjereno rezistentnih) / *% sensitive (% intermediate)*

Uzročnik *- Agent*	**P**	**Po**	**FOX**	**AZM**	**CLR**	**CC**	**SXT**	**TE**	**CIP/NOR**	**RIF**	**VA**	**LZD**	**TGC**
BHS-A (GAS)	100	100	*	90	90	92	*	*	*	*	*	*	*
S. pneumoniae	*80* (17)	80	*	66 (2)	66 (2)	*	78 (2)	80(1)	99**	*	*	*	*
S. aureus MSSA 84%	*	*	100	86	86	89	99	*	94	99	*	100	100
S. aureus MRSA 16%	*		0	15	15	25	94	*	81	97	100	100	99

* nije testirano – *not tested*

** kod pneumokoka početna rezistencija na kinolone (moksifloksacin) testirana je diskom norfloksacina - *Initial pneumococcal resistance to quinolone (moxifloxacin) was tested against norfloxacin by disk diffusion test.*

Tablica – *Table* **3. OSJETLJIVOST GRAM-NEGATIVNIH BAKTERIJA NA ORALNE ANTIBIOTIKE U RH 2018. GODINE** - *Sensistivity of Gram-negative bacteria to oral antibiotics, Croatia 2018*
% osjetljivih (% umjereno rezistentnih) / *% sensitive (% intermediate)*

Uzročnik *- Agent*	**AMP / AMX**	**AMC**	**CN**	**CXM**	**CFM**	**SXT**	**NF**	**NOR**	**CIP**
E. coli	50	90 / 85**	88	90	91	74	97	80	79
P. mirabilis	51	76	75	76	79	58	*	70(1)	69(1)
K. pneumoniae	0	66	64	65	68	65	*	65 (1)	65 (1)
Salmonella spp.	85	95	*	*	*	97	*	*	96
C. jejuni	*	*	*	*	*	*	*	*	24
C.coli	*	*	*	*	*	*	*	*	22
P. aeruginosa	*	*	*	*	*	*	*	*	75
A. baumannii	*	*	*	*	*	18 (4)	*	*	10

* nije testirano; not tested

** za nekomlicirane uroinfekcije / za sistemne infekcije; for uncomplicated uroinfections / for systemic infections

Tablica – *Table* **4. OSJETLJIVOST GRAM-NEGATIVNIH BAKTERIJA NA PARENTERALNE ANTIBIOTIKE U RH, 2018. GODINE** - *Sensistivity of Gram-negative bacteria to parenteral antibiotics, Croatia 2018*
% osjetljivih (% umjereno rezistentnih) / *% sensitive (% intermediate)*

Uzročnik *- Agent*	**SAM**	**PTZ**	**CAZ**	**CRO**	**CFEP**	**IMP**	**MER**	**GM**	**AN**
E. coli	*	91 (1)	92	92	93 (1)	100	100	92	99
P. mirabilis	*	98 (1)	82	80	87 (4)	*	100	75 (1)	87
K. pneumoniae	*	78 (6)	68 (1)	68	71 (3)	98 (1)	98 (1)	75	95 (3)
Salmonella spp.	*	*	100	100	*	*	*	*	*
P. aeruginosa	*	92	84	*	88	81 (2)	79 (4)	81	90 (2)
A. baumannii	52 (13)	*	*	*	*	12(1)	13	18	19

* nije testirano; *not tested*

Literatura *- Bibliography*:

1. Tambić Andrašević A., Lucić S., Tambić T. Rezistencija bakterijskih izolata u 2017. godini. U: Tambić Andrašević A., Tambić T; ur. Osjetljivost i rezistencija bakterija na antibiotike u Republici Hrvatskoj u 2016.g. Zagreb: Akademija medicinskih znanosti Hrvatske; Zagreb;2018 *u pripremi*

DJELATNOST ZA TRANSFUZIJU KRVI - *Blood Transfusion Services*

PODACI HRVATSKOG ZAVODA ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU, Zagreb, Petrova 3

- Data: Croatian Institute of Transfusion Medicine, Zagreb, Petrova 3

Tablica *Table* **1.** **BROJ PRIKUPLJENIH DOZA KRVI U DJELATNOSTI ZA TRANSFUZIJU KRVI PREMA MJESTU PRIKUPLJANJA U HRVATSKOJ OD 2004. DO 2018. GODINE** *- Number of blood units collected by Blood Transfusion Service, Croatia 2004-2018*

Mjesto - *Place*	**2004.**	**2005.**	**2006.**	**2007.**	**2008.**	**2009.**	**2010.**	**2011.**	**2012.**	**2013.**	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
Bjelovar	2.458	2.505	2.446	2.453	750	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Čakovec	2.970	2.774	2.735	2.674	502	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dubrovnik	2.034	2.115	2.131	2.120	2.089	2.329	2.338	2.482	2.340	2.278	2.445	2.537	2.374	2.443	2.486
Karlovac	2.880	2.724	2.862	2.927	2.919	3.034	3.266	-	-	-	-	-	-	-	-
Koprivnica	3.328	3.222	3.539	3.902	1.721	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mali Lošinj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Našice	1.369	1.336	1.203	1.137	1.163	1.276	1.201	701	-	-	-	-	-	-	-
Nova Gradiška	1.146	1.093	1.172	1.240	365	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ogulin	694	2	887	1.036	1.080	1.156	1.127	-	-	-	-	-	-	-	-
Osijek	10.132	10.669	10.458	10.632	12.469	13.255	12.146	13.147	17.332	21.716	27.280	28.726	28.425	29.992	29.960
Požega	1.977	1.935	1.812	1.740	1.682	1.442	1.480	-	-	-	-	-	-	-	-
Pula	6.478	6.156	5.940	5.870	5.906	5.797	5.839	5.634	4.948	5.134	5.484	4.648	-	-	-
Rijeka	11.832	12.290	13.136	13.827	14.816	16.411	16.345	15.630	14.443	13.733	14.141	16.447	22.654	23.069	23.453
Sisak	2.493	2.296	2.563	2.485	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slavonski Brod	3.441	3.337	3.552	3.559	3.805	4.004	4.243	4.458	4.416	4.135	-	-	-	-	-
Split	11.705	11.369	11.384	12.636	12.140	12.871	13.679	14.061	13.864	18.577	19.077	18.649	18.834	19.129	19.453
Šibenik	1.868	1.872	1.807	2.079	1.915	2.270	2.456	2.487	2.225	-	-	-	-	-	-
Varaždin	8.647	9.375	9.084	9.644	11.877	11.654	11.768	12.268	11.490	11.194	11.456	12.092	12.146	12.391	11.149
Vinkovci	2.775	3.185	2.506	2.537	2.647	2.585	2.591	2.760	1.066	-	-	-	-	-	-
Virovitica	2.581	2.442	2.522	2.711	2.747	2.634	2.856	2.611	2.569	-	-	-	-	-	-
Zabok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zadar	5.581	5.405	5.068	5.920	5.888	5.444	5.220	5.300	5.184	5.335	5.287	5.125	5.557	5.662	5.335
Zagreb	70.316	69.592	68.552	68.897	79.866	89.001	88.459	96.141	99.482	98.676	98.240	105.288	102.704	102.016	98.266
UKUPNO - *Total*	**156.705**	**156.663**	**155.359**	**160.026**	**166.347**	**175.173**	**175.014**	**177.680**	**179.359**	**180.778**	**183.410**	**193.312**	**192.694**	**194.702**	**190.447**

Tablica - *Table* **2.** **KARAKTERISTIKE RADA TRANSFUZIJSKE DJELATNOSTI U HRVATSKOJ OD 2004. DO 2018. GODINE** *- Blood Transfusion Service Progress Report, Croatia 2004-2018*

	Broj prikupljenih doza *- No.of collected units*	**Broj pripravljenih doza** *- No.of produced units*	**Indeks iskorištenosti prikupljene krvi** *– Index (produced / collected)*
2004.	156.705	365.264	2,36
2005.	156.663	366.163	2,36
2006.	155.359	363.258	2,37
2007.	160.026	369.174	2,33
2008.	166.347	382.258	2,33
2009.	175.173	405.628	2,34
2010.	175.014	415.054	2,4
2011.	177.680	419.404	2,39
2012.	179.359	436.102	2,43
2013.	180.778	443.975	2,46
2014.	183.410	488.853	2,67
2015.	193.312	507.472	2,63
2016.	192.694	509.993	2,68
2017.	194.702	508.125	2,63
2018.	**190.447**	**503.669**	**2,67**

Tablica - *Table* **3.** **BROJ PRIKUPLJENIH DOZA KRVI U DJELATNOSTI ZA TRANSFUZIJU KRVI U HRVATSKOJ OD 2004. DO 2018. GODINE** - *Number of blood units collected by Blood Transfusion Service, Croatia 2004-2018*

		Ukupno prikupljeno doza - *Collected units of whole blood*	**U ustanovi** - *In blood banks*	**Izvan ustanove** - *By mobile team*	**Muškarci %** *% male*	**Žene %** *% female*	**Novi davatelji %** *% new donors*
2004.	Br.- *No.*	156.705	54.495	102.210	132.384	24.321	15.514
	%	100	34,78	65,22	84,48	15,52	9,90
2005.	Br.- *No.*	156.663	52.911	103.752	132.318	24.502	14.021
	%	100	33,77	66,13	84,46	15,64	8,95
2006.	Br.- *No.*	155.359	53.490	101.869	129.616	25.743	13.206
	%	100	35,43	64,57	83,43	16,57	8,50
2007.	Br.- *No.*	160.028	58.154	101.872	134.231	25.797	13.810
	%	100	36,34	63,66	83,88	16,12	8,63
2008.	Br.- *No.*	166.347	60.566	105.781	137.719	28.628	14.456
	%	100	36,41	63,59	82,79	17,21	8,69
2009.	Br.- *No.*	175.173	61.605	113.568	147.058	28.115	14.171
	%	100	35,17	64,83	83,95	16,05	8,09
2010.	Br.- *No.*	175.014	64.307	110.707	148.307	26.707	11.691
	%	100	36,74	63,26	84,74	15,26	6,68
2011.	Br.- *No.*	177.680	64.141	113.539	150.282	27.398	8.600
	%	100	36,10	63,90	84,58	15,42	4,84
2012.	Br.- *No.*	179.359	64.023	115.336	151.433	27.926	12.035
	%	100	35,70	64,30	84,43	15,57	6,71
2013.	Br.- *No.*	180.778	63.689	117.089	152.848	27.930	14.281
	%	100	35,23	64,77	84,55	15,45	7,90
2014.	Br.- *No.*	183.410	70.798	112.612	154.633	28.777	29.052
	%	100	38,60	61,40	84,31	15,69	15,84
2015.	Br.- *No.*	193.312	79.535	113.777	161.937	31.375	19.130
	%	100	41,14	58,86	83,77	16,23	9,99
2016.	Br.- *No.*	192.694	71.533	121.161	160.744	31950	16.013
	%	100	37,12	62,88	83,42	16,58	7,19
2017.	Br.- *No.*	194.702	72.641	122.061	161.405	33.297	14.904
	%	100	37,31	62,69	82,90	17,10	7,65
2018.	**Br**.- *No.*	**190.447**	**72.641**	**122.061**	**157.450**	**32.997**	**12.911**
	%	100	**37,72**	**62,28**	**82,67**	**17,33**	**6,78**

Tablica - *Table* **4.** **NEUTROŠENE DOZE KRVNIH PRIPRAVAKA U HRVATSKOJ OD 2004. DO 2018. GODINE** - *Unconsumed units of blood components, Croatia 2004-2018*

	2004.	**2005.**	**2006.**	**2007.**	**2008.**	**2009.**	**2010.**	**2011.**	**2012.**	**2013.***	**2014.***	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
Doza - *units*	33.020	32.186	25.855	32.741	19.839	13.211	25.493	17.573	19.720	24.268	70.117	61.459	57.701	49.371	**53.701**
%	9,04	7,48	7,11	8,86	5,19	5,81	4,82	4,19	3,47	5,47	9,22	7,80	11,31	11,75	**12,32**

* porast neutrošenosti doza krvnih pripravaka u 2013. i 2014.g. uzrokovan je povećanim uništavanjem broja proizvedenih doza plazme za frakcioniranje, kao posljedica iznenadnog prestanka rada domaćeg frakcionatora plazme (Imunološki zavod)./
Increase in non-consumption of blood component units in 2013 and 2014 was caused by expanded destruction of blood plasma doses produced for fractioning, as the result of a sudden halt of the domestic blood plasma fractionator (Institute of Immunology).

Tablica - *Table* **5.** **UČESTALOST TRANSFUZIJOM PRENOSIVIH INFEKCIJA U DOBROVOLJNIH DAVATELJA KRVI RH (% zaraženih/ukupan broj uzetih doza krvi) OD 2004. DO 2018. GODINE** – *Prevalence of transfusion transmitted infections (TTI) in volunteer blood donors (% infected/total blood units collected), Croatia 2004-2018*

	2004.	**2005.**	**2006.**	**2007.**	**2008.**	**2009.**	**2010.**	**2011.**	**2012.**	**2013.***	**2014.***	**2015.***	**2016.***	**2017.***	**2018.***
HBV	0,022	0,026	0,022	0,018	0,023	0,015	0,008	0,012	0,009	0,020	0,018	0,012	0,008	0,005	**0,004**
HIV	0,003	0,002	0,001	0,001	0,003	0,001	0,000	0,001	0,003	0,002	0,001	0,002	0,002	0,001	**0,001**
HCV	0,021	0,008	0,010	0,012	0,007	0,007	0,007	0,008	0,003	0,008	0,004	0,004	0,004	0,001	**0,001**
Sifilis - *Syphilis*	0,012	0,014	0,009	0,011	0,007	0,012	0,004	0,004	0,004	0,005	0,004	0,005	0,003	0,003	**0,003**

* Rezultati su dobiveni serološkim i molekularnim (ID-NAT) potvrdnim testovima
* *Results obtained by serological and molecular (ID-NAT) confirmation tests*

VI. ZARAZNE BOLESTI, CIJEPLJENJE

Infectious Diseases and Immunization

ZARAZNE BOLESTI I CIJEPLJENJE – Uvod

Praćenje, proučavanje, sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti u Hrvatskoj je zakonski propisano i određeno s nekoliko zakona i pravilnika, među kojima su najvažniji: Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, Pravilnik o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti, Pravilnik o načinu provedbe obvezne imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse. Na temelju Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti ministar zdravlja donio je Listu zaraznih bolesti čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku. Hrvatski zavod za javno zdravstvo je na svojoj web stranici objavio Definicije zaraznih bolesti koje se prijavljuju koje su usklađene s postojećim definicijama u EU i koje olakšavaju prijaviteljima prijavljivanje zaraznih bolesti.

I nadalje zarazne bolesti i nadzor nad zaraznim bolestima predstavljaju jedan od zdravstvenih prioriteta svugdje u svijetu, pa tako i kod nas. U skladu s takvom potrebom, Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo koja je i Referentni centar za epidemiologiju Ministarstva zdravstva vrši i ulogu tzv. CDC-a (Center for Disease Control, središte za kontrolu (suzbijanje) bolesti) te je središte informacijskog sustava prijavljivanja i praćenja zaraznih bolesti, središte nadzora nad provedbom preventivnih i protuepidemijskih mjera koje provode brojni sudionici u sustavu zdravstvene zaštite: obiteljski liječnici, liječnici specijalisti no isto tako i posebno za to educirana i opremljena higijensko-epidemiološka odnosno epidemiološka služba u zavodima za javno zdravstvo.

Ovakav sustav potreban je zbog stalno prisutnog rizika od ponovnog širenja bolesti koje su trenutno pod kontrolom, zbog pojave novootkrivenih zaraza u zemlji a koje već ugrožavaju svijet (npr. dengua, West Nile groznica), zbog mogućnosti unosa zaraza koje su nedavno ili trenutno ugrožavale svijet (Ebola virusna bolest, Zika virusna bolest), zbog rizika vezanih uz moguće klimatske promjene i mogućih zlonamjernih uporaba uzročnika zaraznih bolesti kao što je anthrax, variola i dr.

U nastavku slijedi prikaz najvažnijih podataka i pokazatelja stanja zaraznih bolesti u Hrvatskoj u 2018. godini a pristiglih do dana 05.06.2019.

Introduction

The surveillance, study, prevention and combating of infectious diseases in Croatia has a legislative background in several acts and ordinances, the most important being: Health Care Act, Act on the Protection of the Population against Communicable Diseases, Ordinance on the manner of reporting infectious diseases, Ordinance on the manner of implementation of mandatory immunization, seroprophylaxis and chemoprophylaxis. Pursuant to the Act on the Protection of the Population against Communicable Diseases, the minister of health passed a List of infectious diseases whose prevention and control is of interest to the Republic of Croatia. CNIPH posted on its website the definitions of reportable infectious disease, as harmonized with valid EU definitions, to make it easier for infectious disease notifiers.

Infectious diseases and surveillance thereof remain a global, as well as national, public health priority. The Infectious Disease Epidemiology Service of the CNIPH is, accordingly, the Reference Epidemiology Center appointed by the Ministry of Health, Center for Disease Control (CDC), focal point of a infectious disease reporting and monitoring IT system, surveillance center of the implementation of preventive and outbreak control measures by numerous participants in the health care system: GPs, specialists, but also specially trained and equipped sanitary/epidemiology service in every IPH.

This system is needed on account of constant risk from repeated spreading of diseases momentarily under control, due to occurence of newly discovered domestic infectious diseases proved to be global threats (e.g. dengue fever, West Nile fever), due to possible introduction of major global infectious diseases (Ebola virus disease, Zika virus disease), due to risks resulting from climate change or potential abuse of infectious disease agents such as anthrax, variola or else.

Text in continuation shows the most important data on and indicators of infectious disease status in Croatia in 2018, as received by 05 June 2019.

ZARAZNE BOLESTI U HRVATSKOJ U 2018. GODINI - *Infectious Diseases in Croatia in 2018*

Brojevi bolesnih i umrlih od zaraznih bolesti u Hrvatskoj na temelju pojedinačnih prijava oboljenja ili smrti od zarazne bolesti u 2018. dani su u tablici 1, zajedno s podacima za desetak prethodnih godina. Tu se između ostaloga može uočiti niska učestalost bacilarne dizenterije kroz godine i trbušnog tifusa (1 importirani slučaj u 2018. godini) sve to kao povoljna posljedica općeg poboljšanja higijensko sanitarnih prilika u zemlji. Salmoneloze su razmjerno brojne, no posljednjih godina njihov broj je stabilan: u 2011. 2.399; u 2012. 1679; 2013. 1.254, 2014. 1.494,u 2015. 1.593, 2016. godine 1256, 2017. godine 1.251 prijava, 2018. godine 1349 prijava zahvaljujući vrlo složenim preventivnim mjerama obzirom na velik broj izvora zaraze među ljudima i mnogim životinjama (zoonoza). Broj prijava enterokolitisa u 2018. iznosi 11 204, dok je broj prijava alimentarnih tokiinfekcija nizak: 95 prijava. Razlike u ovim brojevima prijava zadnje tri godine u odnosu na prethode godine posljedica su unaprijeđenog sustava prijavljivanja bolesti i njihovog svrstavanja. Zahvaljujući sustavnoj vrlo temeljitoj provedbi programa cijepljenja u našoj zemlji, bolesti protiv kojih se cijepi također pokazuju vrlo povoljno stanje i nisku učestalost: u 2018. difterija: 0, tetanus: 25, pertussis: 128, rubeola: 0, parotitis epidemica:24, poliomyelitis: 0 - (takvo je stanje od 1989; eradikacija polija proglašena 2002.) Nakon 2015. godine u kojoj je prijavljeno 206 slučaja ospica u sklopu epidemije koja je započela 2014. godine i zaustavljena 2015. godine, 2016. godine imamo samo 4 prijavljena slučaja ospica, a 2017. godine 7 prijava. 2018. godine zabilježena je manja epidemija ospica u jednoj hrvatskoj županiji sa 16 oboljelih, a ukupno je u Hrvatskoj zabilježeno 23 oboljelih.

2018. godine zabilježena je i epidemija West Nile groznice s najvišim brojem oboljelih do sada (63 oboljele osobe)

U 2018. godini prijavljeno je 372 oboljelih od tuberkuloze, što je nešto manje od broja oboljelih registriranih u 2017. godini (377 prijava). Sa incidencijom tuberkuloze 9,1 na 100 000 stanovnika, Hrvatska se drugu godinu za redom svrstava u države s niskom incidencijom tuberkuloze. Detaljniji podaci o epidemiologiji tuberkuloze nalaze se u tablicama 1.- 5. u potpoglavlju "Epidemiologija tuberkuloze")

Također je razmjerno povoljno stanje skupine spolnih, odnosno spolno prenosivih bolesti: niska je učestalost sifilisa (35), gonoreje (47), HIV/AIDS-a (94). Više podataka o HIV infekciji i AIDS-u može se naći u potpoglavlju "HIV/AIDS u Hrvatskoj".

U Tablici 2 prikazane su epidemije zaraznih bolesti prijavljene u 2018. Prijavljeno ih je 164. U ovim epidemijama bila je zahvaćeno ukupno 2837 osoba, no to predstavlja samo dio svih registriranih slučajeva (Tablica 1), tj. to su oni koji su se javili grupno, u obliku epidemije u nekom vremenski ili prostorno izdvojenom događaju, a iziskivali su posebnu protuepidemijsku intervenciju epidemiološke službe.

Pregled zabilježenih epidemija u tablici ujedno je i dokument da su u svim tim slučajevima provedene i sve potrebne protuepidemijske mjere, čime je postignuto da se spomenute epidemije suzbiju, i spriječen je veći broj oboljelih.

The number of infectious diseases and related deaths in Croatia, according to individual morbidity and mortality reports in 2018, is given in Table 1, together with the statistics from the previous decade. Visible here, among other things, is a low incidence of bacillary disentery througout the years) and typhod fever (1 imported casein 2018), all as a positive result of a general improvement of national sanitary/hygiene conditions. Salmonelloses are relatively numerous, but have shown a stable trend over the last years: from 2,399 cases in 2011, 1,679 in 2012, 1,254 in 2013, 1,494 in 2014, to 1,593 in 2015, 1256 in 2016, 1251 in 2017 and 1349 in 2018 thanks to highly complex preventive measures, considering the large number of contagion sources among humans and many animals (zoonosis).The number or reported cases of enterocolitis in 2018 has been 11204 and the number of reported cases of toxiinfectio alimentaris has been 95 in 2018. The difference in numbers of reported enterocolitis and toxiinfectio alimentaris cases in last three years compared to previous years presented is actually a result of improved reporting system and case classification. Thanks to a very thorough systematic implementation of the immunization programme in Croatia, diseases vaccinated against have shown favorable rates and low incidence in 2018: 0 diphtheria cases, 5 tetanus, 128 whooping caugh, , 0 rubella, 24 parotitis epidemica, 0 poliomyelitis (situation stabilized in 1989; polio eradication was announced in 2002). After the measles outbreak in 2015 with 206 morbilli cases reported in 2015, in 2016 4 morbill cases and in 2017 7 morbilli cases have been reported. In 2018 there was a smaller measles outbreak in one Croatian county with 16 cases and in total 23 cases were reported in Croatia.

In 2018 there was West Nile fever outbreak with the highest number of cases ever (63 cases).

In 2018 there have been 372 notified TB case swhich is slightly lower than in 2017 (377 TB notifications). In 2018 TB incidence rate was 9.1 per 100 000 inhabitants, which makes Croatia a low-incidence country for two consecutive years. More details on TB epidemiology in Croatia can be found in Tables 1 - 5 in the subchapter „The Epidemiology of tuberculosis".

A relatively favorable status was also reported for STDs: low inicdence of syphilis (35), gonorrhea (47), HIV/AIDS (94). More data on HIV infection and AIDS are to be found in subchapter on HIV/AIDS in Croatia.

Table 2 presents outbreaks of infectious diseases reported in 2018 (164). In outbreaks a total of 2,837 persons have been affected, but this figure is only one part of all reported cases (Table 1) - outbreaks in given temporally or spatially separate events requiring special counterepidemic intervention by epidemiology service.

Table review of reported outbreaks is also a confirmation that in all cases all necessary outbreak control measures were, in fact, completed thus achieving interruption of transmission and prevention of further spreading.

Tablica - *Table* **1.** **KRETANJE VAŽNIJIH ZARAZNIH BOLESTI OD 2006. DO 2018. GODINE** (oboljeli /umrli) - *Infectious disease trends, Croatia 2006-2018 (cases/deaths)*

Bolest – *Disease*	**2006.**	**2007.**	**2008.**	**2009.**	**2010.**	**2011.**	**2012.**	**2013.**	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
Typhus abdominalis	2*	0	1*	1*	1*	0	1	0	0	0	1	1*	1*
Enterocolitis	7.372/1	6.528/1	7.448/1	4.869	4.239	6.088	6.052/2	7.096/1	7.728/3	8.430/7	13.461/6	13.964/11	11.204/6
Dysenteria bacillaris	16	18	13	13	40	9	26	19	0	12	6	1	66
Toxiinfectio alim. uzrok. salmonelama - *due to Salmonella*	4.734/1	3.331	3.691/1	3.163/1	2.098/1	2.399/2	1.679/1	1.254	1.494/1	1.593	1.259/4	1.251	1.349/1
Toxiinfectio alimen. druge etiologije - *other etiology*	5.523/1	4.862	6.394/1	4.611	5.297	6.704/2	5.517	8.583/1	10.007	10.503	601	102	95
Campylobacteriosis	-	-	-	1.423	1.581	1.345	1.370	1.379	1.647	1.393	1.539	1.694	1.971
Hepatitis virosa A	28	26	31	20	11	11	4	16	7	4	5	47	96
Hepatitis virosa B	148	136	127	116	58/1	56/1	38	52	37	42	88	72	72
Hepatitis virosa C	225	302	208	172	147	153	124	160	111	140/1	153	142	186
Hepatitis virosa	16	11	19	4	7	10	21	8	8	10	3	2	3
Poliomyelitis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pertussis (sindrom)	80	123	102/1	102	45	105/2	61	109	130	57	122/1	78	128/1
Tetanus	4	5	1/1	9	4/1	2	1/1	1	1	3	0	2	5/2
Meningitis epidemica	46/2	60/2	53/4	61/7	43/4	54/4	41/3	26/1	32/1	36/1	30/3	38/3	31/3
Meningitis virosa	619	552	254	299	151	136	429	221	189	103	58	39	95
Morbilli - *Measles*	1	0	51	2	7	11	2	0	16	206	4	7	23
Leptospirosis	39	63/1	923/1	22	41/1	41/1	26/1	20	105/1	36/1	17/1	30/1	10
Tularemia	4	1	5	0	2	0	1	2	2	13	2	3	0
Febris haemorrhagicae virosa HGBS	22	26/2	40/1	13	16	22	154	6	209	10	32	389/3	18
Q febris	28	43	41	22	24	20	43	25	21	14	8	29	16
Malaria	6*	8*	6*	3*	8*	7*	23*	20*	6*	7*	4*	10*	2*
Dengue groznica/*fever*	-	-	-	-	1	1	1	3*	2*	2*	2*	0	2*
Scarlatina	3.024	2.483	2.886	4.055	2.623	2.162	2.113	3.237	2.833	2.528/1	3.649	2.465	1.817
Str. angina & erysipelas	9.666	8.672	9.418	10.778	9.216	9.318	8.796	13.071	14.050	13.090	14.837	10.346	9.775
Anthrax	1	1	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Kala Azar	1	2/1	2	1	3	0	0	2	1	0	0	0	1
Echinococcosis	25	18	13	16	10	15	13	15	20	7	11	15	7
Trichinellosis	45	24	1	41	7	8	10	1	3	3	5	37	0
Rubeola - Rubella	2	39	1	0	1	0	1	1	0	1	2	0	0
Parotitis epidemica	66	74	110	57	40	88	95	35	34	31	34	15	24
Varicella	19.549	21.815/1	17.607	17.563	16.024	20.184	22.218	24.482	22.820	23.062	22.340	18.060	17.409
Mononucleosis inf.	1.284	1.330	1.461	1.512	1.352	1.903	1.614	1.707	1.931	1.935	1.867	1.707	1.678
Syphilis	48	31	33	36	18	20	28	80/1	51	24	29	29	35
Gonorrhoea	17	15	10	18	20	13	14	14	23	18	13	32	47
Chlamydiasis	966	374	553	466	552	304	305	356	386	332	229	206	218
Scabies	473	381	497	405	405	533	537	909	1542	1.409	2.180	2.224	2.610
Influenza	1.248	109.553/2	54.121	107.832/28	3.425/1	55.508/27	42.429/11	11.954/1	12.139/1	78.137/5	48.242/27	49.526/27	64.778/29
Encephalitis	51/1	55/1	50	71/3	52/1	40/3	47	35	31	36	20	17	18
Lyme	301	266	439	435	492	499	434	661	470	437	469	429	820
West Nileg roznica/ *fever*	-	-	-	-	-	-	6	20	1	1	2/1	8	63/4
Listerioza	-	-	-	6	7	4/1	7	1	5/2	2	4	8/2	4
EHEC	-	-	-	-	0	2	2	2	4	0	9	7	10
Krpeljni meningoencefalitis	20	11	20/1	44	36	26	45	44	23	25	6	10	24
Zika virusna infekcija											1*	1*	0
Legionarska bolest/legineloze	114/5	29/2	25	37	53/3	32/1	49/1	40/1	27	50/2	36	51/1	80/10

* importirano - *imported*

Tablica - *Table* **2.** **PRIJAVLJENE EPIDEMIJE U 2018. GODINI** - *Reported Outbreaks, Croatia 2018*

Bolest *Disease*	**Broj epidemija** *No. of outbreaks*	**Broj oboljelih** *No. of cases*	**Broj umrlih** *No. of deaths*
Salmonellosis	14	98	0
Campylobacteriosis	2	13	0
Dizenterija (*Shigella sonnei*)	1	48	0
Toxiinfectio alimentaris (*Staphylococcus aureus*)	1	24	0
Toxiinfectio alimentaris (histamin)	1	6	0
Toxiinfectio alimentaris (Noro virus)	1	18	0
Toxiinfectio alimentaris (*Cl.perfringens*)	1	40	0
Toxiinfectio alimentaris	2	36	0
Virusni gastroenterocolitis (Noro virus)	12	561	0
Virusni gastroenterocolitis (Rota virus)	6	97	0
Virusni gastroenterocolitis (adenovirus)	1	18	0
Virusni gastroenterokolitis	10	245	0
Enterocolitis (*E.coli* 0126)	1	14	0
Enterocolitis (*Cl. difficile*)	2	27	0
Enterocolitis	2	168	0
Hepatitis A	4	16	0
Hemoragijska groznica s bubrežnim sindromom (Puumala virus)	1	52	1
Q groznica	1	10	0
Enterobiasis	31	257	0
Helminthiasis (*Hymenolepis nana*)	1	5	0
Helminthiasis (*Ascaris lumbricoides*)	1	6	0
Morbilli	1	16	0
Pertussis	5	14	0
Upala pluća (Pneumonia, bronchopneumonia) (*Streptococcus pneumoniae*)	1	3	2
Vodene kozice (Varicella)	4	574	0
Streptococcosis (angina)	6	36	0
Streptococcosis (scarlatina)	1	3	0
Akutna respiratorna infekcija nepoznate etiologije	1	25	0
Parotitis nepoznate etiologije	1	5	0
Scabies	36	234	0
Pediculosis	4	72	0
Bolest usta, šake i stopala (Coxsackie A16 virus)	6	62	0
Enterovirosis	1	20	0
Virusni konjunktivitis	1	14	0
Ukupno	**164**	**2.837**	**3**

HIV/AIDS U HRVATSKOJ – HIV/*AIDS in Croatia*

Tablica - *Table* **1.** **Broj zaraženih HIV-om, oboljelih od AIDS-a i umrlih od AIDS-a u Hrvatskoj od 1985. do 2018. godine** - *Number of HIV infections, AIDS cases and deaths, Croatia 1985-2018*

Godina – *year*	**zaraženi HIV-om** - *No. HIV cases**	**oboljeli od AIDS-a**** - *No. AIDS cases*	**umrli *od AIDS-a*** – *AIDS deaths*
1985.	11		
1986.	8	2	1
1987.	26	8	3
1988.	14	9	5
1989.	5	3	7
1990.	9	9	4
1991.	17	11	6
1992.	13	8	8
1993.	22	10	7
1994.	27	17	8
1995.	20	15	8
1996.	27	18	12
1997.	30	17	13
1998.	37	13	10
1999.	32	17	3
2000.	37	19	9
2001.	27	8	4
2002.	44	19	5
2003.	49	11	6
2004.	54	13	3
2005.	68	22	3
2006.	57	20	6
2007.	48	11	2
2008.	73	26	7
2009.	56	22	7
2010.	70	21	10
2011.	77	25	6
2012.	75	27	9
2013.	87	18	8
2014.	92	24	5
2015.	116	16	17
2016.	110	22	3
2017.	108	22	3
2018.	94	29	5
Ukupno - *Total*	**1.640**	**532**	**213**

* ukupan broj prijavljenih HIV infekcija (uključujući AIDS) – *total number of registered HIV infections (including AIDS)*

** broj osoba od ukupno zaraženih HIV-om koje su razvile AIDS – *number of persons who developed AIDS from the total number of persons infected with HIV*

Napomena: brojevi u prethodnim godinama korigirani su (vremenski) prema podacima praćenja iz Registra za HIV/AIDS, no ukupni se brojevi ne razlikuju - *Numbes of cases and deaths in previous years are corrected according to HIV/AIDS Registry data; Cummulative figures remained unchanged.*

Tablica - Table 2. **Oboljeli od HIV/AIDS-a u Hrvatskoj po spolu od 1985. do 2018. godine** – *HIV/AIDS cases by sex, Croatia 1985-2018*

Spol	**- Sex**	**Zaraženi HIV-om - No.**	**%**	**Oboljeli od AIDS-a - No.**	**%**
muški	- male	1.453	88,6	475	89,3
žene	- female	187	11,4	57	10,7
Ukupno	**- Total**	**1.640**	**100,0**	**532**	**100,0**

Tablica - *Table* **3.** **Testiranja na anti-HIV u Hrvatskoj 2017. godine*** - *Number of HIV tests performed, Croatia 2017*
**Do trenutka izvještavanja sve ustanove nisu poslale svoja izvješća*
**Not all reports were received until the time of compiling this report*

Kategorije *Categories*	**Testirano uzoraka** *Tested samples*	**pozitivno** *positive*	**%**
Osobe koje injektiraju drogu – *People who inject drugs (PWID)*	126	0	0,000
Djeca HIV pozitivnih majki - *Children of HIV positive mothers*	0	0	0,000
Bolnički pacijenti **- *Hospital patients* **	9.021	25	0,280
Dobrovoljni davatelji krvi (svi) – *Voluntary blood donors(all)*	199.725	2	0,000
Davatelji plazme i drugih krvnih derivata/tkiva/organa *Donors of plasma and other blood derivatives/tissues/organs*	1.555	0	0,000
Primatelji transfuzije i drugih imunoloških pripravaka/tkiva/organa *Recipients of plasma and other blood derivatives/tissues/organs*	0	0	0,000
Anonimno HIV savjetovanje - *Anonymous HIV counseling/testing*	2.174	13	0,598
Testitanja na uputnicu (upućeni od PZZ i za administrativne potrebe) *Testing with referral (referred from primary health care and for administrative needs)*	26.819	19	0,070
Ukupno (prosjek) - *Total-average*	**239.420**	**59**	**0,025**

* Prema izvještaju svih laboratorija u Hrvatskoj o rezultatima obavljenih testiranja na HIV. Višestruke prijave nisu provjeravane niti izbačene - *According to reports byall Croatian laboratories on results of HIV tests. Reports were not checked for duplication i.e. overnotification* . – Izvještaj za 2018. je u izradi
**HIV/AIDS-bolesnici uključeni – *HIV/AIDS cases included*

Tablica - *Table* **4.** **Kumulativan broj zaraženih HIV-om prema vjerojatnom putu prijenosa infekcije u Hrvatskoj od 1985. do 2018. godine** – *Cumulative number of HIV infections by probable rout of transmission, Croatia 1985-2018*

	Oboljeli – *Cases*	**%**
HOMO/BISEX	1294	78.90
HETEROSEX	89	5,42
INJEKTIRANJE DROGA - *IDUs*	75	4,57
HEMOFILIJA – *zaraženim preparatima* *Hemophilia – from contaminated blood products*	14	0,85
PRIMALAC ZARAŽENIH KRVNIH PREPARATA *Recipients of contaminated blood products*	2	0,12
DJECA HIV+ MAJKI - *Children of HIV+ mothers*	17	1,03
NEPOZNATO – *Unknown*	149	9,08
Ukupno - *Total*	**1.640**	**100,0**

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Registar za HIV/AIDS
Source of data: CNIPH, HIV/AIDS Registry

Tablice 1. - 4. donose podatke koji omogućuju procjenu epidemiološke situacije HIV infekcije i AIDS-a u Hrvatskoj. Može se uočiti da se HIV/AIDS u Hrvatskoj, 30-ak godina od pojave prvih slučajeva 1985. godine (Tablica 2), zadržava na niskoj razini, jednoj od najnižih u Europi, zahvaljujući kontinuiranoj i sustavnoj primjeni cijelog skupa mjera suzbijanja i sprječavanja, od praćenja epidemiološke situacije, nadzora nad pripravcima iz ljudske krvi do zdravstvenog odgoja i prosvjećivanja, koje se kod nas provode još od vremena prije pojave prvih slučajeva tj. od 1983. Ove su mjere sastavnica Nacionalnog programa za prevenciju HIV/AIDS-a, koji se u Hrvatskoj provodi od 1993. godine.

Tablica 4. pokazuje strukturu oboljelih (kumulativno) prema vjerojatnom putu prijenosa infekcije. U ukupnom broju HIV/AIDS-a oboljelih najveći broj osoba zarazio se nezaštićenim spolnim odnosom (84,3 %). Kao i do sada najveći je udio slučajeva homo/biseksualnog puta prijenosa (muškarci koji imaju spolne odnose s muškarcima) (78,9 %), dok je i dalje razmjerno malen udio osoba koje su se zarazile injektiranjem droga (4,6 %). Prijenos putem injektiranja droga, kao i ostali putevi prijenosa (heteroseksualni put prijenosa, prijenos s majke na dijete, prijenos putem zaražene krvi) pokazuju stabilan ili padajući trend, dok se posljednjih godina bilježi trend porasta novodijagnosticiranih među muškarcima koji imaju spolne odnose s osobama istog ili oba spola.

Drugi po zastupljenosti (kumulativno) je visokorizičan heteroseksualni put prijenosa (5,4 %). U 2018. godini, kao ni u prethodnim godinama, nije bilo novooboljelih među primaocima zaražene krvi ili krvnih pripravaka, zahvaljujući kontinuiranoj i sustavnoj kontroli i sigurnosti krvi i krvnih pripravaka. Udio skupine "nepoznato" je u blagom porastu u odnosu na prethodne godine (9,1 %) svih novodijagnosticiranih slučajeva). Ovi podaci pokazuju da Hrvatska pripada zemljama niske razine epidemije HIV infekcije, u kojoj su HIV infekcijom najviše pogođene skupine s većim rizikom zaraze HIV-om. Na temelju podataka

praćenja epidemiološkog kretanja HIV/AIDS-a možemo zaključiti da je nužno i dalje provoditi sve predviđene mjere suzbijanja i sprečavanja ove infekcije, te intezivirati ciljane mjere prevencije usmjerene prema populaciji muškaraca koji imaju spolne odnose s muškarcima, posebno aktivnosti ranog otkrivanja HIV infekcije i HIV testiranja, koje treba prema potrebi i mogućnostima dopuniti novim i inovativnim pristupima prevencije.

Podaci iz Tablice 3. dobiveni su na temelju izvještaja (zbirnih, anonimnih) laboratorija koji su dostavili podatke u 2017. godini u Hrvatskoj o rezultatima obavljenih testiranja na HIV (uključujući oboljele od HIV/AIDS-a) i služe kao dodatni podaci za uvid u učestalost i proširenost HIV infekcije. Prema podacima Hrvatskog zavoda za transfuzijsku medicinu, među ukupno testiranim dozama krvi svih dobrovoljnih davatelja krvi (199.725) u 2017.g., učestalost potvrđenih pozitivnih uzoraka gotovo da i nema (0,000%), te nema značajnih promjena u trendu u odnosu na prethodne godine. Udio pozitivnih nalaza među korisnicima anonimnih HIV savjetovališta u Republici Hrvatskoj (0,598%) niži je prema podacima iz prethodnih godina (2015.: 1,9%, 2013.:1,8%) što ukazuje na učinkovitost dobrovoljnih i anonimnih savjetovališta za HIV. Među testiranim u kategoriji „osobe koje injektiraju drogu“ u 2017. godini nije utvrđen niti jedan pozitivni nalaz. Uz Tablicu 3. treba napomenuti da može sadržavati i dvostruko registrirane, duplicirane slučajeve, zbog anonimnosti. U cjelini, ovi se podaci mogu ocijeniti kao razmjerno povoljni. Održavanje razmjerno povoljne epidemiološke situacije na temelju dostupnih podataka stanja ovisi o nastavku sustavnog provođenja svih mjera prevencije, dijagnostike i liječenja HIV infekcije i AIDS-a, a koje su navedene u strateškom nacionalnom dokumentu Hrvatski nacionalni program za prevenciju HIV/AIDS-a 2011.-2015., te nedavno usvojenom programu za razdoblje 2017.-2021.

Tables 1-4 present data enabling evaluation of HIV/AIDS epidemiological status in Croatia. The number of HIV/AIDS cases has, 30 years since the first HIV/AIDS cases in Croatia in 1985 (Table 2), remained on a low level, one of the lowest in Europe, owing to a systematic implementation of preventive measures ranging from control of human blood to the National HIV/AIDS Prevention Programme that was first introduced in 1993.

Table 4 shows cumulative patient structure by probable route of transmission. Of the overall number of HIV/AIDS patients, the majority contracted HIV through unprotected sexual contact (84,3 %). As in earlier years, the largest number are homo/bisexuals (men having sexual contact with men; (78,9 %), while people who inject drug (PWID) continue to account for a relatively insignificant share (4,6 %) among all HIV/AIDS cases. Drug injection and other transmission routes have stagnated over the last decade, as opposed to a reported upsurge in newly diagnosed homo/bisexual men. It is necessary to continue with the implementation of prevention and control measures and intensify prevention measures focused on men who have sex with men.

Second largest transmission mode was the high-risk heterosexual route (5,4 %). There were no new cases among recipients of infected blood or blood products in 2018, owing to systematic control, and blood and blood product safety. The proportion of the „unknown“ group is increasing compared to the previous years (10.6% of all cases). These data show that Croatia belongs to countries of low-level HIV infection epidemic, with groups at higher risk of HIV infection are afflicted the most. All preventive measures based on HIV/AIDS epidemiological trends should be continued, and preventive measures targeted at men who have sexual contacts with men intensified, especially with regard to early HIV detection and testing activities, which should be supplemented by innovative approaches to prevention when possible.

Data in Table 3, obtained from cummulative anonymous reports on HIV test results, including HIV/AIDS patients, submitted by all Croatian laboratories, serve as additional information on frequency and prevalence of HIV infection. Data from the Croatian Institute of Transfusion Medicine from 2017 show that among the total analyzed blood doses of all blood donors (199 725), the frequency of confirmed positive samples almost does not exist (0.000%), with no significant changes in trend in comparison with the previous year . The share of positive findings among users of anonymous HIV counselling centres in Republic of Croatia is lower according to data from previous years (0,598%) (2015:1.9%, 2013:1.8%), which indicates effectiveness of voluntary and anonymous HIV counselling and testing centres. Based on one-year changes, however, the trend cannot be confirmed as positive. Not one positive result was found among the category of „persons who inject drug“ in 2017. It should be noted that, due to anonymity, data from Table 3 may also contain double registrations and cases. Overall, data presented may be evaluated as moderately favourable. Maintaining such epidemiological situation on the basis of available data depends on future systematic implementation of all prevention measures against HIV infection and AIDS specified in the strategic national document „Croatian National Programme for HIV/AIDS prevention“.

EPIDEMIOLOGIJA TUBERKULOZE - *The Epidemiology of Tuberculosis*

Tablica - *Table* **1.** **PRIJAVE AKTIVNE TUBERKULOZE SVIH ORGANA U HRVATSKOJ OD 1986. DO 2018. GODINE** - *Notifications of active tuberculosis of all organs, Croatia 1986-2018*

Godina	Novo-oboljeli	Incidencija na 100.000	Pozitivna kultura		Umrli**	Mortalitet na 100.000
Year	*New cases*	*Incidence per 100,000*	*Positive culture (n)*	*(%)*	*Deaths***	*Mortality per 100,000*
1986.	3.355	72	1.720	51,3	388	8,3
1987.	3.326	71	1.698	51,1	424	9
1988.	2.973	64	1.585	53,3	423	9
1989.	2.861	61	1.564	54,7	471	10
1990.	2.576	55	1.480	57,5	412	8,7
1991.	2.158	45	1.011	46,8	318	6,6
1992.	2.189*	46	1.135	51,9	278	5,8
1993.	2.279*	48	1.362	59,8	275	5,7
1994.	2.217*	46	1.227	55,3	229	4,8
1995.	2.114*	44	1.246	58,9	224	4,7
1996.	2.174*	45	1.362	62,6	224	4,7
1997.	2.054*	43	1.311	63,8	192	4
1998.	2.118*	44	1.393	65,8	187	3,9
1999.	1.770*	37	1.200	67,8	214	4,5
2000.	1.630*	36	1.151	70,6	169	3,7
2001.	1.505*	34	1.043	69,3	145	3,3
2002.	1.470*	33	1.021	69,5	181	4,1
2003.	1.494*	34	1.030	68,9	159	3,6
2004.	1.297*	29	922	71,1	152	3,4
2005.	1.144*	26	847	74	109	2,5
2006.	1.135*	26	867	76,4	141	3,3
2007	981*	22	558	56,9	99	2,3
2008.	1.016*	23	747	73,5	101	2,3
2009.	864*	20	574	66,4	120	2,8
2010.	768*	17	502	65,4	82	1,9
2011.	679*	15	406	74,6	65	1,5
2012.	556	13	259	79	59	1,4
2013.	501*	12	331	66	53	1,2
2014.	449*	10	207	46,1	40	0,9
2015.	448	10	337	75,2	46	1,1
2016.	464	11,1	375	80,8	58	1,4
2017.	377	9,2	324	85,9	68***	1,7
2018.	**372**	**9,1**	**325**	**87,4**	**35*** **	**0,9**

** Uključivo strane državljane - izbjeglice / Foreign citizens - refugees included*
***Izvor podataka: Registar umrlih osoba, HZJZ/ Data source: Mortality registry, CIPH*
****Izvor podataka: Registar za tuberkulozu, HZJZ /Data source: TB registry, CIPH*

Tablica - *Table* **2.** **INCIDENCIJA TUBERKULOZE PO ŽUPANIJAMA U 2017. I 2018. GODINI*** - *TB Incidence by county, Croatia 2017 and 2018**

	2017		2018	
Županija	**Apsolutni broj**	**Na 100.000****	**Apsolutni broj**	**Na 100.000*****
County	*Absolute No.*	*Per 100,000***	*Absolute No.*	*Per 100,000****
Bjelovarsko-bilogorska	7	6,4	**13**	**11,9**
Brodsko-posavska	11	7,8	**26**	**18,3**
Dubrovačko-neretvanska	6	4,9	**3**	**2,5**
Grad Zagreb	59	7,3	**61**	**7,6**
Istarska	20	9,6	**23**	**11,0**
Karlovačka	12	10,2	**14**	**11,9**
Koprivničko-križevačka	8	7,4	**9**	**8,3**
Krapinsko-zagorska	10	7,9	**5**	**4,0**
Ličko-senjska	3	6,6	**5**	**11,0**
Međimurska	8	7,2	**14**	**12,7**
Osječko-baranjska	35	12,5	**31**	**11,1**
Požeško-slavonska	8	11,6	**9**	**13,1**
Primorsko-goranska	24	8,4	**20**	**7,0**
Sisačko-moslavačka	30	19,9	**24**	**16,0**
Splitsko-dalmatinska	27	6,0	**25**	**5,6**
Šibensko-kninska	3	3,0	**4**	**4,0**
Varaždinska	22	13,1	**29**	**17,3**
Virovitičko-podravska	7	9,2	**7**	**9,2**
Vukovarsko-srijemska	32	20,4	**21**	**13,4**
Zadarska	19	11,3	**7**	**4,2**
Zagrebačka	25	8,0	**22**	**7,1**
Ukupno – *Total*	377	9,2	**372**	**9,1**

* Uključivo strane državljane - izbjeglice–novooboljeli i recidivi - *Included foreign citizens – refugees - new and relapse cases*

***Procjena stanovništva sredinom godine 2016, Državni zavod za statistiku - Population mid-year estimate 2016,Croatian Bureau of Statistics*

****Procjena stanovništva sredinom godine 2017, Državni zavod za statistiku - Population mid-year estimate 2017,Croatian Bureau of Statistics*

Tablica - *Table* **3.** **INCIDENCIJA TUBERKULOZE PO DOBNIM SKUPINAMA U HRVATSKOJ OD 2009. DO 2018. GODINE** – *TB Incidence by age group, Croatia 2009-2018.*

INCIDENCIJA TUBERKULOZE - *TB Incidence*																				
	2009.		**2010.**		**2011.**		**2012.**		**2013.**		**2014.**		**2015.**		**2016.**		**2017.**		**2018.**	
Dob	**Aps. br.**	**Na 100.000**	**Aps. br.**	**Na 100.000**	**Aps br.**	**Na 100.000**	**Aps br.**	**Na 100.000**	**Aps br.**	**Na 100.000**	**Aps br.**	**Na 100.000**	**Aps br.**	**Na 100.000**	**Aps br.**	**Na 100.000**	**Aps. br.**	**Na 100.000**	**Aps br.**	**Na* 100.000**
Age	*Abs. No.*	*Per 100000*	*Abs. No.*	*Per 100000*	*Abs No.*	*Per 100000*	*Abs No.*	*Per 100000*	*Abs No.*	*Per 100000*	*Abs No.*	*Per 100000*	*Abs No*	*Per 100000*	*Abs No*	*Per 100000*	*Abs No*	*Per 100000*	*Abs No*	*Per* 100000*
0-4	2	0,8	0	0	3	1,3	5	2,1	0	0	1	0,5	0	0	0	0,0	0	0,0	1	0,5
5-9	8	3,2	7	2,8	4	1,6	5	2	3	1,5	0	0	3	1,5	0	0,0	1	0,5	3	1,4
10-14	15	5,6	17	6,3	6	2,2	3	1,1	1	0,4	2	0,8	4	1,7	5	2,5	2	1,0	4	2,0
15-19	21	7	23	7,7	14	4,7	5	1,7	11	4,5	13	5,3	8	3,3	6	2,6	6	2,8	5	2,3
20-24	40	13,1	21	6,9	35	11,5	19	6,2	19	7,3	17	6,5	14	5,4	14	5,8	15	6,2	15	6,2
25-29	39	13,2	33	11,2	28	9,5	20	6,8	19	6,6	14	4,8	16	5,5	22	8,6	7	2,9	13	5,3
30-34	37	12,5	48	16,1	27	9,1	36	12,2	29	9,8	38	12,9	23	7,8	23	8,1	19	7,1	8	3,0
35-39	38	12	39	12,3	41	12,9	36	11,3	25	9,1	34	11,9	25	8,8	23	8,0	23	8,1	15	5,3
40-44	74	22,2	46	13,8	46	13,8	38	11,4	25	8,7	22	7,7	29	10,1	28	10,1	15	5,5	27	9,8
45-49	87	26,1	71	21,3	51	15,3	38	11,4	42	13,7	45	14,6	37	12	40	14,4	24	8,9	23	8,6
50-54	77	25,7	73	24,3	68	22,7	58	19,3	57	17,8	41	12,8	44	13,7	40	13,5	46	15,9	38	13,1
55-59	65	28,3	76	33,1	89	38,7	64	27,9	55	17,6	54	17,3	42	13,5	46	15,0	40	13,3	42	14,0
60-64	60	22,9	51	19,4	59	22,5	59	22,5	47	17,2	40	14,7	43	15,8	51	17,2	36	12,1	42	14,1
65-69	69	27,3	51	20,1	33	13	32	12,7	30	14,9	33	16,3	39	19,3	32	12,7	29	11,3	21	8,2
70+	232	52,7	212	48,2	175	39,7	138	31,3	159	28,6	144	25,9	149	26,8	134	24,0	114	20,1	115	20,2

Tablica – *Table* **4.** **Prijave tuberkuloze prema sjedištu i rezultatu kultivacije u 2018. godini –** *Notified TB cases by site and culture result*

Sjedište - *Site*	**Rezultat kultivacije** - *Culture result*							
	Negativan - *Negative*		Pozitivan - *Positive*		Nepoznat - *Unknown*		Ukupno - *Total*	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Plućna - *Pulmonary*	25	7,8	287	90,0	7	2,2	319	100,0
Pleura- *Pleural*	5	55,6	2	22,2	2	22,2	9	100,0
Limfatička intratorakalna - *Lymphatic intrathoracic*	1	33,3	2	66,7	0	0,0	3	100,0
Limfatička, ekstratorakalna - *Lymphatic extrathoracic*	1	6,7	12	80,0	2	13,3	15	100,0
Genitourinarna - *Genito-urinary*	0	0,0	2	66,7	1	33,3	3	100,0
Gastrointestinalna - *Gastrointestinal*	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	100,0
Kralježnica - *Spine*	0	0,0	1	100,0	0	0,0	1	100,0
Meningitis - *Meningitis*	0	0,0	2	100,0	0	0,0	2	100,0
Ostalo - *Other*	0	0,0	2	100,0	0	0,0	2	100,0
Nepoznato - *Unknown*	0	0,0	15	88,2	2	11,8	17	100,0
Ukupno - *Total*	**32**	**8,6**	**325**	**87,4**	**15**	**4,0**	**372**	**100,0**

Tablica - *Table* **5.** **OBOLJELI OD TUBERKULOZNOG MENINGITISA U DOBI OD 0 DO 19 GODINA OD 1984. DO 2018. GODINE** - *TB meningitis morbidity in age group 0-19 years old, Croatia 1984-2018*

	DOB - *Age*			
Godina - *Year*	**0-4**	**5-9**	**10-14**	**15-19**
1984.	1	1	-	-
1985.	-	-	-	-
1986.	-	-	-	-
1987.	-	-	-	1
1988.	1	2	1	1
1989.	-	-	-	-
1990.	-	1	-	-
1991.	-	-	-	-
1992.	2	-	-	-
1993.	1	-	-	-
1994.	-	-	-	-
1995.	-	1	-	-
1996.	-	-	-	-
1997.	-	-	-	-
1998.	-	-	-	1
1999.	1	-	-	-
2000.	-	-	-	-
2001.	2	-	-	-
2002.	-	-	1	-
2003.	-	-	-	-
2004.	-	-	1	-
2005.	-	-	-	-
2006.	-	-	-	-
2007.	-	-	-	-
2008.	-	-	-	-
2009.	-	-	-	-
2010.	-	-	-	-
2011.	-	-	-	-
2012.	-	-	-	-
2013.	-	-	-	-
2014.	-	-	-	-
2015.	-	-	-	-
2016.	-	-	-	-
2017	**-**	**-**	**-**	**-**
2018	**-**	**-**	**-**	**-**

U Tablicama 1. - 5. prikazani su osnovni podaci Registra za tuberkulozu o epidemiologiji tuberkuloze u Hrvatskoj. U 2018. godini prijavljeno je ukupno 372 oboljelih od tuberkuloze, u usporedbi sa 377 prijava u 2017. godini (Tablica 1). Prijave oboljelih u kojih je tuberkuloza potvrđena kultivacijom čine 87,4% svih prijava (u 2017. 85,9 %).

Stopa prijave oboljelih od tuberkuloze iznosi 9,1 na 100 000 stanovnika (u 2017. 9,2) na nacionalnoj razini, čime se Hrvatska već drugu godinu uzastopce svrstava u države s niskom incidencijom tuberkuloze (incidencija niža od 10/100 000 stanovnika). Međutim, učestalost tuberkuloze unutar Hrvatske znatno se razlikuje među pojedinim županijama (Tablica 2). Najniža incidencija tuberkuloze zabilježena je u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (2,5/100 000), potom Šibensko-kninskoj i Krapinsko-zagorskoj te u Zadarskoj županiji, sa 4,0 odnosno 4,2 oboljelih na 100 000 stanovnika. Najviša stopa prijave oboljelih od tuberkuloze na 100 000 stanovnika registrirana je u Brodsko-posavskoj (18,3), Varadžinskoj (17,3) i Sisačko-moslavačkoj županiji (16,0).

Dobno-specifična incidencija tuberkuloze ostaje najniža u najmlađim dobnim skupinama, sa jednom prijavom tuberkuloze u djece mlađe od 5 godina u 2018. godini (u 2017. nije bilo prijava u toj dobnoj skupini) (Tablica 3). U usporedbi sa 2017. godinom, među djecom mlađom od 15 godina zabilježen je nešto nešto veći broj oboljelih od tuberkuloze, sa ukupno 8 prijava u 2018. godini (3 prijave u 2017. godini). Najviša incidencija tuberkuloze je i dalje u osoba starije životne dobi (70 godina i stariji), u kojih je u 2018. godini zabilježeno 115 oboljelih i incidencija 20,2, što je slično stanju prethodnih godina (u 2017. godini 114 oboljelih i incidencija 20,1/100 000).

S obzirom na sjedište bolesti, najčešća je plućna tuberkuloza (319 prijava), koja predstavlja 85,8% ukupno prijavljene tuberkuloze (Tablica 4). Kultivacijom je potvrđeno 90% slučajeva plućne tuberkuloze. U 2018. godini zabilježena su dva slučaja tuberkuloznog meningitisa i jedan slučaj tuberkuloze kralježnice, koji su također potvrđeni kultivacijom. Posljednji slučaj tuberkuloznog meningitisa u dobnoj skupini 0-19 godina zabilježen je u 2004.godini (Tablica 5).

Tables 1 - 5 present the basic data from the National Tuberculosis Registry on tuberculosis epidemiology in Croatia. A total of 372 TB cases has been reported in 2018, compared to 377 TB notifications in 2017. Bacteriologically confirmed cases of tuberculosis accounted for 87.4% of all TB notifications, which is slightly higher than in 2017 (85,9%).

In 2018 tuberculosis notification rate was 9.1 per 100 000 inhabitants at the national level (in 2017 9.2), which makes Croatia low-incidence country (incidence lower than 10/100 000) for two consecutive years. However, there is significant difference in TB incidence between counties (Table 2). The lowest incidence of tuberculosis has been registered in Dubrovnik-Neretva county (2.5/100 000)*, followed by Šibenik-Knin, Krapina -Zagorje and Zadar county, with 4.0 and 4.2 per 100 000 inhabitants respectively. The highest TB incidence rate per 100 000 inhabitants has been registered in the following counties: Brod-Posavina (18.3), Varaždin (17.3) and Sisak-Moslavina (16.0).*

In 2018 the lowest age-specific TB incidence has been found in the youngest age group, with one TB case reported in children younger than 5 years of age (no TB cases were reported in this age group in 2017) (Table 3). Compared to 2017, slight increase in TB cases among children younger than 15 years was registered, with 8 TB notifications in 2018 (3 TB cases reported in 2017). The highest incidence rate of tuberculosis was reported in persons aged 70 years and older, with 115 TB cases and an incidence of 20.2 in 2018, which is smilar to previous years (in 2017 114 TB cases with an incidence of 20.1 / 100.000).

In regard to the disease site, the most common was pulmonary tuberculosis (319 cases), representing 85.8% of the total reported tuberculosis (Table 4). Majority of the pulmonary tuberculosis (90%) was bacteriollogically confirmed by culture. In 2018 two cases of TB meningitis and one case of spinal tuberculosis were recorded, all three of them confirmed by culture. The last case of tuberculous meningitis in the age group 0-19 years was recorded in 2004 (Table 5).

IZVRŠENJE PROGRAMA OBVEZATNIH CIJEPLJENJA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI - *Compulsory Immunization Coverage in Croatia 2018*

Podaci o najvažnijim rezultatima provedbe Programa masovnog cijepljenja - jedne od najopsežnijih i navrjednijih preventivnih zdravstvenih akcija u zemlji, prikazani su u tablicama od 1 do 8.

Data on the most important results of implementation of the Mass Immunization Programme – one of the most extensive and most worth-while national prevention health actions – are displayed in Tables 1-8.

Tablica - *Table* **1. CIJEPLJENJE PROTIV DIFTERIJE, TETANUSA I HRIPAVCA, OBAVLJENO U 2018. GODINI** - *Diphtheria, tetanus and pertussis vaccination by county, Croatia 2018*

	Primovakcinacija *Primary vaccination*			**1. Revakcinacija** 1. *Revaccination*		
Županija *County*	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**
Bjelovarsko-bilogorska	903	883	97,79	961	920	95,73
Koprivničko-križevačka	854	832	97,42	1002	981	97,9
Karlovačka	992	970	97,78	990	961	97,07
Ličko-senjska	294	268	91,16	354	318	89,83
Osječko-baranjska	2.529	2.289	90,51	2.515	2.176	86,52
Virovitičko-podravska	566	555	98,06	641	626	97,66
Požeško-slavonska	664	562	84,64	648	575	88,73
Brodsko-posavska	1344	1307	97,25	1189	1144	96,22
Vukovarsko-srijemska	1.342	1.245	92,77	1.439	1.311	91,1
Istarska	1.661	1.561	93,98	1.709	1.554	90,93
Primorsko-goranska	2.406	2.119	88,07	2.764	2.118	76,63
Sisačko-moslavačka	1.263	1.213	96,04	1.293	1.243	96,13
Zadarska	1.508	1.424	94,43	1.549	1.432	92,45
Splitsko-dalmatinska	4.311	3.859	89,52	4.331	3.448	79,61
Dubrovačko-neretvanska	1.101	914	83,02	1.114	649	58,26
Šibensko-kninska	827	785	94,92	800	765	95,63
Međimurska	1.230	1.199	97,48	1.206	1.147	95,11
Varaždinska	1.434	1.344	93,72	1.476	1.348	91,33
Krapinsko-zagorska	1.095	1.070	97,72	1.020	985	96,57
Grad Zagreb	8.450	8.051	95,28	8.562	8.001	93,45
Zagrebačka	2.860	2.676	93,57	2.775	2.566	92,47
HRVATSKA - *Croatia*	**37.634**	**35.126**	**93,34**	**38.338**	**34.268**	**89,38**

Tablica - *Table* **2. PONOVNO CIJEPLJENJE PROTIV DIFTERIJE I TETANUSA OBAVLJENO U 2018. GODINI -** *Diphtheria - tetanus revaccination, Croatia 2018*

	Revakcinacija - *Revaccination* **ANA-DI-TE** - *Td*		
Županija *County*	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**
Bjelovarsko-bilogorska	1.065	1.046	98,22
Koprivničko-križevačka	1.074	1.047	97,49
Karlovačka	1.033	1.024	99,13
Ličko-senjska	421	413	98,1
Osječko-baranjska	2.572	2.431	94,52
Virovitičko-podravska	780	775	99,36
Brodsko-posavska	710	669	94,23
Požeško-slavonska	1.458	1.419	97,33
Vukovarsko-srijemska	1.640	1.588	96,83
Istarska	1.726	1.653	95,77
Primorsko-goranska	2.296	2.213	96,39
Sisačko-moslavačka	1.435	1.411	98,33
Zadarska	1.636	1.573	96,15
Splitsko-dalmatinska	4.710	4.425	93,95
Dubrovačko-neretvanska	1.178	1.034	87,78
Šibensko-kninska	819	790	96,46
Međimurska	1.128	1.082	95,92
Varaždinska	1.652	1.457	88,2
Krapinsko-zagorska	1.200	1.194	99,5
Grad/City of Zagreb	7.177	6.846	95,39
Zagrebačka	3.122	3.018	96,67
HRVATSKA - *Croatia*	**38.832**	**37.108**	**95,56**

Tablica - *Table* **3.** **CIJEPLJENJE ŠEZDESETGODIŠNJAKA PROTIV TETANUSA OBAVLJENO U 2018. GODINI**
Tetanus (re)vaccination of 60-year cohort, Croatia 2018

	Revakcinacija ANA - TE		
Županija *County*	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**
Bjelovarsko-bilogorska	1.559	920	59,01
Koprivničko-križevačka	1.493	1.090	73,01
Karlovačka	1.595	503	31,54
Ličko-senjska	787	248	31,51
Osječko-baranjska	3.169	1.821	57,46
Virovitičko-podravska	1.303	770	59,09
Brodsko-posavska	784	427	54,46
Požeško-slavonska	1.697	1.076	63,41
Vukovarsko-srijemska	1.276	803	62,93
Istarska	2.209	640	28,97
Primorsko-goranska	1.608	571	35,51
Sisačko-moslavačka	1.904	734	38,55
Zadarska	1.831	834	45,55
Splitsko-dalmatinska	3.652	1.519	41,59
Dubrovačko-neretvanska	682	215	31,52
Šibensko-kninska	860	744	86,51
Međimurska	1.490	972	65,23
Varaždinska	2.009	1.409	70,13
Krapinsko-zagorska	1.550	1.071	69,1
Grad/City of Zagreb	5.076	1.224	24,11
Zagrebačka	3.279	1.654	50,44
HRVATSKA - *Croatia*	**39.813**	**19.245**	**48,34**

Tablica - *Table* **4.** **CIJEPLJENJE PROTIV POLIOMIJELITISA OBAVLJENO U 2018. GODINI** –
Poliomyelitis vaccination by county, Croatia 2018

	Primovakcinacija *Primary vaccination*			**Revakcinacija** *Revaccination*		
Županija *County*	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**
Bjelovarsko-bilogorska	903	883	97,79	3.051	2.934	96,17
Koprivničko-križevačka	854	832	97,42	3.104	3.036	97,81
Karlovačka	992	970	97,78	2.953	2.896	98,07
Ličko-senjska	294	268	91,16	1.102	1.045	94,83
Osječko-baranjska	2.529	2.289	90,51	7.649	7.061	92,31
Virovitičko-podravska	566	555	98,06	2.150	2.115	98,37
Brodsko-posavska	713	676	94,81	1.681	1.562	92,92
Požeško-slavonska	1.344	1307	97,25	3.996	3.852	96,4
Vukovarsko-srijemska	1.342	1.245	92,77	4.439	4.220	95,07
Istarska	1.661	1.561	93,98	5.287	4.864	92
Primorsko-goranska	2.406	2.119	88,07	7.457	6.613	88,68
Sisačko-moslavačka	1.263	1.213	96,04	4.016	3.919	97,58
Zadarska	1.508	1.424	94,43	4.849	4.564	94,12
Splitsko-dalmatinska	4.319	3.872	89,65	13.368	11.806	88,32
Dubrovačko-neretvanska	1.101	914	83,02	3.462	2.241	64,73
Šibensko-kninska	826	784	94,92	2.456	2.290	93,24
Međimurska	1.230	1.199	97,48	3.450	3.283	95,16
Varaždinska	1.434	1.344	93,72	4.664	4.051	86,86
Krapinsko-zagorska	1.095	1.070	97,72	3.278	3.227	98,44
Grad/City of Zagreb	8.450	8.050	95,27	23.701	22.178	93,57
Zagrebačka	2.860	2.685	93,88	7.961	7.528	94,56
HRVATSKA - *Croatia*	**37.690**	**35.260**	**93,55**	**114074**	**105285**	**92,3**

Tablica - *Table* **5.** **CIJEPLJENJE PROTIV MORBILA, RUBEOLE I PAROTITISA OBAVLJENO U 2018. GODINI** - *Measles-rubella-mumps vaccination by county, Croatia 2018*

	Morbili-rubeola-parotitis - *MMR*					
	primovakcinacija *Primary vaccination*			**revakcinacija** *Revaccination*		
Županija *County*	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**
Bjelovarsko-bilogorska	1076	1056	98,14	1.021	969	94,91
Koprivničko-križevačka	994	973	97,89	1.028	1.015	98,74
Karlovačka	967	929	96,07	930	912	98,06
Ličko-senjska	391	362	92,58	327	312	95,41
Osječko-baranjska	2.579	2.314	89,72	2.556	2.441	95,5
Virovitičko-podravska	634	611	96,37	729	713	97,81
Brodsko-posavska	640	586	91,56	616	586	95,13
Požeško-slavonska	1219	1189	97,54	1349	1321	97,92
Vukovarsko-srijemska	1.541	1.473	95,59	1.346	1.302	96,73
Istarska	1.680	1.547	92,08	1.853	1.693	91,37
Primorsko-goranska	2.593	2.080	80,22	2.329	2.207	94,76
Sisačko-moslavačka	1.208	1.183	97,93	1.314	1.301	99,01
Zadarska	1.477	1.387	93,91	1.871	1.772	94,71
Splitsko-dalmatinska	5.299	4.671	88,15	4.370	4.023	92,06
Dubrovačko-neretvanska	1.171	1070	91,37	1.172	1.118	95,39
Šibensko-kninska	917	869	94,77	801	742	92,63
Međimurska	1.242	1.206	97,1	1.200	1.173	97,75
Varaždinska	1.408	1.348	95,74	1.536	1.259	81,97
Krapinsko-zagorska	950	931	98	1.075	1.067	99,26
Grad/City of Zagreb	8.826	8.458	95,83	7.891	7.481	94,8
Zagrebačka	2.839	2.727	96,05	3.053	2.921	95,68
HRVATSKA - *Croatia*	**39.651**	**36.970**	**93,24**	**38.367**	**36.328**	**94,69**

Tablica - *Table* **6.** **CIJEPLJENJE PROTIV HEPATITISA B OBAVLJENO U 2018. GODINI** - *Hepatitis B vaccination by county, Croatia 2018*

Hepatitis B – primovakcinacija/ *Primary vaccination*	**Dojenčad** *- Infants*			**Osnovnoškolci** *– Primary school*		
Županija *County*	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**
Bjelovarsko-bilogorska	903	883	97,79	1.079	1061	98,33
Koprivničko-križevačka	854	832	97,42	1.133	1.102	97,26
Karlovačka	992	970	97,78	710	701	98,73
Ličko-senjska	294	268	91,16	420	406	96,67
Osječko-baranjska	2.529	2.289	90,51	2.523	2.444	96,87
Virovitičko-podravska	566	555	98,06	758	756	99,74
Brodsko-posavska	329	310	94,22	740	732	98,92
Požeško-slavonska	1344	1307	97,25	1502	1462	97,34
Vukovarsko-srijemska	1.342	1.245	92,77	1.768	1.706	96,49
Istarska	1.659	1.560	94,03	1.715	1.602	93,41
Primorsko-goranska	2.397	2.114	88,19	2.327	2.250	96,69
Sisačko-moslavačka	1.263	1.213	96,04	1.441	1.416	98,27
Zadarska	1.496	1.412	94,39	1.696	1.654	97,52
Splitsko-dalmatinska	4.291	3.774	87,95	4.568	4.336	94,92
Dubrovačko-neretvanska	1.101	914	83,02	1.128	930	82,45
Šibensko-kninska	823	781	94,9	869	818	94,13
Međimurska	1.230	1.199	97,48	1.054	1.017	96,49
Varaždinska	1.434	1.347	93,93	1.732	1.555	89,78
Krapinsko-zagorska	1.095	1.070	97,72	1.093	1.089	99,63
Grad/City of Zagreb	8.451	8.050	95,25	6.098	5.817	95,39
Zagrebačka	2.860	2.685	93,88	3.026	2.913	96,27
HRVATSKA - *Croatia*	**37.253**	**34.778**	**93,36**	**37.380**	**35.767**	**95,68**

Tablica - *Table* **7.** **CIJEPLJENJE PROTIV HAEMOPHILUS INFLUENZAE TIP B OBAVLJENO U 2018. GODINI** - *Hib vaccination by county, Croatia 2018*

	Hib – primovakcinacija/ *primary vaccination*			Hib – revakcinacija/ *revaccination*		
Županija *County*	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**
Bjelovarsko-bilogorska	903	883	97,79	961	920	95,73
Koprivničko-križevačka	854	832	97,42	1002	981	97,9
Karlovačka	992	970	97,78	990	961	97,07
Ličko-senjska	294	268	91,16	354	318	89,83
Osječko-baranjska	2.529	2.289	90,51	2.512	2.172	86,46
Virovitičko-podravska	566	555	98,06	641	626	97,66
Brodsko-posavska	349	330	94,56	306	291	95,1
Požeško-slavonska	1344	1307	97,25	1189	1144	96,22
Vukovarsko-srijemska	1.342	1.245	92,77	1.439	1.310	91,04
Istarska	1.661	1.561	93,98	1.709	1.554	90,93
Primorsko-goranska	2.406	2.119	88,07	2.764	2.118	76,63
Sisačko-moslavačka	1.263	1.213	96,04	1.293	1.243	96,13
Zadarska	1.508	1.424	94,43	1.549	1.431	92,38
Splitsko-dalmatinska	4.312	3.866	89,66	4.262	3.387	79,47
Dubrovačko-neretvanska	1.101	914	83,02	1.114	649	58,26
Šibensko-kninska	812	772	95,07	782	750	95,91
Međimurska	1.230	1.199	97,48	1.206	1.147	95,11
Varaždinska	1.434	1.344	93,72	1.476	1.348	91,33
Krapinsko-zagorska	1.095	1.070	97,72	1.020	985	96,57
Grad/City of Zagreb	8.450	8.054	95,31	8.538	7.948	93,09
Zagrebačka	2.860	2.685	93,88	2.775	2.566	92,47
HRVATSKA - *Croatia*	**37.305**	**34.900**	**93,55**	**37.882**	**33.849**	**89,35**

Tablica - *Table* **8.** **BCG cijepljenje novorođenčadi u 2017. godini** – *BCG vaccination of newborns by county, Croatia 2017*

	BCG cijepljenje novorođenčadi *BCG vaccination of newborns*		
Županija *County*	**Predviđeno** *Scheduled*	**Cijepljeno** *Vaccinated*	**%**
Bjelovarsko-bilogorska	583	577	98,97
Koprivničko-križevačka	799	795	99,5
Karlovačka	988	974	98,58
Ličko-senjska	230	220	95,65
Osječko-baranjska	2.233	2.220	99,42
Virovitičko-podravska	670	659	98,36
Brodsko-posavska	990	927	93,64
Požeško-slavonska	1283	1282	99,92
Vukovarsko-srijemska	1.126	1.108	98,4
Istarska	1.645	1.636	99,45
Primorsko-goranska	2.506	2.457	98,04
Sisačko-moslovačka	791	769	97,22
Zadarska	1.543	1.515	98,19
Splitsko-dalmatinska	3.954	3.933	99,47
Dubrovačko-neretvanska	1.007	959	95,23
Šibensko-kninska	749	748	99,87
Međimurska	1.076	1.052	97,77
Varaždinska	1.434	1.344	93,72
Krapinsko-zagorska	885	875	98,87
Grad/City of Zagreb	13.740	13.374	97,34
Zagrebačka	0	0	
HRVATSKA - *Croatia*	**38.232**	**37.424**	**97,89**

Već je široko poznato da je dosadašnja provedba Nacionalnog programa masovnog cijepljenja u Hrvatskoj postigla iznimne uspjehe u suzbijanju zaraznih bolesti. Za održavanje povoljnih učinaka ove najučinkovitije masovne preventivne mjere nužan je daljnji nastavak tog rada. Plansko izvršenje zemaljskog Programa cijepljenja je jedna od najvažnijih zadaća zdravstvene službe. Tablice pokazuju da su i u 2018. rezultati provedbe vrlo dobri. Za to vrijedi zahvaliti i na ovome mjestu svim liječnicima i drugima, uključenima u realizaciju Programa, od kreacije i donošenja programa i plana, preko nabavke i osiguranja ravnomjerne opskrbe cjepivima, do samog cijepljenja uz posebnu pozornost na eventualne nuspojave cijepljenja i na koncu evaluacije učinka stalnom kontrolom procijepljenosti a posebno praćenjem stanja pobola od bolesti protiv kojih se cijepi.

Analiza postotaka obuhvata osoba predviđenih za cijepljenje u 2018. pokazuje da u primovakcinaciji nažalost nije postignut zakonom propisan minimum (95 %) s ni jednim cijepljenjem osim BCG cijepljenja no bitno je naglasiti kako je u 2018. godini zaustavljen pad cjepnih obuhvata, koji smo uočavali od 2011. do 2017. godine . Najveći porast obuhvata uočen kod primarnog cijepljenja protiv ospica, zaušnjaka i rubele (s 89% na 93,2%) i revakcinaciji protiv difterije, tetanusa i hripavca u drugoj godini života (s 86,6% na 89,4%).

Uz ukupan zadovoljavajući postotak važno je da i na razini županija i epidemioloških područja unutar pojedinih županija postoci budu ujednačeni i na dovoljno visokoj razini, kako ne bi nastali tzv. "džepovi" niske procijepljenosti, što je podloga za nastanak manjih ili većih ponovnih epidemija sada potisnutih bolesti. U 2018. godini bilježe se nisku cjepni obuhvati kod primarnog cijepljenja cijepljenja protiv ospica, zaušnjaka i rubele u Splitsko dalmatinskoj i Primorsko goranskoj županiji koje imaju obuhvate niže od 90%.

U 2018. godini došlo je do prekida prekid negativnog trenda i porasta cjepnih obuhvata što je dobar znak, te ako obuhvati nastave rasti, moguće je da izbjegnemo epidemije bolesti protiv kojih se cijepi, što nam je ozbiljno prijetilo zadnjih godina

Cijepljenje protiv gripe

Akcija cijepljenja protiv gripe kod nas se godinama provodi u jesen prije nastupa sezone gripe. Namijenjena je prvenstveno starijim osobama i osobama oštećenog zdravlja za koje je gripa potencijalno najopasnija. Za te kategorije, a također i za zdravstvene djelatnike i trudnice, cijepljenje je odlukom Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i u 2018. bilo besplatno kao i ranijih godina. Odaziv na cijepljenje u jesen 2018. bio je neznatno bolji nego prošle godine, što predstavlja blagi porast u odnosu na prethodnu godinu i pokazatelj da se zaustavio dosadašnji trend pada odaziva na cijepljenje. Cijepljenje je proteklo bez značajnijih neželjenih nuspojava. Organiziranim cijepljenjem protiv gripe pruža se mogućnost individualne zaštite onim osobama koje je najvažnije zaštititi od gripe, a tek malim dijelom utječe se na smanjenje ukupnog pobola u stanovništvu.

The extraordinary success in communicable disease suppression by the current implementation of the Croatian Mass Immunization Programme is well known. This most efficient mass prevention measure should continue in order that such a favourable effect endure. Planned implementation of the immunization programme is one of the most important tasks of the health care service. Tables show that implementation results in 2018 were equally opportune, owing to physicians and everyone involved in all aspects of Programme realization: programme drafting and adoption, vaccine purchase and supply, immunization with careful attention paid to any side effects, and evaluation of the effect by continuous control of immunization coverage and monitoring of related morbidity rates.

An analysis of coverage rates for 2018 shows that primary immunization coverage of 95% has not been reached for any of the vaccines in the vaccination schedule except BCG, but it is important to point out that in 2018 decline in vaccine coverage rates, as seen from 2011 to 2017, was stopped. The highest increase in vaccine coverage is in the primary immunization against measles, rubela and mumps (89% to 93,2%) and revaccination against diphtheria, tetanus and pertussis in second year of life (86,6% to 89,4%). Beside satisfactory overall coverage at national level, coverage rates at county levels should be evenly distibuted and sufficiently high to avoid pockets of low immunization that increase the risk of minor or major outbreaks of eradicated diseases. In 2018 there lower coverage for primary MMR immunization was reported from Split Dalmatia county and Primorje Gorski Kotar county, where vaccine coverage was under 90%.

In 2018 negative trend in vaccine coverage was stopped and the increase occurred which is a good sign, and if the vaccine coverage rates continue to rise it is possible to avoid epidemics of vaccine preventable diseases, which has seriously threatened us in the last years.

Influenza immunization

Immunization against influenza has for years been carried out in autumn before the onset of the flu season. The flu vaccine is intended primarily for the elderly and persons of compromised health, for whom flu can be most harmful. In addition to these categories, health professionals and pregnant women immunization continued to be free of charge in 2018, in accordance with the CHIF decision . Vaccine uptake rate in the fall of 2018 was slightly higher than in 2017, which indicates that the decreasing trend in vaccine uptake, has finally ended. There were no major immunization side-effects. Organized influenza immunization offers an opportunity for individual protection of persons at high risk, but does not have significant impact on the public health burden of influenza, given the low vaccine uptake in the country..

PROCJENA STANJA I ZAKLJUČAK

Epidemiološka situacija u Hrvatskoj u pogledu zaraznih bolesti u 2018. godini, može se kao i prethodnih godina ocijeniti kao razmjerno ***povoljna***. Tome je uz opće uvjete života, svojim radom sigurno pridonijelo cijelo naše zdravstvo.
Povoljna procjena situacije temelji se na slijedećim glavnim pokazateljima i činjenicama: bolesti koje su karakteristične za niski životni standard i loše higijenske prilike uz neprosvijećenost ljudi danas su kod nas posve rijetke ili čak i odsutne (*trbušni tifus*, *bacilarna dizenterija*, *hepatitis A iako se 2018. godine bilježi 96 oboljelih kao dio epidemije koja je prisutna i u Europ,i a zahvatila je rizčnu skupinu*). Bolesti protiv kojih se provodi sustavno cijepljenje potisnute su, neke i eliminirane ili iskorijenjene (*poliomyelitis*, *difterija)*. Ipak, 2018. godine zabilježena je manja epidemija ospica u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (16 oboljelih), koje su prisutne u mnogim drugim europskim zemljama, što nas upozorava na važnost održanja visokih cjepnih obuhvata u zemlji te važnost koordiniranog pristupa suzbijanju bolesti: od ranog prepoznavanja bolesti od strane zdravstvenih djelatnika koji dolaze u prvi kontakt s oboljelima do prijave epidemiološkoj službi i promptne protuepidemijske intervencije.. Rijetke i pod kontrolom su klasične spolne bolesti, gonorhoea i syphilis, i dalje je niska učestalost HIV/AIDS-a trideset godina od prvog registriranog slučaja. Preventivne zdravstvene mjere za osiguranje sigurne javne vodoopskrbe i sigurne prehrane, učinkovite su. Hidrične epidemije posve su rijetke i iznimne što podsjeća na neizmjernu važnost stalnog nadzora nad ispravnošću vodovodnih postrojenja, stalnog kloriranja vode i neprekidne zdravstvene kontrole sigurnosti vode za piće.

U 2018. zabilježene je veći broj epidemija svraba (36) nego ranijih godina.

Takvo stanje zaraznih bolesti izjednačuje Hrvatsku s razvijenim zemljama Europe i svijeta, u što se sada već uključuje i tuberkuloza sa stopom od 9,1/100.000. Uz ove povoljne činjenice kao i do sada ne treba zanemariti da ponegdje postoje nezadovoljavajuće sanitarno higijenske prilike, osobito u pogledu odlaganja otpadnih tvari. Kao posljedica intenzivnog međunarodnog prometa ljudi i roba, novi komarac *Aedes albopictus,* potencijalni vektor raznih humanih zaraza, postao je stalan stanovnik naših toplih krajeva, zadajući dodatne poslove i aktivnosti u provedbi sustavne dezinsekcije. Kao potvrda ove procjene o postojanju rizika, u ljetu 2010. dogodila se u Hrvatskoj (a također i u Francuskoj) nepovoljna kombinacija unosa infekta i prisustva vektora, i ispoljila se u prvim slučajevima autohtone dengue groznice kod nas, no zaraza se ipak nije bitnije širila zahvaljujući mjerama suzbijanja komaraca. U 2018. godini zabilježena su dva importirana slučaja dengue groznice

Prvi oboljeli od West Nile groznice u Hrvatskoj su zabilježeni 2012. godine (6), potom u većem broju 2013. godine (20) da bi 2014. godine imali samo 1 prijavljeni slučaj kao i 2015. godine. Iako su 2016. godine prijavljena svega dva slučaja West Nile groznice, zabilježen je nažalost i prvi smrtni ishod od ove zarazne bolesti. 2017. godine zabilježeno je 8 slučaja. U 2018. godini registrirano je 63 oboljelih i četiri umrlih od West Nile groznice u Hrvatskoj..

Zbog spomenutih nepovoljnih čimbenika, a i zbog općenite mogućnosti pojave i širenja novih bolesti u svijetu pod utjecajem klimatskih promjena i dr, situacija se i dalje mora smatrati i ***potencijalno nesigurnom***, a to znači ovisnom o daljnjem neprekidnom protuepidemijskom i preventivnom radu. Stoga su sve mjere u vezi nadzora nad zaraznim bolestima kod nas i dalje prioritetne. Među njima se ističe nužnost nastavka što potpunije provedbe zemaljskog programa obveznih cijepljenja, zatim nužnost skrbi za sigurnost javne vodoopskrbe, javne prehrane i opskrbe namirnicama te za sigurnu dispoziciju otpadnih tvari (kanalizacija), a sve to uz stalan intenzivan preventivni i protuepidemijski rad epidemiološke službe i kvalitetan sustav prijavljivanja i praćenja zaraznih bolesti. Napominjemo da je u okviru procesa pristupanja Hrvatske Europskoj uniji naša zemlja uključena i u europske sustave nadzora nad zaraznim bolestima, a također je uključena i u globalni IHR sustav Svjetske zdravstvene organizacije. Globalno epidemiološku situaciju je 2014. godine obilježila i epidemija Ebola virusne bolesti što je i u Hrvatskoj znatno intenziviralo rad na planovima pripremljenosti za mogućnost unosa ove opasne zarazne bolesti u zemlju, a 2015. godine intenzivno se radilo na pripremljenosti za mogućnost unosa MERS-CoV infekcije, a krajem 2015. godine i Zika virusne bolesti što je nastavljeno i 2016. godine. 2017. godine zabilježen je 1 slučaj importirane Zika virusne bolesti. U 2018. godini nije zabilježena Zika virusna bolest u Hrvatskoj. _Globalno je 2018. godina obilježena novom, desetom, epidemijom Ebola virusne bolesti u DR Kongo, koja još uvijek traje i do polovice rujna 2019. godine oboljelo je više od 3.000, a umrlo više od 2.000 ljudi.

Praćenje pobola i pomora najbolji je način povjere jesu li mjere za sprečavanje i suzbijanje bolesti učinkovite. Naši podaci, kojih je dio prikazan ovdje, jasno govore da je učinak mjera vrlo povoljan i da se Hrvatska na ovom polju praktično posve izjednačila s razvijenim zemljama, a u nekim je primjerima (na primjer provedba cijepljenja, nadzor nad antropozoonozama i dr.) i među boljima.

Naravno, zdravlje ljudi se uvijek može poboljšati i poboljšavati u svim svojim dijelovima, pa tako i u pogledu uvijek aktualnih zaraznih bolesti.

STATUS ASSESSMENT AND CONCLUSION

As in the previous years, epidemiological situation in Croatia in 2018, may, with respect to infectious diseases, be characterized as reasonably ***opportune****, which is a result of general living conditions and the efforts of the health care system.*

The favourable situation assessment is based on the following major indicators and facts: diseases characteristic of low living standard and poor hygiene couopled with lack of education, are nowadays rare or even absent (typhoid fever, bacillary dysentery, hepatitis A – although 96 cases of hepatitis A have been notified as part of a European-wide outbreak). Diseases covered by systematic immunization have been supressed, some even eliminated or eradicated (poliomyelitis, diphtheria). However, in 2018 a small outbreak of measles occurred in Dubrovnik-neretva county (16 cases), as was the case in many other European countries,which served as a warning about the importance of maintaining high national immunization coverage rates and using a coordinated approach to disease suppression, from early detection by health professionals at initial contact to reporting to epidemiology services and undertaking urgent outbreak control measures. Classic STDs, gonorrhea and syphilis, are now rare and under control; since the first reported case, low indicence of HIV/AIDS has been maintained for 30 years.. Preventive health measures for safe public water supply and safe food have proved to be effective. Water-borne outbreaks are now rarely reported and exceptional which stresses the utmost importance of systematic surveillance of the safety of water supply plants, continual water chlorination and continuous control of drinking water safety.

In 2018 an increase of scabies outbreaks was observed (36)..

The present infectious disease status of Croatia equals that in the developed countries of Europe and the world, including a favourable TB incidence rate of 9,1/100,000. Despite these advantageous facts, occasional unsanitary conditions must not be disregarded, particularly concerning waste management. As a consequence of intensive international transport of people and goods, a new Aedes albopictus mosquito, a potential vector of numerous human diseases, became native to this region, adding to workload in the implementation of systematic fumigation. In corroboration of this risk assessment, in the summer of 2010, an unfavorable combination of infect intake and vector presence occurred in Croatia (as well as in France), presenting as first cases of autochthonous cases of dengue fever in Croatia, which, however, did not spread owing to mosquito control measures. In 2018 only 2 imported cases of dengue fever were reported. The first cases of West Nile fever in Croatia were reported in 2012 (6); in 2013 the number of cases increased (20), and in 2014 only one case was reported, same as in 2015. Although only 2 cases of West Nile fever have been reported in 2016, one death has been reported for the first time in Croatia. In 2018, sixty three cases of West Nile fever and four deaths caused by West Nile fever have been reported in Croatia. Previously discussed unfavourable factors and potential global occurrence and spread of new diseasess under the influence of climate change, require the situation be considered as ***potentially unsafe****, i.e. dependent on constant systematic counterepidemic and preventive efforts. Hence, all communicable disease surveillance measures remain a priority in Croatia. Among these, thorough implementation of national mandatory immunization programme, safe public water supply, public food and foodstuff supply, and safe waste management (sewage), accompanied by continual intense prevention and counter-epidemic measures and reliable infectious disease reporting and surveillance system are of great importance. As part of the EU accession process, Croatia was included in European infectious disease surveillance systems, in addition to the global IHR system of the World Health Organization. Global epidemiological situation in 2014, marked by an outbreak of Ebola virus disease, led to intensification of preparedness planning in Croatia, and adding Zika-related planning to that for MERS-CoV infection at the end of 2015. These activities continued in 2016. In 2017, one imported case of Zika virus disease was reported in Croatia. In 2018 there were no cases of Zika virus disease in Croatia. Globally, 2018 was marked by the tenth outbreak of Ebola virus disease in DR Kongo, which is still ongoing and by mid-September, more than 3.000 people fell ill and more than 2.000 persons died of the disease.*

Morbidity and mortality monitoring is the best indicator of the effectiveness of measures of disease prevention and control. Presented data clearly speak in favour of the measures in Croatia, which equal or sometimes surpass (immunization implementation, surveillance of anthropozoonoses, etc.) other developed countries.

Naturally, as in any other segment of human health, there is space for improvement with regard to ever-present infectious diseases.

DIJAGNOSTIKA TUBERKULOZE U 2018. GODINI
- Tuberculosis Diagnostics in Croatia 2018

Za analizu podataka o bakteriološkoj dijagnostici tuberkuloze (TBC) u Hrvatskoj u 2018. godini koristio se „Upitnik o radu TBC laboratorija u 2018. godini". Mreža TBC laboratorija je ostala nepromijenjena (15 laboratorija). Ukupno je pregledano 34.805 kliničkih uzoraka na TBC što je pad od 5,8% u odnosu na broj uzoraka iz 2017. godine. Iako je preporučeni minimalni godišnji broj uzoraka za obradu na mikobakterije 2000, čak šest laboratorija u 2018. obradilo je manje od 1000 uzoraka, a dodatnih četiri manje od 2000. Nadalje, svi laboratoriji iz naše mreže još uvijek ne koriste tekuće podloge za sve uzorke nego samo za paucibacilarne ili izvanplućne uzorke. U 4,1% uzoraka kultivacijom su otkrivene mikobakterije, a raspon pozitivnih kultura među laboratorijima se kretao od 0,5 do 17,7%. Ukupno je izolirano 1.689 sojeva mikobakterija.

Tijekom 2018. godine genotipizirana su 326 izolata *M. tuberculosis* iz cijele Hrvatske. U skladu s očekivanim, *M. tuberculosis* je najčešće izoliran iz plućnih uzoraka, a među 20 (6,1%) izvanplućnih bakteriološki dokazanih slučajeva TBC najčešća je bila limfoglandularna TBC (N=8), te slijede TBC pleure (N=5) i TBC urinarnog sustava (N=3).

Tijekom 2018. godine iz humanih kliničkih materijala nije izoliran *M. bovis*, a zabilježen je jedan izolat *M. bovis* – BCG soja. Nastavlja se trend visokog broja izolata NTM i broja mogućih bolesnika s mikobakteriozom. Osobe s izolatima NTM se bilježe od 1982. godine, a kod višekratnih izolacija se utvrđuju mikrobiološki kriteriji za mikobakterioze i popunjava obrazac za NTM. U 2018. godini od uvjetno patogenih spororastućih mikobakterija najviše je izoliran *M. avium* (47 izolata), *M. xenopi* (44 izolata) te *M. intracellulare* (30 izolata). Od brzorastućih mikobakterije najveći broj izolata odnosio se na *M. fortuitum* (31 izolat), a slijede ga *M. mucogenicum* sa 20 izolata i *M. chelonae* sa 12 izolata. *M. gordonae* kao saprofitna mikobakterija je identificiran u 26,2% izolata NTM. Najčešće se radi o kontaminaciji uzoraka, slučajnim nalazima i prolaznim kolonizacijama. U 2018. godini je otkriveno 37 osoba sa zadovoljenim mikrobiološkim kriterijima za dijagnozu mikobakterioze (dva i više izolata). Kod 11 bolesnika izoliran je *M. avium*, a slijede ga *M. xenopi*, koji je izoliran kod sedam bolesnika te *M. intracellulare* kod pet bolesnika. *M. mucogenicum* izoliran je kao jedini izolat kod tri bolesnika, te je kod jednog bolesnika ovaj uzročnik izoliran zajedno s *M. intracellulare*.

Nastavljen je izrazito povoljan trend broja rezistentnih sojeva *M. tuberculosis*. Od 1.300 testiranih sojeva samo je 53 (4,1%) bilo rezistentno na prvu liniju antituberkulotika, a otkriveni su kod 12 bolesnika s rezistentnom tuberkulozom. Među bolesnicima s rezistentnim oblikom tuberkuloze, njih sedam (58,33%) je imalo monorezistentni oblik. Kod pet bolesnika otkrivena je TBC rezistentna na dva ili više antituberkulotika iz prve linije, od kojih su dva izolata multirezistentna.

To analyze data on tuberculosis (TB) bacteriological diagnostics, the "Questionnaire on the work of TB laboratories in 2018" was used. A total of 34.805 clinical samples were analyzed for tuberculosis, which is 5.8% less than in 2017. The TB laboratory network remained unchanged (15 laboratories). The number of processed samples was still under recommended minimum of 2000 samples in a total of ten laboratories and under 1000 samples in six laboratories. Furthermore, all laboratories still don't use liquid media for all samples, but only for paucibacillar or extrapulmonary samples. In 4.1% of samples, cultivation detected mycobacteria and the range of positivity of cultivation in different laboratories was from 0.5 to 17.7%. A total of 1,689 mycobacterial isolates were cultivated.

During 2018, a total of 326 M. tuberculosis isolates were genotyped. As expected, M. tuberculosis was most frequently isolated from pulmonary samples. Among bacteriologically confirmed extrapulmonary TB (N=20; 6.1%), the most frequent forms were lymphoglandular TB (N=8), pleural TB (N=5) and urinary tract TB (N=3). There were no M. bovis strains isolated from human clinical samples, while there was one M. bovis - BCG strain isolated.

Although M. tuberculosis remained the predominant mycobacterium with 1,387 (82.1%) isolates, the number of nontuberculous mycobacteria (NTM) is still high, accounting for 17.9% of all isolates in 2018. Patients with NTM isolates are systematically documented since 1982, and in case of multiple isolates, microbiological criteria for mycobacteriosis are established and a questionnaire for NTM is used. Among conditionally pathogenous slow growing NTM in 2018 prevailed isolates of M. avium (N=47), M. xenopi (N=44) and M. intracellulare (N=30), while in the rapidly growing group the most commonly isolated species were M. fortuitum (N=31), M. mucogenicum (N=20) and M. chelonae (N=12). In 2018, a total of 37 cases that fulfilled the microbiological criteria for mycobacteriosis (two or more isolates) were documented. In 11 patients, M. avium was isolated, M. xenopi was isolated in seven patients, while M. intracellulare was isolated in five patients. M. mucogenicum was isolated as the only NTM in three patients, while co-infection of M. mucogenicum and M. intracellulare was found in one patient. M. gordonae, a saprophytic mycobacterium, was identified in 26.2% of all NTM isolates. In most cases, the isolation was the result of specimen contamination, accidental finding and transient colonization.

The number of resistant M. tuberculosis strains and, by extension, number of resistant TB cases has demonstrated a continuous favourable decreasing trend. Of the 1,300 tested M. tuberculosis strains, only 53 (4.1%) were resistant to the first line antituberculotics, isolated in 12 patients with resistant TB. Among patients with resistant TB, seven patients (58.33%) were infected with monoresistant strains. In five patients, M. tuberculosis isolates were resistant to two or more first-line antituberculotics, of which two strains were multidrug-resistant.

Tablica - *Table* **1.** **PREGLED RADA LABORATORIJA ZA BAKTERIOLOŠKU DIJAGNOSTIKU TUBERKULOZE U HRVATSKOJ U 2018. GODINI -** *Operation of laboratories for bacteriological diagnosis of tuberculosis, Croatia 2018*

		MIKROSKOPIJA			KULTIVACIJA			TEST REZISTENCIJE		
Labo-ratorij	**Ukupno uzoraka**	**Broj**	**POZITIVNI Broj**	**%**	**Broj**	**POZITIVNI Broj**	**%**	**Broj**	**REZISTENTNI Broj**	**%**
		Microscopy			*Culture*			*Drug-resistance*		
Labora-tory	*Sample total*	*No.*	*Positive No.*	*%*	*No.*	*Positive No.*	*%*	*No.*	*Resistant No.*	*%*
Čakovec	1.109	993	11	1,1	1.109	21	1,9	-	-	-
Klenovnik	2.842	2.638	423	16,0	2.842	503	17,7	503	33	6,6
Nova Gradiška	422	397	6	1,5	422	12	2,8	-	-	-
OŽB Požega	745	735	52	7,1	745	48	6,4	-	-	-
Osijek	3.051	2.645	38	1,4	3.051	105	3,4	105	0	0
Pula	1.595	1.240	14	1,1	1.595	43	2,7	-	-	-
Rijeka	1.534	1.456	17	1,2	1.534	32	2,1	32	1	3,1
Slavonski Brod	1.171	1.030	28	2,7	1.171	45	3,8	-	-	-
Split										
KB "Firule"	2.104	1.771	38	2,1	2.104	69	3,3	69	0	0
ZJZ	728	341	1	0,3	728	4	0,5	-	-	-
Šibenik	415	350	1	0,3	415	7	1,7	-	-	-
Virovitica	645	459	23	5,0	645	24	3,7	-	-	-
Zadar	900	806	23	2,9	900	36	4,0	-	-	-
Zagreb										
KBC Zagreb	6.881	6.514	49	0,8	6.881	101	1,5	101	0	0
HZJZ/CNIPH	10.663	9.774	323	3,3	10.042	337	3,4	490*	19	3,9
UKUPNO - *Total*	**34.805**	**31.149**	**1.047**	**3,4**	**34.184**	**1.387**	**4,1**	**1.300**	**53**	**4,1**

**Uključeni su i sojevi poslani na test rezistencije i identifikaciju/including strains tested for resistance and identification;*
Izvor podataka: Godišnje izvješće o radu TBC laboratorija u Hrvatskoj
Source of data: Croatian TB laboratories annual report

Tablica - *Table* **2.** **MIKOBAKTERIJE IZOLIRANE U HRVATSKOJ OD 2008. DO 2018. GODINE** – *Mycobacteria isolated in Croatia 2008-18*

Godina	**Ukupno mikobakterija**	**M. tuberculosis Broj**	**%**	**M. bovis M.bovis**	**BCG-soj**	**Netuberkulozne mikobakterije Broj**	**%**
Year	*Total*	*M. tuberculosis No.*	*%*	*M. bovis M. bovis*	*BCG strain*	*Nontuberculous mycobacteria No.*	*%*
2008.	3.665	3.299	90	-	1	365	9,9
2009.	3.197	2.763	86,4	-	-	434	13,6
2010.	2.712	2.283	84,2	-	1	429	15,8
2011.	2.351	2.000	85	-	4	347	14,8
2012.	2.108	1.807	85,7	1	6	294	14
2013.	2.153	1.748	81,2	-	1	402	18,8
2014.	1.969	1.541	78,3	-	1	423	21,5
2015.	1.880	1.505	80,1	-	6	375	19,9
2016.	2.021	1.587	78,5	-	5	428	21,2
2017.	1.596	1.246	78,1	-	2	350	21,9
2018.	**1.689**	**1.387**	**82,1**	**-**	**2**	**302**	**17,9**

Tablica - *Table* **3.** **NETUBERKULOZNE MIKOBAKTERIJE IZOLIRANE U HRVATSKOJ 2018. GODINE –** *Nontuberculous mycobacteria isolated in Croatia, 2018*

	Vrsta - *Species*	**Broj -** *No.*	**%**
UVJETNO PATOGENE MIKOBAKTERIJE - *Facultatively pathogenic*			
	M. avium	47	15,6
	M. xenopi	44	14,6
	M. intracellulare	30	9,9
sporog rasta - *slow growth*	*M. kansasii*	3	1,0
	M. chimaera	1	0,3
	M. lentiflavum	1	0,3
	M. scrofulaceum	1	0,3
brzog rasta - *fast growth*	*M. fortuitum*	31	10,3
	M. chelonae	12	4,0
	M. abscessus	8	2,6
	M. mucogenicum	20	6,6
	M. celatum	3	1,0
	M. szulgai	4	1,3
	M. marinum	1	0,3
	M. goodii	1	0,3
SAPROFITNE MIKOBAKTERIJE - *Saprophytic mycobacteria*			
sporog rasta - *slow growth*	*M. gordonae*	79	26,2
brzog rasta - *fast growth*	*M. malmoense*	1	0,3
	M. smegmatis	1	0,3
	Mycobacterium sp.	14	4,6
UKUPNO - *Total*		**302**	**100**

Tablica - *Table* **4.** **PREVALENCIJA BOLESNIKA S REZISTENTNOM TUBERKULOZOM I STOPA NA 100.000 STANOVNIKA U HRVATSKOJ OD 2008. DO 2018* GODINE –** *Prevalence of BK-positive cases with resistant tuberculosis in Croatia, 2008-18**

Godina /Year/	**Bolesnici rezistentni na 1 ili više ATL** *Patients resistant to 1 or more antituberculotics*		**Multirezistentni bolesnici** *Multi-drug resistant TB patients*	
	Ukupan broj *Total*	**Stopa na 100.000** *Per 100.000*	**Ukupan broj** *Total*	**Stopa na 100.000** *Per 100.000*
2008.	44	0,9	12	0,2
2009.	37	0,8	11	0,2
2010.	36	0,8	10	0,2
2011.	26	0,6	8	0,2
2012.	20	0,5	7	0,2
2013.	22	0,6	4	0,1
2014.	22	0,6	5	0,1
2015.	24	0,6	2	0,05
2016.	21	0,5	0	0
2017.	13	0,3	0	0
2018.	**12**	**0,3**	**2**	**0,05**

*Izvor podataka: Laboratorijski registar Bk pozitivnih rezistentnih bolesnika **According to the Laboratory Register of BK-positive resistant patients*

Tablica - *Table* **5.** **BOLESNICI S REZISTENTNOM TUBERKULOZOM U HRVATSKOJ U 2018. GODINI * -** *Resistant tuberculosis in Croatia, 2018**

	BROJ - *No.*	**%**
UKUPNO BOLESNIKA - *Patients total*	**12**	**100**
MONOREZISTENCIJA - *Monoresistance*		
S	2	16,7
H	2	25
Z	2	16,7
POLIREZISTENCIJA - *Polyresistance*		
HS	2	16,7
HSZ	1	8,3
MULTIREZISTENCIJA - *Multiresistance*		
HRSZ	1	8,3
HRSEZ	1	8,3

Legenda - *Key*: **S** - streptomicin **H** – izoniazid **Z** - pirazinamid **R**-rifampicin **E**-etambutol
*Izvor podataka: Laboratorijski registar BK pozitivnih bolesnika - *According to the Laboratory Register of BK-positive resistant patients*

VII. STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA, DNEVNE BOLNICE I BOLNIČKA HEMODIJALIZA TE BOLNIČKA REHABILITACIJA

Inpatient Care, Day Hospitals and Hospital Hemodialysis, Hospital Rehabilitation

STACIONARNE ZDRAVSTVENE USTANOVE U HRVATSKOJ U 2018. GODINI
- Inpatient health facilities in Croatia in 2018

Hrvatski zavod za javno zdravstvo započeo je primjenjivati u 2010. godini izmijenjeno i dopunjeno Godišnje izvješće o radu stacionarne zdravstvene ustanove (Obr. br. 3-21-60). To je zbirno, godišnje izvješće koje prikazuje stanje na 31. prosinca tekuće godine. Izvješće ispunjavaju sve zdravstvene ustanove bez obzira na vrstu vlasništva i bez obzira na ugovor s HZZO-om. Podaci se prikupljaju po spolu iz djelatnosti za stacionarno liječenje te iz dnevnih bolnica i bolničkih hemodijaliza u obliku elektronskog izvješća. Uvedeno je praćenje ishoda liječenja pacijenta (izliječen, poboljšan, neizliječen, umro).

Izmijenjen je i dosadašnji način prikupljanja i obrade podataka: prati se i rad privatnih stacionarnih zdravstvenih ustanova kao i posteljni kapaciteti ustanove ili dijela ustanove koji nisu ugovoreni s HZZO-om; ustanove su prikazane sukladno Izmjenama i dopunama Mreže javne zdravstvene službe (NN 113/15); a prikazani su i podaci za ustanove koje nisu obuhvaćene Mrežom (SB Podobnik, SB za ortopediju i traumatologiju „Akromion" Krapinske Toplice, SB "Sv. Katarina", SB "Dr Nemec",); podaci o vrsti liječenja (liječenje akutnih bolesnika te liječenje subakutnih i kroničnih bolesnika) vrši se prema specijalnosti gdje se to liječenje provodi, a ne prema ustanovi kao što je to bilo do 2010. godine; u razdoblju prije 2010. godine u akutne krevete ubrajale su se sve postelje općih bolnica, stacionara i izvanbolničkih rodilišta, KBC, kliničkih bolnica i klinika, a kao kronične postelje smatrane su one iz specijalnih bolnica i lječilišta; popis i razvrstavanje specijalnosti na akutne i kronične izvršen je u skladu sa šifrarnikom djelatnosti HZZO-a, Mrežom javne zdravstvene službe te Pravilnikom o uvjetima za razvrstavanje bolničkih zdravstvenih ustanova u kategorije; postelje za liječenje akutnih bolesnika su na djelatnostima: interna medicina, infektologija, onkologija i radioterapija, dermatologija, fizikalna medicina i rehabilitacija, neurologija, psihijatrija, pedijatrija, kirurgija, dječja kirurgija, neurokirurgija, maksilofacijalna kirurgija, urologija, ortopedija i traumatologija, otorinolaringologija, oftalmologija i optometrija, opstetricija i ginekologija, anesteziologija i reanimatologija, vanbolničko rodilište i stacionar doma zdravlja; postelje za liječenje kroničnih bolesnika su na djelatnostima: dugotrajno liječenje, palijativna skrb, kronične duševne bolesti, fizikalna medicina i rehabilitacija u specijalnim bolnicama i lječilištima, kronične dječje bolesti i kronične plućne bolesti.

Prema mišljenju Ministarstva zdravstva od 24. lipnja 2013. Hrvatski zavod za javno zdravstvo je dužan pratiti hospitalizacije isključivo onih ustanova koje postoje kao pravne osobe. To znači da se ustanove koje imaju ugovor sa HZZO-om prate sukladno aktualnoj Mreži javne zdravstvene službe. Tako je od 2013. godini Klinika za plućne bolesti „Jordanovac" uvrštena u Klinički bolnički centar Zagreb, Klinika za tumore i Klinika za traumatologiju u Klinički bolnički centar „Sestre milosrdnice", a Sveučilišna klinika „Vuk Vrhovac" u Kliničku bolnicu Merkur. Od 2014. godine Opća bolnica Nova Gradiška pripojena je Općoj bolnici „Dr.Josip Benčevič" Slavonski Brod, Opća županijska bolnica Pakrac u Opću županijsku bolnicu Požega, Specijalna bolnica za kronične bolesti Novi Marof i Specijalna bolnica za plućne bolesti i TBC Klenovnik pripojene su Općoj bolnici Varaždin (temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske od 18. prosinca 2013. g.).

U Republici Hrvatskoj bilo je u 2018. godini 79 ustanova, lječilišta i hospicij i to 5 kliničkih bolničkih centara, 8 kliničkih bolnica i klinika, 22 općih bolnica, 33 specijalne bolnice, lječilišta i hospicij, 9 općih stacionara, 1 izvanbolničko rodilište i 1 dom zdravlja s odjel om za hemodijalizu.

Ukupan broj postelja u Hrvatskoj 2018. godine iznosi 23.130 (23.049 u 2017. godini). Broj postelja u svim stacionarnim zdravstvenim ustanovama izražen na 1.000 stanovnika u 2018. godini iznosi 5,40 (5,38 u 2017. godini). Prema strukturi postelja na 1.000 stanovnika u 2018. godini bile su 3,44 (3,47 u 2017.) postelje u akutnim djelatnostima, 1,49 (1,52 u 2017. godini) u općim bolnicama, stacionarima i izvanbolničkim rodilištima te 2,13 (2,16 u 2017. godini) u KBC, kliničkim bolnicama i klinikama. Za kronične djelatnosti na raspolaganju je bilo 1,96 postelja na 1.000 stanovnika (1,91 u 2017. godini). Na stacionarnim odjelima hrvatskih bolnica 2017. godine bilo je 718.902 hospitalizacija (u 2017. godini 725.340), uključujući boravke u bolnici zbog poroda, pobačaja i bolničke rehabilitacije.

Ukupan broj boravaka u bolnici na 1.000 stanovnika se u razdoblju od 1990. do 1999. smanjio te je u 1990. godini bio 153,4/1.000 stanovnika, u 1999. godini 142,8/1.000, a u 2003. godini 162,2/1.000. Do prividnog porasta stope u 2003. godini dolazi zbog manjeg broja stanovnika prema popisu iz 2001. godine. Stopa u 2018. godini (prema popisu iz 2011. godine) iznosi 167,78/1.000 (2017. godini iznosi 169,28/1.000).

U hrvatskim je bolnicama u 2018. godini ostvareno 5.931.261 dana bolničkog liječenja što znači 8,25 dana prosječnog liječenja po jednom boravku (u 2017. godini ostvareno je 6.056.444 dana bolničkog liječenja ukupno, što znači 8,35 dana prosječnog liječenja po jednom boravku). U 1990. godini je prosječno trajanje liječenja bilo 15,37 dana. Prosječno trajanje liječenja smanjilo se u općim bolnicama, stacionarima i izvanbolničkim rodilištima od 12,3 u 1990. godini na 6,47 u 2018. godini (6,63 u 2017. godini), u KBC, klinikama i kliničkim bolnicama prosječni se boravak u bolnici smanjio od 12,05 na 6,48 (u 2017. godini 6,57 dana po bolesniku), a u specijalnim bolnicama, lječilištima i hospiciju od 34,83 na 24,17 (u 2017. godini 25,46 dana po bolesniku).

Broj bolničkih doktora iskazan prema broju kreveta obuhvaća samo doktore medicine koji izravno rade na odjelima. U ukupnom prikazu doktora koji su zaposleni u bolnicama iskazuju se i ukupno zaposleni doktori u ostalim dijagnostičkim i specijalističko-konzilijarnim službama i odjelima bolnica te dnevnim bolnicama.

Godišnja zauzetost postelja u svim ustanovama zajedno približavala se predratnim vrijednostima do 2009. (1990. godine bila je 320, a 2009. 301 dan po postelji), da bi nakon toga u razdoblju 2010. do 2014. g. bilježila pad (2010. godine 282 dana po postelji, a 2014.godine 259 dana). U 2015. i 2016. godini godišnja zauzetost postelja bila je približno jednaka (271 dan u 2015. i 270 u 2016. g). U 2017. godini godišnja zauzetost postelja iznosi 263 dana, a u 2018. 256.

Tijekom 2018. godine najveća je ukupna godišnja iskorištenost postelja KBC, kliničkih bolnica i klinika 76,38% (2017. godine 78,38%), općih bolnica, stacionara i izvanbolničkih rodilišta 70,67% (2017. godine 71,26%), te specijalnih bolnica, lječilišta i hospicija 62,59% (2017. godine 64,52%).

Interval obrtaja (prosječan broj dana nekorištenja postelja između dva pacijenta) u općim bolnicama, stacionarima i izvanbolničkim rodilištima je 2,69 (2,68 u 2017. godini), u KBC, kliničkim bolnicama i klinikama iznosi 2,00 (1,81 u 2017.), a u specijalnim bolnicama, lječilištima i hospiciju 14,45 dana (14,00 u 2017).

Prema individualnim prijavama o liječenim pacijentima broj hospitalizacija u stacionarnom dijelu bolnica Hrvatske iznosi 2018. godine 667.427 (678.101 tijekom 2017. godine). Od 2017. godine u broj hospitalizacija uključene su i hospitalizacije zbog poroda, pobačaja i hospitalizacije u djelatnosti rehabilitacije.

Vodeće skupine bolesti u bolničkom zbrinjavanju 2018. godine su: bolesti cirkulacijskog sustava, novotvorine, čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom, trudnoća, porođaj i babinje te bolesti probavnog sustava. Ukupno se u bolnicama Hrvatske zbrinjava nešto više žena no muškaraca (1,18:1) te su u ukupnom morbiditetu neke tipično ženske dijagnoze više zastupljene.

Od 2017.godine u ukupan broj hospitalizacija uključene su i hospitalizacije zbog poroda, pobačaja i hospitalizacije u djelatnosti rehabilitacije te su u žena najzastupljenije u 2018. godini bile hospitalizacije zbog trudnoće, porođaja i babinja (49.253), zatim slijede čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom (45.252), novotvorine (42.276), bolesti cirkulacijskog sustava (37.108), bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (27.317). U muškaraca liječenih u bolnicama u Hrvatskoj najzastupljenije bolesti 2018. godine bile su bolesti cirkulacijskog sustava (48.319), slijede novotvorine (41.924), bolesti probavnog sustava (27.598), ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (26.312), te čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom (25.331). U dobi do 64 godine bilo je 420.543 hospitalizacije, najčešće zbog čimbenika koji utječu na stanje zdravlje i kontakt sa zdravstvenom službom (55.626), trudnoće, porođaja i babinja (49.253), novotvorina (44.660), mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja (31.700) te bolesti cirkulacijskog sustava (30.652).

Broj hospitalizacija u dobi 65 godina i više u bolnicama u Hrvatskoj (uključujući bolničku rehabilitaciju) u 2018. godini iznosi 246.884 (ili 37% od ukupnog broja hospitalizacija). Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacija u dobi 65 godina i više su: bolesti cirkulacijskog sustava (54.775), novotvorine (39.540), bolesti probavnog sustava (19.382), ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (19.172), te bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (18.881). U bolnicama u Hrvatskoj zbrinjava se u dobi iznad 65 godina više žena no muškaraca (1,11:1).

Bolnički pobol stacionarnih odjela, gravitacije 2018. po županijama (ustanove prema mreži javne zdravstvene službe)

Od ukupnog broja hospitalizacija 667.427 (uključujući porode, obačaje i bolničku rehabilitaciju) iz županije prebivališta bolesnika udio gravitacija u 5 najfrekventnijih bolnica u 2018. godini bio je sljedeći: ***Zagrebačka*** 48.462 (KBC Zagreb 22,56%, KBC ˝Sestre milosrdnice" 21,72%, KB ˝Dubrava" 10,95%, KB "Sveti Duh" 10,08%, KB ˝Merkur" 5,44%), ***Krapinsko-zagorska*** 25.266 (OB Zabok i bolnica hrvatskih veterana 39,66%, KBC "Sestre milosrdnice" 9,63%, Klinika za infektivne bolesti ˝Dr. Fran Mihaljević" 8,11%, KBC Zagreb 7,50%, Specijalna bolnica Krapinske toplice 6,50%), ***Sisačko-moslavačka*** 25.520 (OB "Dr. Ivo Pedišić" Sisak 42,34%, KBC Zagreb 11,10%, KBC "Sestre milosrdnice" 8,24%, Neuropsihijatrijska bolnica "Dr. Ivan Barbot" Popovača 6,30%, OB Pakrac 5,98%), ***Karlovačka*** 21.134 (OB Karlovac 53,71%, OB Ogulin 11,50%, SB za produženo liječenje Duga Resa 7,91%, KBC Zagreb 6,23%, KBC ˝Sestre milosrdnice" 5,67%), ***Varaždinska*** 27.403 (OB Varaždin 71,86%, KBC Zagreb 6,02%, Specijalna bolnica Varaždinske Toplice 5,69%, OB "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica 2,83%, KBC "Sestre milosrdnice" 2,53%), ***Koprivničko-križevačka*** 18.406 (OB "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica 65,09%, KBC Zagreb 9,06%, KBC "Sestre milosrdnice" 3,69%, KB ˝Dubrava" 3,60%, Specijalna bolnica Varaždinske Toplice 3,56%), ***Bjelovarsko-bilogorska*** 22.517 (OB Bjelovar 47,54%, KBC Zagreb 10,38%, OB Pakrac 7,58%, OB Virovitica 5,46%, KBC "Sestre milosrdnice" 4,98%), ***Primorsko-goranska*** 42.180 (KBC Rijeka 75,55%, Klinika za ortopediju Lovran 4,16%, Thalassotherapia Opatija 2,66%, KBC Zagreb 2,52%, Psihijatrijska bolnica Rab 1,55%), ***Ličko-senjska*** 9.185 (OB Gospić 35,36%, KBC Rijeka 16,10%,OB Zadar 8,26%, KBC Zagreb 6,80%, KBC "Sestre milosrdnice" 5,38%), ***Virovitičko-podravska*** 14.874 (OB Virovitica 57,60%, KBC Osijek 8,22%,OB Našice 6,91%, KBC Zagreb 5,23%, KBC ˝Sestre milosrdnice˝ 3,42%), ***Požeško-slavonska*** 13.774 (OŽB Požega 56,74%, OB Pakrac 10,42%, KBC Zagreb 5,33%, SB Lipik 4,37%, OB "Dr. Josip Benčević" Slavonski Brod 3,00%), ***Brodsko-posavska*** 26.312 (OB "Dr. Josip Benčević" Slavonski Brod 56,67%, OB Nova Gradiška 16,30%, KBC Zagreb 5,35%, KBC Osijek 3,00% Specijalna bolnica Lipik 2,96%), ***Zadarska*** 24.907 (OB Zadar 66,50%, SB za ortopediju Biograd na moru 5,87%, KBC Zagreb 5,18%, KBC ˝Sestre milosrdnice˝ 3,13%, KBC Split 2,05%), ***Osječko-baranjska*** 44.030 (KBC Osijek 70,21%, OB Našice 11,25%, KBC Zagreb 3,12%, OB "Dr. Josip Benčević" Slavonski Brod 1,93%, OŽB Vukovar i bolnica hrvatskih veterana 1,63%), ***Šibensko-kninska*** 16.785 (OB Šibensko-kninske županije 54,61%, Opća i veteranska bolnica ˝Hrvatski ponos" Knin 14,58%, KBC Split 7,66%, KBC Zagreb 5,09%, KBC "Sestre milosrdnice" 3,02%), ***Vukovarsko-srijemska*** 27.667 (OŽB Vinkovci 44,38%, OŽB Vukovar i bolnica hrvatskih veterana 19,85%, KBC Osijek 17,84%, KBC Zagreb 3,74%, KBC ˝Sestre milosrdnice˝ 2,26%), ***Splitsko-dalmatinska*** 52.665 (KBC Split 77,19%, KBC Zagreb 3,63%, SB ˝Kalos˝ 2,27%,SB "Biokovka" 1,99%, KBC ˝Sestre milosrdnice˝ 1,89%), ***Istarska*** 33.049 (OB Pula 52,67%, KBC Rijeka 21,85%, KBC Zagreb 3,65% , Klinika za ortopediju Lovran 3,39%, Istarski domovi zdravlja 3,05%) ***Dubrovačko-neretvanska*** 18.039 (OB Dubrovnik 62,70%, KBC Split 13,93%, KBC Zagreb 5,32%, KBC ˝Sestre milosrdnice˝ 3,16%, SB "Kalos" 2,94%), ***Međimurska*** 19.855 (ŽB Čakovec 71,08%,SB Varaždinske Toplice 5,78%, KBC Zagreb 5,60%, OB Varaždin 4,55%, KBC ˝Sestre milosrdnice˝ 2,97%) i ***Grad Zagreb*** 124.015 (KBC Zagreb 28,82%, KBC "Sestre milosrdnice" 20,69%, KB "Sveti Duh" 10,24%, KB ˝Dubrava" 9,08%, KB ˝Merkur" 6,62%), ***Stranih državljana*** hospitalizirano je bilo 9.154, od čega najviše u KBC Split 21,88%, Bolnica "prim.dr.Martin Horvat" 11,68%, KBC Rijeka 9,93%, OB Pula 8,70%, OB Zadar 8,44%,).

Ukupno je bilo 2.228 hospitalizacije s ***nepoznatim prebivalištem,*** od toga najviše u KBC "Sestre milosrdnice" 16,74%, DZ Senj 8,39%, SB "Dr. Nemec" 7,90%, KB "Sveti Duh" 7,72% i OB Gospić 6,64%)

Croatian Institute of Public Health introduced in 2010 an ammended annual inpatient health facilities report (form No. 3-21-60). It is a cumulative annual report on the day of 31 December of current year, filled out by all health facilities, regardless of ownership or contract with HZZO. Statistics are collected from inpatient services, according to sex, in electronic format. It also includes patient treatment outcome (cured, status improved, not cured, deceased).

The so far manner of data collection and processing was altered: private inpatient health facilities are also monitored, as are bed capacities in facilities uncontracted by the HZZO. The facilities are presented in line with changes made to the network of public health services (OG 113/15). Data on type of treatment (acute, subacute or chronic treatments) are categorized by specialty of treating facility, and not by facility, as was the case by 2010. Prior to 2010, acute beds included all beds in general hospitals, inpatient facilities and maternity clinics, university hospital centers, teaching hospitals and clinics, while chronic beds implied soecial hospitals and sanatoriums. The categorization of acute and chronic wards was done in keeping with the list of activity codes by the HZZO, Croatian Network of Public Health Institutes and Ordinance on conditions for classification of inpatient health facilities. Acute beds were in wards for internal medicine, infectolology, clinical oncology, dermatology and venereology, physical medicine and rehabilitation, neurology, psychiatry, pediatrics, surgery, pediatric surgery, neurosurgery, maxilofacial surgery, urology, orthopedicd, otorhinolaringology, ophtalmology, gynecology and obstetrics, anesthesiology and reanimatology, health center maternity clinic and inpatient facility. Chronic beds are in wards: long-term treatment, palliative care, chronic mental disease, physical medicine and rehabilitation in special hospitals and resorts, chronic child diseases and chronic pulmonary diseases.

Pursuant to the opinion by the MInistry of Health dated 24 June 2013, the CIPH is obliged to monitor hospitalizations solely in such institutions registered as legal persons, that is contracted by the HZZO, in accordance with the Croatian Network of Public Health Institutes.

Consequently, since 2013, Jordanovac Clinical Hospital for Pulmonary Diseases was integrated into the Zagreb University Hospital Center, while University Clinics for Tumors and Traumatology was integrated into Sisters of Mercy University Hospital Center, and Vuk Vrhovac university clinic became part of the Merkur Teaching Hospital. Since 2014, Nova Gradiška General Hospital was fused with Josip Benčević Slavonski Brod General Hospital, as was Pakrac County General Hospital with Požega General Hospital, while Novi Marof Special HOspital for Chronic and Pulmonary Diseases and Klenovnik for TB joined Varaždin General Hospital (pursuant to the Government of Croatia Decision from 18 December 2013).

In Croatia in 2018, there were 79 facilities, sanatoriums and hospice registered; specifically: 5 university hospital centers, 8 teaching hospitals and clinics, 22 general hospital, 33 special hospitals, health resorts and hospice, 9 general inpatient facilities, one outpatient maternity facility and 1 health center with hemodialysis ward

Overall bed capacity in Croatia in 2018 was 23,130 (23,049 in 2017). Number of beds in all inpatient health facilities per 1,000 in 2018 was 5.40 (5.38 in 2017). According to bed structure per 1,000, in 2018 there were 3.44 (3.47 in 2017) acute beds; 1.49 (1.52 in 2017) beds in general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities, and 2.13 (2.16 in 2017) in university hospital centers, teaching hospitals and clinics. There were 1.96/1,000 chronic beds (1.91 u 2017).

In inpatient wards in 2018 there were 718,902 hospital discharges (725,340 in 2017), including discharges for delivery, abortion and hospital rehabilitation.

Overall number of hospital beds per 1,000 decreased from 153.4/1,000 in 1990 to 142.8/1,000 in 1999, only to grow 162.2/1,000 in 2003. This virtual increase of 2003 rate was the result of a drop in population reported by 2001 Census. The rate for 2018 (according to the 2011 Census) numbered 167.78/1,000 (169.28 in 2017).

Croatian hospitals in 2018 reported 5,931,261 days of hospital treatment, i.e. 8.25 days of average treatment per discharge (6,056,444 days of hospital treatment overall – 8.35 days of average treatment per discharge in 2017). In 1990, the average duration of treatment was 15.37 days. Said rate descreased from 12.3 in 1990 to 6.47 in 2018 (6.63 in 2017) in general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities; from 12.05 to 6.48 in university hospital centers, teaching hospitals and clinics (6.57 days per patient in 2017); and from 34.83 to 24.17 in special hospitals, health resorts and hospices (25.46 days per patient in 2017).

Number of hospital doctors expressed by numbers of beds implies only MDs woriking directly in wards. The overall count of physicians eployed in hospitals covers overall number of physicians working in other diagnostic and specialist outpatient services and hospital clinics and day hospitals.

Annual bed occupancy rate for all hospitals neared pre-war levels by 2009 (320 days/bed in 1990, 301 in 2009). In the period from 2010 to 2014, there was a decrease (2010: 282 days per bed, and 259 days in 2014). In 2015 and 2016, annual bed occupancy rate was approximately equal (271 days in 2015 and 270 in 2016).

Annual bed occupancy rate for all hospitals in 2018 was 256 days.

During 2018, the highest overall bed occupancy rate in university hospital centers, teaching hospitals and clinics was 76,38% (78.38% in 2017); in general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities 70,67% (71,26% in 2017), while in special hospitals, health resorts and hospices 62,59% (64.52% in 2017).

Turnover interval (average number of days of non-use of bed between patients) in general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities was 2.69 (2.68 in 2017): at university hospital centers, teaching hospitals and clinics specifically 2,00 (1,81 in 2017), while at special hospitals, health resorts and hospices 14,45 days (14,00 in 2017).

According to individual reports on treated patients the number of hospital discharges in inpatient hospital wards in 2018 was 667,427 (678,101 in 2017). Since 2017 the number of hospital discharges included hospital stays for childbirth, abortion and hospital rehabilitation.

Leading disease groups in hospital discharges in 2018 were: diseases of the circulatory system, neoplasms, factors influencing health status and contact with health services, pregnancy,

childbirth and the puerperium and diseases of the digestive system. Croatian hospitals provide care to slightly more women than men (1.18:1) and some typically female diagnoses are more frequent in overall morbidity.

Since 2017 the number of hospital discharges included hospital stays for childbirth, abortion and hospital rehabilitation and in female hospitalizations, most common diseases in 2018 were pregnancy, childbirth and the puerperium (49,253), factors influencing health status and contact with health services (45,252) neoplasms (42,276), circulatory diseases (37,108) and, lastly, diseases of the musculoskeletal system and connective tissue (27,317).

In male hospitalizations, most common diseases in 2018 were circulatory diseases (48,319), followed by neoplasms (41,924), digestive diseases (27,598), injuries, poisoninsa and other consequences of external causes (26,312), factors influencing health status and contact with health services (25,331).

Under the age of 64, there were 420,543 hospital discharges most commonly for factors influencing health status and contact with health services (55,626,), pregnancy, childbirth and the puerperium (49,253),neoplasms (44,660), mental and behavioral disorders (31.700) and,finally, *circulatory diseases (30.652) .*

The number of hospital discharges in patients aged 65+ in Croatian hospitals (including hospital rehabilitation) in 2018 was 246.884 (37% of overall treatments). The leading disease groups as cause of hospitalization at the age of 65+ were: circulatory diseases (54.775), neoplasms (39.540), digestive diseases (19.382), injuries, poisonings and other consequences of external causes (19.172), and, finally, diseases of the musculo- skeletal system and connective tissue (18.881). Croatian hospitals provided care to more women aged 65+ than men of the same age (1.11:1).

Hospital morbidity in inpatient wards, 2018 by county (facility network)

*Of the overall number of hospitalizations, 667,427 (including deliveries, hospital rehabilitations and abortions), the distribution of patient shares, by county of residence, in 5 most frequented hospitals in 2018 were as follows: **Zagrebačka County:** 48,462 (22.56% in Zagreb University Hospital Center (KBC), 21.72% in Sestre milosrdnice KBC, 10.95% in Dubrava Teaching Hospital (KB), 10.08% in Sveti Duh KB and 5.44% in Merkur KB); **Krapina-Zagorje County**: 25,266 (39.66% in Zabok General Hospital (OB), 9.63% in Sestre Milosrdnice KBC, 8.11% in Fran Mihaljević Clinical Hospital for Infectious Diseases, 7.50% in Zagreb KBC, and 6.50% in Krapinske toplice Special Hospital); **Sisak-Moslavina County:** 25,520 (42.34% in Ivo Pedišić Sisak OB, 11.10% in Zagreb KBC, 8.24% in Sestre Milosrdnice KBC, 6.30% in Neuropsychiatric Hospital Ivan Barbot Popovača and 5,98% in Pakrac General Hospital (OB); **Karlovac County:** 21.134 (53.71% in Karlovac OB, 11.50% in Ogulin OB, 7.91% in Duga Resa Special Hospital, 6.23% in Zagreb KBC and 5.67% in Sestre Milosrdnice KBC); **Varaždin County:** 27,403 (71.86% in Varaždin OB, 6.02% in Zagreb KBC, 5.69% in Varaždinske toplice Special Hospital, 2.83% in Tomislav Bardek Koprivnica OB and 2.53% in Sestre Milosrdnice KBC); **Koprivnica-Križevci County**: 18,406 (65.09% in Tomislav Bardek Koprivnica OB, 9.06% in Zagreb KBC, 3.69% in Sestre Milosrdnice KBC, 3.60% in Dubrava KB, and 3.56% in Varaždinske toplice Special Hospital); **Bjelovar-Bilogora**: 22,517 (47.54% in Bjelovar OB, 10.38% in Zagreb KBC, 7.58% in Pakrac OB, 5.46% in Virovitica OB and 4.98% in Sestre Milosrdnice KBC); **Primorje-Gorski Kotar County**: 42,180 (75.55% in Rijeka KBC, 4.16% in Lovran Orthopedic Clinic, 2.66% in Opatija Thalassotherapia, 2.52% in Zagreb KBC and 1.55% in Rab Psychiatric Hospital); **Lika-Senj County**: 9,185 (35.36% in Gospić OB, 16.10% in Rijeka KBC,8.26% in Zadar OB, 6.80% in Zagreb KBC and 5.38% in Sestre milosrdnice KBC); **Virovitica-Podravina County**: 14,874 (57.60% in Virovitica OB, 8.22% in Osijek KBC, 6.91% in Našice County OB, 5.23% in Zagreb KBC and 3.42% in Sestre Milosrdnice KBC); **Požega-Slavonia County:** 13,774 (56.74% in Požega County OB, 10.42% in Pakrac OB, 5.33% in Zagreb KBC, 4.37% in Lipik Special Hospital and 3.00% in Josip Benčević Slavonski Brod OB); **Brod-Posavina County:** 26,312 (56.67% in Josip Benčević Slavonski Brod OB,16.30% in Nova Gradiška OB, 5.35 % in Zagreb KBC, 3.00% in Osijek KBC and 2.96% in Lipik Special Hospital); **Zadar County:** 24,907 (66.50% in Zadar OB, 5.87% in Biograd Special Orthopedic Hospital, 5.18% in Zagreb KBC, 3.13% in Sestre Milosrdnice KBC, and 2.05% in Split KBC); **Osijek-Baranja County:** 44,030 (70.21% in Osijek KBC, 11.25% in Našice County OB, 3.12% in Zagreb KBC, 1.93% in Josip Benčević Slavonski Brod OB and 1.63% in Vukovar County OB); **Šibenik-Knin County:** 16,785 (54.61% in Šibenik-Knin OŽB, 14,58% in Hrvatski Ponos Knin OB, 7.66% in Split KBC, 5.09% in Zagreb KBC and 3.02% in Sestre Milosrdnice KBC); **Vukovar-Srijem County:** 27,667 (44.38% in Vinkovci County OB, 19.85% in Vukovar County OB, 17.84% in Osijek KBC, 3.74% in Zagreb KBC and 2.26% in Sestre Milosrdnice KBC); **Split-Dalmatia County:** 52,665 (77.19% in Split KBC, 3.63% in Zagreb KBC, 2.27% in Kalos Special Hospital, 1.99% in Biokovka Special Hospital and 1.89% in Sestre Milosrdnice KBC); **Istria County:** 33,049 (52.67% in Pula OB, 21.85% in Rijeka KBC, 3.65% in Zagreb KBC, 3.39% in Lovran Orthopedic Clinic and 3.05% in Istrian health care centers); **Dubrovnik-Neretva:** 18,039 (62.70% in Dubrovnik OB, 13.93% in Split KBC, 5.32% in Zagreb KBC, 3.16% in Sestre Milosrdnice KBC and 2.94% in Kalos Special Hospital); **Međimurje County:** 19,855 (71.08% in Čakovec County Hospital, 5.78% in Varaždinske toplice Special Hospital, 5.60% in Zagreb KBC, 4.55% in Varaždin OB and 2.97% in Sestre Milosrdnice KBC) and **City of Zagreb:** 124,015 (28.82% in Zagreb KBC, 20.69% in Sestre Milosrdnice KBC, 10.24% Sveti Duh KB, 9.08% in Dubrava KB and 6.62% in Merkur KB). 9,154 **foreign citizens** were hospitalized, whereof the majority (21.88%) in Split KBC, 11.68% in Martin Horvat Hospital, 9.93% in Rijeka KBC, 8.70% in Pula OB and 8.44% in Zadar OB.*

*The number of hospitalized patients with **unknown residence** was 2,228, whereof the majority (16.74%) were admitted in Sestre Milosrdnice KBC, 8.39% in Senj health care center, 7.90% in Dr. Nemec Special Hospital, 7.72% in Sveti Duh KB and 6.64% in Gospić OB.*

Tablica - *Table* **1. RAD STACIONARNIH USTANOVA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI**
- *Inpatient health facilities, Croatia 2018*

ŽUPANIJA	Sveukupno	Liječenje akutnih bolesnika	Liječenje kronič. bolesnika	Opće boln. stacionari i rodilišta	KBC, kliničke i klinike	Specijalne bolnice, lječilišta i hospiciji
	1 (2+3) (4+5+6)	2	3	4	5	6
County	*Total*	*Acute patient treatment*	*Chronic treatment*	*General hosp. infirmaries, maternity wards*	*Clin. teach. hosp., clin. and clinics*	*Special hospitals, natural spas and hospice*
HRVATSKA - *Croatia*						
1. Broj postelja - *No. of beds*	23.130	14.735	8.395	6.392	9.110	7.628
2. Broj postelja na 1000 stanovn.- *No. of beds per 1,000 pop*	5,40	3,44	1,96	1,49	2,13	1,78
3. Broj doktora- *No. of doctors*	6.838	6.456	382	2.372	3.951	515
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	3,38	2,28	21,98	2,69	2,31	14,81
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	718.902	649.169	69.733	254.793	392.018	72.091
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	5.931.261	4.029.473	1.901.788	1.648.746	2.539.796	1.742.719
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	8,25	6,21	27,27	6,47	6,48	24,17
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	256	273	227	258	279	228
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	70,26	74,92	62,07	70,67	76,38	62,59
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	31,08	44,06	8,31	39,86	43,03	9,45
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	3,49	2,08	16,67	2,69	2,00	14,45
Grad Zagreb* - *City of Zagreb*						
1. Broj postelja - *No. of beds*	6.300	5.144	1.156		5.464	836
2. Broj postelja na 1000 stanovn.- *No. of beds per 1,000 pop*	7,97	6,51	1,46		6,92	1,06
3. Broj doktora- *No. of doctors*	2.514	2.458	56		2.395	119
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	2,51	2,09	20,64		2,28	7,03
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	254.661	242.220	12.441		240.613	14.048
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	1.797.164	1.451.455	345.709		1.581.715	215.449
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	7,06	5,99	27,79		6,57	15,34
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	285	282	299		289	258
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	78,15	77,31	81,93		79,31	70,61
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	40,42	47,09	10,76		44,04	16,80
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	1,97	1,76	6,13		1,71	6,38
Zagrebačka						
1. Broj postelja - *No. of beds*	245	61	184			245
2. Broj postelja na 1000 stanovn.- *No. of beds per 1,000 pop*	0,77	0,19	0,58			0,77
3. Broj doktora- *No. of doctors*	15	4	11			15
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	16,33	15,25	16,73			16,33
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	2.259	1.218	1.041			2.259
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	56.051	17.782	38.269			56.051
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	24,81	14,60	36,76			24,81
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	229	292	208			229
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	62,68	79,87	56,98			62,68
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	9,22	19,97	5,66			9,22
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	14,77	3,68	27,75			14,77
Krapinsko-zagorska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	1.209	415	794	256	89	864
2. Broj postelja na 1000 stanovn.- *No. of beds per 1,000 pop*	9,10	3,12	5,97	1,93	0,67	6,50
3. Broj doktora- *No. of doctors*	183	134	49	72	28	83
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	6,61	3,10	16,20	3,56	3,18	10,41
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	31.164	19.573	11.591	11.731	5.692	13.741
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	325.288	97.540	227.748	67.377	20.112	237.799
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	10,44	4,98	19,65	5,74	3,53	17,31
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	269	235	287	263	226	275
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	73,71	64,39	78,59	72,11	61,91	75,41
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	25,78	47,16	14,60	45,82	63,96	15,90
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	3,72	2,76	5,35	2,22	2,17	5,64

Tablica - *Table* **1. - Nastavak -** *Continuation* **1**

ŽUPANIJA	Sveukupno	Liječenje akutnih bolesnika	Liječenje kronič. bolesnika	Opće boln. stacionari i rodilišta	KBC, kliničke i klinike	Specijalne bolnice, lječilišta i hospiciji
	1 (2+3) (4+5+6)	2	3	4	5	6
County	*Total*	*Acute patient treatment*	*Chronic treatment*	*General hosp. infirmaries, maternity wards*	*Clin. teach. hosp., clin. and clinics*	*Special hospitals, natural spas and hospice*
Sisačko-moslavačka						
1. Broj postelja - *No. of beds*	1.135	368	767	357		778
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	6,58	2,13	4,45	2,07		4,51
3. Broj doktora- *No. of doctors*	191	128	63	127		64
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	5,94	2,88	12,17	2,81		12,16
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	15.907	10.906	5.001	11.224		4.683
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	322.729	146.346	176.383	78.051		244.678
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	20,29	13,42	35,27	6,95		52,25
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	284	398	230	219		314
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	77,90	108,95	63,00	59,90		86,16
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	14,01	29,64	6,52	31,44		6,02
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	5,76	-1,10	20,71	4,66		8,39
Karlovačka						
1. Broj postelja - *No. of beds*	600	410	190	435		165
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	4,65	3,18	1,47	3,37		1,28
3. Broj doktora- *No. of doctors*	197	181	16	182		15
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	3,05	2,27	11,88	2,39		11,00
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	19.428	16.883	2.545	17.365		2.063
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	162.161	107.771	54.390	114.137		48.024
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	8,35	6,38	21,37	6,57		23,28
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	270	263	286	262		291
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	74,05	72,02	78,43	71,89		79,74
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	32,38	41,18	13,39	39,92		12,50
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	2,93	2,48	5,88	2,57		5,91
Varaždinska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	1.823	452	1.371	934		889
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	10,36	2,57	7,79	5,31		5,05
3. Broj doktora- *No. of doctors*	243	193	50	211		32
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	7,50	2,34	27,42	4,43		27,78
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	36.553	24.154	12.399	28.321		8.232
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	461.548	136.021	325.527	248.508		213.040
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	12,63	5,63	26,25	8,77		25,88
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	253	301	237	266		240
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	69,36	82,45	65,05	72,90		65,65
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	20,05	53,44	9,04	30,32		9,26
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	5,58	1,20	14,11	3,26		13,54
Koprivničko-križevačka						
1. Broj postelja - *No. of beds*	356	356		356		
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	3,08	3,08		3,08		
3. Broj doktora- *No. of doctors*	106	106		106		
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	3,36	3,36		3,36		
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	13.804	13.804		13.804		
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	85.423	85.423		85.423		
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	6,19	6,19		6,19		
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	240	240		240		
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	65,74	65,74		65,74		
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	38,78	38,78		38,78		
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	3,22	3,22		3,22		

Tablica - *Table* **1. - Nastavak -** *Continuation* **2**

ŽUPANIJA	Sveukupno	Liječenje akutnih bolesnika	Liječenje kronič. bolesnika	Opće boln. stacionari i rodilišta	KBC, kliničke i klinike	Specijalne bolnice, lječilišta i hospiciji
	1 (2+3) (4+5+6)	2	3	4	5	6
County	*Total*	*Acute patient treatment*	*Chronic treatment*	*General hosp. infirmaries, maternity wards*	*Clin. teach. hosp., clin. and clinics*	*Special hospitals, natural spas and hospice*
Bjelovarsko-bilogorska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	581	279	302	279		302
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	4,85	2,33	2,52	2,33		2,52
3. Broj doktora- *No. of doctors*	124	115	9	115		9
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	4,69	2,43	33,56	2,43		33,56
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	15.459	11.832	3.627	11.832		3.627
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	111.613	68.850	42.763	68.850		42.763
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	7,22	5,82	11,79	5,82		11,79
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	192	247	142	247		142
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	52,63	67,61	38,79	67,61		38,79
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	26,61	42,41	12,01	42,41		12,01
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	6,50	2,79	18,60	2,79		18,60
Primorsko-goranska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	2.675	1.226	1.449	10	1.170	1.495
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	9,03	4,14	4,89	0,03	3,95	5,05
3. Broj doktora- *No. of doctors*	538	475	63	1	433	104
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	4,97	2,58	23,00	10,00	2,70	14,38
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	57.306	52.203	5.103	254	50.532	6.520
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	569.855	291.374	278.481	1.316	278.596	289.943
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	9,94	5,58	54,57	5,18	5,51	44,47
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	213	238	192	132	238	194
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	58,36	65,11	52,65	36,05	65,24	53,13
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	21,42	42,58	3,52	25,40	43,19	4,36
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	7,09	2,99	49,07	9,19	2,94	39,22
Ličko-senjska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	94	94		94		
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	1,85	1,85		1,85		
3. Broj doktora- *No. of doctors*	20	20		20		
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	4,70	4,70		4,70		
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	4.540	4.540		4.540		
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	24.331	24.331		24.331		
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	5,36	5,36		5,36		
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	259	259		259		
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	70,92	70,92		70,92		
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	48,30	48,30		48,30		
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	2,20	2,20		2,20		
Virovitičko-podravska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	228	223	5	228		
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	2,69	2,63	0,06	2,69		
3. Broj doktora- *No. of doctors*	63	63	0	63		
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	3,62	3,54	0,00	3,62		
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	10.342	10.316	26	10.342		
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	62.591	62.342	249	62.591		
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	6,05	6,04	9,58	6,05		
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	275	280	50	275		
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	75,21	76,59	13,64	75,21		
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	45,36	46,26	5,20	45,36		
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	1,99	1,85	60,62	1,99		

Tablica - *Table* **1. - Nastavak -** *Continuation* **3**

ŽUPANIJA	Sveukupno	Liječenje akutnih bolesnika	Liječenje kronič. bolesnika	Opće boln. stacionari i rodilišta	KBC, kliničke i klinike	Specijalne bolnice, lječilišta i hospiciji
	1 (2+3) (4+5+6)	2	3	4	5	6
County	*Total*	*Acute patient treatment*	*Chronic treatment*	*General hosp. infirmaries, maternity wards*	*Clin. teach. hosp., clin. and clinics*	*Special hospitals, natural spas and hospice*
Požeško-slavonska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	567	307	260	307		260
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	7,27	3,93	3,33	3,93		3,33
3. Broj doktora- *No. of doctors*	117	107	10	107		10
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	4,85	2,87	26,00	2,87		26,00
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	15.484	13.211	2.273	13.211		2.273
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	120.724	77.656	43.068	77.656		43.068
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	7,80	5,88	18,95	5,88		18,95
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	213	253	166	253		166
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	58,33	69,30	45,38	69,30		45,38
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	27,31	43,03	8,74	43,03		8,74
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	5,57	2,60	22,80	2,60		22,80
Brodsko-posavska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	713	550	163	573		140
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	4,50	3,47	1,03	3,61		0,88
3. Broj doktora- *No. of doctors*	279	273	6	274		5
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	2,56	2,01	27,17	2,09		28,00
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	26.149	23.230	2.919	23.785		2.364
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	204.955	149.845	55.110	156.633		48.322
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	7,84	6,45	18,88	6,59		20,44
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	287	272	338	273		345
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	78,75	74,64	92,63	74,89		94,56
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	36,67	42,24	17,91	41,51		16,89
11.Interval obrtaja- *Turnover interval*	2,11	2,19	1,50	2,21		1,18
Zadarska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	1.032	470	562	429		603
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	6,07	2,76	3,31	2,52		3,55
3. Broj doktora- *No. of doctors*	217	192	25	178		39
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	5,38	18,80	22,48	2,41		15,46
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	25.240	22.847	2.393	20.321		4.919
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	277.464	125.235	152.229	110.532		166.932
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	10,99	5,48	63,61	5,44		33,94
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	269	266	271	258		277
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	73,66	73,00	74,21	70,59		75,85
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	24,46	48,61	4,26	47,37		8,16
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	3,93	2,03	22,11	2,27		10,81
Osječko-baranjska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	1.223	1.097	126	126	981	116
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	4,01	3,60	0,41	0,41	3,22	0,38
3. Broj doktora- *No. of doctors*	517	514	3	52	463	2
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	2,37	2,13	42,00	2,42	2,12	58,00
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	51.798	50.423	1.375	6.302	44.217	1.279
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	348.047	322.891	25.156	33.219	290.790	24.038
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	6,72	6,40	18,30	5,27	6,58	18,79
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	285	294	200	264	296	207
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	77,97	80,64	54,70	72,23	81,21	56,77
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	42,35	45,96	10,91	50,02	45,07	11,03
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	1,90	1,54	15,15	2,03	1,52	14,31

Tablica - *Table* **1. - Nastavak -** *Continuation* **4**

ŽUPANIJA	Sveukupno	Liječenje akutnih bolesnika	Liječenje kronič. bolesnika	Opće boln. stacionari i rodilišta	KBC, kliničke i klinike	Specijalne bolnice, lječilišta i hospiciji
	1 (2+3) (4+5+6)	2	3	4	5	6
County	*Total*	*Acute patient treatment*	*Chronic treatment*	*General hosp. infirmaries, maternity wards*	*Clin. teach. hosp., clin. and clinics*	*Special hospitals, natural spas and hospice*
Šibensko-kninska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	414	313	101	414		
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	3,79	2,86	0,92	3,79		
3. Broj doktora- *No. of doctors*	190	188	2	190		
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	2,18	1,66	50,50	2,18		
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	14.085	13.444	641	14.085		
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	103.656	82.801	20.855	103.656		
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	7,36	6,16	32,54	7,36		
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	250	265	206	250		
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	68,60	72,48	56,57	68,60		
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	34,02	42,95	6,35	34,02		
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	3,37	2,34	24,98	3,37		
Vukovarsko-srijemska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	446	446		446		
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	2,48	2,48		2,48		
3. Broj doktora- *No. of doctors*	217	217		217		
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	2,06	2,06		2,06		
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	19.990	19.990		19.990		
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	114.790	114.790		114.790		
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	5,74	5,74		5,74		
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	257	257		257		
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	70,51	70,51		70,51		
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	44,82	44,82		44,82		
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	2,40	2,40		2,40		
Splitsko-dalmatinska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	1.905	1.440	465	34	1.406	465
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	4,19	3,17	1,02	0,07	3,09	1,02
3. Broj doktora- *No. of doctors*	642	636	6	4	632	6
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	2,97	2,26	77,50	8,50	2,22	77,50
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	52.962	51.484	1.478	520	50.964	1.478
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	402.295	375.529	26.766	6.946	368.583	26.766
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	7,60	7,29	18,11	13,36	7,23	18,11
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	211	261	58	204	262	58
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	57,86	71,45	15,77	55,97	71,82	15,77
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	27,80	35,75	3,18	15,29	36,25	3,18
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	5,53	2,91	96,72	10,51	2,84	96,72
Istarska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	727	507	220	507		220
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	3,49	2,44	1,06	2,44		1,06
3. Broj doktora- *No. of doctors*	201	197	4	197		4
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	3,62	2,57	55,00	2,57		55,00
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	21.527	19.082	2.445	19.082		2.445
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	177.633	134.457	43.176	134.457		43.176
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	8,25	7,05	17,66	7,05		17,66
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	244	265	196	265		196
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	66,94	72,66	53,77	72,66		53,77
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	29,61	37,64	11,11	37,64		11,11
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	4,07	2,65	15,18	2,65		15,18

Tablica - *Table* **1. - Nastavak -** *Continuation* **5**

ŽUPANIJA	Sveukupno	Liječenje akutnih bolesnika	Liječenje kronič. bolesnika	Opće boln. stacionari i rodilišta	KBC, kliničke i klinike	Specijalne bolnice, lječilišta i hospiciji
	1 (2+3) (4+5+6)	2	3	4	5	6
County	*Total*	*Acute patient treatment*	*Chronic treatment*	*General hosp. infirmaries, maternity wards*	*Clin. teach. hosp., clin. and clinics*	*Special hospitals, natural spas and hospice*
Dubrovačko-neretvanska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	563	285	278	313		250
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	4,59	2,33	2,27	2,55		2,04
3. Broj doktora- *No. of doctors*	151	142	9	143		8
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	3,73	2,01	30,89	2,19		31,25
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	14.568	12.187	2.381	12.408		2.160
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	114.509	69.112	45.397	71.839		42.670
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	7,86	5,67	19,07	5,79		19,75
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	203	242	163	230		171
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	55,72	66,44	44,74	62,88		46,76
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	25,88	42,76	8,56	39,64		8,64
11. Interval obrtaja- *Turnover interval*	6,25	2,86	23,55	3,42		22,49
Međimurska						
1. Broj postelja - *No. of beds*	294	292	2	294		
2. Broj postelja na 1000 stanovnika- *No. of beds per 1,000 pop.*	2,58	2,57	0,02	2,58		
3. Broj doktora- *No. of doctors*	113	113	0	113		
4. Broj postelja po jednom doktoru- *No. of beds per doctor*	2,60	2,58	0,00	2,60		
5. Broj ispisanih bolesnika- *No. of patients discharged*	15.676	15.622	54	15.676		
6. Broj dana bolničkog liječenja - *No. of bed days*	88.434	87.922	512	88.434		
7. Prosječna dužina liječenja- *Average length of treatment*	5,64	5,63	9,48	5,64		
8. Godišnja zauzetost postelja - *Annual bed occupancy*	301	301	256	301		
9. % iskorištenosti postelja- *Bed utilization (%)*	82,41	82,49	70,14	82,41		
10. Broj pacijenata po krevetu- *No. of patients per bed*	53,32	53,50	27,00	53,32		
11.Interval obrtaja- *Turnover interval*	1,20	1,19	4,04	1,20		

Stanovništvo: Popis 2011. godine, konačni rezultati (ukupno 4.284.889 stanovnika)
Population: Census 2011, final results (4,284,889 inhabitants total)

Tablica - *Table* **2.** **BROJ POSTELJA NA 1.000 STANOVNIKA I PROSJEČNA DUŽINA LIJEČENJA PO SPECIJALNOSTIMA U STACIONARNIM USTANOVAMA U HRVATSKOJ 2018. GODINE -** *Beds per 1,000 population and average length of treatment in hospital-type facilities by specialty, Croatia 2018*

Specijalnosti		**Broj postelja na 1.000 stanovnika**	**Prosječna dužina liječenja**
Specialty		*No. of beds per 1,000 population*	*Average length of treatment*
Interna medicina	*- Internal medicine*	0,85	7,19
Infektologija	*- Infectology*	0,11	8,29
Onkologija i radioterapija	*- Oncology and radiotherapy*	0,08	4,73
Dermatologija i venerologija	*- Dermatovenerology*	0,04	9,90
Fizikalna medicina i rehabilitacija	*- Physical medicine and rehabilitation*	0,06	12,14
Neurologija	*- Neurology*	0,18	8,51
Psihijatrija	*- Psychiatry*	0,24	12,21
Pedijatrija	*- Pediatrics*	0,26	5,16
Opća Kirurgija	*- Surgery*	0,58	6,32
Dječja kirurgija	*- Pediatric surgery*	0,05	3,28
Neurokirurgija	*- Neurosurgery*	0,05	7,33
Maksilofacijalna kirurgija	*- Maxillary surgery*	0,02	5,21
Urologija	*- Urology*	0,08	5,33
Ortopedija i traumatologija	*- Orthopedics and traumatology*	0,14	5,45
Otorinolaringologija	*- Otorhinolaryngology*	0,10	4,31
Oftalmologija i optometrija	*- Ophthalmology and optometrics*	0,08	2,76
Ginekologija i opstetricija	*- Gynecology and obstetrics*	0,39	4,37
Anesteziologija, reanimatologija	*- Resuscitation and anesthesia*	0,10	3,46
Izvanbolničko rodilište	*- Outpatient maternity facility*	0,00	3,32
Stacionar	*- Inpatient facility*	0,03	14,88
Liječenje akutnih bolesnika	*- Treatment of acute patients*	**3,44**	**6,21**
Dugotrajno liječenje	*- Long - term treatment*	0,12	25,13
Kronične duševne bolesti	*- Chronic mental illness*	0,64	48,52
Fiz. med. i rehabilitacija u spec. bolnicama i lječilištima	*- Physical medicine and rehabilitation in special hospitals and health resorts*	1,02	19,98
Kronične dječje bolesti	*- Chronic child diseases*	0,04	97,30
Kronične plućne bolesti	*- Chronic lung diseases*	0,07	16,81
Palijativna skrb	*- Palliative care*	0,07	17,28
Liječenje kroničnih bolesnika	*- Treatment of chronic patients*	**1,96**	**27,27**
Ukupno	*- Total*	**5,40**	**8,25**

Stanovništvo: Popis 2011. godine, konačni rezultati (ukupno 4.284.889 stanovnika)
Population: 2011 Census, final results (4,284,889 inhabitants)

Tablica - *Table* **3/I.** **BROJ POSTELJA I BROJ DOKTORA MEDICINE U OPĆIM BOLNICAMA, STACIONARIMA I IZVANBOLNIČKIM RODILIŠTIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Beds and medical doctors in general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities by specialty and county, Croatia 2018*

ŽUPANIJA	UKUPNO			Interna medicina		Infektologija		Dermatologija i venerologija		Fizikal. med. i rehabilitac.		Neurologija		Psihijatrija	
	post.	dr.	P/dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.
County	*Total*			*Internal medicine*		*Infective*		*Dermato-venerology*		*Physical medicine and rehabilitation*		*Neurology*		*Psichiatry*	
	Beds	*MD*	*Ratio*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*
HRVATSKA - *Croatia*	**6.392**	**2.372**	**2,7**	**1.613**	**565**	**154**	**69**	**0**	**0**	**15**	**7**	**354**	**147**	**355**	**125**
Krapinsko-zagorska	**256**	**72**	**3,6**	**86**	**22**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**30**	**10**	**0**	**0**
Zabok	256	72	3,6	86	22							30	10		
Sisačko-moslavačka	**357**	**127**	**2,8**	**121**	**43**	**12**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**25**	**7**	**0**	**0**
Sisak	357	127	2,8	121	43	12	4					25	7		
Karlovačka	**435**	**182**	**2,4**	**128**	**42**	**11**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**22**	**12**	**22**	**12**
Karlovac	337	146	2,3	95	36	11	4					22	10	22	11
Ogulin	98	36	2,7	33	6								2		1
Varaždinska	**934**	**211**	**4,4**	**143**	**52**	**14**	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**25**	**12**	**34**	**12**
Varaždin	934	211	4,4	143	52	14	5					25	12	34	12
Koprivničko-križevačka	**356**	**106**	**3,4**	**82**	**29**	**9**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**23**	**7**	**27**	**7**
Koprivnica	356	106	3,4	82	29	9	4					23	7	27	7
Bjelovarsko-bilogorska	**279**	**115**	**2,4**	**81**	**25**	**9**	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**23**	**10**	**22**	**6**
Bjelovar	279	115	2,4	81	25	9	3					23	10	22	6
Primorsko-goranska	**10**	**1**	**10,0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mali Lošinj*	10	1	10,0												
Ličko-senjska	**94**	**20**	**4,7**	**29**	**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gospić	76	18	4,2	29	6										
Otočac*	8	1	8,0												
Senj*	10	1	10,0												
Virovitičko-podravska	**228**	**63**	**3,6**	**66**	**16**	**7**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**14**	**5**	**12**	**4**
Virovitica	228	63	3,6	66	16	7	2					14	5	12	4
Požeško-slavonska	**307**	**107**	**2,9**	**81**	**23**	**9**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**17**	**8**	**17**	**4**
Požega	205	82	2,5	49	18	9	2					17	8	17	4
Pakrac	102	25	4,1	32	5										
Brodsko-posavska	**573**	**274**	**2,1**	**149**	**75**	**16**	**12**	**0**	**0**	**0**	**0**	**35**	**11**	**50**	**14**
Slavonski Brod	435	212	2,1	114	53	16	12					35	11	35	9
Nova Gradiška	138	62	2,2	35	22									15	5
Zadarska	**429**	**178**	**2,4**	**130**	**36**	**14**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**23**	**10**	**24**	**9**
Zadar	429	178	2,4	130	36	14	4					23	10	24	9
Osječko-baranjska	**126**	**52**	**2,4**	**29**	**11**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**10**	**5**
Našice	126	52	2,4	29	11									10	5
Šibensko-kninska	**414**	**190**	**2,2**	**88**	**31**	**10**	**8**	**0**	**0**	**15**	**3**	**18**	**9**	**20**	**8**
Šibenik	250	149	1,7	73	25	10	8					18	9	20	8
Knin	164	41	4,0	15	6					15	3				
Vukovarsko-srijemska	**446**	**217**	**2,1**	**117**	**40**	**11**	**5**	**0**	**0**	**0**	**4**	**34**	**17**	**48**	**20**
Vinkovci	257	127	2,0	71	20	11	5				4	12	8	25	11
Vukovar	189	90	2,1	46	20							22	9	23	9
Splitsko-dalmatinska	**34**	**4**	**8,5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Supetar*	10	1	10,0												
Makarska*	12	1	12,0												
Sinj*	12	2	6,0												
Istarska	**507**	**197**	**2,6**	**122**	**58**	**14**	**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**29**	**12**	**23**	**8**
Pula	427	194	2,2	122	58	14	6					29	12	23	8
Labin*	25	1	25,0												
Pazin*	28	1	28,0												
Umag*	27	1	27,0												
Dubrovačko-neretvanska	**313**	**143**	**2,2**	**76**	**32**	**10**	**7**	**0**	**0**	**0**	**0**	**18**	**7**	**21**	**8**
Dubrovnik	299	141	2,1	76	32	10	7					18	7	21	8
Metković*	14	2	7,0												
Međimurska	**294**	**113**	**2,6**	**85**	**24**	**8**	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**18**	**10**	**25**	**8**
Čakovec	294	113	2,6	85	24	8	3					18	10	25	8

* Stacionari i rodilišta - *Infirmaries and outpatient maternities*

Tablica - *Table* **3/II.** **BROJ POSTELJA I BROJ DOKTORA MEDICINE U OPĆIM BOLNICAMA, STACIONARIMA I IZVANBOLNIČKIM RODILIŠTIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Beds and medical doctors in general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities by specialty and county, Croatia 2018*

ŽUPANIJA	S P E C I J A L N O S T I															
	Pedijatrija		Opća kirurgija		Dječja kirurgija		Neuro-kirurgija		Maksilofacijalna kirurgija		Urologija		Ortopedija i traumatologija		ORL	
	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.
COUNTY	*S P E C I A L T Y*															
	Pediatrics		*General surgery*		*Pediatric surgery*		*Neurosurgery*		*Maxillofacial surgey*		*Urology*		*Orthopedics and traumatology*		*ORL*	
	Beds	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*
HRVATSKA - *Croatia*	**405**	**206**	**1.110**	**402**	**21**	**7**	**28**	**7**	**3**	**2**	**119**	**45**	**222**	**77**	**167**	**101**
Krapinsko-zagorska	**20**	**6**	**65**	**16**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Zabok	20	6	65	16												
Sisačko-moslavačka	**24**	**10**	**47**	**28**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**11**	**4**	**29**	**0**	**10**	**7**
Sisak	24	10	47	28							11	4	29		10	7
Karlovačka	**26**	**12**	**97**	**32**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**12**	**4**	**8**	**1**	**15**	**9**
Karlovac	16	10	72	24							12	4	8		15	7
Ogulin	10	2	25	8										1		2
Varaždinska	**24**	**8**	**49**	**17**	**15**	**4**	**15**	**4**	**0**	**0**	**12**	**6**	**30**	**13**	**14**	**10**
Varaždin	24	8	49	17	15	4	15	4			12	6	30	13	14	10
Koprivničko-križevačka	**26**	**5**	**87**	**23**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**22**	**5**	**12**	**3**
Koprivnica	26	5	87	23									22	5	12	3
Bjelovarsko-bilogorska	**16**	**7**	**50**	**16**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**12**	**5**	**12**	**9**	**9**	**5**
Bjelovar	16	7	50	16							12	5	12	9	9	5
Primorsko-goranska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mali Lošinj*																
Ličko-senjska	**8**	**3**	**25**	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gospić	8	3	25	3												
Otočac*																
Senj*																
Virovitičko-podravska	**15**	**6**	**36**	**12**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**8**	**0**	**26**	**0**	**0**	**1**
Virovitica	15	6	36	12							8		26			1
Požeško-slavonska	**21**	**13**	**87**	**20**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**7**	**1**	**7**	**2**	**8**	**5**
Požega	13	9	45	14							7	1	7	2	8	5
Pakrac	8	4	42	6												
Brodsko-posavska	**45**	**24**	**111**	**54**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**34**	**13**	**19**	**13**
Slavonski Brod	30	18	76	36									34	13	19	13
Nova Gradiška	15	6	35	18												
Zadarska	**29**	**25**	**73**	**27**	**6**	**3**	**13**	**3**	**3**	**2**	**11**	**5**	**0**	**0**	**16**	**8**
Zadar	29	25	73	27	6	3	13	3	3	2	11	5			16	8
Osječko-baranjska	**15**	**3**	**32**	**10**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**8**	**5**	**0**	**1**	**0**	**0**
Našice	15	3	32	10							8	5		1		
Šibensko-kninska	**25**	**19**	**57**	**32**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**12**	**6**	**9**	**8**	**11**	**10**
Šibenik	17	12	42	24							12	6	9	8	11	10
Knin	8	7	15	8												
Vukovarsko-srijemska	**36**	**21**	**80**	**39**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**8**	**5**	**24**	**13**	**12**	**6**
Vinkovci	18	11	57	14							8	5	19	13	12	6
Vukovar	18	10	23	25									5			
Splitsko-dalmatinska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Supetar*																
Makarska*																
Sinj*																
Istarska	**26**	**16**	**109**	**39**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**10**	**0**	**0**	**0**	**19**	**10**
Pula	26	16	109	39							10				19	10
Labin*																
Pazin*																
Umag*																
Dubrovačko-neretvanska	**21**	**15**	**38**	**15**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**8**	**4**	**21**	**12**	**11**	**9**
Dubrovnik	21	15	38	15							8	4	21	12	11	9
Metković*																
Međimurska	**28**	**13**	**67**	**19**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**11**	**5**
Čakovec	28	13	67	19											11	5

* Stacionari i rodilišta - *Infirmaries and outpatient maternities*

Tablica - *Table* **3/III. BROJ POSTELJA I BROJ DOKTORA MEDICINE U OPĆIM BOLNICAMA, STACIONARIMA I IZVANBOLNIČKIM RODILIŠTIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Beds and medical doctors in general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities by specialty and county, Croatia 2018*

ŽUPANIJA / *COUNTY*	S P E C I J A L N O S T I / S P E C I A L T Y															
	Oftalmologija i optometrija / *Ophthalmology*		Ginekologija i opstetricija / *Gynecology/ obstetrics*		Anesteziologija i reanimatologija / *Resuscitation and anesthesia*		Rodilište / *Maternity ward*		Stacionar / *Maternity infirmaries*		Dugotrajno liječenje / *Long-term treatment*		Palijativna skrb / *Palliative care*		Kronične plućne bol. / *Chronic lung diseases*	
	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*
HRVATSKA - *Croatia*	**105**	**96**	**721**	**218**	**123**	**260**	**14**	**2**	**142**	**10**	**336**	**11**	**194**	**9**	**191**	**6**
Krapinsko-zagorska	**0**	**0**	**34**	**9**	**19**	**9**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**0**	**0**	**0**
Zabok			34	9	19	9							2			
Sisačko-moslavačka	**9**	**8**	**36**	**14**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**25**	**1**	**8**	**1**	**0**	**0**
Sisak	9	8	36	14							25	1	8	1		
Karlovačka	**9**	**10**	**51**	**21**	**9**	**22**	**0**	**0**	**0**	**0**	**15**	**1**	**10**	**0**	**0**	**0**
Karlovac	9	8	41	17	9	15							5			
Ogulin		2	10	4	0	7					15	1	5			
Varaždinska	**10**	**10**	**60**	**19**	**7**	**21**	**0**	**0**	**0**	**0**	**202**	**7**	**89**	**5**	**191**	**6**
Varaždin	10	10	60	19	7	21					202	7	89	5	191	6
Koprivničko-križevačka	**6**	**4**	**50**	**8**	**12**	**11**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Koprivnica	6	4	50	8	12	11										
Bjelovarsko-bilogorska	**6**	**6**	**31**	**12**	**8**	**11**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bjelovar	6	6	31	12	8	11										
Primorsko-goranska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**10**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mali Lošinj*									10	1						
Ličko-senjska	**0**	**0**	**14**	**3**	**0**	**3**	**0**	**0**	**18**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gospić			14	3	0	3										
Otočac*									8	1						
Senj*									10	1						
Virovitičko-podravska	**3**	**5**	**27**	**7**	**9**	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**5**	**0**	**0**	**0**
Virovitica	3	5	27	7	9	5							5			
Požeško-slavonska	**5**	**4**	**42**	**10**	**6**	**15**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Požega	5	4	22	5	6	10										
Pakrac			20	5		5										
Brodsko-posavska	**11**	**10**	**71**	**20**	**9**	**27**	**0**	**0**	**0**	**0**	**13**	**0**	**10**	**1**	**0**	**0**
Slavonski Brod	11	10	56	17	9	20										
Nova gradiška			15	3		7					13		10	1		
Zadarska	**9**	**7**	**56**	**15**	**12**	**24**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**10**	**0**	**0**	**0**
Zadar	9	7	56	15	12	24							10			
Osječko-baranjska	**0**	**0**	**17**	**7**	**5**	**9**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**10**	**1**	**0**	**0**
Našice			17	7	5	9							10	1		
Šibensko-kninska	**8**	**6**	**31**	**18**	**9**	**30**	**0**	**0**	**0**	**0**	**81**	**2**	**20**	**0**	**0**	**0**
Šibenik	8	6	23	12	7	21										
Knin			8	6	2	9					81	2	20			
Vukovarsko-srijemska	**5**	**6**	**65**	**18**	**6**	**23**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vinkovci	5	6	33	10		14										
Vukovar			32	8	6	9										
Splitsko-dalmatinska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**34**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Supetar*									10	1						
Makarska*									12	1						
Sinj*									12	2						
Istarska	**11**	**8**	**64**	**16**	**0**	**21**	**0**	**0**	**80**	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Pula	11	8	64	16		21										
Labin*									25	1						
Pazin*									28	1						
Umag*									27	1						
Dubrovačko-neretvanska	**6**	**6**	**35**	**11**	**6**	**14**	**14**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**28**	**1**	**0**	**0**
Dubrovnik	6	6	35	11	6	14							28	1		
Metković*							14	2								
Međimurska	**7**	**6**	**37**	**10**	**6**	**15**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**0**	**0**	**0**
Čakovec	7	6	37	10	6	15							2			

* Stacionari i rodilišta - I*nfirmaries and outpatient maternities*

Tablica - *Table* **4/I.** **BROJ POSTELJA I BROJ DOKTORA MEDICINE U KLINIKAMA, KLINIČKIM BOLNICAMA I KLINIČKIM BOLNIČKIM CENTRIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Beds and medical doctors in clinics, teaching hospitals (TH) and university hospital centers (UHC) by specialty and county, Croatia 2018*

ŽUPANIJA	UKUPNO			Interna medicina		Infekto-logija		Onkolog. i radioterap.		Dermato-logija i venerol.		Fizikalna med. i rehab.		Neuro-logija		Psihi-jatrija		Pedi-jatrija		Opća kirurgija		Dječja kirurgija	
	post.	dr.	P/dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.
	S P E C I A L N O S T I																						
County	*Total*			*Internal medicine*		*Infective*		*Oncology& radiotherapy*		*Dermat.& venerol.*		*Physical med.and rehab.*		*Neurology*		*Psychiatry*		*Pediatrics*		*General surgery*		*Pediatric surgery*	
	Beds	*MD*	*Ratio*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*
HRVATSKA - *Croatia*	**9.110**	**3.951**	**2,3**	**1.968**	**886**	**305**	**95**	**355**	**170**	**113**	**73**	**227**	**70**	**421**	**196**	**501**	**234**	**635**	**278**	**1.374**	**479**	**178**	**51**
Grad Zagreb - *City*	**5.464**	**2.395**	**2,3**	**1.113**	**526**	**214**	**62**	**232**	**116**	**64**	**37**	**76**	**31**	**242**	**116**	**274**	**152**	**344**	**164**	**788**	**310**	**118**	**30**
KBC Zagreb	1.795	843	2,1	448	206			59	39	36	20	48	18	85	46	64	43	188	72	198	97	30	
KBC Sestre milosrdnice	1.149	570	2,0	202	96			173	77	28	17	28	13	67	27	43	23	58	42	240	77		
KB Dubrava	630	340	1,9	214	110									49	26	32	15			169	72		
KB Merkur	336	171	2,0	109	59															80	30		
Kl. za infektivne bolesti	214	62	3,5			214	62																
KB Sveti Duh	484	228	2,1	140	55									41	17					101	34		
Klinika Vrapče	650	73	8,9													135	71						
Klinika za dječje bolesti	206	108	1,9															98	50			88	30
Krapinsko-zagorska županija – *county*	**89**	**28**	**3,2**	**53**	**13**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**22**	**8**	**0**	**0**
Klinika Magdalena	89	28	3,2	53	13															22	7		
Primorsko-goranska županija - *county*	**1170**	**433**	**2,7**	**256**	**71**	**19**	**7**	**37**	**18**	**20**	**9**	**39**	**12**	**49**	**21**	**81**	**23**	**71**	**33**	**190**	**54**	**18**	**10**
KBC Rijeka	1.069	407	2,6	256	71	19	7	37	18	20	9	39	12	49	21	81	23	71	33	190	54	18	10
Klinika za ortopediju Lovran	101	26	3,9																				
Osječko-baranjska županija - *county*	**981**	**463**	**2,1**	**203**	**101**	**34**	**12**	**42**	**14**	**13**	**14**	**70**	**11**	**58**	**29**	**64**	**27**	**93**	**41**	**144**	**40**	**12**	**0**
KBC Osijek	981	463	2,1	203	101	34	12	42	14	13	14	70	11	58	29	64	27	93	41	144	40	12	
Splitsko-dalmatinska županija - *county*	**1.406**	**632**	**2,2**	**343**	**175**	**38**	**14**	**44**	**22**	**16**	**13**	**42**	**16**	**72**	**30**	**82**	**32**	**127**	**40**	**230**	**67**	**30**	**11**
KBC Split	1.406	632	2,2	343	175	38	14	44	22	16	13	42	16	72	30	82	32	127	40	230	67	30	11

Tablica - *Table* **4/II. BROJ POSTELJA I BROJ DOKTORA MEDICINE U KLINIKAMA, KLINIČKIM BOLNICAMA I KLINIČKIM BOLNIČKIM CENTRIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Beds and medical doctors in clinics, teaching hospitals (TH) and university hospital centers (UHC) by specialty and county, Croatia 2018*

	S P E C I J A L N O S T I																			
	Neuro-kirurgija		**Maksilo-facijalna kirurgija**		**Urologija**		**Ortopedija i traumatologija**		**ORL**		**Oftalmo-logija i optometrija**		**Ginekologija i opstetr.**		**Anestezio-logija reanimatolog.**		**Kronične duševne bolesti**		**Palijativna skrb**	
	post.	**dr.**	**post.**	**dr.**	**post.**	**dr.**	**post.**	**dr.**	**post.**	**dr.**	**post.**	**dr.**	**post.**	**dr.**	**post.**	**dr.**	**post.**	**dr.**	**post.**	**dr.**
	S P E C I A L T Y																			
	Neuro-surgery		*Maxillary surgery*		*Urology*		*Orthoped.& traumatology*		*ORL*		*Ophtalmo-logy*		*Gynecology and obstetrics*		*Anesthesiology &resuscitation*		*Chronic mental diseases*		*Palliative care*	
	Beds	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*
HRVATSKA-*Croatia*	**199**	**75**	**104**	**36**	**227**	**102**	**312**	**105**	**272**	**133**	**217**	**151**	**920**	**246**	**267**	**569**	**500**	**2**	**15**	**0**
Grad Zagreb - *City*	**105**	**47**	**60**	**11**	**143**	**60**	**136**	**45**	**173**	**78**	**132**	**88**	**549**	**142**	**186**	**378**	**500**	**2**	**15**	**0**
KBC Zagreb	48	18			37	16	85	24	54	26	66	30	266	54	83	134				
KBC Sestre milosrdnice	33	16			32	17			61	23	42	24	104	27	38	91				
KB Dubrava	24	13	60	11	24	10	24	3	10	9		9			24	62				
KB Merkur					19	7			23	9			74	31	31	35				
Kl. za infektivne bolesti																				
KB Sveti Duh					31	10	17	8	25	11	24	25	105	30		38				
Klinika Vrapče																	500	2	15	
Klinika za dječje bolesti							10	10							10	18				
Krapinsko-zagorska županija – *county*	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**14**	**7**	**0**	**0**	**0**	**0**
Klinika Magdalena															14	7				
Primorsko-goranska županija – *county*	**30**	**10**	**18**	**6**	**27**	**13**	**111**	**26**	**32**	**17**	**26**	**18**	**120**	**28**	**26**	**57**	**0**	**0**	**0**	**0**
KBC Rijeka	30	10	18	6	27	13	10		32	17	26	18	120	28	26	57				
Klinika za ortopediju Lovran							101	26												
Osječko-baranjska županija – *county*	**22**	**8**	**15**	**9**	**27**	**14**	**28**	**24**	**26**	**16**	**22**	**18**	**90**	**27**	**18**	**58**	**0**	**0**	**0**	**0**
KBC Osijek	22	8	15	9	27	14	28	24	26	16	22	18	90	27	18	58				
Splitsko-dalmatinska županija – *county*	**42**	**10**	**11**	**10**	**30**	**15**	**37**	**10**	**41**	**22**	**37**	**27**	**161**	**49**	**23**	**69**	**0**	**0**	**0**	**0**
KBC Split	42	10	11	10	30	15	37	10	41	22	37	27	161	49	23	69				

Tablica - *Table* **5/I.** **BROJ POSTELJA I BROJ DOKTORA MEDICINE U SPECIJALNIM BOLNICAMA, LJEČILIŠTIMA I HOSPICIJIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI -** *Beds and medical doctors in special hospitals (SB), health resorts and hospices by specialty and county, Croatia 2018*

ŽUPANIJA / *County*	S P E C I J A L N O S T I / *S P E C I A L T Y*																		
	UKUPNO / *Total*			Dugotrajno liječenje / *Long-term treatment*		Kronične duševne bolesti / *Chronic mental illness*		Fiz. med. i rehabilitacija u SB / *Physical medicine &rehabilitation in spec. hosp. and treatment centers*		Kronične dječje bolesti / *Chronic child diseases*		Kronične plućne bolesti / *Chronic lung diseases*		Interna medicina / *Medicine*		Neuro-logija / *Neurology*		Psihi-jatrija / *Psychiatry*	
	post. / *Beds*	dr. / *MD*	P/dr. / *Ratio*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*	post. / *Beds*	dr. / *MD*
HRVATSKA - *Croatia*	**7.628**	**515**	**14,8**	**193**	**19**	**2.263**	**116**	**4.382**	**170**	**150**	**8**	**100**	**27**	**42**	**36**	**10**	**4**	**155**	**20**
Grad Zagreb - *City*	**836**	**119**	**7,0**	**0**	**0**	**486**	**21**	**0**	**0**	**40**	**2**	**100**	**27**	**0**	**0**	**0**	**0**	**87**	**12**
SB "Srebrnjak"	75	39	1,9																
PB "Kukuljevićeva"	37	3	12,3															37	3
SB "Goljak"	60	4	15,0							40	2								
SB "Rockefellerova"	100	27	3,7									100	27						
PB "Sv. Ivan"	551	34	16,2			486	21											50	9
SB Podobnik	13	12	1,1																
Zagrebačka	**245**	**15**	**16,3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**74**	**5**	**110**	**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dječja bolnica za kronične bolesti Gornja Bistra	110	6	18,3							110	6								
SB "Naftalan" Ivanić Grad	135	9	15,0					74	5										
Krapinsko-zagorska	**864**	**83**	**10,4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**792**	**49**	**0**	**0**	**0**	**0**	**20**	**7**	**10**	**4**	**0**	**0**
SB Krapinske Toplice	576	47	12,3					540	35					20	7	10	4		
SB Stubičke Toplice	252	14	18,0					252	14										
SB "Akromion" Krapinske Toplice	17	11	1,5																
SB "Sv. Katarina"	19	11	1,7																
Sisačko-moslavačka	**778**	**64**	**12,2**	**0**	**0**	**572**	**52**	**154**	**8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**44**	**3**
Lječilište Topusko	154	8	19,3					154	8										
NPB Popovača	624	56	11,1			572	52											44	3
Karlovačka	**165**	**15**	**11,0**	**155**	**11**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Duga Resa	165	15	11,0	155	11														
Varaždinska	**889**	**32**	**27,8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**889**	**32**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Varaždinske Toplice	889	32	27,8					889	32										
Bjelovarsko-bilogorska	**302**	**9**	**33,6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**302**	**9**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Daruvarske Toplice	302	9	33,6					302	9										
Primorsko-goranska	**1.495**	**104**	**14,4**	**0**	**0**	**632**	**28**	**800**	**32**	**0**	**0**	**0**	**0**	**22**	**29**	**0**	**0**	**10**	**3**
SB Crikvenica	280	22	12,7					280	22										
SB Opatija	228	35	6,5					206	6					22	29				
PB Rab	480	25	19,2			467	19											10	3
PB Lopača	165	9	18,3			165	9												
Lječilište Veli Lošinj	314	4	78,5					314	4										
SB "Dr Nemec"	14	9	1,6																
Hospicij "M.K.Kozulić"	14																		
Požeško-slavonska	**260**	**10**	**26,0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**260**	**10**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Lipik	260	10	26,0					260	10										
Brodsko-posavska	**140**	**5**	**28,0**	**15**	**1**	**110**	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
PB "Sv. Rafael"	140	5	28,0	15	1	110	3												
Zadarska	**603**	**39**	**15,5**	**23**	**7**	**463**	**12**	**60**	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**14**	**2**
SB Biograd	120	24	5,0	23	7			60	5										
PB Ugljan	483	15	32,2			463	12											14	2
Osječko-baranjska	**116**	**2**	**58,0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**116**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Lječilište Bizovačke Toplice	116	2	58,0					116	2										
Splitsko-dalmatinska	**465**	**6**	**77,5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**465**	**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB "Biokovka" Makarska	465	6	77,5					465	6										
Istarska	**220**	**4**	**55,0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**220**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bolnica za ortoped. i reh., Rovinj	220	4	55,0					220	4										
Dubrovačko-neretvanska	**250**	**8**	**31,3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**250**	**8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB "Kalos" Vela luka	250	8	31,3					250	8										

Tablica - *Table* **5/II. BROJ POSTELJA I BROJ DOKTORA MEDICINE U SPECIJALNIM BOLNICAMA, LJEČILIŠTIMA I HOSPICIJIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI -** *Beds and medical doctors in special hospitals (SB), health resorts and hospices by specialty and county, Croatia 2018*

ŽUPANIJA	S P E C I J A L N O S T I																	
	Ortopedija i traumato-logija		Dermatologija i venerologija		Anesteziologija reanimatologija		Opća kirurgija		Ginekologija i opstetricija		Pedijatrija		Palijativna skrb		Dječja kirurgija		ORL	
	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.	post.	dr.
	S P E C I A L T Y																	
County	*Orthoped. and traumatology*		*Dermatology and venerology*		*Anesthesiology and resuscitation*		*General surgery*		*Gynecology and obstetrics*		*Pediatrics*		*Palliative care*		*Pediatric surgery*		*ORL*	
	Beds	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*	*Beds*	*MD*
HRVATSKA - *Croatia*	**83**	**33**	**61**	**4**	**18**	**11**	**4**	**3**	**13**	**12**	**77**	**34**	**71**	**14**	**2**	**1**	**4**	**3**
Grad Zagreb - *City*	**0**	**0**	**0**	**0**	**12**	**3**	**0**	**0**	**13**	**12**	**77**	**34**	**15**	**4**	**2**	**1**	**4**	**3**
SB "Srebrnjak"					12	3					57	32			2	1	4	3
PB "Kukuljevićeva"																		
SB "Goljak"											20	2						
SB "Rockefellerova"																		
PB "Sv. Ivan"													15	4				
SB Podobnik									13	12								
Zagrebačka	**0**	**0**	**61**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dječja bolnica za kronične bolesti Gornja Bistra																		
SB "Naftalan" Ivanić Grad			61	4														
Krapinsko-zagorska	**32**	**17**	**0**	**0**	**6**	**3**	**4**	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Krapinske Toplice					6	1												
SB Stubičke Toplice																		
SB "Akromion" Krapinske Toplice	17	11																
SB "Sv. Katarina"	15	6				2	4	3										
Sisačko-moslavačka	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**8**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**
Lječilište Topusko																		
NPB Popovača													8	1				
Karlovačka	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**10**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Duga Resa													10	4				
Varaždinska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Varaždinske Toplice																		
Bjelovarsko-bilogorska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Daruvarske Toplice																		
Primorsko-goranska	**14**	**9**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**17**	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Crikvenica																		
SB Opatija																		
PB Rab													3	3				
PB Lopača																		
Lječilište Veli Lošinj																		
SB "Dr Nemec"	14	9																
Hospicij "M.K.Kozulić"													14					
Požeško-slavonska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Lipik																		
Brodsko-posavska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**15**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**
PB "Sv. Rafael"													15	1				
Zadarska	**37**	**7**	**0**	**0**	**0**	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**6**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB Biograd	37	7				5												
PB Ugljan													6	1				
Osječko-baranjska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Lječilište Bizovačke Toplice																		
Splitsko-dalmatinska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB "Biokovka" Makarska																		
Istarska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bolnica za ortoped. i reh., Rovinj																		
Dubrovačko-neretvanska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB "Kalos" Vela luka																		

Tablica - *Table* **6.** **ISPISANI BOLESNICI I BROJ DANA BOLNIČKOG LIJEČENJA U OPĆIM BOLNICAMA, STACIONARIMA I IZVANBOLNIČKIM RODILIŠTIMA U HRVATSKOJ TIJEKOM 2017. I 2018. GODINE -** *Discharged patients and bed days for general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities, Croatia 2017 and 2018*

Županija	**ISPISANI BOLESNICI**		**DANI BOLNIČKOG LIJEČENJA**	
County	*DISCHARGED PATIENTS*		*BED DAYS*	
	2017.	**2018.**	**2017.**	**2018.**
HRVATSKA - Croatia	**255.195**	**254.793**	**1.693.078**	**1.648.746**
Krapinsko-zagorska županija – *county*	**11.879**	**11.731**	**68.489**	**67.377**
Zabok	11.879	11.731	68.489	67.377
Sisačko-moslavačka županija – *county*	**11.610**	**11.224**	**84.595**	**78.051**
Sisak	11.610	11.224	84.595	78.051
Karlovačka županija – *county*	**18.140**	**17.365**	**117.008**	**114.137**
Karlovac	14.067	13.435	91.543	88.545
Ogulin	4.073	3.930	25.465	25.592
Varaždinska županija – *county*	**28.640**	**28.321**	**262.056**	**248.508**
Varaždin	28.640	28.321	262.056	248.508
Koprivničko-križevačka županija – *county*	**13.957**	**13.804**	**89.282**	**85.423**
Koprivnica	13.957	13.804	89.282	85.423
Bjelovarsko-bilogorska županija – *county*	**11.993**	**11.832**	**71.352**	**68.850**
Bjelovar	11.993	11.832	71.352	68.850
Primorsko-goranska županija – *county*	**308**	**254**	**1.582**	**1.316**
Mali Lošinj *	308	254	1.582	1.316
Ličko-senjska županija – *county*	**4.742**	**4.540**	**24.465**	**24.331**
Gospić	4.034	3.890	18.305	17.962
Otočac *	421	332	3.327	2.989
Senj *	287	318	2.833	3.380
Virovitičko-podravska županija – *county*	**10.403**	**10.342**	**62.765**	**62.591**
Virovitica	10.403	10.342	62.765	62.591
Požeško-slavonska županija – *county*	**12.519**	**13.211**	**77.613**	**77.656**
Požega	12.519	8.941	77.613	54.245
Pakrac**/***		4.270		23.411
Brodsko-posavska županija – *county*	**21.178**	**23.785**	**147.604**	**156.633**
Slavonski Brod	21.178	18.134	147.604	112.742
Nova Gradiška**/***		5.651		43.891
Zadarska županija – *county*	**20.440**	**20.321**	**112.579**	**110.532**
Zadar	20.440	20.321	112.579	110.532
Osječko-baranjska županija – *county*	**6.507**	**6.302**	**34.384**	**33.219**
Našice	6.507	6.302	34.384	33.219
Šibensko-kninska županija – *county*	**14.388**	**14.085**	**111.456**	**103.656**
Šibenik	11.034	10.773	68.818	65.667
Knin	3.354	3.312	42.638	37.989
Vukovarsko-srijemska županija – *county*	**20.526**	**19.990**	**119.549**	**114.790**
Vinkovci	14.345	13.721	84.605	80.219
Vukovar	6.181	6.269	34.944	34.571
Splitsko-dalmatinska županija – *county*	**550**	**520**	**7.355**	**6.946**
Supetar *	277	260	1.872	1.832
Makarska *	120	112	2.675	2.719
Sinj *	153	148	2.808	2.395
Istarska županija – *county*	**18.932**	**19.082**	**134.169**	**134.457**
Pula	17.955	18.068	112.832	112.803
Labin *	306	295	7.424	6.881
Pazin *	307	331	6.733	7.221
Umag*	364	388	7.180	7.552
Dubrovačko-neretvanska županija – *county*	**13.503**	**12.408**	**78.928**	**71.839**
Dubrovnik	13.357	12.237	78.378	71.272
Metković *	146	171	550	567
Međimurska županija – *county*	**14.980**	**15.676**	**87.847**	**88.434**
Čakovec	14.980	15.676	87.847	88.434

* Stacionari i rodilišta - *Infirmaries and outpatient maternities*
** Ustanove pripojene drugoj ustanovi - *Merged with other facilities*
*** Samostalne ustanove – *Independent institutions*

Tablica - *Table* **7.** **ISPISANI BOLESNICI I BROJ DANA BOLNIČKOG LIJEČENJA U KLINIKAMA, KLINIČKIM BOLNICAMA I KLINIČKIM BOLNIČKIM CENTRIMA U HRVATSKOJ TIJEKOM 2017. I 2018. GODINE** - *Discharged patients and bed days for clinics, teaching hospitals (KB) and university hospital centers (KBC), Croatia 2017 and 2018*

Županija	**ISPISANI BOLESNICI**		**DANI BOLNIČKOG LIJEČENJA**	
County	*DISCHARGED PATIENTS*		*BED DAYS*	
	2017.	**2018.**	**2017.**	**2018.**
HRVATSKA - *Croatia*	**402.756**	**392.018**	**2.647.733**	**2.539.796**
Grad Zagreb - *City*	**248.963**	**240.613**	**1.651.109**	**1.581.715**
KBC Zagreb	89.903	83.569	511.315	488.524
KBC Sestre milosrdnice	56.110	57.264	364.724	356.671
KB Dubrava	27.551	27.529	183.656	177.411
KB Merkur	20.888	18.791	93.592	89.732
KB Sveti Duh	21.562	21.521	142.988	141.531
Kl. za infektivne bolesti	5.627	5.498	57.462	55.439
Klinika Vrapče	14.898	13.985	243.270	218.723
Klinika za dječje bolesti	12.424	12.456	54.102	53.684
Krapinsko-zagorska županija - *county*	**5.959**	**5.692**	**20.909**	**20.112**
Klinika Magdalena	5.959	5.692	20.909	20.112
Primorsko-goranska županija - *county*	**51.349**	**50.532**	**291.329**	**278.596**
KBC Rijeka	47.583	46.353	265.470	255.460
Klinika za ortopediju Lovran	3.766	4.179	25.859	23.136
Osječko-baranjska županija - *county*	**44.627**	**44.217**	**299.823**	**290.790**
KBC Osijek	44.627	44.217	299.823	290.790
Splitsko-dalmatinska županija - *county*	**51.858**	**50.964**	**384.563**	**368.583**
KBC Split	51.858	50.964	384.563	368.583

Tablica - *Table* **8.** **ISPISANI BOLESNICI I BROJ DANA BOLNIČKOG LIJEČENJA U SPECIJALNIM BOLNICAMA, LJEČILIŠTIMA I HOSPICIJIMA U HRVATSKOJ TIJEKOM 2017. I 2018. GODINE -** *Discharged patients and bed days for special hospitals (SB), health resorts and hospices, Croatia 2017 and 2018*

Županija	**ISPISANI BOLESNICI**		**DANI BOLNIČKOG LIJEČENJA**	
County	*DISCHARGED PATIENTS*		*BED DAYS*	
	2017.	**2018.**	**2017.**	**2018.**
HRVATSKA - *Croatia*	**67.389**	**72.091**	**1.715.633**	**1.742.719**
Grad Zagreb - *City*	**12.816**	**14.048**	**224.562**	**215.449**
SB " Srebrnjak"	2.756	3.089	7.324	7.939
PB " Kukuljevićeva"	588	659	8.531	9.142
SB " Goljak"	2.512	2.642	16.315	16.199
SB " Rockefellerova"	773	1.597	17.416	18.102
PB " Sveti Ivan"	5.735	5.577	172.716	161.647
SB Podobnik	452	484	2.260	2.420
Zagrebačka	**2.188**	**2.259**	**56.688**	**56.051**
Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra	79	78	21.459	21.318
SB "Naftalan" Ivanić Grad	2.109	2.181	35.229	34.733
Krapinsko-zagorska	**13.047**	**13.741**	**228.461**	**237.799**
SB Krapinske toplice	7.485	7.857	154.750	162.425
SB Stubičke toplice	3.987	4.171	69.459	71.016
SB "Akromion"	995	1162	2.793	3.126
SB "Sveta Katarina"	580	551	1.459	1.232
Sisačko-moslavačka	**4.038**	**4.683**	**208.427**	**244.678**
Lječilište Topusko	1.322	1.457	23.900	25.623
NPB Popovača	2.716	3.226	184.527	219.055
Karlovačka	**2.097**	**2.063**	**48.760**	**48.024**
SB Duga Resa	2.097	2.063	48.760	48.024
Varaždinska	**7.806**	**8.232**	**206.834**	**213.040**
SB Varaždinske toplice	7.806	8.232	206.834	213.040
Bjelovarsko-bilogorska	**3.477**	**3.627**	**57.125**	**42.763**
SB Daruvarske toplice	3.477	3.627	57.125	42.763
Primorsko-goranska	**7.006**	**6.520**	**286.725**	**289.943**
SB Crikvenica	1.486	1.399	28.497	27.929
SB Opatija	2.738	2.644	38.595	40.517
PB Rab	1.407	1.535	121.444	121.785
PB Lopača	244	191	87.284	89.116
Lječilište Veli Lošinj	300	314	5.625	5.759
Hospicij " M.K.Kozulić"	39	21	4.022	4.058
SB "Dr Nemec"	792	416	1.258	779
Požeško-slavonska	**2.178**	**2.273**	**41.087**	**43.068**
SB Lipik	2.178	2.273	41.087	43.068
Brodsko-posavska	**1.158**	**2.364**	**48.053**	**48.322**
PB "Sveti Rafael"	1.158	2.364	48.053	48.322
Zadarska	**3.921**	**4.919**	**169.109**	**166.932**
SB Biograd	2.733	3.767	39.231	36.375
PB Ugljan	1.188	1.152	129.878	130.557
Osječko-baranjska	**1.232**	**1.279**	**22.857**	**24.038**
Lječilište Bizovačke toplice	1.232	1.279	22.857	24.038
Splitsko-dalmatinska	**1.492**	**1.478**	**27.377**	**26.766**
SB "Biokovka" Makarska	1.492	1.478	27.377	26.766
Istarska	**2.671**	**2.445**	**46.205**	**43.176**
SB Rovinj	2.671	2.445	46.205	43.176
Dubrovačko-neretvanska	**2.262**	**2.160**	**43.363**	**42.670**
SB "Kalos" Vela Luka	2.262	2.160	43.363	42.670

Tablica - *Table* **9.** **GODIŠNJA ZAUZETOST POSTELJA, POSTOTAK ISKORIŠTENOSTI POSTELJA I PROSJEČNA DUŽINA LIJEČENJA U OPĆIM BOLNICAMA, STACIONARIMA I IZVANBOLNIČKIM RODILIŠTIMA PO SPECIJALNOSTIMA U HRVATSKOJ U 2018.**
- *Annual bed occupancy, bed utilization and the average length of hospital treatment in general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities by specialty, Croatia 2018*

Specijalnosti		**Broj postelja**	**Ispisani bolesnici**	**Dani boln. liječenja**	**Godišnja zauzetost postelja**	**% iskorištenosti postelja**	**Prosječna dužina liječenja**
Specialty		*Beds*	*Discharged patients*	*Bed days*	*Annual bed occupancy*	*Bed utilization (%)*	*Average length of hospital care*
Ukupno – *Total*		**6.392**	**254.793**	**1.648.746**	**258**	**70,67**	**6,47**
Interna medicina	*- Internal medicine*	1.613	63.306	485.371	301	82,44	7,67
Infektologija	*- Infectology*	154	6.419	46.172	300	82,14	7,19
Fizikalna medicina i rehabilitacija	*- Physical medicine*	15	162	3.240	216	59,18	20,00
Neurologija	*- Neurology*	354	12.906	93.990	266	72,74	7,28
Psihijatrija	*- Psychiatry*	355	10.454	99.956	282	77,14	9,56
Pedijatrija	*- Pediatrics*	405	23.562	99.258	245	67,15	4,21
Opća kirurgija	*- General surgery*	1.110	50.651	287.889	259	71,06	5,68
Dječja kirurgija	*- Child surgery*	21	1.057	2.901	138	37,85	2,74
Neurokirurgija	*- Neurosurgery*	28	1.169	7.250	259	70,94	6,20
Maksilofacijalna kirurgija	*- Maxillfac. surgery*	3	46	202	67	18,45	4,39
Urologija	*- Urology*	119	6.240	28.562	240	65,76	4,58
Ortopedija i traumatologija	*- Orthopedics and traumatology*	222	9.344	52.141	235	64,35	5,58
Otorinolaringologija	*- ORL*	167	8.015	32.632	195	53,53	4,07
Oftalmologija i optometrija	*- Ophthalmology*	105	6.357	16.025	153	41,81	2,52
Ginekologija i opstetricija	*- Gynecology and obstetrics*	721	36.944	150.119	208	57,04	4,06
Anesteziologija, reanimatologija	*- Anesthesiology and resuscitation*	123	8.102	38.901	316	86,65	4,80
Rodilište	*-Maternity ward*	14	171	567	41	11,10	3,32
Opći stacionar	*-General infirmary*	142	2.438	36.285	256	70,01	14,88
Ukupno akutni	*Total - acute*	**5.671**	**247.343**	**1.481.461**	**261**	**71,57**	**5,99**
Dugotrajno liječenje	*- Long-term treatment*	336	3.204	93.523	278	76,26	29,19
Kronične plućne bolesti	*- Chronic lung diseases*	191	1.644	36.366	190	52,16	22,12
Palijativna skrb	*-Palliative care*	194	2.602	37.396	193	52,81	14,37
Ukupno kronični	*Total – chronic*	**721**	**7.450**	**167.285**	**232**	**63,57**	**22,45**

Tablica - *Table* **10.** **GODIŠNJA ZAUZETOST POSTELJA, POSTOTAK ISKORIŠTENOSTI POSTELJA I PROSJEČNA DUŽINA LIJEČENJA U KLINIČKIM BOLNIČKIM CENTRIMA, KLINIČKIM BOLNICAMA I KLINIKAMA PO SPECIJALNOSTIMA U HRVATSKOJ U 2018.** - *Annual bed occupancy, bed utilization and the average length of treatment in university hospital centers, teaching hospitals and clinics by specialty, Croatia 2018*

Specijalnosti		**Broj postelja**	**Ispisani bolesnici**	**Dani boln. liječenja**	**Godišnja zauzetost postelja**	**% iskorištenosti postelja**	**Prosječna dužina liječenja**
Specialty		*Beds*	*Discharged patients*	*Bed days*	*Annual bed occupancy*	*Bed utilization (%)*	*Average length of hospital care*
Ukupno – *Total*		**9.110**	**392.018**	**2.539.796**	**279**	**76,38**	**6,48**
Interna medicina	- *Internal medicine*	1.968	90.059	616.266	313	85,79	6,84
Infektologija	- *Infectology*	305	8.968	81.337	267	73,06	9,07
Onkologija i radioterapija	- *Onkology and radiology*	355	19.348	91.574	258	70,67	4,73
Dermatologija i venerologija	- *Dermatovenerology*	113	2.812	22.114	196	53,62	7,86
Fizikalna medicina i rehabilitacija	- *Physical med. and rehabilitation*	227	6.515	77.814	343	93,92	11,94
Neurologija	- *Neurology*	421	12.508	122.198	290	79,52	9,77
Psihijatrija	- *Psychiatry*	501	16.494	151.729	303	82,97	9,20
Pedijatrija	- *Pediatrics*	635	29.979	184.054	290	79,41	6,14
Opća kirurgija	- *General surgery*	1.374	53.376	369.723	269	73,72	6,93
Dječja kirurgija	- *Pediatric surgery*	178	9.949	33.202	187	51,10	3,34
Neurokirurgija	- *Neurosurgery*	199	8.243	61.769	310	85,04	7,49
Maksilofacijalna kirurgija	- *Maxillofacial surgery*	104	4.553	23.760	228	62,59	5,22
Urologija	- *Urology*	227	11.642	66.795	294	80,62	5,74
Ortopedija i traumatologija	- *Orthopedics and traumatology*	312	12.113	71.638	230	62,91	5,91
Otorinolaringologija	- *ORL*	272	14.769	65.622	241	66,10	4,44
Oftalmologija i optometrija	- *Ophthalmology*	217	12.780	36.879	170	46,56	2,89
Ginekologija i opstetricija	- *Gynecology and obstetrics*	920	47.375	218.010	237	64,92	4,60
Anesteziologija, reanimatologija	- *Anesthesioloy and resuscitation*	267	24.403	73.384	275	75,30	3,01
Ukupno akutni	*Total - acute*	**8.595**	**385.886**	**2.367.868**	**275**	**75,48**	**6,14**
Kronične duševne bolesti	- *Chronic mental illness*	500	5.880	167.373	335	91,71	28,46
Palijativna skrb	- *Palliative care*	15	252	4.555	304	83,20	18,08
Ukupno kronični	*Total – chronic*	**515**	**6.132**	**171.928**	**334**	**91,46**	**28,04**

Tablica - *Table* **11.** **GODIŠNJA ZAUZETOST POSTELJA, POSTOTAK ISKORIŠTENOSTI POSTELJA I PROSJEČNA DUŽINA LIJEČENJA PO SPECIJALNOSTIMA U SPECIJALNIM BOLNICAMA, LJEČILIŠTIMA I HOSPICIJIMA U HRVATSKOJ U 2018.** - *Annual bed occupancy, bed utilization and the average length of treatment in special hospitals,health resorts and hospices by specialty, Croatia 2018*

Specijalnosti		**Broj postelja**	**Ispisani bolesnici**	**Dani boln. liječenja**	**Godišnja zauzetost postelja**	**% iskorištenosti postelja**	**Prosječna dužina liječenja**
Specialty		*Beds*	*Discharged patients*	*Bed days*	*Annual bed occupancy*	*Bed utilization (%)*	*Average length of hospital care*
Ukupno – *Total*		**7.628**	**72.091**	**1.742.719**	**228**	**62,59**	**24,17**
Interna medicina	*- Internal medicine*	42	1.531	11.465	273	74,79	7,49
Dermatologija i venerologija	*- Dermatology and venerology*	61	1.218	17.782	292	79,87	14,60
Neurologija	*- Neurology*	10	18	182	18	4,99	10,11
Psihijatrija	*- Psychiatry*	155	2.722	110.636	714	195,56	40,65
Pedijatrija	*-Pediatrics*	77	5.125	19.637	255	69,87	3,83
Opća kirurgija	*- General surgery*	4	111	156	39	10,68	1,41
Dječja kirurgija	*-Child surgery*	2	10	9	5	1,23	0,90
Ortopedija i traumatologija	*- Orthopedics and traumatology*	83	4.239	16.242	196	53,61	3,83
ORL	*- Otorinolaringology*	4	43	53	13	3,63	1,23
Ginekologija i opstetricija	*- Gynecology and obstetrics*	13	484	2.420	186	51,00	5,00
Anesteziologija i reanimatologija	*- Anesthesiology and resuscitation*	18	439	1.562	87	23,77	3,56
Ukupno akutni	*Total - acute*	**469**	**15.940**	**180.144**	**384**	**105,23**	**11,30**
Dugotrajno liječenje	*- Long-term treatment*	193	2.762	56.405	292	80,07	20,42
Kronične duševne bolesti	*- Chronic mental illness*	2.263	10.896	646.633	286	78,29	59,35
Fiz. med. i reh.u SB	*- Physical medicine and rehabilitation in spec. hospitals*	4.382	39.651	792.162	181	49,53	19,98
Kronične dječje bolesti	*- Chronic child diseases*	150	255	24.811	165	45,32	97,30
Kronične plućne bolesti	*- Chronic lung diseases*	100	1.597	18.102	181	49,59	11,34
Palijativna skrb	*- Palliative care*	71	990	24.462	345	94,39	24,71
Ukupno kronični	*Total – chronic*	**7.159**	**56.151**	**1.562.575**	**218**	**59,80**	**27,83**

Tablica - *Table* **12.** **BROJ POSTELJA, DANA BOLNIČKOG LIJEČENJA, ISPISANIH BOLESNIKA TE POSTELJA NA 1000 STANOVNIKA I PROSJEČNA DUŽINA LIJEČENJA U SPECIJALNIM BOLNICAMA, LJEČILIŠTIMA I HOSPICIJIMA HRVATSKE U 2018.** - *Beds, bed days, discharged patients, beds per 1,000 population and the average length of treatment in special hospitals, health resorts and hospices, Croatia 2018*

SPECIJALNE BOLNICE I LJEČILIŠTA	**Broj postelja**	**Ispisani bolesnici**	**Dani boln. liječenja i**	**Broj postelja na 1000 stan.**	**Prosječna dužina liječenja**
SPECIAL HOSPITALS AND NATURAL SPAS	*Beds*	*Discharged patients*	*Bed days*	*Beds per 1,000 pop.*	*Average length of treatment*
HRVATSKA - *Croatia*	**7.628**	**72.091**	**1.742.719**	**1,78**	**24,17**
BOLNICE ZA TBC I BOLESTI PLUĆA - *TUBERCULOSIS AND LUNG DISEASE HOSPITALS*					
Specijalna bolnica za plućne bolesti Zagreb	100	1.597	18.102	**0,02**	**11,34**
Ukupno – *Total*	**100**	**1.597**	**18.102**	**0,02**	**11,34**
BOLNICE ZA ORTOPEDIJU I REHABILITACIJU - *ORTHOPEDIC HOSPITALS*					
Specijalna bolnica za ortopediju, Biograd na Moru	120	3.767	36.375	**0,03**	**9,66**
Bolnica za ortopediju i rehabilitaciju "Prim.dr. Martin Horvat" Rovinj	220	2.445	43.176	**0,05**	**17,66**
Ukupno – *Total*	**340**	**6.212**	**79.551**	**0,08**	**12,81**
DJEČJE BOLNICE - *CHILDREN'S HOSPITALS*					
Bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra	110	78	21.318	**0,03**	**273,31**
Dječja bolnica "Srebrnjak" Zagreb	75	3.089	7.939	**0,02**	**2,57**
Specijalna bolnica za zaštitu djece s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama Zagreb	60	2.642	16.199	**0,01**	**6,13**
Ukupno – *Total*	**245**	**5.809**	**45.456**	**0,06**	**7,83**
BOLNICE ZA DUŠEVNE BOLESTI - *PSYCHIATRIC HOSPITALS*					
Psihijatrijska bolnica "Sveti Ivan" Zagreb	551	5.577	161.647	**0,13**	**28,98**
Neuropsihijatrijska bolnica "Dr.Ivan Barbot" Popovača	624	3.226	219.055	**0,15**	**67,90**
Psihijatrijska bolnica Rab	480	1.535	121.785	**0,11**	**79,34**
Psihijatrijska bolnica Ugljan	483	1.152	130.557	**0,11**	**113,33**
Psihijatrijska bolnica Lopača	165	191	89.116	**0,04**	**466,58**
Psihijatrijska bolnica "Sveti Rafael" Strmac	140	2.364	48.322	**0,03**	**20,44**
Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež Zagreb	37	659	9.142	**0,01**	**13,87**
Ukupno – *Total*	**2.480**	**14.704**	**779.624**	**0,58**	**53,02**
BOLNICA ZA GERIJATRIJU - *GERIATRIC HOSPITAL*					
Specijalna bolnica za produženo liječenje Duga Resa	165	2.063	48.024	**0,04**	**23,28**
Ukupno – *Total*	**165**	**2.063**	**48.024**	**0,04**	**23,28**
BOLNICE ZA REUMAT. BOLESTI I REHABILITAC. - *HOSP. FOR RHEUMATIC DISEASES AND REHABILITATION*					
Thalassotherapia - specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Crikvenica	280	1.399	27.929	**0,07**	**19,96**
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju "Daruvarske Toplice"	302	3.627	42.763	**0,07**	**11,79**
"Naftalan", specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Ivanić Grad	135	2.181	34.733	**0,03**	**15,93**
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice	576	7.857	162.425	**0,13**	**20,67**
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Lipik	260	2.273	43.068	**0,06**	**18,95**
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju "Biokovka", Makarska	465	1.478	26.766	**0,11**	**18,11**
Thalassotherapia - specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju bolesti srca, pluća i reumatizma, Opatija	228	2.644	40.517	**0,05**	**15,32**
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Stubičke Toplice	252	4.171	71.016	**0,06**	**17,03**

Tablica - *Table* **12.** **- nastavak** - *continuation*

SPECIJALNE BOLNICE I LJEČILIŠTA	**Broj postelja**	**Ispisani bolesnici**	**Dani boln. liječenja**	**Broj postelja na 1000 stan.**	**Prosječna dužina liječenja**
SPECIAL HOSPITALS AND NATURAL SPAS	*Beds*	*Discharged patients*	*Bed days*	*Beds per 1,000 pop.*	*Average length of treatment*
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice	889	8.232	213.040	**0,21**	**25,88**
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju "Kalos" - Vela Luka	250	2.160	42.670	**0,06**	**19,75**
Lječilište "Bizovačke toplice""	116	1.279	24.038	**0,03**	**18,79**
Lječilište "Topusko"	154	1.457	25.623	**0,04**	**17,59**
Lječilište "Veli Lošinj"	314	314	5.759	**0,07**	**18,34**
Ukupno – *Total*	**4.221**	**39.072**	**760.347**	**0,99**	**19,46**
BOLNICA ZA GINEKOLOGIJU I PORODNIŠTVO					
SB "Podobnik" - Zagreb	13	484	2.420	**0,00**	**5,00**
Ukupno – *Total*	**13**	**484**	**2.420**	**0,00**	**5,00**
SPECIJALNA BOLNICA ZA ORTOPEDIJU I OPĆU KIRURGIJU					
SB "Dr Nemec" - Matulji	14	416	779	**0,00**	**1,87**
Ukupno – *Total*	**14**	**416**	**779**	**0,00**	**1,87**
USTANOVA ZA PALIJATIVNU SKRB					
Hospicij "Marija K. Kozulić" - Rijeka	14	21	4.058	**0,00**	**193,24**
Ukupno – *Total*	**14**	**21**	**4.058**	**0,00**	**193,24**
SPECIJALNA BOLNICA ZA ORTOPEDIJU I TRAUMATOLOGIJU					
SB "Akromion" - Krapinske Toplice	17	1.162	3.126	**0,00**	**2,69**
Ukupno – *Total*	**17**	**1.162**	**3.126**	**0,00**	**2,69**
SPECIJALNA BOLNICA ZA ORTOPEDIJU,KIRURGIJU,NEUROLOGIJU, FIZIKALNU MECINU I REHABILITACIJU					
SB "Sveta Katarina" - Zabok	19	551	1.232	**0,00**	**2,24**
Ukupno – *Total*	**19**	**551**	**1.232**	**0,00**	**2,24**

Stanovništvo: Popis 2011. godine, konačni rezultati (ukupno 4.284.889 stanovnika)

Tablica - *Table* **13/I. BOLNIČKI POBOL I STRUKTURA (%) HOSPITALIZACIJA PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKE 2018. GODINE - UKUPNO -** *Hospital morbidity and structure of discharges (percentage) by age and disease group (ICD 10) in inpatient hospital wards, Croatia 2018 - TOTAL*

			Dobna grupa – *Age group* (godina – *years*)							
SKUPINA BOLESTI-STANJA			**UKUPNO**	**0**	**1-4**	**5-9**	**10-19**	**20-39**	**40-59**	**60 i više**
DISEASE OR CONDITION GROUP			*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 +*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**		**14.128**	**995**	**1.246**	**499**	**641**	**1.062**	**1.895**	**7.790**
	Infectious and parasitic diseases	%	*2,1*	*2,5*	*8,1*	*3,7*	*2,2*	*0,9*	*1,3*	*2,5*
II	**Novotvorine**		**84.200**	**228**	**555**	**443**	**1.499**	**5.852**	**23.320**	**52.303**
	Neoplasms	%	*12,6*	*0,6*	*3,6*	*3,3*	*5,2*	*4,8*	*16,6*	*17,0*
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava -** *Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*		**4.970**	**139**	**314**	**251**	**291**	**286**	**688**	**3.001**
		%	*0,7*	*0,4*	*2,0*	*1,9*	*1,0*	*0,2*	*0,5*	*1,0*
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma**		**15.712**	**352**	**759**	**682**	**1.514**	**1.310**	**3.481**	**7.614**
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	%	*2,4*	*0,9*	*4,9*	*5,1*	*5,2*	*1,1*	*2,5*	*2,5*
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**		**38.482**	**0**	**179**	**255**	**1.845**	**9.114**	**16.660**	**10.429**
	Mental and behavioural disorders	%	*5,8*	*0*	*1,2*	*1,9*	*6,3*	*7,5*	*11,8*	*3,4*
VI	**Bolesti živčanog sustava**		**23.007**	**464**	**731**	**818**	**1.776**	**2.565**	**6.283**	**10.370**
	Disease of the nervous system	%	*3,4*	*1,2*	*4,7*	*6,1*	*6,1*	*2,1*	*4,5*	*3,4*
VII	**Bolesti oka i adneksa**		**17.129**	**42**	**111**	**229**	**297**	**622**	**2.826**	**13.002**
	Diseases of the eye and adnexa	%	*2,6*	*0,1*	*0,7*	*1,7*	*1,0*	*0,5*	*2,0*	*4,2*
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**		**2.919**	**121**	**312**	**254**	**200**	**370**	**829**	**833**
	Diseases of the ear and mastoid process	%	*0,4*	*0,3*	*2,0*	*1,9*	*0,7*	*0,3*	*0,6*	*0,3*
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**		**85.427**	**55**	**70**	**134**	**781**	**2.730**	**16.355**	**65.302**
	Diseases of the circulatory system	%	*12,8*	*0,1*	*0,5*	*1,0*	*2,7*	*2,3*	*11,6*	*21,2*
X	**Bolesti dišnog sustava**		**39.409**	**3.050**	**4.130**	**2.867**	**2.539**	**3.856**	**4.963**	**18.004**
	Diseases of the respiratory system	%	*5,9*	*7,7*	*26,7*	*21,4*	*8,7*	*3,2*	*3,5*	*5,9*
XI	**Bolesti probavnog sustava**		**48.599**	**325**	**652**	**1.121**	**2.719**	**6.097**	**13.080**	**24.605**
	Diseases of the digestive system	%	*7,3*	*0,8*	*4,2*	*8,4*	*9,4*	*5,0*	*9,3*	*8,0*
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**		**8.570**	**184**	**373**	**334**	**767**	**1.400**	**2.136**	**3.376**
	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	%	*1,3*	*0,5*	*2,4*	*2,5*	*2,6*	*1,2*	*1,5*	*1,1*
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**		**46.431**	**35**	**211**	**303**	**1.827**	**4.928**	**14.135**	**24.992**
	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	%	*7,0*	*0,1*	*1,4*	*2,3*	*6,3*	*4,1*	*10,0*	*8,1*
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**		**35.763**	**798**	**652**	**659**	**1.459**	**4.912**	**9.873**	**17.410**
	Diseases of the genitourinary system	%	*5,4*	*2,0*	*4,2*	*4,9*	*5,0*	*4,0*	*7,0*	*5,7*
XV	**Trudnoća, porođaj i babinje**		**49.253**	**0**	**0**	**0**	**1.328**	**45.727**	**2.198**	**0**
	Pregnancy, childbirth and the puerp.	%	*7,4*	*0*	*0*	*0*	*4,6*	*37,7*	*1,6*	*0*
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju**		**9.224**	**9.224**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Certain conditions originating in the perinatal period	%	*1,4*	*23,3*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**		**5.526**	**1.488**	**1.030**	**881**	**1.000**	**662**	**309**	**156**
	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	%	*0,8*	*3,8*	*6,7*	*6,6*	*3,4*	*0,5*	*0,2*	*0,1*
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**		**19.779**	**1.460**	**2.255**	**1.372**	**3.075**	**1.791**	**2.556**	**7.270**
	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC	%	*3,0*	*3,7*	*14,6*	*10,2*	*10,6*	*1,5*	*1,8*	*2,4*
XIX	**Ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka**		**48.316**	**244**	**1.307**	**1.712**	**3.921**	**7.606**	**10.659**	**22.867**
	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	%	*7,2*	*0,6*	*8,5*	*12,8*	*13,5*	*6,3*	*7,6*	*7,4*
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom**		**70.583**	**20.368**	**572**	**575**	**1.582**	**20.442**	**8.642**	**18.402**
	Factors influencing health status and contact with health services	%	*10,6*	*51,5*	*3,7*	*4,3*	*5,4*	*16,8*	*6,1*	*6,0*
S V E U K U P N O			**667.427**	**39.572**	**15.459**	**13.389**	**29.061**	**121.332**	**140.888**	**307.726**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Tablica - *Table* **13/II. BOLNIČKI POBOL I STRUKTURA (%) HOSPITALIZACIJA PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKE 2018. GODINE - MUŠKARCI -** *Hospital morbidity and structure of discharges (percentage) by age and disease group (ICD 10) in inpatient hospital wards, Croatia 2018 - MALE*

				Dobna grupa – *Age group* (godina – *years*)						
SKUPINA BOLESTI-STANJA			**UKUPNO**	**0**	**1-4**	**5-9**	**10-19**	**20-39**	**40-59**	**60 i više**
DISEASE OR CONDITION GROUP			*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 +*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**		**7.199**	**524**	**635**	**240**	**334**	**572**	**1.148**	**3.746**
	Infectious and parasitic diseases	%	*2,4*	*2,5*	*7,1*	*3,1*	*2,3*	*1,9*	*1,6*	*2,5*
II	**Novotvorine**		**41.924**	**92**	**288**	**209**	**753**	**1.827**	**9.678**	**29.077**
	Neoplasms	%	*13,7*	*0,4*	*3,2*	*2,7*	*5,2*	*6,0*	*13,4*	*19,2*
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**		**2.210**	**91**	**205**	**142**	**148**	**103**	**273**	**1.248**
	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvingthe immune mechanism	%	*0,7*	*0,4*	*2,3*	*1,8*	*1,0*	*0,3*	*0,4*	*0,8*
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma**		**7.000**	**195**	**420**	**348**	**697**	**451**	**1.528**	**3.361**
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	%	*2,3*	*0,9*	*4,7*	*4,4*	*4,8*	*1,5*	*2,1*	*2,2*
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**		**22.263**	**0**	**119**	**188**	**864**	**5.691**	**10.257**	**5.144**
	Mental and behavioural disorders	%	*7,3*	*0*	*1,3*	*2,4*	*5,9*	*18,7*	*14,2*	*3,4*
VI	**Bolesti živčanog sustava**		**11.341**	**273**	**398**	**435**	**917**	**1.215**	**3.066**	**5.037**
	Disease of the nervous system	%	*3,7*	*1,3*	*4,5*	*5,5*	*6,3*	*4,0*	*4,3*	*3,3*
VII	**Bolesti oka i adneksa**		**7.534**	**23**	**68**	**113**	**136**	**332**	**1.323**	**5.539**
	Diseases of the eye and adnexa	%	*2,5*	*0,1*	*0,8*	*1,4*	*0,9*	*1,1*	*1,8*	*3,7*
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**		**1.436**	**69**	**186**	**146**	**110**	**177**	**377**	**371**
	Diseases of the ear and mastoid process	%	*0,5*	*0,3*	*2,1*	*1,9*	*0,8*	*0,6*	*0,5*	*0,2*
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**		**48.319**	**34**	**39**	**71**	**551**	**1.643**	**11.181**	**34.800**
	Diseases of the circulatory system	%	*15,8*	*0,2*	*0,4*	*0,9*	*3,8*	*5,4*	*15,5*	*23,0*
X	**Bolesti dišnog sustava**		**22.473**	**1.784**	**2.421**	**1.653**	**1.368**	**2.144**	**2.958**	**10.145**
	Diseases of the respiratory system	%	*7,3*	*8,5*	*27,2*	*21,1*	*9,4*	*7,0*	*4,1*	*6,7*
XI	**Bolesti probavnog sustava**		**27.598**	**212**	**443**	**714**	**1.479**	**3.204**	**7.997**	**13.549**
	Diseases of the digestive system	%	*9,0*	*1,0*	*5,0*	*9,1*	*10,2*	*10,5*	*11,1*	*8,9*
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**		**4.461**	**108**	**177**	**193**	**420**	**918**	**1.102**	**1.543**
	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	%	*1,5*	*0,5*	*2,0*	*2,5*	*2,9*	*3,0*	*1,5*	*1,0*
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**		**19.114**	**16**	**109**	**145**	**816**	**2.962**	**6.274**	**8.792**
	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	%	*6,2*	*0,1*	*1,2*	*1,8*	*5,6*	*9,7*	*8,7*	*5,8*
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**		**13.445**	**400**	**333**	**484**	**876**	**845**	**2.712**	**7.795**
	Diseases of the genitourinary system	%	*4,4*	*1,9*	*3,7*	*6,2*	*6,0*	*2,8*	*3,8*	*5,1*
XV	**Trudnoća, porođaj i babinje**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Pregnancy, childbirth and the puerp.	%	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju**		**5.099**	**5.099**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Certain conditions originating in the perinatal period	%	*1,7*	*24,3*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**		**3.158**	**853**	**707**	**600**	**529**	**252**	**139**	**78**
	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	%	*1,0*	*4,1*	*8,0*	*7,7*	*3,6*	*0,8*	*0,2*	*0,1*
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**		**10.026**	**773**	**1.226**	**748**	**1.192**	**702**	**1.397**	**3.988**
	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC	%	*3,3*	*3,7*	*13,8*	*9,5*	*8,2*	*2,3*	*1,9*	*2,6*
XIX	**Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka**		**26.312**	**132**	**767**	**1.051**	**2.712**	**5.969**	**7.055**	**8.626**
	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	%	*8,6*	*0,6*	*8,6*	*13,4*	*18,6*	*19,6*	*9,8*	*5,7*
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom**		**25.331**	**10.287**	**348**	**361**	**650**	**1.493**	**3.575**	**8.617**
	Factors influencing health status and contact with health services	%	*8,3*	*49,1*	*3,9*	*4,6*	*4,5*	*4,9*	*5,0*	*5,7*
	S V E U K U P N O		**306.243**	**20.965**	**8.889**	**7.841**	**14.552**	**30.500**	**72.040**	**151.456**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Tablica - *Table* **13/III. BOLNIČKI POBOL I STRUKTURA (%) HOSPITALIZACIJA PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKE 2018. GODINE - ŽENE -** *Hospital morbidity and structure of discharges (percentage) by age and disease group (ICD 10) in inpatient hospital wards, Croatia 2018 - FEMALE*

				Dobna grupa – *Age group* (godina – *years*)						
SKUPINA BOLESTI-STANJA			**UKUPNO**	**0**	**1-4**	**5-9**	**10-19**	**20-39**	**40-59**	**60 i više**
DISEASE OR CONDITION GROUP			*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 +*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**		**6.929**	**471**	**611**	**259**	**307**	**490**	**747**	**4.044**
	Infectious and parasitic diseases	%	*1,9*	*2,5*	*9,3*	*4,7*	*2,1*	*0,5*	*1,1*	*2,6*
II	**Novotvorine**		**42.276**	**136**	**267**	**234**	**746**	**4.025**	**13.642**	**23.226**
	Neoplasms	%	*11,7*	*0,7*	*4,1*	*4,2*	*5,1*	*4,4*	*19,8*	*14,9*
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**		**2.760**	**48**	**109**	**109**	**143**	**183**	**415**	**1.753**
	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvingthe immune mechanism	%	*0,8*	*0,3*	*1,7*	*2,0*	*1,0*	*0,2*	*0,6*	*1,1*
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma**		**8.712**	**157**	**339**	**334**	**817**	**859**	**1.953**	**4.253**
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	%	*2,4*	*0,8*	*5,2*	*6,0*	*5,6*	*0,9*	*2,8*	*2,7*
V	**Mentalnii poremećaji i poremećaji ponašanja**		**16.219**	**0**	**60**	**67**	**981**	**3.423**	**6.403**	**5.285**
	Mental and behavioural disorders	%	*4,5*	*0*	*0,9*	*1,2*	*6,8*	*3,8*	*9,3*	*3,4*
VI	**Bolesti živčanog sustava**		**11.666**	**191**	**333**	**383**	**859**	**1.350**	**3.217**	**5.333**
	Disease of the nervous system	%	*3,2*	*1,0*	*5,1*	*6,9*	*5,9*	*1,5*	*4,7*	*3,4*
VII	**Bolesti oka i adneksa**		**9.595**	**19**	**43**	**116**	**161**	**290**	**1.503**	**7.463**
	Diseases of the eye and adnexa	%	*2,7*	*0,1*	*0,7*	*2,1*	*1,1*	*0,3*	*2,2*	*4,8*
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**		**1.483**	**52**	**126**	**108**	**90**	**193**	**452**	**462**
	Diseases of the ear and mastoid process	%	*0,4*	*0,3*	*1,9*	*1,9*	*0,6*	*0,2*	*0,7*	*0,3*
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**		**37.108**	**21**	**31**	**63**	**230**	**1.087**	**5.174**	**30.502**
	Diseases of the circulatory system	%	*10,3*	*0,1*	*0,5*	*1,1*	*1,6*	*1,2*	*7,5*	*19,5*
X	**Bolesti dišnog sustava**		**16.936**	**1.266**	**1.709**	**1.214**	**1.171**	**1.712**	**2.005**	**7.859**
	Diseases of the respiratory system	%	*4,7*	*6,8*	*26,0*	*21,9*	*8,1*	*1,9*	*2,9*	*5,0*
XI	**Bolesti probavnog sustava**		**21.001**	**113**	**209**	**407**	**1.240**	**2.893**	**5.083**	**11.056**
	Diseases of the digestive system	%	*5,8*	*0,6*	*3,2*	*7,3*	*8,5*	*3,2*	*7,4*	*7,1*
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**		**4.109**	**76**	**196**	**141**	**347**	**482**	**1.034**	**1.833**
	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	%	*1,1*	*0,4*	*3,0*	*2,5*	*2,4*	*0,5*	*1,5*	*1,2*
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**		**27.317**	**19**	**102**	**158**	**1.011**	**1.966**	**7.861**	**16.200**
	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	%	*7,6*	*0,1*	*1,6*	*2,8*	*7,0*	*2,2*	*11,4*	*10,4*
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**		**22.318**	**398**	**319**	**175**	**583**	**4.067**	**7.161**	**9.615**
	Diseases of the genitourinary system	%	*6,2*	*2,1*	*4,9*	*3,2*	*4,0*	*4,5*	*10,4*	*6,2*
XV	**Trudnoća, porođaj i babinje**		**49.253**	**0**	**0**	**0**	**1.328**	**45.727**	**2.198**	**0**
	Pregnancy, childbirth and the puerp.	%	*13,6*	*0*	*0*	*0*	*9,2*	*50,3*	*3,2*	*0,0*
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju**		**4.125**	**4.125**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Certain conditions originating in the perinatal period	%	*1,1*	*22,2*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**		**2.368**	**635**	**323**	**281**	**471**	**410**	**170**	**78**
	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	%	*0,7*	*3,4*	*4,9*	*5,1*	*3,2*	*0,5*	*0,2*	*0,0*
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**		**9.753**	**687**	**1.029**	**624**	**1.883**	**1.089**	**1.159**	**3.282**
	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC	%	*2,7*	*3,7*	*15,7*	*11,2*	*13,0*	*1,2*	*1,7*	*2,1*
XIX	**Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka**		**22.004**	**112**	**540**	**661**	**1.209**	**1.637**	**3.604**	**14.241**
	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	%	*6,1*	*0,6*	*8,2*	*11,9*	*8,3*	*1,8*	*5,2*	*9,1*
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom**		**45.252**	**10.081**	**224**	**214**	**932**	**18.949**	**5.067**	**9.785**
	Factors influencing health status and contact with health services	%	*12,5*	*54,2*	*3,4*	*3,9*	*6,4*	*20,9*	*7,4*	*6,3*
S V E U K U P N O			**361.184**	**18.607**	**6.570**	**5.548**	**14.509**	**90.832**	**68.848**	**156.270**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Tablica - *Table* **14/I. 15 NAJČEŠĆIH OZLJEDA - BOLNIČKI POBOL U U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKE 2018. GODINE, PREMA DOBNIM SKUPINAMA - UKUPNO -** *Fifteen leading injuries - hospital morbidity in inpatient hospital wards by age group, Croatia 2018 - TOTAL*

				Dobna grupa – *Age group* (godina – *years*)						
Red. br.	**Ozljede i otrovanja (šifra dg)**		**UKUPNO**	**0**	**1-4**	**5-9**	**10-19**	**20-39**	**40-59**	**60 i više**
No.	*Injuries and poisoning (Code)*		*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 and above*
1.	**S72 Prijelom bedrene kosti (femura)**		**8.359**	**4**	**33**	**25**	**96**	**213**	**538**	**7.450**
	- Fracture of femur	%	*17,3*	*1,6*	*2,5*	*1,5*	*2,4*	*2,8*	*5,0*	*32,6*
2.	**S82 Prijelom potkoljenice, uključujući nožni zglob**		**5.126**	**1**	**26**	**57**	**376**	**892**	**1.806**	**1.968**
	Fracture of lower leg, including ankle	%	*10,6*	*0,4*	*2,0*	*3,3*	*9,6*	*11,7*	*16,9*	*8,6*
3.	**S83 Dislokacija, isčašenje i nategnuće koljenskih zglobova i ligamenata**		**3.296**	**0**	**0**	**0**	**417**	**1.383**	**1.156**	**340**
	Dislocation,sprain and strain of joints and ligaments of knee	%	*6,8*	*0*	*0*	*0*	*10,6*	*18,2*	*10,8*	*1,5*
4.	**S52 Prijelom podlaktice**		**2.858**	**0**	**99**	**518**	**589**	**308**	**565**	**779**
	Fracture of forearm	%	*5,9*	*0*	*7,6*	*30,3*	*15,0*	*4,0*	*5,3*	*3,4*
5.	**S42 Prijelom ramena i nadlaktice**		**2.697**	**2**	**88**	**258**	**227**	**301**	**515**	**1.306**
	Fracture of shoulder and upper arm	%	*5,6*	*0,8*	*6,7*	*15,1*	*5,8*	*4,0*	*4,8*	*5,7*
6.	**S06 Intrakranijalna ozljeda**		**2.682**	**17**	**83**	**97**	**220**	**409**	**490**	**1.366**
	Intracranial injury	%	*5,6*	*7,0*	*6,4*	*5,7*	*5,6*	*5,4*	*4,6*	*6,0*
7.	**S22 Prijelom rebra(ara), prsne kosti i torakalne kralježnice**		**2.573**	**0**	**1**	**5**	**47**	**232**	**648**	**1.640**
	Fracture of rib(s) sternum and thoracic spine	%	*5,3*	*0*	*0,1*	*0,3*	*1,2*	*3,1*	*6,1*	*7,2*
8.	**S32 Prijelom lumbalne kralježnice i zdjelice**		**2.491**	**0**	**0**	**7**	**75**	**253**	**507**	**1.649**
	Fracture of lumbar spine and pelvis	%	*5,2*	*0*	*0*	*0,4*	*1,9*	*3,3*	*4,8*	*7,2*
9.	**T84 Komp. unut. ortop. protetskih naprava**		**1.628**	**0**	**0**	**0**	**15**	**53**	**272**	**1.288**
	Comp. of internal orthopaedics prost. devices	%	*3,4*	*0*	*0*	*0*	*0,4*	*0,7*	*2,6*	*5,6*
10.	**S00 Površinska ozljeda glave**		**1.600**	**109**	**342**	**258**	**350**	**144**	**161**	**236**
	Superficial injury of head	%	*3,3*	*44,7*	*26,2*	*15,1*	*8,9*	*1,9*	*1,5*	*1,0*
11.	**S02 Prijelom lubanje i kosti lica**		**1.337**	**38**	**54**	**52**	**145**	**345**	**303**	**400**
	Fracture of skull and facial bones	%	*2,8*	*15,6*	*4,1*	*3,0*	*3,7*	*4,5*	*2,8*	*1,7*
12.	**T81 Komplikacije postupaka, nesvrstanih drugamo**		**899**	**1**	**19**	**32**	**60**	**143**	**201**	**443**
	Complications of procedures, not elsewhere classified	%	*1,9*	*0,4*	*1,5*	*1,9*	*1,5*	*1,9*	*1,9*	*1,9*
13.	**S62 Prijelom u pod. ručnog zgloba i šake**		**888**	**0**	**7**	**13**	**173**	**382**	**208**	**105**
	Fracture at wrist and hand level	%	*1,8*	*0*	*0,5*	*0,8*	*4,4*	*5,0*	*2,0*	*0,5*
14.	**S92 Prijelom stopala osim nožnoga zgloba (gležnja)**		**655**	**0**	**8**	**4**	**48**	**197**	**257**	**141**
	Fracture of foot, except ankle	%	*1,4*	*0*	*0,6*	*0,2*	*1,2*	*2,6*	*2,4*	*0,6*
15.	**S01 Otvorena rana glave**		**533**	**0**	**77**	**47**	**46**	**79**	**90**	**194**
	Open wound of head	%	*1,1*	*0*	*5,9*	*2,7*	*1,2*	*1,0*	*0,8*	*0,8*
1-15 Ukupno - *Total*			**37.622**	**172**	**837**	**1.373**	**2.884**	**5.334**	**7.717**	**19.305**
		%	*77,9*	*70,5*	*64,0*	*80,2*	*73,6*	*70,1*	*72,4*	*84,4*
MKB X - *ICD 10* **S00-T98**			**48.316**	**244**	**1.307**	**1.712**	**3.921**	**7.606**	**10.659**	**22.867**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Tablica - *Table* **14/II. 15 NAJČEŠĆIH OZLJEDA - BOLNIČKI POBOL U U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKE 2018. GODINE, PREMA DOBNIM SKUPINAMA - MUŠKARCI -** *Fifteen leading injuries - hospital morbidity in inpatient hospital wards by age group, Croatia 2018 - MALE*

			Dobna grupa – *Age group* (godina – *years*)							
Red. br.	**Ozljede i otrovanja (šifra dg)**		**UKUPNO**	**0**	**1-4**	**5-9**	**10-19**	**20-39**	**40-59**	**60 i više**
No.	*Injuries and poisoning (Code)*		*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 and above*
1.	**S82 Prijelom potkoljenice, uključujući nožni zglob**		**2.482**	**1**	**12**	**33**	**266**	**653**	**926**	**591**
	Fracture of lower leg, including ankle	%	*9,4*	*0,8*	*1,6*	*3,1*	*9,8*	*10,9*	*13,1*	*6,9*
2.	**S72 Prijelom bedrene kosti (femura)**		**2.400**	**1**	**28**	**16**	**76**	**176**	**306**	**1.797**
	- Fracture of femur	%	*9,1*	*0,8*	*3,7*	*1,5*	*2,8*	*2,9*	*4,3*	*20,8*
3.	**S83 Dislokacija, isčašenje i nategnuće koljenskih zglobova i ligamenata**		**2.251**	**0**	**0**	**0**	**254**	**1.119**	**724**	**154**
	Dislocation,sprain and strain of joints and ligaments of knee	%	*8,6*	*0*	*0*	*0*	*9,4*	*18,7*	*10,3*	*1,8*
4.	**S06 Intrakranijalna ozljeda**		**1.733**	**8**	**42**	**63**	**141**	**321**	**370**	**788**
	Intracranial injury	%	*6,6*	*6,1*	*5,5*	*6,0*	*5,2*	*5,4*	*5,2*	*9,1*
5.	**S22 Prijelom rebra(ara), prsne kosti i torakalne kralježnice**		**1.559**	**0**	**0**	**3**	**27**	**186**	**497**	**846**
	Fracture of rib(s) sternum and thoracic spine	%	*5,9*	*0*	*0*	*0,3*	*1,0*	*3,1*	*7,0*	*9,8*
6.	**S52 Prijelom podlaktice**		**1.513**	**0**	**64**	**313**	**469**	**215**	**283**	**169**
	Fracture of forearm	%	*5,8*	*0*	*8,3*	*29,8*	*17,3*	*3,6*	*4,0*	*2,0*
7.	**S42 Prijelom ramena i nadlaktice**		**1.270**	**2**	**47**	**139**	**160**	**247**	**319**	**356**
	Fracture of shoulder and upper arm	%	*4,8*	*1,5*	*6,1*	*13,2*	*5,9*	*4,1*	*4,5*	*4,1*
8.	**S32 Prijelom lumbalne kralježnice i zdjelice**		**1.041**	**0**	**0**	**3**	**51**	**172**	**327**	**488**
	Fracture of lumbar spine and pelvis	%	*4,0*	*0*	*0*	*0,3*	*1,9*	*2,9*	*4,6*	*5,7*
9.	**S02 Prijelom lubanje i kosti lica**		**1.013**	**22**	**33**	**39**	**117**	**309**	**256**	**237**
	Fracture of skull and facial bones	%	*3,8*	*16,7*	*4,3*	*3,7*	*4,3*	*5,2*	*3,6*	*2,7*
10.	**S00 Površinska ozljeda glave**		**945**	**57**	**187**	**160**	**208**	**106**	**109**	**118**
	Superficial injury of head	%	*3,6*	*43,2*	*24,4*	*15,2*	*7,7*	*1,8*	*1,5*	*1,4*
11.	**S62 Prijelom u pod. ručnog zgloba i šake**		**709**	**0**	**5**	**8**	**141**	**329**	**166**	**60**
	Fracture at wrist and hand level	%	*2,7*	*0*	*0,7*	*0,8*	*5,2*	*5,5*	*2,4*	*0,7*
12.	**T84 Komp. unut. ortop. protetskih naprava**		**651**	**0**	**0**	**0**	**7**	**35**	**149**	**460**
	Comp. of internal orthopaedics prost. devices	%	*2,5*	*0*	*0*	*0*	*0,3*	*0,6*	*2,1*	*5,3*
13.	**T81 Komplikacije postupaka, nesvrstanih drugamo**		**531**	**1**	**11**	**15**	**32**	**85**	**125**	**262**
	Complications of procedures, not elsewhere classified	%	*2,0*	*0,8*	*1,4*	*1,4*	*1,2*	*1,4*	*1,8*	*3,0*
14.	**S92 Prijelom stopala osim nožnoga zgloba (gležnja)**		**455**	**0**	**3**	**2**	**36**	**149**	**189**	**76**
	Fracture of foot, except ankle	%	*1,7*	*0*	*0,4*	*0,2*	*1,3*	*2,5*	*2,7*	*0,9*
15.	**S86 Ozljeda mišića i tetive u području potkoljenice**		**397**	**0**	**0**	**1**	**6**	**147**	**183**	**60**
	Injury of muscle and tendon at lower leg level	%	*1,5*	*0*	*0*	*0,1*	*0,2*	*2,5*	*2,6*	*0,7*
1-15 Ukupno - *Total*			**18.950**	**92**	**432**	**795**	**1.991**	**4.249**	**4.929**	**6.462**
		%	*72,0*	*69,7*	*56,3*	*75,6*	*73,4*	*71,2*	*69,9*	*74,9*
MKB X - *ICD 10* **S00-T98**			**26.312**	**132**	**767**	**1.051**	**2.712**	**5.969**	**7.055**	**8.626**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Tablica - *Table* **14/III. 15 NAJČEŠĆIH OZLJEDA - BOLNIČKI POBOL U U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKE 2018. GODINE, PREMA DOBNIM SKUPINAMA - ŽENE -** *Fifteen leading injuries - hospital morbidity in inpatient hospital wards by age group, Croatia 2018 - FEMALE*

				Dobna grupa – *Age group* (godina – *years*)						
Red. br.	**Ozljede i otrovanja (šifra dg)**		**UKUPNO**	**0**	**1-4**	**5-9**	**10-19**	**20-39**	**40-59**	**60 i više**
No.	*Injuries and poisoning (Code)*		*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 and above*
1.	**S72 Prijelom bedrene kosti (femura)**		**5.959**	**3**	**5**	**9**	**20**	**37**	**232**	**5.653**
	Fracture of femur	%	*27,1*	*2,7*	*0,9*	*1,4*	*1,7*	*2,3*	*6,4*	*39,7*
2.	**S82 Prijelom potkoljenice, uključujući nožni zglob**		**2.644**	**0**	**14**	**24**	**110**	**239**	**880**	**1.377**
	Fracture of lower leg, including ankle	%	*12,0*	*0*	*2,6*	*3,6*	*9,1*	*14,6*	*24,4*	*9,7*
3.	**S32 Prijelom lumbalne kralježnice i zdjelice**		**1.450**	**0**	**0**	**4**	**24**	**81**	**180**	**1.161**
	Fracture of lumbar spine and pelvis	%	*6,6*	*0*	*0*	*0,6*	*2,0*	*4,9*	*5,0*	*8,2*
4.	**S42 Prijelom ramena i nadlaktice**		**1.427**	**0**	**41**	**119**	**67**	**54**	**196**	**950**
	Fracture of shoulder and upper arm	%	*6,5*	*0,0*	*7,6*	*18,0*	*5,5*	*3,3*	*5,4*	*6,7*
5.	**S52 Prijelom podlaktice**		**1.345**	**0**	**35**	**205**	**120**	**93**	**282**	**610**
	Fracture of forearm	%	*6,1*	*0*	*6,5*	*31,0*	*9,9*	*5,7*	*7,8*	*4,3*
6.	**S83 Dislokacija, isčašenje i nategnuće koljenskih zglobova i ligamenata**		**1.045**	**0**	**0**	**0**	**163**	**264**	**432**	**186**
	Dislocation,sprain and strain of joints and ligaments of knee	%	*4,7*	*0*	*0*	*0*	*13,5*	*16,1*	*12,0*	*1,3*
7.	**S22 Prijelom rebra(ara), prsne kosti i torakalne kralježnice**		**1.014**	**0**	**1**	**2**	**20**	**46**	**151**	**794**
	Fracture of rib(s) sternum and thoracic spine	%	*4,6*	*0*	*0,2*	*0,3*	*1,7*	*2,8*	*4,2*	*5,6*
8.	**T84 Komp. unut. ortop. protetskih naprava**		**977**	**0**	**0**	**0**	**8**	**18**	**123**	**828**
	Comp. of internal orthopaedics prost. devices	%	*4,4*	*0*	*0*	*0*	*0,7*	*1,1*	*3,4*	*5,8*
9.	**S06 Intrakranijalna ozljeda**		**949**	**9**	**41**	**34**	**79**	**88**	**120**	**578**
	Intracranial injury	%	*4,3*	*8,0*	*7,6*	*5,1*	*6,5*	*5,4*	*3,3*	*4,1*
10.	**S00 Površinska ozljeda glave**		**655**	**52**	**155**	**98**	**142**	**38**	**52**	**118**
	Superficial injury of head	%	*3,0*	*46,4*	*28,7*	*14,8*	*11,7*	*2,3*	*1,4*	*0,8*
11.	**T81 Komplikacije postupaka, nesvrstanih drugamo**		**368**	**0**	**8**	**17**	**28**	**58**	**76**	**181**
	Complications of procedures, not elsewhere classified	%	*1,7*	*0*	*1,5*	*2,6*	*2,3*	*3,5*	*2,1*	*1,3*
12.	**S02 Prijelom lubanje i kosti lica**		**324**	**16**	**21**	**13**	**28**	**36**	**47**	**163**
	Fracture of skull and facial bones	%	*1,5*	*14,3*	*3,9*	*2,0*	*2,3*	*2,2*	*1,3*	*1,1*
13.	**S92 Prijelom stopala osim nožnoga zgloba (gležnja)**		**200**	**0**	**5**	**2**	**12**	**48**	**68**	**65**
	Fracture of foot, except ankle	%	*0,9*	*0*	*0,9*	*0,3*	*1,0*	*2,9*	*1,9*	*0,5*
14.	**S01 Otvorena rana glave**		**191**	**0**	**29**	**22**	**14**	**18**	**20**	**88**
	Open wound of head	%	*0,9*	*0*	*5,4*	*3,3*	*1,2*	*1,1*	*0,6*	*0,6*
15.	**S62 Prijelom u pod. ručnog zgloba i šake**		**179**	**0**	**2**	**5**	**32**	**53**	**42**	**45**
	Fracture at wrist and hand level	%	*0,8*	*0*	*0,4*	*0,8*	*2,6*	*3,2*	*1,2*	*0,3*
1-15 Ukupno - *Total*			**18.727**	**80**	**357**	**554**	**867**	**1.171**	**2.901**	**12.797**
		%	*85,1*	*71,4*	*66,1*	*83,8*	*71,7*	*71,5*	*80,5*	*89,9*
MKB X - *ICD 10* **S00-T98**			**22.004**	**112**	**540**	**661**	**1.209**	**1.637**	**3.604**	**14.241**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Tablica - *Table* **15. VANJSKI UZROCI MORBIDITETA - BOLNIČKI POBOL U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKE 2017. I 2018. GODINE** - *External causes of morbidity - hospital morbidity in inpatient hospital wards, Croatia 2017 and 2018*

			2017.			2018.		
Vanjski uzrok morbiditeta			**Muškarci**	**Žene**	**Ukupno**	**Muškarci**	**Žene**	**Ukupno**
External cause of morbidity			*Male*	*Female*	*Total*	*Male*	*Female*	*Total*
V01-V99	**Nesreće pri prijevozu**		**7.597**	**4.437**	**12.034**	**7.922**	**4.745**	**12.667**
	Transport accidents	**%**	*28,49*	*20,30*	*24,80*	30,11	21,56	26,22
W00-X59	**Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda (padovi, alati, pucnjava,udaranje, ugrizi, utapanje, gušenje, struja, vatra, prirodne sile,lijekovi)**		**17.333**	**16.079**	**33.412**	**16.513**	**16.030**	**32.543**
	Other external causes of accidental injury (falls, tools, discharge, striking, bitten, drowning, suffocation, electric current, fire, forces of nature, drugs etc.)	**%**	*65,01*	*73,55*	*68,86*	62,76	72,85	67,35
X60-X84	**Namjerno samoozljeđivanje**		**110**	**105**	**215**	**125**	**109**	**234**
	Intentional self-harm	**%**	*0,41*	*0,48*	*0,44*	0,48	0,50	0,48
X85-Y09	**Napad (nasrtaj)**		**279**	**49**	**328**	**286**	**43**	**329**
	Assult	**%**	*1,05*	*0,22*	*0,68*	1,09	0,20	0,68
Y10-Y34	**Događaj s neodređenom nakanom**		**397**	**294**	**691**	**402**	**204**	**606**
	Event of undetermined intent	**%**	*1,49*	*1,34*	*1,42*	1,53	0,93	1,25
Y35-Y36	**Zakonske intervencije i ratne operacije**		**1**	**1**	**2**	**0**	**0**	**0**
	Legal intervention and operations of war	**%**	*0,004*	*0,005*	*0,004*	0	0	0
Y40-Y98	**Komplikacije medicinskog i kirurškog zbrinjavanja** **Posljedice vanjskih uzroka morbiditeta** **Dopunski čimbenici koji se odnose na uzroke morbiditeta**		**945**	**896**	**1.841**	**1.064**	**873**	**1.937**
	Complications of medical and surgical care *Sequelae of external causes of morbidity* *Supplementary factors related to causes of morbidity*	**%**	3,5	4,1	3,8	*4,04*	*3,97*	*4,01*
V00-Y99	**UKUPNO**		**26.662**	**21.861**	**48.523**	**26.312**	**22.004**	**48.316**
	Total	**%**	100	100	100	100	100	100

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Gravitacija pacijenata prema određenim stacionarnim ustanovama u 2018. s područja županija - *Inpatient health facility catchment areas by county, Croatia 2018*

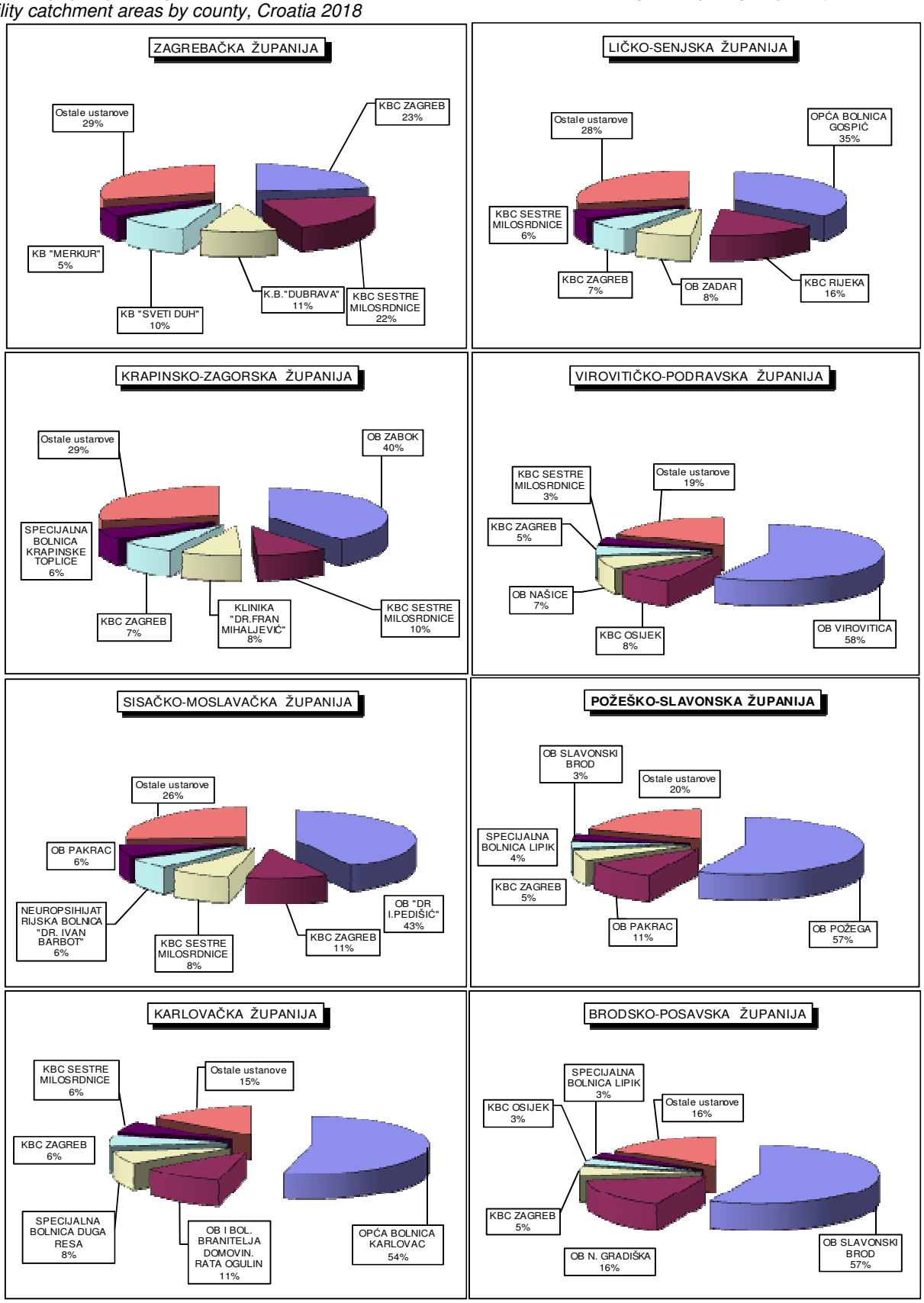

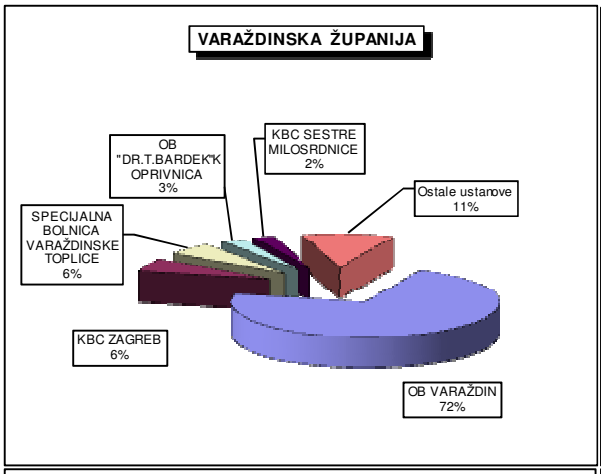
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
OB "DR.T.BARDEK"K OPRIVNICA 3%
KBC SESTRE MILOSRDNICE 2%
Ostale ustanove 11%
SPECIJALNA BOLNICA VARAŽDINSKE TOPLICE 6%
KBC ZAGREB 6%
OB VARAŽDIN 72%

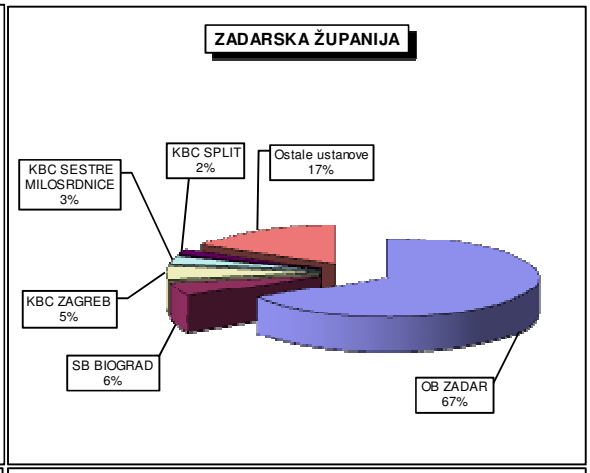
ZADARSKA ŽUPANIJA
KBC SESTRE MILOSRDNICE 3%
KBC SPLIT 2%
Ostale ustanove 17%
KBC ZAGREB 5%
SB BIOGRAD 6%
OB ZADAR 67%

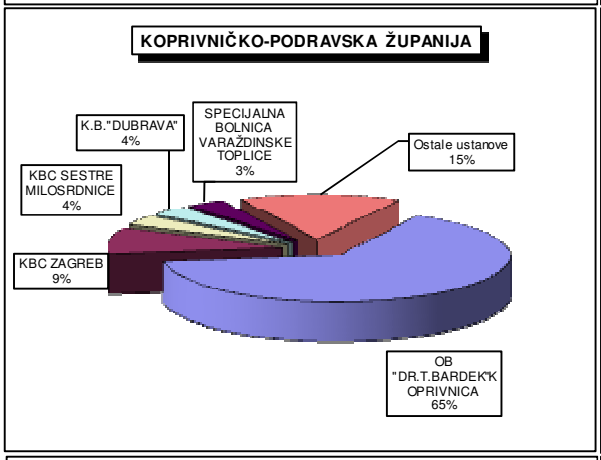
KOPRIVNIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA
K.B."DUBRAVA" 4%
SPECIJALNA BOLNICA VARAŽDINSKE TOPLICE 3%
Ostale ustanove 15%
KBC SESTRE MILOSRDNICE 4%
KBC ZAGREB 9%
OB "DR.T.BARDEK"K OPRIVNICA 65%

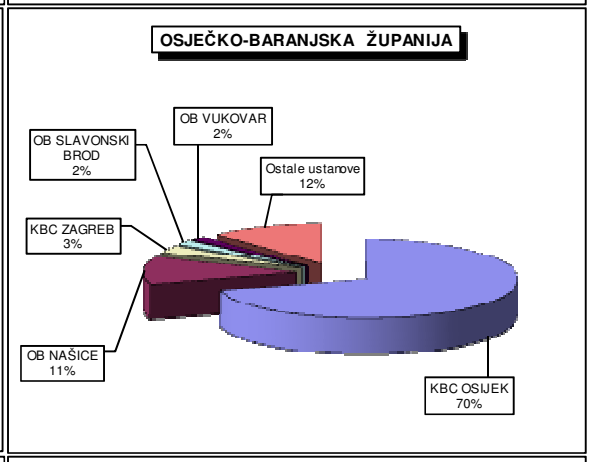
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OB VUKOVAR 2%
OB SLAVONSKI BROD 2%
Ostale ustanove 12%
KBC ZAGREB 3%
OB NAŠICE 11%
KBC OSIJEK 70%

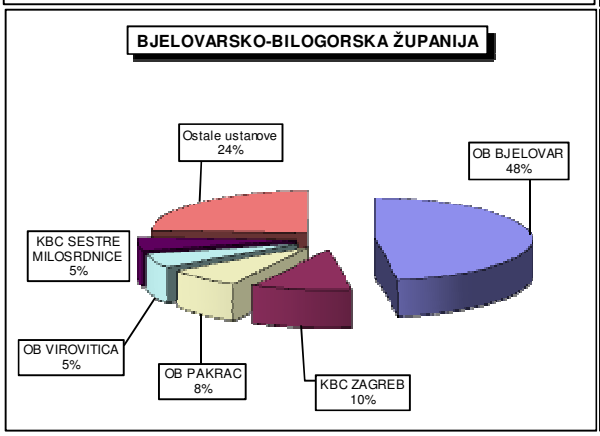
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA
Ostale ustanove 24%
OB BJELOVAR 48%
KBC SESTRE MILOSRDNICE 5%
OB VIROVITICA 5%
OB PAKRAC 8%
KBC ZAGREB 10%

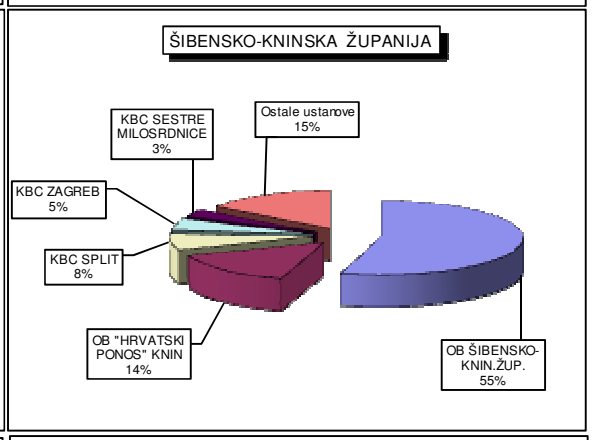
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA
KBC SESTRE MILOSRDNICE 3%
Ostale ustanove 15%
KBC ZAGREB 5%
KBC SPLIT 8%
OB "HRVATSKI PONOS" KNIN 14%
OB ŠIBENSKO-KNIN.ŽUP. 55%

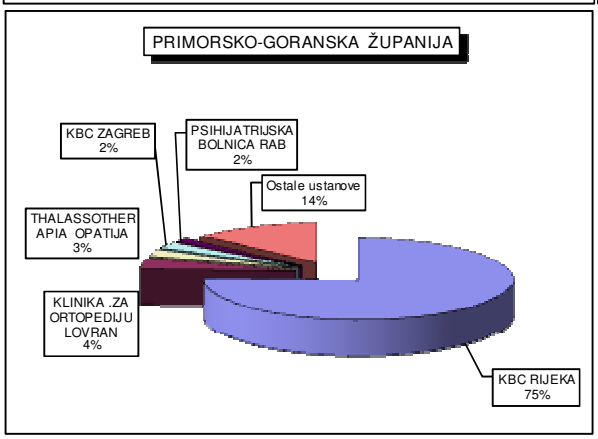
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
KBC ZAGREB 2%
PSIHIJATRIJSKA BOLNICA RAB 2%
Ostale ustanove 14%
THALASSOTHERAPIA OPATIJA 3%
KLINIKA .ZA ORTOPEDIJU LOVRAN 4%
KBC RIJEKA 75%

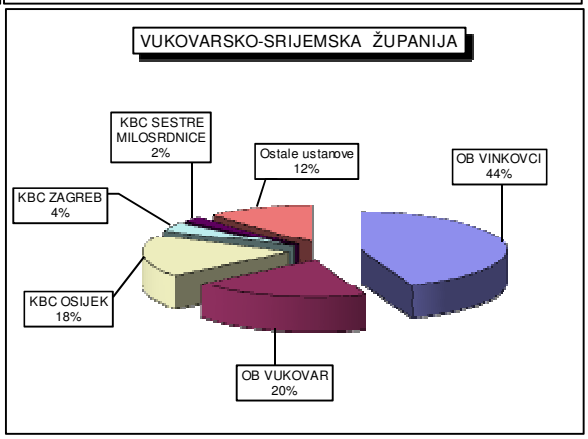
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
KBC SESTRE MILOSRDNICE 2%
Ostale ustanove 12%
OB VINKOVCI 44%
KBC ZAGREB 4%
KBC OSIJEK 18%
OB VUKOVAR 20%

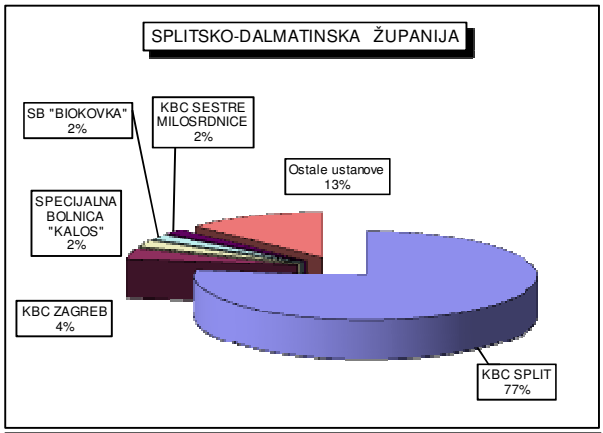
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
SB "BIOKOVKA" 2%
KBC SESTRE MILOSRDNICE 2%
Ostale ustanove 13%
SPECIJALNA BOLNICA "KALOS" 2%
KBC ZAGREB 4%
KBC SPLIT 77%

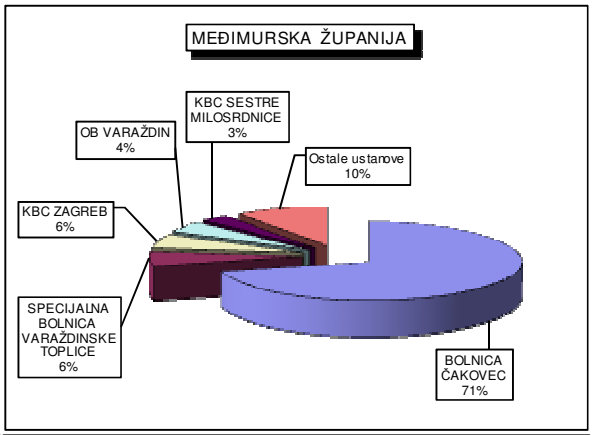
MEĐIMURSKA ŽUPANIJA
KBC SESTRE MILOSRDNICE 3%
OB VARAŽDIN 4%
Ostale ustanove 10%
KBC ZAGREB 6%
SPECIJALNA BOLNICA VARAŽDINSKE TOPLICE 6%
BOLNICA ČAKOVEC 71%

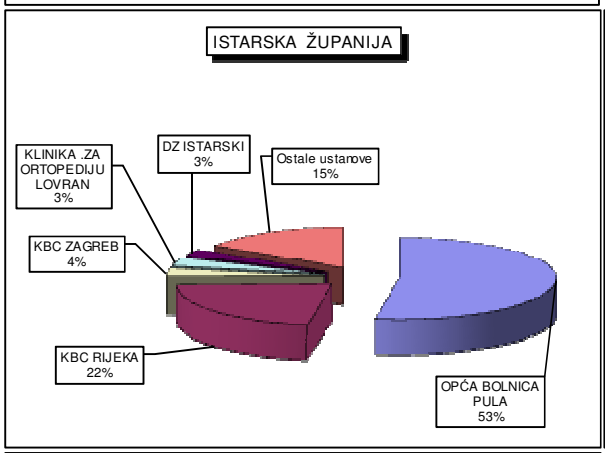
ISTARSKA ŽUPANIJA
KLINIKA ZA ORTOPEDIJU LOVRAN 3%
DZ ISTARSKI 3%
Ostale ustanove 15%
KBC ZAGREB 4%
KBC RIJEKA 22%
OPĆA BOLNICA PULA 53%

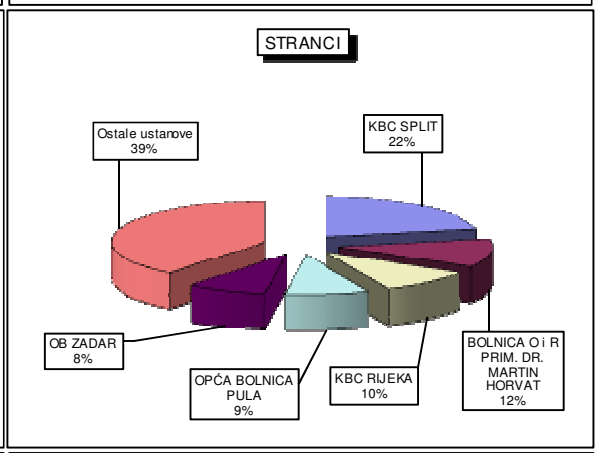
STRANCI
Ostale ustanove 39%
KBC SPLIT 22%
OB ZADAR 8%
OPĆA BOLNICA PULA 9%
KBC RIJEKA 10%
BOLNICA O i R PRIM. DR. MARTIN HORVAT 12%

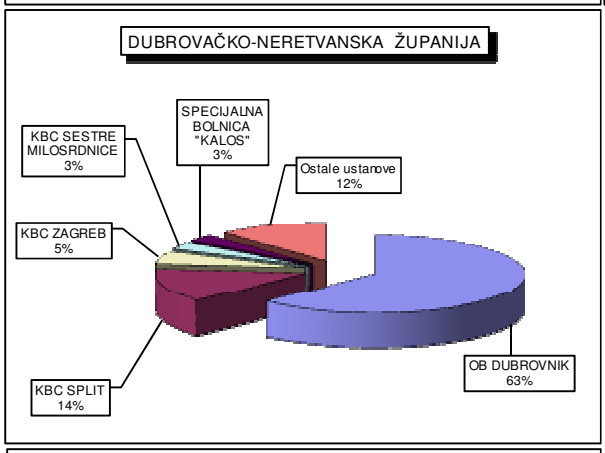
DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA
KBC SESTRE MILOSRDNICE 3%
SPECIJALNA BOLNICA "KALOS" 3%
Ostale ustanove 12%
KBC ZAGREB 5%
KBC SPLIT 14%
OB DUBROVNIK 63%

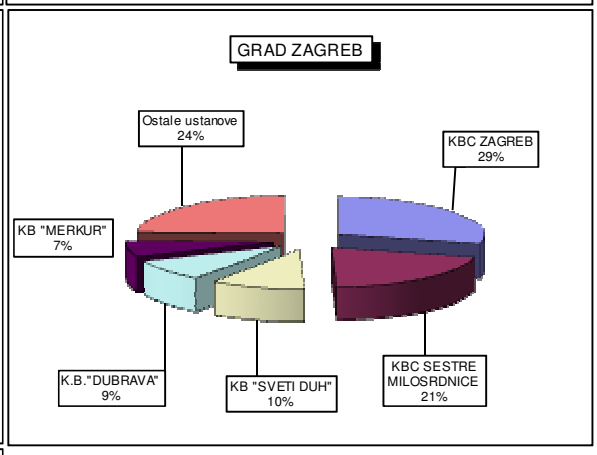
GRAD ZAGREB
Ostale ustanove 24%
KBC ZAGREB 29%
KB "MERKUR" 7%
K.B."DUBRAVA" 9%
KB "SVETI DUH" 10%
KBC SESTRE MILOSRDNICE 21%

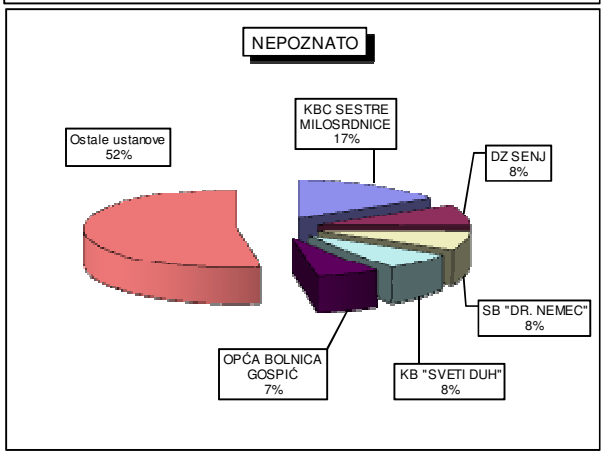
NEPOZNATO
Ostale ustanove 52%
KBC SESTRE MILOSRDNICE 17%
DZ SENJ 8%
SB "DR. NEMEC" 8%
OPĆA BOLNICA GOSPIĆ 7%
KB "SVETI DUH" 8%

DNEVNE BOLNICE, JEDNODNEVNA KIRURGIJA I BOLNIČKA HEMODIJALIZA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI – *Hospital Day Care, Day Care Surgery and Hospital Hemodialysis in Croatia 2018*

Prema Godišnjem izvješću o radu bolnica u dnevnim bolnicama i bolničkim hemodijalizama u Hrvatskoj su tijekom 2018. godine zabilježena 613.795 boravka (2017. godine zabilježena su 548.671 boravka) sa 1.506.428 dana liječenja (u 2017. godini 1.437.327 dana liječenja). Najviše boravaka u dnevnim bolnicama i bolničkim hemodijalizama zabilježeno je u internoj medicini (216.413), hemodijalizi (58.810), pedijatriji (56.372), općoj kirurgiji (40.778) te oftalmologiji i optometriji (40.242). U skladu sa šifrarnikom djelatnosti HZZO-a u godišnja izvješća o radu bolnica uključene su i šifre djelatnosti u kojima postoji jednodnevna kirurgija.

Prema individualnim prijavama o pacijentima liječenim u dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i bolničkim hemodijalizama u 2018. godini zabilježene su ukupno 1.064.596 (963.038 u 2017. godini) hospitalizacija sa 1.583.738 dana liječenja (2017. godine 1.472.049 dana). Bolnički pobol dnevnih bolnica i bolničkih hemodijaliza za 2011. godinu nismo publicirali zbog nepridržavanja metodologije Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u većini hrvatskih bolnica. Naime, kao boravak u dnevnoj bolnici iskazivano je razdoblje unutar početnog i završnog datuma na uputnici za liječenje u dnevnoj bolnici što je imalo za posljedicu bilježenje i onih dana kada pacijent nije boravio u bolnici. Odlučili smo se objaviti pobol dnevnih bolnica i bolničkih hemodijaliza tijekom 2012. godine zbog prihvatljivijeg broja dana korištenja u usporedbi sa prethodnom godinom iako je taj broj i dalje prevelik. I u 2018. godine broj hospitalizacija je veći zbog nepridržavanja metodologije jer se u nekim bolnicama npr. jedan petodnevni boravak prikazuje kao pet odvojenih boravaka, a iz pojednih ustanova nisu dostavljeni potpuni podaci. Od 2017. godine u ukupan broj hospitalizacija u dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i bolničkim hemodijalizama uključene su i hospitalizacije zbog poroda i pobačaja.

BOLNIČKI POBOL DNEVNIH BOLNICA, JEDNODNEVNE KIRURGIJE I BOLNIČKIH HEMODIJALIZA, GRAVITACIJE 2018. PO ŽUPANIJAMA (USTANOVE PO MREŽI)

Od ukupnog broja hospitalizacija 1.064.596 iz županije prebivališta bolesnika udio gravitacija u 5 najfrekventnijih bolnica u 2018. godini bio je sljedeći: ***Zagrebačka*** 54.538 (KBC Zagreb 38,13%, KB „Dubrava“ 20,20%, KBC “Sestre milosrdnice" 8,99%, KB „Merkur“ 6,96%, Psihijatrijska bolnica Sveti Ivan 5,17%), ***Krapinsko-zagorska*** 26.040 (Opća bolnica Zabok i bolnica hrvatskih veterana 32,37%, Klinika za infektivne bolesti „ Dr Fran Mihaljević“ 20,49%, KBC Zagreb 15,53%, KB „Dubrava“ 5,00%, KBC “Sestre milosrdnice" 4,59%), ***Sisačko-moslavačka*** 32.525 (OB “Dr. I. Pedišić” Sisak 57,48%, KBC Zagreb 16,69%, OB Pakrac 6,85%, KB „Dubrava“ 6,24%, KB „Merkur“ 3,24%), ***Karlovačka*** 33.406 (OB Karlovac 74,28%, KBC Zagreb 8,49%, OB Ogulin 7,94%, KB„Merkur“ 2,76%, KB„Dubrava“ 1,66%), ***Varaždinska*** 53.271 (OB Varaždin 87,27%, KBC Zagreb 5,89%, KB „Dubrava“ 1,39%, OB “Dr. T. Bardek” Koprivnica 1,05%, KB „Merkur“ 1,04%), ***Koprivničko-križevačka*** 31.283 (OB “Dr. T. Bardek” Koprivnica 75,40%, KBC Zagreb 10,16%, KB „Dubrava“ 4,74%, OB Bjelovar 2,18%, KB Merkur 1,76%), ***Bjelovarsko-bilogorska*** 38.149 (OB Bjelovar 68,27%, KBC Zagreb 9,16% OB Pakrac 7,78%, OB Virovitica 5,74%, KB „Dubrava“ 3,17%), ***Primorsko-goranska*** 76.547 (KBC Rijeka 92,22%,Psihijatrijska bolnica Rab 1,99% KBC Zagreb 1,94%, OB i bolnica branitelja domovinskog rata Ogulin 1,14%, OB Karlovac 0,64%), ***Ličko-senjska*** 10.314 (OB Gospić 34,43%, KBC Rijeka 29,45%, KBC Zagreb 11,06%, OB Zadar 10,14%, OB Karlovac 4,12%), ***Virovitičko-podravska*** 30.921 (OB Virovitica 86,84%, KBC Zagreb 3,96%, KBC Osijek 2,80%, OB Našice 1,73%, KB „Dubrava“ 1,26%), ***Požeško-slavonska*** 19.379 (OŽB Požega 69,43%, OB Pakrac 14,80%, KBC Zagreb 6,08%, KB „Dubrava“ 2,50%, KBC Osijek 1,26%), ***Brodsko-posavska*** 48.845 (OB “Dr. J. Benčević” Sl. Brod 81,99%, OB Nova Gradiška 7,15%, KBC Zagreb 4,74%, OŽB Požega 1,35%, KB „Dubrava“ 1,06%), ***Zadarska*** 37.602 (OB Zadar 78,16%, Psihijatrijska bolnica Ugljan 5,54%, KBC Zagreb 4,65%, OB Šibensko-kninske županije 2,02% SB Biograd na Moru 1,78%), ***Osječko-baranjska*** 72.032 (KBC Osijek 83,67%, OB Našice 9,95%, KBC Zagreb 2,32%, OB Vukovar 0,81%, OB “Dr. J. Benčević” Sl. Brod 0,81%), ***Šibensko-kninska*** 33.638 (OB Šibensko-kninske županije 82,71%, OB i veteranska bolnica „Hrvatski ponos“ Knin 5,29%, KBC Split 4,37%, KBC Zagreb 2,96%, KB „Merkur“ 1,06%), ***Vukovarsko-srijemska*** 42.913 (OŽB Vinkovci 63,76%, KBC Osijek 18,02%, OŽB Vukovar i bolnica hrvatskih veterana 11,33%, KBC Zagreb 3,53%, Klinika za dječje bolesti 0,71%), ***Splitsko-dalmatinska*** 67.065 (KBC Split 90,23%, KBC Zagreb 4,04%,OB Šibensko-kninske županije 1,02%, KB“ Dubrava“ 0,88%, KB „Merkur“ 0,77%), ***Istarska*** 67.894 (OB Pula 72,54%, KBC Rijeka 14,42%, Istarski domovi zdravlja 8,44%, KBC Zagreb 2,22%, KB „Merkur“ 0,56%), ***Dubrovačko-neretvanska*** 29.894 (OB Dubrovnik 72,02%, DZ Metković 11,02%, KBC Split 8,14%, KBC Zagreb 4,89%, KB „Dubrava“ 1,04%), ***Međimurska*** 35.275 (ŽB Čakovec 85,82%, KBC Zagreb 6,06%, OB Varaždin 3,45%, KB „Dubrava“ 1,46%, KB „Merkur“ 0,90%) i ***Grad Zagreb*** 183.266 (KBC Zagreb 46,01%, KB „Dubrava“ 18,97%, KB „Merkur“ 8,65%, KBC “Sestre milosrdnice" 7,66%, Psihijatrijska bolnica Sveti Ivan 4,83%). Hospitalizacija ***stranih državljana*** je bilo 4.952 od čega najviše u KBC Split 57,23%, OB Zadar 11,57%, OB Pula 9,03%, Istarski domovi zdravlja 3,68% te KBC Zagreb 3,25%. Hospitalizacija bolesnika čije je ***prebivalište nepoznato*** bilo je 34.847, od toga najviše u KBC Split 93,80%, KBC Zagreb 0,77%, KBC Osijek 0,65%, OB Varaždin 0,47, OB Karlovac 0,46%.

According to the Annual Day Hospital and Hospital Hemodialysis Report, in 2018, 613,795 discharges were recorded (as opposed to 548,671 in 2017) with 1,506,428 days of treatment (1,437,327 in 2017). The most discharges in day hospitals and hemodialysis units were reported in internal medicine services (216.413), hemodialysis units (58.810), pediatrics wards (56.372), general surgery (40.778) and ophthalmology (40.242) .According to the list of activity codes by the HZZO, the Annual Day Hospital and Hospital Hemodialysis Report, includes day care surgery.

According to individual reports on patients treated in day hospitals and hospital hemodialysis units, 2018 saw a total of 1,064,596 hospitalizations (963,038 in 2017) with 1,583,738 days of treatment (1,472,049 days in 2017). Hospital morbidity in day hospitals and hemodialysis units for year 2011 is not published on account of non-compliance with CIPH methodology in majority of hospitals; Specifically, reported day hospital stay covered the period from initial and closing date on the referral note for hospital days care, the result of which was overreporting on days the patient had not, in fact, spent in hospital. It was, consequently, decided to publish the morbidity rates in day hospitals and hospital hemodialysis units in 2012 for a more realistic representation of hospital use days, though it still was overrepresentation (again due to non-compliance). To illustrate, some hospitals reported one 5-day stay as five separate visits. Since 2017 the number of hospital discharges in day hospitals included hospital stays for childbirth and abortion

HOSPITAL MORBIDITY IN DAY HOSPITALS AND HEMODIALYSIS UNITS, 2018 CATCHMENT BY COUNTY (FACILITY NETWORK)

*Of overall hospitalizations, 1,064,596 (including delivery, abortion and hospital rehabilitation) from county of patient residence, patient participation in 5 most frequented hospitals in 2018 was as follows: **Zagrebačka County:** 54,538 (38.13% in Zagreb KBC, 20.20% in Dubrava Teaching Hospital (KB),8.99% in Sestre Milosrdnice KBC, 6.96% in Merkur KB, 5.17% in Psychiatric Hospital Sveti Ivan); **Krapina-Zagorje:** 26,040 (32.37% in Zabok General Hospital (OB), 20.49% in Fran Mihaljević Clinic, 15.53% in Zagreb KBC, 5,00% in Dubrava Teaching Hospital (KB), 4,59% in Sestre Milosrdnice KBC); **Sisak-Moslavina:** 32,525 (57.48% in I. Pedišić Sisak OB, 16.69% in Zagreb KBC, 6.85% in Pakrac General Hospital (OB), 6.24% in Dubrava KB, 3.24% Merkur KB); **Karlovac County:** 33,406 (74.28% in Karlovac OB, 8.49% in Zagreb KBC, 7.94% in Ogulin OB, 2.76% in Merkur KB, 1.66% in Dubrava KB); **Varaždin County:** 53,271 (87.27% in Varaždin OB, 5.89% in Zagreb KBC, 1.39% in Dubrava KB, 1.05% in T. Bardek Koprivnica OB, and 1.04% in Merkur KB); **Koprivnica-Križevci:** 31,283 (75.40% in T. Bardek Koprivnica OB, 10.16% Zagreb KBC, 4.74% in Dubrava KB, 2.18% Bjelovar OB and 1.76% in Merkur KB); **Bjelovar-Bilogora County:** 38,149 (68.27% in Bjelovar OB, 9.16% in Zagreb KBC, 7.78% in Pakrac OB, 5.74% in Virovitica OB, 3.17% in Dubrava KB); **Primorje-Gorski Kotar:** 76,547 (92.22% in Rijeka KBC, 1.99% in Rab Psychiatric Hospital, 1.94% in Zagreb KBC, 1.14% in Ogulin OB, 0.64% in Karlovac OB); **Lika-Senj County:** 10,314 (34.43% in Gospić OB, 29.45% in Rijeka KBC, 11.06% in Zagreb KBC, 10.14% in Zadar OB, 4.12% in Karlovac OB); **Virovitica-Podravina County:** 30,921 (86.84% in Virovitica OB, 3.96% in Zagreb KBC, 2.80% in Osijek KBC, 1.73% in Našice OB,1.26% in Dubrava KB,) **Požega-Slavonia County:** 19,379 (69.43% in Požega OŽB,14.80% in Pakrac OB, 6.08% in Zagreb KBC,2.50% in Dubrava KB, 1,26% Osijek KBC); **Brod-Posavina County:** 48,845 (81.99% in J. Benčević Sl. Brod OB, 7.15% Nova Gradiška OB, 4.74% in Zagreb KBC, 1.35% in Požega OŽB, 1.06% Dubrava); **Zadar County:** 37,602 (78.16% in Zadar OB, 5.54% in Ugljan Psychiatric Hospital, 4.65% in Zagreb KBC, 2.02% in Šibenik-Knin County OB, 1.78% in Biograd Orthopedic Hospital); **Osijek-Baranja County:** 72,032 (83.67% in Osijek KBC, 9.95% in Našice OŽB, 2.32% in Zagreb KBC, 0.81% in Vukovar OB, 0.81% in J. Benčević Sl. Brod OB); **Šibenik-Knin County:** 33,638 (82.71% in Šibenik-Knin County OB, 5.29% in Hrvatski Ponos Knin OB, 4.37% in Split KBC, 2.96% in Zagreb KBC, 1.06% in Merkur); **Vukovar-Srijem County:** 42,913 (63.76% in Vinkovci OŽB, 18.02% in Osijek KBC, 11.33% in Vukovar OŽB, 3.53% in Zagreb KBC, 0.71% in Children`s Hospital Zagreb); **Split-Dalmatia:** 67,065 (90.23% in Split KBC, 4.04% in Zagreb KBC,1.02% in Šibenik-Knin County OB, 0.88% in Dubrava KB, 0.77% in Merkur); **Istria County:** 67,894 (72.54% in Pula OB, 14.42% in Rijeka KBC, 8.44% in Istrian health care centers, 2.22% in Zagreb KBC and 0.56% Merkur KB); **Dubrovnik-Neretva:** 29,894 (72.02% in Dubrovnik OB, 11.02% in Metković health care center, 8.14% in Split KBC, 4.89% in Zagreb KBC and 1.04% in Dubrava KB); **Međimurje County:** 35,275 (85.82% in Čakovec County Hospital (ŽB), 6.06% in Zagreb KBC, 3.45% in Varaždin OB, 1.46% in Dubrava KB and 0.90% Merkur KB) and **City of Zagreb**: 183,266 (46.01% in Zagreb KBC, 18.97% in Dubrava KB, 8.65% in Merkur KB, 7.66% in Sestre Milosrdnice KBC, 4.83% in Psychiatric Hospital Sveti Ivan). 4,952 **foreign citizens** were hospitalized, where of the majority (57,23%) in Split KBC, 11.57% in Zadar OB, 9.03% in Pula OB, 3.68% in Istrian health care centers and 3.25% in Zagreb KBC. The number of hospitalized patients with **unknown residence** was 34,847, where of the majority (93.80%) were admitted to Split KBC, 0.77% in Zagreb KBC, 0.65% in Osijek KBC, 0.47% in Varaždin OB and 0.46% in Karlovac OB.*

Tablica – *Table* **1.** **ISPISANI BOLESNICI I BROJ DANA LIJEČENJA U DNEVNIM BOLNICAMA, JEDNODNEVNOJ KIRURGIJI I BOLNIČKIM HEMODIJALIZAMA PO SPECIJALNOSTIMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Discharged patients in hospital day care, day care surgery and hospital hemodialysis by specialty in Croatia 2018*

Specijalnosti		**Broj ispisanih bolesnika**	**Broj dana liječenja**	**Prosječna dužina liječenja**
Specialty		*Discharged patients*	*No. of treatment days*	*Average length of treatment*
Ukupno	*- Total*	**613.795**	**1.506.428**	**2,45**
Interna medicina	*- Internal medicine*	216.413	416.093	1,92
Infektologija	*- Infectology*	29.608	59.595	2,01
Onkologija i radioterapija	*- Onkology and radiology*	21.970	39.385	1,79
Dermatologija i venerologija	*- Dermatovenereology*	4.425	13.890	3,14
Fizikalna medicina i rehabilitacija	*- Physical medicine and rehabilitation*	5.015	18.497	3,69
Neurologija	*- Neurology*	24.093	51.295	2,13
Psihijatrija	*- Psychiatry*	31.527	275.129	8,73
Pedijatrija	*- Pediatrics*	56.372	143.808	2,55
Opća kirurgija	*- Surgery*	40.778	52.262	1,28
Dječja kirurgija	*- Pediatric surgery*	3.429	3.592	1,05
Neurokirurgija	*- Neurosurgery*	1.402	1.546	1,10
Maksilofacijalna kirurgija	- Maxillofacial surgery	2.431	2.900	1,19
Urologija	*- Urology*	19.073	30.040	1,58
Ortopedija i traumatologija	*- Orthoped. and traumatology*	4.486	5.942	1,32
ORL	*- Otorhinolaryngology*	13.852	17.209	1,24
Oftalmologija i optometrija	*- Ophthalmology*	40.242	47.216	1,17
Ginekologija i opstetricija	*- Gynecology and obstetrics*	36.550	52.484	1,44
Anesteziologija i reanimacija	*- Anesthesiology&resuscitation*	1.913	4.318	2,26
Nuklearna medicina	*- Nuclear medicine*	782	2.559	3,27
Transfuzijska medicina	*- Transfusion medicine*	474	1.962	4,14
Kronične duševne bolesti	- Chronic mental diseases	150	150	1,00
Hemodijaliza	*- Hemodialysis*	58.810	266.556	4,53

Tablica - *Table* **2.** **ISPISANI BOLESNICI I BROJ DANA LIJEČENJA U DNEVNIM BOLNICAMA, JEDNODNEVNOJ KIRURGIJI I BOLNIČKIM HEMODIJALIZAMA U OPĆIM BOLNICAMA, STACIONARIMA I IZVANBOLNIČKIM RODILIŠTIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018.** - *Discharged patients in hospital day care, day care surgery and hospital hemodialysis in general hospitals, inpatient facilities and outpatient maternity facilities by specialty and county, Croatia 2018*

	S P E C I J A L N O S T I															
ŽUPANIJA	**Ukupno**		**Interna medicina**		**Infektologija**		**Dermatologija i venerologija**		**Neurologija**		**Psihijatrija**		**Pedijatrija**		**Opća kirurgija**	
	bol.	**dani**	**bol.**	**dani**	**bol.**	**dani**	**bol.**	**dani**	**bol.**	**dani**	**bol.**	**dani**	**bol.**	**dani**	**bol.**	**dani**
	S P E C I A L T Y															
County / Location	*Total*		*Internal medicine*		*Infectology*		*Dermatovenerology*		*Neurology*		*Psychiatry*		*Pediatrics*		*General surgery*	
	patients	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*
HRVATSKA	**219.147**	**584.274**	**59.791**	**162.040**	**9.060**	**17.850**	**16**	**38**	**12.765**	**29.339**	**12.485**	**60.491**	**23.287**	**47.703**	**22.951**	**33.914**
Krapinsko-zagorska	**6.572**	**12.146**	**1.618**	**3.632**	**0**	**0**	**0**	**0**	**994**	**2.268**	**0**	**0**	**1.038**	**2.785**	**2.027**	**2.131**
Zabok	6.572	12.146	1.618	3.632					994	2.268			1.038	2.785	2.027	2.131
Sisačko-moslavačka	**19.052**	**19.216**	**4.621**	**4.662**	**454**	**459**	**0**	**0**	**545**	**552**	**0**	**0**	**620**	**625**	**859**	**889**
Sisak	19.052	19.216	4.621	4.662	454	459			545	552			620	625	859	889
Karlovačka	**15.940**	**33.772**	**1.143**	**4.345**	**1.247**	**1.771**	**0**	**0**	**821**	**1.800**	**8.057**	**8.058**	**358**	**897**	**736**	**867**
Karlovac	14.988	29.357	1.004	3.826	1.247	1.771			821	1.800	8.057	8.058	320	797	453	453
Ogulin	952	4.415	139	519									38	100	283	414
Varaždinska	**24.588**	**59.252**	**4.806**	**15.689**	**2.427**	**4.152**	**0**	**0**	**1.570**	**1.682**	**225**	**2.556**	**3.621**	**5.519**	**3.740**	**4.133**
Varaždin	24.588	59.252	4.806	15.689	2.427	4.152			1.570	1.682	225	2.556	3.621	5.519	3.740	4.133
Koprivničko-križevačka	**6.938**	**28.975**	**1.672**	**8.107**	**71**	**347**	**0**	**0**	**316**	**1.507**	**378**	**3.281**	**425**	**697**	**1.847**	**1.957**
Koprivnica	6.938	28.975	1.672	8.107	71	347			316	1.507	378	3.281	425	697	1.847	1.957
Bjelovarsko-bilogorska	**12.258**	**31.490**	**4.354**	**5.518**	**304**	**460**	**0**	**0**	**1.547**	**2.253**	**604**	**5.738**	**587**	**1.327**	**717**	**928**
Bjelovar	12.258	31.490	4.354	5.518	304	460			1.547	2.253	604	5.738	587	1.327	717	928
Ličko-senjska	**2.597**	**6.447**	**347**	**1.556**	**0**	**0**	**0**	**0**	**126**	**724**	**0**	**0**	**730**	**2.694**	**43**	**119**
Gospić	2.597	6.447	347	1.556					126	724			730	2.694	43	119
Virovitičko-podravska	**9.448**	**33.820**	**2.003**	**9.684**	**298**	**1.466**	**0**	**0**	**419**	**1.229**	**255**	**1.778**	**1.416**	**3.280**	**1.038**	**2.559**
Virovitica	9.448	33.820	2.003	9.684	298	1.466			419	1.229	255	1.778	1.416	3.280	1.038	2.559
Požeško-slavonska	**7.914**	**29.866**	**2.294**	**8.429**	**561**	**1.430**	**16**	**38**	**683**	**3.022**	**160**	**519**	**1.846**	**3.686**	**701**	**751**
Požega	5.466	20.255	1.656	6.615	561	1.430	16	38	683	3.022	160	519	1.046	2.366	347	369
Pakrac	2.448	9.611	638	1.814									800	1.320	354	382
Brodsko-posavska	**10.663**	**57.985**	**3.066**	**22.379**	**682**	**1.518**	**0**	**0**	**640**	**1.967**	**533**	**3.839**	**465**	**1.333**	**715**	**3.241**
Slavonski Brod	9.418	51.030	2.408	18.033	682	1.518			640	1.967	508	3.766	267	584	608	3.096
Nova Gradiška	1.245	6.955	658	4.346							25	73	198	749	107	145
Zadarska	**30.034**	**31.484**	**9.824**	**9.923**	**864**	**874**	**0**	**0**	**1.067**	**1.238**	**459**	**459**	**2.070**	**3.224**	**1.439**	**1.439**
Zadar	30.034	31.484	9.824	9.923	864	874			1.067	1.238	459	459	2.070	3.224	1.439	1.439
Osječko-baranjska	**2.840**	**10.404**	**1.099**	**2.151**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**142**	**1.850**	**219**	**1.386**	**387**	**400**
Našice	2.840	10.404	1.099	2.151							142	1.850	219	1.386	387	400
Šibensko-kninska	**12.019**	**35.882**	**3.688**	**12.114**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.153**	**2.272**	**336**	**4.329**	**1.505**	**3.539**	**1.193**	**1.218**
Šibenik	10.138	33.311	3.026	11.243					1.153	2.272	336	4.329	846	2.409	746	762
Knin	1.881	2.571	662	871									659	1.130	447	456
Vukovarsko-srijemska	**12.954**	**50.891**	**3.177**	**5.194**	**934**	**1.792**	**0**	**0**	**453**	**1.282**	**858**	**17.951**	**3.392**	**6.472**	**701**	**912**
Vinkovci	9.131	42.448	1.961	3.051	934	1.792			141	374	653	15.597	2.254	4.691	82	108
Vukovar	3.823	8.443	1.216	2.143					312	908	205	2.354	1.138	1.781	619	804
Istarska	**19.302**	**72.641**	**3.198**	**19.419**	**175**	**1.114**	**0**	**0**	**957**	**4.053**	**282**	**7.094**	**772**	**4.473**	**4.183**	**9.382**
Pula	13.355	66.630	3.198	19.419	175	1.114			957	4.053	282	7.094	772	4.473	4.183	9.382
Labin*	1.853	1.856														
Umag*	4.094	4.155														
Dubrovačko-neretvanska	**6.520**	**31.515**	**2.831**	**11.537**	**139**	**328**	**0**	**0**	**112**	**907**	**196**	**3.039**	**123**	**594**	**1.063**	**1.140**
Dubrovnik	6.476	25.899	2.831	11.537	139	328			112	907	196	3.039	123	594	1.063	1.140
Metković*	25	3.624														
Korčula*	19	1.992														
Međimurska	**19.508**	**38.488**	**10.050**	**17.701**	**904**	**2.139**	**0**	**0**	**1.362**	**2.583**	**0**	**0**	**4.100**	**5.172**	**1.562**	**1.848**
Čakovec	19.508	38.488	10.050	17.701	904	2.139			1.362	2.583			4.100	5.172	1.562	1.848

* Stacionari i rodilišta - *Inpatient facilities and outpatient maternity facilities*

Tablica - *Table* **2.** **nastavak** – *continuation*

	S P E C I J A L N O S T I															
ŽUPANIJA	**Neurokirurgija**		**Urologija**		**Ortopedija i traumatologija**		**ORL**		**Oftalmologija i optometrija**		**Ginekologija i opstetricija**		**Anesteziologija i reanimatologija**		**Hemodijaliza**	
	bolesnic dani		**bolesnic dani**		**bolesnic dani**		**bolesnic dani**		**bolesnici dani**		**bolesnici dani**		**bolesnic dani**		**bolesnici dani**	
S P E C I A L T Y																
County / Location	*Neurosurgery*		*Urology*		*Orthopedic and traumatology*		*Othorhinolaringology*		*Ophthalmology*		*Gynecology and obstetrics*		*Anesthesiology and resuscitation*		*Hemodialysis*	
	patients	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*
HRVATSKA	**133**	**135**	**8.512**	**14.649**	**1.922**	**2.522**	**8.515**	**11.424**	**13.142**	**16.193**	**16.924**	**26.088**	**395**	**491**	**29.249**	**161.397**
Krapinsko-zagorska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**895**	**1.330**	**0**	**0**	**0**	**0**
Zabok											895	1.330				
Sisačko-moslavačka	**0**	**0**	**310**	**329**	**120**	**142**	**227**	**235**	**126**	**128**	**705**	**730**	**0**	**0**	**10.465**	**10.465**
Sisak			310	329	120	142	227	235	126	128	705	730			10.465	10.465
Karlovačka	**0**	**0**	**381**	**390**	**142**	**142**	**682**	**965**	**1.228**	**1.228**	**1.038**	**1.041**	**0**	**0**	**107**	**12.268**
Karlovac			381	390			675	958	991	991	964	967			75	9.346
Ogulin					142	142	7	7	237	237	74	74			32	2.922
Varaždinska	**0**	**0**	**2.194**	**4.557**	**133**	**133**	**1.874**	**2.385**	**945**	**949**	**2.431**	**2.621**	**395**	**491**	**227**	**14.385**
Varaždin			2.194	4.557	133	133	1.874	2.385	945	949	2.431	2.621	395	491	227	14.385
Koprivničko-križevačka	**0**	**0**	**0**	**0**	**79**	**79**	**1.017**	**1.386**	**460**	**467**	**569**	**787**	**0**	**0**	**104**	**10.360**
Koprivnica					79	79	1.017	1.386	460	467	569	787			104	10.360
Bjelovarsko-bilogorska	**0**	**0**	**501**	**1.204**	**105**	**105**	**701**	**773**	**2.021**	**2.031**	**732**	**959**	**0**	**0**	**85**	**10.194**
Bjelovar			501	1.204	105	105	701	773	2.021	2.031	732	959			85	10.194
Ličko-senjska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.351**	**1.354**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gospić											1.351	1.354				
Virovitičko-podravska	**0**	**0**	**1.363**	**2.104**	**0**	**0**	**362**	**416**	**1.202**	**1.225**	**999**	**2.619**	**0**	**0**	**93**	**7.460**
Virovitica			1.363	2.104			362	416	1.202	1.225	999	2.619			93	7.460
Požeško-slavonska	**0**	**0**	**111**	**166**	**116**	**116**	**104**	**210**	**262**	**273**	**955**	**1.070**	**0**	**0**	**105**	**10.156**
Požega			111	166	116	116	104	210	262	273	360	458			44	4.673
Pakrac											595	612			61	5.483
Brodsko-posavska	**0**	**0**	**430**	**758**	**193**	**236**	**914**	**961**	**1.015**	**1.015**	**1.820**	**5.902**	**0**	**0**	**190**	**14.836**
Slavonski Brod			430	758	193	**236**	817	858	1.015	**1.015**	1.662	4.948			188	14.251
Nova Gradiška							97	103			158	954			2	585
Zadarska	**0**	**0**	**362**	**378**	**0**	**0**	**1.144**	**1.144**	**617**	**617**	**932**	**932**	**0**	**0**	**11.256**	**11.256**
Zadar			362	378			1.144	1.144	617	617	932	932			11.256	11.256
Osječko-baranjska	**0**	**0**	**668**	**733**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**287**	**287**	**0**	**0**	**38**	**3.597**
Našice			668	733							287	287			38	3.597
Šibensko-kninska	**0**	**0**	**1.063**	**1.283**	**290**	**493**	**329**	**344**	**1.575**	**1.591**	**773**	**775**	**0**	**0**	**114**	**7.924**
Šibenik			1.063	1.283	290	493	329	344	1.575	1.591	660	661			114	7.924
Knin											113	114				
Vukovarsko-srijemska	**0**	**0**	**466**	**2.036**	**135**	**432**	**170**	**310**	**1.868**	**3.543**	**673**	**746**	**0**	**0**	**127**	**10.221**
Vinkovci			406	1.936	121	414	105	189	1.868	3.543	479	532			127	10.221
Vukovar			60	100	14	18	65	121			194	214				
Istarska	**133**	**135**	**296**	**331**	**209**	**212**	**655**	**1.446**	**863**	**1.884**	**1.446**	**3.437**	**0**	**0**	**6.133**	**19.661**
Pula	133	135	296	331	209	212	655	1.446	863	1.884	1.446	3.437			186	13.650
Labin*															1.853	1.856
Umag*															4.094	4.155
Dubrovačko-neretvanska	**0**	**0**	**340**	**353**	**400**	**432**	**99**	**344**	**633**	**915**	**495**	**556**	**0**	**0**	**89**	**11.370**
Dubrovnik			340	353	400	**432**	99	344	633	915	495	556			45	5.754
Metković*															25	3.624
Korčula*															19	1.992
Međimurska	**0**	**0**	**27**	**27**	**0**	**0**	**237**	**505**	**327**	**327**	**823**	**942**	**0**	**0**	**116**	**7.244**
Čakovec			27	27			237	505	327	327	823	942			116	7.244

* Stacionari i rodilišta - *Inpatient facilities and outpatient maternity facilities*

Tablica - *Table* **3.** **ISPISANI BOLESNICI I BROJ DANA LIJEČENJA U DNEVNIM BOLNICAMA, JEDNODNEVNOJ KIRURGIJI I BOLNIČKIM HEMODIJALIZAMA U KLINIKAMA, KLINIČKIM BOLNICAMA I KLINIČKIM BOLNIČKIM CENTRIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018.** - *Discharged patients in hospital day care, day care surgery and hospital hemodialysis in clinics, teaching hospitals (KB) and university hospital centers (KBC) by specialty and county, Croatia 2018*

	S P E C I J A L N O S T I													
ŽUPANIJA	**Ukupno**		**Interna medicina**		**Infektologija**		**Onkologija i radioterapija**		**Dermatologija i venerologija**		**Fizikalna medicina i rehabilitacija**		**Neurologija**	
	bolesnici	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**
	S P E C I A L T Y													
County / Location	*Total*		*Internal medicine*		*Infectology*		*Onkology and radiotherapy*		*Dermatology and venerology*		*Physical med. and rehabilitation*		*Neurology*	
	patients	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*
HRVATSKA	**378.415**	**778.091**	**155.348**	**251.767**	**20.548**	**41.745**	**21.970**	**39.385**	**4.409**	**13.852**	**5.015**	**18.497**	**11.328**	**21.956**
Grad Zagreb	**224.961**	**460.339**	**109.490**	**170.851**	**10.635**	**22.087**	**12.214**	**15.248**	**1.203**	**9.360**	**2.827**	**7.164**	**5.852**	**9.972**
KBC Zagreb	97.455	183.418	48.306	70.596			9.686	12.760	510	3.144	1.726	1.726	2.106	3.419
KBC Sestre milosrdnice	51.402	111.284	21.936	43.096			2.528	2.488	693	6.216	789	4.716	1.252	2.254
KB Merkur	12.170	29.619	7.742	21.025										
KB Sveti Duh	9.087	9.087	2.946	2.946							68	68	97	97
KB Dubrava	38.081	67.494	28.560	33.188							244	654	2.397	4.202
Kl. za infektivne bolesti	10.635	22.087			10.635	22.087								
Klinika Vrapče	686	24.072												
Klinika za dječje bolesti	5.445	13.278												
Krapinsko-zagorska	**2.292**	**2.293**	**2.292**	**2.293**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Klinika Magdalena	2.292	2.293	2.292	2.293										
Primorsko - goranska	**22.058**	**106.868**	**6.535**	**29.275**	**969**	**2.728**	**1.089**	**11.379**	**108**	**1.052**	**289**	**2.812**	**350**	**1.530**
KBC Rijeka	22.058	106.868	6.535	29.275	969	2.728	1.089	11.379	108	1.052	289	2.812	350	1.530
Osječko-baranjska	**20.514**	**100.001**	**4.008**	**16.325**	**3.185**	**11.171**	**1.201**	**5.292**	**36**	**378**	**486**	**7.108**	**1.392**	**6.720**
KBC Osijek	20.514	100.001	4.008	16.325	3.185	11.171	1.201	5.292	36	378	486	7.108	1.392	6.720
Splitsko-dalmatinska	**108.590**	**108.590**	**33.023**	**33.023**	**5.759**	**5.759**	**7.466**	**7.466**	**3.062**	**3.062**	**1.413**	**1.413**	**3.734**	**3.734**
KBC Split	108.590	108.590	33.023	33.023	5.759	5.759	7.466	7.466	3.062	3.062	1.413	1.413	3.734	3.734

Tablica - *Table* **3.** **nastavak 1** – *continuation 1*

	S P E C I J A L N O S T I													
ŽUPANIJA	**Psihijatrija**		**Pedijatrija**		**Opća kirurgija**		**Dječja kirurgija**		**Neurokirurgija**		**Maksilofacijalna kirurgija**		**Urologija**	
	bolesnici	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**	**bolesnici**	**dani**
	S P E C I A L T Y													
County / Location	*Psychiatry*		*Pediatrics*		*General surgery*		*Pediatric surgery*		*Neurosurgery*		*Maxillofacial surgery*		*Urology*	
	patients	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*	*patients*	*days*
HRVATSKA	**17.181**	**122.525**	**25.840**	**53.078**	**17.827**	**18.348**	**3.429**	**3.592**	**1.269**	**1.411**	**2.431**	**2.900**	**10.561**	**15.391**
Grad Zagreb	**7.755**	**85.606**	**13.567**	**29.291**	**12.368**	**12.832**	**1.610**	**1.613**	**396**	**537**	**501**	**560**	**7.467**	**11.005**
KBC Zagreb	6.045	35.708	6.926	9.413	4.828	5.227	2	2	389	389			3.815	5.522
KBC Sestre milosrdnice	813	17.032	2.804	8.211	3.752	3.640							1.135	2.348
KB Merkur					1.324	1.488							383	666
KB Sveti Duh					304	304							405	405
KB Dubrava	211	8.794			2.160	2.173			7	148	501	560	1.729	2.064
Kl. za infektivne bolesti														
Klinika Vrapče	686	24.072												
Klinika za dječje bolesti			3.837	11.667			1.608	1.611						
Krapinsko-zagorska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Klinika Magdalena														
Primorsko - goranska	**878**	**12.169**	**1.330**	**9.989**	**693**	**750**	**437**	**597**	**216**	**217**	**1.423**	**1.764**	**775**	**2.005**
KBC Rijeka	878	12.169	1.330	9.989	693	750	437	597	216	217	1.423	1.764	775	2.005
Osječko-baranjska	**494**	**16.696**	**2.050**	**4.905**	**522**	**522**	**178**	**178**	**4**	**4**	**430**	**499**	**617**	**679**
KBC Osijek	494	16.696	2.050	4.905	522	522	178	178	4	4	430	499	617	679
Splitsko-dalmatinska	**8.054**	**8.054**	**8.893**	**8.893**	**4.244**	**4.244**	**1.204**	**1.204**	**653**	**653**	**77**	**77**	**1.702**	**1.702**
KBC Split	8.054	8.054	8.893	8.893	4.244	4.244	1.204	1.204	653	653	77	77	1.702	1.702

Tablica - *Table* **3.** **nastavak 2** – *continuation 2*

ŽUPANIJA	Ortopedija i traumatologija		ORL		Oftalmologija i optometrija		Ginekologija i opstetricija		Anesteziologija i reanimatologija		Nuklearna medicina		Transfuzijska medicina		Hemodijaliza	
	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani
County / Location	Orthoped. and traumatology		Otorhinolaryngology		Ophthalmology		Gynecology and obstetrics		Anesthesiology and resuscitation		Nuclear medicine		Transfusion medicine		Hemodialysis	
	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days
HRVATSKA	**1.321**	**1.393**	**5.337**	**5.785**	**22.640**	**26.563**	**19.626**	**26.396**	**1.518**	**3.827**	**782**	**2.559**	**474**	**1.962**	**29.561**	**105.159**
Grad Zagreb	**889**	**951**	**2.350**	**2.596**	**14.517**	**17.489**	**9.409**	**14.350**	**472**	**516**	**0**	**0**	**474**	**1.962**	**10.965**	**46.349**
KBC Zagreb	690	724	417	470	6.819	7.154	4.516	6.613	130	142					544	20.409
KBC Sestre milosrdnice			97	94	2.319	4.100	2.324	4.609	276	308			474	1.962	10.210	10.210
KB Merkur			1.028	1.029			1.646	2.205							47	3.206
KB Sveti Duh	101	101	739	739	3.438	3.438	923	923	66	66						
KB Dubrava	98	126	69	264	1.941	2.797									164	12.524
Kl. Za infektivne bolesti																
Klinika Vrapče																
Klinika za dječje bolesti																
Krapinsko-zagorska	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Klinika Magdalena																
Primorsko - goranska	**0**	**0**	**118**	**243**	3124	**4.074**	**3.367**	**5.160**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**357**	**21.124**
KBC Rijeka			118	243	3124	4.074	3.367	5.160							357	21.124
Osječko-baranjska	**204**	**214**	**724**	**801**	**1.733**	**1.734**	**1.203**	**1.239**	**941**	**3.206**	**782**	**2.559**	**0**	**0**	**324**	**19.771**
KBC Osijek	204	214	724	801	1.733	1.734	1.203	1.239	941	3.206	782	2.559			324	19.771
Splitsko-dalmatinska	**228**	**228**	**2.145**	**2.145**	**3.266**	**3.266**	**5.647**	**5.647**	**105**	**105**	**0**	**0**	**0**	**0**	**17.915**	**17.915**
KBC Split	228	228	2.145	2.145	3.266	3.266	5.647	5.647	105	105					17.915	17.915

Tablica - *Table* **4.** **ISPISANI BOLESNICI I BROJ DANA LIJEČENJA U DNEVNIM BOLNICAMA, JEDNODNEVNOJ KIRURGIJI I BOLNIČKIM HEMODIJALIZAMA U SPECIJALNIM BOLNICAMA I LJEČILIŠTIMA PO SPECIJALNOSTIMA I ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Discharged patients in hospital day care, day care surgery and hospital hemodialysis in special hospitals and health resorts by specialty and county, Croatia 2018*

ŽUPANIJA	Ukupno		Interna medicina		Neurologija		Psihijatrija		Pedijatrija		Ortopedija i traumatologija		Oftalmologija i optometrija		Kronične duševne bolesti	
	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani	bol.	dani
County / Location	Total		Internal medicine		Neurology		Psychiatry		Pediatrics		Orthoped. and traumatology		Ophthalmology		Chronic mental diseases	
	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days	patients	days
HRVATSKA	**16.233**	**144.063**	**1.274**	**2.286**	**0**	**0**	**1.861**	**92.113**	**7.245**	**43.027**	**1.243**	**2.027**	**4.460**	**4.460**	**150**	**150**
Grad Zagreb	**9.184**	**101.610**	**686**	**852**	**0**	**0**	**1.253**	**57.731**	**7.245**	**43.027**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dječja bolnica „Srebrnjak“	5.302	19.016							5.302	19.016						
Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež	359	16.770					359	16.770								
SB za zaštitu djece s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama	1.943	24.011							1.943	24.011						
Psihijatrijska bolnica „Sveti Ivan“	894	40.961					894	40.961								
SB za plućne bolesti „Rockefellerova“	686	852	686	852												
Krapinsko-zagorska	**395**	**1.194**	**395**	**1.194**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SB za medicinsku rehabilitaciju Krapinske toplice	395	1.194	395	1.194												
Sisačko-moslavačka	**299**	**23.350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**299**	**23.350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Neuropsihijatrijska bolnica "Dr I. Barbot" Popovača	299	23.350					299	23.350								
Karlovačka	**120**	**167**	**120**	**167**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bolnica za produženo liječenje Duga Resa	120	167	120	167												
Primorsko-goranska	**491**	**3.981**	**0**	**0**	**0**	**0**	**90**	**3.580**	**0**	**0**	**361**	**361**	**0**	**0**	**40**	**40**
Psihijatrijska bolnica Lopača	40	40													40	40
Psihijatrijska bolnica Rab	90	3.580					90	3.580								
SB Nemec	361	361									361	361				
Brodsko-posavska	**110**	**110**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**110**	**110**
SB Sv. Rafael	110	110													110	110
Zadarska	**1.174**	**9.191**	**73**	**73**	**0**	**0**	**219**	**7.452**	**0**	**0**	**882**	**1.666**	**0**	**0**	**0**	**0**
Psihijatrijska bolnica Ugljan	219	7.452					219	7.452								
SB za ortopediju Biograd n/m	955	1.739	73	73							882	1.666				
Splitsko-dalmatinska	**4.460**	**4.460**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4.460**	**4.460**	**0**	**0**
SB „Svjetlost“	4460	4460											4460	4460		

Tablica - *Table* **5/I. BOLNIČKI POBOL I STRUKTURA (%) HOSPITALIZACIJA PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U DNEVNIM BOLNICAMA, JEDNODNEVNOJ KIRURGIJI I BOLNIČKIM HEMODIJALIZAMA HRVATSKE 2018. GODINE - UKUPNO -** *Hospital morbidity and structure of discharges (percentage) by age and disease groups (ICD 10) in hospital day care, day care surgery and hospital hemodialysis, Croatia 2018 – TOTAL*

				Dobna grupa – *Age group* (godina – *years*)							
SKUPINA	BOLESTI-STANJA		UKUPNO	0	1-4	5-9	10-19	20-39	40-59	60 i više
DISEASE OR CONDITION GROUP			*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 +*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**		**22.246**	**854**	**3.813**	**1.814**	**2.165**	**4.300**	**4.230**	**5.070**
	Infectious and parasitic diseases	%	*2,1*	*9,2*	*12,9*	*7,5*	*4,3*	*3,1*	*1,4*	*1,0*
II	**Novotvorine**		**186.240**	**302**	**2.274**	**1.655**	**4.695**	**12.204**	**48.376**	**116.734**
	Neoplasms	%	*17,5*	*3,3*	*7,7*	*6,8*	*9,3*	*8,9*	*16,2*	*22,7*
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**		**32.297**	**304**	**926**	**790**	**1.453**	**4.671**	**8.329**	**15.824**
	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvingthe immune mechanism	%	*3,0*	*3,3*	*3,1*	*3,2*	*2,9*	*3,4*	*2,8*	*3,1*
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma**		**43.588**	**163**	**891**	**1.848**	**4.111**	**7.115**	**12.751**	**16.709**
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	%	*4,1*	*1,8*	*3,0*	*7,6*	*8,2*	*5,2*	*4,3*	*3,2*
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**		**102.844**	**0**	**268**	**1.282**	**10.388**	**17.328**	**61.479**	**12.099**
	Mental and behavioural disorders	%	*9,7*	*0,0*	*0,9*	*5,3*	*20,6*	*12,6*	*20,6*	*2,3*
VI	**Bolesti živčanog sustava**		**27.727**	**427**	**1.182**	**818**	**1.827**	**6.017**	**10.391**	**7.065**
	Disease of the nervous system	%	*2,6*	*4,6*	*4,0*	*3,4*	*3,6*	*4,4*	*3,5*	*1,4*
VII	**Bolesti oka i adneksa**		**36.045**	**72**	**173**	**299**	**423**	**1.351**	**5.194**	**28.533**
	Diseases of the eye and adnexa	%	*3,4*	*0,8*	*0,6*	*1,2*	*0,8*	*1,0*	*1,7*	*5,5*
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**		**3.083**	**135**	**699**	**288**	**174**	**341**	**661**	**785**
	Diseases of the ear and mastoid process	%	*0,3*	*1,5*	*2,4*	*1,2*	*0,3*	*0,2*	*0,2*	*0,2*
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**		**34.442**	**85**	**96**	**245**	**1.198**	**2.781**	**9.395**	**20.642**
	Diseases of the circulatory system	%	*3,2*	*0,9*	*0,3*	*1,0*	*2,4*	*2,0*	*3,1*	*4,0*
X	**Bolesti dišnog sustava**		**35.757**	**1.607**	**6.354**	**4.191**	**3.016**	**3.668**	**5.770**	**11.151**
	Diseases of the respiratory system	%	*3,4*	*17,3*	*21,5*	*17,2*	*6,0*	*2,7*	*1,9*	*2,2*
XI	**Bolesti probavnog sustava**		**33.923**	**158**	**859**	**657**	**3.668**	**8.643**	**10.182**	**9.756**
	Diseases of the digestive system	%	*3,2*	*1,7*	*2,9*	*2,7*	*7,3*	*6,3*	*3,4*	*1,9*
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**		**17.628**	**299**	**779**	**856**	**1.670**	**3.619**	**5.712**	**4.693**
	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	%	*1,7*	*3,2*	*2,6*	*3,5*	*3,3*	*2,6*	*1,9*	*0,9*
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**		**50.145**	**51**	**943**	**1.687**	**3.271**	**7.111**	**19.430**	**17.652**
	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	%	*4,7*	*0,5*	*3,2*	*6,9*	*6,5*	*5,2*	*6,5*	*3,4*
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**		**314.685**	**822**	**1.576**	**1.395**	**2.101**	**23.423**	**73.582**	**211.786**
	Diseases of the genitourinary system	%	*29,6*	*8,9*	*5,3*	*5,7*	*4,2*	*17,1*	*24,6*	*41,1*
XV	**Trudnoća, porođaj i babinje**		**10.559**	**0**	**0**	**0**	**223**	**9.454**	**882**	**0**
	Pregnancy, childbirth and the puerp.	%	*1,0*	*0*	*0*	*0*	*0,4*	*6,9*	*0,3*	*0*
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju**		**840**	**840**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Certain conditions originating in the perinatal period	%	*0,1*	*9,1*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**		**4.828**	**854**	**1.429**	**905**	**859**	**412**	**285**	**84**
	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	%	*0,5*	*9,2*	*4,8*	*3,7*	*1,7*	*0,3*	*0,1*	*0,0*
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**		**53.901**	**1.581**	**5.899**	**4.293**	**6.482**	**6.775**	**10.380**	**18.491**
	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC	%	*5,1*	*17,0*	*20,0*	*17,7*	*12,9*	*4,9*	*3,5*	*3,6*
XIX	**Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka**		**9.468**	**46**	**350**	**471**	**963**	**2.007**	**2.799**	**2.832**
	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	%	*0,9*	*0,5*	*1,2*	*1,9*	*1,9*	*1,5*	*0,9*	*0,5*
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom**		**44.350**	**675**	**1.006**	**820**	**1.693**	**15.817**	**9.103**	**15.236**
	Factors influencing health status and contact with health services	%	*4,2*	*7,3*	*3,4*	*3,4*	*3,4*	*11,5*	*3,0*	*3,0*
	S V E U K U P N O		**1.064.596**	**9.275**	**29.517**	**24.314**	**50.380**	**137.037**	**298.931**	**515.142**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Tablica - *Table* **5/II. BOLNIČKI POBOL I STRUKTURA (%) HOSPITALIZACIJA PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U DNEVNIM BOLNICAMA, JEDNODNEVNOJ KIRURGIJI I BOLNIČKIM HEMODIJALIZAMA HRVATSKE 2018. GODINE - MUŠKARCI -** *Hospital morbidity and structure of discharges (percentage) by age and disease groups (ICD 10) in hospital day care, day care surgery and hospital hemodialysis, Croatia 2018 - MALE*

				Dobna grupa – *Age group* (godina – *years*)							
SKUPINA BOLESTI-STANJA			UKUPNO	0	1-4	5-9	10-19	20-39	40-59	60 i više
DISEASE OR CONDITION GROUP			*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 +*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**		**11.436**	**474**	**2.104**	**962**	**1.088**	**2.018**	**2.317**	**2.473**
	Infectious and parasitic diseases	%	*2,1*	*9,2*	*13,3*	*7,7*	*4,4*	*4,0*	*1,5*	*0,9*
II	**Novotvorine**		**91.027**	**125**	**1.044**	**767**	**2.574**	**5.050**	**19.288**	**62.179**
	Neoplasms	%	*17,1*	*2,4*	*6,6*	*6,1*	*10,5*	*10,1*	*12,7*	*22,8*
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**		**13.358**	**164**	**628**	**554**	**918**	**1.457**	**2.352**	**7.285**
	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvingthe immune mechanism	%	*2,5*	*3,2*	*4,0*	*4,4*	*3,7*	*2,9*	*1,6*	*2,7*
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma**		**18.823**	**65**	**492**	**649**	**2.331**	**2.206**	**5.818**	**7.262**
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	%	*3,5*	*1,3*	*3,1*	*5,2*	*9,5*	*4,4*	*3,8*	*2,7*
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**		**61.561**	**0**	**183**	**928**	**4.879**	**9.316**	**38.440**	**7.815**
	Mental and behavioural disorders	%	*11,6*	*0*	*1,2*	*7,4*	*19,9*	*18,6*	*25,4*	*2,9*
VI	**Bolesti živčanog sustava**		**10.651**	**270**	**740**	**450**	**894**	**2.030**	**3.423**	**2.844**
	Disease of the nervous system	%	*2,0*	*5,2*	*4,7*	*3,6*	*3,6*	*4,1*	*2,3*	*1,0*
VII	**Bolesti oka i adneksa**		**15.941**	**30**	**72**	**134**	**186**	**639**	**2.453**	**12.427**
	Diseases of the eye and adnexa	%	*3,0*	*0,6*	*0,5*	*1,1*	*0,8*	*1,3*	*1,6*	*4,6*
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**		**1.561**	**85**	**412**	**167**	**90**	**175**	**291**	**341**
	Diseases of the ear and mastoid process	%	*0,3*	*1,6*	*2,6*	*1,3*	*0,4*	*0,3*	*0,2*	*0,1*
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**		**18.298**	**57**	**58**	**119**	**697**	**1.455**	**5.076**	**10.836**
	Diseases of the circulatory system	%	*3,4*	*1,1*	*0,4*	*0,9*	*2,8*	*2,9*	*3,4*	*4,0*
X	**Bolesti dišnog sustava**		**19.279**	**1.004**	**3.795**	**2.339**	**1.524**	**1.574**	**2.816**	**6.227**
	Diseases of the respiratory system	%	*3,6*	*19,4*	*24,1*	*18,7*	*6,2*	*3,1*	*1,9*	*2,3*
XI	**Bolesti probavnog sustava**		**18.611**	**77**	**499**	**388**	**1.917**	**4.749**	**5.707**	**5.274**
	Diseases of the digestive system	%	*3,5*	*1,5*	*3,2*	*3,1*	*7,8*	*9,5*	*3,8*	*1,9*
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**		**9.112**	**172**	**427**	**466**	**880**	**1.955**	**3.002**	**2.210**
	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	%	*1,7*	*3,3*	*2,7*	*3,7*	*3,6*	*3,9*	*2,0*	*0,8*
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**		**16.334**	**44**	**268**	**545**	**999**	**3.124**	**6.532**	**4.822**
	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	%	*3,1*	*0,9*	*1,7*	*4,3*	*4,1*	*6,2*	*4,3*	*1,8*
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**		**175.366**	**415**	**585**	**732**	**961**	**9.005**	**43.140**	**120.528**
	Diseases of the genitourinary system	%	*32,9*	*8,0*	*3,7*	*5,8*	*3,9*	*18,0*	*28,5*	*44,2*
XV	**Trudnoća, porođaj i babinje**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Pregnancy, childbirth and the puerp.	%	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju**		**450**	**450**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Certain conditions originating in the perinatal period	%	*0,1*	*8,7*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**		**2.516**	**530**	**735**	**485**	**493**	**140**	**98**	**35**
	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	%	*0,5*	*10,3*	*4,7*	*3,9*	*2,0*	*0,3*	*0,1*	*0,0*
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**		**25.287**	**806**	**3.021**	**2.198**	**2.795**	**2.683**	**4.254**	**9.530**
	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC	%	*4,7*	*15,6*	*19,2*	*17,5*	*11,4*	*5,4*	*2,8*	*3,5*
XIX	**Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka**		**5.619**	**24**	**182**	**278**	**631**	**1.410**	**1.724**	**1.370**
	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	%	*1,1*	*0,5*	*1,2*	*2,2*	*2,6*	*2,8*	*1,1*	*0,5*
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom**		**17.199**	**370**	**529**	**379**	**681**	**1.039**	**4.715**	**9.486**
	Factors influencing health status and contact with health services	%	*3,2*	*7,2*	*3,4*	*3,0*	*2,8*	*2,1*	*3,1*	*3,5*
	S V E U K U P N O		**532.429**	**5.162**	**15.774**	**12.540**	**24.538**	**50.025**	**151.446**	**272.944**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Tablica - *Table* **5/III. BOLNIČKI POBOL I STRUKTURA (%) HOSPITALIZACIJA PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U DNEVNIM BOLNICAMA, JEDNODNEVNOJ KIRURGIJI I BOLNIČKIM HEMODIJALIZAMA HRVATSKE 2018. GODINE - ŽENE -** *Hospital morbidity and structure of discharges (percentage) by age and disease groups (ICD 10) in hospital day care, day care surgery and hospital hemodialysis, Croatia 2018 – FEMALE*

			Dobna grupa – *Age group* (godina – *years*)							
SKUPINA BOLESTI-STANJA			UKUPNO	0	1-4	5-9	10-19	20-39	40-59	60 i više
DISEASE OR CONDITION GROUP			*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 +*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**		**10.810**	**380**	**1.709**	**852**	**1.077**	**2.282**	**1.913**	**2.597**
	Infectious and parasitic diseases	%	*2,0*	*9,2*	*12,4*	*7,2*	*4,2*	*2,6*	*1,3*	*1,1*
II	**Novotvorine**		**95.213**	**177**	**1.230**	**888**	**2.121**	**7.154**	**29.088**	**54.555**
	Neoplasms	%	*17,9*	*4,3*	*9,0*	*7,5*	*8,2*	*8,2*	*19,7*	*22,5*
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**		**18.939**	**140**	**298**	**236**	**535**	**3.214**	**5.977**	**8.539**
	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvingthe immune mechanism	%	*3,6*	*3,4*	*2,2*	*2,0*	*2,1*	*3,7*	*4,1*	*3,5*
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma**		**24.765**	**98**	**399**	**1.199**	**1.780**	**4.909**	**6.933**	**9.447**
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	%	*4,7*	*2,4*	*2,9*	*10,2*	*6,9*	*5,6*	*4,7*	*3,9*
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**		**41.283**	**0**	**85**	**354**	**5.509**	**8.012**	**23.039**	**4.284**
	Mental and behavioural disorders	%	*7,8*	*0*	*0,6*	*3,0*	*21,3*	*9,2*	*15,6*	*1,8*
VI	**Bolesti živčanog sustava**		**17.076**	**157**	**442**	**368**	**933**	**3.987**	**6.968**	**4.221**
	Disease of the nervous system	%	*3,2*	*3,8*	*3,2*	*3,1*	*3,6*	*4,6*	*4,7*	*1,7*
VII	**Bolesti oka i adneksa**		**20.104**	**42**	**101**	**165**	**237**	**712**	**2.741**	**16.106**
	Diseases of the eye and adnexa	%	*3,8*	*1,0*	*0,7*	*1,4*	*0,9*	*0,8*	*1,9*	*6,6*
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**		**1.522**	**50**	**287**	**121**	**84**	**166**	**370**	**444**
	Diseases of the ear and mastoid process	%	*0,3*	*1,2*	*2,1*	*1,0*	*0,3*	*0,2*	*0,3*	*0,2*
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**		**16.144**	**28**	**38**	**126**	**501**	**1.326**	**4.319**	**9.806**
	Diseases of the circulatory system	%	*3,0*	*0,7*	*0,3*	*1,1*	*1,9*	*1,5*	*2,9*	*4,0*
X	**Bolesti dišnog sustava**		**16.478**	**603**	**2.559**	**1.852**	**1.492**	**2.094**	**2.954**	**4.924**
	Diseases of the respiratory system	%	*3,1*	*14,7*	*18,6*	*15,7*	*5,8*	*2,4*	*2,0*	*2,0*
XI	**Bolesti probavnog sustava**		**15.312**	**81**	**360**	**269**	**1.751**	**3.894**	**4.475**	**4.482**
	Diseases of the digestive system	%	*2,9*	*2,0*	*2,6*	*2,3*	*6,8*	*4,5*	*3,0*	*1,9*
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**		**8.516**	**127**	**352**	**390**	**790**	**1.664**	**2.710**	**2.483**
	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	%	*1,6*	*3,1*	*2,6*	*3,3*	*3,1*	*1,9*	*1,8*	*1,0*
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**		**33.811**	**7**	**675**	**1.142**	**2.272**	**3.987**	**12.898**	**12.830**
	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	%	*6,4*	*0,2*	*4,9*	*9,7*	*8,8*	*4,6*	*8,7*	*5,3*
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**		**139.319**	**407**	**991**	**663**	**1.140**	**14.418**	**30.442**	**91.258**
	Diseases of the genitourinary system	%	*26,2*	*9,9*	*7,2*	*5,6*	*4,4*	*16,6*	*20,6*	*37,7*
XV	**Trudnoća, porođaj i babinje**		**10.559**	**0**	**0**	**0**	**223**	**9.454**	**882**	**0**
	Pregnancy, childbirth and the puerp.	%	*2,0*	*0*	*0*	*0*	*0,9*	*10,9*	*0,6*	*0,0*
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju**		**390**	**390**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Certain conditions originating in the perinatal period	%	*0,1*	*9,5*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**		**2.312**	**324**	**694**	**420**	**366**	**272**	**187**	**49**
	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	%	*0,4*	*7,9*	*5,0*	*3,6*	*1,4*	*0,3*	*0,1*	*0,0*
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**		**28.614**	**775**	**2.878**	**2.095**	**3.687**	**4.092**	**6.126**	**8.961**
	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC	%	*5,4*	*18,8*	*20,9*	*17,8*	*14,3*	*4,7*	*4,2*	*3,7*
XIX	**Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka**		**3.849**	**22**	**168**	**193**	**332**	**597**	**1.075**	**1.462**
	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	%	*0,7*	*0,5*	*1,2*	*1,6*	*1,3*	*0,7*	*0,7*	*0,6*
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom**		**27.151**	**305**	**477**	**441**	**1.012**	**14.778**	**4.388**	**5.750**
	Factors influencing health status and contact with health services	%	*5,1*	*7,4*	*3,5*	*3,7*	*3,9*	*17,0*	*3,0*	*2,4*
	S V E U K U P N O		**532.167**	**4.113**	**13.743**	**11.774**	**25.842**	**87.012**	**147.485**	**242.198**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Gravitacija pacijenata prema dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i bolničkim hemodijalizama određenih ustanova u 2018. s područja županija – *Hospital day care, day care surgery and hospital hemodialysis catchment areas by county in 2018*

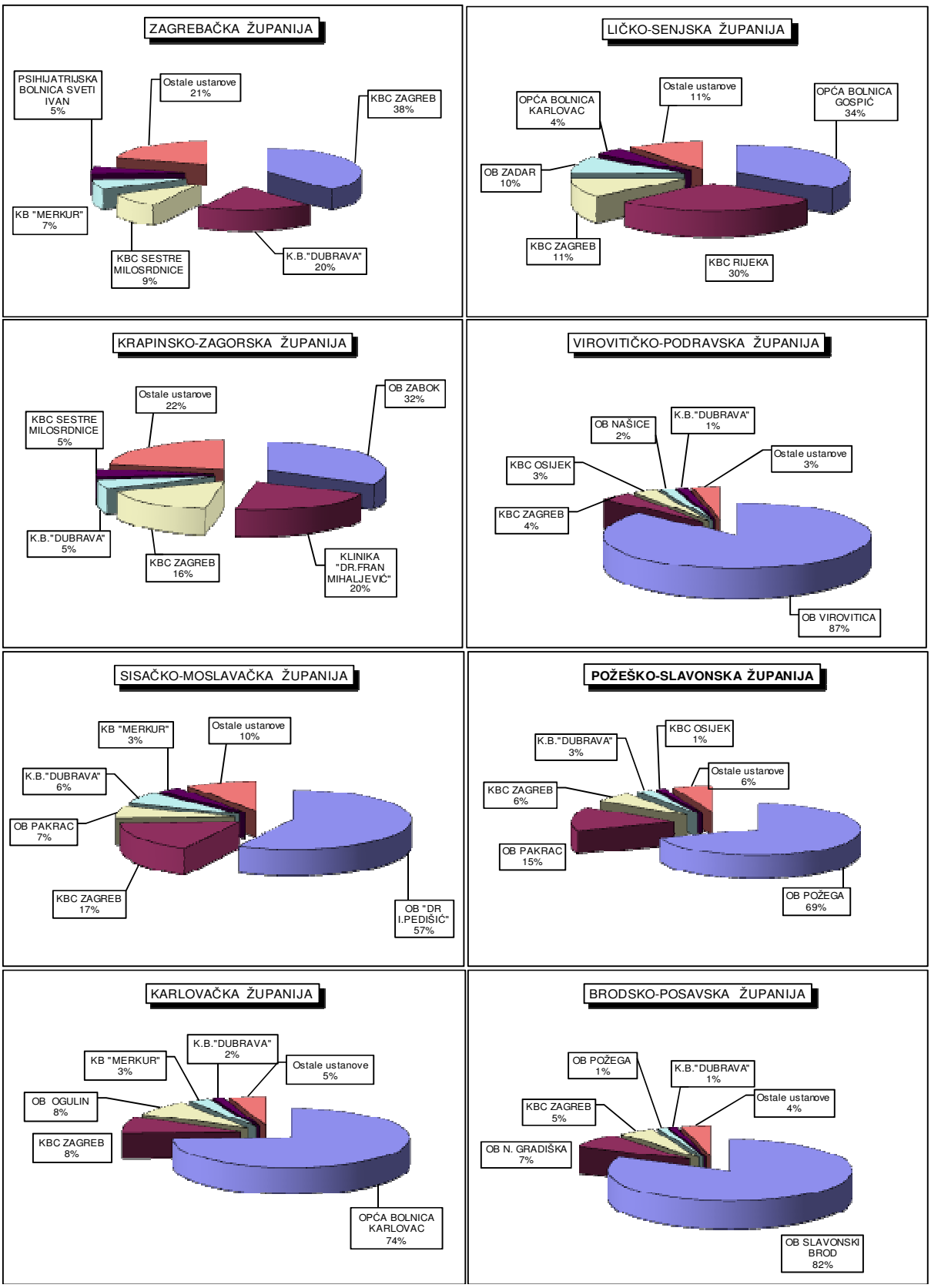

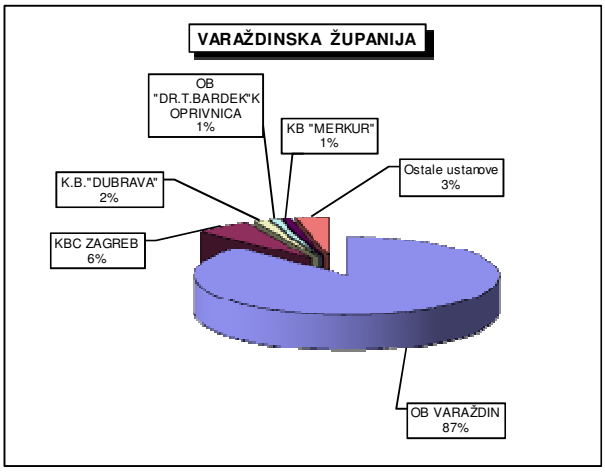
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
OB "DR.T.BARDEK"K OPRIVNICA 1%
KB "MERKUR" 1%
Ostale ustanove 3%
K.B."DUBRAVA" 2%
KBC ZAGREB 6%
OB VARAŽDIN 87%

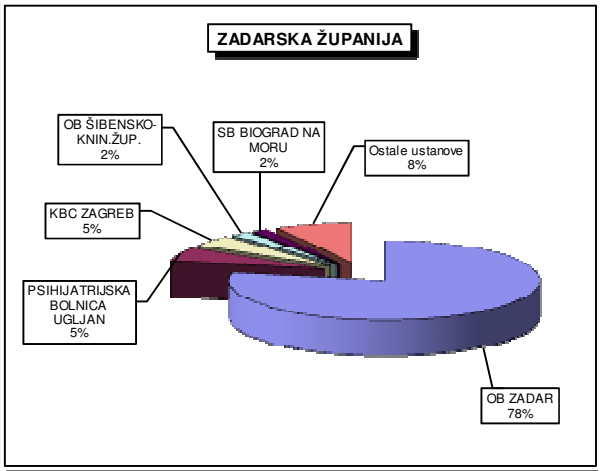
ZADARSKA ŽUPANIJA
OB ŠIBENSKO-KNIN.ŽUP. 2%
SB BIOGRAD NA MORU 2%
Ostale ustanove 8%
KBC ZAGREB 5%
PSIHIJATRIJSKA BOLNICA UGLJAN 5%
OB ZADAR 78%

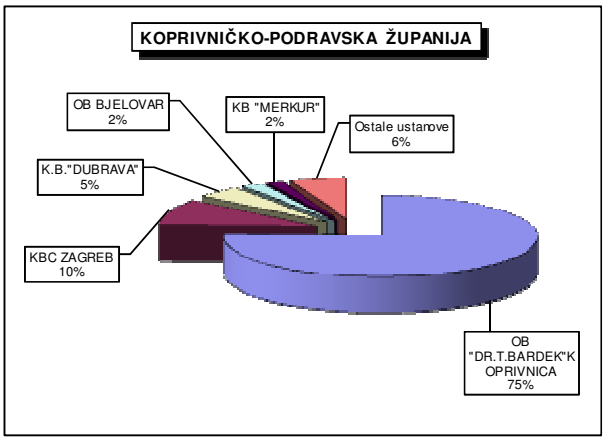
KOPRIVNIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA
OB BJELOVAR 2%
KB "MERKUR" 2%
Ostale ustanove 6%
K.B."DUBRAVA" 5%
KBC ZAGREB 10%
OB "DR.T.BARDEK"K OPRIVNICA 75%

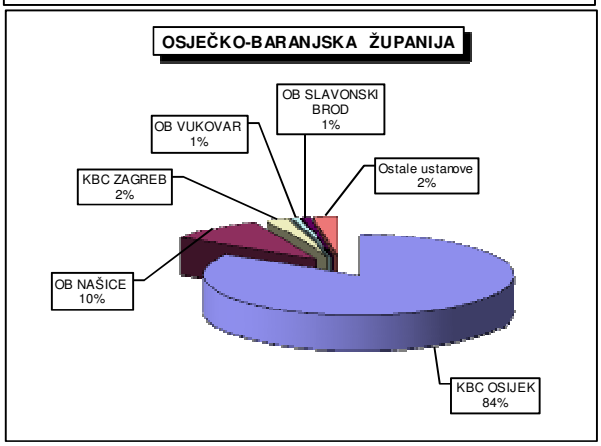
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OB SLAVONSKI BROD 1%
OB VUKOVAR 1%
Ostale ustanove 2%
KBC ZAGREB 2%
OB NAŠICE 10%
KBC OSIJEK 84%

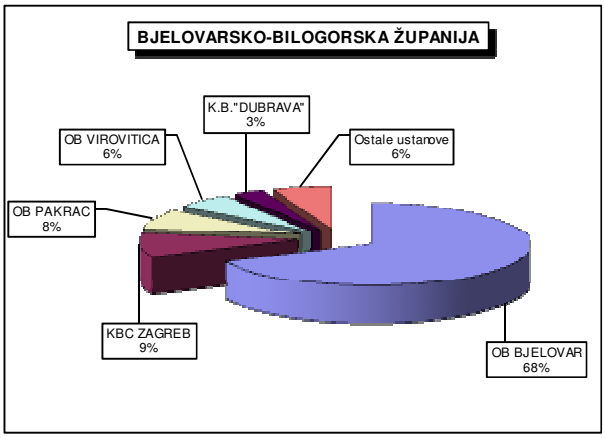
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA
K.B."DUBRAVA" 3%
OB VIROVITICA 6%
Ostale ustanove 6%
OB PAKRAC 8%
KBC ZAGREB 9%
OB BJELOVAR 68%

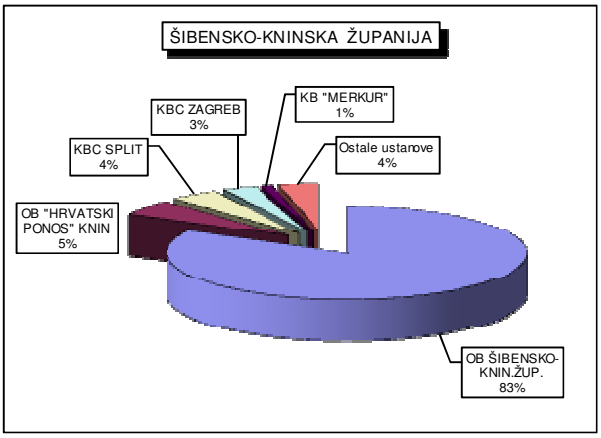
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA
KBC ZAGREB 3%
KB "MERKUR" 1%
KBC SPLIT 4%
Ostale ustanove 4%
OB "HRVATSKI PONOS" KNIN 5%
OB ŠIBENSKO-KNIN.ŽUP. 83%

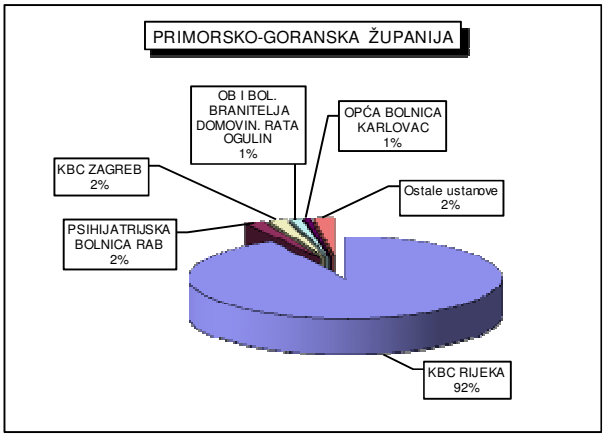
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
OB I BOL. BRANITELJA DOMOVIN. RATA OGULIN 1%
OPĆA BOLNICA KARLOVAC 1%
KBC ZAGREB 2%
Ostale ustanove 2%
PSIHIJATRIJSKA BOLNICA RAB 2%
KBC RIJEKA 92%

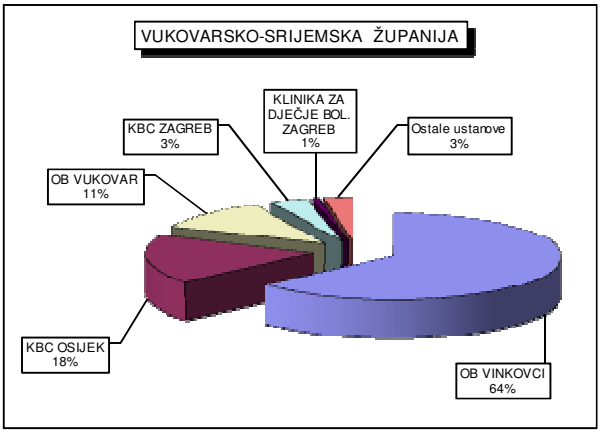
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
KLINIKA ZA DJEČJE BOL. ZAGREB 1%
KBC ZAGREB 3%
Ostale ustanove 3%
OB VUKOVAR 11%
KBC OSIJEK 18%
OB VINKOVCI 64%

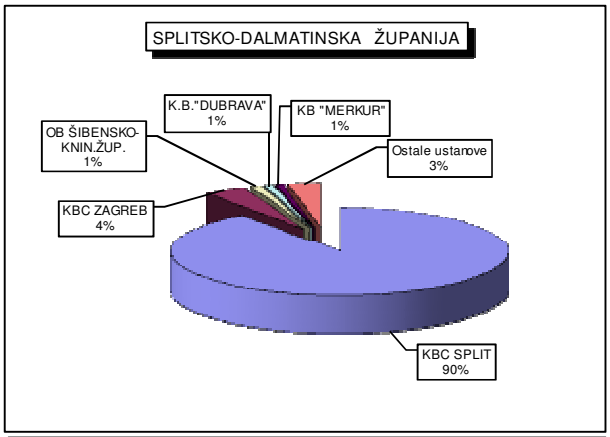
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
K.B."DUBRAVA" 1%
KB "MERKUR" 1%
OB ŠIBENSKO-KNIN.ŽUP. 1%
Ostale ustanove 3%
KBC ZAGREB 4%
KBC SPLIT 90%

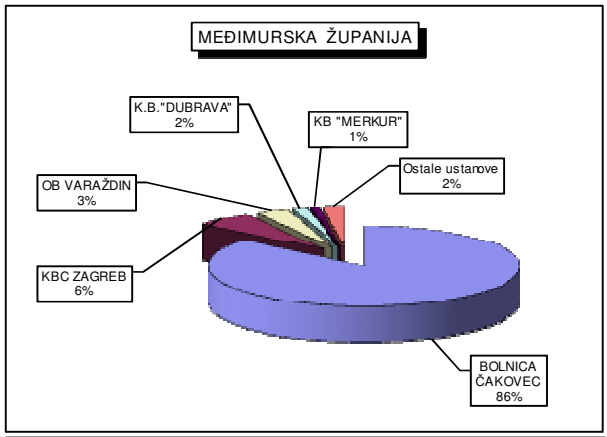
MEĐIMURSKA ŽUPANIJA
K.B."DUBRAVA" 2%
KB "MERKUR" 1%
Ostale ustanove 2%
OB VARAŽDIN 3%
KBC ZAGREB 6%
BOLNICA ČAKOVEC 86%

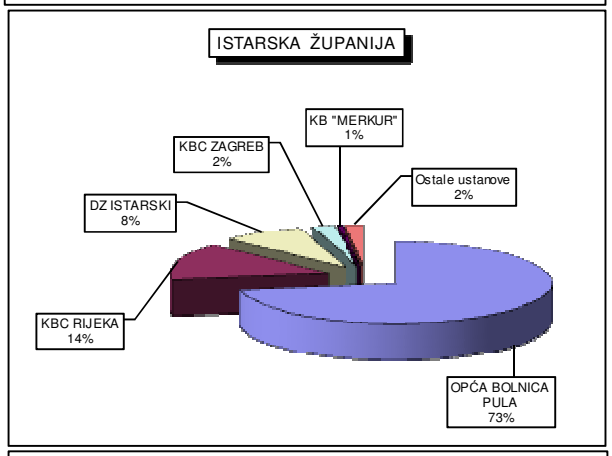
ISTARSKA ŽUPANIJA
KB "MERKUR" 1%
KBC ZAGREB 2%
Ostale ustanove 2%
DZ ISTARSKI 8%
KBC RIJEKA 14%
OPĆA BOLNICA PULA 73%

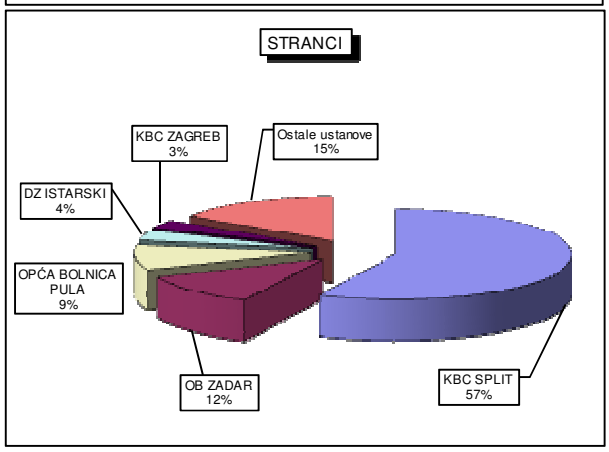
STRANCI
KBC ZAGREB 3%
Ostale ustanove 15%
DZ ISTARSKI 4%
OPĆA BOLNICA PULA 9%
OB ZADAR 12%
KBC SPLIT 57%

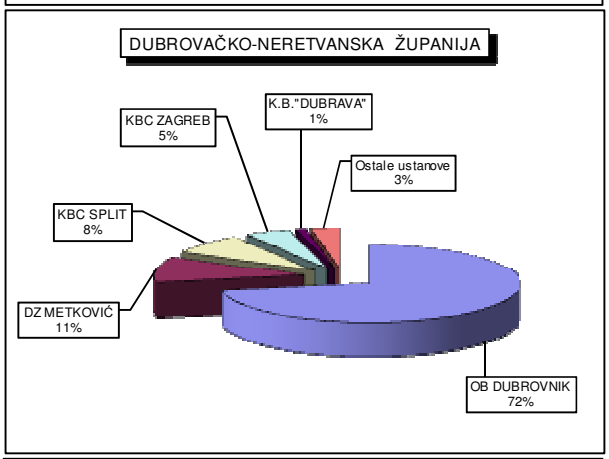
DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA
K.B."DUBRAVA" 1%
KBC ZAGREB 5%
Ostale ustanove 3%
KBC SPLIT 8%
DZ METKOVIĆ 11%
OB DUBROVNIK 72%

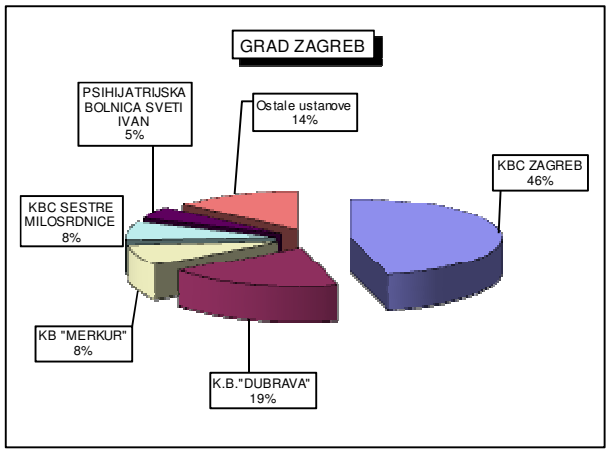
GRAD ZAGREB
PSIHIJATRIJSKA BOLNICA SVETI IVAN 5%
Ostale ustanove 14%
KBC ZAGREB 46%
KBC SESTRE MILOSRDNICE 8%
KB "MERKUR" 8%
K.B."DUBRAVA" 19%

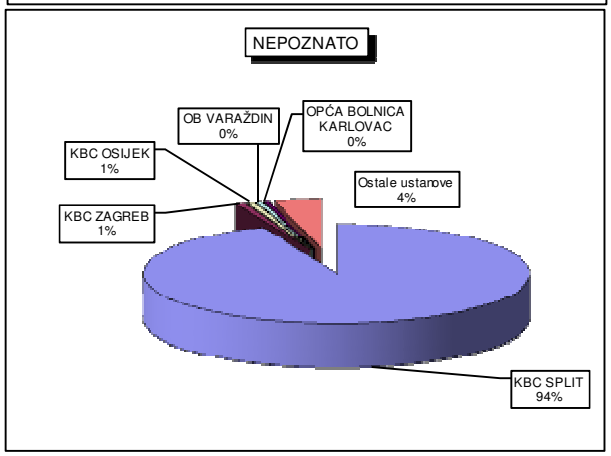
NEPOZNATO
OB VARAŽDIN 0%
OPĆA BOLNICA KARLOVAC 0%
KBC OSIJEK 1%
Ostale ustanove 4%
KBC ZAGREB 1%
KBC SPLIT 94%

BOLNIČKA REHABILITACIJA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI
– *Hospital rehabilitation in Croatia 2018*

Prema Obrascu hospitalizacije zbog rehabilitacije vodeće skupine bolesti u bolničko rehabilitaciji 2018. godine su: bolesti mišićno – koštanog sustava i vezivnog tkiva, čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom, bolesti živčanog sustava, ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka te bolesti kože i potkožnog tkiva. Ukupno je bilo 48.488 hospitalizacija (u 2017. g. je bilo 47.549 hospitalizacija.).

According to the rehabilitation discharges form, the leading disease group in hospital rehabilitation for 2018 were diseases of the musculoskeletal system, followed by factors influencing health status and contact with health services, diseases of the nervous system, injuries and siseases of the skin and, lastly, subcutaneous tissue. A total of 48.488 hospital discharges were reported (as opposed to 47.549 in 2017).

Tablica - *Table* **1/I. BOLNIČKI POBOL I STRUKTURA (%) HOSPITALIZACIJA PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U BOLNIČKOJ REHABILITACIJI HRVATSKE 2018. GODINE - UKUPNO -** *Hospital morbidity and structure of discharges (percentage) by age and disease group (ICD 10) in hospital rehabilitation, Croatia 2018 - TOTAL*

SKUPINA BOLESTI-STANJA			UKUPNO	0	1-4	5-9	10-19	20-39	40-59	60 i više
DISEASE OR CONDITION GROUP			*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 +*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**		**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**4**
	Infectious and parasitic diseases	%	*0,01*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,01*	*0,01*
II	**Novotvorine**		**17**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**6**	**11**
	Neoplasms	%	*0,04*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,04*	*0,04*
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**		**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**
	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvingthe immune mechanism	%	*0,002*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,007*	*0*
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma**		**53**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**8**	**43**
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	%	*0,1*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,06*	*0,06*	*0,1*
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**		**145**	**0**	**69**	**49**	**23**	**1**	**0**	**3**
	Mental and behavioural disorders	%	*0,3*	*0*	*15,5*	*10,04*	*1,6*	*0,03*	*0*	*0,01*
VI	**Bolesti živčanog sustava**		**9.598**	**263**	**214**	**117**	**337**	**856**	**2.939**	**4.872**
	Disease of the nervous system	%	*19,8*	*84,3*	*48,2*	*24,0*	*22,9*	*24,2*	*21,9*	*16,9*
VII	**Bolesti oka i adneksa**		**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**
	Diseases of the eye and adnexa	%	*0,002*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,003*
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**		**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4**
	Diseases of the ear and mastoid process	%	*0,01*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,01*
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**		**776**	**0**	**13**	**0**	**1**	**21**	**237**	**504**
	Diseases of the circulatory system	%	*1,6*	*0*	*2,9*	*0*	*0,1*	*0,6*	*1,8*	*1,7*
X	**Bolesti dišnog sustava**		**787**	**0**	**57**	**241**	**482**	**2**	**0**	**5**
	Diseases of the respiratory system	%	*1,62*	*0*	*12,8*	*49,4*	*32,7*	*0,06*	*0*	*0,02*
XI	**Bolesti probavnog sustava**		**9**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**8**
	Diseases of the digestive system	%	*0,02*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,01*	*0,03*
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**		**1.372**	**0**	**0**	**2**	**8**	**38**	**587**	**737**
	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	%	*2,8*	*0*	*0*	*0,4*	*0,5*	*1,1*	*4,4*	*2,6*
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva -** *Diseases of the musculoskeletal system*		**20.763**	**10**	**3**	**33**	**460**	**1.617**	**6.084**	**12.556**
	and connective tissue	%	*42,8*	*3,2*	*0,7*	*6,8*	*31,3*	*45,7*	*45,4*	*43,6*
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**		**3**	**0**	**0**	**0**	**2**	**0**	**0**	**1**
	Diseases of the genitourinary system	%	*0,01*	*0*	*0*	*0*	*0,14*	*0*	*0*	*0,003*
XV	**Trudnoća, porođaj i babinje**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Pregnancy, childbirth and the puerp.	%	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju** - *Certain conditions originating in the*		**5**	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	perinatal period	%	*0,01*	*1,60*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**		**18**	**2**	**6**	**2**	**6**	**1**	**1**	**0**
	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	%	*0,04*	*0,6*	*1,4*	*0,4*	*0,4*	*0,03*	*0,01*	*0*
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**		**190**	**23**	**64**	**20**	**18**	**6**	**22**	**37**
	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC	%	*0,4*	*7,4*	*14,4*	*4,1*	*1,2*	*0,2*	*0,2*	*0,1*
XIX	**Ozljede,o trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka**		**3.357**	**0**	**7**	**17**	**106**	**301**	**806**	**2.120**
	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	%	*6,9*	*0*	*1,6*	*3,5*	*7,2*	*8,5*	*6,0*	*7,4*
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom**		**11.383**	**9**	**11**	**7**	**29**	**693**	**2.715**	**7.919**
	Factors influencing health status and contact with health services	%	*23,5*	*2,9*	*2,5*	*1,4*	*2,0*	*19,6*	*20,2*	*27,5*
S V E U K U P N O			**48.488**	**312**	**444**	**488**	**1.472**	**3.538**	**13.409**	**28.825**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Obrazac hospitalizacije zbog rehabilitacije
Source of information: Case Statistical Rehabilitation Card

Tablica - *Table* **1/II. BOLNIČKI POBOL I STRUKTURA (%) HOSPITALIZACIJA PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U BOLNIČKOJ REHABILITACIJI HRVATSKE 2018. GODINE - MUŠKI -** *Hospital morbidity and structure of discharges (percentage) by age and disease group (ICD 10) in hospital rehabilitation, Croatia 2018 - MALE*

SKUPINA BOLESTI-STANJA			UKUPNO	0	1-4	5-9	10-19	20-39	40-59	60 i više
DISEASE OR CONDITION GROUP			*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 +*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**		**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**
	Infectious and parasitic diseases	%	*0,02*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,03*	*0,02*
II	**Novotvorine**		**8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4**	**4**
	Neoplasms	%	*0,04*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,06*	*0,04*
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**		**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**
	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvingthe immune mechanism	%	*0,005*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,02*	*0*
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma**		**22**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**5**	**16**
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	%	*0,1*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,05*	*0,08*	*0,1*
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**		**92**	**0**	**40**	**33**	**16**	**1**	**0**	**2**
	Mental and behavioural disorders	%	*0,4*	*0*	*15,9*	*10,9*	*1,9*	*0,1*	*0*	*0,02*
VI	**Bolesti živčanog sustava**		**4.836**	**144**	**122**	**62**	**206**	**484**	**1.430**	**2.388**
	Disease of the nervous system	%	*22,9*	*83,7*	*48,6*	*20,5*	*24,0*	*24,3*	*22,6*	*21,2*
VII	**Bolesti oka i adneksa**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Diseases of the eye and adnexa	%	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**		**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**
	Diseases of the ear and mastoid process	%	*0,01*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,02*
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**		**479**	**0**	**5**	**0**	**0**	**18**	**171**	**285**
	Diseases of the circulatory system	%	*2,3*	*0*	*2,0*	*0*	*0*	*0,9*	*2,7*	*2,5*
X	**Bolesti dišnog sustava**		**496**	**0**	**34**	**156**	**302**	**0**	**0**	**4**
	Diseases of the respiratory system	%	*2,3*	*0*	*13,5*	*51,5*	*35,2*	*0*	*0*	*0,04*
XI	**Bolesti probavnog sustava**		**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**
	Diseases of the digestive system	%	*0,01*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,03*
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**		**620**	**0**	**0**	**2**	**2**	**24**	**250**	**342**
	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	%	*2,9*	*0*	*0*	*0,7*	*0,2*	*1,2*	*4,0*	*3,0*
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**		**7.836**	**5**	**2**	**19**	**229**	**1.013**	**2.526**	**4.042**
	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	%	*37,0*	*2,9*	*0,8*	*6,3*	*26,7*	*50,8*	*39,9*	*35,9*
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Diseases of the genitourinary system	%	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XV	**Trudnoća, porođaj i babinje**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Pregnancy, childbirth and the puerp.	%	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju**		**3**	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Certain conditions originating in the perinatal period	%	*0,01*	*1,74*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**		**14**	**1**	**5**	**2**	**5**	**1**	**0**	**0**
	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	%	*0,1*	*0,6*	*2,0*	*0,7*	*0,6*	*0,1*	*0*	*0*
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**		**105**	**14**	**32**	**11**	**11**	**4**	**11**	**22**
	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC	%	*0,5*	*8,1*	*12,7*	*3,6*	*1,3*	*0,2*	*0,2*	*0,2*
XIX	**Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka**		**1.486**	**0**	**5**	**11**	**76**	**237**	**500**	**657**
	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	%	*7,0*	*0,0*	*2,0*	*3,6*	*8,8*	*11,9*	*7,9*	*5,8*
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom**		**5.152**	**5**	**6**	**7**	**12**	**210**	**1.423**	**3.489**
	Factors influencing health status and contact with health services	%	*24,3*	*2,9*	*2,4*	*2,3*	*1,4*	*10,5*	*22,5*	*31,0*
S V E U K U P N O			**21.159**	**172**	**251**	**303**	**859**	**1.993**	**6.323**	**11.258**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Obrazac hospitalizacije zbog rehabilitacije
Source of information: Case Statistical Rehabilitation Card

Tablica - *Table* **1/III. BOLNIČKI POBOL I STRUKTURA (%) HOSPITALIZACIJA PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U BOLNIČKOJ REHABILITACIJI HRVATSKE 2018. GODINE - ŽENE -** *Hospital morbidity and structure of discharges (percentage) by age and disease group (ICD 10) in hospital rehabilitation, Croatia 2018 - FEMALE*

SKUPINA BOLESTI-STANJA			UKUPNO	0	1-4	5-9	10-19	20-39	40-59	60 i više
DISEASE OR CONDITION GROUP			*TOTAL*	*0*	*1-4*	*5-9*	*10-19*	*20-39*	*40-59*	*60 +*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**		**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**
	Infectious and parasitic diseases	%	*0,01*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,01*
II	**Novotvorine**		**9**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**7**
	Neoplasms	%	*0,03*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,03*	*0,04*
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvingthe immune mechanism	%	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma**		**31**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**3**	**27**
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	%	*0,11*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,06*	*0,04*	*0,15*
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**		**53**	**0**	**29**	**16**	**7**	**0**	**0**	**1**
	Mental and behavioural disorders	%	*0,2*	*0*	*15,0*	*8,6*	*1,1*	*0*	*0*	*0,01*
VI	**Bolesti živčanog sustava**		**4.762**	**119**	**92**	**55**	**131**	**372**	**1.509**	**2.484**
	Disease of the nervous system	%	*17,4*	*85,0*	*47,7*	*29,7*	*21,4*	*24,1*	*21,3*	*14,1*
VII	**Bolesti oka i adneksa**		**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**
	Diseases of the eye and adnexa	%	*0,004*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,01*
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**		**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**
	Diseases of the ear and mastoid process	%	*0,01*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,01*
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**		**297**	**0**	**8**	**0**	**1**	**3**	**66**	**219**
	Diseases of the circulatory system	%	*1,1*	*0*	*4,1*	*0*	*0,2*	*0,2*	*0,9*	*1,2*
X	**Bolesti dišnog sustava**		**291**	**0**	**23**	**85**	**180**	**2**	**0**	**1**
	Diseases of the respiratory system	%	*1,1*	*0*	*11,9*	*45,9*	*29,4*	*0,1*	*0*	*0,01*
XI	**Bolesti probavnog sustava**		**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**5**
	Diseases of the digestive system	%	*0,02*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,01*	*0,03*
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**		**752**	**0**	**0**	**0**	**6**	**14**	**337**	**395**
	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	%	*2,8*	*0*	*0*	*0*	*1,0*	*0,9*	*4,8*	*2,2*
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**		**12.927**	**5**	**1**	**14**	**231**	**604**	**3.558**	**8.514**
	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	%	*47,3*	*3,6*	*0,5*	*7,6*	*37,7*	*39,1*	*50,2*	*48,5*
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**		**3**	**0**	**0**	**0**	**2**	**0**	**0**	**1**
	Diseases of the genitourinary system	%	*0,01*	*0*	*0*	*0*	*0,3*	*0*	*0*	*0,01*
XV	**Trudnoća, porođaj i babinje**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Pregnancy, childbirth and the puerp.	%	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVI	**Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju**		**2**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Certain conditions originating in the perinatal period	%	*0,01*	*1,4*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
XVII	**Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**		**4**	**1**	**1**	**0**	**1**	**0**	**1**	**0**
	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	%	*0,01*	*0,7*	*0,5*	*0*	*0,2*	*0*	*0,01*	*0*
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo**		**85**	**9**	**32**	**9**	**7**	**2**	**11**	**15**
	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, NEC	%	*0,3*	*6,4*	*16,6*	*4,9*	*1,1*	*0,1*	*0,2*	*0,1*
XIX	**Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka**		**1.871**	**0**	**2**	**6**	**30**	**64**	**306**	**1.463**
	Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	%	*6,8*	*0*	*1,0*	*3,2*	*4,9*	*4,1*	*4,3*	*8,3*
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom**		**6.231**	**4**	**5**	**0**	**17**	**483**	**1.292**	**4.430**
	Factors influencing health status and contact with health services	%	*22,8*	*2,9*	*2,6*	*0*	*2,8*	*31,3*	*18,2*	*25,2*
S V E U K U P N O			**27.329**	**140**	**193**	**185**	**613**	**1.545**	**7.086**	**17.567**
		%	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*	*100*

Izvor podataka: Obrazac hospitalizacije zbog rehabilitacije
Source of information: Case Statistical Rehabilitation Card

Vodeće skupine bolesti na djelatnostima fizikalne medicine i rehabilitacije 2018. g. - *Leading disease groups in physical medicine and rehabilitation care, Croatia 2018*

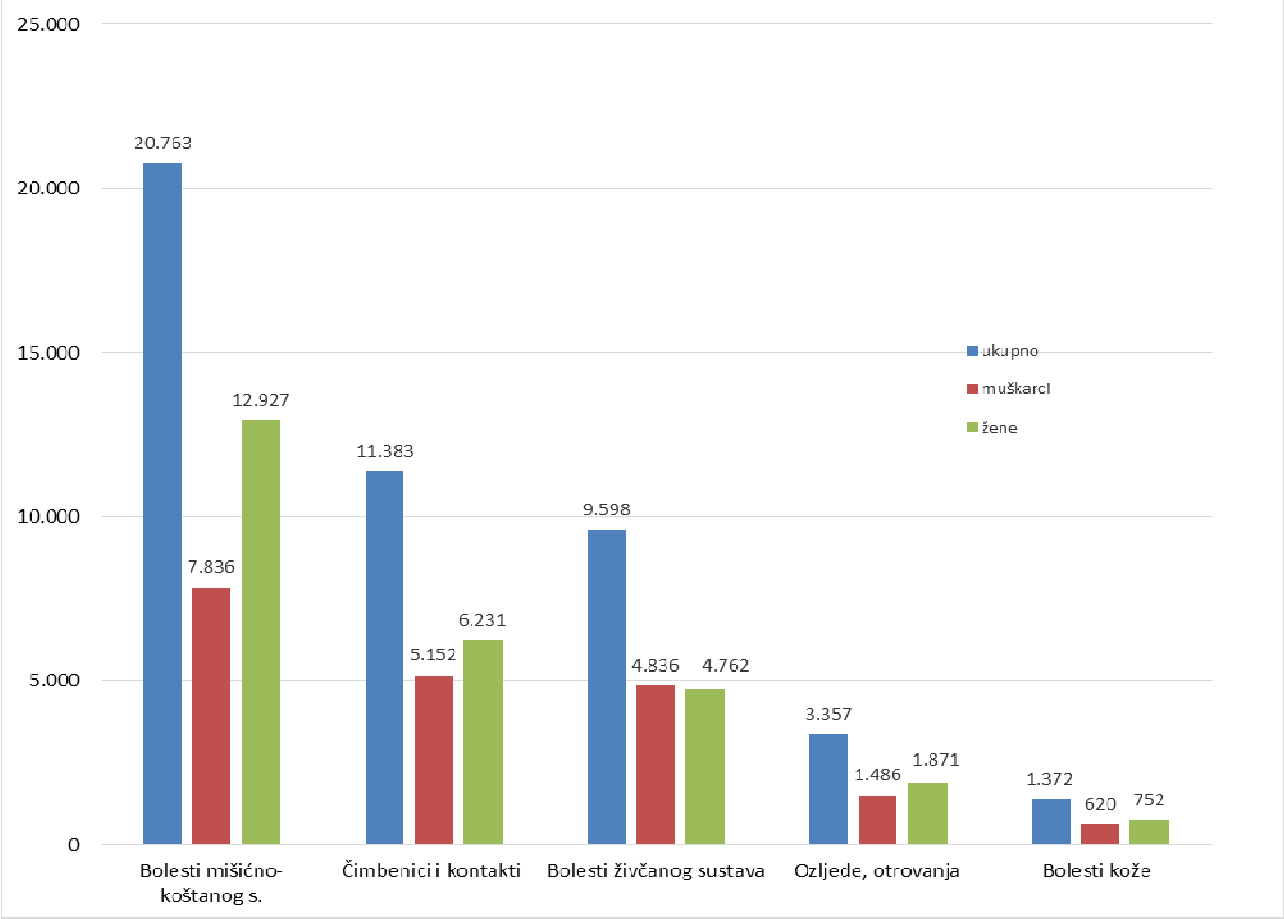

Izvor podataka: Obrazac hospitalizacije zbog rehabilitacije
Source of information: Case Statistical Rehabilitation Card

VIII. PORODI I POBAČAJI

Childbirths and Abortions

PORODI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U HRVATSKOJ 2018. GODINE
- Childbirths in Health Facilities, Croatia 2018

U 2018. godini u rodilištima Hrvatske je temeljem individualnih prijava poroda registrirano 36.753 poroda s 37.437 ukupno rođene djece. Od 37.437 ukupno rođenih, 37.278 djece je živorođeno, a 159 djece je mrtvorođeno. Od 37.278 živorođene djece, 93 novorođenčadi umrlo je u prvih sedam dana života.

Ovi podaci iz zdravstvenih ustanova su odraz rada rodilišta i razlikuju se od podataka Državnog zavoda za statistiku koji se, prema UN-ovoj i EUROSTAT-ovoj metodologiji, odnose na djecu čije majke imaju prebivalište u Hrvatskoj i nisu izbivale iz Hrvatske dulje od jedne godine, kao i na djecu majki koje nemaju stalno prebivalište u Hrvatskoj, ali na području naše države borave jednu godinu ili dulje. Rodilišni podaci uključuju i rođene čije stalno prebivalište nije u Hrvatskoj te je u 2018. godini registriran 161 porod majki iz drugih država. Zbog osobitog javnozdravstvenog značaja perinatalne skrbi i evidencije poroda koja nije omogućavala praćenje čitavog niza osnovnih pokazatelja kvalitete skrbi, od 2001. godine je uveden obrazac prijave poroda i obrazac za prijavu perinatalne smrti prema preporukama Svjetske zdravstvene organizacije. Ova evidencija omogućava procjenu utjecaja medicinske skrbi na ishod – porod djeteta (živorođenje, mrtvorođenje ili novorođenačka smrt) i stanje majke nakon poroda (broj kliničkih i ultrazvučnih pregleda u trudnoći; vrijeme prvog pregleda; način početka i završetka poroda; sudjelovanje medicinskog osoblja pri porodu; primjena analgezije, anestezije i/ili transfuzije; komplikacije u trudnoći, porodu i/ili babinju; duljina hospitalizacije; Apgar-ocjena i patologija/komplikacije u novorođenčeta, podaci o uzroku smrti u slučaju smrti majke ili djeteta). Osim osnovnih medicinskih značajki koje mogu utjecati na ishod poroda, na obrascu su navedene i neke biološke (dob, antropometrijske mjere) i socijalne značajke (bračnost, obrazovanje, zanimanje, radni status, štetne životne navike poput pušenja, uzimanja alkohola ili psihoaktivnih droga). Navedene značajke mogu se pratiti i prema zdravstvenim ustanovama, odnosno prema tipu ustanove (klinička, županijska i izvanbolnička rodilišta) te utvrđene razlike između ustanova i regija koristiti u poboljšanju kvalitete skrbi i perinatalnog ishoda.

Odabrani pokazatelji perinatalne skrbi prikazani su na tablicama 1. - 10.

2016. godine došlo je do promjena u višegodišnjoj distribuciji broja poroda s obzirom na dob rodilja, pri čemu se 2017. i 2018. g. bilježe tek manje varijacije. Pritom se nastavlja trend porasta broja poroda u starijim dobnim skupinama (35 godina i više). Porodi su najučestaliji u dobi 30 - 34 godine (12.671 porod, odnosno 97,1/1.000 žena ove dobne skupine, dok je 91,5/1.000 zabilježeno u 2017. g.). Na drugom mjestu, s blagim porastom broja i učestalosti poroda, nalaze se rodilje u dobi 25 - 29 godina (10.305 poroda, odnosno 87,6/1.000 žena navedene dobi; u 2017. g. 84,3/1.000). 2018. g. zabilježeno je 6.658 poroda u dobnoj skupini 35 - 39 godina (47,8/1.000 žena navedene skupine u 2018. g.; u 2017. g. 46,1/1.000), dok je u dobnoj skupini 20 - 24 godine zabilježeno 4.837 poroda (41,2/1.000 žena navedene skupine u 2018. g.; u 2017. g. 40,5/1.000). Nakon 40. godine života porodi su i dalje relativno rijetki te su evidentirana 1.334 poroda (9,8/1.000) u dobi 40 - 44 godine, 58 poroda (0,4/1.000) u dobi 45 - 49 godina i 2 poroda u majki dobi od 50 godina i više. Zabilježena su 222 poroda u maloljetnica (≤ 17 godina), 666 poroda u mlađih punoljetnica (18 - 19 godina), ukupno 888 poroda u djevojaka ispod 20 navršenih godina života (stopa 8,7/1.000). Time je nastavljen trend smanjenja broja poroda u adolescentnoj dobi (stopa u 2017. g. je iznosila 9,2/1.000 djevojaka ispod 20 navršenih godina života).

U 2017. godini došlo je do promjena u načinu izvještavanja o porodima u odnosu na prethodne godine, što se odrazilo i na podacima prikupljenima u 2018. g. U tom smislu, za 1672 rodilje (4,5%) u 2018. g. nije upisan podatak o broju ranijih poroda. Od 35.081 zapisom s poznatim podatkom o ranijim porodima bilo je 14.658 prvih poroda ili 41,8%, 12.760 drugih poroda po redu ili 36,4%, 5.167 trećih poroda po redu ili 14,7% i 2.496 poroda višeg reda rođenja ili 7,1%.

U 2018. godini bile su 33.985 rodilje s poznatim podatkom o prethodnim pobačajima i/ili prekidima trudnoće, a u 2.768 (7,5%) prijava poroda ovaj podatak nije naveden. 27.266 rodilja ili 80,2% evidentirano je bez ranijih pobačaja ili prekida trudnoće, 5.099 rodilja ili 15% zabilježeno je s jednim pobačajem ili prekidom trudnoće, 1.189 ili 3,5% s dvama pobačajima i/ili prekidima trudnoće i 431 ili 1,3% s 3 ili više pobačaja i/ili prekida trudnoće.

U 2018. godini zabilježena su 8.964 poroda dovršena carskim rezom što čini 24,4% svih poroda (u 2017. g. je zabilježen 8.691 porod carskim rezom, odnosno 24,1%). Stopa carskih rezova na 1.000 živorođene djece iznosi 254,6/1.000 (u 2017. godini iznosila je 248,5/1.000). Među porodima je također evidentirano 418 (1,1%) dovršenih vakuum-ekstrakcijom (u 2017. godini 479 ili 1,3%), a u 54 slučaja (0,1%) zabliježen je vaginalni asistirani porod djeteta na zadak, koji se sve rjeđe primjenjuje kao način dovršetka poroda (u 2017. godini 49 slučajeva ili 0,1% svih poroda). Mali broj poroda je dovršen ručnom ekstrakcijom ploda (5) ili primjenom forcepsa (16). Od 27.789 vaginalnih poroda u 2018. godini, u 9.035 ili 32,5% je provedena epiziotomija; u 2017. godini je zabilježeno 9.626 poroda s epiziotomijom.

U 10.050 rodilja (27,3% ukupnog broja) zabilježene su komplikacije u trudnoći. Najučestalija komplikacija u trudnoći je gestacijski dijabetes (MKB-10: O24.4), zabilježen u 1.793 rodilje (17,8% trudnoća s komplikacijama; 4,9% ukupnog broja rodilja). Slijede hipertenzivni poremećaji (MKB-10: O10-O16) u 1.175 rodilja (11,7% trudnoća s komplikacijama; 3,2% ukupnog broja rodilja), zbrinjavanje majke zbog drugih poznatih ili suspektnih problema fetusa (MKB-10: O35-O36) u 1.176 rodilja (11,7% komplikacija; 3,2% ukupnog broja rodilja), prijevremeni porod u 739 rodilja (7,4% komplikacija; 2,0% ukupnog broja rodilja), prijevremena ruptura ovojnica (MKB-10: O42) u 518 rodilja (5,2% komplikacija; 1,4% ukupnog

broja rodilja), poremećaji amnijske tekućine i količine plodne vode u 517 rodilja (5,1%; 1,4% ukupnog broja rodilja) i infekcije mokraćnog sustava tijekom trudnoće (MKB-10: O23) u 513 rodilja (5,1% komplikacija; 1,4% ukupnog broja rodilja). U 864 rodilje zabilježeno je da proveden neki od postupaka umjetne oplodnje (2,4% rodilja). Jednu ili više komplikacija u porodu imale su 7.652 (20,8%) rodilje. Najučestalije porodne komplikacije su: laceracija međice u 3.204 rodilje (41,9% žena s porodnim komplikacijama; 8,7% ukupnog broja rodilja), nepravilnosti trudova u 1.119 rodilja (14,6%, odnosno 3,0%), utvrđena fetalna patnja u 1.068 (14,0%, odnosno 2,9%) i komplikacije vezane za pupčanu vrpcu u 811 rodilja (10,6%, odnosno 2,2%).

Među ukupno 36.753 poroda, zabilježeno je 36.080 jednoplodnih poroda (98,2%). Blizanci su porođeni u 663 poroda (1,8%), trojke u 9 poroda i četvorke u 1 porodu.

2018. godine zabilježeno je 35.298 živorođenih porodne težine ≥ 2.500 grama (94,7% živorođene djece). Najveći broj živorođene djece je porodne mase 3.000 - 3.499 grama (13.560 djece, odnosno 36,4%). Niske porodne mase, manje od 2.500 grama, bilo je 1.980 živorođenih (5,3%). Udio živorođenih niske porodne mase u Hrvatskoj godinama se kreće oko 5%.

Prema podacima zaprimljenim iz rodilišta, u 2018. godini bilo je 58 rodilja s potpuno nekontroliranom trudnoćom (0,2% ukupnog broja rodilja) i 374 rodilje s nezadovoljavajućim, minimalnim (1 - 2) brojem pregleda (1,0%). U 26.547 rodilja (72,2%) bilježi se optimalna antenatalna skrb, odnosno standardan broj pregleda u trudnoći (≥ 9), prema Programu mjera zdravstvene zaštite žena u trudnoći, porodu i babinju. Značajan pokazatelj antenatalne skrbi je i vrijeme prvog pregleda u trudnoći, koje bi u dobro kontroliranim trudnoćama trebalo biti do navršenog 8. tjedna trudnoće, što je zadovoljeno kod 21.208 rodilja (66% ukupnog broja rodilja s dostupnim podatkom o vremenu prvog pregleda), a do 12. navršenog tjedna trudnoće prvi pregled proveden je kod 29.197 rodilja (90,9% rodilja). Interpretaciju ovih podataka otežava postojanje velikog broja rodilja za koje taj podatak nije naveden u prijavama poroda (4.615 rodilja, odnosno 12,6%).

Prema prijavama perinatalnih smrti, bilo je 252 perinatalno umrle djece od kojih je 159 mrtvorođenih (149 u 2017. g.), a 93 djece umrlo je u ranom neonatalnom razdoblju (75 u 2017. g.). 23 djece bilo je porodne mase manje od 500 grama, pri čemu je 22 umrlo u ranom neonatalnom razdoblju. Vodeći uzroci mrtvorođenja su komplikacije u trudnoći kod 102 djece (64,1% mrtvorođene djece), najčešće povezane s patologijom posteljice i pupkovine (79 djece, odnosno 49,7%), slijedi skupina različitih uzroka u 27 djece (17,0%) među kojima prevladava fetalna smrt nepoznatog uzroka (11 djece, odnosno 6,9% mrtvorođenih), intrauterina hipoksija i porodna asfiksija u 14 djece (8,8%), kongenitalne malformacije u 13 djece (8,2%) i perinatalne infekcije kod 3 djece (1,9%). Vodeći uzroci ranih neonatalnih smrti su poremećaji povezani s komplikacijama u trudnoći u 37 djece (39,8% rano neonatalno umrle djece), među kojima su najučestaliji poremećaji u višeplodnim trudnoćama (21 dijete, odnosno 22,6%), kongenitalne malformacije u 29 djece (31,2%), prematuritet s posljedičnim respiracijskim distresom i/ili intraventrikularnim krvarenjem u 22 djece (23,7%), perinatalne infekcije u 3 djece (3,3%), šećerna bolest majke kod jednog djeteta (1,0%) i novotvorine kod jednog djeteta (1,0%).

U 2018. godini, prema podacima mortalitetne statistike Državnog zavoda za statistiku, zbog komplikacija u trudnoći, porodu ili babinju nije umrla nijedna žena.

In 2018, using individual birth reports, Croatian maternity facilities reported 36,753 deliveries with a total of 37,437 children delivered, whereof 37,278 were live births and 159 were stillbirths. From a total of 37,278 live births, 93 live-born neonates died during the first week of their life.

The data above, submitted by health care facilities, reflect the current situation in maternity wards and differ from the Croatian Central Bureau of Statistics (CBS) data, which, per UN and EUROSTAT methodology, pertain to children born by mothers with declared residence in Croatia, including those expatriated from Croatia for less than a year, as well as children born by mothers without permanent residence, but residing in Croatia for one or more years. Childbirth data also pertain to children born to mothers with permanent residence abroad; in 2018 there were 161 registered deliveries by mothers who were foreign residents. Due to particular public health importance of perinatal care and historical childbirth records that had hindered comprehensive monitoring of basic health care quality indicators, a new childbirth registration form and a separate perinatal death form were introduced per WHO recommendations in 2001. These allow for better assessment of the impact of medical care on the outcome of childbirth (number of livebirths, stillbirths and neonatal deaths) and maternal status after delivery (number of antenatal clinical and ultrasound examinations, time of first examination, type of labour onset and delivery, participation of medical staff at birth; administration of analgesia, anaesthesia and/or transfusion, complications in pregnancy, birth and/or puerperal complications, duration of hospital treatment, Apgar score, neonatal pathology/complications, cause of death in the event of maternal or perinatal death). In addition to basic medical variables known to affect delivery outcome, the form requires certain biological attributes (age, anthropometry) and social status indicators (marital status, education, occupation, employment status, unhealthy lifestyle habits such as smoking, and alcohol or psychoactive substance abuse). The above parameters can also be monitored with regard to individual healthcare facilities and their types (clinical hospitals, county hospitals, outpatient maternity units), thus gaining insight on differences among facilities and geographical regions and using it to improve healthcare quality and perinatal outcomes.

Perinatal care indicators are shown in Tables 1-10.

With regard to historical records, 2016 was the first year an altered distribution pattern of maternal age at childbirth has been observed. Thereafter, there have only been slight variations in 2017 and 2018, notably concerning a growing number of deliveries in women aged 35 and over. Childbirth was most frequently recorded in the maternal age group 30 - 34 (12,671 deliveries, i.e. 97,1/1,000 women of said age

group; 91.5/1,000 in 2017). Secondly, there were 10,305 deliveries in the maternal age group 25 - 29 (87.6/1,000 women of said age group; 84.3/1,000 in 2017), with a slight increase of both number and frequency of childbirth in this group. In 2018, there were 6,658 registered deliveries in the age group 35 - 39 (47.8/1,000 women of said age group in 2018 ; 46.1/1,000 in 2017), whereas 4,837 deliveries were recorded in the maternal age group 20 - 24 (41.2/1,000 women of said age group in 2018; 40.5/1,000 in 2017). In women over the age of 40 childbirth still remains sporadic: 1,334 deliveries were recorded in the age group 40 - 44 (9.8/1,000 women of that age group), 58 were recorded in the age group 45 - 49 (0.4/1,000 women of that age group) and two were recorded in women of age 50 and over. 222 deliveries were recorded in adolescents younger than 18 years completed, whereas 666 were recorded in adolescents aged 18 – 19; a total of 888 deliveries was recorded in girls younger than 20 (8.7/1,000 women of that age group). In comparison to the adolescent childbirth rate in 2017 (9.2/1,000 adolescents), the rate in 2018 shows a minor decrease.

Changes made to the childbirth reporting procedure in 2017 resulted in 4.5% of birth reports in 2018 lacking data on earlier childbirth. Among childbearing women with known data on earlier deliveries (35,081), 14,658 or 41.8% had their first deliveries, 12,760 or 36.4% had their second deliveries, 5,167 or 14.7% had their third deliveries and 2.496 or 7.1% had deliveries of a higher birth order.

In 2018 were 33,985 known birth reports of miscarriages and/or abortions and in 2,786 (7.5%) birth reports data was unknown. In 27,266 women or 80.2% cases women were without of miscarriages or abortions, 5,099 women or 15.0% had one miscarriage or abortion, 1,189 women or 3.5% had two miscarriages or abortions and 431 women or 1.3% had 3 miscarriages and/or abortions or more.

In 2018 has been recorded 8,964 or 24.4% caesarean sections of all deliveries (8,691 or 24.1% in 2017). The rate of C-sections per 1,000 live births was 254.6/1,000 (248.5/1,000 in 2017).Among deliveries 418 (1.1%) were completed by vacuum extraction (479, i.e. 1.3% in 2017), 54 (0.1%) were assisted breech deliveries, (such delivery method remains rare: in 2017 there were 49 such cases or 0.1%). A small number of births (5) was completed by manual extraction or use of forceps (16). From 27.789 vaginal delioveries in 2018, on 9,035 or 32,5% deliveries was performed episiotomy; in 2017 was recorded 9,626 deliveries with performed episiotomy.

Complications of pregnancy were reported in 10,050 women (27.3% of the total number). The most frequent complication was gestational diabetes diagnosed in 1,793 (4.9%) women (17.8% of pregnancies with complications). Other frequent complications were: hypertensive disorders in 1,175 women (3.2% of women, 11.7% of pregnancies with complications), maternal care related to the fetus in 1,176 women (3.2% and 11.7%, respectively), preterm labour and delivery in 739 women (2.0% and 7.4%, respectively), premature rupture of membranes in 518 women (1.4% and 5.2%, respectively), maternal care related to the amniotic cavity in 517 women (1.4% and 5.1%, respectively) and urinary tract infections in 513 women (1.4% and 5.1%, respectively).

Use of assisted reproductive technology was recorded in 864 women (2.4%).

7.652 women (20.8%) developed one or more complications during delivery. The most frequent complications of delivery were: perineal lacerations in 3,204 women (8.7% of women, 41,9% of complications during delivery), abnormalities of forces of labour in 1,119 women (3.0% and 14.6%, respectively), fetal distress in 1,068 women (2.9% and 14.0%, respectively) and complications related to the umbilical cord (2.2% and 10.6%, respectively).

Of 36.753 deliveries in total, 36.080 (98.17%) were singleton deliveries, 663 (1.8%) were twin deliveries, 9 (0.02%) were triplet deliveries and one quadruplet delivery.

In 2018, 35,298 liveborn children were with birth weight ≥ 2.500 g (94.7% of liveborn children). The birth weight of the majority of liveborn children was in the range 3.000 - 3.499 g (13,560 or 36.4%). 1,980 liveborn children (5.3%) were of low birth weight (below 2,500 g). The percentage of neonates with low birth weight in Croatian maternities has been oscillating around 5% for years.

According to data submitted from maternities, 58 pregnant women (0.2%) had unsupervised pregnancies in 2018; another 374 (1.0%) have not undergone more than one or two antenatal examinations during the entire course of their pregnancy. The majority of childbearing women (26,547 or 72.2%) received adequate antenatal care, i.e. the standard number of examinations during pregnancy (≥9) in accordance with the Programme of health care measures during pregnancy, childbirth and puerperium. A significant indicator of antenatal care quality is the gestational age at the time of first visit. 66% of pregnant patients, among those with known data on gestational age at first visit, have visited their gynaecologist by the end of 8th week of gestation, which is considered to be the optimal timeframe; 90.9% have undergone such an examination by the 12th week of gestation. Interpretation of these data is hampered by the existence of a large number of birth reports where this information has not been recorded (4,615 caseds, 12,6%).

According to perinatal mortality reports, there were 252 perinatal deaths, whereof 159 stillbirths (149 in 2017) and 93 early neonatal deaths (75 in 2017). 23 children were of birth weight < 500 g, whereof 22 died in the early neonatal period. The causes of stillbirth, their groups ordered by frequency, were: complications during pregnancy in 102 (64.1%), most frequently pertaining to placenta and umbilical cord pathology (79 children, i.e. 49.7%), different causes related to the perinatal period in 27 children (17.0%), including fetal deaths of unknown cause (11 children, 6.9%), intrauterine hypoxia and birth asphyxia in 14 children (8.8%), congenital malformations in 13 children (8.2%) and perinatal infections in 3 children (1.9%). The causes of early neonatal death were: disorders related to complications of pregnancy in 37 children (39.8% of early neonatal deaths), most frequently pertaining to

multiple gestation (21 children, i.e. 22.6%) congenital malformations in 29 children (31.2%), prematurity with consequent respiratory distress and/or intraventricular haemorrhage in 22 children (23.7%); perinatal infections in 3 children (3.3%), maternal diabetes in one child (1.0%) and neoplasms in one child (1.0%).

In 2018, according to data from mortality statistics and Central Bureau of Statistics there were no maternal deaths.

Tablica - *Table* **1. BROJ PORODA, UKUPNO ROĐENIH, ŽIVOROĐENIH, MRTVOROĐENIH I UMRLE DOJENČADI U RODILIŠTIMA U HRVATSKOJ U 2018. GODINI -** *Number of childbirths, total births, livebirths, stillbirths and infant deaths in Croatian maternity facilities in 2018*

OPĆINA / USTANOVA	**Broj poroda**	**Ukupno rođenih**	**Živoro-đenih**	**Mrtvo-rođenih**	**Umrle dojenčadi**
Community / Institution	*No. childbirths*	*Childbirth total*	*Liveborn*	*Stillborn*	*Infant deaths*
BJELOVAR / O.B. BJELOVAR	568	576	575	1	1
ČAKOVEC / Ž.B. ČAKOVEC	1.069	1.077	1.073	4	6
DUBROVNIK / O.B.DUBROVNIK	858	870	869	1	4
GOSPIĆ / O.B.GOSPIĆ	252	253	249	4	0
KARLOVAC / O.B. KARLOVAC	825	841	839	2	1
KNIN /O.B. KNIN	168	168	167	1	0
KOPRIVNICA / O.B."DR T. BARDEK"	795	805	799	6	2
METKOVIĆ / D.Z. METKOVIĆ	135	135	135	0	0
NOVA GRADIŠKA	336	338	338	0	0
NAŠICE / O.Ž.B. NAŠICE	433	435	434	1	1
OREBIĆ/ D.Z. KORČULA	2	2	2	0	0
OGULIN / O.B.OGULIN	147	149	149	0	0
OSIJEK / K.B.C. OSIJEK	1.903	1.953	1.941	12	21
POŽEGA / O.Ž.B. POŽEGA	443	448	448	0	1
PAKRAC/OŽB POŽEGA	418	426	424	2	0
PULA / O.B.PULA	1.359	1.380	1.377	3	5
RIJEKA / K.B.C.RIJEKA	2.475	2.520	2.507	13	12
SINJ / D.Z.SINJ	45	45	45	0	1
SISAK / O.B."DR I. PEDIŠIĆ"	784	790	780	10	5
SLAVONSKI BROD/O.B."DR J. BENČEVIĆ"	952	962	960	2	1
SPLIT / K.B.C. SPLIT	4.393	4.532	4.516	16	23
ŠIBENIK / O.B. ŠIBENIK	570	578	575	3	0
VARAŽDIN / O.B.VARAŽDIN	1.480	1.494	1.490	4	0
VINKOVCI / O.B.VINKOVCI	723	729	728	1	2
VIROVITICA / O.B.VIROVITICA	665	669	665	4	0
VUKOVAR / O.B. VUKOVAR	397	399	399	0	0
ZABOK / O.B. ZABOK	877	885	881	4	3
ZADAR / O.B.ZADAR	1.521	1.552	1.543	9	4
Zagreb / K.B. "MERKUR"	2.015	2.045	2.034	11	2
Zagreb / K.B.C. "SESTRE MILOSRDNICE"	3.220	3.277	3.266	11	10
Zagreb / K.B.C. KLIN.ŽEN.B.I PORODE	3.779	3.899	3.877	22	24
Zagreb / K.B."SVETI DUH"	2.746	2.803	2.793	10	23
Zagreb / S.B. PODOBNIK	400	402	400	2	1
HRVATSKA - *Croatia*	**36.753**	**37.437**	**37.278**	**159**	**153**

Izvor podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Source of information: Birth registration forms from healthcare institutions

Tablica - *Table* **2.** **BROJ PORODA, UKUPNO ROĐENIH I ŽIVOROĐENIH U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U HRVATSKOJ U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2018. GODINE** - *Number of deliveries, total births and livebirths in Croatian healthcare institutions in the period 2009-2018*

GODINA	**Broj poroda**	**Broj ukupno rođenih**	**Broj živorođenih**
Year	*No. of deliveries*	*Total births*	*Livebirths*
2009.	44.068	44.706	43.515 44.577*
2010.	42.694	43.419	43.209 43.361*
2011.	40.641	41.321	41.163 41.197*
2012.	41.091	41.803	41.641 41.771*
2013.	39.428	40.123	39.966 39.939*
2014.	39.132	39.788	39.631 39.566*
2015.	36.866	37.428	37.252 37.503*
2016.	37.128	37.699	37.518 37.537*
2017.	36.104	36.733	36.584 36.556*
2018.	**36.753**	**37.437**	**37.278** **36.945**

Izvori podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Sources of information: Birth registration forms from healthcare institutions

* podaci Državnog zavoda za statistiku, prema EUROSTAT-metodologiji (prema stalnom prebivalištu majke u Hrvatskoj godinu ili dulje)
** Croatian Central Bureau of Statistics data per EUROSTAT methodology (permanent residence in Croatia for one year or over)*

Tablica - *Table* **3.** **RODILJE PREMA BROJU RANIJIH PORODA U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2018. GODINE** – *Childbearing women in the period 2009-2018 by the number of previous childbirths*

GODINA *Year*	**UKUPNO** *Total*	**BROJ DOSADAŠNJIH PORODA** *Childbirths to date*								*Unknown*
		0	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**≥7**	**Nepoznato**
2009.	44.068	21.147	14.843	5.517	1.582	505	217	119	138	0
	100%	47,99	33,68	12,52	3,59	1,15	0,49	0,27	0,31	0,00
2010.	42.694	21.001	14.202	5.060	1.448	520	213	121	129	0
	100%	49,20	33,26	11,85	3,39	1,22	0,50	0,28	0,30	0,00
2011.	40.641	20.656	13.172	4.535	1.361	479	194	110	134	0
	100%	50,82	32,41	11,16	3,35	1,18	0,48	0,27	0,33	0,00
2012.	41.091	20.852	13.322	4.659	1.337	447	191	118	165	0
	100%	50,74	32,42	11,34	3,25	1,09	0,46	0,29	0,40	0,00
2013.	39.428	20.123	12.721	4.418	1.269	433	212	108	144	0
	100%	51,04	32,26	11,21	3,22	1,10	0,54	0,27	0,36	0,00
2014.	39.132	19.325	12.879	4.640	1.338	457	213	102	178	0
	100%	49,39	32,91	11,86	3,42	1,17	0,54	0,26	0,45	0,00
2015.	36.866	18.073	12.273	4.437	1.196	406	205	106	170	0
	100%	49,02	33,29	12,04	3,24	1,10	0,56	0,29	0,46	0,00
2016.	37.128	18.562	11.871	4.510	1.274	444	198	110	159	0
	100%	50,00	31,97	12,15	3,43	1,20	0,53	0,30	0,43	0,00
2017.	36.104	11.393	11.832	4.596	1.319	486	203	115	181	5.979
2018.	**36.753**	**14.658**	**12.760**	**5.167**	**1.492**	**496**	**222**	**121**	**165**	**1.672**

Izvor podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Source of information: Birth registration forms from healthcare institutions

Tablica - *Table* **4.** **RODILJE PREMA BROJU RANIJIH POBAČAJA I/ILI PREKIDA TRUDNOĆE U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2018. GODINE** - *Childbearing women in the period 2009-2018 by the number of previous miscarriages and/or abortions*

GODINA *Year*	**UKUPNO** *Total*	**BROJ DOSADAŠNJIH PREKIDA TRUDNOĆE** *No. of abortions to date*								*Unknown*
		0	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**≥7**	**Nepoznato**
2009.	44.068	36.471	5.887	1.276	306	79	29	6	14	0
	100%	82,76	13,36	2,90	0,69	0,18	0,07	0,01	0,03	0,00
2010.	42.694	35.525	5.572	1.217	271	61	29	8	11	0
	100%	83,22	13,05	2,85	0,63	0,14	0,06	0,02	0,03	0,00
2011.	40.641	33.506	5.528	1.221	256	83	26	9	12	0
	100%	82,44	13,61	3,01	0,63	0,20	0,06	0,02	0,03	0,00
2012.	41.091	33.890	5.601	1.222	271	64	19	11	13	0
	100%	82,47	13,63	2,97	0,66	0,16	0,05	0,03	0,03	0,00
2013.	39.428	32.500	5.398	1.168	237	81	27	5	12	0
	100%	82,43	13,69	2,96	0,60	0,21	0,07	0,01	0,03	0,00
2014.	39.132	32.237	5.308	1.187	286	62	23	10	19	0
	100%	82,37	13,57	3,03	0,73	0,16	0,06	0,03	0,05	0,00
2015.	36.866	30.335	5.035	1.095	296	64	23	8	10	0
	100%	82,28	13,66	2,97	0,80	0,17	0,06	0,02	0,03	0,00
2016.	37.128	30.700	4.963	1.088	277	63	21	5	11	0
	100%	82,69	13,37	2,93	0,75	0,17	0,06	0,01	0,03	0,00
2017.	36.104	20.190	4.851	1.135	291	59	21	6	42	9.509
2018.	**36.753**	**27.266**	**5.099**	**1.189**	**324**	**72**	**18**	**11**	**6**	**2.768**

Izvor podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Source of information: Birth registration forms from healthcare institutions

Tablica - *Table* **5. RODILJE PREMA ISHODU TRUDNOĆE U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2018. GODINE** – *Childbearing women by outcome of pregnancy, Croatia 2009-2018*

Godina	Broj djece u porodu	Broj rodilja	%	U K U P N O Živorođenih	%	Mrtvorođenih	%
	No. of children	*No. of*		*T O T A L*			
Year	*in a delivery*	*mothers*	*%*	*Liveborn*	*%*	*Stillborn*	*%*
2009.	jedno - *single*	43.450	98,60	43.283	97,24	167	87,43
	dvoje - *twin*	599	1,36	1.176	2,64	22	11,52
	troje - *triplet*	18	0,04	52	0,12	2	1,05
	četvero - *quadruplet*	1	0,00	4	0,01	0	0,00
	ukupno - *total*	44.068	100,00	44.515	100,00	191	100,00
2010.	jedno - *single*	42.001	98,4	41.822	96,7	179	85,3
	dvoje - *twin*	663	1,55	1.302	3,0	24	11,4
	troje - *triplet*	28	0,07	80	0,2	4	1,9
	četvero - *quadruplet*	2	0,00	5	0,1	3	1,4
	ukupno - *total*	42.694	100,00	43.209	100,0	210	100,0
2011.	jedno - *single*	39.987	98,39	39.847	96,80	140	88,61
	dvoje - *twin*	629	1,55	1.241	3,02	17	10,76
	troje - *triplet*	24	0,06	71	0,17	1	0,63
	četvero - *quadruplet*	1	0,00	4	0,01	0	0,00
	ukupno - *total*	40.641	100,00	41.163	100,00	158	100,00
2012.	jedno - *single*	40.393	98,30	40.246	96,65	147	90,74
	dvoje - *twin*	684	1,67	1.354	3,25	14	8,64
	troje - *triplet*	14	0,03	41	0,10	1	0,62
	četvero - *quadruplet*	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	ukupno - *total*	41.091	100,00	41.641	100,00	162	100,00
2013.	jedno - *single*	38.740	98,26	38.600	96,58	140	89,17
	dvoje - *twin*	681	1,73	1.345	3,37	17	10,83
	troje - *triplet*	7	0,02	21	0,05	0	0,00
	ukupno - *total*	39.428	100,00	39.966	100,00	157	100,00
2014.	jedno - *single*	38.485	98,35	38.341	96,74	144	91,77
	dvoje - *twin*	638	1,63	1.264	3,19	12	7,60
	troje - *triplet*	9	0,02	26	0,07	1	0,63
	ukupno - *total*	39.132	100,00	39.631	100,00	157	100,00
2015.	jedno - *single*	36.313	98,50	36.150	97,04	163	92,61
	dvoje - *twin*	544	1,48	1.075	2,89	13	7,39
	troje - *triplet*	9	0,02	27	0,07	0	0,00
	ukupno - *total*	36.866	100,00	37.252	100,00	176	100,00
2016.	jedno - *single*	36.565	98,48	36.391	97,00	174	96,13
	dvoje - *twin*	555	1,49	1.103	2,94	7	3,87
	troje - *triplet*	8	0,03	24	0,06	0	0,00
	ukupno - *total*	37.128	100,00	37.518	100,00	181	100,00
2017.	jedno - *single*	35.484	98,29	35.350	96,63	134	89,93
	dvoje - *twin*	611	1,69	1.207	3,30	15	10,07
	troje - *triplet*	9	0,02	27	0,07	0	0,00
	ukupno - *total*	36.104	100,00	36.584	100,00	149	100,00
2018.	**jedno-** *single*	**36.080**	**98,17**	**35.943**	**96,42**	**137**	**86,16**
	dvoje-*twin*	**663**	**1,80**	**1.304**	**3,50**	**22**	**13,84**
	troje-*triplet*	**9**	**0,03**	**27**	**0,07**	**0**	**0,00**
	četvero – *quadruplet*	**1**	**0,00**	**4**	**0,01**	**0**	**0,00**
	ukupno-*tota*	**36.753**	**100,00**	**37.278**	**100,00**	**159**	**100,00**

Izvori podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Sources of information. Birth registration forms from healthcare institutions

Tablica - *Table* **6.** **ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TRAJANJU TRUDNOĆE I TEŽINI PRI ROĐENJU 2018. GODINE** - *Livebirths by birthweight and by gestational age in 2018*

PORODNA TEŽINA		**TRAJANJE TRUDNOĆE (navršeni tjedni)**						
/grama/	**UKUPNO**	**<21**	**22-27**	**28-31**	**32-36**	**37-41**	**≥42**	**nepoznato**
Birthweight		*GESTATIONAL AGE (completed weeks)*						
(g)	*TOTAL*	<21	22-27	28-31	32-36	37-41	≥42	unknown
Ispod – *Under*	13	0	11	2	0	0	0	0
500	%	0,00	84,62	15,38	0,00	0,00	0,00	0,00
500-	132	0	89	41	2	0	0	0
999	%	0,00	67,42	31,06	1,52	0,00	0,00	0,00
1000-	177	0	13	100	62	2	0	0
1499	%	0,00	7,34	56,50	35,03	1,13	0,00	0,00
1500-	399	0	3	81	262	53	0	0
1999	%	0,00	0,75	20,30	65,66	13,29	0,00	0,00
2000-	1.259	0	0	8	613	636	2	0
2499	%	0,00	0,00	0,64	48,72	50,48	0,16	0,00
2500-	5.159	0	0	0	644	4.486	29	0
2999	%	0,00	0,00	0,00	12,48	86,96	0,56	0,00
3000-	13.560	0	0	0	239	13.177	144	0
3499	%	0,00	0,00	0,00	1,76	97,18	1,06	0,00
3500-	12.192	0	0	0	54	11.933	205	0
3999	%	0,00	0,00	0,00	0,44	97,88	1,68	0,00
4000-	3.815	0	0	0	8	3.732	75	0
4499	%	0,00	0,00	0,00	0,21	97,82	1,97	0,00
≥ 4500	572	0	0	0	0	558	14	0
	%	0,00	0,00	0,00	0,00	97,55	2,45	0,00
Ukupno	**37.278**	**0**	**116**	**232**	**1.884**	**34.577**	**469**	**0**
- Total	**100 %**	**0,00**	**0,31**	**0,62**	**5,05**	**92,76**	**1,26**	**0,00**

Izvori podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Sources of information. Birth registration forms from healthcare institutions

Tablica - *Table* **7. ŽIVOROĐENA DJECA PREMA DOBI MAJKE I TEŽINI PRI ROĐENJU 2018. GODINE** – *Livebirths by birthweight and age of mother in 2018*

PORODNA TEŽINA		**DOB MAJKE**								
/grama/	**UKUPNO**	**<15**	**15-19**	**20-24**	**25-29**	**30-34**	**35-39**	**40-44**	**45-49**	**≥50**
Birthweight		*GESTATIONAL AGE (completed weeks)*								
(g)	*TOTAL*	**<15**	**15-19**	**20-24**	**25-29**	**30-34**	**35-39**	**40-44**	**45-49**	**≥50**
Ispod – *Under* 500	13 0,03%	0 0,0	1 7,69	1 7,69	7 53,85	2 15,38	2 15,38	0 0,00	0 0,00	0 0,00
500-999	132 0,35%	0 0,00	7 5,30	15 11,36	26 19,70	43 32,58	34 25,76	7 5,30	0 0,00	0 0,00
1000-1499	177 0,47%	0 0,00	1 0,56	27 15,25	42 23,73	62 35,03	34 19,21	9 5,08	2 1,13	0 0,00
1500-1999	399 1,07%	0 0,00	9 2,26	30 7,52	103 25,81	134 33,58	98 24,56	22 5,51	3 0,75	0 0,00
2000-2499	1.259 3,38%	0 0,00	47 3,73	172 13,66	287 2,80	406 32,25	284 22,56	56 4,45	7 0,56	0 0,00
2500-2999	5.159 13,84%	1 0,02	188 3,64	804 15,58	1.347 26,11	1.666 32,29	939 18,20	200 3,88	14 0,27	0 0,00
3000-3499	13,560 36,38%	2 0,01	361 2,66	1.963 14,48	3.851 28,40	4.565 33,67	2.318 17,09	475 3,50	23 0,17	2 0,01
3500-3999	12.192 32,71%	0 0,00	222 1,82	1.418 11,63	3.546 29,08	4.404 36,12	2.188 17,95	403 3,31	11 0,09	0 0,00
4000-4499	3.815 10,23%	0 0,00	42 1,10	389 10,20	1.048 27,47	1.395 36,57	781 20,47	158 4,14	2 0,05	0 0,00
≥ 4500	572 1,53%	0 0,00	6 1,05	53 9,27	161 28,15	209 36,54	120 20,98	21 3,67	2 0,35	0 0,00
Ukupno *- Total*	**37.278** **100 %**	**3** **0,01**	**884** **2,37**	**4.872** **13,07**	**10.418** **27,95**	**12.886** **34,57**	**6.798** **18,24**	**1.351** **3,62**	**64** **0,07**	**2** **0,01**

Izvor podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Source of information: Birth registration forms from healthcare institutions

Tablica - *Table* **8. ANTENATALNI PREGLEDI PREMA BROJU PORODA 2018. GODINE** - *Antenatal controls by by number of chilbirths in 2018.*

		Ukupan broj antenatalnih kontrola *No.of antenatal controls*						
Godina *year*	**Ukupno** *total*	0	1-2	3-4	5-6	7-8	≥9	**nepoznato** *unknown*
2018.	**36.753**	**58**	**374**	**508**	**2.149**	**6.956**	**26.547**	**161**

Izvori podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Sources of information: Birth registration forms from healthcare institutions

Tablica - *Table* **9. VRIJEME PRVOG PREGLEDA PREMA BROJU PORODA 2018. GODINE** - *Time of first examination by number of chilbirths in 2018.*

		Vrijeme prvog pregleda *Time of the first visit*					
Godina *Year*	**Ukupno** *Total*	**Nekontrolirano -** *unsupervised*	1-8	9-12	13-21	≥22	**nepoznato** *unknown*
2018.	**36.753**	**58**	**21.208**	**7.977**	**2.285**	**610**	**4.615**

Izvori podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Sources of information: Birth registration forms from healthcare institutions

Tablica - *Table* **10.** **POPRODI PREMA NAČINU ZAVRŠETKA 2018. GODINE** - *Childbirth by method of completion in 2018.*

	Porodi prema načinu završetka *Childbirths by method of completition*		
Godina	**Način završetka poroda**	**Broj žena**	**%**
Year	*Childbirth completition*	*Number of women*	*%*
2018.	vaginalni spontani	27.296	74,27
	vakum ekstrakcija	418	1,14
	vaginalni zadak	54	0,15
	ručna ekstrakcija	5	0,01
	forceps	16	0,04
	carski rez	8.964	24,39
	UKUPNO / *total*	**36.753**	**100,00**

Izvori podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Sources of information: Birth registration forms from healthcare institutions

Tablica - *Table* **11.** **UZROCI MRTVOROĐENJA I RANIH NEONATALNIH SMRTI U 2018. GODINI -** *Causes of death in early neonatal age and in stillbirths in 2018*

	Perinatalne smrti / *perinatal deaths*				
MKB/10	**mrtvorođeni**	**%**	**umrli 0-6**	**%**	**perinatalne smrti**
ICD/10	*stillbirths*		*neonatal deaths*		*perinatal deaths*
Q00-Q99 kongenitalne malformacije	13	8,2	29	31,2	42
P00- P04 komplikacije u trudnoći	102	64,1	37	39,8	139
P20-P21 asfiksija	14	8,8	-	-	14
P05-P07.3 nezrelost	-	-	22	23,7	22
P35-P39 infekcija	3	1,9	3	3,3	6
drugo	27	17,0	2	2,0	29
Ukupno/ *total*	**159**	**100,0**	**93**	**100,0**	**252**

Napomena: tablica prikazuje neonatalno umrle, bez jednog novorođenčeta umrlog u inozemstvu */ All cases of perinatal death are presented in this table, except one case of death recorded abroad*

Izvori podataka: Prijave poroda iz zdravstvenih ustanova
Sources of information: Birth registration forms from healthcare institutions

POBAČAJI U HRVATSKOJ 2018. GODINE - *Abortions in Croatia 2018*

Ovdje su prikazani i analizirani podaci o pobačajima u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, evidentirani u bolnicama.

Prijave za sve vrste pobačaja se dostavljaju u Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav, a prema šifrarniku Međunarodne klasifikacije bolesti Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) – deseta revizija (MKB-10) u trudnoću završenu pobačajem ubraja se: izvanmaternična trudnoća, mola hydatidosa, ostali abnormalni produkti začeća, spontani, legalno inducirani, ostali i nespecificirani pobačaj (O00-O06). Osim pobačaja, prijavljuju se i neuspjeli pokušaji pobačaja (O07) te komplikacije nakon pobačaja i izvanmaternične i molarne trudnoće (O08).

Prema Zakonu o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece, čl. 15 st. 2, u Republici Hrvatskoj žena može legalno izvršiti pobačaj bez dozvole komisije, ukoliko se radi o trudnoći koja traje do 10 tjedana. Prema istom Zakonu, pobačaj se može obaviti u samo za to ovlaštenim stacionarnim zdravstvenim ustanovama.

Tijekom 2018. godine putem individualne prijave pobačaja u Bazu pobačaja je prijavljen 6.251 pobačaj, što je minimalni porast u odnosu na prethodnu godinu. Tim prijavama je u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo pribrojeno još 813 pobačaja koji nisu prijavljeni, unatoč zakonskoj obavezi, ali su evidentiranu u Bazi hospitalizacija. Ukupan broj pobačaja je tako 7.064.

Prema pojedinačnim MKB-10 šiframa najveći udio čine tzv. „ostali abnormalni produkti začeća“ (O02), 37,02%. Zatim slijede legalno inducirani pobačaji (36,21%). „Spontani pobačaji“ (O03) čine 18,23% ukupnih pobačaja. Izvanmaternična trudnoća (O00) je evidentirana u 7,18% prijavljenih pobačaja, a ostali i nespecificirani pobačaji se prijavljuju sporadično.

Broj djevojaka do 20 godina među ženama kod kojih je obavljen legalno inducirani pobačaj u 2018. godini bio je 164 (6,41%). Ranijih godina bio je: 2007. 9,20%, 2008. 7,90%, 2009. 8,49%, 2010. 8,63%, 2011. 7,96%, 2012. 8,32%, 2013. 6,99%, 2014. 7,22%, 2015. 7,50%, 2016. 7,14% i 2017. 6,50%.

Među ženama s legalno induciranim pobačajima najviše je onih sa živorođenom djecom (66,2%) te u dobi od 30-39 godina (46,6%).

Here are presented and analyzed abortion data from Republic of Croatia in 2018, reported by the hospitals. Registrations of all types of abortion are submitted to the National Public Health Information System and according to the International Classification of Diseases of the World Health Organization (WHO) - the tenth revision (ICD-10) abortion-finished pregnancies are: ectopic pregnancy, hydatidiform mole, other abnormal products of conception, spontaneous, medical, other and unspecified abortion (O00-O06). Apart from abortions, failed attempted abortion (O07) and complications following abortion and ectopic and molar pregnancy (O08) are reported.

Pursuant to Article 15, paragraph 2 of the Act on Health Care Measures for the Realization of Rights to Free Decision on Childbearing, a woman in the Republic of Croatia may choose to legally terminate her pregancy without permission by comission if up to 10 weeks pregnant. According to the same act termination of pregnancy may only be performed in accordingly authorized inpatient health facilities.

During 2018, 6,251 abortions were reported through the Individual Abortion Report, which is a minimal increase from the previous year. In Croatian Institute of Public Health, we added another 813 abortions, which were not reported, despite the legal obligation, but were recorded in the Hospitalization Base. The total number of abortions is thus 7,064.

According to the individual ICD-10 codes, the largest share have "Other abnormal products of conception" (O02), 37.02%. Legally induced abortions (O04) follow with 36.21%. Spontaneous abortions (O03) account for 18.23% of total abortions. Ectopic pregnancy (O00) is recorded in 7.18% of reported abortions, with other and unspecified abortions reported sporadically.

The number of girls under 20 undergoing medical abortion in 2018 was 164 (6.41%). Earlier, this share was: 9.20% in 2007, 7.90% in 2008, 8.49% in 2009, 8.63% in 2010, 7.96% in 2011, 8.32% in 2012, 6.99% in 2013, 7.22% in 2014, 7.50% in 2015, 7.14% in 2016 and 6.50% in 2017.

Among women undergoing medical abortion, the majority had already had children (66.2%) and were aged 30-39 (46.6%).

Tablica - *Table* **1.** **BROJ ŽENA FERTILNE DOBI, BROJ ŽIVOROĐENE DJECE I ODNOSI UKUPNIH POBAČAJA NA JEDNO ŽIVOROĐENO DIJETE U HRVATSKOJ U RAZDOBLJU OD 1998. DO 2018. GODINE** – *Number of fertile-age women and liveborn children, and total abortion to 1 livebirth ratio, Croatia 1998-2018*

GODINA	Broj žena fertilne dobi*	Broj živo-rođene djece	Opća stopa fertiliteta	Broj pobačaja UKUPNO	Broj pobačaja na 1 živorođeno	Broj leg. ind. pobačaja na 1 živorođeno	Broj pobačaja na 1.000 žena fertilne dobi
Year	*No. of fertile-age women**	*No. of liveborn children*	*General fertility rate*	*Abortion TOTAL*	*No. of abortions per 1 liveborn*	*No. of medical abortions per 1 liveborn*	*No. of abortions per 1,000 fertile-age women*
1998.	1.087.853	47.068	43,3	15.292	0,32	0,19	14,06
1999.	1.101.861	45.179	41,0	14.700	0,32	0,18	13,34
2000.	1.057.247	43.746	41,4	13.870	0,31	0,17	13,12
2001.	1.080.121	38.887	36,0	12.814	0,33	0,17	11,86
2002.	1.080.121	39.697	36,7	12.002	0,30	0,16	11,11
2003.	1.080.121	39.180	36,3	10.999	0,30	0,15	10,18
2004.	1.074.066	40.307	37,5	10.288	0,30	0,13	9,52
2005.	1.069.100	42.492	39,7	10.255	0,24	0,11	9,59
2006.	1.061.800	41.446	39,0	10.224	0,25	0,11	9,65
2007.	1.053.600	41.711	40,0	10.609	0,25	0,11	10,07
2008.	1.047.430	43.753	42,0	10.616	0,24	0,10	10,14
2009.	1.038.532	44.577	42,6	10.417	0,23	0,10	10,03
2010.	1.028.120	43.361	42,2	10.150	0,23	0,09	9,87
2011.	1.018.876	41.197	40,4	10.401	0,25	0,11	10,21
2012.	972.948	41.627	42,8	10.087	0,24	0,12	10,37
2013.	972.948	39.962	41,0	8.922	0,22	0,08	9,17
2014.	972.948	39.652	40,7	9.103	0,23	0,08	9,35
2015.	930.899	37.241	40,0	8.362	0,23	0,08	8,4
2016.	915.591	37.501	40,9	6.904	0,18	0,07	8
2017	894.034	36.584	40,9	6.141	0,17	0,07	7
2018.	**875.800**	**37.277**	**42,6**	**7.064****	**0,19**	**0,07**	**8**

* Podaci o broju žena generativne dobi su preuzeti iz Procjene broja stanovništva u 2017.godini Državnog zavoda za statistiku, Podaci o broju žena generativne dobi su preuzeti iz Procjene broja stanovništva sredinom 2018. godine Državnog zavoda za statistiku, objavljeno 28. lipnja 2019. godine.
** Navedeni broj se odnosi na zbroj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća te pobačaja i prekida trudnoća evidentiranih u Bazi hospitalizacija, ali za koje individualne prijave, unatoč zakonskoj obavezi nisu poslane. - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report of abortion and miscarriages and abortions and miscarriages recorded in the Hospitalization Base, but for which individual reports, despite the legal obligation, have not been submitted.*

Tablica - *Table* **2.** **UKUPNI BROJ POBAČAJA, BROJ SPONTANIH, LEGALNO INDUCIRANIH TE OSTALIH POBAČAJA REGISTRIRANIH U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA HRVATSKE OD 1998. DO 2018. GODINE** - *Total abortions and the number of spontaneous, medical, and other abortions recorded by health facilities, Croatia 1998-2018*

GODINA	Pobačaji UKUPNO (O00-O06)	OD TOGA						Broj legalno induc. pobačaja na 100 rodilja
		Spontani (O03) %		Legalno induc. % (O04)		Ostali pobačaji % (O00-O02,O05-O06)		
Year	*Abortion Total (O00-O06)*	*Of this*						*No. of legally ind. abortions per 100 childbearing women*
		Spontaneous (O03)	*%*	*Medical (O04)*	*%*	*Other abortions (O00-O02,O05-O06)*	*%*	
1998.	15.292	3.180	20,8	8.907	58,2	3.205	21,0	19
1999.	14.700	2.894	19,7	8.064	54,9	3.742	25,5	18
2000.	13.870	2.666	19,2	7.534	54,3	3.670	26,5	17
2001.	12.814	2.521	19,7	6.574	51,3	3.719	29,0	17
2002.	12.002	2.313	19,3	6.191	51,6	3.498	29,1	16
2003.	10.999	1.971	17,9	5.923	53,9	3.105	28,2	15
2004.	10.288	1.802	17,5	5.232	50,9	3.254	31,6	13
2005.	10.255	1.906	18,5	4.563	44,5	3.786	37,0	11
2006.	10.224	1.803	17,6	4.733	46,3	3.688	36,1	11
2007.	10.609	1.804	17,0	4.573	43,1	4.232	39,9	11
2008.	10.616	1.691	15,9	4.497	42,4	4.428	41,7	10
2009.	10.417	1.442	13,8	4.450	42,7	4.525	43,4	10
2010.	10.150	1.413	14,0	4.043	39,8	4.694	46,2	10
2011.	10.401	1.501	14,4	4.347	41,8	4.553	43,8	11
2012.	10.087	1.696	16,8	3.571	35,4	4.820	47,8	9
2013.	8.922	1.772	19,9	3.161	35,4	3.989	44,7	8
2014.	9.103	1.681	18,5	3.020	33,2	4.402	48,4	8
2015.	8.362	1.319	15,8	3.002	35,9	4.041	48,3	8
2016.	6.904	944	13,7	2.520	36,5	3.440	49,8	7
2017.	6.141	1.322	21,5	2.416	39,4	2.403	39,1	7
2018.	**7.064***	**1.288**	**18,2**	**2.558**	**36,2**	**3.218**	**45,6**	**7**

* Navedeni broj se odnosi na zbroj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća te pobačaja i prekida trudnoća evidentiranih u Bazi hospitalizacija, ali za koje individualne prijave, unatoč zakonskoj obavezi nisu poslane. - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report of abortion and miscarriages and abortions and miscarriages recorded in the Hospitalization Base, but for which individual reports, despite the legal obligation, have not been submitted.*

Slika - *Figure* **1.** **BROJ POBAČAJA* U HRVATSKOJ OD 1998. DO 2018. GODINE -** *Number of abortions in Croatia,1998-2018*

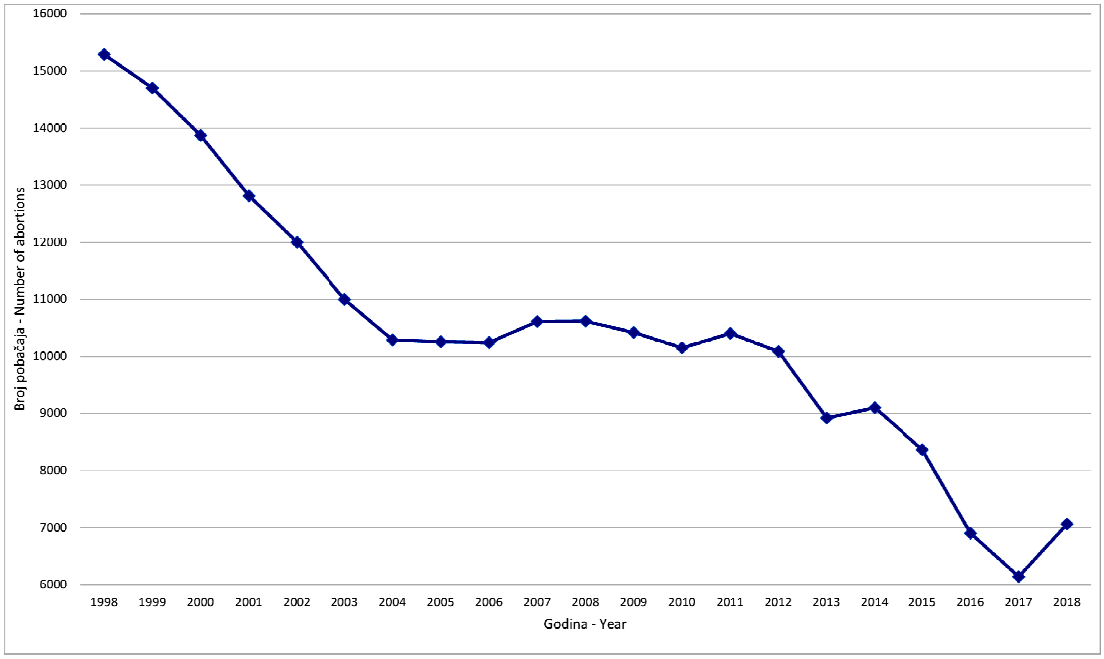

* Navedeni broj se odnosi na zbroj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća te pobačaja i prekida trudnoća evidentiranih u Bazi hospitalizacija, ali za koje individualne prijave, unatoč zakonskoj obavezi nisu poslane - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report of abortion and miscarriages and abortions and miscarriages recorded in the Hospitalization Base, but for which individual reports, despite the legal obligation, have not been submitted.*

Slika - *Figure* **2.** **POBAČAJI* PREMA VRSTI U HRVATSKOJ U RAZDOBLJU OD 1998. DO 2018. GODINE** - *Abortions by type, Croatia 1998-2018*

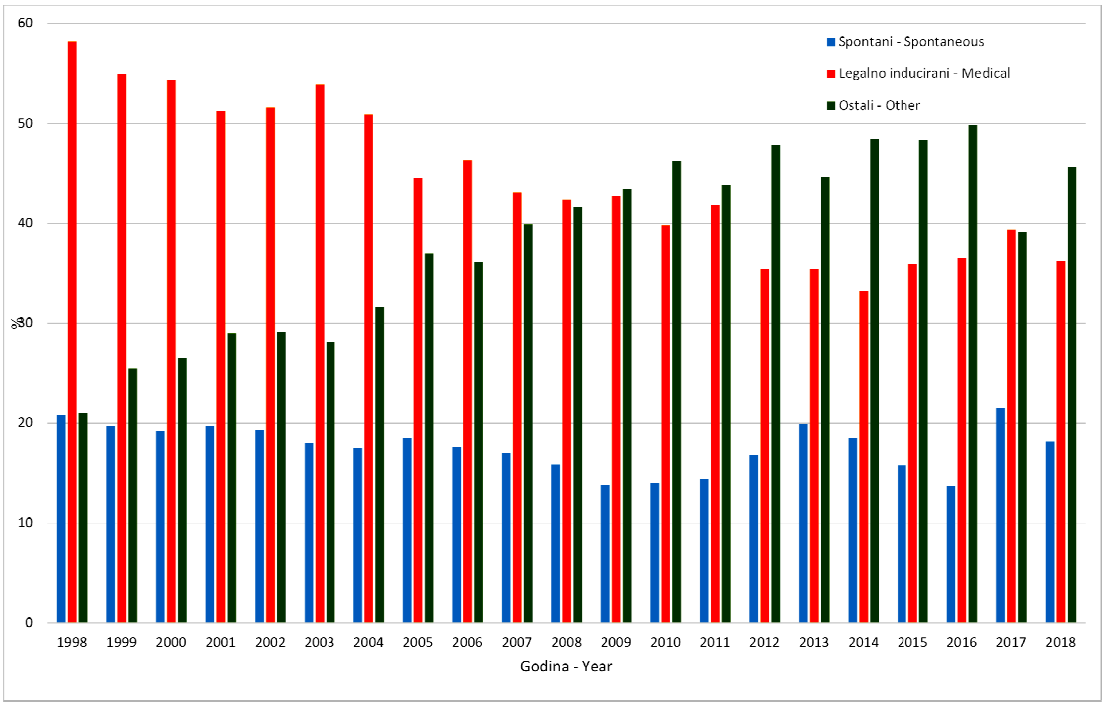

* Navedeni broj se odnosi na zbroj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća te pobačaja i prekida trudnoća evidentiranih u Bazi hospitalizacija, ali za koje individualne prijave, unatoč zakonskoj obavezi nisu poslane - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report of abortion and miscarriages and abortions and miscarriages recorded in the Hospitalization Base, but for which individual reports, despite the legal obligation, have not been submitted.*

Tablica - *Table* **3.** **UKUPAN BROJ ŽENA S POBAČAJEM PREMA BROJU ŽIVOROĐENE DJECE U HRVATSKOJ OD 1999. DO 2018. GODINE** – *Total women undergoing an abortion by the number of liveborn children in Croatia 1999-2018*

		BROJ ŽIVOROĐENE DJECE							
GODINA	**UKUPNO**	**0**	**1**	**2**	**3**	**4-6**	**7-8**	**≥ 9**	**Nepozn.**
				No. of liveborn children					
Year	*Total*	*0*	*1*	*2*	*3*	*4-6*	*7-8*	*≥ 9*	*Unknown*
1999.	14.700	3.354	2.638	3.914	1.239	459	34	12	3.050
	100%	22,8%	18,0%	26,6%	8,4%	3,1%	0,2%	0,1%	20,7%
2000.	13.870	3.413	2.728	3.793	1.208	456	47	6	2.219
	100%	24,6%	19,7%	27,4%	8,7%	3,3%	0,3%	0,0%	16,0%
2001.	12.814	3.373	2.628	3.432	1.209	496	29	20	1.627
	100%	26,3%	20,5%	26,8%	9,4%	3,9%	0,2%	0,2%	12,7%
2002.	12.002	3.932	2.458	3.326	1.185	512	31	16	542
	100%	32,8%	20,5%	27,7%	9,9%	4,2%	0,3%	0,1%	4,5%
2003.	10.999	3.461	2.500	2.996	1.041	441	41	17	502
	100%	31,5%	22,7%	27,2%	9,5%	4,0%	0,4%	0,1%	4,6%
2004.	10.288	3.320	2.410	2.885	986	424	47	18	198
	100%	32,3%	23,4%	28,0%	9,6%	4,1%	0,5%	0,2%	1,9%
2005.	10.255	3.271	2.130	2.554	914	407	29	13	937
	100%	31,9%	20,8%	24,9%	8,9%	4,0%	0,3%	0,1%	9,1%
2006.	10.224	3.443	2.435	2.506	916	400	30	19	472
	100%	33,7%	23,8%	24,5%	9,0%	3,9%	0,3%	0,2%	4,6%
2007.	10.609	3.784	2.336	2.389	840	409	39	17	795
	100%	35,7%	22,0%	22,5%	7,9%	3,9%	0,4%	0,2%	7,5%
2008.	10.616	3.589	2.634	2.395	950	418	30	22	578
	100%	33,8%	24,8%	22,6%	8,9%	3,9%	0,3%	0,2%	5,4%
2009.	10.417	4.085	2.672	2.333	822	433	29	18	25
	100%	39,2%	25,6%	22,4%	7,9%	4,2%	0,3%	0,2%	0,2%
2010.	10.150	4.275	2.678	1.695	636	313	25	11	517
	100%	42,1%	26,4%	16,7%	6,3%	3,1%	0,3%	0,1%	5,1%
2011.	10.401	4.626	2.597	1.859	778	303	32	8	198
	100%	44,48%	24,97%	17,87%	7,48%	2,91%	0,31%	0,08%	1,9%
2012.	10.087	3.569	3.106	1.721	576	241	20	150	704
	100%	35,38%	30,79%	17,06%	5,71%	2,39%	0,19%	1,49%	6,98%
2013.	8.922	2.803	1.778	1.607	560	285	34	150	1.705
	100%	31,42%	19.93%	18,01%	6,28%	3,19%	0,38%	1,68%	19,11%
2014.	9.103	3.004	1.902	1.596	644	281	37	28	1.611
	100%	33,0%	20,89%	17,53 %	7,07%	3,09%	0,41%	0,31%	17,70%
2015.	8.362	3.172	2.160	1.746	669	269	24	21	301
	100%	37,9%	25,8%	20,9%	8%	3,2%	0,3%	0,3%	3,6%
2016.	6.904	2.796	1.764	1.424	519	265	26	12	98
	100%	40,5%	25,6%	20,6%	7,5%	3,8%	0,4%	0,2%	1,4%
2017.	6.141	2.336	1.563	1.343	510	225	24	11	129
	100%	38,0%	25,5%	21,8%	8,3%	3,7%	0,4%	0,2%	2,1%
2018.	**6.251***	**2.360**	**1.615**	**1.380**	**500**	**245**	**27**	**16**	**108**
	100,00%	**37,75%**	**25,84%**	**22,08%**	**8,00%**	**3,92%**	**0,43%**	**0,26%**	**1,73%**

** Navedeni broj se odnosi na broj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća. - This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report.*

Slika - *Figure* **3.** **POBAČAJI PREMA BROJU ŽIVOROĐENE DJECE U HRVATSKOJ U 2018. GODINI** - *Abortions by number of liveborn children in Croatia in 2018*

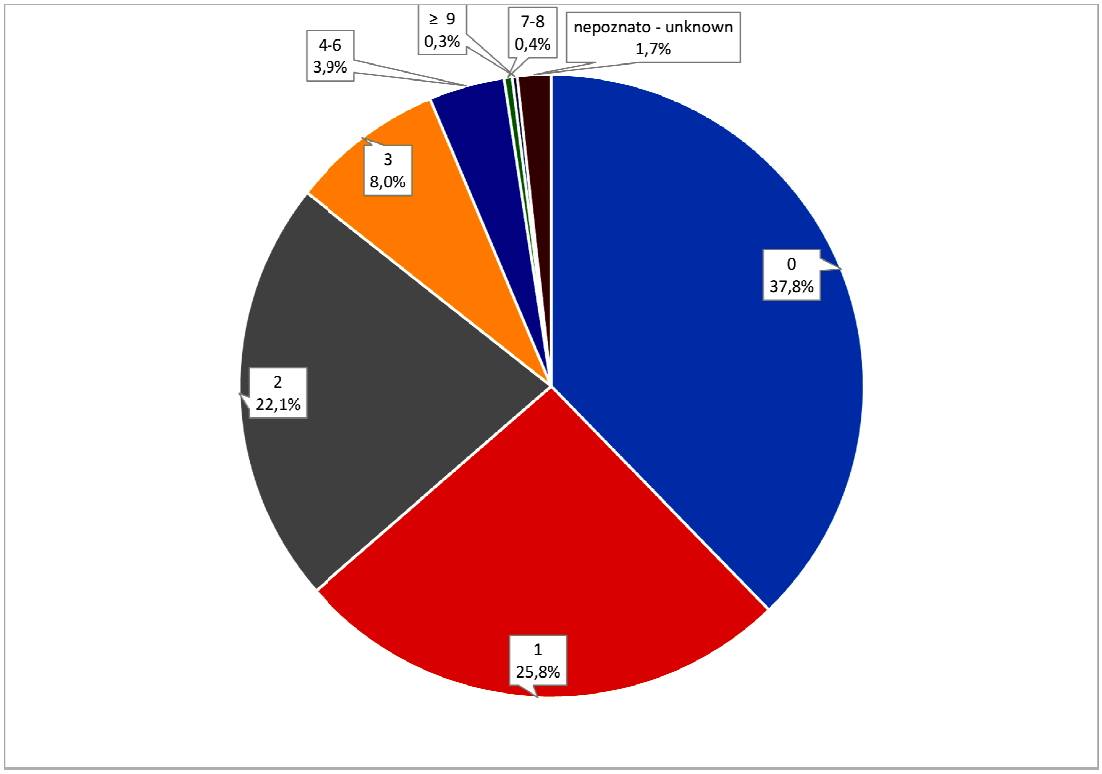

* Navedeni broj se odnosi na broj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća. - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report.*

Tablica - *Table* **4. POBAČAJI PREMA PREBIVALIŠTU ŽENE I MKB-10 DIJAGNOZI U 2018. GODINI -** *Total abortion by residence and ICD-10 in code Croatia in 2018*

	MKB-10 DIJAGNOZA / ICD - 10 CODE							
Županija prebivališta - *County of residence*	Izvanmaternična trudnoća - *Ectopic pregnancy* (O00)	Hidatodozna mola - *Hydatidiform mole* (O01)	Ostali abnormalni produkti začeća - *Other abnormal products of conception* (O02)	Spontani pobačaj - *Spontaneous abortion* (O03)	Legalno inducirani (medicinski) pobačaj - *Medical abortion* (O04)	Ostali pobačaji - *Other abortion* (O05)	Nespecificirani pobačaji - *Unspecified abortion* (O06)	UKUPNO - *Total*
Ukupno	**507**	**33**	**2.615**	**1.288**	**2.558**	**51**	**12**	**7.064**
ZAGREBAČKA	49	1	151	61	175	2	3	**442**
KRAPINSKO-ZAGORSKA	14	2	85	22	107	1	0	**231**
SISAČKO-MOSLAVAČKA	24	2	137	48	132	0	0	**343**
KARLOVAČKA	6	1	45	27	128	1	0	**208**
VARAŽDINSKA	19	0	80	48	192	3	0	**342**
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	13	2	53	26	80	1	0	**175**
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	6	6	76	71	63	1	0	**223**
PRIMORSKO-GORANSKA	37	1	175	92	282	9	1	**597**
LIČKO-SENJSKA	3	0	32	10	35	0	0	**80**
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	13	0	64	14	38	0	0	**129**
POŽEŠKO-SLAVONSKA	8	0	44	26	30	0	0	**108**
BRODSKO-POSAVSKA	23	0	93	77	32	7	1	**233**
ZADARSKA	19	0	183	39	121	2	0	**364**
OSJEČKO-BARANJSKA	34	4	196	107	194	1	0	**536**
ŠIBENSKO-KNINSKA	7	1	24	26	25	1	0	**84**
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	12	0	89	47	51	1	1	**201**
SPLITSKO-DALMATINSKA	52	1	256	109	53	2	0	**473**
ISTARSKA	18	0	104	145	223	8	0	**498**
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	14	1	93	23	20	0	0	**151**
MEĐIMURSKA	11	0	98	50	128	2	0	**289**
GRAD ZAGREB	115	10	497	185	317	7	6	**1.137**
Stranci	9	1	14	21	6	1	0	**52**
Nepoznato	1	0	26	14	126	1	0	**168**

* Navedeni broj se odnosi na zbroj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća te pobačaja i prekida trudnoća evidentiranih u Bazi hospitalizacija, ali za koje individualne prijave, unatoč zakonskoj obavezi nisu poslane - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report of abortion and miscarriages and abortions and miscarriages recorded in the Hospitalization Base, but for which individual reports, despite the legal obligation, have not been submitted.*

Tablica - *Table 5.* **POBAČAJI* PREMA ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA MKB-10 DIJAGNOZI U 2018. GODINI**
–Total abortions by health facility and ICD-10 code in Croatia in 2018

	MKB-10 DIJAGNOZA / ICD - 10 CODE							
Zdravstvena ustanova - *Health facility*	Izvanmaternična trudnoća - *Ectopic pregnancy* (O00)	Hidatodozna mola - *Hydatidiform mole* (O01)	Ostali abnormalni produkti začeća - *Other abnormal products of conception* (O02)	Spontani pobačaj - *Spontaneous abortion* (O03)	Legalno inducirani (medicinski) pobačaj - *Medical abortion* (O04)	Ostali pobačaji - *Other abortion* (O05)	Nespecificirani pobačaji - *Unspecified abortion* (O06)	UKUPNO - *Total*
Ukupno	**507**	**33**	**2.615**	**1.288**	**2.558**	**51**	**12**	**7.064**
KBC ZAGREB	54	2	301	79	16	4	8	**464**
KBC SESTRE MILOSRDNICE	45	3	118	47	16	3	0	**232**
KB MERKUR	28	4	221	89	471	1	1	**815**
KB SVETI DUH	35	2	15	22	16	2	0	**92**
KBC OSIJEK	39	4	169	106	210	1	1	**530**
KBC RIJEKA	42	1	194	105	358	14	1	**715**
KBC SPLIT	60	3	267	119	24	1	0	**474**
OB BJELOVAR	2	8	51	72	36	2	0	**171**
OB DR.T.BARDEK KOPRIVNICA	13	1	46	24	52	0	0	**136**
OB VIROVITICA	10	0	60	14	24	0	0	**108**
OB ZADAR	20	0	192	44	128	1	0	**385**
OB PULA	18	0	87	141	200	5	0	**451**
OB VINKOVCI	5	0	33	22	2	0	0	**62**
OB KARLOVAC	12	0	29	23	138	0	0	**202**
OB ŠIBENIK	7	1	13	22	35	2	0	**80**
OB GOSPIĆ	2	0	25	8	23	0	0	**58**
OB OGULIN	1	0	17	5	10	1	0	**34**
OB KNIN	2	0	10	5	2	0	0	**19**
OB VUKOVAR	1	0	47	12	39	1	0	**100**
OB DR I.PEDIŠIĆ - SISAK	18	2	99	41	111	0	0	**271**
OŽB NAŠICE	1	0	36	17	0	0	0	**54**
OB ZABOK	14	2	77	20	69	0	0	**182**
OB DR. JOSIP BENČEVIĆ SL.BR.	18	0	70	61	19	6	0	**174**
OB DUBROVNIK	13	0	85	26	18	0	0	**142**
OB POŽEGA	5	0	32	22	0	0	0	**59**
OB VARAŽDIN	18	0	74	44	287	2	0	**425**
OB ČAKOVEC	10	0	97	49	94	2	0	**252**
OB NOVA GRADIŠKA	4	0	31	17	1	2	1	**56**
OB PAKRAC	6	0	36	17	31	0	0	**90**
S.B.PODOBNIK	4	0	82	15	128	1	0	**230**
D.Z.METKOVIĆ	0	0	1	0	0	0	0	**1**

* Navedeni broj se odnosi na zbroj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća te pobačaja i prekida trudnoća evidentiranih u Bazi hospitalizacija, ali za koje individualne prijave, unatoč zakonskoj obavezi nisu poslane - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report of abortion and miscarriages and abortions and miscarriages recorded in the Hospitalization Base, but for which individual reports, despite the legal obligation, have not been submitted.*

Tablica - *Table* **6.** **LEGALNO INDUCIRANI POBAČAJI PO DOBNIM SKUPINAMA ZABILJEŽENI U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA HRVATSKE OD 2001. DO 2018. GODINE** – *Medical abortions by age group reported by health facilities, Croatia 2001-2018*

	DOB (GODINE) ŽENE KADA JE NAPRAVLJEN POBAČAJ									
GODINA		**ADOLESCENTICE**			**O S T A L A**		**D O B**			**UKUPNO**
	< 15	**15-16**	**17-19**	**ukupno**	**20-29**	**30-39**	**40-49**	**≥ 50**	**Nepoznato**	
	Woman's age at abortion (yr)									
		A d o l e s c e n c e			*O t h e r a g e*					*Total*
Year	*up to 15*	*15-16*	*17-19*	*total*	*20-29*	*30-39*	*40-49*	*≥ 50*	*Unknown*	
2001.	6	51	396	453	2.420	2.917	685	1	98	6.574
%	0,1	0,8	6,0	6,9	36,8	44,4	10,4	0,0	1,5	100
2002.	7	61	414	482	2.202	2.743	684	3	77	6.191
%	0,1	1,0	6,7	7,8	35,6	44,3	11,0	0,0	1,2	100
2003.	1	72	421	494	2.157	2.528	601	2	141	5.923
%	0,0	1,2	7,1	8,3	36,4	42,7	10,2	0,0	2,4	100
2004.	1	61	338	400	1.816	2.219	542	0	255	5.232
%	0,0	1,2	6,5	7,7	34,7	42,4	10,4	0,0	4,8	100
2005.	5	57	293	355	1.687	1.901	475	1	144	4.563
%	0,1	1,2	6,4	7,8	37,0	41,7	10,4	0,0	3,2	100
2006.	3	66	345	414	1.770	1.924	479	2	144	4.733
%	0,1	1,4	7,3	8,8	37,4	40,7	10,1	0,0	3,0	100
2007.	11	66	346	423	1.723	1.875	505	0	47	4.573
%	0,2	1,4	7,6	9,2	37,7	41,0	11,0	0,0	1,0	100
2008.	5	55	298	358	1.800	1.789	484	0	66	4.497
%	0,1	1,2	6,6	7,9	40,0	39,8	10,8	0,0	1,5	100
2009.	6	46	326	378	1.624	1.821	425	2	200	4.450
%	0,13	1,03	7,33	8,49	36,5	40,92	9,56	0,04	4,49	100
2010.	4	58	287	349	1.464	1.763	437	2	28	4.043
%	0,10	1,43	7,10	8,63	36,21	43,61	10,81	0,05	0,69	100
2011.	4	64	278	346	1.579	1.958	437	3	24	4.337
%	0,09	1,48	6,4	7,96	36,32	45,04	10,05	0,07	0,55	100
2012.	6	49	242	297	1.393	1.537	333	1	10	3571
%	0,17	1,37	6,78	8,32	39,0	43,04	9,33	0,03	0,28	100
2013.	1	33	187	221	1.158	1.421	334	0	27	3.161
%	0,03	1,04	5,92	6,99	36,64	44,95	10,57	0	0,85	100
2014.	1	33	184	218	1.070	1.453	268	2	9	3.020
%	0,03	1,09	6,09	7,22	35,43	48,11	8,88	0,07	0,30	100
2015.	2	34	190	226	1.102	1.366	308	0	0	3.002
%	0,07	1,13	6,3	7,5	36,7	45,5	10,3	0	0	100,0
2016.	0	17	163	180	861	1.199	277	1	2	2.520
%	0	0,67	6,47	7,14	34,17	47,58	10,99	0,04	0,08	100
2017.	2	16	139	157	878	1.152	227	2	0	2.416
%	0,08	0,66	5,76	6,50	36,34	47,68	9,4	0,08	0	100
2018.	**4**	**13**	**147**	**164**	**937**	**1.192**	**264**	**1**	**0**	**2.558***
%	**0,16**	**0,51**	**5,75**	**6,41**	**36,63**	**46,60**	**10,32**	**0,04**	**0,00**	**100,00**

*Navedeni broj se odnosi na zbroj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća te pobačaja i prekida trudnoća evidentiranih u Bazi hospitalizacija, ali za koje individualne prijave, unatoč zakonskoj obavezi nisu poslane - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report of abortion and miscarriages and abortions and miscarriages recorded in the Hospitalization Base, but for which individual reports, despite the legal obligation, have not been submitted.*

Slika - *Figure* **4.** **LEGALNO INDUCIRANI POBAČAJI* PREMA DOBI ŽENE U HRVATSKOJ U 2018. GODINI -** *Medical abortions by women's age in Croatia in 2018*

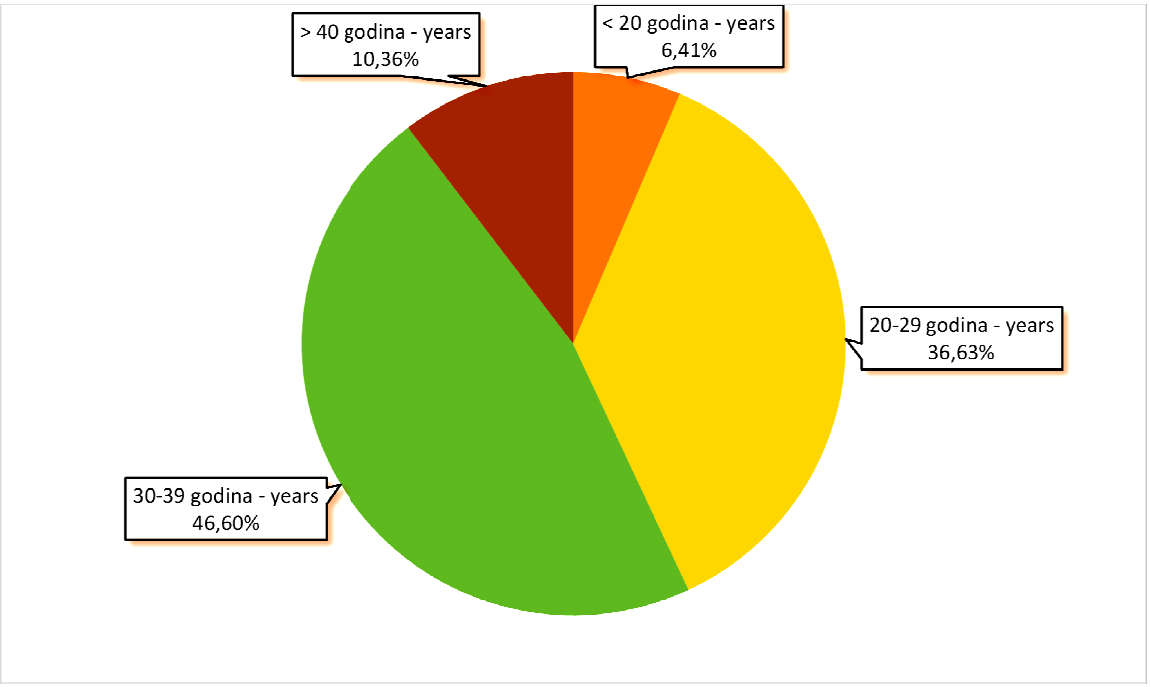

*Navedeni broj se odnosi na zbroj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća te pobačaja i prekida trudnoća evidentiranih u Bazi hospitalizacija, ali za koje individualne prijave, unatoč zakonskoj obavezi nisu poslane - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report of abortion and miscarriages and abortions and miscarriages recorded in the Hospitalization Base, but for which individual reports, despite the legal obligation, have not been submitted.*

Tablica - *Table* **7.** **BROJ ŽENA SA LEGALNO INDUCIRANIM POBAČAJEM PREMA BROJU ŽIVOROĐENE DJECE OD 2003. DO 2018. GODINE** - *Number of women undergoing a medical abortion by the number of liveborn children in Croatia 2003-2018*

	B R O J Ž I V O R O Đ E N E D J E C E								
Godina	**0**	**1**	**2**	**3**	**4-6**	**7-8**	**9 i više**	**Nepoznato**	**UKUPNO**
	No. of liveborn children								
Year	*0*	*1*	*2*	*3*	*4-6*	*7-8*	*9+*	*Unknown*	*Total*
2003.	1.586	1.175	2.066	723	286	18	11	58	5.923
%	26,8	19,8	34,9	12,2	4,8	0,3	0,2	1,0	100
2004.	1.335	969	1.880	658	265	31	5	89	5.232
%	25,5	18,5	36,0	12,6	5,1	0,6	0,0	1,7	100
2005.	1.269	852	1.555	577	241	14	2	53	4.563
%	27,8	18,7	34,1	12,6	5,3	0,3	0,0	1,2	100
2006.	1.397	907	1.540	568	242	15	10	54	4.733
%	29,5	19,2	32,5	12,0	5,1	0,3	0,2	1,1	100
2007.	1.378	894	1.468	516	246	19	12	40	4.573
%	30,1	19,5	32,1	11,3	5,4	0,4	0,3	0,9	100
2008.	1.322	894	1.362	589	244	18	9	59	4.497
%	29,4	19,9	30,3	13,1	5,4	0,4	0,2	1,3	100
2009.	1.387	956	1.393	485	194	18	5	12	4.450
%	31,2	21,5	31,3	10,9	4,4	0,4	0,1	0,3	100
2010.	1.664	733	972	376	184	14	4	96	4.043
%	41,2	18,1	24,0	9,3	4,6	0,3	0,1	2,4	100
2011.	1.559	823	1.190	515	189	14	1	56	4.337
%	35,9	18,9	27,4	11,8	4,3	0,3	0,02	1,3	100
2012.	916	785	1.021	352	135	6	15	341	3.571
%	25,7	22	28,6	9,8	3,8	0,2	0,4	9,5	100
2013.	868	559	932	344	148	19	10	281	3.161
%	27,4	17,7	29,5	10,9	4,7	0,6	0,3	8,9	100
2014.	825	549	852	347	133	17	5	292	3.020
%	27,3	18,2	28,2	11,5	4,4	0,6	0,1	9,7	100
2015.	931	642	886	344	144	9	4	42	3.002
%	31	21,4	29,5	11,5	4,8	0,3	0,1	1,4	100
2016.	860	479	740	290	126	10	5	10	2.520
%	34,1	19,0	29,4	11,5	5	0,4	0,2	0,4	100
2017.	782	482	679	300	115	6	2	50	2.416
%	32,4	20,0	28,1	12,4	4,8	0,2	0,1	2,0	100
2018.	**812**	**528**	**716**	**284**	**129**	**13**	**6**	**42**	**2.530***
%	**32,1**	**20,9**	**28,3**	**11,2**	**5,1**	**0,5**	**0,2**	**1,7**	**100,0**

* Navedeni broj se odnosi na broj pobačaja i prekida trudnoća prijavljenih putem individualne prijave pobačaja i prekida trudnoća. - *This number refers to the number of abortions and miscarriages reported through individual report.*

IX. REGISTRI KRONIČNIH BOLESTI

Chronic Diseases Registries

REGISTAR ZA RAK - *Croatian National Cancer Registry*

Registar za rak osnovan je 1959. godine radi prikupljanja, obrade i analize podataka o incidenciji raka. Izvor podataka za Registar su prijave iz bolnica za otpuštene bolesnike - Bolesničko-statistički obrazac Onko-tip, izvanbolnička Prijava maligne neoplazme, kopije histoloških i citoloških nalaza, bolesničko-statistički obrasci u elektronskom obliku te podaci iz Registra umrlih osoba. Od 1994. godine Registar za rak Republike Hrvatske punopravni je član Međunarodne udruge registara za rak (IACR) sa sjedištem u Lyonu, Francuska.

Godine 2016. dijagnosticirano je 23.650 novih slučajeva raka (invazivni oblici raka bez ne-melanomskog raka kože), od čega 12.632 kod muškaraca i 11.018 kod žena. Stopa incidencije iznosila je 566,6/100.000; 626,9/100.000 za muškarce i 510,2/100.000 za žene. Rak je drugi najznačajniji uzrok smrti u Hrvatskoj, od kojeg umire svaki četvrti stanovnik. U 2017. godini umrlo je zbog raka (invazivni oblici raka bez ne-melanomskog raka kože) 13.638 osoba, 7.789 muškaraca i 5.849 žena. Ukupne stope mortaliteta od raka bile su 330,7/100.000, odnosno 391,3/100.000 za muškarce i 274,1/100.000 za žene. I stope incidencije i stope smrtnosti više su u muškaraca, nego u žena (Slika 1 i 2). Stope incidencije raka u Hrvatskoj su u porastu.

2016. godine, pet najčešćih sijela u muškaraca, koji čine ukupno 57% u incidenciji su: prostata (19%), traheja, bronh i pluća (17%), kolon (10%), rektum, rektosigma i anus (6%) i mokraćni mjehur (5%).

Pet najčešćih sijela u žena su: dojka (25%), kolon (9%), traheja, bronh i pluća (8%), tijelo maternice (6%) i rektum, rektosigma i anus (5%). Tih pet sijela sudjeluje s 53% u ukupnoj incidenciji raka u žena. Rak debelog crijeva (kolon i rektum zajedno) dolazi na treće mjesto kod muškaraca s udjelom u incidenciji od 16% a kod žena je na drugom mjestu s udjelom od 14%; ukupno je to najčešći novodijagnosticirani rak u Hrvatskoj u 2016. godini.

Broj i gruba stopa umrlih od raka su u RH u porastu, no taj porast nastaje zbog sve većeg udjela starog stanovništva. Kada se analiziraju dobno-standardizirane stope, ne opaža se porast mortaliteta. U usporedbi s ostalim zemljama Europe, Hrvatska je zemlja srednje incidencije, no visokog mortaliteta od raka.

Detaljniji podaci o incidenciji raka u Hrvatskoj dostupni su u godišnjim biltenima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo „Incidencija raka u Hrvatskoj“ te na mrežnim stranicama https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-prevencija-nezaraznih-bolesti/publikacije-odjel-za-maligne-bolesti/.

Dugotrajnost obrade podataka o incidenciji raka je, osim metodološkim razlozima (zajedničkim svim europskim i svjetskim registrima za rak) uvjetovana i neadekvatnim ispunjavanjem zakonskih obveza od strane pojedinih zdravstvenih ustanova.

Zdravstvene ustanove koje ne dostavljaju Bolesničko-statističke obrasce ONKO-tip i kopije patohistoloških nalaza ili dostavljaju neadekvatno ispunjene obrasce izravno opstruiraju nadzor nad malignim bolestima u Hrvatskoj.

Croatian National Cancer Registry was set up in 1959 for the purpose of collection, processing and analysis of cancer incidence statistics. Source of data were hospital reports in discharged patients – Case Statistical Onko-type Report, outpatient malignant neoplasm report, hystology and cytology finding copies, electronic case statistic reports and data from the Deaths Registry. As of 1994, the Cancer Registry has been a full member of the International Association of Cancer Registries (IACR) based at Lyon, France.

In 2016, 23,650 new cancer cases were diagnosed (invasive forms of cancer excluding skin cancer), whereof in 12,632 men and 11,018 in women. The incidence rate was 566.6/100,000 (626.9 for men and 510.2 for women). Cancer is the second most frequent cause of death in Croatia, claiming the lives of one fourth of population. In 2017, 13,638 lives were lost to invasive cancer (7,789 men and 5,849 women). Overall cancer mortality rate numbered 330.7/100,000 (391.3 for men and 274.1 for women). Incidence and mortality rates are higher in men than women (Figures 1 and 2). Cancer incidence rates are on a rise in Croatia.

In 2016, the five most common sites in men, with a 57% cumulative incidence share, were prostate (19%), trachea, bronchus and lungs (17%), colon (10%), rectum and rectosigmoid and anus (6%) and urinary bladder (5%).

The five most common sites in women were, breast (25%), colon (9%) trachea, bronchus and lung (8%), uterine body (6%) and rectum and rectosigmoid and anus *(5%). Those five sites account for 53% of overall female cancer incidence. Colorectal cancer ranks in third place in men with a share of 16%, and second in women with 14%, overall it was the most common newly diagnosed cancer in Croatia in 2016.*

The number and crude cancer mortality rate in Croatia have gone up due to an increasing share of aged population. When analyzing age standardised rates, no rise in mortality is noted. When comparing Croatia to other European countries, it classifies under medium cancer incidence but high cancer mortality.

More details on cancer incidence in Croatia are available in annual Cancer Incidence in Croatia CIPH bulletins and on https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-prevencija-nezaraznih-bolesti/publikacije-odjel-za-maligne-bolesti/.

The long time that data processing takes is due to untimely implementation of legally prescribed obligations by certain health facilities, as well as methodology reasons (common in all European and global cancer registries).

Health facilities failing to deliver Case Statistic ONKO-type forms and copies of pathohistological findings or delivering them improperly filled out are directly obstructing the monitoring of malignant diseases in Croatia.

Slika - *Figure* **1. INCIDENCIJA RAKA U HRVATSKOJ OD 2001. DO 2016. GOD. - STOPE NA 100.000 STANOVNIKA** - *Cancer incidence rates per 100,000 population, Croatia 2001-2016*

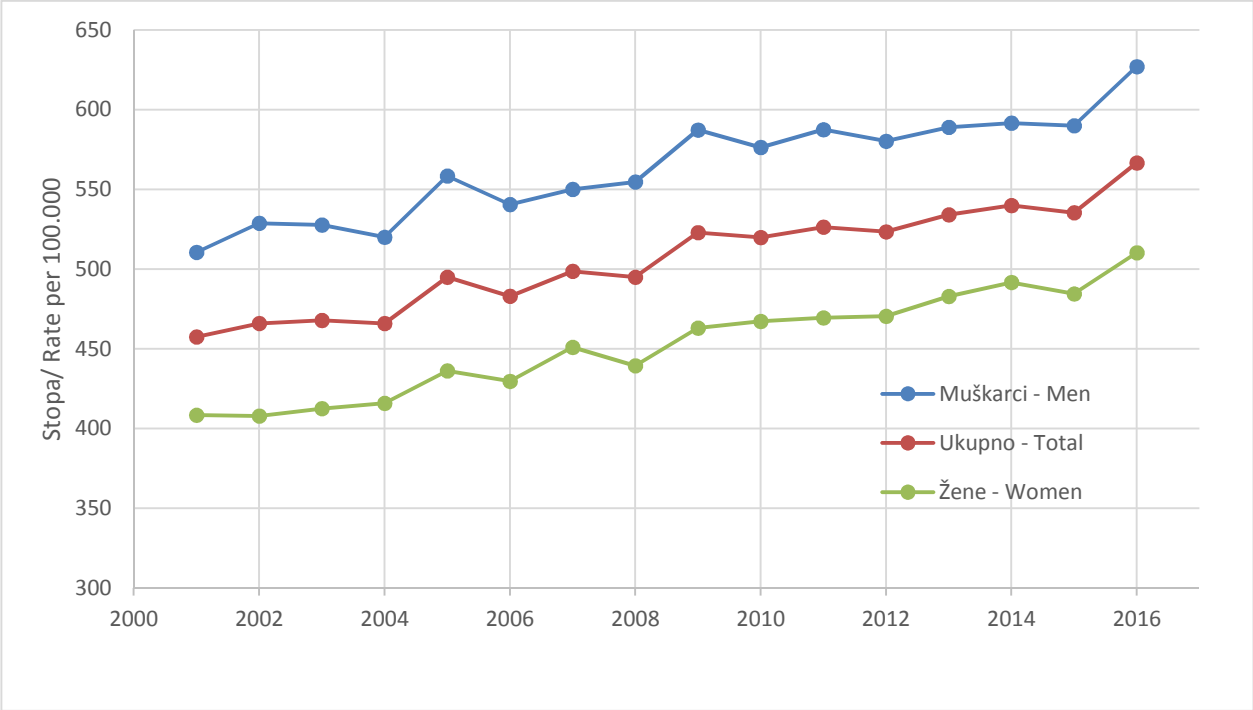

Slika - *Figure* **2. MORTALITET OD RAKA U HRVATSKOJ OD 2001. DO 2017. GOD. - STOPE NA 100.000 STANOVNIKA** - *Cancer mortality rates per 100,000 population, Croatia 2001-2017*

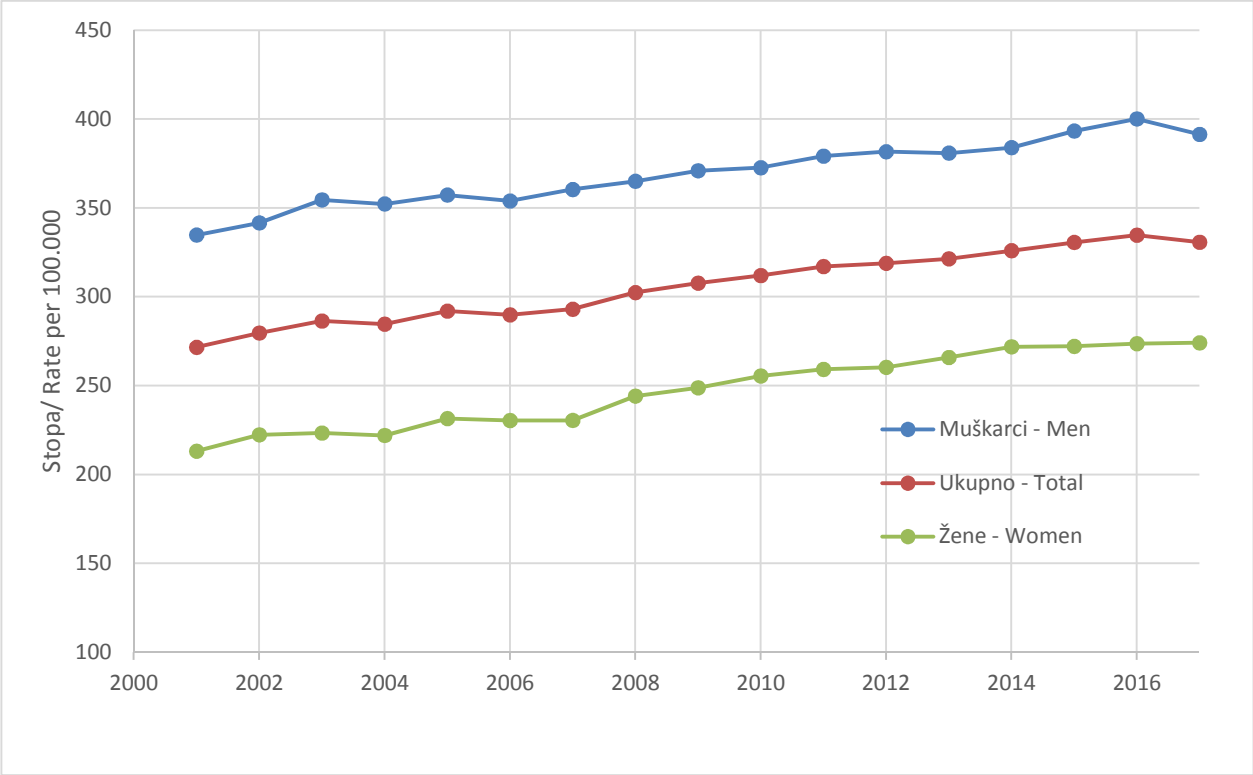

REGISTAR ZA PSIHOZE HRVATSKE - *Croatian Psychoses Registry*

Skupina mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja na devetom je mjestu u ukupnim hospitalizacijama u Hrvatskoj 2018. godine s udjelom od 5,8%. Prema broju hospitalizacija u radnoaktivnoj dobi (20-59 godina) nalazi se na četvrtom mjestu (9,8%). Prema broju korištenih dana bolničkog liječenja mentalni se poremećaji nalaze na prvom mjestu, s udjelom od 17,2%, u ukupnom broju dana bolničkog liječenja (slika 1). To praktički znači da se u Hrvatskoj skoro svaki šesti dan bolničkog liječenja koristio za skupinu mentalnih poremećaja. Vodeći uzroci hospitalizacija iz skupine mentalnih poremećaja 2018. godine bili su mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom s udjelom 17,6%, shizofrenija (15,5%), depresivni poremećaji (12,1%), mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (7,1%) te reakcije na teški stres uključujući posttraumatski stresni poremećaj (6,4%) (slika 2). Međutim, prema broju korištenih dana bolničkog liječenja izrazito prednjači shizofrenija s udjelom od 28,5% u ukupnom broju dana bolničkog liječenja radi mentalnih poremećaja. Slijede mentalni poremećaji uzrokovani alkoholom (12,9%), depresivni poremećaji (10,2%) i mentalni poremećaji zbog oštećenja i disfunkcije mozga i tjelesne bolesti (7,5%).

The group of mental and behavioral disorders took ninth place within overall hospitalizations in Croatia in 2018 with a share of 5.8%. According to the number of hospitalizations at occupationally active age (20-59), the group occupied fourth place (9.8%). According to number of hospital treatment use days, mental disorders ranked first (17.2%) in overall hospital treatment days (Figure 1). This means that in Croatia nearly every sixth day of hospital treatment was used to treat mental disorders. The leading causes of hospitalization from the mental disorders group in 2018 were mental disorders due to use of alcohol (17.6%), schizophrenia (15.5%), depressive disorder (12.1%), mental disorders due to brain damage and dysfunction and to physical disease (7.1%) and reactions to severe stress including PTSD (6.4%) (Figure 2). However, according to the number of used hospital treatment days, schizophrenia is far in the lead with a share of 28.5% of overall bed days for treatment of mental disorders, followed by mental disorders due to use of alcohol (12.9%), depressive disorders (10.2%) and mental disorders due to due to brain damage and dysfunction and to physical disease (7.5%).

Slika- *Figure* **1.** **VODEĆE SKUPINE BOLESTI I SRODNIH ZDRAVSTVENIH PROBLEMA PREMA BROJU KORIŠTENIH DANA BOLNIČKOG LIJEČENJA U HRVATSKOJ 2018. GODINE** - *Leading disease groups and related health problems according to the number of used hospital treatment days, Croatia, 2018*

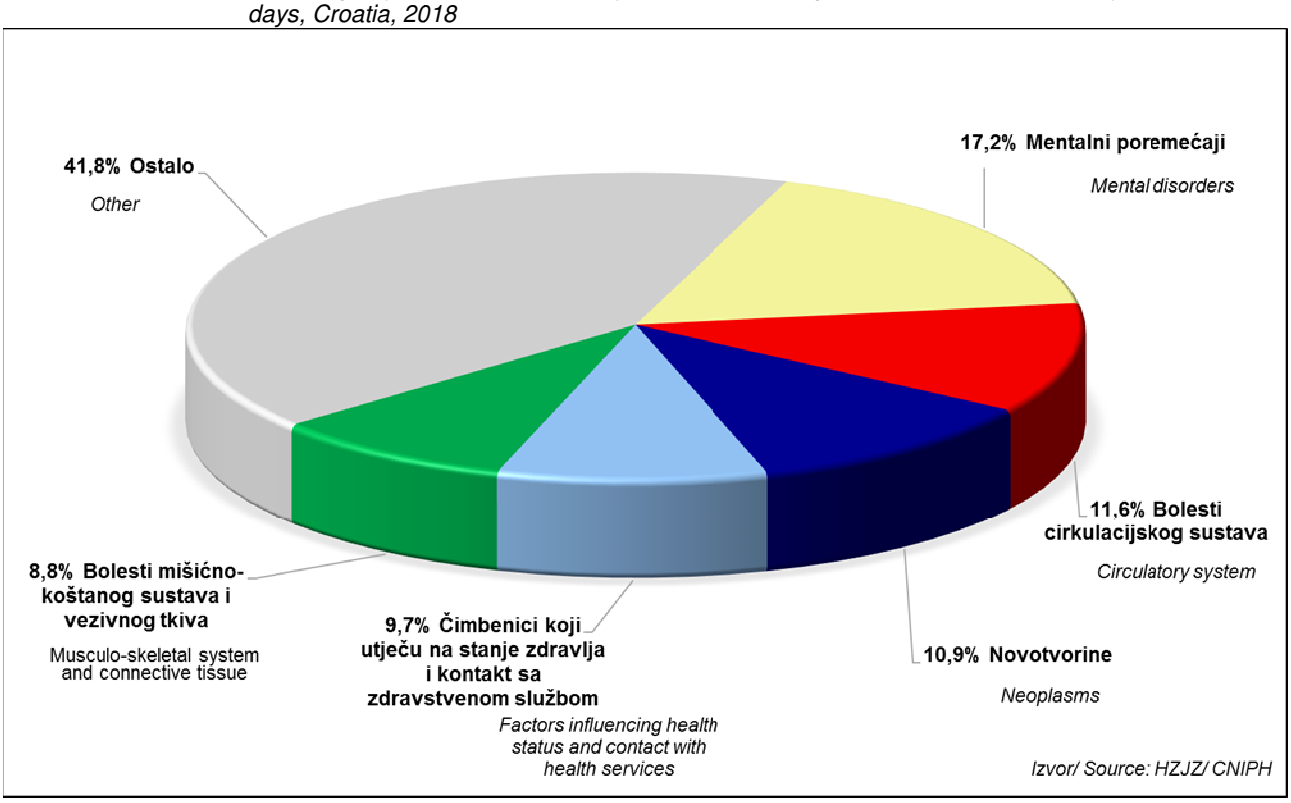

Slika - *Figure* **2.** **VODEĆE DIJAGNOZE U HOSPITALIZACIJAMA ZBOG MENTALNIH POREMEĆAJA U HRVATSKOJ 2018. GODINE** - *Leading diagnoses in hospitalizations of mental disorders, Croatia, 2018*

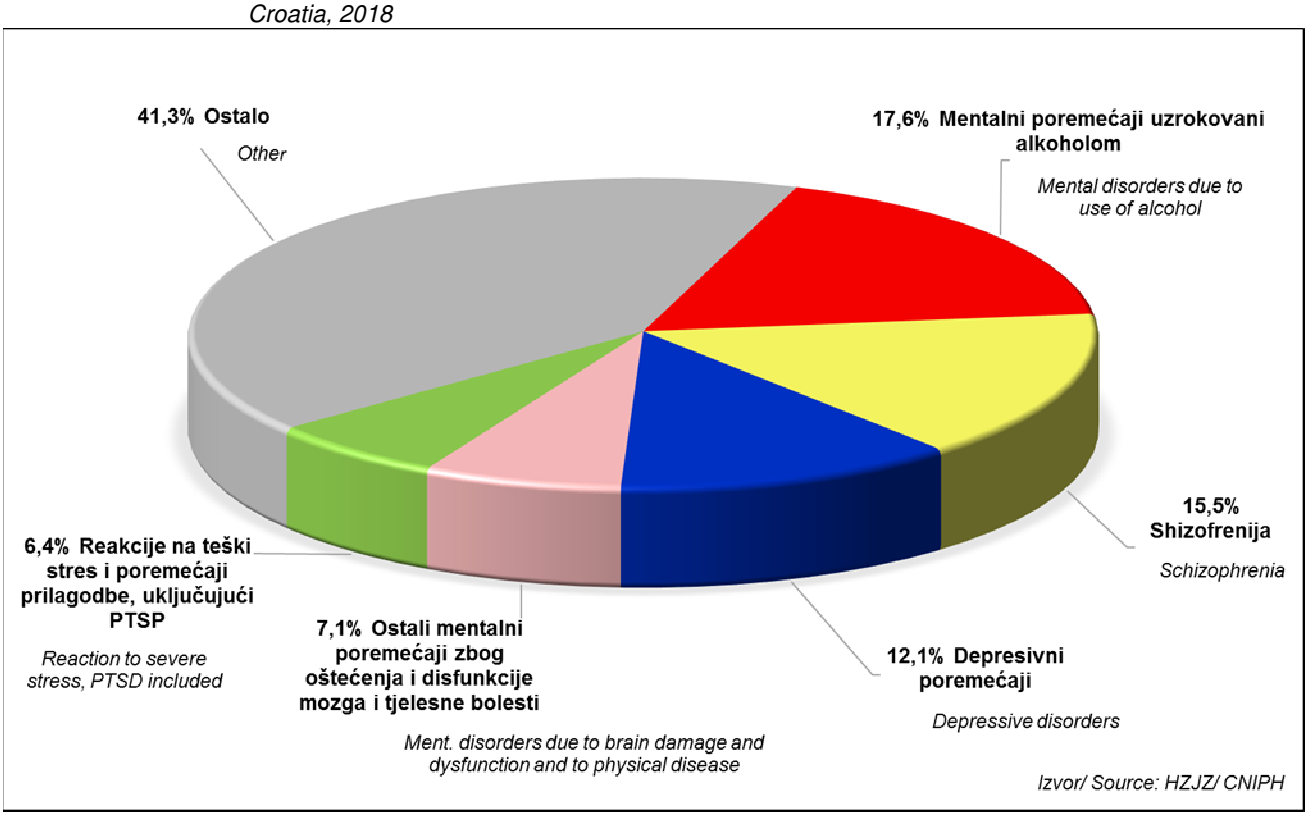

Zavod je, uočivši javnozdravstveno značenje mentalnih poremećaja, utemeljio Registar za psihoze Hrvatske koji je započeo radom cenzusom svih oboljelih osoba zatečenih 31. prosinca 1961. godine u psihijatrijskim bolnicama i odjelima u Hrvatskoj. Podaci o osobama oboljelim od shizofrenije, stalnim stanovnicima Hrvatske, za razdoblje 1962.-2018. godine, računalno su obrađeni. Na razini pojedine osobe može se pratiti tijek bolničkog liječenja prema ustanovi, trajanju hospitalizacije, osnovnoj i drugoj psihijatrijskoj dijagnozi te somatskoj dijagnozi, a u slučaju smrti i uzrok smrti. Skupno se podaci analiziraju po odabranim obilježjima (spol, dob, županija rođenja, županija boravka, ustanova liječenja) u okviru pojedinih podskupina tzv. kontingenata. Na razini osobe prate se primljene, otpuštene i ukupno hospitalizirane osobe (uključujući hospitalizacije s drugim psihijatrijskim dijagnozama u tijeku dijagnostičkog procesa), oboljele osobe zatečene u bolnici na dan cenzusa i umrli u psihijatrijskim bolnicama i odjelima. Na razini slučaja prate se prijemi, otpusti i hospitalizacije, uključujući broj dana bolničkog liječenja.

Having noted the public health significance of mental disorders, the CIPH founded the Croatian Psychoses Registry by census of all mental persons suffering from mental disorders on 31 December 1961 across psychiatric hospitals and wards of Croatia. Data on persons diagnosed with schizophrenia, permanent Croatian residents, for the period of 1962-2018 were electronically processed. At the personal level, the course of hospital treatment can be monitored by facility and somatic diagnosis, and in case of death, the cause of death. Cumulatively, the data are analyzed by chosen properties (sex, age, county of birth, county of residence, treatment facility) within individual subgroups of the so called contingents. What is monitored at the personal level is admitted, discharged and overall hospitalized persons (including with other psychiatric diagnoses during diagnostic process), persons who happened to be in the hospital on the day of census and deaths in psychiatric hospitals and wards. At the case level, admissions, doscharges and hospitalizations are monitored, including the number of hospital treatment days.

Slika – *Figure* **3.** **BOLNIČKA INCIDENCIJA SHIZOFRENIJE I SHIZOAFEKTIVNIH POREMEĆAJA U RAZDOBLJU OD 1970. DO 2018. GODINE U HRVATSKOJ (dobno-standardizirana stopa/ 1.000 stanovnika 15+ godina)** – *Hospital incidence of schizophrenia and schizoaffective disorders, Croatia, 1970 – 2018 (age-standardised rate/1,000 pop. 15+ years)*

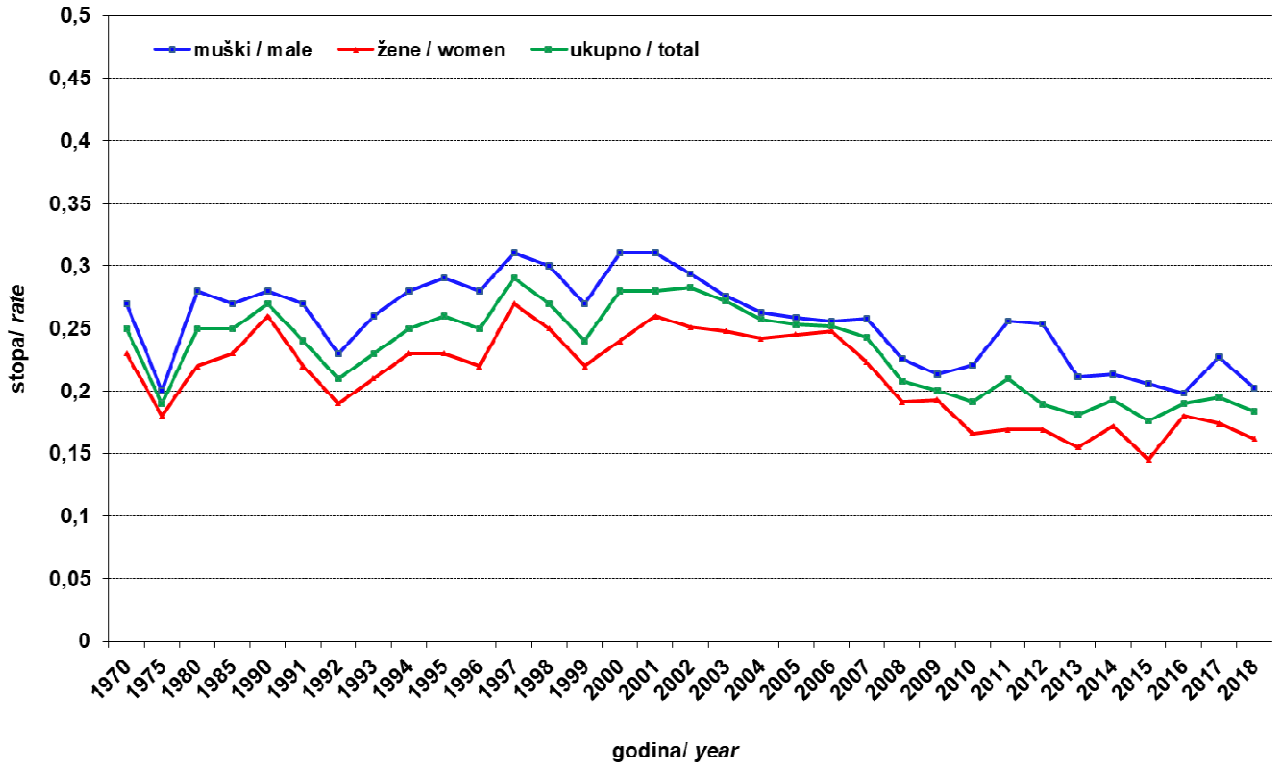

Godine 1962. bilježi se najveći broj po prvi put bolnički liječenih osoba s dijagnozom shizofrenije, od kojih je dio već ranije bio hospitaliziran, ali nije bio registriran do osnutka Registra. U daljnjem razdoblju dobno-standardizirana stopa bolničke incidencije shizofrenije prosječno iznosi 0,24/1000 stanovnika starijih od 15 godina (slika 3). Broj primljenih i otpuštenih osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja raste, kao i broj prijema i otpusta.Također raste omjer prijema u odnosu na primljene osobe te omjer otpusta i otpuštenih osoba. Hospitalizacije su učestalije, ali pretežito kraće, s kraćim ukupnim vremenom koje oboljela osoba provede u bolnici, dok broj liječenih osoba tijekom cijele godine opada. U razdoblju ratnih zbivanja, 1990.-1995. godine, većina pokazatelja ima trend stagnacije ili pada. Posljednjih godina zapaža se trend pada po prvi put hospitaliziranih osoba, ukupno hospitaliziranih osoba te broja hospitalizacija (tablica 1).

Ovakovi trendovi odraz su promjena u načinu tretmana osoba s dijagnozom shizofrenije ili shizoafektivnih poremećaja u okviru bolničkog liječenja, kao i psihijatrijske zaštite oboljelih s intenzivnijim terapijskim i rehabilitacijskim programima, te jačanjem uloga dnevnih bolnica uz postepeni razvoj izvanbolničkog praćenja i liječenja.

In 1962, record was made of the highest ever number of persons diagnozed with schizophrenia treated in hospital, a part of who had earlier been hospitalized but not registered before the founding of Registry. Age-standardised rate for hospital incidence of schizophrenia in the following period is on average 0.24/1,000 inhabitants over 15 (Figure 3). The number of admitted and discharged persons diagnozed with schizophrenia or schizoaffective disorders has gone up, as has the number of admissions and discharghes. Also on the rise in the ration of admissions to admitted patients and discharges to discharged patients. Hospitalizations occur more commonly but usually last shorter with shorter total time spent in hospital, whereas the number of treated patients throughout the year has dropped. In the midst of war, between 1990 and 1995, most indicators demonstrated a trend of stagnation or decrease. Lately, a downward tendency in first time hospitalized patients, overall hospitalized patients and number of hospitalizations is recorded (Figure 1).

Above trends reflect the changes in hospital treatment of persons diagnozed with schizophrenia or schizoaffective disorders, as well as psychiatric care including intensive therapeutic and rehabilitation programmes, and strengthened role of day hospitals with a gradual development of outpatient follow-up and treatment.

Tablica - *Table* **1.** **NEKI POKAZATELJI BOLNIČKOG LIJEČENJA OSOBA S DIJAGNOZOM SHIZOFRENIJE ILI SHIZOAFEKTIVNIH POREMEĆAJA U HRVATSKOJ PO POJEDINIM GODINAMA** - *Certain hospital care indicators for persons with schizophrenia or schizoaffective disorders by selected years, Croatia*

GODINA – *Year*	**1962.**	**1970.**	**1980.**	**1990.**	**2000.**	**2005.**	**2010.**	**2012.**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017.**	**2018.**
KONTINGENTI - *CONTINGENTS*													
PRIMLJENI U BOLNICU - *ADMITTED PATIENTS*													
Broj prvi put primljenih bolesnika - *No. patients first admitted*	1472	893	970	1028	997	893	683	654	642	579	637	680	578
Broj ukupno primljenih bolesnika - *Admitted patients total*	1650	2450	3726	4794	5168	5315	4568	4461	4321	4090	4125	4504	4310
Broj prijema - *No. admissions*	2022	3187	5086	7154	8453	8538	7703	7306	7109	7133	7038	8463	7660
Omjer broja prijema i primljenih bolesnika - *Admission- admitted patients ratio*	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,6	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	1,8
ZATEČENI U BOLNICI (31.12) - *FOUND IN HOSPITAL ON DECEMBER 31*	2305	2821	2615	2494	1972	1655	1726	1322	1169	1123	1107	1134	1026
BOLNIČKI LIJEČENI - *HOSPITAL-TREATED*													
Broj bolesnika - *No. patients*	3698	4876	5757	6618	6665	6440	5520	5171	5107	4822	4782	5153	5041
Broj hospitalizacija - *No. hospitalizations*	4097	5589	7031	8682	9347	9179	8331	7779	8232	8275	8397	9744	8793
Omjer broja hospitalizacija i hospitaliziranih bolesnika - *Hospitalization -patients ratio*	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,7
Broj dana bolničkog liječenja u ′000 - *No. hospital care days in ′000*	836	1013	930	926	723	648	602	511	461	432	404	412	418
Broj bolesnika bolnički liječenih tijekom cijele godine - *No. patients receiving hospital care year round*	1753	1910	1359	1225	874	734	575	432	384	361	332	322	307
Udio dana liječenja bolesnika bolnički liječenih cijele godine - *Proportion of treatment days in yearlong inpatients*	76,8	68,8	53,2	48,3	44,1	34,4	34,8	30,9	30,4	30,5	30,0	28,6	26,8
OTPUŠTENI IZ BOLNICE - *DISCHARGED PATIENTS*													
Broj bolesnika - *No. patients*	1607	2491	3759	4858	5305	5540	5543	4589	4459	4330	4266	4902	4797
Broj otpusta - *No. discharges*	1914	3095	4982	7117	8399	8613	8133	7301	7136	7284	7116	8591	8186
Omjer broja otpusta i otpuštenih bolesnika - *Discharge-discharged patients ratio*	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7

Izvor podataka: Registar za psihoze Hrvatske, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb (stanje na dan 7.10.2018.)
Source of data: Croatian Psychoses Registry, Croatian Institute of Public Health, Zagreb (status on October 7, 2018)

* **Nisu uključeni podaci o oboljelim osobama koje su u tijeku dijagnostičkog procesa, kao i o oboljelim osobama koje su primljene predhodne, a otpuštene iduće godine koja još nije obrađena.**

* *Not including patients undergoing the process of diagnosis or patients admitted the year before and discharged in the following year for which data has not yet been released.*

REGISTAR IZVRŠENIH SAMOUBOJSTAVA HRVATSKE
– Croatian Committed Suicides Registry

U Hrvatskoj se kroz godine bilježe oscilacije broja izvršenih samoubojstava kao i stope na 100.000 stanovnika. Od 1999. godine prisutan je trend pada samoubojstava. Godine 1985. počinjeno je 1.050 samoubojstava (stopa 21,5), a 1990. godine 1.142 samoubojstva (stopa 23,9). U razdoblju od 1991. do 2017. godine najviše samoubojstava bilo je 1992. godine (1.156; stopa 24,2), ali je podjednak broj samoubojstava bio zabilježen i 1987. godine (1.153; stopa 24,1). Najmanje izvršenih samoubojstava zabilježeno je 1995. godine (930; stopa 19,4) te u razdoblju od 2000. do 2018. godine (926 slučajeva, stopa 20,9 2000. godine; 679 slučajeva, stopa 16,6 2018. godine). S obzirom na spol u istom razdoblju, omjer samoubojstava u muškaraca i žena kretao se u rasponu od 2,2 do 3,7:1 (slika 1.).

Croatia has, over the years, recorded oscillation in the number of committed suicides and rates per 100,000. Since 1999, the number of suicides has shown a falling trend. To illustrate, in 1985, 1,050 suicides were committed (with a rate of 21.5), while in 1990 there were 1,142 suicides (rate 23.9). Between 1991 and 2017, the highest number of suicides was recorded in 1992 (1,156; rate 24.2), echoing the trends of 1987 (1,153; rate 24.1). Least suicides were recorded in 1995 (930; rate 19.4) and between 2000 and 2017 (926; rate 20.9 in 2000, 679; rate 16.6 in 2018). According to sex, the man-to-woman ration in the same period ranged between 2.2 and 3.7:1 (Figure 1).

Slika - *Figure* **1.** **SAMOUBOJSTVA U HRVATSKOJ PO POJEDINIM GODINAMA** - *Suicides in Croatia by selected years*

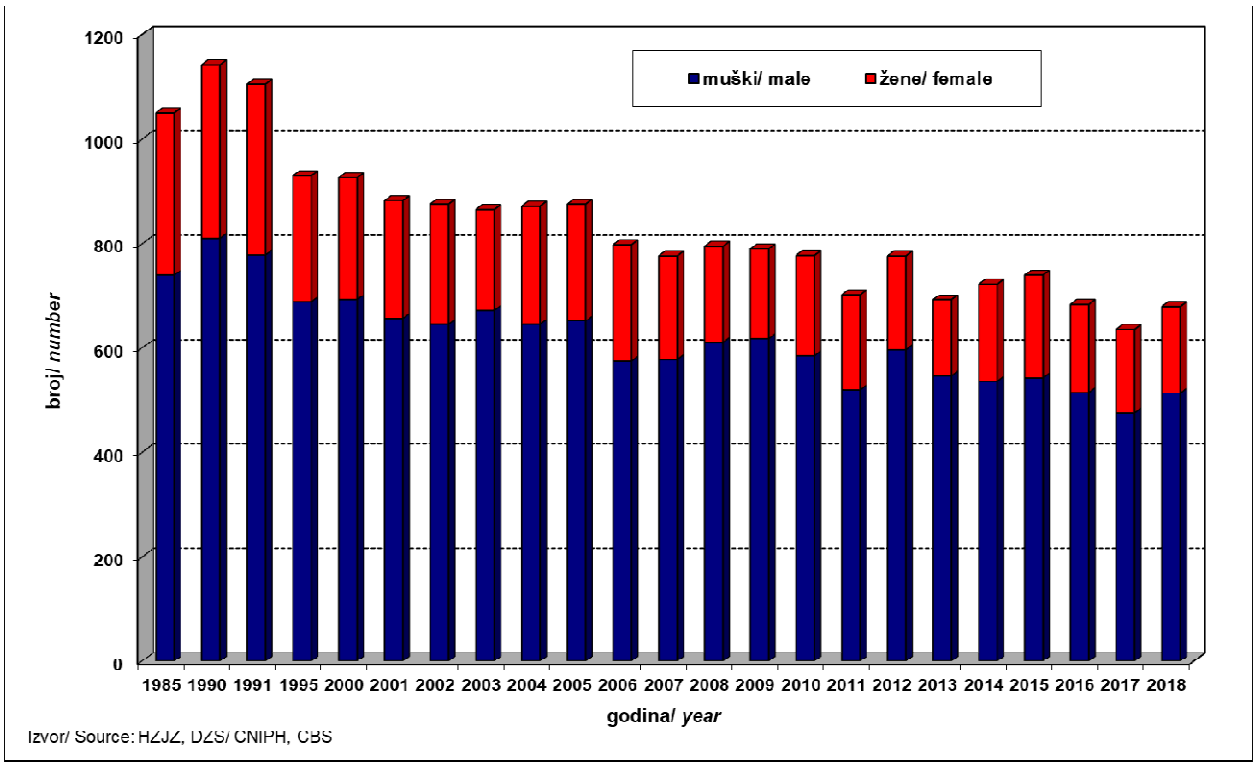

Slika - *Figure* **2.** **SAMOUBOJSTVA U HRVATSKOJ 1985., 1990., 1995., 2000., 2005., 2010. i 2018. GODINE (dobno-specifične stope na 100.000 stanovnika)** - *Suicides in Croatia (age-specific rate per 100,000 population) for 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010 and 2018*

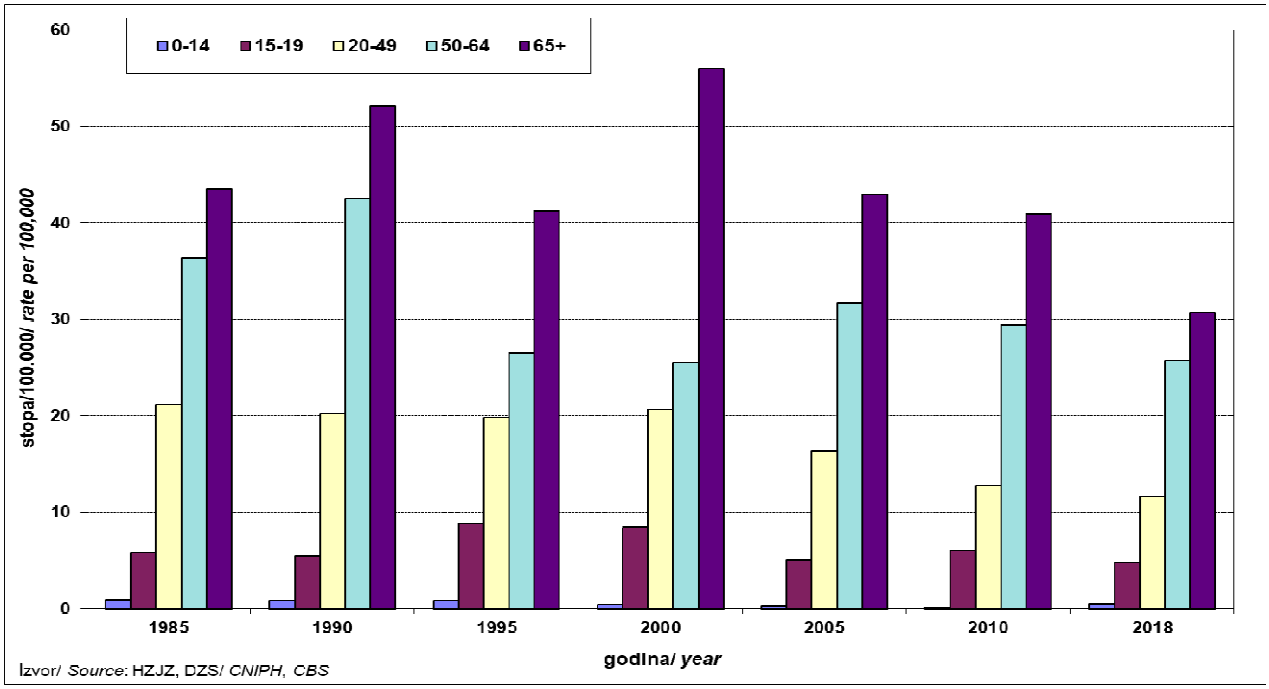

Stope izvršenih samoubojstava kod oba spola značajno rastu s dobi te se u dobi 65 i više godina bilježe najviše stope. U Hrvatskoj je, kao i u mnogim zemljama, u pojedinim godinama bio zabilježen porast broja i stopa izvršenih samoubojstava u dobi 15-19 godina. Godine 1985. stopa je iznosila 5,8. Najviša stopa registrirana je 1999. godine (12,9), a od 2000. godine nadalje bilježi se pad stope te je 2011. godine zabilježena najniža stopa u toj dobi (3,5), a 2018. godine stopa je iznosila 4,8/100.000 (slika 2). Najčešći način izvršenja samoubojstava u oba spola je vješanje. U ratnim i poratnim godinama značajano je porastao broj samoubojstava vatrenim oružjem, čemu je razlog, vjerojatno, bio lakša dostupnost oružju. Iako posljednjih godina postoji trend pada izvršenja samoubojstava vatrenim oružjem, ovaj način kao metoda značajno je zastupljen kod muškog spola. Godine 2018. udio ove metode izvršenja samoubojstva iznosio je 11,6% u ukupnom broju samoubojstava. Vatrenim oružjem izvršeno je ukupno 179 samoubojstava 2000. godine, 146 samoubojstava 2005. godine, 116 samoubojstava 2010. godine, a 2018. godine izvršeno je 79 samoubojstava (slika 3).

Both male and female committed suicide rates grow drastically with age and the highest rates are accordingly recorded at the age 65+. Croatia, as many other countries, recorded for age 15-19 an increase in the number and rates of committed suicide in certain years. In 1985, the equivalent rate was 5.8. The highest rate was recorded in 1999 (12.9) and, as of 2000, a decline has been noted to the lowest ever rate for that age group in 2011 (3.5). In 2018, said rate was 4.8/100,000 (Figure 2). The most common method of suicide for both sexes is hanging. In (post)war years there was a significant increment in suicide by firearms for the most likely reason of availability. Though lately firearms are less used, this method of suicide is significantly popular in men. In 2018, the share of firearm suicide was 11.6% of overall suicides. Firearms were used to commit a total of 179 suicides in 2000, 146 in 2005, 116 in 2010 and 79 in 2018 (Figure 3).

Slika - *Figure* **3.** **ODNOS SAMOUBOJSTAVA POČINJENIH VATRENIM ORUŽJEM I EKSPLOZIVOM I OSTALIH NAČINA SAMOUBOJSTAVA U HRVATSKOJ PO POJEDINIM GODINAMA** - *Ratio of suicides committed by firearms and explosives to other methods of suicide in Croatia by selected years*

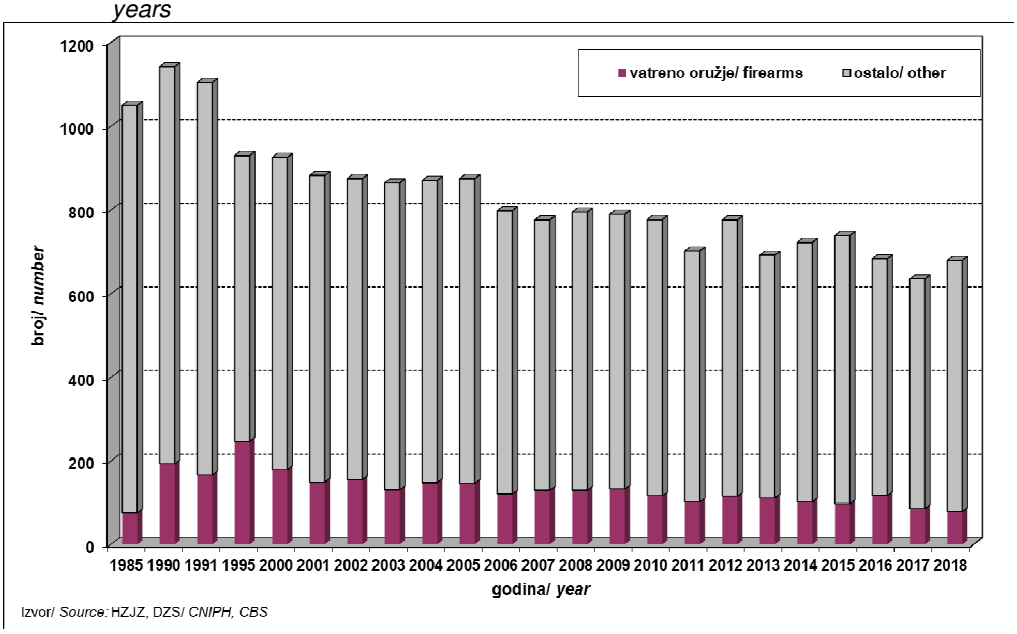

Slika - *Figure* **4.** **DOBNO STANDARDIZIRANE STOPE SMRTNOSTI ZBOG SAMOUBOJSTAVA ZA SVE DOBI I ZA DOB 0-64 PO POJEDINIM ZEMLJAMA EUROPE, zadnja dostupna godina** - *SDR, suicides by individual European countries, all-ages and age 0-64, Last available*

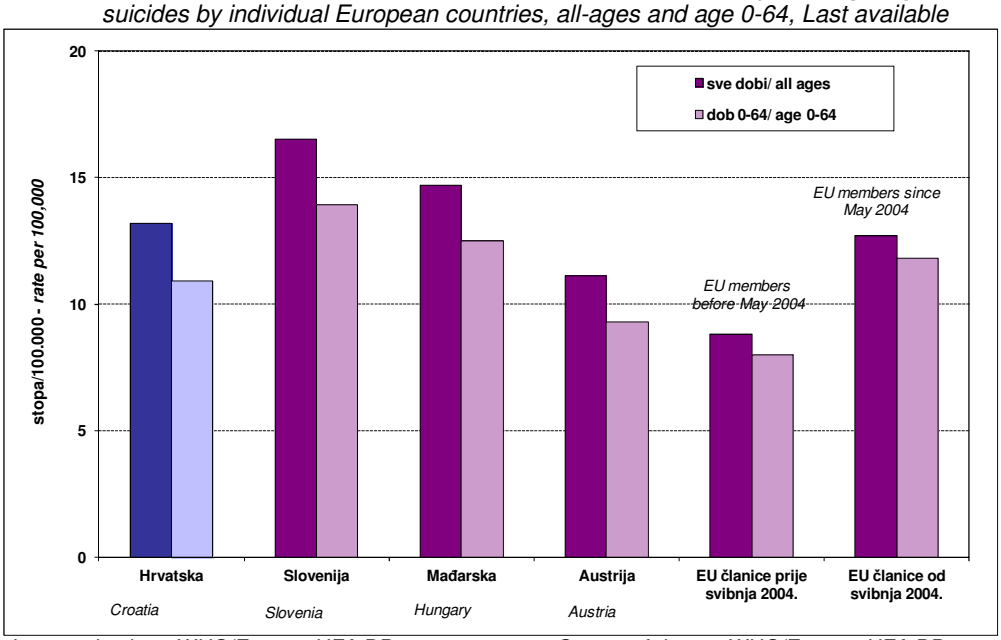

Izvor podataka: WHO/Europe, HFA DB *Source of data: WHO/Europe, HFA DB*

Dobno-standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstva za Hrvatsku, za sve dobi ukupno kao i za dob 0-64, iznosile su 2016. godine 13,2 i 10,9/100.000 te su bile više od prosječne stope za zemlje EU članice prije svibnja 2004. (stope 8,8 i 8,0). Više stope od Hrvatske bilježe se za susjedne Sloveniju (16,5 i 13,9) i Mađarsku (14,7 i 12,5). Podjednake stope bilježe se za zemlje EU članice od svibnja 2004. (prosječne stope 12,7 i 11,8), a Austrija bilježi niže stope od Hrvatske (11,1 i 9,3) (slika 4).

Age-standardised mortality rates for suicides in Croatia for all ages cumulatively and age 0-64 read in 2016, 13.2 and 10.9/100,000, respectively, and exceeded the average rates for EU Membes before May 2004 (8.8 and 8.0, respectively). Rates higher than in Croatia were reported by the neighboring Slovenia (16.5 and 13.9, respectively) and Hungary (14.7 and 12.5). Similar rates are recorded in EU Members after May 2004 (average rates of 12.7 and 11.8), while Austria reports lower rates (11.1 and 9.3) (Figure 4).

REGISTAR OSOBA LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH DROGA I RAD SLUŽBI ZA PREVENCIJU I IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNIKA - *Croatian Registry of Treated Psychoactive Drug Abusers and activities in the Drug addiction and outpatient treatment services*

Podaci o osobama liječenim zbog ovisnosti o psihoaktivnim drogama prikupljaju se u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo iz nekoliko izvora. Sve osobe koje dođu u zdravstveni sustav zbog uzimanja ili ovisnosti o psihoaktivnim drogama prijavljuju se u Hrvatski zavod za javno zdravstvo na odgovarajućem obrascu. Tijekom 2017. godine u zdravstvenim ustanovama Republike Hrvatske, registrirano je 7.157 osoba liječenih zbog ovisnosti o psihoaktivnim drogama, od kojih je 958 osoba po prvi put bila na liječenju (13,4%). Zbog zlouporabe opijata tijekom 2017. godine na liječenju je bilo 5.773 osoba, od kojih je 204 bilo liječeno po prvi put (3,5%). Nastavlja se trend smanjenja broja novoliječenih zbog uzimanja opijata. Praćenjem u Registru razvidno je da djelovanje sustava za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnika uspijeva ovisnike zadržati duže u tretmanu.

Detaljniji podaci o ovisnosti o drogama u Hrvatskoj dostupni su u godišnjim biltenima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo Izvješće o osobama liječenim zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u Hrvatskoj na mrežnim stranicama www.hzjz.hr.

Data on persons treated for psychoactive substance abuse are collected at the CIPH from various sources. All persons who enter the health care system for psychoactive substance (ab)use are reported to the CIPH on a pertaining form. In 2017, the Croatia health facilities recorded 7,157 persons treated for psychoactive drug abuse, whereof 958 first time in treatment (13.4%). On account of opiate abuse, in 2017, 5,773 persons underwent treatment, whereof 204 first-timers (3.5%). A downward trend in the number of newly treated for opiate abuse continues. By registry monitoring it became evident that the effects of prevention and outpatient treatment system has manages to keep drug addicts longer in treatment.

For more data on drug addiction in Croatia, see the annual CIPH Report on Persons Treated for Psychoactive Drug Abuse in Croatia bulletins available on www.hzjz.hr.

Tablica - *Table* **1.** **BROJ LIJEČENIH OVISNIKA (MKB 10, F11.- F19.-), BROJ NOVOOTKRIVENIH (PRVI PUTA REGISTRIRANIH) TE POSEBNO NOVOOTKRIVENIH OVISNIKA MORFINSKOG (OPIJATNOG) TIPA U HRVATSKOJ U RAZDOBLJU OD 1976. DO 2017. GODINE** - *Treated drug addicts (ICD-10, F11.- F19.-) treatment episodes, new cases (first recorded), new morphine (opiate)-type addicts, Croatia 1976-2017*

	Liječene osobe		**Novootkriveni (prvi put registrirani)**			
GODINA	**Broj**	**Od toga opijatski tip**	**Svi tipovi ovisnosti**	**(udio od svih liječenih)**	**Od toga opijatski tip (F11.-)**	**Udio (F11.-) od novootkrivenih**
	Persons treated		*New cases (first recorded)*			
Year	*All addiction types*	*Of this opiate type*	*All addiction types*	*(share of all cases treated)*	*Of this opiate type (F11.-)*	*Share of newly detected cases (F11.-)*
1	2	3	4	5	6	7
1976.*	131		131	(100,0%)	22	16,8%
1995.	1.340	989	652	(48,7%)	521	79,9%
1996.	1.766	1.436	749	(42,2%)	610	81,4%
1997.	2.344	1.866	797	(34,0%)	631	79,2%
1998.	2.750	2.085	1.466	(53,3%)	1.048	71,5%
1999.	3.048	2.057	1.657	(54,4%)	893	53,9%
2000.	3.899	2.520	2.026	(52,0%)	1.009	49,8%
2001.	5.320	3.067	2.548	(47,9%)	1.066	41,8%
2002.	5.811	4.061	2.067	(35,6%)	846	40,9%
2003.	5.678	4.087	1.840	(32,4%)	802	43,6%
2004.	5.768	4.163	1.619	(28,1%)	732	45,2%
2005.	6.668	4.867	1.770	(26,5%)	785	44,4%
2006.	7.427	5.611	2.001	(26,9%)	876	43,8%
2007.	7.464	5.703	1.779	(23,8%)	800	45,0%
2008.	7.506	5.846	1.700	(22,7%)	769	45,2%
2009.	7.733	6.251	1.463	(18,9%)	667	45,6%
2010.	7.550	6.175	1.161	(15,6%)	430	36,4%
2011.	7.665	6.198	1.151	(15,0%)	343	29,8%
2012.	7.855	6.357	1.120	(14,3%)	313	27,9%
2013.	7.857	6.315	1.125	(14,2%)	270	24,0%
2014.	7.812	6.241	1.046	(13,4%)	205	19,6%
2015.	7.533	6.123	844	(11,2%)	175	20,7%
2016.	7.106	5.953	771	(10,9%)	178	23,1%
2017.	**7.157**	**5.773**	**958**	**(13,4%)**	**204**	**21,3%**

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

*Podaci za bolnički liječene ovisnike - *Only hospital-treated drug addicts*

Slika - *Figure* **1.** **UKUPNO LIJEČENE OSOBE, UKUPNO OPIJATSKI OVISNICI, NOVOREGISTRIRANI I NOVOREGISTRIRANI OPIJATSKI OVISNICI U HRVATSKOJ U RAZDOBLJU OD 2000. DO 2017. GODINE** - *Treated drug addicts (ICD-10, F11.-F19.-), morphine (opiate)-type addicts, new cases (first recorded) and new morphine (opiate)-type addicts, Croatia 2000-2017*

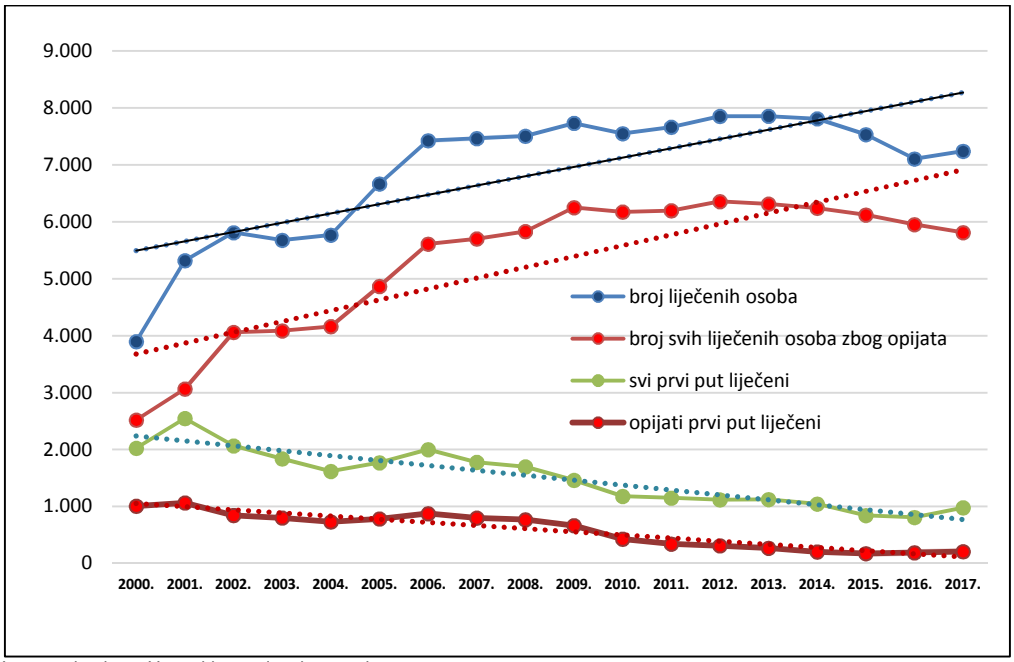

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

Tablica - *Table* **2.** **BROJ LIJEČENIH OVISNIKA PREMA TIPU PSIHOAKTIVNE DROGE (MKB 10, F11.- F19.-), - USPOREDNI PODACI ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2017. GODINE** - *Treated drug addicts (ICD-10, F11.- F19.-) by type of psychoactive drug: comparative data for 2014-2017*

		2014.		2015.		2016.		2017.	
TIP PSIHOAKTIVNE DROGE		**Broj**	**Udio %**	**Broj**	**Udio %**	**Broj**	**Udio %**	**Broj**	**Udio %**
Psychoactive drug type	*ICD-10 Code*	*No.*	*% share*	*No.*	*% share*	*No*	*% share*	*No*	*% share*
Morfinski	- *Morphine type* (F11.-)	6.241	79,9	6.123	81,3	5.953	83,8	**5.773**	**80,7**
Kanabis	- *Cannabis* (F12.-)	1.103	14,1	967	12,8	741	10,4	**925**	**12,9**
Barbituratni	- *Barbiturate type* (F13.-)	157	2,0	108	1,4	113	1,6	**138**	**1,9**
Kokain	- *Cocaine* (F14.-)	132	1,7	106	1,4	105	1,5	**111**	**1,6**
Amfetaminski	- *Amphetamine type* (F15.-)	132	1,7	142	1,9	143	2,0	**158**	**2,2**
Halucinogeni	- *Hallucinogens* (F16.-)	4	0,1	3	0,0	0	0,0	**3**	**0,0**
Lako ishlapljiva otapala	- *Highly volatile solvent* (F18.-)	2	0,0	1	0,0	2	0,0	**2**	**0,0**
Više droga i nedovoljno označeno	- *Unspecified* (F19.-)	105	1,3	83	1,1	48	0,7	**47**	**0,7**
UKUPNO – *Total*		**7.812**	**100**	**7.533**	**100**	**7.106**	**100**	**7.157**	**100**

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

Poliuporaba droga je zastupljena kod velikog broja ovisnika o drogama, ali pravila registracije zahtijevaju prosudbu „glavnog sredstva“ prema njegovoj adiktivnosti, učestalosti uporabe ili posljedicama do kojih je dovelo. Zbog toga terapeut određuje koje je sredstvo glavni razlog dolaska na liječenje. Prema tom kriteriju najviše je osoba liječeno zbog opijata kao glavnog sredstva (80,7%), zatim zbog zlouporabe kanabinoida (12,9%). Ostala su sredstva manje zastupljena. Udio liječenih zbog zlouporabe opijata i nadalje se blago povećava, što ukazuje da opijatski ovisnici sve duže ostaju u sustavu liječenja.

Multidrug abuse is popular in a vast number of drug addicts. However, the rules of record keeping demand classification by main susbtance by addictiveness, frequency of use or resulting consequences. The therapist, therefore, determins the main cause (substance) that led to treatment. According to this criterium, most patients were treated for opiates as main substance (80.7%), followed by cannaboids (12.9%). Other substances were less represented. The share of treated drug addicts continues to intensify slowly, which is an indication of opiate additcs remaining increasingly longer within the treatment system.

Tablica - *Table* **3.** **OSOBE LIJEČENE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA ZBOG OVISNOSTI O DROGAMA (MKB 10, F11.- F19.-), PRIKAZANE PREMA ŽUPANIJI PREBIVALIŠTA, SA STOPAMA NA 100.000 STANOVNIKA U DOBI 15-64 GODINE, BROJU OVISNIKA O OPIJATIMA, TE PRVI PUTA REGISTRIRANIM OVISNICIMA U 2017. GODINI** - *Cases treated for drug addiction (ICD-10, F11.- F19.-) in medical institutions by county of residence (rates per 100,000 population aged 15-64), by number of opiate-addicts and by addicts first registered in 2017*

Županija - *County*	**Liječene osobe ukupno** – *Treated total*				**Prvi put liječeni** – *First time treated*			
	Broj – *No.*	**Stopa na 100.000*** - *Rate/100,000*	**Od toga opijati** - *Opiates*	**Stopa na 100.000* (opijati) Rate (opiates)**	**Svi tipovi ovisnosti** – *All types*	**Udio od liječenih osoba (%)** - *Treated*	**Od toga opijatni tip** - *Opiates*	**Udio od prvi put liječenih (%)** – *First time treated*
Grad/City of Zagreb	1970	366,7	1404	261,4	331	16,8	35	10,6
Zagrebačka	305	141,6	215	99,8	55	18,0	6	10,9
Krapinsko-zagorska	59	65,9	29	32,4	14	23,7	1	7,1
Sisačko-moslavačka	76	66,8	37	32,5	16	21,1	0	0
Karlovačka	117	138,7	55	65,2	29	24,8	5	17,2
Varaždinska	220	184,5	177	148,5	28	12,7	3	10,7
Koprivničko-križevačka	63	81,9	34	44,2	23	36,5	3	13,0
Bjelovarsko-bilogorska	18	22,7	6	7,6	8	44,4	2	25,0
Primorsko-goranska	696	342,5	663	326,2	48	6,9	28	58,3
Ličko-senjska	10	31,8	7	22,3	4	40,0	2	50,0
Virovitičko-podravska	18	31,7	8	14,1	11	61,1	2	18,2
Požeško-slavonska	48	94,3	41	80,6	8	16,7	2	25,0
Brodsko-posavska	110	106,1	99	95,5	10	9,1	3	30,0
Zadarska	554	496,2	542	485,4	29	5,2	19	65,5
Osječko-baranjska	355	171,8	239	115,6	85	23,9	12	14,1
Šibensko-kninska	315	449,7	302	431,1	16	5,1	8	50,0
Vukovarsko-srijemska	159	134,3	145	122,5	13	8,2	7	53,8
Splitsko-dalmatinska	1012	331,9	867	284,3	128	12,6	39	30,5
Istarska	708	495,9	618	432,8	55	7,8	11	20,0
Dubrovačko-neretvanska	199	246,3	173	214,1	18	9,0	6	33,3
Međimurska	125	162,7	94	122,3	20	16,0	3	15,0
Ukupno Hrvatska	**7137**	**248,3**	**5755**	**200,3**	**949**	**13,3**	**197**	**20,8**
Druge države	20		18		9		7	
UKUPNO	7157		5773		958	13,4	204	21,3

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

*Podaci za bolnički liječene ovisnike - *Only hospital-treated drug addicts*

Slika - *Figure* **2.** **DISTRIBUCIJA LIJEČENIH OPIJATNIH OVISNIKA PO ŽUPANIJAMA U HRVATSKOJ U 2017. GODINI -** *Treated opiate addicts distribution by county, Croatia 2017*

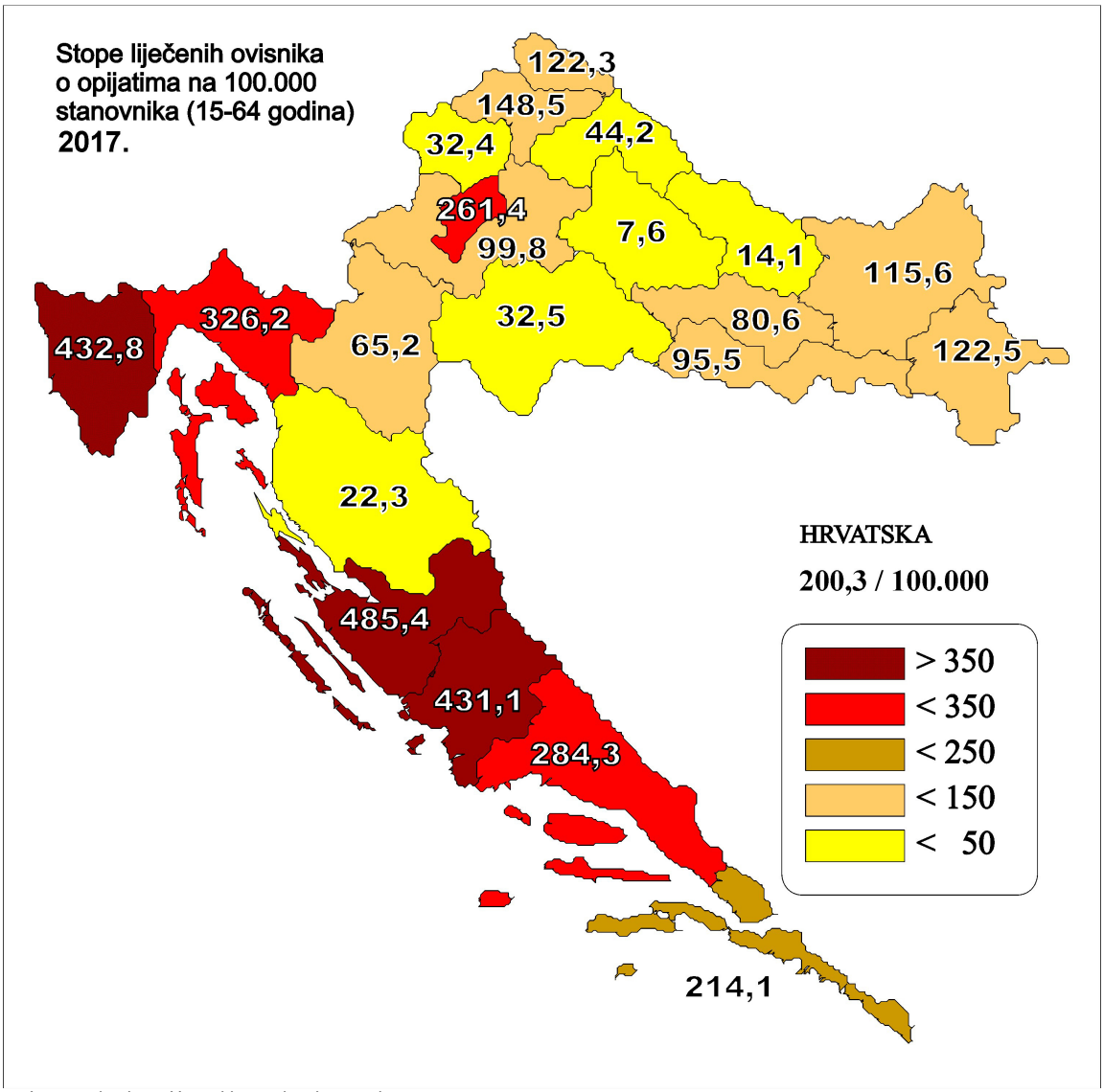

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

Prema podatcima o broju ukupno liječenih na 100.000 stanovnika 15-64 godine prema županijama, najizraženiji problem zlouporabe opijata je u Zadarskoj županiji sa stopom od 485,4. Na drugom mjestu je Istarska županija u kojoj stopa iznosi 432,8. Slijede Šibensko-kninska (431,8), Primorsko-goranska (326,2), Grad Zagreb (261,4), Splitsko-dalmatinska (284,3) te Dubrovačko-neretvanska (214,1) dok su ostale županije ispod hrvatskog prosjeka. Stopa liječenih zbog zlouporabe opijata u 2017. godini za Republiku Hrvatsku iznosi 200,3.

According to statistics on the overall number of treated addicts per 100,000 population aged 15-64 godine by county, the issue of opiate abuse is most aggravated in Zadar County presenting a rate of 485.4, followed by counties of Istria (432.8), Šibenik-Knin (431,8), Primorsko-goranska (326.2), City of Zagreb (261.4), counties of Split-Dalmatia (284.3) and Dubrovnik-Neretva (214.1), whereas other counties remained well below the national average. The rate of treated opiate addicts in 2017 in Croatia was 200.3.

Tablica - *Table* **4.** **SPOL I ŽIVOTNA DOB OVISNIKA (MKB 10, F11.- F19.-) LIJEČENIH U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U 2016. I 2017. GODINI** –
Drug addicts (ICD-10, F11.- F19.-) treated in health facilities by sex and age, Croatia 2016-2017

	2017.						2016.	
	Muški		Žene		Ukupno		Ukupno	
D O B	**Broj**	**Udio%**	**Broj**	**Udio%**	**Broj**	**Udio%**	**Broj**	**Udio%**
	Male		*Female*		*Total*		*Total*	
A G E (yr)	*No.*	*prop.%*	*No.*	*prop.%*	*No.*	*prop.%*	*No.*	*prop.%*
< 14 god.	15	0,3	9	0,7	**24**	**0,3**	14	0,2
15 - 19 g.	340	5,8	95	7,5	**435**	**6,1**	350	4,9
20 - 24 g.	330	5,6	88	7,0	**418**	**5,8**	378	5,3
25 - 29 g.	394	6,7	89	7,0	**483**	**6,7**	558	7,9
30 - 34 g.	935	15,9	272	12,5	**1.207**	**16,9**	1.390	19,6
35 - 39 g.	1.536	26,1	329	26,0	**1.865**	**26,1**	1.922	27,0
> 40 g.	2.342	39,7	383	30,3	**2.725**	**38,1**	2.494	35,1
UKUPNO - *Total*	**5.892**	**100**	**1.265**	**100**	**7.157**	**100**	7.106	100

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

Od ukupno 7.157 osoba liječenih tijekom 2017. godine, većinu njih kao i prethodnih godina čine muškarci (82,3%). Omjer muškaraca i žena iznosi 4,7:1. Iz podataka je razvidno da i muškarci i žene dolaze u najvećem broju na liječenje nakon 30 godina starosti.

Najveći udio liječenih muškaraca je starije od 40 godina (39,7%) a zatim u dobi 35 do 39 godine (26,1%). Žena ima najviše u dobi 40 godina (30,3%). .

Sveukupno stariji od 30 godina čine 81,1% svih liječenih osoba.

Of overall 7,157 treated addicts in 2017, most, as earlier years, were men (82,3%). Man-to-woman ratio was 4.7:1. Statistics show that both sexes report for treatment mostly after 25 years of age.

The largest share of treated male addicts were older than 40 years (39.7%), followed by the 35-39 age group (26.1%). Similar is the case for women; 30.3% were older than 40 years.

Persons over 30 made up 81.1% of all treated addicts.

Tablica - *Table* **5.** **LIJEČENI OVISNICI O OPIJATIMA I NEOPIJATIMA U 2017. GODINI U HRVATSKOJ, PREMA ŽIVOTNOJ DOBI** - *Treated opiate and non-opiate addicts receiving treatment by age, Croatia 2017*

Dob	**OPIJATI**						**NEOPIJATI**					
	Muškarci		**Žene**		**Ukupno**		**Muškarci**		**Žene**		**Ukupno**	
	Broj	**Udio %**	**Broj**	**Udio %**	**Broj**	**Udio %**	**Broj**	**Udio %**	**Broj**	**Udio %**	**Broj**	**Udio %**
≤14	0	0	0	0	0	0	15	1,3	9	3,4	24	1,7
15-19	5	0,1	8	0,8	13	0,2	335	30,0	897	32,6	422	30,5
20-24	54	1,1	27	2,7	81	1,4	276	24,7	61	22,8	337	24,3
25-29	215	4,5	71	7,1	286	5,0	179	16,0	18	6,7	197	14,2
30-34	807	16,9	252	25,3	1.059	18,3	128	11,5	20	7,5	148	10,7
35-39	1.444	30,2	302	30,3	1.746	30,2	92	8,2	27	10,1	119	8,6
40-44	1.234	25,8	171	17,1	1.405	24,3	41	3,7	14	5,2	55	4,0
45-49	563	11,8	93	9,3	656	11,4	22	2,0	10	3,7	32	2,3
≥50	453	9,5	74	7,4	527	9,1	29	2,6	21	7,9	50	3,6
Ukupno	4.775	100	998	100	5.773	100	1.117	100	267	100	1.384	100

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

Raspodjela liječenih osoba prema dobi i tipu ovisnosti pokazuje da je opijatni tip ovisnosti najprisutniji među liječenim ovisnicima i iznosi 80,7%, dok je ovisnost o neopijatima razlog dolaska na liječenje kod 19,3% osoba. Podaci o dobnoj raspodjeli nam pokazuju da je liječenje neopijata zastupljenije u ranijoj dobi, prije svega liječenje zbog zlouporabe kanabinoida. Zbog neopijata je liječeno 1.384 osoba od kojih je 56,5% (783 osoba) mlađe od 25 godina.

Najveći udio prijavljenih na liječenje zbog uzimanja kanabinoida je upućen od suda za mladež. Kako bi izbjegli pokretanje kaznenog postupka, mladima se izriče mjera obveznog liječenja.

The distribution of treated addicts by age and type of addiction shows that opiates were most common substance among them (80.7%), while non-opiates were the reason for treatment in 19.3%. Age distribution, in turn, shows that non-opiate treatment was more common in younger age, primarily due to cannabinoid abuse. 1,384 treated non-opiate addicts were reported, of which 56,5% (783 persons) were younger than 25.

The majority of cannabinoid addicts were referred to treatment by a juvenile court. So as to avoid criminal proceedings, juveniles are sentenced to mandatory treatment.

Tablica - *Table* **6.** **PROSJEČNE DOBI OSOBA LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH DROGA (2001., 2003., 2005., 2007., 2009., 2011., 2013., 2014., 2015., 2016. i 2017.) PO SPOLU** *- Drug addicts receiving treatment by mean age and sex; Comparative data for 2001-2017*

Godina liječenja *- Year*	**Prosječna dob** *– Mean Age*		
	Muškarci *– Male*	**Žene** *– Female*	**Ukupno** *- Total*
2001.	25,7	25,8	25,7
2003.	27,1	27,2	27,1
2005.	28,4	28,1	28,3
2007.	29,8	29,2	29,7
2009.	31,2	30,5	31,1
2011.	32,4	31,1	32,2
2013.	33,9	32,8	33,7
2014.	34,7	33,2	34,4
2015.	35,6	34,5	35,0
2016.	36,8	35,4	36,5
2017.	**37,6**	**36,0**	**37,3**

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

Ovisnička populacija u Republici Hrvatskoj sve više stari, te prosječne dobi liječenih osoba (muškaraca i žena) pokazuju trend rasta. Budući da bilježimo liječene osobe zbog zlouporabe i/ili ovisnosti o svim psihoaktivnim drogama, to je i raspon godina vrlo velik. Najmlađa zabilježena osoba imala je 12, a najstarija čak 84 godine. Od 2009. godine nadalje bilježimo povećanje prosječne dobi i žena i muškaraca pa su tako i u 2016. godini većina liječenih stariji od 30 godina te je prosječna dob liječenih muškaraca 36,8 godine, a žena 35,4 godina. Prosječna dob liječenih osoba i dalje raste, što upućuje na to da se osobe zadržavaju u sustavu liječenja duži niz godina, dok je broj novopridošlih stabilan.

Addict population in Croatia has increasingly aged. Average ages for treated addicts (men and women) have shown a tendency of increase. Since treated addicts are registered for abuse of/dependency on all types of psychoactive substances, this implies a wide age range. The youngest ever recorded person was 12, while the oldest 84. Since 2009, continual increase has been note din the average age of both sexes. In 2016, likewise, most treated addicts were over 30 and the average age was 36.8 for men and 35.4 for women. As the average age continues to grow, this implies that treated patients remain in the treatment system longer, while the number of newly treated is stable.

Tablica – *Table* **7.** **PROSJEČNE DOBI RAZVOJA OVISNOSTI OSOBA LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE OPIJATA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2017. -** *Mean age of treated opiate addicts, Croatia 2011-2017*

Heroinski ovisnici – *Heroin addicts*	**Godina -** *Year*						
	2011.	**2012.**	**2013.**	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**
Prosječna dob prvog uzimanja bilo kojeg sredstva (godine) *- Mean age of the first consumption of any psychoactive drug*	16,0	16,0	16,1	16,1	16,1	15,9	**16,0**
Prosječna dob prvog uzimanja heroina (godine) *- Mean age of the first heroin use*	20,1	20,1	20,2	20,0	20,1	20,1	**20,3**
Prosječna dob i. v. uzimanja (godine) *- Mean age of the first i.v. drug use*	21,2	21,2	21,3	21,1	21,0	21,2	**21,5**
Prosječna dob prvog javljanja na tretman (godine) *- Mean age of starting treatment*	26,2	26,3	26,4	34,0	26,7	26,6	**26,7**
Broj godina od prvog uzimanja bilo kojeg sredstva do prvog dolaska na liječenje *- Age range between the first consumption of any psychoactice drug and starting treatment*	10,2	10,3	10,3	17,1	10,6	10,6	**10,7**

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

Tijek razvoja ovisnosti o opijatima pokazuju podaci o prosječnim dobima u kojima se zbivaju neka ovisnička ponašanja. Prema podatcima u 2016. godini za osobe koje se liječe od opijatske ovisnosti prvo uzimanje bilo koje droge zbilo se s 16,1 godina, prvo uzimanje heroina s 19,8 godine, prvo intravensko uzimanje heroina gotovo godinu i pol kasnije (21,3 godina). U 2016. godini smo primjetili da je dob dolaska na prvo liječenje gotovo ista kao i ranijih godina (26,6 godina). Uočava se odlaganje intravenskog uzimanja heroina, sukladno podatcima o alternativnim načinima uzimanja kao i sličnom trendu u drugim europskim zemljama.

The course of opiate addiction development is visible from the statistics on average ages of certain addictive patterns. According to 2016 data, persons treated for opiate addiction report their first consumption of any substance at the age of 16.1, first heroin consumption at 19.8 and first IV heroin intake almost a year later (at 21.3). In 2016, it was noted that for the first time treatment was almost the same as it was before (26.6). A delay in IV heroin consumption is noted, echoing the data on alternative drug consumption methods and a similar trend in other European countries.

.

Tablica - *Table* **8.** **PROSJEČNE DOBI OSOBA LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE KANABINOIDA U RAZDOBLJU OD 2012. DO 2017. GODINE** - *Average age of treated cannabinoid addicts, Croatia 2012-2017*

Konzumenti kanabinoida – *Cannabinoid consumers*	**2012.**	**2013.**	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**
Prosječna dob prvog uzimanja bilo kojeg sredstva (godine) *- Average age of the first consumption of any psychoactive drug*	16,3	16,3	16,7	14,9	16,2	**16,0**
Prosječna dob prvog uzimanja kanabinoida (godine) *- Average age of the first cannabis use*	16,4	16,5	16,2	16,5	16,3	**16,2**
Prosječna dob prvog javljanja na tretman (godine) *- Average age of starting treatment*	22,1	22,0	21,4	19,2	22,2	**21,4**
Broj godina od prvog uzimanja bilo kojeg sredstva do prvog dolaska na liječenje *- Age range between the first consumption of any psychoactive drug and strarting treatment*	5,8	5,7	4,7	4,3	5,9	**5,4**

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of idata: Croatian Institute of Public Health

Kod od onih koji su uzimali kanabinoide (pretežito marihuana), prosječna dob prvog uzimanja bilo koje droge je nešto viša, ali na tretman dolaze u mlađoj dobi. Dob prvog javljanja na tretman obično je povezana s izbjegavanjem pokretanja kaznenog postupka zbog posjedovanja određene količine droge.

The average age of first substance use in cannabinoid users (mostly marijuana) was somewhat higher, though they show up for treatment earlier. The age of first appearance for treatment usually has to do with avoiding criminal charges on count of drug possession.

Tablica - *Table* **9.** **OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE DROGA U 2017. GODINI PREMA GLAVNOM POVODU POČETKA UZIMANJA** – *Treated drug addicts by main reason for first consumption, Croatia 2017*

Glavni povod – *Main reason*	**Zlouporaba opijata**		**Zlouporaba neopijata**		**Ukupno**	
	Opiate abuse		*Non-opiate abuse*		*Total*	
	Broj	**%**	**Broj**	**%**	**Broj**	**%**
Znatiželja - *Curiosity*	1.053	18,2	281	20,3	1.334	18,6
Utjecaj vršnjaka ili partnera *- Peer or partner pressure*	1.764	30,6	366	26,4	2.130	29,8
Zabava - *Fun*	585	10,1	184	13,3	769	10,7
Želja za samopotvrđivanjem *- Self-affirmation*	439	7,6	146	10,5	585	8,2
Dosada - *Boredom*	466	8,1	118	8,5	584	8,2
Psihološki problemi – *Psychological problems*	755	13,1	190	13,7	945	13,2
Problemi u obitelji – *Family problems*	593	10,3	67	4,8	659	9,2
Neznanje o štetnim posljedicama *- Uninformed about harmful effects*	91	1,6	23	1,7	114	1,6
Problemi u školi – *School problems*	27	0,5	10	0,7	37	0,5
Nepoznato – Unknown	0	0	0	0	0	0
Ukupno - *Total*	**5.773**	**100,0**	**1.384**	**100,0**	**7.157**	**100,0**

Izvor podataka Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

Kao glavni povod početka uzimanja **neopijatnih** psihoaktivnih sredstva, prema njihovim izjavama, liječene osobe najčešće navode utjecaj vršnjaka ili partnera (26,4%), zatim znatiželju (20,3%), psihološke probleme (13,7%), zabavu (13,3%), želju za samopotvrđivanjem (10,5%), dosadu (8,5%), problemi u obitelji (4,8%), neznanje o štetnim posljedicama (1,7%) te problemi u školi (0,7%).

Više od trideset posto liječenih zbog uzimanja **opijata** je izjavilo da je povod uzimanja opijata bio utjecaj vršnjaka ili partnera (30,6%). Ostali povodi su bili znatiželja (18,2%), psihološki problemi (13,1%), problemi u obitelji (10,3%), zabava (10,1%), dosada (8,1%), želja za samopotvrđivanjem (7,6%) i tako dalje. Dok se u uzimanje neopijata kreće iz konteksta prosječne adolescentne populacije te su razlozi slični kao i za bilo koje drugo rizično ponašanje, uzimanje opijata zbiva se nakon nekog vremena, kada je već i okruženje tako profilirano da potiče zlouporabu. Stoga je upravo utjecaj tako odabranog i specifičnog okruženja najčešći motiv za „uključivanje“ u grupu.

*As main motivation for start of **non-opiate** psychoactive substance use, according to own statements, treated addicts most commonly list peer/partner pressure (26.4%), curiosity (20.3%), psychological problems (13.7%), fun (13.3%), self-affirmation (10.5%), boredom (8.5%), family problems (4.8%) etc.*

*More than 30% treated opiate addicts admitted to peer/partner pressure for motivation to start taking **opiates** (30,6%). Other reasons were curiosity (18.2%), psychological problems (13.1%), family problems (10.3%), fun (10.1%), boredom (8.1%), self-affirmation (7.6%) etc. While non-opiate users start from the context of average adolescent population and give reasons similar for any other risk behavior, opiate consumption takes place later, when the environment has already been profiled a certain way that entices abuse. Consequently, it is this specific influence of so profiled environment that motivates one to join the group.*

Tablica - *Table* **10.** **OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE DROGA OD 2012. DO 2017. GODINE PREMA KORIŠTENJU ZAJEDNIČKIH IGALA I ŠPRICA U ŽIVOTU I POSLJEDNJIH MJESEC DANA** – *Treated drug addicts by share of needles and syringes, Croatia 2012-2017*

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Korištenje zajedničkih igala i šprica u životu *- Sharing needles and syringes in the lifetime*	59,7%	56,1%	57,9%	47,5%	57,8	55,7
Dijeljenje igala i šprica u posljednjih mjesec dana *- Sharing needles and syringes in the last month*	2,7%	2,2%	1,8%	2,1%	2,3%	2,0

Izvor podataka Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

Iako je 45,0% heroinskih ovisnika barem jednom u životu koristilo zajednički pribor, opaža se smanjenje takvog rizičnog ponašanja. Naime, u posljednjih mjesec dana je zajednički pribor u 2012. godini koristilo 2,7% ovisnika, a u 2017. godini samo 1,8%. Otvaranje centara za zamjenu igala i šprica te za savjetovanje i besplatno testiranje na hepatitis B i C i HIV doprinijelo odgovornijem ponašanju ovisnika i boljoj suradljivosti.

Ovisnost kao kroničnu recidivirajuću bolest često prate druge dijagnoze mentalnih bolesti i poremećaja. Najčešće se radi o poremećajima ličnosti i poremećajima ponašanja, afektivnim i neurotskim poremećajima, duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim alkoholom te drugim kroničnim bolestima vezanim uz rizična ovisnička ponašanja. Droge uzrokuju i nastanak anksioznosti, depresije ili nekih drugih emocija.

Podatci iz 2017. govore da je od 7.157 liječenih osoba njih 3,1% imalo barem jednu popratnu dijagnozu. Kod ovisnika o opijatima su najčešći poremećaji povezani s pijenjem alkohola.

U neopijatnih ovisnika su najzastupljeniji čak i više nego prethodne godine poremećaji povezani s prekomjernim pijenjem (50,0%).

Though 45.0% heroin addicts had at least one shared drug paraphernalia, a tendency to avoid this risk behavior has been noted. In 2012, drug paraphernalia was shared in the last month by 2.7% addicts, as opposed to only 1.8% in 2017. The establishing of centers for needle and syringe change, as well as free hepatitis B/C and HIV testing and counseling has made a contribution toward a more responsible addict behavior and better cooperability.

Addiction as a chronic relapsing disease is often accompanied by other diagnoses ffrom the mental and behavioral disease group. Most commonly it is a case of personality and behavioral disorders, affective and neurotic disorders, mental and behavioral disorders caused by use of alcohol and other chronic diseases related to addictive risk behavioral patterns. Use of drugs also bring about anxiety, depression or other emotions.

The 2017 data goes to show that of 7,157 treated addicts 3.1% had at least one resulting diagnosis. The most common disorders in opiate addicts were alcohol-related.

Among non-opiate addicts, the most frequent (even more so than last year) were disorders associated with excessive drinking (50.0%).

Tablica – *Table* **11.** **NAJČEŠĆE OSTALE DIJAGNOZE UZ OVISNOST O OPIJATIMA I NEOPIJATIMA 2017.GODINE** – *Most common other diagnoses apart from opiate and non-opiate dependencies, Croatia 2017*

Dijagnoze prema MKB-10 *ICD-10 diagnoses*		**Zlouporaba opijata** - *Opiate abuse*		**Zlouporaba neopijata -** *Non-opiate abuse*	
		Broj/No.	**%**	**Broj**/No.	**%**
F60-F69	Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih *- Adult personality and behavioral disorders*	35	17,9	3	11,5
F30-F39	Afektivni poremećaji (depresija, poremećaji raspoloženja) *- Affective disorders (depression, mood disorders)*	45	23,0	-	-
F40-F48	Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji *- Nerotic, stress-related and somatoform disorders*	15	7,7	1	3,8
F10	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola *- Mental and behavioral disorders due to alcohol use*	71	36,2	13	50,0
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji *- Schizophrenia, schizotypal and delusional disorders*	22	11,2	5	19,2
F90-F98	Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se pojavljuju u djetinjstvu i adolescenciji *- Child and adolescent behavioral and emotional dis.*	-	-	-	-
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji - *Organic and symptomatic mental disorders*	8	4,1	4	15,4
F50-F51	Poremećaji hranjenja – *Eating disorders*	-	-	-	-
Broj dijagnoza – *No. diagnoses*		**196**	**100**	**26**	**100**

Izvor podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Source of data: Croatian Institute of Public Health

PRIKAZ AKTIVNOSTI TIMOVA U DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE MENTALNOG ZDRAVLJA, PREVENCIJE I IZVANBOLNIČKOG LIJEČENJA OVISNOSTI – *Presentation of Activities by Teams for Mental Health Care, Addiction Prevention and Outpatient Treatment*

Analizirani podaci pokazuju opseg aktivnosti dostavljenih temeljem mjesečnih izvješća o radu timova u županijskim zavodima za javno zdravstvo. Broj i vrsta pojedinih usluga ovisi o zdravstvenim potrebama populacije, ali i o sastavu i popunjenosti timova u okviru javnozdravstvene mreže, odnosno, o zastupljenosti pojedine vrste stručnjaka u timu. Standardni tim u djelatnosti mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti čine: 1 liječnik spec.psihijatrije, 1 medicinska sestra i 1 psiholog.

Tijekom 2018. godine timovi u djelatnosti zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti provodili su u najvećoj mjeri individualne tretmane (70,3%), pri čemu u ukupnom opsegu aktivnosti prednjači Brodsko-posavska županija. U okviru individualnih tretmana, Najvećeg udjela ima Testiranje urina na prisutnost droga i njihovih metabolita (22,3%), dok je na drugom mjestu savjet telefonom bolesniku ili članu obitelji stručnog sadržaja (14,0%). Individualni savjetovališni tretman ovisnika sudjeluje sa svega 5,6%, dok Individualni savjetovališni tretman-ostali ima udjela od svega 4,1% u ukupnim individualnim tretmanima.

Prema ukupno provedenim mjerama i aktivnostima u djelatnosti mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti, na drugom mjestu se nalazi psihoterapija sa udjelom od 9,3%. Najveći opseg psihoterapijskih aktivnosti tijekom 2018. godine, provodila je Karlovačka županija (25,6%), dok je u Zagrebačkoj županiji najmanji (0,5%).

Na trećem mjestu u ukupnom opsegu aktivnosti u djelatnosti mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnika nalazi se Obrada podataka i izrada mišljenja s najvećim udjelom u Šibensko-kninskoj županiji (13,9%).

Preventivne aktivnosti u ukupnom opsegu poslova imaju udjela sa 4,6%, u čemu je na vrhu Ličko-senjska županija (22,7%).

Slijede Rad s obitelji s udjelom od 3,4%, pri čemu se na vrhu nalazi Sisačko-moslavačka županija (15,7%), a na dnu ljestvice Zadarska županjja sa svega 0,7% udjela rada sa obitelji u ukupnim aktivnostima. Nakon toga slijede Ostali poslovi s 2,8% u ukupnim aktivnostima.

Zatim slijede Intervencije s 1,7% te Medijske aktivnosti i Rad u grupi s 0,7%.

Velike razlike u provedbi aktivnosti među županijama, niska zastupljenost individualnog savjetovališnog rada, rada sa obitelji i rada u grupi te veliki udio administrativnih aktivnosti nameće potrebu za revizijom kako djelatnosti mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti, tako i ugovorenih mjera zdravstvene zaštite i indikatora za praćenje izvršenja.

The analyzed data show the extent of activities based on monthly reports on the work of mental health teams operating under county institutes of public health. The number and type of individual services depend on population health needs, as well as on the content and level of team staffing within the public health network, that is on the representation of individual types of experts within a team. A standard team for mental health, addiction prevention and outpatient treatment is made up of: one psychiatry specialist, one nurse and one psychologist.

In 2018, teams for mental health care, addiction prevention and outpatient treatment mostly carried out individual therapy (70.3 %), with the Brod-Posavina County ranking foremost in overall scope of activities. Within individual treatments, the largest share was urine testing for presence of drugs and their metabolites (22.3 %), followed by professional counselling of patient or family member by phone (14.0 %). Individual addict counselling accounted for mere 5.6 % of team work, while other types of individual counselling took up 4.1 % of overall individual treatments.

According to overall measures and activities undertaken in the field of mental health, addiction prevention and outpatient treatment, psychotherapy was in second place at 9.3 %. The widest scope of psychotherapeutic activities in 2017 was realized in the Karlovac County (25.6 %), as opposed to the Zagreb County with 0.5 %.

Ranking third among overall activities in the field of mental health, addiction prevention and outpatient treatment is data processing and appraisal draw-up, mostly represented in the Šibenik-Knin County (13.9 %).

Preventive activities take up 4.6 % of overall workload, with the Lika-Senj County listed at the top (22.7 %).

Family therapy accounts for 3.5 % activities in overall workload are next in line, with the Sisak-Moslavina County ranked highest (15.7 %) and the Zadar County lowest, with mere 0.7 %. Other tasks, with 2.8 %, follow in overall workload.

Next in line are interventions with 1.7 %, media activities and group therapy with 0.7 %.

Big differences in the level of activity implementation among counties, poorly represented categories of individual counselling, family and group therapy, as well as a large share of administrative activities impose a need for revising the mental health, addiction prevention and outpatient treatment field, the contractual health care measures and the implementation monitoring indicators.

Tablica – *Table* **1.** **Aktivnosti timova za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti po županijama u 2018.** - *Activities of teams for mental health care, addiction prevention and outpatient treatment by county, Croatia 2018*

Županija	Ukupno	1. Individualni tretmani	2. rad s obitelji	3. Psihoterapija	4. Rad u grupi	5. Intervencije	6. Obrada podataka i izrada mišljenja	7. Preventivne aktivnosti	8. Medijske aktivnosti	9. Ostale aktivnosti nužne za funkcioniranje tima	10. Ostali poslovi
County	*Total*	*1. Individual therapy*	*2. Family therapy*	*3. Psychotherapy*	*4. Group therapy*	*5. Interventions*	*6. Data processing and appraisal draw-up*	*7. Preventive activities*	*8. Media activities*	*9. Other activities vital for team functionality*	*10. Other tasks*
UKUPNO	**333.113**	**234.338**	**11.476**	**30.937**	**2.231**	**5.543**	**20.765**	**15.453**	**2.224**	**757**	**9.389**
%	100	70,3	3,4	9,3	0,7	1,7	6,2	4,6	0,7	0,2	2,8
Grad Zagreb	**55.407**	**42.994**	**418**	**7.185**	**0**	**398**	**2.934**	**687**	**375**	**115**	**301**
%	100	77,6	0,8	13,0	0,0	0,7	5,3	1,2	0,7	0,2	0,5
Zagrebačka	**7.123**	**4.947**	**581**	**37**	**681**	**31**	**777**	**54**	**0**	**15**	**0**
%	100	69,5	8,2	0,5	9,6	0,4	10,9	0,8	0,0	0,2	0,0
Krapinsko-zagorska	**8.785**	**5.711**	**271**	**176**	**0**	**81**	**249**	**1.630**	**391**	**27**	**249**
%	100	65,0	3,1	2,0	0,0	0,9	2,8	18,6	4,5	0,3	2,8
Sisačko-moslavačka	**7.284**	**4.253**	**1.141**	**462**	**0**	**0**	**455**	**409**	**14**	**6**	**544**
%	100	58,4	15,7	6,3	0,0	0,0	6,2	5,6	0,2	0,1	7,5
Karlovačka	**7.475**	**4.365**	**596**	**1.911**	**0**	**0**	**322**	**13**	**0**	**12**	**256**
%	100	58,4	8,0	25,6	0,0	0,0	4,3	0,2	0,0	0,2	3,4
Varaždinska	**15.375**	**8.823**	**932**	**2.455**	**899**	**0**	**1.547**	**25**	**8**	**20**	**666**
%	100	57,4	6,1	16,0	5,8	0,0	10,1	0,2	0,1	0,1	4,3
Koprivničko-križevačka	**6.127**	**3.851**	**120**	**323**	**0**	**314**	**242**	**659**	**56**	**24**	**538**
%	100	62,9	2,0	5,3	0,0	5,1	3,9	10,8	0,9	0,4	8,8
Bjelovarsko-bilogorska	**6.945**	**4.561**	**93**	**60**	**0**	**0**	**87**	**1.021**	**4**	**32**	**1.087**
%	100	65,7	1,3	0,9	0,0	0,0	1,3	14,7	0,1	0,5	15,7
Primorsko-goranska	**27.440**	**16.040**	**1.265**	**4.581**	**24**	**600**	**1.912**	**1.123**	**111**	**76**	**1.708**
%	100	58,5	4,6	16,7	0,1	2,2	7,0	4,1	0,4	0,3	6,2
Ličko-senjska	**3.940**	**2.027**	**124**	**196**	**0**	**8**	**311**	**893**	**182**	**29**	**170**
%	100	51,4	3,1	5,0	0,0	0,2	7,9	22,7	4,6	0,7	4,3
Virovitičko-podravska	**3.861**	**2.418**	**97**	**329**	**0**	**12**	**223**	**578**	**186**	**8**	**10**
%	100	62,6	2,5	8,5	0,0	0,3	5,8	15,0	4,8	0,2	0,3
Požeško-slavonska	**3.175**	**2.582**	**33**	**50**	**1**	**5**	**108**	**168**	**48**	**19**	**161**
%	100	81,3	1,0	1,6	0,0	0,2	3,4	5,3	1,5	0,6	5,1
Brodsko-posavska	**16.422**	**13.620**	**658**	**919**	**2**	**636**	**359**	**178**	**27**	**23**	**0**
%	100	82,9	4,0	5,6	0,0	3,9	2,2	1,1	0,2	0,1	0,0
Zadarska	**41.053**	**33.773**	**289**	**2.911**	**0**	**1.997**	**1.120**	**910**	**36**	**15**	**2**
%	100	82,3	0,7	7,1	0,0	4,9	2,7	2,2	0,1	0,0	0,0
Osječko-baranjska	**15.538**	**11.608**	**520**	**1.926**	**0**	**0**	**1.125**	**210**	**44**	**15**	**90**
%	100	74,7	3,3	12,4	0,0	0,0	7,2	1,4	0,3	0,1	0,6
Šibensko-kninska	**19.536**	**13.352**	**873**	**1.082**	**4**	**290**	**2.713**	**530**	**86**	**39**	**567**
%	100	68,3	4,5	5,5	0,0	1,5	13,9	2,7	0,4	0,2	2,9
Vukovarsko-srijemska	**5.764**	**4.158**	**164**	**444**	**0**	**144**	**380**	**427**	**28**	**19**	**0**
%	100	72,1	2,8	7,7	0,0	2,5	6,6	7,4	0,5	0,3	0,0
Splitsko-dalmatinska	**33.698**	**21.439**	**967**	**905**	**325**	**777**	**2.553**	**3.665**	**296**	**111**	**2.660**
%	100	63,6	2,9	2,7	1,0	2,3	7,6	10,9	0,9	0,3	7,9
Istarska	**29.557**	**22.430**	**1.466**	**3.229**	**3**	**131**	**2.205**	**22**	**30**	**10**	**31**
%	100	75,9	5,0	10,9	0,0	0,4	7,5	0,1	0,1	0,0	0,1
Dubrovačko-neretvanska	**10.739**	**6.331**	**554**	**1.357**	**0**	**37**	**585**	**1.603**	**157**	**115**	**0**
%	100	59,0	5,2	12,6	0,0	0,3	5,4	14,9	1,5	1,1	0,0
Međimurska	**7.869**	**5.055**	**314**	**399**	**292**	**82**	**558**	**648**	**145**	**27**	**349**
%	100	64,2	4,0	5,1	3,7	1,0	7,1	8,2	1,8	0,3	4,4

Slika – *Figure 1.* **Aktivnosti timova za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u postocima - po županijama u 2018.** *Share of activities by teams for mental health care, addiction prevention and outpatient treatment, Croatia 2018*

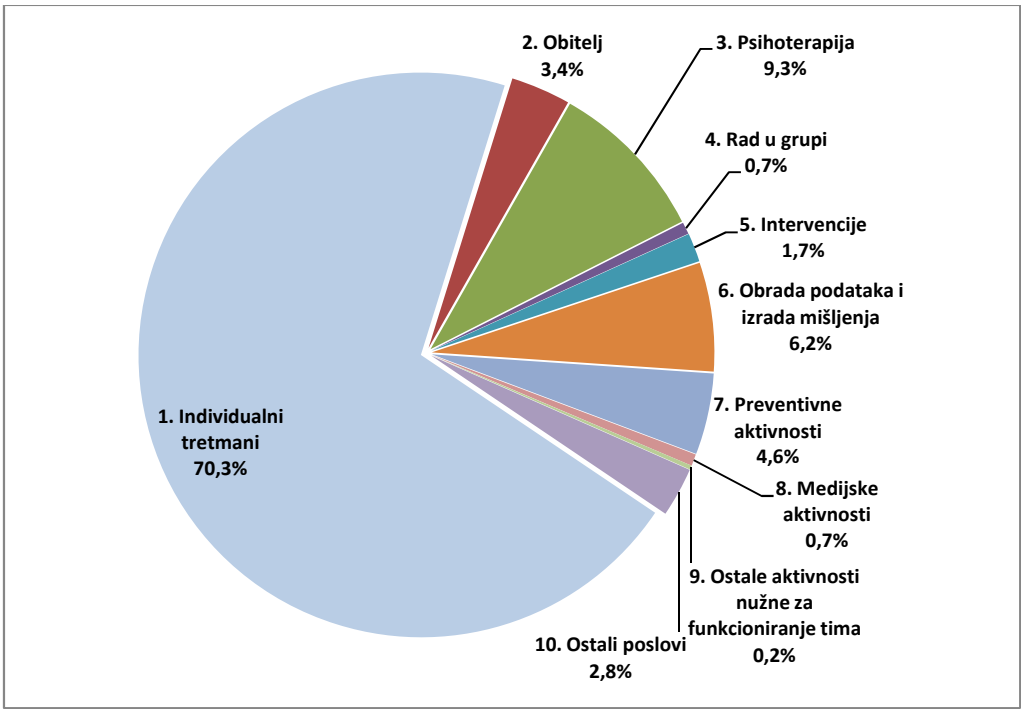

Slika – *Figure 2.* **Udio pojedinih postupaka u okviru individualnih tretmana** - *Share of specific procedures in individual therapy*

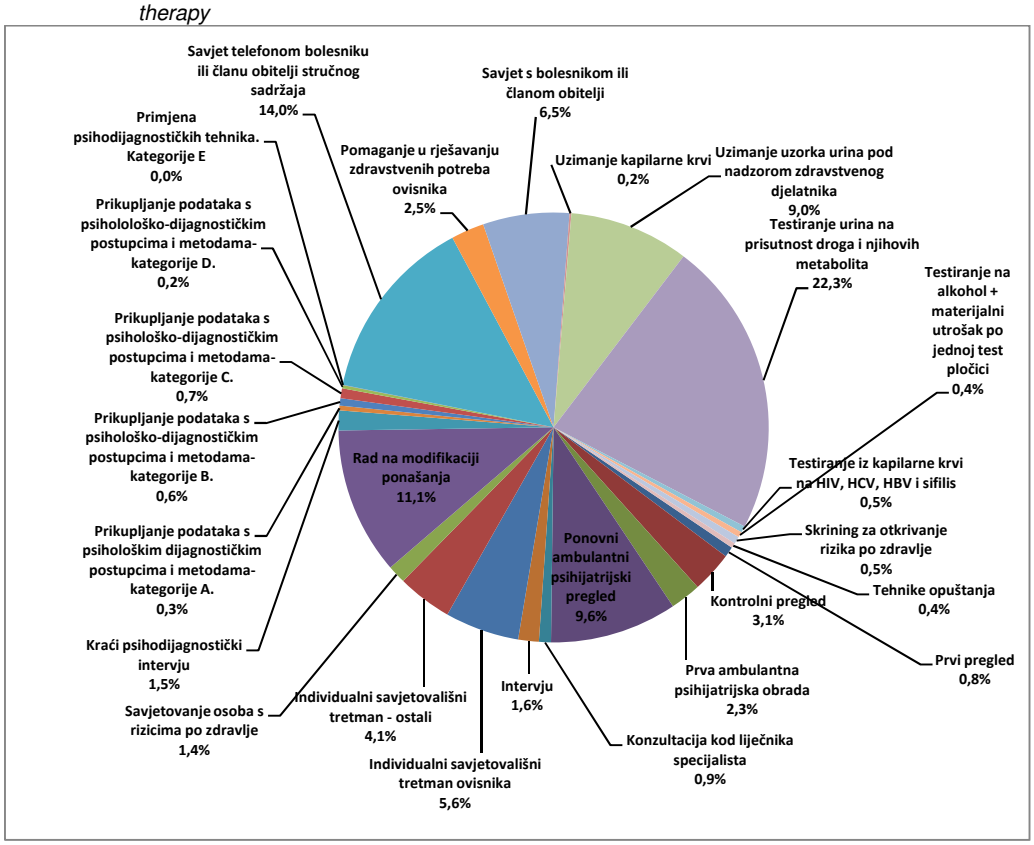

Slika – *Figure* 3. **Udio pojedinih postupaka u okviru rada s obitelji** - *Share of specific procedures in family therapy*

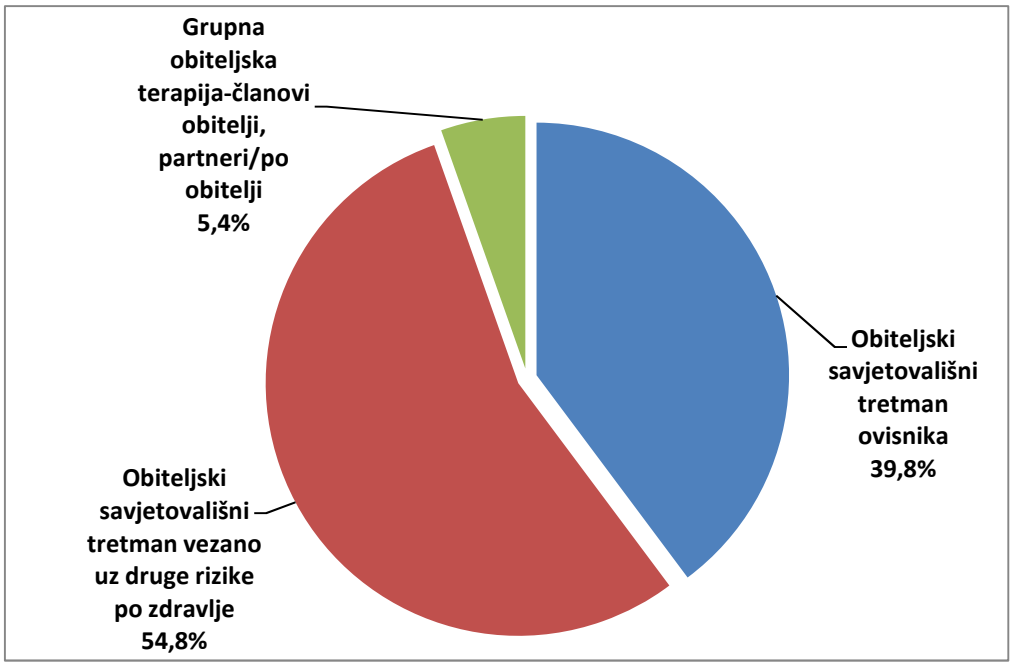

Slika – *Figure* 4. **Udio pojedinih postupaka u okviru psihoterapije** - *Share of specific procedures in psychotherapy*

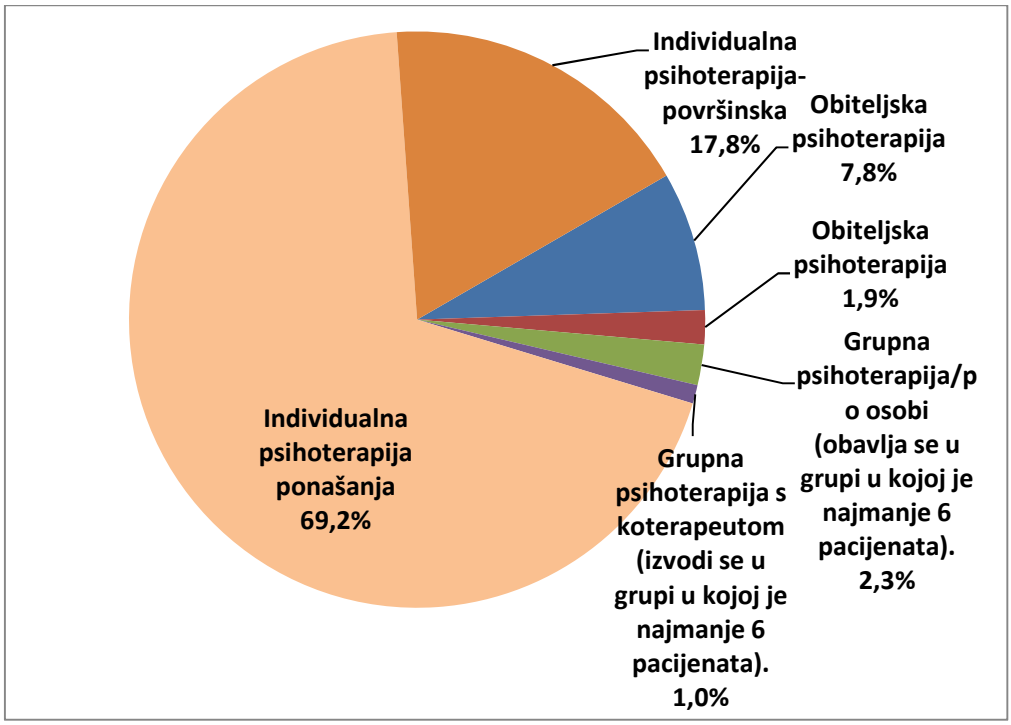

HRVATSKI REGISTAR O OSOBAMA S INVALIDITETOM - *Croatian Disabilities Registry*

Prema procjenama UN problem invalidnosti je mnogo raširenij nego što se inače misli: Od deset stanovnika svake zemlje bar je jedan u izvjesnoj mjeri osoba s invaliditetom.

Raspolaganje odgovarajućim podacima o invaliditetu preduvjet je za planiranje odgovarajućih preventivnih mjera i donošenje programa za osobe s invaliditetom. Uostalom, unapređenje razine zdravlja pučanstva ima između ostalog za cilj i dodavanje života godinama, odnosno povećanje broja godina života bez bolesti i invaliditeta. Hrvatska je prepoznajući taj problem donijela Zakon o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN64/01), koji propisuje način prikupljanja, obrade i zaštite tajnosti podataka o sobama s invaliditetom. Registar se vodi u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, a počeo je s radom 2002. godine.

Prema navedenom Zakonu *„invaliditet je trajno ograničenje, smanjenje ili gubitak sposobnosti (koje proizlazi iz oštećenja zdravlja) neke fizičke aktivnosti ili psihičke funkcije primjerene životnoj dobi osobe i odnosi se na sposobnosti, u obliku složenih aktivnosti i ponašanja, koje su općenito prihvaćene kao bitni sastojci svakodnevnog života“*.

Izvori podataka

Podaci se u Registar prikupljaju iz:

a) *Zdravstva*

Primarna zdravstvena zaštita i specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita prijavu dostavljaju na Obrazcu o invaliditetu koji je propisan Pravilnikom o obrascu za dostavljanje podataka Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN br. 07/02.).

Hrvatski zavod za javno zdravstvo (Služba za socijalnu medicinu) dostavlja godišnju bazu podaka hospitalizacija i bazu podataka o umrlima

b) *Socijalne skrbi*

Centri za socijalnu skrb općina dostavljaju preslik obrasca "Nalaz i mišljenje" prvostupanjskih tijela vještačenja.

c) *Prosvjete*

Županijski uredi za obrazovanje dostavljaju preslik rješenja o primjerenom obliku školovanja.

Liječnici u povjerenstvu za utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta u sustavu školstva prijavu vrše na obrascu "Obrazac o invaliditetu".

Ministarstvo znanosti i obrazovanja dostavlja preslik Drugostupanjskog tijela vještačenja o primjerenom obliku školovanja.

d) *Ministarstva hrvatskih branitelja*

Registar preuzima kvartalno podatke Ministarstva hrvatskih branitelja o hrvatskim ratnim vojnim invalidima Domovinskog rata te za ratne vojne invalide II. Svjetskog rata, za osobe nastradale na služenju vojnog roka od 15. svibnja 1945. do 17.kolovoza 1990., mirnodopske i civilne invalide iz Domovinskog rata, II. Svjetskog rata i poraća, o kojima vodi evidenciju dostavlja preslik obrazca nalaz i mišljenje drugostupanjske liječničke komisije za pregled osoba obuhvaćenih Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata te konačno rješenje o priznatom statusu.

e) *Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje*

Registar preuzima kvartalno podatake od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u elektronskom obliku.

f) *Ured državne uprave Služba za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove*

Temeljem čl. 6 st. 2. Pravilnika o znaku pristupačnosti ("Narodne novine", br. 16/05), nadležna tijela državne uprave dostavljaju kopije rješenja o znaku pristupačnosti Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom.

g) Zavod za vještačenje i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom

Obrada

Hrvatski registar o osobama s invaliditetom sastoji se od općeg i posebnog dijela.

U opći dio unose se opći podaci o osobi: ime i prezime osobe, spol, JMBG, mjesto rođenja, prebivalište, boravište, obrazovanje, zvanje, zaposlenje, bračno stanje.

U posebni dio Registra unose se podaci o vrstama tjelesnih i mentalnih oštećenja, i to: oštećenja vida, oštećenja sluha, oštećenja glasovno govorne komunikacije, oštećenja lokomotornog sustava, oštećenja središnjeg živčanog sustava, oštećenja perifernog živčanog sustava, oštećenja drugih organa i organskih sustava (dišni, cirkulacijski, probavni, endokrini, kože i potkožnog tkiva i urogenitalni), mentalna retardacija, autizam, duševni poremećaji i više vrsta oštećenja.

Do 01. 09. 2018. Hrvatski registar o osobama s invaliditetom je iz navedenih izvora zaprimio 1.168.268 individualnih izvješća za 500.724 osoba s invaliditetom.

According to UN estimations, the problem of disability is far more widespread than otherwise thought: one in ten inhabitabitants per country has a certain degree of disability.

Acess to relevant disability data is a prerequisite for planning certain preventive measures and passing of disability programmes. Furthermore, the advancement of the level of population health aims, among other things, at adding years to life, or prolongation of healthy life without disease and disability. Having recognized this problem, Croatia has passed the Croatian Disabilities Registry Act (OG 64/01) laying down the mode of collecting and processing data on persons with disability, and protecting the confidentiality thereof. The Registry was starte din 202 and is kept at the CIPH.

Pursuant to the above Act, disability implies a permanent limitation to, reduction or loss of an ability (resulting from damaged health) of certain physical activity or psychological function suitable to the age of a person and refers to abilities in form of complex activities and behaviors generally accepted as essential components of daily life.

Source of data

Data for the Registry are collected from the following sectors:

a) Health care

Primary and specialist outpatient health care services deliver their disability report forms as laid down in the regulating Ordinance on the form for data delivery to the Croatian Disabilities Registry (OG 07/02).

CIPH (Social Medicine Service) delivers their annual hospitalizations and deaths databases.

b) Social welfare

Municipal social welfare centers submit a copy of the Finding and Appraisal form by first-instance expert bodies.

c) Education

County education offices submit a copy of decisions on suitable form of education.

Physicians in the School Expert Commission for Evaluation of Child Psychological and Physical Health send in their disability reports.

Ministry of Science and Education deliver copies of expert appraisalsy on suitable form of education bysecond-instance expert bodies.

d) War Veterans

Registry quarterly collects from the Ministry of Croatian Veterans' Affairs data on Croatian Independance War and WW2 Veterans with disabilities who had been injured while in their military service between 15 May 1945 and 17 August 1990, peacetime and civilian victims from the Croatian Independence War, WW2 and postwar. The ministry delivers a copy of the finding and appraisal form issued by a second-instance medical commission for the evaluation of persons protected by the act on the Protection of Military and Civilian War Victims with Disabilities and final decision on acknowledged status.

e) Croatian Pension Insurance Institute

Registry quarterly collects electronic data from the Croatian Pension Insurance Institute.

f) State Administration Office, Economy and Property Rights Affairs Service

g) Department for Expertise and Professional Rehabilitation of Disabled Persons

Pursuant to Article 6, par. 2 of the Ordinance on the disabled accessibility sign (OG 16/05), competent state administration bodies deliver copies of the decisions on the accessibility sign to the Registry.

Processing

Disabilities Registry is divided into general and special part.

General part provides personal data: name, seks, unique citizen No., place of birth, permanent and temporary residence, education, vocation and martital status.

Special part gives information about types of physical and mental impairments, namely: vision impairments, hearing impairments, speech articulation impairments, locomotor impairments, impairments of the central and peripheral nervous systems, impairments of other organs and organ systems (respiratory, circulatory, digestive, endocrine, skin and subcutaneous, and urogenital), mental retardation, autism, mental disorders and other tyoes of impairments.

By 1 September 2018, the Disabilities Registry collected 1.168.268 individual reports for 500.724 disabled persons.

Donošenjem Zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja (NN 85/14) te Uredbe o metodologijama vještačenja (NN67/17) u cijelosti je izmijenjen način te sadržaj prikupljanja podataka u Registru osoba s invaliditetom. S obzirom na činjenicu da navedeni, ali i drugi zakonski propisi, ne utječu na stečena prava i status osoba s invaliditetom u Registru osoba s invaliditetom bilo je potrebno spojiti zapise u Registru po staroj i novoj metodologiji vještačenja.

1. SVEUKUPNI PODACI O OSOBAMA S INVALIDITETOM - *Overall disability statistics*

U Registru osoba s invaliditetom, stanje na dan 20.09.2018., zabilježeni su podaci za 500.724 osobe s invaliditetom (tablica 1), te ova vulnerabilna populacija čini 12,1% populacije RH. Za izračun udjela u ukupnom broju stanovnika korištena je procjena ukupnog broja stanovnika sredinom 2017. Državnog zavoda za statistiku. U ukupnom broju osoba s invaliditetom 302.684 su muškarci (60,4%), te 198.040 žene (39,6%) (tablica 1).

Tablica – *Table* **1.** **OSOBE S INVALIDITETOM PO SPOLU I DOBNIM SKUPINAMA** – *Persons with disability by sex and age group*

Dobna skupina – *Age group*	**Ukupno** - *Total*	**Spol** - *Sex*		
		M - *M*	**Ž** - *F*	**%**
00-04	**2.036**	1.201	835	0,41
05-09	**7.374**	4.650	2.724	1,47
10-14	**17.750**	11.241	6.509	3,54
15-19	**20.491**	12.783	7.708	4,09
20-24	**16.424**	10.047	6.377	3,28
25-29	**9.017**	5.463	3.554	1,80
30-34	**6.180**	3.717	2.463	1,23
35-39	**6.741**	4.143	2.598	1,35
40-44	**10.419**	7.450	2.969	2,08
45-49	**24.219**	19.783	4.436	4,84
50-54	**35.744**	27.368	8.376	7,14
55-59	**50.142**	33.849	16.293	10,01
60-64	**67.109**	41.409	25.700	13,40
65-69	**68.306**	41.464	26.842	13,64
70-74	**47.931**	27.604	20.327	9,57
75-79	**41.590**	22.046	19.544	8,31
80-84	**34.356**	15.169	19.187	6,86
85+	**34.894**	13.296	21.598	6,97
Nepoznato	**1**	1	0	0,00
Ukupno	**500.724**	**302.684**	**198.040**	100,00

Najveći broj osoba s invaliditetom je u Gradu Zagrebu i Splitsko dalmatinskoj županiji. U te dvije županije prebivalište ima oko 30% od ukupnog broja osoba s invaliditetom u RH (tablica 2).

Tablica – *Table* **2.** **OSOBE S INVALIDITETOM PO ŽUPANIJI PREBIVALIŠTA** – *Persons with disability by county of residence*

Županija prebivališta - *County of residence*	**Spol** - *Sex*		**Ukupno** - *Total no.*	**% od ukupnog broja osoba s invaliditetom** - *% of total disabled persons*
	M - *M*	**Ž** - *F*		
GRAD ZAGREB	46.926	40.821	**87.747**	17,52
ZAGREBAČKA	18.496	11.871	**30.367**	6,06
KRAPINSKO-ZAGORSKA	10.384	8.186	**18.570**	3,71
SISAČKO-MOSLAVAČKA	12.925	7.140	**20.065**	4,01
KARLOVAČKA	8.480	6.026	**14.506**	2,90
VARAŽDINSKA	10.228	8.637	**18.865**	3,77
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	7.256	5.080	**12.336**	2,46
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	7.768	6.112	**13.880**	2,77
PRIMORSKO-GORANSKA	13.489	11.564	**25.053**	5,00
LIČKO-SENJSKA	3.732	1.992	**5.724**	1,14
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	5.878	3.295	**9.173**	1,83
POŽEŠKO-SLAVONSKA	5.719	3.172	**8.891**	1,78
BRODSKO-POSAVSKA	10.544	5.367	**15.911**	3,18
ZADARSKA	10.031	4.861	**14.892**	2,97
OSJEČKO-BARANJSKA	19.906	11.154	**31.060**	6,20
ŠIBENSKO-KNINSKA	8.559	4.967	**13.526**	2,70
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	11.873	5.931	**17.804**	3,56
SPLITSKO-DALMATINSKA	32.726	21.988	**54.714**	10,93
ISTARSKA	8.121	5.691	**13.812**	2,76
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	6.787	3.747	**10.534**	2,10
MEĐIMURSKA	5.625	4.635	**10.260**	2,05
Nepoznato	37.231	15.803	**53.034**	10,59
Ukupno - *Total*	**302.684**	**198.040**	**500.724**	100,00

Najveći broj osoba s invaliditetom ima uzrok invaliditeta, ili komorbiditetne dijagnoze koje pridonose funkcionalnom oštećenju osobe, iz skupine oštećenja lokomotornog sustava (28,4% od ukupnog broja osoba s invaliditetom) te posljedica kroničnih bolesti (25,6% od ukupnog broja osoba s invaliditetom) (tablica 3). Prikaz dijagnoza koje u potpunosti ili u većem razmjeru invalidiziraju osobu prikazan je u tablici 4.

Tablica 3. Vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom iskazanih u skladu sa Zakonom o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN64/01)

Vrsta oštećenja	Broj osoba	% od ukupnog broja s invaliditetom	Prevalencija na 10000/st.	KUI grupa
Prirodne anomalije i kromosomopatije	11.395	2,06	27	XII
Oštećenje drugih organa	140.286	25,38	327	VII
Oštećenje lokomotornog sustava	156.865	28,38	366	IV
Intelektualne teškoće	28.280	5,12	66	VIII
Oštećenje perifernog živčanog sustava	15.688	2,84	37	VI
Oštećenje vida	19.509	3,53	46	I
Ne koristi se	799	0,14	2	*
Autizam	2.296	0,5	6	IX
Višestruka oštećenja	163.490	29,58	382	L
Oštećenje sluha	13.186	2,39	31	II
Višestruka oštećenja	14.283	2,58	33	XI
Oštećenje središnjeg živčanog sustava	106.438	19,26	248	V
Oštećenje glasovno govorne komunikacije	29.332	5,31	68	III
Duševni poremećaji	133.430	24,14	311	X

Tablica 4. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

Dijagnoza - *Diagnosis*	**Broj osoba** – *No of person*
F00 - F07 + G30 Demencije i psihoorganski sindromi	29.690
F20, F22, F25 Psihoze	14.314
F72, F73, F78.4 Teška i duboka mentalna retardacija/intelektualne teškoće	4.336
F84 Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	2.296
G10, G11 Huntingtonova koreja i nasljedene ataksije	245
G12 Spinalna mišićna atrofija	271
G71 Mišićna distrofija	2.588
G80 Infantilna cerebralna paraliza	5.145
G82 Para i tetraplegija	5.216
H54.0 Sljepoća na oba oka	4.217
H91.93 Gluhoća*	1.176
N18.0 Terminalno zatajenje bubrega	886
Q90 Down sindrom	1.628
S48 Amputacija obje nadlaktice	167
S58 Amputacija obje podlaktice	329
S68 Amputacija obje šake	1.273
S78 Amputacija obje natkoljenice	376
S88 Amputacija obje potkoljenice	626
S98 Amputacija oba stopala	312

Prema stupnju obrazovanja, kod osoba s invaliditetom kod kojih je specificiran ovaj podatak, najveći je udio osoba invaliditetom bez ili samo s osnovnoškolskim obrazovanjem (66,1%). Srednju stručnu spremu ima 24,9% osoba, dok VŠS/VSS ima 3,1%. Specijalno obrazovanje ima 5,9% osoba s invaliditetom. Najčešće specificirano zanimanje kod osoba s invaliditetom je ekonomistica/ekonomist. Od osoba s invaliditetom kod kojih je specificiran podatak s kim žive, najveći udio osoba s invaliditetom (82%) živi u obitelji, dok ih oko 16% živi samo. Prema dostupnim podacima o uvjetima stanovanja, 86% osoba s invaliditetom živi u zadovoljavajućim uvjetima, dok oko 13% živi u nezadovoljavajućim uvjetima.

Među osobama s invaliditetom kod kojih je specificirano bračno stanje, podjednak je udio neoženjenih/neudanih (37,9%) te oženjenih/udanih osoba (37,8%).

2. Podaci o hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata (HRVI) - *Data on disabled homeland defenders*

U Registru osoba s invaliditetom zabilježeni su podaci za 58.304 (11,6% ukupnog broja osoba s invaliditetom) hrvatska ratna vojna invalida iz Domovinskog rata (HRVI), pri čemu je 57.082 (98%) muških, te 1.222 žena (2%) (tablica 5). U Splitsko dalmatinskoj županiji je najveći broj HRVI, njih 9.078. Najveći broj HRVI ima 20% oštećenja organizma (38,9%), dok 100% oštećenja ima 840 osoba (1,4%) (tablica 6). Najveći broj, 19 326 (33% ukupnog broja HRVI), ima uzrok invaliditeta posttraumatski stresni poremećaj (tablica 7).

Tablica – *Table* **5.** **Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata po spolu i županijama –** *Homeland defenders with disability by sex and county*

Županija - *County*	**Spol** – *Sex*		**Ukupno** - *Total*	%
	M - *M*	**Ž** - *F*		
GRAD ZAGREB	6.917	183	**7.100**	12,20%
ZAGREBAČKA	2.364	48	**2.412**	4,10%
KRAPINSKO-ZAGORSKA	549	6	**555**	1,00%
SISAČKO-MOSLAVAČKA	3.740	74	**3.814**	6,50%
KARLOVAČKA	2.556	39	**2.595**	4,50%
VARAŽDINSKA	1.294	25	**1.319**	2,30%
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	940	10	**950**	1,60%
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1.420	20	**1.440**	2,50%
PRIMORSKO-GORANSKA	1.503	34	**1.537**	2,60%
LIČKO-SENJSKA	954	19	**973**	1,70%
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1.688	18	**1.706**	2,90%
POŽEŠKO-SLAVONSKA	1.420	18	**1.438**	2,50%
BRODSKO-POSAVSKA	3.440	60	**3.500**	6,00%
ZADARSKA	3.332	42	**3.374**	5,80%
OSJEČKO-BARANJSKA	5.921	145	**6.066**	10,40%
ŠIBENSKO-KNINSKA	2.616	36	**2.652**	4,50%
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	4.199	233	**4.432**	7,60%
SPLITSKO-DALMATINSKA	8.905	173	**9.078**	15,60%
ISTARSKA	654	14	**668**	1,10%
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	2.032	18	**2.050**	3,50%
MEĐIMURSKA	371	4	**375**	0,60%
Nepoznato	267	3	**270**	0,50%
Ukupno - *Total*	**57.082**	**1.222**	**58.304**	**100,00%**

Tablica – *Table* **6.** **Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata po postotku oštećenja organizma –** *Homeland defenders with disability*

	Broj osoba	Postotak
100% + tuđa njega i pomoć	459	0,79%
100%	381	0,65%
90%	402	0,69%
80%	888	1,52%
70%	1.449	2,49%
60%	2.641	4,53%
50%	4.505	7,73%
40%	10.125	17,37%
30%	14.754	25,31%
20%	22.697	38,93%
Nepoznato	3	0,01%
Ukupno	**58.304**	**100,00%**
Broj osoba	58.304	100,00%

Tablica – *Table* **7.** **Prikaz dijagnoza koje karakteriziraju invaliditet hrvatskih ratnih vojnih invalida –** *Homeland defenders - diagnosis*

Najčešće dijagnoze prema KUI	**Broj osoba** – *No of persons*
Hernia i. v. diska nakon traume	2.251
Klinički utvrđene neuroze i psihoze	4.018
Ograničena pokretljivost koljena	1.358
Ograničena pokretljivost stopala	1.272
Oštećenje živaca (n. tibialisa, peroneusa, femoralisa, ishiadikusa, musculotaneusa) donjih ekstremiteta	1.118
Ožiljci i nagrđenosti koje ometaju funkciju organa ili dijela tijela	947
Posttraumatska spondiloza s oštećenjem funkcije kralježnice i neurološkim ispadima	1.077
Posttraumatski stresni poremećaj (PTSP)	19.326
Veće ozljede mišića sa smetnjama njihove funkcije	4.462
Ukupno - *Total*	**67.835**
Broj osoba	58.304

3. Podaci o osobama s invaliditetom koje imaju rješenje o primjerenom obliku školovanja

U Registru osoba s invaliditetom zabilježeni su podaci za 52.928 osoba (10,6% ukupnog broja osoba s invaliditetom) koje imaju rješenja o primjerenom obliku školovanja 33.872 (64%) muške osobe te 19.056 žena (36%). Najveći broj osoba, njih 10.460, ima prebivalište u Gradu Zagrebu (tablica 8). Najvećem broju osoba, 8.314, su oštećenja jezično-govorne glasovne komunikacije i specifične teškoće u učenju, uzrok temeljem kojeg osoba dobiva rješenje o primjerenom obliku školovanja, pri čemu je ova vrsta teškoća vodeći uzrok kod oba spola (tablica 9). Redovno školovanje uz prilagodbu nastavnog procesa je najčešća vrsta prilagođenog školovanja (tablica 10).

Tablica – *Table* **8.** **Osobe s invaliditetom koje imaju rješenje o primjerenom obliku školovanja –**

Županija prebivališta – *County of residence*	**Spol** – *Sex*		**Ukupno** - *Total*
	M - *M*	**Ž** - *F*	
GRAD ZAGREB	6.774	3.686	10.460
ZAGREBAČKA	3.020	1.600	4.620
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1.385	751	2.136
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.253	677	1.930
KARLOVAČKA	524	300	824
VARAŽDINSKA	1.344	818	2.162
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1.972	1.106	3.078
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1.347	834	2.181
PRIMORSKO-GORANSKA	1.434	676	2.110
LIČKO-SENJSKA	285	166	451
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	404	299	703
POŽEŠKO-SLAVONSKA	578	356	934
BRODSKO-POSAVSKA	874	545	1.419
ZADARSKA	1.157	543	1.700
OSJEČKO-BARANJSKA	2.894	1.807	4.701
ŠIBENSKO-KNINSKA	537	285	822
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.284	765	2.049
SPLITSKO-DALMATINSKA	3.428	1.768	5.196
ISTARSKA	1.178	618	1.796
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	575	332	907
MEĐIMURSKA	1.527	1.062	2.589
Nepoznato	98	62	160
Ukupno - *Total*	**33.872**	**19.056**	**52.928**

Tablica – *Table* **9.** **Vodeći uzroci teškoća**

Točke orijentacijske liste s MKB-10 šifrom teškoće		Spol		Ukupno - *Total*
		M	Ž	
H54.7	Nespecificirano oštećenje vida (sljepoća i slabovidnost)	191	131	**322**
H54.22	Oštrina vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju od 0,3 do 0,4	25	20	**45**
H91.9	Nespecificirano oštećenje sluha (gluhoća ili nagluhost)	241	135	**376**
H91.9	Nespecificirano, gluhoća	10	5	**15**
H91.83	Gluhoća - gubitak sluha bez usvojene vještine glasovnog sporazumijevanja	19	15	**34**
H91.831	Gluhoća - gubitak sluha s usvojenom vještinom glasovnog sporazumijevanja	20	16	**36**
H91.94	Nespecificirano, nagluhost	30	22	**52**
H91.911	Lakše oštećenje sluha od 26 do 40db	28	15	**43**
H91.921	Umjereno oštećenje sluha od 41 do 60db	24	25	**49**
H91.93	Teže oštećenje sluha od 61 do 93db	26	21	**47**
R48.92	Nespecificirana oštećenja jezično-govorne glasovne komunikacije i specifične teškoće u učenju	5.300	3.014	**8.314**
H54.0	Nespecificirano, sljepoća	12	10	**22**
R48.92	Poremećaji jezično-govorne glasovne komunikacije (glas, govor, jezik)	112	55	**167**
R49.0	Poremećaji glasa	195	89	**284**
R47.8	Jezične teškoće	1.146	598	**1.744**
R47.0	Poremećaji govora	1.675	708	**2.383**
F80.9	Komunikacijske teškoće	635	294	**929**
R48.92	Nespecificirane specifične teškoće u učenju	1.423	882	**2.305**
R48.0	Specifične teškoće u učenju - čitanju (disleksija, aleksija)	2.369	1.167	**3.536**
R48.841	Specifične teškoće u učenju - pisanju (disgrafija, agrafija)	2.288	1.022	**3.310**
R48.821	Specifične teškoće u učenju - računanju (diskalkulija, akalkulija)	910	626	**1.536**
R48.21	Specifični poremećaj razvoja motoričkih funkcija (dispraksija)	131	32	**163**
H54.0	Potpuni gubitak osjeta svjetla (amauroza) ili osjet svjetla bez projekcije svjetla ili s projekcijom svjetla	39	28	**67**
F81.3	Mješovite teškoće u učenju	2.709	1.573	**4.282**
F81.8	Ostale teškoće u učenju	885	528	**1.413**
U50	Nespecificirano oštećenje organa i organskih sustava	550	432	**982**
M99.9	Oštećenja mišićno-koštanoga sustava	222	213	**435**
G96.9	Oštećenja središnjeg živčanog sustava	750	489	**1.239**
G64.0	Oštećenja perifernog živčanog sustava	89	71	**160**
U50.2	Oštećenja drugih sustava (dišni, srčanožilni, probavni, endokrini, kožni, mokraćni, spolni)	351	250	**601**
F79	Nespecificirane intelektualne teškoće	774	529	**1.303**
F70	Laka intelektualna teškoća (približni IQ 50-69)	2.570	1.898	**4.468**
F78.2	Intelektualno oštećenje između lakog i umjerenog	83	56	**139**
H54.0	Ostatak vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju do 0,02 ili manje	3	4	**7**
F71	Umjerena intelektualna teškoća (približni IQ 35-49)	512	356	**868**
F78.3	Intelektualno oštećenje između umjerenog i težeg	105	85	**190**
F72	Teža intelektualna teškoća (približni IQ 20-34)	140	88	**228**
F78.4	Intelektualno oštećenje između težeg i teškog	2	1	**3**
F73	Teška intelektualna teškoća (približni IQ 0-19)	52	24	**76**
F91.9	Nespecificirani poremećaji u ponašanju i oštećenja mentalnog zdravlja	1.404	432	**1.836**
F91.91	Organski, uključujući simptomatski mentalni poremećaj	58	34	**92**
F92.01	Poremećaji raspoloženja	92	67	**159**
F48.91	Neurotski poremećaji, poremećaji vezani uz stres i somatoformni	106	95	**201**
F20	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	6	5	**11**
H54.0	Ostatak vida na boljem oku od 0,02 do 0,05 ili ostatak centralnog vida do 0,25 uz suženje polja 20 stupnjeva	9	10	**19**
F84.9	Poremećaji iz autističnog spektra	650	141	**791**
F90.9	Poremećaji aktivnosti i pažnje	1.659	475	**2.134**
F92.9	Poremećaji u ponašanju i osjećanju	839	274	**1.113**
U60.03	Nespecificirano postojanje više vrsta i stupnjeva teškoća u psihofizičkome razvoju	4.283	2.306	**6.589**
U60	Postojanje više vrsta i stupnjeva teškoća u psihofizičkome razvoju (dvije ili više iz orijentacijske liste)	2.797	1.565	**4.362**
U60.01	Postojanje više vrsta teškoća u psihofizičkome razvoju (jedna iz orijentacijske liste)	2.209	1.383	**3.592**
U60.02	Postojanje više vrsta teškoća u psihofizičkome razvoju (niti jedna iz orijentacijske liste)	1.561	1.014	**2.575**
Z97.4	Vanjsko slušno pomagalo	1	1	**2**
Z96.22	Pužnica	1	1	**2**
Z99.3	Ovisnost o invalidskim kolicima	1	2	**3**
H54.0	Koncen. suženje vidnog polja oba oka s poljem 5 do 10 stupnjeva oko centralne fiksacijske točke	2	3	**5**
Nespecificirano	Nespecificirana orijentacijska lista	11.207	6.061	**17.268**
H54.07	Sljepoća u smislu potrebe edukacije na Brailleovom pismu	3	2	**5**
H54.24	Nespecificirano, slabovidnost	32	35	**67**
H54.21	Oštrina vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju od 0,1 do 0,3 i manje	34	36	**70**
Nepoznato	Nepoznato	11	9	**20**
Ukupno - *Total*		**53.611**	**29.478**	**83.089**
Broj osoba		33.872	19.056	**52.928**

Tablica – *Table* **10.** **Najčešći oblici prilagođenog školovanja**

Oblik odgoja i obrazovanja	Spol		Ukupno - *Total*
	M	Ž	
001 - Redoviti program	270	175	**445**
001a - Redovna škola - redovni razredni odjel	26.867	15.101	**41.968**
001b - Redovna škola - posebni razredni odjel	1.691	1.006	**2.697**
001.1 - Redoviti program (srednjoškolski odgoj)	1	0	**1**
002 - Odgoda upisa, privremeno ili trajno oslobađanje od upisa i privremeno ili trajno oslobađanje već započetog školovanja	1.410	719	**2.129**
002a - Posebna ustanova - redovni odjel	50	20	**70**
002b - Posebna ustanova - posebni odjel	3.621	2.087	**5.708**
003 - Redoviti program uz individualizirane postupke	13.533	6.174	**19.707**
003.1 - Redoviti program uz individualizirane postupke (srednjoškolski odgoj)	277	246	**523**
004 - Redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke	13.740	9.073	**22.813**
004.1 - Redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke (srednjoškolski odgoj)	142	132	**274**
005 - Poseban program uz individualizirane postupke	1.712	1.056	**2.768**
005.1 - Poseban program uz individualizirane postupke (srednjoškolski odgoj)	78	56	**134**
006 - Poseban program za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnog života i rada uz individualizirane postupke	3.049	1.697	**4.746**
006.1 - Poseban program za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnog života i rada uz individualizirane postupke (nakon završene OŠ)	237	201	**438**
007.1 - Program edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka	9.638	5.260	**14.898**
007.2 - Program produženog stručnog postupka	252	156	**408**
007.3 - Rehabilitacijski program	774	367	**1.141**
008 - Pedagoško-didaktička prilagodba	2.454	1.344	**3.798**
009 - Nastava u kući	17	17	**34**
009.1 - Nastava u kući (srednjoškolski odgoj)	2	1	**3**
010 - Nastava u zdravstvenoj ustanovi	0	0	**0**
011 - Nastava na daljinu	0	0	**0**
012 - Profesionalno usmjeravanje	119	68	**187**
013 - Pomoć osobnog asistenta	911	368	**1.279**
014 - Osigurani prijevoz uz pratitelja	2	1	**3**
015 - Status roditelja njegovatelja	17	12	**29**
016 - Udomitelj/skrbnik	21	23	**44**
017 - Prevoditelj znakovnog jezika	1	2	**3**
099 - Nespecificiran oblik odgoja i obrazovanja	124	75	**199**
Nepoznato	19	12	**31**
Ne koristi se	0	0	**0**
Ukupno - *Total*	**81.029**	**45.449**	**126.478**
Broj osoba	33.872	19.056	52.928

4. Podaci o osobama koje svoja invalidska prava ostvaruju preko Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO)

Prema podacima Hrvatskog zavoda mirovinsko osiguranje 299.583 osoba ostvaruje svoja invalidska prava preko HZMO-a, od čega je 177.743 muških (59,3%) te 121. 840 žena (40,7%) (tablica 11). Dorzopatije su najčešći uzrok teškoća kod osoba iz ovog izvora podataka (tablica 12). 267 612 osoba ima status invalida rada.

Tablica 11. Osobe koje svoja invalidska prava ostvaruju preko Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje

	Spol		Ukupno
Dobna skupina	M	Ž	
05-09	1	0	**1**
10-14	1	0	**1**
15-19	0	1	**1**
20-24	7	6	**13**
25-29	42	20	**62**
30-34	374	101	**475**
35-39	958	360	**1.318**
40-44	3.317	881	**4.198**
45-49	8.287	2.181	**10.468**
50-54	13.670	5.737	**19.407**
55-59	20.645	13.312	**33.957**
60-64	30.698	22.574	**53.272**
65-69	34.785	23.550	**58.335**
70-74	24.199	16.952	**41.151**
75-79	18.864	13.957	**32.821**
80-84	12.145	11.411	**23.556**
85+	9.749	10.797	**20.546**
Nepoznato	1	0	**1**
Ukupno	**177.743**	**121.840**	**299.583**

Tablica 12. Prikaz 10 najčešćih oštećenja kod osoba koja svoja invalidska prava ostvaruju preko Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje

Vrsta oštećenja	Spol		Ukupno
	M	Ž	
M40-M54 (Dorzopatije)	28.087	19.171	**47.258**
M00-M25 (Artropatije)	14.701	10.190	**24.891**
F30-F39 (Afektivni poremećaji)	10.837	11.409	**22.246**
S10-S19 (Ozljede vrata)	12.937	8.240	**21.177**
F40-F49 (Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji)	13.709	5.131	**18.840**
I10-I15 (Hipertenzivne bolesti)	8.914	4.146	**13.060**
Z80-Z99 (Osobe s potencijalnom opasnošću za zdravlje prema osobnoj i obiteljskoj anamnezi)	5.176	3.592	**8.768**
I20-I25 (Ishemične bolesti srca)	7.141	1.195	**8.336**
S30-S39 (Ozljede trbušne šupljine, donjeg dijela leđa, lumbalne kralježnice i zdjelice)	5.185	3.111	**8.296**
F20-F29 (Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji)	4.325	3.779	**8.104**

5. Podaci o osobama koje svoja invalidska prava ostvaruju iz sustava socijalne skrbi

U Registru osoba s invaliditetom zabilježeni su podaci za 129.866 osoba koje svoja invalidska prava ostvaruju iz sustava socijalne skrbi, od čega je 61.485 (47%) muških te 68.381 (53%) žena (tablica 13). Kod muškog i ženskog spola tjelesna oštećenja su vodeći uzrok invaliditeta ili komorbiditetnih dijagnoza koje pridonose funkcionalnom oštećenju osobe, (tablica 14). Prema novom načinu vještačenja, osim vrste oštećenja, utvrđuje se i funkcionalna sposobnost osobe. Kod grupe duševnih bolesti najveći broj osoba ima razinu 2 funkcionalnog oštećenja tj. može samostalno funkcionirati u svakodnevnim aktivnostima, ali zahtijeva više puta tjedno povremenu podršku, dok 4. razinu oštećenja funkcionalnosti (razinu sa najteže oštećenom funkcionalnosti) 429 osoba. U grupi osoba s gluhoslijepoćom najveći broj osoba, dvije osobe, ima razinu 4. razmjer oštećenja tj. osoba se ne može samostalno kretati niti uz pomagalo. Kod osoba s intelektualnim teškoćama najveći broj ima oštećenje funkcionalnosti 4. razine tj. zahtijevaju intenzivnu podršku tijekom cijelog dana (793 osobe). U grupaciji osoba s invaliditetom čiji uzrok su posljedice kronične bolesti najveći broj njih je onih kod kojih je potrebna stalna terapija, i/ili specijalna prehrana, i/ili terapijski zahvati uz pojačanu skrb druge osobe, tj. razina 3 oštećenja funkcionalnosti. Razinu 4 oštećenja funkcionalnosti kod ove grupe, ima 1532 osobe, od čega njih 203 ima terminalnu fazu ili dekompenzaciju kronične bolesti koja zahtjeva stalnu terapiju i svakodnevnu podršku/ pomoć druge osobe. Kod oštećenja sluha najveći broj osoba ima razinu 3. oštećenja, gluha osoba čija razina funkcioniranja, usprkos korištenja pomagala, ne omogućuje samostalno primanje informacija i komunikaciju, dok 60 osoba ima najtežu 4. razinu oštećenja funkcionalnosti tj. gluha osoba koja ne koristi ili ne može koristiti znakovni jezik i ostale sustave komunikacije i/ili ima dodatne teškoće iz ovoga propisa te treba stalnu pomoć druge osobe za sve aktivnosti. Kod osoba s oštećenjem vida, najveći broj ima razinu 1 oštećenja funkcionalnosti, blago oštećenje vida prema Colenbranderu, dok 4. najtežu razinu funkcionalnosti imaju 22 osobe. Kod osoba s poremećajima glasa, jezika i govora najveći broj ima razinu 2. oštećenja funkcionalnosti. Govorna komunikacija je nerazumljiva u većini svakodnevnih situacija nepoznatim osobama, čak i u povoljnim komunikacijskim uvjetima, dok kod 173 osobe postoji najteža razina oštećenja funkcionalnosti tj. govorna komunikacija je moguća samo uz korištenje pomagala koje osigurava podršku izdaha, povećanje intenziteta ili zamjenski zvuk. Kod osoba s poremećajima iz autističnog spektra 373 osobe ima najtežu razinu funkcionalnost tj. dijete / osoba zbog težine oštećenja i pridruženih teškoća na planu ponašanja, mentalnog ili općeg zdravlja treba zaštićene uvjete školovanja i življenja. Najveći broj osoba, po novom načinu vještačenja ima tjelesna oštećenja, njih 5684, pri čemu najveći broj ima razinu 2. oštećenja funkcionalnosti tj. slabost / gubitak donjih ekstremiteta sa stalnom uporabom ortopedskih pomagala i/ili potrebom za uporabom invalidskih kolica na udaljenosti veće od 300 m i/ili smanjena funkcija /gubitak gornjeg ekstremiteta. Najtežu razinu oštećenja funkcionalnosti, u grupaciji tjelesnih oštećenja, ima 1094 osobe koje ne mogu samostalno izvršiti niti jednu važniju aktivnost svakodnevnog života (higijena, oblačenje, hranjenje, pijenje).

Tablica 13. Osobe koje svoja invalidska prava ostvaruju iz sustava socijalne skrbi po dobnim skupinama

Dobna skupina	Spol		Ukupno
	M	Ž	
00-19	11.070	7.418	**18.488**
20-64	31.302	24.899	**56.201**
65+	17.192	34.563	**51.755**
Nepoznato	1.921	1.501	**3.422**
Ukupno	**61.485**	**68.381**	**129.866**

Tablica 14. Osobe koje svoja invalidska prava ostvaruju iz sustava socijalne skrbi prema vrsti oštećenja

Vrsta oštećenja	Spol		Ukupno
	M	Ž	
tjelesno	8.444	8.448	**16.892**
osjetilno	2.013	1.623	**3.636**
intelektualno	1.455	1.004	**2.459**
mentalno	1.995	1.782	**3.777**
poremećaji iz autističnog spektra	433	97	**530**

6. Podaci o ratnim i civilnim invalidima II Svjetskog rata i poraća

U Registru osoba s invaliditetom zabilježeni su podaci za 15.283 (3,1% ukupnog broja osoba s invaliditetom), ratna i civilna invalida II Svjetskog rata i poraća pri čemu je 12.568 (82%) muških, te 2.715 žena (18%) (tablica 15). U Gradu Zagrebu je najveći broj ove skupine osobe s invaliditetom, njih 2.492. Najveći broj osoba, njih 7.481 (49%) ima kao uzrok invaliditeta ili komorbiditetne dijagnoze koje pridonose funkcionalnom oštećenju osobe, iz skupine oštećenja lokomotronog sustava, pri čemu je ova vrsta oštećenja najčešća i kod muškog i ženskog spola (tablica 17).

Tablica 15. Ratni vojni invalidi II Svjetskog rata, po spolu

Vojni i civilni invalidi rata	Spol		Ukupno osoba
	M	Ž	
	12.568	**2.715**	**15.283**

Tablica 16. Prikaz ratnih vojnih invalida II Svjetskog rata, po županijam prebivališta

Županija	Broj osoba
GRAD ZAGREB	2.492
ZAGREBAČKA	527
KRAPINSKO-ZAGORSKA	201
SISAČKO-MOSLAVAČKA	791
KARLOVAČKA	898
VARAŽDINSKA	303
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	239
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	503
PRIMORSKO-GORANSKA	1.084
LIČKO-SENJSKA	427
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	288
POŽEŠKO-SLAVONSKA	281
BRODSKO-POSAVSKA	516
ZADARSKA	867
OSJEČKO-BARANJSKA	1.106
ŠIBENSKO-KNINSKA	745
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	850
SPLITSKO-DALMATINSKA	1.950
ISTARSKA	561
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	480
MEĐIMURSKA	143
nepoznato	31
Ukupno - *Total*	**15.283**

Tablica 17. Vrste oštećenja kod ratnih vojnih invalida II svjetskog rata, po spolu

Vrsta oštećenja	Spol		Ukupno - *Total*
	M	Ž	
Autizam	0	0	**0**
Duševni poremećaji	878	420	**1.298**
Mentalna retardacija	5	2	**7**
Oštećenje drugih organa	4.100	1.033	**5.133**
Oštećenje glasovno govorne komunikacije	2	1	**3**
Oštećenje lokomotornog sustava	6.216	1.265	**7.481**
Oštećenje perifernog živčanog sustava	947	228	**1.175**
Oštećenje sluha	297	50	**347**
Oštećenje središnjeg živčanog sustava	1.140	245	**1.385**
Oštećenje vida	1.555	251	**1.806**
Prirodne anomalije i kromosomopatije	4	4	**8**
Ukupno - *Total*	**15.144**	**3.499**	**18.643**

Napomena: Ukupna broj oštećenja je veći od broja osoba zbog postojanja višestrukih oštećenja

NACIONALNI REGISTAR OSOBA SA ŠEĆERNOM BOLEŠĆU CroDiab
- *National Diabetes Registry CroDiab*

Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću osnovan je 2000. godine s ciljem unapređenja zdravstvene zaštite osoba sa šećernom bolešću, utvrđivanja prevalencije i incidencije šećerne bolesti i njenih akutnih i kroničnih komplikacija, praćenja morbiditeta i mortaliteta, te osnovnih kliničkih pokazatelja na nacionalnoj razini. Nacionalni registar od velikog je značaja za planiranje preventivnih akcija i redukciju troškova u zdravstvenoj zaštiti, a ne manje važna njegova uloga je i unapređenje i osiguranje kvalitetnije skrbi bolesnicima. Prijava je od 2004. godine obavezna za sve liječnike primarne i sekundarne zdravstvene zaštite koji u svojoj skrbi imaju osobe sa šećernom bolešću i koji su dužni prijaviti sve BIS podatke (Basic information sheet; definiran od Svjetske zdravstvene organizacije i Međunarodne dijabetološke federacije kao optimalan skup informacija potrebnih za praćenje i unapređenje kvalitete dijabetološke skrbi) za sve osobe sa šećernom bolešću u svojoj skrbi, svake godine jedanput.

Predefinirani načini prikupljanja podataka su za dijabetološke centre - CroDiab NET aplikacijski program ili CroDiab WEB on-line sustav, a za liječnike primarne zdravstvene zaštite - CroDiab WEB on-line sustav. Korisnici kojima je nedostupno korištenje informacijske tehnologije popunjavaju papirnate BIS obrasce te ih dostavljaju poštom.

Osim aktivnog prijavljivanja CroDiab registru priključuju se i ostale baze podataka relevantne za praćenje osoba sa šećernom bolešću. Tijekom 2011. godine uspostavljena je i razmjena podataka s bazom podataka Centralnog zdravstvenog informacijskog sustava Hrvatske (CEZIH), od 2015. godine uključeni su i podaci panela, a od 2017. godine registru je priključena i evidencija hospitalizacija, rehabilitacija i dnevnih bolnica.

Dijagnostički entiteti obuhvaćeni praćenjem definirani su prema MKB-10 klasifikaciji (E10-E14 -diabetes mellitus tip 1, tip 2, drugi, malnutricijski, nespecificirani, G63.2 – dijabetičke polineuropatije, H36 - dijabetička retinopatija) i ICF klasifikaciji (b540 - general metabolic functions, b279 - additional sensory functions other specified and unspecified, b298 - sensory functions and pain, other specified, b2108 - seeing functions, other specified).

U dinamičnom CroDiab registru sveukupno je u 2018. bilo registrirano 303.992 osobe sa šećernom bolešću, a u 2018. godini pristigle su BIS prijave za 97.263 pacijenta.

Regulacija glikemije bila je dobra (HbA1c<6,5%) u 31.83%, granično zadovoljavajuća (6,5%<HbA1c<7,5%) u 33.23%, a loša (HbA1c>7,5%) u 34.94% bolesnika uz prosječne vrijednosti (aritmetička sredina ± standardna devijacija) HbA1c 7,25±1,50, glikemije natašte 8,99±6,97 te postprandijalne glikemije 9,06±3,86.

Prosječne vrijednosti (aritmetička sredina ± standardna devijacija) ostalih najznačajnijih rizičnih faktora za razvoj kroničnih komplikacija bolesti bile su: ITM 30,30 ±5,4 kg/m2, sistolički krvni tlak 135,08 ±14,55 mmHg, dijastolički krvni tlak 80,35 ±7,87 mmHg, ukupni kolesterol 6,23 ±6,92 mmol/l, HDL - kolesterol 1,30 ±0,37 mmol/l, LDL - kolesterol 3,32 ±3,32 mmol/l, trigliceridi 2,33 ±3,70 mmol/l, a 14,63% bolesnika bili su pušači.

U Republici Hrvatskoj, prema ukupno pristiglim podacima s 2018. godinom registrirano je 303.992 osoba s dijagnozom šećerne bolesti (E10-E14). U 2018. kao dijabetičari su klasificirane sve osobe za koje je stigla barem jedna BIS prijava, ili su imale najmanje dva posjeta liječniku opće prakse s glavnom ili dodatnom dijagnozom E10-E14 ili najmanje dva recepta s glavnom ili dodatnom dijagnozom E10-E14, ili su imale najmanje dva recepta s ATK šifrom A10, isključujući šifru A10BA.

The National Diabetes Registry was founded in 2000 with a view to advancing the health care of diabetes patients, establishing the prevalence and incidence of diabetes and its acute and chronic complications, monitoring morbidity, mortality and the fundamental clinical indicators at national level. Diabetes Registry is as crucial for the planning of preventive actions and cost reductions in the health care sector, as it is for the advancement of health care and provision of health care services of superior quality. Reporting has become mandatory as of 2004 for all primary and secondary health care physicians who cater to diabetes patients. Said physicians are obliged to report all BIS (Basic Information Sheet, defined by the WHO and International Diabetes Federation (IDF) as an optimum collection of data needed for the monitoring and advancing of the quality of diabetes health care) data for the diabetes patients in their care once a year.

Methods of data collection have been predefined for diabetes centers - CroDiab NET application or CroDiab WEB online system, and for primary health care physicians - CroDiab WEB online system. Users with no access to IT systems fill out BIS forms and deliver them by mail.

Except active reporting to the registry, database also includes other data relevant to the surveillance of persons with diabetes.In 2011, data exchange was initiated with the database of the Croatian Central Health Information System (CEZIH,) in 2015 inclusion od panel data was established, while in 2017. registry includes records of hospitalization, rehabilitation and daily hospitals.

Dijagnostic entities included in monitoring are defined according to ICD-10 (E10-E14 – type 1, type 2, other, malnutrition-related, unspecified diabetes mellitus; G63.2 – diabetic polyneuropathy, H36 – diabetic retinopathy) and ICF classifications (b540 - general metabolic functions, b279 - additional sensory functions other specified and unspecified, b298 - sensory functions and pain, other specified, b2108 - seeing functions, other specified).

The dynamic CroDiab contains a total of 303,992 persons diagnosed diabetes mellitus, while in 2018 reports came in for 97.263 patients.

Glycemic regulation was good (HbA1c<6.5%) in 31.83% cases, intermediate (6.5%<HbA1c<7.5%) in 33.23%, and poor

(HbA1c>7.5%) in 34.94% patients with average values (arithmetic mean ± standard deviation) HbA1c 7.25±1.50, fasting plasma glucose 8.99±6.97 and postprandial glucose 9.06±3.86.

Average values (arithmetic mean ± standard deviation) of other vital risk factors for the development of chronic complications were: BMI 30.30 ±5.4 kg/m², systolic blood pressure 135.08 ±14.55 mmHg, diastolic blood pressure 80.35 ±7.87 mmHg, total cholesterol 6.23 ±6.92 mmol/l, HDL cholesterol 1.30 ±0.37 mmol/l, LDL cholesterol 3.32 ±3.32 mmol/l, triglycerides 2.33 ±3.70 mmol/l, plus 14.63% patients were smokers.

According to overall reported data, in 2018 Croatia registered 303,992 patients diagnosed with diabetes (E10-E14)

Slika - *Figure* **1.** **Broj bolesnika u registru na kraju godine** - *Number of patients in the CroDiab Registry at the end of the year*

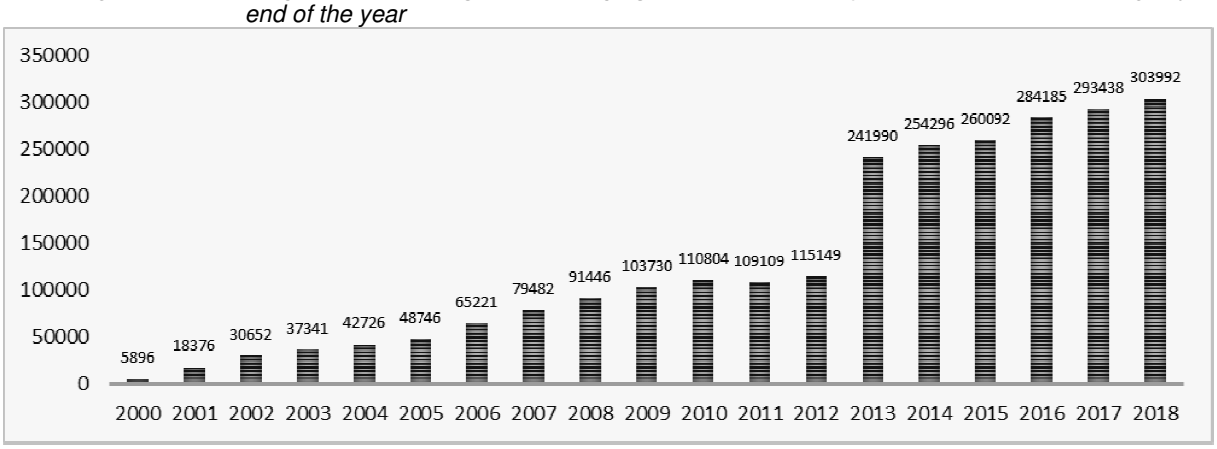

Tablica - *Table* **1.** **Indikatori šećerne bolesti** - *Diabetes indicators*

RIZIČNI FAKTORI ZA RAZVOJ KOMPLIKACIJA (U OSOBA SA ŠEĆERNOM BOLEŠĆU) *– RISK FACTORS FOR COMPLICATIONS (IN PERSONS WITH DIABETES)*		
HbA1c: Udio bolesnika s vrijednostima u posljednjih 12 mjeseci – *HbA1c: Percent tested in the last 12 months*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**75,97%**
HbA1c: Udio bolesnika s HbA1c >7,5% u posljednjih 12 mjeseci – *HbA1c: Percent >7.5% in the last 12 months*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**34,94%**
Lipidi: Udio bolesnika s profilom lipida u posljednjih 12 mjeseci – *Lipids: Percent with lipid profile in the last 12 months*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**72,40%**
Lipidi: Udio bolesnika s vrijednostima ukupnog kolesterola >4,5 mmol/l – *Lipids: Percent with total cholesterol >4.5 mmol/l*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**66,07%**
Lipidi: Udio bolesnika s vrijednostima LDL >2.5 mmol/l – *Lipids: Percent with LDL >2.5 mmol/l*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**63,97%**
Lipidi: Udio bolesnika s vrijednostima HDL <1.00 mmol/l – *Lipids: Percent with HDL <1.00 mmol/L*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**15,72%**
Lipidi: Udio bolesnika s vrijednostima triglicerida >1.7 mmol/l – *Lipids: Percent with triglycerides >1.7 mmol/l*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**46,07%**
Mikroalbuminurija: Udio bolesnika testiranih u posljednjih 12 mjeseci – *Microalbuminuria: Percent tested in the last 12 months*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**0,49%**
Mikroalbuminurija: Udio bolesnika s mikroalbuminurijom u posljednjih 12 mjeseci – *Microalbuminuria: Percent with microalbuminuria in the last 12 months*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**na**
Krvni tlak: Udio bolesnika s vrijednostima u posljednjih 12 mjeseci – *Blood pressure: Percent tested in the last 12 months*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**88,09%**
Krvni tlak: Udio bolesnika s RR>130/80 u posljednjih 12 mjeseci – *Blood pressure: Percent with BP >130/80 in the last 12 months*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**56,63%**
Udio bolesnika koji puše – *Percent of persons with diabetes who smoke*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**14,63%**
Udio bolesnika s ITM≥25 kg/m² (≥30 kg/m²) – *Percent with BMI ≥25 kg/m² (≥30 kg/m²)*	CroDiab (DiabCare System)_2018	**85,62% (47,69%)**

X. POBOL I UZROCI SMRTI OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Morbidity and Causes of Death in the Elderly Population

POBOL I UZROCI SMRTI OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI

- Morbidity and causes of death in the elderly population

Starenje predstavlja jedan od najvećih socijalnih, ekonomskih i zdravstvenih izazova 21. stoljeća, posebice u Europi koja je kontinent s najvećim udjelom osoba starijih od 65 godina u ukupnom stanovništvu (15%). U većini razvijenih zemalja prihvaćena je kronološka dob od 65 godina kao dobna granica u definiciji starije osobe. Prema kriterijima Svjetske zdravstvene organizacije, starija dobna skupna može se podijeli na: raniju starost 65-74 godine, srednju starost 75–84 godine te duboku starost od 85 i više godina.

Poput većine europskih zemalja, Republika Hrvatska pripada državama s vrlo starim stanovništvom. Udio starijeg stanovništva postao je veći od 10% već 1971. godine, a trend progresivnog starenja nastavio se i dalje. Prema popisima stanovništva, u Hrvatskoj dolazi do povećanja udjela starijih od 65 godina s 13,1% u 1991. godini na 15,6% u 2001. godini. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine taj se udio i dalje povećava te je Republika Hrvatska imala 17,7% stanovnika u dobi 65 i više godina (758.633 osoba 65 godina i više).

U raspodjeli starijeg stanovništva izražene su spolne razlike. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine broj muškaraca starijih od 65 godina iznosi 296.208, a žena ove dobi 462.425). Udio žena u ukupnom broju starijih osoba raste s dobi i kreće se od 57% u dobnoj skupini 65-74 do 75% u najstarijoj dobnoj skupini 85+. (Tablica 1)

Prema izvješćima iz primarne zdravstvene zaštite u 2018. godini broj utvrđenih bolesti i stanja zabilježenih u djelatnosti opće/obiteljske medicine iznosi 3.050.239 ili 33,89%. Najčešće skupine utvrđenih bolesti i stanja kod starijih osoba su: bolesti cirkulacijskog sustava (s udjelom od 19,43%), bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (12,04%), bolesti dišnog sustava (7,99%) te endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma (7,24%). (IV poglavlje).

Stacionarna zdravstvena zaštita

Udio hospitaliziranih u dobi 65 i više godina u 2018. godini (uključujući bolničku rehabilitaciju) u stacionarnom dijelu bolnica Hrvatske iznosio je 37,0% ukupno liječenih u bolnicama Hrvatske (u 2017. godini 36,8%). Zabilježeno je 246.884 hospitalizacija osoba starijih od 65 godina (stopa 296,52/1.000 što je nešto manje u odnosu na stopu u 2017. godini– 304,76/1.000), s ukupno 2.424.690 dana bolničkog liječenja. Prosječna dužina liječenja po jednom boravku je bila 9,82 dana (u 2017. godini 10,58). (Tablica 2).

Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacija starijih ljudi su: bolesti cirkulacijskog sustava (65,79/1.000), novotvorine (47,49/1.000), bolesti probavnog sustava (23,28/1.000), ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (23,03/1.000), te bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (22,68/1.000).

Od ukupnog broja hospitaliziranih u dobi iznad 65 godina u 2018.godini bilježi se 129.612 hospitalizacija žena i 117.272 hospitalizacija muškaraca. Stopa hospitalizacije žena starijih od 65 godina iznosila je 261,60/1.000 (2017. 269,38/1.000), a muškaraca starijih od 65 godina 347,84/1.000 (u 2017.g. 357,34/1.000).

Uzroci hospitalizacija prema skupinama bolesti u žena 65 i više godina su bolesti cirkulacijskog sustava (stopa 54,50/1.000, s najčešćom dijagnozom cerebralni infarkt), novotvorina (stopa 35,65/1.000, a među njima je najčešća zloćudna novotvorina dojke), bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (stopa 25,44/1.000, s najčešćom dijagnozom poremećaji mišićno-koštanog sustava koji se pojavljuju nakon određenih postupaka, nesvrstani drugamo), ozljede, trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka (stopa 25,36/1.000, a među njima je najčešći prijelom bedrene kosti), te bolesti probavnog sustava (stopa 18,34/1.000, najčešća žučni kamenci (kolelitijaza).

U muškaraca starijih od 65 godina najčešći uzroci hospitalizacija su bolesti cirkulacijskog sustava (stopa 82,38/1.000, među kojima je najčešći cerebralni infarkt), novotvorine (stopa 64,89/1.000 s najčešćom dijagnozom zloćudna novotvorina dušnica i pluća, bolesti probavnog sustava (stopa 30,54/1.000 najčešća preponska kila), bolesti dišnog sustava (stopa 25,56/1.000, najčešća je pneumonija) te čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdrav. službom (stopa 19,64/1.000, s najčešćom dijagnozom ostala medicinska skrb (Tablica 3).

Najčešće dijagnoze hospitalizacija u bolničkom pobolu starijih osoba su angina pektoris i poremećaji mišićno-koštanog sustava koji se pojavljuju nakon određenih postupaka, nesvrstani drugamo u dobnoj skupini 65-74, u dobnoj skupini 75-84 najčešće dijagnoze su cerebralni infarkt i prijelom bedrene kosti (femura), vodeće dijagnoze u najstarijoj dobnoj skupini (85 i više godina) su prijelom bedrene kosti i cerebralni infarkt. (Tablica 4)

Dnevne bolnice, jednodnevna kirurgija i bolnička hemodijaliza

U dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i bolničkim hemodijalizama u 2018. godini je bilo 402.179 hospitalizacija u dobi 65 i više godina (358.161 u 2017. godini), od toga 209.279 muškarac i 192.900 žena. Prema individualnim prijavama pacijenata najčešći uzroci hospitalizacija su: bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa (210,83/1.000), novotvorine (105,93/1.000), bolesti oka i adneksa (29,72/1.000), bolesti cirkulacijskog sustava (19,64/1.000) te simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo (17,19/1.000). Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacija u dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i bolničkim hemodijalizama muškaraca u dobi 65 i više godina su bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa (288,02/1.000), novotvorine (139,43/1.000) te bolesti oka i adneksa (31,11/1.000).

Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacije u dnevnim bolnicama, jednodnevnoj kirurgiji i bolničkim hemodijalizama žena u dobi 65 i više godina su bolesti sustava

mokraćnih i spolnih organa (158,31/1.000), novotvorine (83,12/1.000) te bolesti oka i adneksa (28,78/1.000).

Uzroci smrti

Prema podacima o umrlima Državnog zavoda za statistiku u 2018. godini umrlo je 43.576 (u 2017. 44.301) osoba u dobi 65 i više godina, a stopa smrtnosti za ovu dob iznosila je 52,34/1.000 (u 2017. 54,14/1.000). U dobnoj skupini 65 i više godina najviše ljudi umire od cirkulacijskih bolesti, stopa 24,95/1.000 (25,86/1.000 u 2017.). Na drugom mjestu uzroka smrti su novotvorine sa stopom od 12,62/1.000 (12,50/1.000 u 2017.), zatim endokrine bolesti i bolesti prehrane i metabolizma 3,12/1.000 (2,64/1.000 u 2017.), bolesti dišnog sustava 2,52/1.000 (3,54/1.000 u 2017.) te ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka 2,25/1.000 (1,93/1.000 u 2017.). (Tablica 7.)

Analiza uzroka smrti osoba 65+ prema spolu pokazuje da su ishemijska bolest srca i cerebrovaskularne bolesti vodeći uzroci smrti u oba spola. (Tablica 8).

Od ishemijske bolesti srca u 2018. godini umrlo je 3.761 muškarac (19,21%) i 5.300 žena (22,08%) te od cerebrovaskularne bolesti 2.232 muškaraca (11,40%) i 3.397 žena (14,15%) starije dobi. Treći uzrok smrti u muškaraca je zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća (1.397 umrlih; 7,14%), a potom slijede zloćudne novotvorine debelog crijeva, rektuma i anusa (1.037 umrlih; 5,30%). U žena je dijabetes melitus na trećem mjestu uzroka smrti (1.578 umrlih; 6,58%), a slijede hipertenzivne bolesti s 1.461 umrlih (6,09%) žena starije dobi. Na petom mjestu uzroka smrti u muškaraca je dijabetes melitus (1.013 umrlih; 5,17%), a u žena zloćudne novotvorine debelog crijeva, rektuma i anusa (735 umrlih; 3,06%). (Tablice 9. i 10.)

U 2018. godini zabilježeno je 1.875 nasilnih smrti (stopa od 2,25/1.000) u osoba 65 i više godina. Najveći broj nasilnih smrti uzrokovan je padovima (1.135 osoba; stopa 1,36/1.000) i drugim vanjskim uzrocima slučajnih ozljeda (264 osobe; stopa 0,32/1.000). Stopa nasilnih smrti kod muškaraca u dobi 65+ u 2018. godini iznosi 2,47/1.000 u, a u žena 2,1/1.000.

Čak 13,49% svih vanjskih uzroka smrti osoba u dobi 65+ u 2018. godini posljedica su namjernog samoozljeđivanja (253 osobe, stopa 0,31/1.000), a 60,53% svih vanjskih uzroka smrti osoba u dobi 65+ u 2018. godini posljedica su padova (1.135 osoba, stopa 1,36/1.000). U 2018. godini zbog padova je preminuo 399 muškaraca (1,18/1.000) i 736 žena (1,49/1.000). Stopa smrtnosti osoba 65+ zbog drugih vanjskih uzroka smrti uzrokovanih slučajnim ozljedama ukupno raste s dobi u oba spola. U 2018. godini u dobnoj skupini 65-74 godine zabilježena je stopa namjernog samoozljeđivanja od 0,26/1.000 za oba spola. U ovoj dobnoj skupini žene (0,16/1.000) najčešće umiru zbog padova, a muškarci (0,44/1.000) zbog namjernog samoozljeđivanja. U dobi 75-84 stopa vanjskih uzroka smrti je 2,42/1.000, a u dobi 85 i više godina 8,77/1.000. Najčešći uzroci smrti u dobnim skupinama 75-84 i 85 i više godina kod muškaraca i žena su padovi (stope za dobnu skupinu 75-84 godina: muškarci 1,55/1.000 i žene 1,39/1.000; 85+ godina: muškarci 6,07/1.000 i žene 7,08/1.000). (Tablica 11.)

Morbidity and causes of death in the elderly population

Ageing represents one of the major social, economic and health challenges of the 21st century, especially in Europe, the continent with the largest share of persons over 65 in the overall population (15%). In most developed countries, the chronologic age of 65 represents the threshold in the definition of an elderly person. According to the WHO criteria, the elderly age group can be divided into: early old age (65-74), middle old age (75–84) and late old age (85+).

Like most European countries, Croatia belongs among countries with extremely aged population. The share of elderly population has surpassed 10% as early as 1971, while the trend of progressive ageing is continuing further. According to Censuses, Croatia experienced an increase in the share of 65+ population from 13.1% in 1991 to 15.6% in 2001. According to the 2011 Census, the share has continued to grow to 17.7% (758,633) inhabitants aged 65 or older.

The distribution of elderly population demonstrates strong gender differences. According to the 2011 Census, there are 296,208 men over 65, and 462,425 women of equivalent age. The share of women in the overall elderly population grows with age, from 57% in the 65-74 age group to 75% in the oldest age group (85+). (Table 1)

The elderly in the general/family medicine service

According to primary health care reports for 2018, the number of recorded diseases and conditions in general/family medicine was 3,050,239 or 33.89% and was higher than the year before (33.88%) (Chapter IV). Most common groups of diagnosed diseases and conditions in the elderly population were: diseases of the circulatory system (with a share of 19.43%), musculoskeletal system and connective tissue (12.04%), respiratory system (7.99%), and, lastly, endocrine, nutritional and metabolic diseases (7.24%).

Inpatient health care

The share of hospitalizations at the age 65+ in 2018 (including hospital rehabilitation) was 37.0% of overall persons treated in Croatian hospitals (36.8% in 2017). A total of 246,884 hospitalizations of elderly persons over 65 (rate of 296.52/1,000) was recorded, accounting for 2,424,690 bed days. Average length of treatment per hospitalization numbered 9.82 days (10.58 in 2017). (Table 2)

The leading disease groups as cause of hospitalization in elderly persons are as follows: circulatory diseases (65.79/1,000), neoplasms (47.49/1.000), diseases of the digestive system (23.28/1,000), injury, poisoning and other consequences of external causes (23.03/1,000) and diseases of the musculo- skeletal system and connective tissue (22.68/1,000).

Of overall hospitalizations above the age 65, there were 129,612 female hospitalizations and 117,272 male hospitalizations. The hospitalization rate for women over 65 was 261.60/1,000 (2017: 269.38/1,000), while for men over 65 was 347.84/1,000 (2017: 357.34/1,000).

The leading causes of hospitalizations according to disease groups in women aged 65+ were diseases of the circulatory

system (rate of 54.50/1,000, the most common diagnosis being cerebral infarction), neoplasms (rate of 35.65/1,000, most prominently malignant neoplasm of the breast), diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue (25.44/1000, most prominently postprocedural musculoskeletal disorders, not elsewhere classified), injuries and poisonings (rate of 25.36/1,000, most prominently fracture of femur), and diseases of the digestive system(18.34/1,000, most prominently cholelithiasis).

Among men over 65, the most common causes of hospitalization are diseases of the circulatory system (rate of 82.38/1,000, most frequently cerebral infarction), neoplasms (rate of 64.89/1,000, most common diagnosis: malignant neoplasm of bronchus and lung), diseases of the digestive system (30.54/1,000, inguinal hernia), respiratory diseases (25.56/1,000, pneumonia) and factors influencing health status and contact with health services (19.64/1,000, most prominently other medical care). (Table 3)

The most common hospitalization diagnoses in hospital morbidity of the elderly are angina pectoris and postprocedural musculoskeletal disorders, not elsewhere classified in the 65-74 age group, cerebral infarction and fracture of femura in the 75-84 age group, and femure fracture and cerebral infarction in the oldest group (85+). (Table 4)

Hospital Day Care, Day Care Surgery and Hospital Hemodialisys

Hospital day care, day care surgery and hospital hemodialisys sector in 2018 reported 402,179 hospitalizations of persons aged 65+ (358,161 in 2017), whereof 209,279 men and 192,900 women. According to individual patient reports, the most common causes of hospitalization are: diseases of the genitourinary organs (210.83/1,000), neoplasms (105.93/1,000), diseases of eye and adnexa (29.72/1000), circulatory diseases (19.64/1,000) and symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings (17.19/1,000).

The predominant disease groups as causes of hospitalization in day hospitals, day care surgery and hospital hemodialysis in men aged 65+ are diseases of genitourinary organs (288.02/1,000), neoplasms (139.43/1,000) and diseases of eye and adnexa (31.11/1,000).

The predominant disease groups as causes of hospitalization in day hospitals, day care surgery and hospital hemodialysis in women aged 65+ are diseases of genitourinary organs (158.31/1,000), neoplasms (83.12/1,000) and diseases of eye and adnexa (28.78/1,000).

Causes of death

According to the CBS death statistics, in 2018 a total of 43,576 (44,301 in 2017) persons aged 65+ died, with a mortality rate of 52.34/1,000 (54.14/1,000 in 2017). At the age of 65+, most people died of circulatory diseases, evidenced by the rate of 24.95/1,000 (25.86/1,000 in 2017). Ranking second on the cause of death list were neoplasms with a rate of 12.62/1,000 (12.50/1,000 in 2017), followed by endocrine, nutritional and metabolic diseases 3.12/1,000 (2.64/1,000 in 2017), diseases of the respiratory system 2.52/1,000 (3.54/1,000 in 2017) and injuries, poisoning and certain other consequences 2.25/1,000 (1.93/1,000 in 2017).(Table 7)

A gender-based analysis of causes of death has demonstrated that ischemic heart disease and cerebrovascular diseases are the leading cause of death for both genders in persons aged 65+ (Table 8).

In 2018, ischemic heart disease was the cause of death for 3,761 elderly men (19,21%) and 5,300 women (22.08%), while cerebrovascular diseases took the lives of 2,232 elderly men (11.40%) and 3,397 women (14.15%). Third-ranking cause of death in men are malignant neoplasms of trachea, bronchus and lung (1,397 deaths; 7.14%), followed by colorectal cancer (1,037 deaths; 5.30%). Diabetes mellitus rank third in women (1,578 deaths; 6.58%), followed by hypertensive disease claiming the lives of 1,461 elderly women (6.09%). Fifth most common cause of death in men is diabetes mellitus (1,013 deaths; 5.17%), and in women (735 deaths; 3.06%) colorectal cancer. (Tables 9 and 10).

In year 2018, 1,875 records were made of violent deaths (2.25/1,000) of persons aged 65+, most of which were caused by falls (1,135; 1.36/1,000) and by other external causes of accidental injury (264; 0.32/1,000). The male rate of external causes of death is 2.47/1,000 and the female rate 2.10/1,000 among the population of 65+in 2018. As much as 60,53% of all external causes of deaths at the age 65+ were caused by the falls (1,135 deaths; 1.36/1,000). In 2018, falls caused 399 male (1.18/1,000) and 736 female deaths (1.49/1,000). Generally speaking, the mortality rate for other external causes of accidental injury has been going up with age for both genders. The 65-74 age group recorded an intentional self-harm rate of 0.26/1,000. Most frequently in this age group women (0.16/1,000) die due to falls and men (0.44/1,000) die due to intentional self-harm. In the 75-84 age group, external causes of death rate is 2.42/1,000, while at the age of 85+ the equivalent rate is 8.77 /1,000. The most commonly reported causes in the two latter groups in both sexes are falls (with a rate of 1.55/1,000 for men and 1.39/1,000 for women in the 75-84 group; and 6.07/1,000 and 7.08/1,000 in the 85+ group). (Table 11).

Tablica – *Table* **1. UDIO ŽENA I MUŠKARACA PREMA DOBNIM SKUPINAMA U OSOBA 65 I VIŠE GODINA U HRVATSKOJ U 2011. GODINI -** *Share of men and women at the age 65+ by age group, Croatia 2011*

Dobna skupina	**65-74 god**		**75-84 god**		**85 i više god.**		**65 i više god.**	
Age grupe	*65-74 yr*		*75-84 yr*		*85 yr and above*		*65 yr and above*	
	Broj *No.*	**%** *%*	**Broj** *No.*	**%** *%*	**Broj** *No.*	**%** *%*	**Broj** *No.*	**%** *%*
Muškarci - *Male*	178.276	43,02	102.455	36,12	15.477	25,54	296.208	39,04
Žene - *Female*	236.127	56,98	181.175	63,88	45.123	74,46	462.425	60,96
Ukupno - *Total*	414.403	100,00	283.630	100,00	60.600	100,00	758.633	100,00

Izvor podataka: Statistički Ljetopis za 2012. godinu, Državni zavod za statistiku
Source of information: Statistical Yearbook 2012. Croatian Central Bureau of Statistics

Tablica – *Table* **2. HOSPITALIZACIJE OSOBA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U BOLNICAMA HRVATSKE 2018. GODINE PO DOBNIM SKUPINAMA I SPOLU -** *Hospitalizations at the age 65+ by age group and sex, Croatia 2018*

	Dobna skupina	**65-74**	**75-84**	**85+**	**65+**
	Age grupe	*65-74 yr*	*75-84 yr*	*85 yr and above*	*65 yr and above*
Broj hospitalizacija	Ukupno - *Total*	119.442	96.915	30.527	246.884
- No. of hospitalisation	Muškarci - *Male*	63.613	43.239	10.420	117.272
	Žene - *Female*	55.829	53.676	20.107	129.612
Broj dana bolničkog liječenja	Ukupno – *Total*	1.139.842	968.514	316.334	2.424.690
- No. of bed days	Muškarci - *Male*	601.091	407.863	99.667	1.108.621
	Žene - *Female*	538.751	560.651	216.667	1.316.069
Prosječna dužina liječenja	Ukupno - *Total*	9,54	9,99	10,36	9,82
- Average length of treatment	Muškarci - *Male*	9,45	9,43	9,56	9,45
	Žene - *Female*	9,65	10,45	10,78	10,15

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card

Tablica - *Table* **3.** **BOLNIČKI POBOL OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKE 2018. GODINE -** *Hospital morbidity in the elderly population by age and disease groups (ICD-10), in inpatient hospital wards, Croatia 2018*

			Dobna grupa							
			65-74 g.		75-84 g.		85 i više godina		65 i više godina	
Skupina bolesti - stanja MKB 10			Broj	Stopa na 1.000 stan.	Broj	Stopa na 1.000 stan.	Broj	Stopa na 1.000 stan.	Broj	Stopa na 1.000 stan.
			Age group							
			65-74 yr		*75-84 yr*		*85 yr and above*		*65 yr and above*	
ICD 10 disease group			*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**	Muški- *male*	1.280	6,42	1.376	12,22	496	19,81	3.152	9,35
	- Infectious and parasitic diseases	Žene - *female*	1.036	4,18	1.667	8,98	944	15,22	3.647	7,36
		Ukupno-*Total*	2.316	5,18	3.043	10,20	1.440	16,54	6.799	8,17
II	**Novotvorine**	Muški- *male*	13.523	67,78	7.166	63,65	1.188	47,45	21.877	64,89
	- Neoplasms	Žene - *female*	10.054	40,58	6.212	33,46	1.397	22,52	17.663	35,65
		Ukupno-*Total*	23.577	52,71	13.378	44,86	2.585	29,69	39.540	47,49
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**	Muški- *male*	427	2,14	481	4,27	176	7,03	1.084	3,22
		Žene - *female*	455	1,84	726	3,91	385	6,21	1.566	3,16
	- Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvig the imumune mechanism	Ukupno-*Total*	882	1,97	1.207	4,05	561	6,44	2.650	3,18
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane imetabolizma**	Muški- *male*	1.538	7,71	781	6,94	148	5,91	2.467	7,32
	- Endocrine, nutritional and metabolic diseases	Žene - *female*	1.575	6,36	1.425	7,68	449	7,24	3.449	6,96
		Ukupno-*Total*	3.113	6,96	2.206	7,40	597	6,86	5.916	7,11
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**	Muški- *male*	1.906	9,55	895	7,95	241	9,63	3.042	9,02
	- Mental and behavioural disorders	Žene - *female*	1.997	8,06	1.252	6,74	491	7,91	3.740	7,55
		Ukupno-*Total*	3.903	8,73	2.147	7,20	732	8,41	6.782	8,15
VI	**Bolesti živčanog sustava**	Muški- *male*	2.266	11,36	1.366	12,13	170	6,79	3.802	11,28
	- Diseases of the nervous system	Žene – *female*	2.139	8,63	1.694	9,12	345	5,56	4.178	8,43
		Ukupno-*Total*	4.405	9,85	3.060	10,26	515	5,91	7.980	9,58
VII	**Bolesti oka i adneksa**	Muški- *male*	2.290	11,48	2.034	18,07	365	14,58	4.689	13,91
	- Diseases of eye and adnexa	Žene - *female*	2.732	11,03	3.241	17,46	628	10,12	6.601	13,32
		Ukupno-*Total*	5.022	11,23	5.275	17,69	993	11,40	11.290	13,56
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**	Muški- *male*	172	0,86	64	0,57	6	0,24	242	0,72
	- Diseases of ear and mastoid	Žene - *female*	209	0,84	112	0,60	12	0,19	333	0,67
		Ukupno-*Total*	381	0,85	176	0,59	18	0,21	575	0,69
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**	Muški- *male*	14.555	72,95	10.586	94,02	2.632	105,12	27.773	82,38
	- Diseases of the circulatoruy system	Žene - *female*	9.419	38,01	12.280	66,15	5.303	85,48	27.002	54,50
		Ukupno-*Total*	23.974	53,60	22.866	76,67	7.935	91,13	54.775	65,79
X	**Bolesti dišnog sustava**	Muški- *male*	3.554	17,81	3.717	33,01	1.347	53,80	8.618	25,56
	- Diseases of the respiratoty system	Žene - *female*	1.984	8,01	3.113	16,77	1.795	28,93	6.892	13,91
		Ukupno-*Total*	5.538	12,38	6.830	22,90	3.142	36,08	15.510	18,63
XI	**Bolesti probavnog sustava**	Muški- *male*	5.609	28,11	3.839	34,10	848	33,87	10.296	30,54
	- Diseases of the digestive system	Žene - *female*	3.822	15,42	3.814	20,54	1.450	23,37	9.086	18,34
		Ukupno-*Total*	9.431	21,08	7.653	25,66	2.298	26,39	19.382	23,28
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**	Muški- *male*	655	3,28	345	3,06	87	3,47	1.087	3,22
	- Diseases of the skin and subcutaneous tissue	Žene - *female*	705	2,85	531	2,86	174	2,80	1.410	2,85
		Ukupno-*Total*	1.360	3,04	876	2,94	261	3,00	2.497	3,00
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**	Muški- *male*	4.147	20,78	1.930	17,14	198	7,91	6.275	18,61
	- Diseases of the musculo- skeletal system and	Žene - *female*	7.630	30,79	4.383	23,61	593	9,56	12.606	25,44
	connective tissue	Ukupno-*Total*	11.777	26,33	6.313	21,17	791	9,08	18.881	22,68
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**	Muški- *male*	3.100	15,54	2.549	22,64	685	27,36	6.334	18,79
	- Diseases of the genitorinary system	Žene – *female*	3.366	13,58	3.074	16,56	1.247	20,10	7.687	15,51
		Ukupno-*Total*	6.466	14,46	5.623	18,85	1.932	22,19	14.021	16,84
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**	Muški- *male*	41	0,21	8	0,07	2	0,08	51	0,15
	- Congenital malformations,deformations and	Žene - *female*	32	0,13	10	0,05	1	0,02	43	0,09
	chromosomal abnormalities	Ukupno-*Total*	73	0,16	18	0,06	3	0,03	94	0,11
XVIII	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski	Muški- *male*	1.512	7,58	1.375	12,21	367	14,66	3.254	9,65
	nalazi neuvršteni drugamo	Žene - *female*	964	3,89	1.274	6,86	571	9,20	2.809	5,67
	- Simptoms, signs and abnormal clinical and laboratory									
	findings, NEC	Ukupno-*Total*	2.476	5,54	2.649	8,88	938	10,77	6.063	7,28
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka**	Muški- *male*	3.257	16,32	2.422	21,51	930	37,15	6.609	19,60
		Žene - *female*	3.887	15,69	5.544	29,86	3.132	50,49	12.563	25,36
	- Injury, poisoning and certain otherconseguences of									
	extermal causes	Ukupno-*Total*	7.144	15,97	7.966	26,71	4.062	46,65	19.172	23,03
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdrav. službom**	Muški- *male*	3.781	18,95	2.305	20,47	534	21,33	6.620	19,64
	- Factors influencing health status and contact with health	Žene - *female*	3.823	15,43	3.324	17,91	1.190	19,18	8.337	16,83
	services	Ukupno-*Total*	7604	17,00	5.629	18,87	1.724	19,80	14.957	17,96
	S V E U K U P N O - ***Total***	**Muški-** *male*	**63.613**	**318,83**	**43.239**	**384,03**	**10.420**	**416,18**	**117.272**	**347,84**
		Žene - *female*	**55.829**	**225,31**	**53.676**	**289,13**	**20.107**	**324,12**	**129.612**	**261,60**
		Ukupno-*Total*	**119.442**	**267,03**	**96.915**	**324,96**	**30.527**	**350,59**	**246.884**	**296,52**

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card
Stanovništvo: Državni zavod za statistiku, Procjene stanovništva Republike Hrvatske u 2018., objavljeno 13.rujna 2019. godine
Population: Croatian Bureau of Statistics, Population estimate of Republic of Croatia, 2018, 13 september, 2019

Tablica - *Table* **4.** **RANG LJESTVICA VODEĆIH DIJAGNOZA - BOLNIČKI POBOL OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKOJ 2018. GODINE, PREMA DOBNIM SKUPINAMA – UKUPNO** - *Scale of leading diagnoses – hospital morbidity in the elderly population by age group, in inpatient hospital wards, TOTAL, Croatia 2018*

UKUPNO - ***TOTAL***

		Dobna skupina - Age group							
MKB-X ŠIFRA	**D I J A G N O Z A**	65 - 74	stopa na 1000 stanovnika	75 - 84	stopa na 1000 stanovnika	85 i više	stopa na 1000 stanovnika	65 i više	stopa na 1000 stanovnika
ICD 10 Code	*Diagnosis*	*65-74 yr*	*Rate per 1000 population*	*75-84 yr*	*Rate per 1000 population*	*85 yr and above*	*Rate per 1000 population*	*65 yr and above*	*Rate per 1000 population*
	SVEUKUPNO - *Total*	**119.442**	**267,03**	**96.915**	**324,96**	**30.527**	**350,59**	**246.884**	**296,52**
I63	**Cerebralni infarkt** *- Cerebral infarction*	2.549	5,70	3.644	12,22	1.761	20,22	7.954	9,55
S72	**Prijelom bedrene kosti (femura)** *- Fracture of femur*	1.422	3,18	3.185	10,68	2.393	27,48	7.000	8,41
I21	**Akutni infarkt miokarda** *- Acute myocardial infarction*	2.637	5,90	2.449	8,21	821	9,43	5.907	7,09
J18	**Pneumonija, nespecificiranog uzročnika** *- Pneumonia, organism unspecified*	1.678	3,75	2.627	8,81	1.520	17,46	5.825	7,00
I50	**Insuficijencija srca** *Heart failure*	1.293	2,89	2.779	9,32	1.444	16,58	5.516	6,62
H25	**Senilna katarakta** *- Senile cataract*	2.038	4,56	2.748	9,21	515	5,91	5.301	6,37
Z96	**Prisutnost drugih funkcionalnih usadaka (implantata)** *Presence of other functional implants*	2.725	6,09	1.725	5,78	200	2,30	4.650	5,58
M96	**Poremećaji mišićno-koštanog sustava koji se pojavljuju nakon određenih postupaka, nesvrstani drugamo** *Postprocedural musculoskeletal disorders, not elsewhere classified*	2.881	6,44	1.500	5,03	226	2,60	4.607	5,53
I20	**Angina pektoris** *- Angina pectoris*	2.967	6,63	1.513	5,07	120	1,38	4.600	5,52
Z51	**Ostala medicinska skrb** *Other medical care*	1.541	3,45	1.853	6,21	1.139	13,08	4.533	5,44
A41	**Ostale sepse** *- Other sepsis*	1.330	2,97	2.073	6,95	1.079	12,39	4.482	5,38
K80	**Žučni kamenci (kolelitijaza)** *Cholelithiasis*	1.827	4,08	1.356	4,55	330	3,79	3.513	4,22
I25	**Kronična ishemična bolest srca** *Chronic ischaemic Heart disease*	2.036	4,55	1.202	4,03	219	2,52	3.457	4,15
C78	**Sekundarna zloćudna novotvorina dišnih i probavnih organa** *Secondary malignant neoplasm of respiratory and digestive organs*	2.490	5,57	798	2,68	65	0,75	3.353	4,03
C18	**Zloćudna novotvorina debeloga crijeva** *Malignant neoplasm of colon*	1.917	4,29	1.149	3,85	217	2,49	3.283	3,94
I48	**Fibrilacija atrija i undulacija** *Atrial fibrillation and flutter*	1.685	3,77	1.251	4,19	297	3,41	3.233	3,88
N18	**Kronično bubrežno zatajenje (insuficijencija)** *Chronic kidney disease*	1.261	2,82	1.456	4,88	435	5,00	3.152	3,79
I42	**Kardiomiopatija** *Cardiomyopathy*	1.233	2,76	1.286	4,31	527	6,05	3.046	3,66
C34	**Zloćudna novotvorina dušnica i pluća** *Malignant neoplasm of bronchus and lung*	2.020	4,52	800	2,68	95	1,09	2.915	3,50
M17	**Gonartroza/artroza koljena** *Gonarthrosis [arthrosis of knee]*	1.903	4,25	881	2,95	74	0,85	2.858	3,43

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Source of information: Case Statistical Card

Stanovništvo: Državni zavod za statistiku, Procjene stanovništva Republike Hrvatske u 2018., objavljeno 13.rujna 2019. godine

Population: Croatian Bureau of Statistics, Population estimate of Republic of Croatia, 2018, 13 september, 2019

Tablica - *Table* **5.1** **RANG LJESTVICA VODEĆIH DIJAGNOZA - BOLNIČKI POBOL OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKOJ 2018. GODINE, PREMA DOBNIM SKUPINAMA, MUŠKARCI** - *Scale of leading diagnoses – Hospital morbidity in the elderly population by age group, in inpatient hospital wards, MALE, Croatia 2018*

MUŠKARCI - *MALE*

		Dobna skupina - Age group							
MKB-X ŠIFRA	**D I J A G N O Z A**	65 - 74	stopa na 1000 stanovnika	75 - 84	stopa na 1000 stanovnika	85 i više	stopa na 1000 stanovnika	65 i više	stopa na 1000 stanovnika
ICD 10 Code	*Diagnosis*	*65-74 yr*	*Rate per 1000 population*	*75-84 yr*	*Rate per 1000 population*	*85 yr and above*	*Rate per 1000 population*	*65 yr and above*	*Rate per 1000 population*
	SVEUKUPNO - *Total*	**63.613**	**318,83**	**43.239**	**384,03**	**10.420**	**416,18**	**117.272**	**347,84**
I63	**Cerebralni infarkt** *- Cerebral infarction*	1.485	7,44	1.556	13,82	485	19,37	3.526	10,46
I21	**Akutni infarkt miokarda** *- Acute myocardial infarction*	1.721	8,63	1.175	10,44	340	13,58	3.236	9,60
J18	**Pneumonija, nespecificiranog uzročnika** *- Pneumonia, organism unspecified*	1.105	5,54	1.457	12,94	642	25,64	3.204	9,50
I20	**Angina pektoris** *- Angina pectoris*	1.899	9,52	825	7,33	61	2,44	2.785	8,26
I50	**Insuficijencija srca** *Heart failure*	775	3,88	1.207	10,72	454	18,13	2.436	7,23
K40	**Preponska kila (ingvinalna hernija)** *Inguinal hernia*	1.442	7,23	862	7,66	129	5,15	2.433	7,22
I25	**Kronična ishemična bolest srca** *Chronic ischaemic Heart disease*	1.488	7,46	701	6,23	97	3,87	2.286	6,78
A41	**Ostale sepse** *- Other sepsis*	769	3,85	964	8,56	373	14,90	2.106	6,25
C34	**Zloćudna novotvorina dušnica i pluća** *Malignant neoplasm of bronchus and lung*	1.415	7,09	564	5,01	65	2,60	2.044	6,06
H25	**Senilna katarakta** *- Senile cataract*	861	4,32	979	8,70	188	7,51	2.028	6,02
Z51	**Ostala medicinska skrb** *Other medical care*	900	4,51	773	6,87	334	13,34	2.007	5,95
C18	**Zloćudna novotvorina debeloga crijeva** *Malignant neoplasm of colon*	1.237	6,20	669	5,94	92	3,67	1.998	5,93
C78	**Sekundarna zloćudna novotvorina dišnih i probavnih organa** *Secondary malignant neoplasm of respiratory and digestive organs*	1.486	7,45	483	4,29	28	1,12	1.997	5,92
C67	**Zloćudna novotvorina mokraćnoga mjehura** *-Malignant neoplasm of bladder*	883	4,43	708	6,29	155	6,19	1.746	5,18
I70	**Ateroskleroza** *Atherosclerosis*	1.002	5,02	572	5,08	123	4,91	1.697	5,03
N18	**Kronično bubrežno zatajenje (insuficijencija)** *Chronic kidney disease*	773	3,87	737	6,55	186	7,43	1.696	5,03
M96	**Poremećaji mišićno-koštanog sustava koji se pojavljuju nakon određenih postupaka, nesvrstani drugamo** *Postprocedural musculoskeletal disorders, not elsewhere classified*	1.103	5,53	464	4,12	50	2,00	1.617	4,80
S72	**Prijelom bedrene kosti (femura)** *- Fracture of femur*	479	2,40	681	6,05	455	18,17	1.615	4,79
I48	**Fibrilacija atrija i undulacija** *Atrial fibrillation and flutter*	926	4,64	562	4,99	109	4,35	1.597	4,74
C61	**Zloćudna novotvorina kestenjače (prostate)** *Malignant neoplasm of prostate*	1.011	5,07	488	4,33	79	3,16	1.578	4,68

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card
Stanovništvo: Državni zavod za statistiku, Procjene stanovništva Republike Hrvatske u 2018, objavljeno 13. rujna 2019.godine
Population: Croatian Bureau of Statistics, Population estimate of Republic of Croatia, 2018, 13 september, 2019

Tablica - *Table* **5.2** **RANG LJESTVICA VODEĆIH DIJAGNOZA - BOLNIČKI POBOL OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U STACIONARNOM DIJELU BOLNICA HRVATSKOJ 2018. GODINE, PREMA DOBNIM SKUPINAMA, ŽENE** - *Scale of leading diagnoses – Hospital morbidity in the elderly population by age group, in inpatient hospital wards, FEMALE, Croatia 2018*

ŽENE - *FEMALE*

		Dobna skupina - Age group							
MKB-X ŠIFRA	**D I J A G N O Z A**	65 - 74	stopa na 1000 stanovnika	75 - 84	stopa na 1000 stanovnika	85 i više	stopa na 1000 stanovnika	65 i više	stopa na 1000 stanovnika
ICD 10 Code	*Diagnosis*	*65-74 yr*	*Rate per 1000 population*	*75-84 yr*	*Rate per 1000 population*	*85 yr and above*	*Rate per 1000 population*	*65 yr and above*	*Rate per 1000 population*
	SVEUKUPNO - *Total*	**55.829**	**225,31**	**53.676**	**289,13**	**20.107**	**324,12**	**129.612**	**261,60**
S72	**Prijelom bedrene kosti (femura)** *- Fracture of femur*	943	3,81	2.504	13,49	1.938	31,24	5.385	10,87
I63	**Cerebralni infarkt** *- Cerebral infarction*	1.064	4,29	2.088	11,25	1.276	20,57	4.428	8,94
H25	**Senilna katarakta** - Senile cataract	1.177	4,75	1.769	9,53	327	5,27	3.273	6,61
Z96	**Prisutnost drugih funkcionalnih usadaka (implantata)** *Presence of other functional implants*	1.824	7,36	1.264	6,81	155	2,50	3.243	6,55
I50	**Insuficijencija srca** *Heart failure*	518	2,09	1.572	8,47	990	15,96	3.080	6,22
M96	**Poremećaji mišićno-koštanog sustava koji se pojavljuju nakon određenih postupaka, nesvrstani drugamo** *Postprocedural musculoskeletal disorders, not elsewhere classified*	1.778	7,18	1.036	5,58	176	2,84	2.990	6,03
I21	**Akutni infarkt miokarda** *- Acute myocardial infarction*	916	3,70	1.274	6,86	481	7,75	2.671	5,39
J18	**Pneumonija, nespecificiranog uzročnika** *- Pneumonia, organism unspecified*	573	2,31	1.170	6,30	878	14,15	2.621	5,29
Z51	**Ostala medicinska skrb (zaštita)** *Other medical care*	641	2,59	1.080	5,82	805	12,98	2.526	5,10
A41	**Ostale sepse** *- Other sepsis*	561	2,26	1.109	5,97	706	11,38	2.376	4,80
K80	**Žučni kamenci (kolelitijaza)** *Cholelithiasis*	1.013	4,09	808	4,35	225	3,63	2.046	4,13
M17	**Gonartroza/artroza koljena** *Gonarthrosis [arthrosis of knee]*	1.329	5,36	619	3,33	48	0,77	1.996	4,03
C50	**Zloćudna novotvorina dojke** *Malignant neoplasm of breast*	1.144	4,62	722	3,89	115	1,85	1.981	4,00
I20	**Angina pektoris** *- Angina pectoris*	1.068	4,31	688	3,71	59	0,95	1.815	3,66
M16	**Koksartroze/artroza kuka** Coxarthrosis [arthrosis of hip]	1.001	4,04	637	3,43	60	0,97	1.698	3,43
I48	**Fibrilacija atrija i undulacija** *Atrial fibrillation and flutter*	759	3,06	689	3,71	188	3,03	1.636	3,30
I42	**Kardiomiopatija** Cardiomyopathy	434	1,75	722	3,89	375	6,04	1.531	3,09
N18	**Kronično bubrežno zatajenje (insuficijencija)** *Chronic kidney disease*	488	1,97	719	3,87	249	4,01	1.456	2,94
C78	**Sekundarna zloćudna novotvorina dišnih i probavnih organa** Secondary malignant neoplasm of respiratory and digestive organs	1.004	4,05	315	1,70	37	0,60	1.356	2,74
M54	**Bol u leđima (dorzalgija)** *Dorsalgia*	636	2,57	590	3,18	110	1,77	1.336	2,70

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card .
Stanovništvo: Državni zavod za statistiku, Procjene stanovništva Republike Hrvatske u 2018., objavljeno 13. rujna 2019. godine
Population: Croatian Bureau of Statistics, Population estimate of Republic of Croatia, 2018, 13 september, 2019

Tablica - *Table* **6.** **BOLNIČKI POBOL OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI PO DOBNIM SKUPINAMA TE SKUPINAMA BOLESTI (MKB 10) U DNEVNIM BOLNICAMA, JEDNODNEVNOJ KIRURGIJI I BOLNIČKIM HEMODIJALIZAMA HRVATSKE 2018. GODINE** – *Hospital morbidity in the elderly population by age and disease groups (ICD-10) in day hospitals, day care surgery and hospital hemodialyses, Croatia 2018*

			Dobna skupina							
			65-74 g.		75-84 g.		85 i više godina		65 i više godina	
Skupina bolesti – stanja MKB 10			Broj	Stopa na 1.000 stan.	Broj	Stopa na 1.000 stan	Broj	Stopa na 1.000 stan	Broj	Stopa na 1.000 stan
			Age group							
			65-74 yr		*75-84 yr*		*85 yr and above*		*65 yr and above*	
			No.	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**	Muški- *male*	995	4,99	547	4,86	92	3,67	1.634	4,85
	- Infectious and parasitic diseases	Žene - *female*	1.110	4,48	692	3,73	186	3,00	1.988	4,01
		Ukupno-*Total*	2.105	4,71	1.239	4,15	278	3,19	3.622	4,35
II	**Novotvorine**	Muški- *male*	29.262	146,66	15.905	141,26	1.843	73,61	47.010	139,43
	- Neoplasms	Žene - *female*	25.767	103,99	13.663	73,60	1.755	28,29	41.185	83,12
		Ukupno-*Total*	55.029	123,02	29.568	99,14	3.598	41,32	88.195	105,93
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava**	Muški- *male*	2.890	14,48	2.457	21,82	881	35,19	6.228	18,47
		Žene - *female*	3.003	12,12	3.196	17,22	1.176	18,96	7.375	14,89
	- Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involvig the imumune mechanism	Ukupno-*Total*	5.893	13,17	5.653	18,95	2.057	23,62	13.603	16,34
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane imetabolizma**	Muški- *male*	3.684	18,46	1.117	9,92	97	3,87	4.898	14,53
	- Endocrine, nutritional and metabolic diseases	Žene - *female*	4.622	18,65	1.912	10,30	210	3,39	6.744	13,61
		Ukupno-*Total*	8.306	18,57	3.029	10,16	307	3,53	11.642	13,98
V	**Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja**	Muški- *male*	2.021	10,13	222	1,97	53	2,12	2.296	6,81
	- Mental and behavioural disorders	Žene - *female*	1.420	5,73	654	3,52	79	1,27	2.153	4,35
		Ukupno-*Total*	3.441	7,69	876	2,94	132	1,52	4.449	5,34
VI	**Bolesti živčanog sustava**	Muški- *male*	1.214	6,08	729	6,47	74	2,96	2.017	5,98
	- Diseases of the nervous system	Žene – *female*	1.711	6,91	1.227	6,61	143	2,31	3.081	6,22
		Ukupno-*Total*	2.925	6,54	1.956	6,56	217	2,49	5.098	6,12
VII	**Bolesti oka i adneksa**	Muški- *male*	5.098	25,55	4.621	41,04	770	30,75	10.489	31,11
	- Diseases of eye and adnexa	Žene - *female*	6.198	25,01	6.881	37,07	1.181	19,04	14.260	28,78
		Ukupno-*Total*	11.296	25,25	11.502	38,57	1.951	22,41	24.749	29,72
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**	Muški- *male*	147	0,74	98	0,87	6	0,24	251	0,74
	- Diseases of ear and mastoid	Žene - *female*	178	0,72	130	0,70	11	0,18	319	0,64
		Ukupno-*Total*	325	0,73	228	0,76	17	0,20	570	0,68
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**	Muški- *male*	4.996	25,04	2.843	25,25	558	22,29	8.397	24,91
	- Diseases of the circulatoruy system	Žene - *female*	4.189	16,91	3.060	16,48	708	11,41	7.957	16,06
		Ukupno-*Total*	9.185	20,53	5.903	19,79	1.266	14,54	16.354	19,64
X	**Bolesti dišnog sustava**	Muški- *male*	2.846	14,26	1.739	15,45	310	12,38	4.895	14,52
	- Diseases of the respiratoty system	Žene - *female*	2.233	9,01	1.131	6,09	299	4,82	3.663	7,39
		Ukupno-*Total*	5.079	11,35	2.870	9,62	609	6,99	8.558	10,28
XI	**Bolesti probavnog sustava**	Muški- *male*	2.458	12,32	1.073	9,53	185	7,39	3.716	11,02
	- Diseases of the digestive system	Žene - *female*	2.088	8,43	910	4,90	190	3,06	3.188	6,43
		Ukupno-*Total*	4.546	10,16	1.983	6,65	375	4,31	6.904	8,29
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**	Muški- *male*	1.002	5,02	356	3,16	54	2,16	1.412	4,19
	- Diseases of the skin and subcutaneous tissue	Žene - *female*	1.122	4,53	495	2,67	89	1,43	1.706	3,44
		Ukupno-*Total*	2.124	4,75	851	2,85	143	1,64	3.118	3,74
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**	Muški- *male*	2.293	11,49	753	6,69	65	2,60	3.111	9,23
	- Diseases of the musculo- skeletal system and	Žene - *female*	5.698	23,00	2.343	12,62	200	3,22	8.241	16,63
	connective tissue	Ukupno-*Total*	7.991	17,86	3.096	10,38	265	3,04	11.352	13,63
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**	Muški- *male*	51.719	259,22	38.211	339,38	7.174	286,54	97.104	288,02
	- Diseases of the genitorinary system	Žene – *female*	35.174	141,95	36.250	195,27	7.014	113,06	78.438	158,31
		Ukupno-*Total*	86.893	194,26	74.461	249,67	14.188	162,94	175.542	210,83
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti**	Muški- *male*	10	0,05	5	0,04	0	0,00	15	0,04
	- Congenital malformations,deformations and	Žene - *female*	28	0,11	11	0,06	0	0,00	39	0,08
	chromosomal abnormalities	Ukupno-*Total*	38	0,08	16	0,05	0	0,00	54	0,06
XVIII	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski	Muški- *male*	3.714	18,61	2.733	24,27	1.006	40,18	7.453	22,11
	nalazi neuvršteni drugamo	Žene - *female*	3.455	13,94	2.705	14,57	696	11,22	6.856	13,84
	- Simptoms, signs and abnormal clinical and									
	laboratory findings, NEC	Ukupno-*Total*	7.169	16,03	5.438	18,23	1.702	19,55	14.309	17,19
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka**	Muški- *male*	529	2,65	320	2,84	92	3,67	941	2,79
		Žene - *female*	533	2,15	451	2,43	172	2,77	1.156	2,33
	- Injury, poisoning and certain otherconseguences of									
	external causes	Ukupno-*Total*	1.062	2,37	771	2,59	264	3,03	2.097	2,52
XXI	**Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdrav. službom**	Muški- *male*	4.482	22,46	2.730	24,25	200	7,99	7.412	21,98
	- Factors influencing health status and contact with	Žene - *female*	2.929	11,82	1.393	7,50	229	3,69	4.551	9,19
	health services	Ukupno-*Total*	7.411	16,57	4.123	13,82	429	4,93	11.963	14,37
	S V E U K U P N O - *Total*	**Muški-** *male*	**119.360**	**598,24**	**76.459**	**679,08**	**13.460**	**537,60**	**209.279**	**620,73**
		Žene - *female*	**101.458**	**409,46**	**77.104**	**415,33**	**14.338**	**231,12**	**192.900**	**389,33**
		Ukupno-*Total*	**220.818**	**493,67**	**153.563**	**514,90**	**27.798**	**319,25**	**402.179**	**483,03**

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac
Source of information: Case Statistical Card
Stanovništvo: Državni zavod za statistiku, Procjene stanovništva Republike Hrvatske u 2018., objavljeno 13.rujna 2019. godine
Population: Croatian Bureau of Statistics, Population estimate of Republic of Croatia, 2018, 13 september, 2019

Tablica - *Table* **7.** **UMRLI S PREBIVALIŠTEM U HRVATSKOJ PO SKUPINAMA BOLESTI TE STOPE NA 1.000 STANOVNIKA U 2018. GODINI PO SPOLU -** Deaths of Croatian residents by disease group with respective shares and rates per 1,000 by sex, Croatia 2018

			Dobna grupa							
			65-74 g.		75-84 g.		85 i više godina		65 i više godina	
	Skupina bolesti - stanja MKB 10		Broj	Stopa na 1.000 stan.	Broj	Stopa na 1.000 stan.	Broj	Stopa na 1.000 stan.	Broj	Stopa na 1.000 stan.
			Age group							
			65-74 yr		*75-84 yr*		*85 yr and above*		*65 yr and above*	
	ICD 10 disease group		*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*
I	**Zarazne i parazitarne bolesti**	Ukupno-*Total*	48	0,11	89	0,30	75	0,86	212	0,25
	- *Infectious and parasitic diseases*	Muški- *male*	27	0,14	39	0,35	21	0,84	87	0,26
		Žene -*female*	21	0,08	50	0,27	54	0,87	125	0,25
II	**Novotvorine**	Ukupno-*Total*	4.016	8,98	4.587	15,38	1.907	21,90	10.510	12,62
	- *Neoplasms*	Muški- *male*	2.542	12,74	2.560	22,74	865	34,55	5.967	17,70
		Žene -*female*	1.474	5,95	2.027	10,92	1.042	16,80	4.543	9,17
III	**Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene**	Ukupno-*Total*	7	0,02	22	0,07	19	0,22	48	0,06
	bolesti imunološkog sustava - *Diseases of the blood*	Muški- *male*	1	0,01	4	0,04	5	0,20	10	0,03
	and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism	Žene -*female*	6	0,02	18	0,10	14	0,23	38	0,08
IV	**Endokrine bolesti, bolesti prehrane imetabolizma**	Ukupno-*Total*	526	1,18	1.225	4,11	847	9,73	2.598	3,12
	- *Endocrine, nutritional and metabolic diseases*	Muški- *male*	313	1,57	478	4,25	225	8,99	1.016	3,01
		Žene -*female*	213	0,86	747	4,02	622	10,03	1.582	3,19
V	**Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja**	Ukupno-*Total*	117	0,26	362	1,21	582	6,68	1.061	1,27
	- *Mental and behavioural disorders*	Muški- *male*	81	0,41	128	1,14	148	5,91	357	1,06
		Žene - *female*	36	0,15	234	1,26	434	7,00	704	1,42
VI	**Bolesti živčanog sustava**	Ukupno-*Total*	233	0,52	585	1,96	314	3,61	1.132	1,36
	- *Diseases of the nervous system*	Muški- *male*	123	0,62	259	2,30	109	4,35	491	1,46
		Žene - *female*	110	0,44	326	1,76	205	3,30	641	1,29
VIII	**Bolesti uha i mastoidnog nastavka**	Ukupno-*Total*	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	- *Diseases of the ear and mastoid process*	Muški- *male*	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
		Žene - *female*	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
IX	**Bolesti cirkulacijskog sustava**	Ukupno-*Total*	3.213	7,18	8.364	28,04	9.195	105,60	20.772	24,95
	- *Diseases of the circulatory system*	Muški- *male*	2.047	10,26	3.514	31,21	2.620	104,65	8.181	24,27
		Žene - *female*	1.166	4,71	4.850	26,13	6.575	105,99	12.591	25,41
X	**Bolesti dišnog sustava**	Ukupno-*Total*	409	0,91	902	3,02	788	9,05	2.099	2,52
	- *Diseases of the respiratoty system*	Muški- *male*	294	1,47	527	4,68	356	14,22	1.177	3,49
		Žene - *female*	115	0,46	375	2,02	432	6,96	922	1,86
XI	**Bolesti probavnog sustava**	Ukupno-*Total*	485	1,08	653	2,19	451	5,18	1.589	1,91
	- *Diseases of the digestive system*	Muški- *male*	347	1,74	341	3,03	132	5,27	820	2,43
		Žene - *female*	138	0,56	312	1,68	319	5,14	769	1,55
XII	**Bolesti kože i potkožnog tkiva**	Ukupno-*Total*	3	0,01	1	0,00	0	0,00	4	0,00
	- *Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	Muški- *male*	2	0,01	1	0,01	0	0,00	3	0,01
		Žene - *female*	1	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,00
XIII	**Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva**	Ukupno-*Total*	15	0,03	45	0,15	33	0,38	93	0,11
	- *Diseases of the musculo- skeletal system and connective*	Muški- *male*	3	0,02	11	0,10	5	0,20	19	0,06
	tissue	Žene - *female*	12	0,05	34	0,18	28	0,45	74	0,15
XIV	**Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa**	Ukupno-*Total*	126	0,28	519	1,74	560	6,43	1.205	1,45
	- *Diseases of the genitorinary system*	Muški- *male*	64	0,32	223	1,98	207	8,27	494	1,47
		Žene - *female*	62	0,25	296	1,59	353	5,69	711	1,44
XVII	**Kongenitane malformacije, deformiteti i**	Ukupno-*Total*	3	0,01	2	0,01	0	0,00	5	0,01
	kromosomskeamnormalnosti - *Congenital*	Muški- *male*	2	0,01	1	0,01	0	0,00	3	0,01
	malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Žene - *female*	1	0,00	1	0,01	0	0,00	2	0,00
XVIII	**Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i**	Ukupno-*Total*	30	0,07	62	0,21	281	3,23	373	0,45
	laboratorijski nalazineuvršteni drugamo- *Simptoms,*	Muški- *male*	20	0,10	35	0,31	64	2,56	119	0,35
	signs and amnormal clinical and laboratory findings, NEC	Žene - *female*	10	0,04	27	0,15	217	3,50	254	0,51
XIX	**Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih**	Ukupno-*Total*	388	0,87	723	2,42	764	8,77	1.875	2,25
	uzroka - *Injury, poisoning and certain other conseguences*	Muški- *male*	270	1,35	343	3,05	220	8,79	833	2,47
	of extermal causes	Žene - *female*	118	0,48	380	2,05	544	8,77	1.042	2,10
	UKUPNO - *Total*	Ukupno-*Total*	**9.619**	**21,50**	**18.141**	**60,83**	**15.816**	**181,64**	**43.576**	**52,34**
		Muški- *male*	**6.136**	**30,75**	**8.464**	**75,17**	**4.977**	**198,79**	**19.577**	**58,07**
		Žene –*female*	**3.483**	**14,06**	**9.677**	**52,13**	**10.839**	**174,72**	**23.999**	**48,44**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/16)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/16)
Stanovništvo: Državni zavod za statistiku, Procjena stanovništva Republike Hrvatske u 2018
Population: Croatian Bureau of Statistics, Population estimate of Republic of Croatia, 2018

Tablica - *Table* **8.** **RANG LJESTVICA TE UDIO 10 VODEĆIH UZROKA SMRTI OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U HRVATSKOJ 2018. GODINE - UKUPNO -** *Scale of 10 leading causes of death at the age 65+, total, Croatia 2018*

MKB-X ŠIFRA	D I J A G N O Z A	BROJ	%
ICD 10 Code	*Diagnosis*	*No.*	
I20-I25	Ishemijske bolesti srca - *Ischaemic heart diseases*	9.061	20,79
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti - *Cerebrovascular diseases*	5.629	12,92
E10-E14	Dijabetes melitus - *Diabetes mellitus*	2.591	5,95
I10-I15	Hipertenzivne bolesti – *Hypertensive diseases*	2.123	4,87
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća - *Malignant neoplasms of trachea, bronchus and lung*	1.961	4,50
C18-C21	Zloćudne novotvorine debelog crijeva, rektuma i anusa - *Malignant neoplasms of colon, rectum and anus*	1.772	4,07
J40-J47	Bronhitis, emfizem i astma - *Asthma and other chronic lower respiratory diseases*	1.657	3,80
I50	Insuficijencija srca - *Heart failure*	875	2,01
S72	Prijelom bedrene kosti (femura) - *Fracture of femur*	812	1,86
I70	Ateroskleroza - *Atherosclerosis*	730	1,68
	PRVIH 10 UZROKA SMRTI - *First 10 causes of death*	**27.211**	**62,44**
	UKUPNO - *Total*	**43.576**	**100,00**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/16)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/16)

Tablica - *Table* **9.** **RANG LJESTVICA TE UDIO DESET VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH MUŠKARACA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U HRVATSKOJ 2018. GODINE –** *Scaleof 10 leading causes of death at the age 65+ with respective shares - male, Croatia 2018*

MKB-X ŠIFRA	D I J A G N O Z A	BROJ	%
ICD 10 Code	*Diagnosis*	*No.*	
I20-I25	Ishemijske bolesti srca - *Ischaemic heart diseases*	3.761	19,21
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti - *Cerebrovascular diseases*	2.232	11,40
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća - *Malignant neoplasms of trachea, bronchus and lung*	1.397	7,14
C18-C21	Zloćudne novotvorine debelog crijeva, rektuma i anusa-*Malignant neoplasms of colon, rectum and anus*	1.037	5,30
E10-E14	Dijabetes melitus - *Diabetes mellitus*	1.013	5,17
J40-J47	Bronhitis, emfizem i astma - *Asthma and other chronic lower respiratory diseases*	972	4,97
C61	Zloćudna novotvorina prostate - *Malignant neoplasm of prostate*	707	3,61
I10-I15	Hipertenzivne bolesti - *Hypertensive diseases*	662	3,38
K70;K73-K74	Kronične bolesti jetre i ciroza - *Cronic liver disease and cirrhosis of liver*	359	1,83
C16	Zloćudna novotvorina želuca - *Malignant neoplasm of stomach*	305	1,56
	PRVIH 10 UZROKA SMRTI - *First 10 causes of death*	**12.445**	**63,57**
	UKUPNO - *Total*	**19.577**	**100,00**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/16)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/16)

Tablica - *Table* **10.** **RANG LJESTVICA TE UDIO DESET VODEĆIH UZROKA SMRTI U UMRLIH ŽENA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U HRVATSKOJ 2018. GODINE -** *Scale of 10 leading causes of death at the age 65+ with respective shares - female, Croatia 2018*

MKB-X ŠIFRA	D I J A G N O Z A	BROJ	%
ICD 10 Code	*Diagnosis*	*No.*	
I20-I25	Ishemijske bolesti srca - *Ischaemic heart diseases*	5.300	22,08
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti - *Cerebrovascular diseases*	3.397	14,15
E10-E14	Dijabetes melitus - *Diabetes mellitus*	1.578	6,58
I10-I15	Hipertenzivne bolesti – *Hypertensive diseases*	1.461	6,09
C18-C21	Zloćudne novotvorine debelog crijeva, rektuma i anusa -*Malignant neoplasms of colon, rectum and anus*	735	3,06
J40-J47	Bronhitis, emfizem i astma - *Chronic lower respiratory diseases*	685	2,85
S72	Prijelom bedrene kosti - *Fracture of femur*	573	2,39
C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća - *Malignant neoplasms of trachea, bronchus and lung*	564	2,35
I50	Insuficijencija srca - *Heart failure*	563	2,35
C50	Zloćudna novotvorina dojke - *Malignant neoplasm of breast*	542	2,26
	PRVIH 10 UZROKA SMRTI - *First 10 causes of death*	**15.398**	**64,16**
	UKUPNO - *Total*	**23.999**	**100,00**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/16)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/16)

Tablica - *Table* **11. VANJSKI UZROCI SMRTI OSOBA U DOBI 65 I VIŠE GODINA U HRVATSKOJ 2018. GODINE**
- External causes of death at the age 65+, Croatia 2018

			Dobna grupa							
			65-74 g.		75-84 g.		85 i više godina		65 i više godina	
Vanjski uzrok mortaliteta			**Broj**	**Stopa na 1.000 stan.**	**Broj**	**Stopa na 1.000 stan.**	**Broj**	**Stopa na 1.000 stan.**	**Broj**	**Stopa na 1.000 stan.**
Age group			*65-74 yr*		*75-84 yr*		*85 yr and above*		*65 yr and above*	
External cause of mortality			*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*	*No.*	*Rate per 1.000 pop.*
V01-V99	**Nesreće pri prijevozu**	Ukupno -*Total*	61	0,14	54	0,18	24	0,28	139	0,17
	- Transport accidents	Muški - *male*	45	0,23	36	0,32	13	0,52	94	0,28
		Žene - *female*	16	0,06	18	0,10	11	0,18	45	0,09
W00-W19	**Padovi**	Ukupno -*Total*	111	0,25	433	1,45	591	6,79	1.135	1,36
	- Falls	Muški - *male*	72	0,36	175	1,55	152	6,07	399	1,18
		Žene - *female*	39	0,16	258	1,39	439	7,08	736	1,49
W20-X59	**Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda**	Ukupno -*Total*	76	0,17	103	0,35	85	0,98	264	0,32
	- Other external causes of accidental injury	Muški - *male*	52	0,26	52	0,46	28	1,12	132	0,39
		Žene - *female*	24	0,10	51	0,27	57	0,92	132	0,27
X60-X84	**Namjerno samoozljeđivanje**	Ukupno -*Total*	117	0,26	109	0,37	30	0,34	256	0,31
	- Intentional self-harm	Muški - *male*	88	0,44	74	0,66	21	0,84	183	0,54
		Žene - *female*	29	0,12	35	0,19	9	0,15	73	0,15
X85-Y89	**Ostali vanjski uzroci smrti**	Ukupno -*Total*	23	0,05	24	0,08	34	0,39	81	0,10
	- Other extern. causes of deaths	Muški- *male*	13	0,07	6	0,05	6	0,24	25	0,07
		Žene - *female*	10	0,04	18	0,10	28	0,45	56	0,11
V01-Y89	**UKUPNO** - *Total*	**Ukupno** -*Total*	**388**	**0,87**	**723**	**2,42**	**764**	**8,77**	**1.875**	**2,25**
		Muški - *male*	**270**	**1,35**	**343**	**3,05**	**220**	**8,79**	**833**	**2,47**
		Žene - *female*	**118**	**0,48**	**380**	**2,05**	**544**	**8,77**	**1.042**	**2,10**

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku, 2019. god. (DEM-2/16)
Source of information: Croatian Central Bureau of Statistics, 2019 (DEM-2/16)

Stanovništvo: Državni zavod za statistiku, Procjena stanovništva Republike Hrvatske u 2018.
Population: Croatian Bureau of Statistics, Population estimate of Republic of Croatia, 2018

XI. ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA

Environmental Health Service

PRAĆENJE RAZINE TSH U KRVI NOVORĐENČADI – *MONITORING OF NEONATAL TSH LEVEL*

U cilju eliminacije jod deficitarnih poremećaja u Hrvatskoj prati se prevalencija strume, ekskrecija joda u urinu, te razina TSH u krvi novorođenčadi. Analiza rezultata razine TSH u krvi novorođenčadi rođene u siječnju 2018. i siječnju 2019. godine u Hrvatskoj pokazuje da je na nacionalnoj razini udio rezultata s TSH> 5 mU/L u 2019. godini značajno manji u odnosu na 2018.godini (3,9% u odnosu na 7,3%) (Tablica 1). Također, u većini županija bilježi se u 2019. godini smanjenje udjela rezultata s TSH> 5 mU/L u odnosu na 2018. godinu, kao i značajne razlike među pojedinim županijama. Navedeni rezultati upućuju na potrebu daljnjeg kontinuiranog praćenja provođenja programa jod deficitarnih poremećaja u Hrvatskoj.

Tablica – *Table* **1.** **REZULTATI MONITORINGA JOD DEFICITARNIH POREMEĆAJA U HRVATSKOJ – Udio rezultata analiza s vrijednostima TSH > 5 mU/L u krvi novorođenčadi rođenih tijekom siječnja 2018. i 2019. godine u Hrvatskoj** – *Results of IDD monitoring in Croatia – proportion of analytical results with TSH > 5 mU/L in the blood of newborns born during January 2018 and 2019 in Croatia*

	Godina / *Year*			
	2018.		**2019.**	
ŽUPANIJA *County*	TSH > 5 mU/L %	N*	TSH > 5 mU/L %	N*
Grad Zagreb i Zagrebačka	6,5	1184	2,6	1.051
Virovitičko-podravska	4,9	61	2,7	37
Splitsko-dalmatinska	6,9	451	5,3	374
Dubrovačko-neretvanska	1,6	63	5,1	78
Osječko-baranjska	8,6	197	2,9	205
Šibensko-kninska	6,8	59	1,8	55
Zadarska	4,7	129	4,7	129
Bjelovarsko-bilogorska	25,5	55	10,0	50
Karlovačka	9,9	101	1,8	55
Koprivničko-križevačka	4,2	48	1,3	76
Krapinsko-zagorska	6,9	72	3,3	60
Požeško-slavonska	12,5	72	12,9	85
Sisačko-moslovačka	5,6	72	0,0	57
Varaždinska	1,6	129	3,5	114
Ličko-senjska	10,0	20	5,0	20
Istarska	6,5	107	3,9	103
Vukovarsko-srijemska	10,0	90	5,2	97
Brodsko-posavska	5,7	123	5,0	119
Međimurska	4,3	93	0,0	83
Primorsko-goranska	13,8	218	7,1	224
Hrvatska – *Croatia*	**7,3**	**3.344**	**3,9**	**3.072**

*N=ukupan broj pregledanih uzoraka – total number of samples analyzed

ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST I KAKVOĆA NAMIRNICA I PREDMETA OPĆE UPORABE - *Food and Object of Common Use Safety and Quality*

IZVJEŠĆE ZA 2018. - *2018 Report*

Sustav praćenja zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe temelji se na obvezi laboratorija ovlaštenih za ispitivanja zdravstvene ispravnosti istih da tromjesečno Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo dostavljaju izvješća o broju i tipu pregledanih uzoraka i ishodu analiza.

U tablici 1. do 4. prikazan je broj mikrobioloških i kemijskih ispitivanja namirnica i predmeta opće uporabe, posebno uzoraka domaćeg podrijetla, a posebno onih iz uvoza, te broj i postotak neispravnih uzoraka.

U tablici 1., gdje je prikazan broj mikrobiološki ispitanih uzoraka namirnica u 2018. godini u Zavodima za javno zdravstvo pojedinačno i ukupno, vidljivo je da je od 29.222 ispitanih uzoraka domaćeg podrijetla, njih 1.920 ili 6,57% (u 2017. godini 6,1%) mikrobiološki neispravno, dok u 2 ispitana uzorka podrijetlom iz uvoza nije bilo neispravnih (u 2017. godini 4,14%). U 2018. godini sveukupno je mikrobiološki ispitano 29.224 uzoraka, od čega je neispravno bilo 1.920 ili 6,57% (u 2017. godini 6,1%).

Najveći postotak ukupnih mikrobiološki neispravnih uzoraka namirnica je u Zavodu za javno zdravstvo u Rijeci (23,79%) i Puli (6,28%), Osijeku (10,64%), Grad Zagreb (0%), a potom Zadru (6,44%) i Splitu (1,77%) i HZJZ (6,27%), U ostalim zavodima ukupni udio mikrobiološki neispravnih uzoraka namirnica iznosi 4,92%.

U tablici 1. prikazan je i postotak obrađenih uzoraka u navedenim zavodima u odnosu na sveukupan broj ispitanih uzoraka u Republici Hrvatskoj koji je iznosio 100,00% kako za uzorke domaćeg podrijetla, tako i za ukupne uzorke podrijetlom iz izvoza (isto kao i u 2017. godini).

Najčešći razlog mikrobiološke neispravnosti uzoraka namirnica u smislu higijenske neispravnosti hrane bio je nalaz aerobnih mezofilnih bakterija, enterobakterija, *Escherichia coli*, kvasaca i plijesni koji nije bio sukladan preporučenim mikrobiološkim kriterijima prema Vodiču za mikrobiološke kriterije za hranu (Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, 2013). Razlog zdravstvene neispravnosti mikrobiološki pregledanih uzoraka namirnica bio je nalaz bakterije *Salmonella spp.* i bakterije *Listeria monocytogenes* koji nije odgovarao odredbama Pravilnika o mikrobiološkim kriterijima za hranu (NN74/08, 156/08, 89/10).

U tablici 2. prikazani su podaci o kemijski ispitanim uzorcima namirnica. Tijekom 2018. godine u svim ovlaštenim laboratorijima koji su dostavili podatke kemijski je ispitano 10.417 uzoraka namirnica domaćeg podrijetla, od čega je 264 ili 2,53% neispravno. Istovremeno je pregledano 47 uzoraka iz uvoza, od čega 0 ili 0% nije zadovoljavalo kriterije kemijske ispravnosti. Najveći udio ukupno kemijski neispravnih uzoraka namirnica utvrđen je u Rijeci (2,85%), Split (6,31%), ostali zavodi (2,41%), Grad Zagreb (0%), HZJZ (1,15%), Osijek (0%), Puli (0,84%)i zavod u Zadru (1,13%).

Najčešći uzroci zdravstvene neispravnosti namirnica uslijed nezadovoljenja kemijskih parametara bili su neispravno deklariranje sastava, neodgovarajuća senzorska svojstva zbog kemijskih promjena, sadržaj umjetnih sladila i ostalih aditiva (konzervansi, organska bojila i drugi), pesticida, teških metala i mikotoksina iznad, te joda u soli ispod propisima dopuštenih količina. Također, dio uzoraka namirnica nije bio u skladu s odredbama zakonskih propisa koji se odnose na genetski modificirane organizme i proizvode.

Tablice 3. i 4. prikazuju podatke o pregledanim uzorcima predmeta opće uporabe u 2018. godini u svim zavodima i drugim ovlaštenim institucijama, te njihovu ispravnost. U navedenom razdoblju mikrobiološki je pregledano ukupno 1.153 uzoraka predmeta opće uporabe (1.419 domaćih i 8 iz uvoza), od čega njih 6 ili 0,52% nije odgovaralo. Na kemijske parametre zdravstvene ispravnosti pregledano je ukupno 1.806 uzoraka predmeta opće uporabe (1.798 domaćih i 8 iz uvoza), od čega je odbijeno 85 ili 4,71% (4,73% domaćih i 0% uzoraka iz uvoza).

Tablice 5. i 6. prikazuju trendove kretanja broja godišnje ispitanih uzoraka namirnica i predmeta opće uporabe u razdoblju od 1996. do 2018. godine prikazane kroz kretanje apsolutnih brojeva ispitanih uzoraka i pripadajućih indeksa. Podaci ukazuju da broj ispitanih uzoraka namirnica i predmeta opće uporabe znatno varira od godine do godine. U 2018. godini zabilježeno je smanjenje broja mikrobiološki i kemijski ispitanih namirnica, kao i smanjeni broj mikrobiološki i kemijski pregledanih uzoraka predmeta opće uporabe u odnosu na prošlu godinu.

The safety control system for foodstuffs and objects of common use is based on the obligation of laboratories authorized for the analysis of their safety to report quarterly the number and type of examined samples and test results to the CIPH.

Tables 1-4 show the number of microbiological and chemical examinations of foodstuffs and objects of common use, separately samples of domestic origin and import samples, including the number and share of unsafe samples.

From Table 1, presenting the number of food samples tested microbiologically (both individually and cumulatively) in 2018 in public health institutes, it is visible that out of 30.469 domestic samples, 1.860 or 6.1% (6.3% in 2016) came out microbiologically unsafe, as did 7 (4.14%) out of 169 tested import samples (4.35% in 2016). In 2018 a total of 30.638 samples were analyzed microbiologically, whereof 1.867 or 6.09% were found to be unsafe (as were 6.3% in 2016).

The highest share of overall microbiologically unsafe samples was reported by the cities of Rijeka (23.51%), Pula (7.49%), *Osijek (6.99%), Grad Zagreb (6.58%),* Zadar (6.30%) *and followed* by Split *(2.98%)* and *(*CIPH *0.19). The remaining institutes of public health reported cumulatively 4.92% microbiologically unsafe samples.*

Table 1 shows the percentage of processed samples in stated IPHs as opposed to the overall number (100.00%) of samples examined in Croatia (both domestic and import) (same figures in 2016).

The most common reason for microbiological food unsafety, hygienewise, were counts of aerobic mesophilic bacteria, enterobacteria, Escherichia coli, yeasts and molds, that surpassed the recommended microbiological criteria from te Guide on Microbiological Criteria for Food issued by the Ministry of Agriculture, Fisheries and Rural Development in 2013. The cause of microbiological unsafety of examined samples was Salmonella spp. and Listeria monocytogenes bacterial count that was not in compliance with the Ordinance on microbiological criteria for food (OG Nos. 74/08, 156/08, 89/10).

Table 2 reports on the chemically examined foodstuff samples. In 2018, all reporting authorized laboratories chemically analyzed 15,413 domestic foodstuff samples, whereof 718 or 4.66% were found unsafe. At the same time, 598 import samples were tested, weherof 0 or 0% did not meet the requirements of chemical safety. In 2018, a total of16.011 samples were tested chemically, whereof 718 (4.48%) were found unsafe.

The largest share of chemically unsafe foodstuff samples were so identified in Rijeka (13.57), Split (6.12%), other IPHs (5.87%), Grad Zagreb (3.39%), CIPH (2.89%), Osijek (1.07%), followed by Pula (0,90%), and Zadar (0.32%).

The most common reasons for food unsafety due to non-conformity with set chemical parameters were incorrect content labeling, unsuitable sensory properties caused by chemical changes, presence of artificial sweeteners and other additives (preservatives, organic colorings etc.), pesticides, heavy metals and mycotoxins above and iodine levels below the quantities allowed by legal regulations. Furthermore, one part of foodstuff samples went against the legal requirements regulating genetically modified organisms and products.

Tables 3 and 4 give insight into data on samples of common use objects tested in 2018 by all IPHs and other authorized institutions, as well as their safety. In 2018, a total of 1,427 common use object samples were tested microbiologically (1,419 domestic and 8 import), of which 21 or 1.47% failed to meet the safety requirements. A total of 2,674 samples of common use objects were tested for chemical safety (2,312 domestic and 362 import), of which 101 or 3.78% were rejected (4.37% domestic and 0% import samples).

Tables 5 and 6 display annual trends of food and common use object samples tested between 1996 and 2018 in absoloute numbers of tested samples and pertaining indices. Said statistics show significant annual oscillations in sample numbers. In 2018, the number of foodstuff samples which underwent microbiological analysis went up, while the number of common use object samples which underwent both microbiological and chemical analysis went equal in comparison with the previous year.

Tablica - *Table* **1.** **PRIKAZ BROJA MIKROBIOLOŠKI ISPITANIH NAMIRNICA, BROJ I POSTOTAK NEISPRAVNIH UZORAKA ZA 2018. GODINU** - *Food samples found to be unsafe on microbiological assay in 2018*

		NAMIRNICE								
Zavod za javno zdravstvo		**Domaćeg podrijetla**			**Podrijetlom iz uvoza**			**U k u p n o**		
		Ukupno	neisp-ravno	% (2/1)	Ukupno	neisp-ravno	% (5/4)	Ukupno	neisp-ravno	% (8/7)
		Food								
Institute of Public Health		*Domestic*			*Imported*			*Total*		
		Total	*unsafe*	*% (2/1)*	*Total*	*unsafe*	*% (5/4)*	*Total*	*unsafe*	*% (8/7)*
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
1.	Osijek	808	86	10,64	0	0	0	808	86	10,64
2.	Pula	3170	199	6,28	0	0	0	3170	199	6,28
3.	Rijeka	2417	575	23,79	0	0	0	2417	575	23,79
4.	Split	7325	130	1,77	0	0	0	7325	130	1,77
5.	Zadar	2841	183	6,44	0	0	0	2841	183	6,44
6.	Grada Zagreba – City of Zagreb	0	0		0	0		0	0	0
7.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo - *Croatian Institute of Public Health*	2179	2	0,09	2	0	0	2181	2	6,27
8.	**Zavodi -** *Institutes* **(1. - 7.)**	**18740**	**1175**	**6,27**	**2**	**0**	**0**	18742	1175	6,27
9.	Ostali zavodi - *Other institutes*	**10482**	**745**	**7,11**	0	0	**0**	10482	745	**7,11**
10.	**Zavodi ukupno** - *Institutes total*	**29222**	**1920**	**6,57**	**2**	**0**	**0**	**29224**	**1920**	**6,57**
11.	**Hrvatska** - *Croatia total*	**29222**	**1920**	**6,57**	**2**	**0**	**0**	**29224**	**1920**	**6,57**
12.	Zavodi (10) / Hrvatska (12) - % *Institutes (10) / Croatia (12)* - (%)	100	-	-	100	-	-	100	-	-

Tablica - *Table* **2.** **PRIKAZ BROJA KEMIJSKI ISPITANIH NAMIRNICA, BROJ I POSTOTAK NEISPRAVNIH UZORAKA ZA 2018. GODINU** - *Food samples found to be unsafe on chemical assay in 2018*

		NAMIRNICE								
Zavod za javno zdravstvo		**Domaćeg podrijetla**			**Podrijetlom iz uvoza**			**U k u p n o**		
		Ukupno	neisp-ravno	% (2/1)	Ukupno	neisp-ravno	% (5/4)	Ukupno	neisp-ravno	% (8/7)
		Food								
Institute of public health		*Domestic*			*Imported*			*Total*		
		Total	*unsafe*	*% (2/1)*	*Total*	*unsafe*	*% (5/4)*	*Total*	*unsafe*	*% (8/7)*
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
1.	Osijek	305	0	0,00	0	0	0	305	0	0,00
2.	Pula	1556	13	0,84	0	0	0	1556	13	0,84
3.	Rijeka	806	23	2,85	0	0	0	806	23	2,85
4.	Split	1901	120	6,31	0	0	0	1901	120	6,31
5.	Zadar	710	8	1,13	0	0	0	710	8	1,13
6.	Grada Zagreba - *City of Zagreb*	0	0		0	0	0	0	0	0
7.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo - *Croatian Institute of Public Health*	1949	23	1,18	47	0	0	1996	23	1,15
8.	**Zavodi -** *Institutes* **(1. - 7.)**	**7227**	**187**	**2,59**	**47**	**0**	**0**	7274	187	2,57
9.	Ostali zavodi - *Other institutes*	3190	77	**2,41**	0	0	**0**	3190	77	2,41
10.	**Zavodi ukupno** - *Institutes total*	**10417**	**264**	**2,53**	**47**	**0**	**0**	**10464**	**264**	2,52
11.	**Hrvatska** - *Croatia total*	**10417**	**264**	**2,53**	**47**	**0**	**0**	**10464**	**264**	**2,52**
12.	Zavodi (10) / Hrvatska (12) - % *Institutes (10) / Croatia (12)* - (%)	100	-	-	100	-	-	100	-	-

Tablica - *Table* **3.** **PRIKAZ BROJA MIKROBIOLOŠKI ISPITANIH PREDMETA OPĆE UPORABE, BROJ I POSTOTAK NEISPRAVNIH UZORAKA ZA 2018. GODINU** - *Objects of common use found to be unsafe on microbiological assay in 2018*

		PREDMETI OPĆE UPORABE								
Zavod za javno zdravstvo		Domaćeg podrijetla			Podrijetlom iz uvoza			U k u p n o		
		Ukupno	neisp-ravno	% (2/1)	Ukupno	neisp-ravno	% (5/4)	Ukupno	neisp-ravno	% (8/7)
		Objects of common use								
Institute of public health		*Domestic*			*Imported*			*Total*		
		Total	*unsafe*	*% (2/1)*	*Total*	*unsafe*	*% (5/4)*	*Total*	*unsafe*	*% (8/7)*
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
1.	Osijek	40	0	0,00	0	0	0	40	0	0,00
2.	Pula	254	0	0,00	0	0	0	254	0	0,00
3.	Rijeka	183	2	1,09	0	0	0	183	2	1,09
4.	Split	155	2	1,29	0	0	0	155	2	1,29
5.	Zadar	36	0	0,00	0	0	0	36	0	0,00
6.	Grada Zagreba - *City of Zagreb*	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo - *Croatian Institute of Public Health*	437	0	0,00	1	0	0	438	0	0,00
8.	**Zavodi -** *Institutes* **(1. - 7.)**	**1105**	**4**	**0,36**	**1**	**0**	**0**	1106	4	0,36
9.	Ostali zavodi - *Other institutes*	47	2	**4,26**	0	0	**0**	47	2	4,26
10.	**Zavodi ukupno -** *Institutes total*	**1152**	**6**	**0,52**	**1**	**0**	**0**	**1153**	**6**	0,52
11.	**Hrvatska -** *Croatia total*	**1152**	**6**	**0,52**	**1**	**0**	**0**	**1153**	**6**	**0,52**
12.	Zavodi (10) / Hrvatska (12) - % *Institutes (10) / Croatia (12) -* (%)	100	-	-	100	-	-	100	-	-

Tablica - *Table* **4.** **PRIKAZ BROJA KEMIJSKI ISPITANIH PREDMETA OPĆE UPORABE, BROJ I POSTOTAK NEISPRAVNIH UZORAKA ZA 2018. GODINU -** *Objects of common use found to be unsafe on chemical assay in 2018*

		PREDMETI OPĆE UPORABE								
Zavod za javno zdravstvo		Domaćeg podrijetla			Podrijetlom iz uvoza			U k u p n o		
		Ukupno	neisp-ravno	% (2/1)	Ukupno	neisp-ravno	% (5/4)	Ukupno	neisp-ravno	% (8/7)
		Objects of common use								
Institute of public health		*Domestic*			*Imported*			*Total*		
		Total	*unsafe*	*% (2/1)*	*Total*	*unsafe*	*% (5/4)*	*Total*	*unsafe*	*% (8/7)*
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
1.	Osijek	116	0	0,00	0	0	0	116	0	0
2.	Pula	37	0	0,00	0	0	0	37	0	0
3.	Rijeka	280	11	3,93	0	0	0	280	11	3,93
4.	Split	185	6	3,24	0	0	0	185	6	3,24
5.	Zadar	37	0	0,00	0	0	0	37	0	0
6.	Grada Zagreba - *City of Zagreb*	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0
7.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo - *Croatian Institute of Public Health*	1031	67	6,50	8	0	0	1039	67	6,45
8.	**Zavodi -** *Institutes* **(1. - 7.)**	**1686**	**84**	**4,98**	**8**	**0**	**0**	1694	84	4,96
9.	Ostali zavodi - *Other institutes*	112	1	0,89	0	0	0	112	1	0,89
10.	**Zavodi ukupno** - *Institutes total*	**1798**	**85**	**4,73**	**8**	**0**	**0**	1806	85	4,71
11.	**Hrvatska** - *Croatia total*	**1798**	**85**	**4,73**	**8**	**0**	**0**	**1806**	**85**	**4,71**
12.	Zavodi (10) / Hrvatska (12) - % *Institutes (10) / Croatia (12) -* (%)	100	-	-	100	-	-	100	-	-

Tablica - *Table* **5.** **PRIKAZ UKUPNO ISPITANIH UZORAKA NAMIRNICA U ZAVODIMA ZA JAVNO ZDRAVSTVO U HRVATSKOJ OD 1998. DO 2018. GODINE** – *Total food samples examined by Institutes of Public Health, Croatia 1998-2018*

	N A M I R N I C E					
	Domaćeg podrijetla		**Podrijetlom iz uvoza**		**Sveukupno**	
Godina	**Mikrobiološki**	**Kemijski**	**Mikrobiološki**	**Kemijski**	**Mikrobiološki**	**Kemijski**
	F o o d s					
	Domestic		*Imported*		*Grand total*	
Year	*Microbiol.*	*Chemically*	*Microbiol.*	*Chemically*	*Microbiol.*	*Chemically*
1998.	34.389	13.763	11.136	14.667	45.525	28.430
1999.	35.405	11.636	11.417	14.351	46.822	25.987
2000.	35.241	16.367	8.614	12.242	43.855	28.609
2001.	39.453	14.668	10.936	16.952	50.389	31.620
2002.	34.664	13.802	12.790	17.745	47.454	31.457
2003.	37.656	15.284	10.265	15.855	47.921	31.139
2004.	37.919	16.147	7.023	9.846	44.942	25.993
2005.	34.353	18.067	7.515	11.152	41.868	29.219
2006.	33.041	19.802	7.950	11.506	40.991	31.308
2007.	36.099	18.787	6.484	9.420	42.583	28.207
2008.	38.668	19.134	4.875	7.834	43.543	26.968
2009.	33.306	17.633	2.964	4.402	36.270	22.035
2010.	31.875	14.669	2.498	5.993	34.373	20.662
2011.	33.805	14.751	2.630	3.728	36.435	18.479
2012.	33.803	14.265	1.884	3.305	35.687	17.570
2013.	32.362	14.968	1.379	2.242	33.741	17.210
2014.	35.110	14.080	499	1.008	35.609	15.088
2015.	22.315	9.858	169	165	22.484	10.023
2016.	25.638	9.421	46	194	25.684	9.615
2017.	30.469	15.413	169	598	30.638	16.011
2018.	**29.222**	**10.417**	**2**	**47**	**29.224**	**10.464**
Index 00/01	111,95	89,62	126,96	138,47	114,90	110,52
Index 01/02	87,86	94,10	116,95	104,68	94,18	99,77
Index 02/03	80,23	110,74	80,26	89,35	100,98	98,99
Index 03/04	100,70	105,65	68,42	62,10	93,78	83,47
Index 04/05	90,59	111,89	107,0	113,26	93,16	112,41
Index 05/06	96,18	109,60	105,79	103,17	97,91	107,15
Index 06/07	109,26	94,87	81,56	81,87	103,88	90,10
Index 07/08	107,12	101,85	75,19	83,16	102,25	95,61
Index 08/09	86,13	92,16	60,80	56,19	83,30	81,71
Index 09/10	95,70	83,19	84,28	136,14	94,77	93,77
Index 10/11	106,05	100,56	105,28	62,21	106,00	89,43
Indeks 11/12	99,99	96,71	71,63	88,65	97,95	95,08
Indeks 12/13	95,74	104,93	73,20	67,84	94,55	97,95
Indeks 13/14	108,49	94,07	36,19	44,96	105,54	87,67
Indeks 14/15	63,56	70,01	33,87	16,37	63,14	66,43
Indeks 15/16	114,89	95,57	27,22	117,58	114,23	95,93
Indeks 16/17	118,84	163,60	367,39	308,25	119,29	166,52
Indeks 17/18	**95,91**	**67,58**	**1,18**	**7,86**	**95,38**	**65,35**

Tablica - *Table* **6.** **PRIKAZ UKUPNO ISPITANIH UZORAKA PREDMETA OPĆE UPORABE U ZAVODIMA ZA JAVNO ZDRAVSTVO U HRVATSKOJ OD 1998. DO 2018.GODINE –** *Total object of common use samples examined by Institutes of Public Health, Croatia 1998-2018*

	PREDMETI OPĆE UPORABE					
	Domaćeg podrijetla		**Podrijetlom iz uvoza**		**Sveukupno**	
Godina	**Mikrobiološki**	**Kemijski**	**Mikrobiološki**	**Kemijski**	**Mikrobiološki**	**Kemijski**
	Objects of common use					
	Local		*Imported*		*Grand total*	
Year	*Microbiol.*	*Chemically*	*Microbiol.*	*Chemically*	*Microbiol.*	*Chemically*
1998.	715	1.079	1.076	4.333	1.791	5.412
1999.	687	761	736	3.896	1.423	4.656
2000.	954	1.621	754	4.142	1.708	5.763
2001.	1.593	1.760	538	3.960	2.131	5.720
2002.	1.594	2.080	485	3.584	2.079	5.666
2003.	1.044	1.922	383	4.257	1.427	6.179
2004.	806	3.238	302	3.377	1.108	6.615
2005.	544	2.035	452	3.256	996	5.291
2006.	811	2.957	437	3.614	1.248	6.571
2007.	860	3.384	408	3.538	1.268	6.922
2008.	1.031	2.699	465	2.466	1.496	5.165
2009.	1.156	3.017	447	3.665	1.603	6.682
2010.	989	2.741	453	3.344	1.442	6.085
2011.	1.206	3.072	512	2.529	1.718	5.601
2012.	1.317	2.716	362	2.027	1.679	4.743
2013.	1.441	2.770	254	1.490	1.695	4.260
2014.	1.113	2.485	23	559	1.136	3.044
2015.	1.145	1.685	7	149	1.152	1.834
2016.	1154	1706	0	128	1154	1834
2017.	1.419	2.312	8	362	1.427	2.674
2018.	**1.152**	**1.798**	**1**	**8**	**1.153**	**1.806**
Index 00/01	166,98	108,57	71,35	95,61	124,77	99,25
Index 01/02	100,06	118,30	90,15	90,51	97,56	99,06
Index 02/03	65,50	92,40	78,97	118,78	68,64	109,05
Index 03/04	77,20	168,47	78,85	79,33	77,65	107,06
Index 04/05	67,49	62,84	149,67	96,41	89,89	79,98
Index 05/06	149,08	145,31	96,68	111,00	125,30	124,19
Index 06/07	106,04	114,44	93,36	97,90	101,60	105,34
Index 07/08	119,88	79,76	113,97	69,70	117,98	74,62
Index 08/09	112,12	111,78	96,13	148,62	107,15	129,37
Index 09/10	85,55	90,85	101,34	91,24	89,96	91,07
Index 10/11	121,94	112,08	113,02	75,63	119,14	92,05
Index 11/12	109,20	88,41	70,70	80,15	97,73	84,68
Index 12/13	109,42	101,99	70,17	73,51	100,95	89,82
Index 13/14	77,24	89,71	9,06	37,52	67,02	71,46
Index 14/15	102,88	67,81	30,43	26,65	101,41	60,25
Index 15/16	100,79	101,25	-	85,91	100,17	100,00
Indeks 16/17	122,96	135,52	-	282,81	123,66	145,80
Indeks 17/18	**81,18**	**77,77**	**12,5**	**2,21**	**80,80**	**67,54**

JAVNA VODOOPSKRBA U HRVATSKOJ - *Sanitary Control of Drinking Water From Public Water Supply*

MONITORING IZVORIŠTA VODE ZA PIĆE I MONITORING ZDRAVSTVENE ISPRAVNOSTI VODE ZA PIĆE IZ RAZVODNE MREŽE U HRVATSKOJ U 2018. GODINI - *Monitoring of drinking water sources and sanitary control of drinking water from the distribution network, Croatia 2018*

UVOD

Zakonom o vodi za ljudsku potrošnju („Narodne novine", broj 56/13, 64/15, 104/17, 115/18), u daljnjem tekstu Zakon, preuzete su odredbe Direktive Vijeća 1998/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju i Direktive Komisije (EU) 2015/1787 od 6. listopada 2015. o izmjeni priloga II. i III. Direktivi Vijeća 98/83/EZ o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL L 260, 7. 10. 2015.). Zakonom se uređuje zdravstvena ispravnost vode za ljudsku potrošnju, obveze pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe, načini postupanja i izvještavanja u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti vode za ljudsku potrošnju, monitoring (praćenje) i druge službene kontrole zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u cilju zaštite ljudskog zdravlja od nepovoljnih utjecaja bilo kojeg onečišćenja vode za ljudsku potrošnju i osiguravanja zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju na području Republike Hrvatske (RH).

Voda za ljudsku potrošnju mora ispunjavati parametre za provjeru sukladnosti vode za ljudsku potrošnju propisane Pravilnikom o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine", broj 125/17) u daljnjem tekstu Pravilnik. **Na nivou RH provodi se monitoring** (praćenje) zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju prema Planu monitoringa kojega **donosi ministar nadležan za zdravstvo na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ).** Provedbu Plana monitoringa koordinira HZJZ, a provode ga zavodi za javno zdravstvo županija odnosno Grada Zagreba na području svoje mjesne nadležnosti u dijelu za koji su odgovorni, a prema financijskim sredstvima koja za tu svrhu osiguravaju županije.

Procjenjuje se da je u RH na javnu vodoopskrbu priključeno oko 91,5 % stanovništva, a na lokalnu vodoopskrbu oko 1,5 % stanovništva (Tablica 1). Ostali dio stanovništva opskrbljuje se vodom putem individualne vodoopskrbe (individualni zdenci, cisterne,…). Osim pojma priključenosti koristi se i pojam mogućnost priključenosti koja je u RH veća od priključenosti koja je procijenjena u Tablici 1. Navedeno znači da u pojedinim naseljima postoji mogućnost priključka na javnu vodoopskrbu, ali se stanovništvo ne želi priključiti. Navedeno se najčešće javlja u područjima gdje se stanovništvo opskrbljuje iz takozvanih lokalnih vodovoda o kojima uglavnom skrbe grupe građana ili mjesne zajednice, a u većini slučajeva voda se ne naplaćuje ili naplaćuje po simboličnim cijenama.

INTRODUCTION

Act on Water Intended for Human Consumption (OG Nos. 56/13, 64/15104/17, 115/18) (hereinafter referred to as: the Act) has transposed the provisions of the Council Directive on the quality of water intended for human consumption (98/83/EC). The Act regulates the safety of water for human consumption, the responsibilities of legal entities supplying drinking water, the procedures and reporting in case of parameter nonconformity, as well as the monitoring and other official controls of the safety of water intended for human consumption with a view to protecting human health from the adverse effects of any kind of contamination in water and protecting the safety of water for human consumption within the territory of the Republic of Croatia.

Drinking water must meet certain compliance parameters, pursuant to the Ordinance on compliance parameters and methods of analysis, monitoring and water safety plans of water for human consumption and the manner of keeping a register of legal entities performing public water supply activities (OG Nos. 125/17) (hereinafter referred to as: the Ordinance). The safety of water intended for human consumption is ***monitored on the national level****, pursuant to a monitoring plan* ***passed by the minister of health, at the proposal of the Croatian Institute of Public Health (CIPH)****. The implementation of the monitoring plan is coordinated by the CIPH and carried out by the public health institute of the competent county or the City of Zagreb, depending on authority, with funds appropriated for this purpose.*

It is estimated that some 91,5 % of the Croatian population is connected to the public water distribution network and 1.5 % to any of the local waterworks (Table 1). In addition to the term connectivity, the term of possibility of connectivity is also used, which in Croatia is higher than the connection estimated in Table 1. *The remaining population receives water through individual water sources (wells, tanks…). In addition to the term 'connection', term 'connectability' is also used nationally, at a share greater that 90 %, which implies that in certain settlements, connection is possible to public water supply, but the population chooses not to be connected. This mostly happens in areas where water is traditionally supplied through the so called local waterworks, communally managed by groups of inhabitants or local associations, and, in most cases, water, if not free-of-charge, is charged only symbolically.*

Tablica – *Table* **1. Opći podatci o vodoopskrbi u 2018. Broj potrošača i priključenost preuzeti su iz Izvještaja za 2018. godinu**– *General information about the water supply in 2018. Number of consumers and connections are taken from the Report for 2018.*

ŽUPANIJA - *County*	**Broj stanovnika** - *Population*	**Broj javnih vodovoda** - *No. public water supplies*	**Broj potrošača na javnoj vodoopskrbi** - *Number of consumers*	**% priključenosti na javnu vodoopskrbu** - *Connections to the public water supply*	**Broj lokalnih vodovoda** – *No. of local water supply*	**Broj potrošača** - *Number of consumers*	**% priključenosti na lokalnu vodoopskrbu** - *Connections to the local water supply*
ZAGREBAČKA	317.606	9	274.530	86,4	37	10.457	3,29
KRAPINSKO-ZAGORSKA	132.892	4	122.696	92,3	44	20.581	15,49
SISAČKO-MOSLAVAČKA	172.439	11	152.517	88,4	27	4.560	2,64
KARLOVAČKA	128.899	9	120.980	93,9	38	4.839	3,75
VARAŽDINSKA	175.951	2	144.252	82,0	21	5.313	3,02
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	115.584	3	70.893	61,3	1	205	0,18
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	119.764	7	81.025	67,7	0	0	0,00
PRIMORSKO-GORANSKA	296.195	9	293.490	99,1	22	398	0,13
LIČKO-SENJSKA	50.927	11	42.274	83,0	0	0	0,00
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	84.836	4	79.009	86,1	7	2.323	2,74
POŽEŠKO-SLAVONSKA	78.034	2	59.903	76,8	6	910	1,17
BRODSKO-POSAVSKA	158.575	2	98.367	62,0	0	0	0,00
ZADARSKA	170.017	10	156.641	92,1	0	0	0,00
OSJEČKO-BARANJSKA	305.032	11	299.879	98,3	6	2.291	0,75
ŠIBENSKO-KNINSKA	109.375	5	103.988	95,1	1	261	0,24
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	179.521	6	158.308	88,2	0	0	0,00
SPLITSKO-DALMATINSKA	454.798	10	448.435	98,6	1	3.222	0,71
ISTARSKA	208.055	3	206.752	99,4	0	0	0,00
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	122.568	13	120.061	98,0	0	0	0,00
MEĐIMURSKA	113.804	1	113.804	100,0	0	0	0,00
GRAD ZAGREB	790.017	1	779.544	98,7	9	7.677	0,97
HRVATSKA - *Croatia*	**4.284.889**	**134**	**3.921.348**	**91,5**	**220**	**63.037**	**1,47**

MONITORING IZVORIŠTA VODE ZA PIĆE

Provedbom Monitoringa izvorišta vode za ljudsku potrošnju za 2018. uzorkovan je 392 uzorka. Provedbu Monitoringa izvorišta vode za piće uglavnom su poštivali svi veći vodoopskrbni sustavi, nažalost manji sustavi i pogotovo lokalni vodovodi isti ne poštuju.

Od ukupno uzetih 392 uzoraka 58,2 % nije odgovaralo zbog jednog ili više pokazatelja prema Pravilniku Postotak neodgovarajućih uzoraka sezao je od 0 % u Međimurskoj i Karlovačkoj županiji do 100 % u tri županije. Najčešći razlog neodgovaranju bilo je mikrobiološko onečišćenje sirove vode.

MONITORING OF DRINKING WATER SOURCES

The 2018 implementation plan for the monitoring of sources of water intended for human consumption foresaw taking 392 samples in the territory of the Republic of Croatia, that is, one sample per pump site. The implementation of the monitoring of drinking water sources was mostly respected by major water supply systems; however, not by minor or local (in particular) suppliers.

Of the overall 352 samples taken, 58,2 % were noncompliant due to one or more indicators, pursuant to the Ordinance. The percentage of noncomplying samples ranged from 0 % in the Međimurje County to 100 % in three individual counties. The most common reason for noncompliance was microbiological contamination of raw water.

Tablica – *Table* **2.** **MONITORING IZVORIŠTA VODE ZA PIĆE – neprerađena voda – 2018. godina** - *Monitoring drinking water - Untreated water – 2018*

ŽUPANIJA - *County*	**Ostvareni broj uzoraka** - *Achieved number of samples*	**Broj neispravnih uzoraka** - *Number of unsafe samples*	**Neispravnih uzoraka %** - *% unsafe samples*	**Broj kemijski neispravnih uzoraka** - Number of chemically unsafe samples	**Broj mikrobiološki neispravnih uzoraka** - Number of microbiological unsafe samples
	Uzeto - *Taken*				
ZAGREBAČKA	27	10	37,0	2	8
KRAPINSKO - ZAGORSKA	17	7	41,2	2	6
SISAČKO - MOSLAVAČKA	2	1	50,0	1	0
KARLOVAČKA	20	0	0,0	0	0
VARAŽDINSKA	19	3	15,8	1	2
KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	9	1	11,1	1	0
BJELOVARSKO BILOGORSKA	8	6	75,0	3	6
PRIMORSKO GORANSKA	57	41	71,9	5	40
LIČKO- SENJSKA	21	20	95,2	0	20
VIROVITIČKO PODRAVSKA	6	0	0,0	0	0
POŽEŠKO-SLAVONSKA	13	8	61,5	5	7
BRODSKO - POSAVSKA	1	1	100,0	1	0
ZADARSKA	17	17	100,0	12	17
OSJEČKO BARANJSKA	25	21	84,0	19	5
ŠIBENSKO KNINSKA	23	17	73,9	1	17
VUKOVARSKO SRIJEMSKA	20	13	65,0	13	1
SPLITSKO - DALMATINSKA	23	21	91,3	3	18
ISTARSKA	16	14	87,5	8	14
DUBROVAČKO - NERETVANSKA	18	18	100,0	2	18
MEĐIMURSKA	9	0	0,0	0	0
GRAD ZAGREB	41	9	22,0	1	9
HRVATSKA - *Croatia*	**392**	**228**	**58,2**	**80,0**	**188,0**

MONITORING VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU (IZ RAZVODNE MREŽE)

Plan monitoringa vode za ljudsku potrošnju iz razvodne mreže za 2018. godinu obuhvaćao je monitoring vode za ljudsku potrošnju iz svih javnih vodovoda te iz lokalnih vodovoda. Plan se temeljio na zakonski propisanim smjernicama izračuna broja uzorka za provedbu redovnog i revizijskog monitoringa propisanima u Prilogu II. u Tablici 2. Pravilnika. Plan obuhvaća sljedeća mjesta uzorkovanja: mjesta na distribucijskoj mreži, u spremnicima vode za ljudsku potrošnju, u vodocrpilištu ako se voda direktno koristi za ljudsku potrošnju mjesta potrošnje vode (prvenstveno škole, vrtići, objekti za proizvodnju i promet hrane); ostala mjesta koje nadležni zavod ocijeni potrebnima.

U okviru redovnog monitoringa (tzv. mala analiza) ispituju se obvezni parametri ispitivanja prema Prilogu II., Tablica 1. Pravilnika, a u okviru revizijskog monitoringa (tzv. kompletna analiza) ispituju se parametri propisani Prilogom I. Tablica 1., 3. i 4. Pravilnika. U slučaju odstupanja parametara zdravstvene ispravnosti nadležni zavod dužan je o rezultatima analize odmah obavijestiti isporučitelja vode kako bi isti postupio u skladu s odredbama članka 20. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju.

Na nivou RH planirano je u 2018. godini uzorkovati 7.452 uzoraka u okviru redovnog monitoringa te 1.023 uzoraka u okviru revizijskog monitoringa odnosno ukupno 8.475 uzoraka vode za ljudsku potrošnju iz javne distribucijske mreže. Plan je realiziran 89,7% odnosno uzorkovano je 6.968 uzorak redovnog i 663 uzoraka revizijskog monitoringa. Ostvarenost Plana monitoringa u javnoj vodoopskrbnoj mreži za redoviti

monitoring seže od 57,1% (Vukovarsko-srijemska) do 104,1% (Brodsko-posavska županija), a za revizijski seže od 0% (Ličko-senjska i Krapinsko-zagorska županija) do 108,3% (Šibensko-kninska županija).

Ukupan broj neispravnih uzoraka vode za ljudsku potrošnju u javnoj distribucijskoj mreži zbog jednog ili više pokazatelja iznosio je 642 odnosno 8,5%. Uzevši u obzir Rješenje o dozvoljenom odstupanju MDK vrijednosti dobivenom od strane Ministarstva zdravstva i broj neispravnih uzoraka koji je, sukladno dobicenom Riješenju, ocijenjen kao ispravan, tada broj neispravnih uzoraka iznosi 173 odnosno 2,3% (Tablica 3). Glavni uzroci zdravstvene neispravnosti vode za ljudsku potrošnju na području RH su povišene koncentracije arsena, željeza, mangana i amonija koji su prirodno prisutni u vodonosnicima panonske Hrvatske. U priobalnom krškom području dominantni izvor neispravnosti je povišena mutnoća koja se javlja na svim krškim izvorištima nakon obilnih padalina. Isporučitelj vodne usluge u tom je trenutku dužan obavijestiti javnost da je voda zdravstveno neispravna i da se može koristiti samo kao tehnička/sanitarna voda. Osim problema s mutnoćom neka priobalna izvorišta za vrijeme suša i povećanih potreba za vodom tijekom turističke sezone imaju povišene koncentracije klorida i sulfata.

Lokalni vodovodi s javno-zdravstvenog aspekta predstavljaju najveći rizik jer se voda bez ikakve obrade i dezinfekcije isporučuje potrošačima. Navedeno rezultira poražavajućim rezultatima analiza koji pokazuju da je od 539 uzoraka uzorkovanih u lokalnim vodovodima (Tablica 4) njih 285 zdravstveno neispravno (52,9%) od čega je 49,5% mikrobiološki neispravna (izračunato na ukupan broj obrađenih uzoraka u lokalnim vodovodima). Imajući u vidu poražavajuću situaciju i brojnost lokalnih vodovoda na svom teritoriju neke su županije (npr. Varaždinska, Krapinsko-zagorska) većinu dostupnih financijskih sredstava usredotočile na praćenje kvalitete vode u lokalnim vodovodima, a smanjile broj uzoraka u javnim vodovodima jer su dugogodišnji prijašnji rezultati pokazivali da je javna vodoopskrba sigurna.

MONITORING OF WATER INTENDED FOR HUMAN CONSUMPTION (FROM THE DISTRIBUTION NETWORK)

The 2018 implementation plan for the monitoring of water intended for human consumption from the distribution network covered monitoring of drinking water from all public waterworks and the local waterworks. The plan was based on legally binding guidelines for calculating the number of samples for the implementation of routine and audit monitoring, as laid down in Table 2, Annex II of the above Ordinance. The Plan included the following sampling locations: chosen sites within the distribution network, drinking water tanks, pump sites if the water was directly used for human consumption at the place of consumption (first and foremost schools, kindergartens, food manufacturing and marketing facilities), as well as other sites, as assessed needed by the competent institute.

The routine monitoring (so called 'partial analysis') tests mandatory parameters, pursuant to Table 1, Annex II of the Ordinance, while the audit monitoring (so called 'complete analysis') tests parameters as laid down by Tables 1, 3 and 4, Annex I of the Ordinance. In case of sanitary noncompliance, the competent institute is obliged to inform thereof the water supplier ASAP, for the supplier to be able to initiate procedures in line with Article 20 of the Act on the Water Intended for Human Consumption

On the national level, the 2018 plan was to take 7,452 samples as part of the routine and 1,023 samples as part of the audit monitoring, totaling 8,475 samples of water for human consumption from the public water distribution network. The 2018 plan was realized on a scale of 89.7 %, which means that 6,968 routine and 663 audit samples were monitored. Plan realization level, in case of the public water supply network for the purposes of routine monitoring ranged from 57,1 % (Vukovar-Srijem County) to 104.1% (Brodsko-Posavska County), and in case of audit monitoring from 0 % (Lika-Senj and Krapina-Zagorje Counties) to 108.3 % (Šibensko-kninska County).

The overall number of unsafe samples of water for human consumption within the public water distribution network due to one or more indicators was 642 (8.5 %). Taking into account the Decision on the allowed deviation of the MCL obtained by the Ministry of Health and the number of unsafe samples, which, in accordance with the obtained Decision, was assessed as safe, then the number of unsafe samples is 173 and 2.3 %, (Table 3)

The main causes of drinking water unsafety within the territory of the Republic of Croatia were elevated concentrations of arsenic, iron, manganese and ammonia, which are naturally present in the aquifers of the Pannonian Croatia. In the coastal karst area, the predominant cause of unsafety is elevated turbidity, occurring in all karst springs after abundant precipitation. A water supplier is, in such case, obliged to inform the public of water unsafety and its applicability solely as technical/sanitary water. In addition to turbidity, some coastal springs during droughts and intensified water demand in tourist season have shown higher levels of chlorides and sulfates.

From the public health point of view, local waterworks represent a maximum risk because water is being delivered to consumers with no previous treatment or disinfection. This yields devastating analytical results, showing that of the 539 samples taken from the local water supply companies (Table 4), 285 were found unsafe (52.9 %), whereof 49.5 % microbiologically unsafe (of all processed samples in local waterworks). With the unfavorable situation and the number of local waterworks in their territory in mind, some counties (such as Varaždin or Krapina-Zagorje) focused most of their available financial resources on monitoring water quality from the local water suppliers and cut the number of samples taken from public waterworks on account of long-standing positive public water quality results.

Tablica – *Table* **3.** **MONITORING VODE ZA PIĆE IZ RAZVODNE MREŽE – javna vodoopskrba** – *Monitoring of water from distribution network - a public water supply*

ŽUPANIJA - *County*	**Planirani broj uzoraka** *Planned number of samples*			**Ostvareni broj uzoraka** *Achieved number of samples*			**Ukupno ostvareno** % *Total achieved*	**Broj neispravnih uzoraka** – *No. unsafe samples*	**Neispravnih uzoraka** % *Unsafe samples*	**Broj neispravnih uzoraka koji su uz Rješenje* ocijenjeni kao ispravni** - *The number of unsafe samples that were found to be correct by the Decision**	**Postotak neispravnih uzoraka uz Rješenje*** - *Precentage of unsafe samples by the Decision**
	redovni - *scheduled*	**revizijski** - *revision*	**Ukupno** - *Total*	**redovni** - *scheduled*	**revizijski** - *revision*	**Ukupno** - *Total*					
ZAGREBAČKA	849	109	958	849	8	857	89,5	5	0,6		0,6
KRAPINSKO-ZAGORSKA	143	24	167	129	0	129	77,2	1	0,8		0,8
SISAČKO-MOSLAVAČKA	216	42	258	206	5	211	81,8	0	0,0		0,0
KARLOVAČKA	199	50	249	171	24	195	78,3	6	3,1		3,1
VARAŽDINSKA	206	31	237	107	7	114	48,1	4	3,5		3,5
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	95	16	111	95	16	111	100,0	0	0,0		0,0
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	97	21	118	97	21	118	100,0	15	12,7	8	5,9
PRIMORSKO-GORANSKA	744	103	847	765	103	868	102,5	21	2,4	5	1,8
LIČKO-SENJSKA	124	37	161	124	0	124	77,0	1	0,8		0,8
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	97	17	114	86	8	94	82,5	0	0,0		0,0
POŽEŠKO-SLAVONSKA	76	15	91	76	15	91	100,0	0	0,0		0,0
BRODSKO-POSAVSKA	121	16	137	126	16	142	103,6	1	0,7		0,7
ZADARSKA	339	53	392	306	23	329	83,9	26	7,9	6	6,1
OSJEČKO-BARANJSKA	576	66	642	576	66	642	100,0	470	73,2	414	8,7
ŠIBENSKO-KNINSKA	234	36	270	236	39	275	101,9	1	0,4		0,4
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	200	40	240	196	40	236	98,3	26	11,0	15	4,7
SPLITSKO-DALMATINSKA	823	109	932	541	22	563	60,4	15	2,7		2,7
ISTARSKA	543	69	612	543	71	614	100,3	0	0,0		0,0
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	363	57	420	377	50	427	101,7	33	7,7	12	4,9
MEĐIMURSKA	105	15	120	60	2	62	51,7	0	0,0		0,0
GRAD ZAGREB	1.302	97	1.399	1.302	97	1399	100,0	17	1,2		1,2
HRVATSKA - *Croatia*	**7.452**	**1.023**	**8.475**	**6.968**	**633**	**7.601**	**89,7**	**642**	**8,5**	**460**	**2,4**

Tablica – *Table* **4.** **MONITORING VODE ZA PIĆE IZ RAZVODNE MREŽE – lokalna vodoopskrba (> 50 stanovnika)** – *Monitoring of water from distribution network - local water supply (>50 inhabitants)*

ŽUPANIJA - *County*	**Planirani broj uzoraka** - *Planned number of samples*			**Ostvareni broj uzoraka** - *Achieved number of samples*			**Ukupno ostvareno %** *total achieved*	**Broj neispravnih uzoraka** – *No. unsafe samples*	**Neispravnih uzoraka %** *unsafe samples*
	redovni	**revizijski**	**Ukupno** *- Total*	**redovni**	**revizijski**	**Ukupno** *- Total*			
ZAGREBAČKA	86	37	123	86	0	86	69,9	47	54,7
KRAPINSKO - ZAGORSKA	162	55	217	154	11	165	76,0	81	49,1
SISAČKO - MOSLAVAČKA	54	27	81	41	0	41	50,6	14	34,1
KARLOVAČKA	42	17	59	31	3	34	57,6	19	55,9
VARAŽDINSKA	48	22	70	46	14	60	85,7	38	63,3
KOPRIVNIČKO KRIŽEVAČKA	2	1	3	2	1	3	100,0	0	0,0
PRIMORSKO-GORANSKA	0	0	0	48	0	48	-	43	89,6
VIROVITIČKO PODRAVSKA	14	7	21	12	1	13	61,9	1	7,7
POŽEŠKO-SLAVONSKA	12	6	18	11	0	11	61,1	11	100,0
OSJEČKO BARANJSKA	18	7	25	18	7	25	100,0	20	80,0
ŠIBENSKO KNINSKA	2	1	3	0	0	0	0,0	0	0,0
SPLITSKO DALMATINSKA	2	1	3	4	1	5	166,7	1	20,0
GRAD ZAGREB	36	12	48	36	12	48	100,0	10	20,8
HRVATSKA - *Croatia*	**478**	**193**	**671**	**489**	**50**	**539**	**77,5**	**285**	**52,9**

XII FINANCIJSKI ZDRAVSTVENI POKAZATELJI RH ZA 2017. GODINU PREMA METODOLOGIJI SUSTAVA ZDRAVSTVENIH RAČUNA

Financial Health Care Indicators for Croatia in 2017 according to the System of Health Accounts Methodology

Financijski zdravstveni pokazatelji RH za 2017. godinu prema metodologiji Sustava zdravstvenih računa - *Financial Health Care Indicators for Croatia in 2017 according to the System of Health Accounts Methodology*

Sustav zdravstvenih računa međunarodno je prihvaćena metodologija koja obuhvaća niz detaljnih klasifikacija dionika i funkcija u zdravstvu čijim se kombiniranjem u tablicama i unosom pripadajućih financijskih podataka dobiva pregled strukture zdravstvene potrošnje u određenoj zemlji.

Osnovne tri dimenzije zdravstva prema toj metodologiji su:
- Funkcije zdravstvene zaštite (Health Care Functions - HC)
- Pružatelji zdravstvene zaštite (Health Care Providers - HP)
- Financijeri zdravstvene zaštite (Health Care Financing Agents – HF)

Njihovim kombiniranjem nastaju tri osnovne tablice Sustava zdravstvenih računa:
- HC (Funkcije u zdravstvenoj zaštiti) x HF (Financijeri zdravstvene zaštite)
- HC (Funkcije u zdravstvenoj zaštiti) x HP (Pružatelji zdravstvene zaštite)
- HP (Pružatelji zdravstvene zaštite) x HF (Financijeri zdravstvene zaštite)

Hrvatski zavod za javno zdravstvo proveo je prikupljanje i obradu podataka o izdacima za zdravstvene usluge u RH tijekom 2017. godine prema metodologiji Sustava zdravstvenih računa 2011 (System of Health Accounts 2011).

Podaci su prikupljeni od sljedećih institucija:
- Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (zasebno za osnovno i dopunsko osiguranje)
- Ministarstva zdravlja
- Ministarstva pravosuđa
- Ministarstva obrane
- Ministarstva financija (iz Izvješća o ostvarenju proračuna: zbirni podaci za izdatke općina i gradova, isključujući Grad Zagreb)
- Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku
- Ministarstva hrvatskih branitelja (iz Godišnjeg izvješća o rezultatima ostvarenja aktivnosti i projekata)
- Agencije za lijekove i medicinske proizvode – HALMED (iz Izvješća o potrošnji lijekova u RH u 2017. godini)
- 20 županija i Grada Zagreba
- 8 privatnih zdravstvenih osiguranja
- Državnog zavoda za statistiku (temeljem podataka iz Ankete o potrošnji kućanstava za 2017. godinu)
- 11 zaklada i udruga koje su imale izdatke za zdravstvene uluge
- Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (podaci iz izvješća o broju sistematskih pregleda u medicini rada)

Podaci za 2017. godinu uključuju procjenu izdataka županija i Grada Zagreba za zdravstveni dio skrbi u ustanovama za njegu i smještaj (HC.3.1 i HP.2) temeljem podataka o ukupnim izdacima za ustanove za njegu i smještaj.

U skladu s uputama iz Eurostata podaci za 2017. godinu obuhvaćaju i izdatke za zdravstvene usluge pružene u 2017. godini koji nisu plaćeni, već uključeni u dugovanja.

Opis pojedinih kategorija:

Kategorija Funkcije u zdravstvenoj zaštiti (HC):

HC.1 Liječenje – obuhvaća zdravstvene usluge s ciljem smanjenja simptoma bolesti/ozljede, sprečavanja komplikacija te izlječenja, uključujući dijagnostičke i terapijske postupke, operacije i porodništvo (isključuje rehabilitaciju i palijativnu skrb).

HC.2 Rehabilitacija – obuhvaća zdravstvene usluge s ciljem poboljšanja funkcije pacijenta s funkcijskim ograničenjima uslijed bolesti ili ozljeda.

HC.3 Dugotrajna njega – obuhvaća dugotrajnu zdravstvenu njegu pacijenta s kroničnim bolestima i smanjenim funkcijskim sposobnostima.

HC.4 Pomoćne usluge u zdravstvu – obuhvaća klinički laboratorij, dijagnostičko snimanje, hitnu pomoć i transport bolesnika; odnosi se samo na pacijente koji nisu hospitalizirani.

HC.5 Lijekovi, medicinski proizvodi i pomagala za izvanbolničke pacijente – obuhvaća maloprodaju lijekova na recept i bez recepta, potrošnih medicinskih proizvoda, naočala i ostalih optičkih pomagala, slušnih pomagala, ortopedskih pomagala i ostalih protetskih naprava te ostalih medicinskih uređaja i naprava.

HC.6 Preventiva – obuhvaća preventivne usluge vezane uz informiranje, edukaciju i savjetovanje, programe cijepljenja, programe ranog otkrivanja bolesti, progame provjere zdravlja, epidemiološki nadzor, programe kontrole rizika i bolesti te pripreme za hitne intervencije i intervencije u slučaju katastrofe.

HC.7 Zdravstvena administracija i osiguranje – obuhvaća planiranje i provođenje zdravstvene politike, planova, programa i proračuna, pripremu i provođenje legislative i standarda vezanih uz zdravstvo, prikupljanje, obradu i diseminaciju informacija, tehničke dokumentacije i statističkih podataka o zdravlju i zdravstvu, administraciju HZZO-a i privatnih zdravstvenih osiguranja.

Kategorija Investicije u ustanove pružatelje zdravstvene zaštite (HK 1.1)

Kategorija Pružatelji zdravstvene zaštite (HP):

HP.1 Bolnice – obuhvaća sve KBC, KB, klinike, opće i specijalne bolnice, lječilišta te zatvorsku bolnicu.

HP.2 Ustanove za njegu i smještaj – obuhvaća domove za stare i nemoćne te domove za psihički bolesne odrasle osobe

HP.3 Pružatelji izvanbolničke zdravstvene zaštite – obuhvaća sve samostalne ordinacije doktora medicine, doktora dentalne medicine i drugih zdr. djelatnika, domove zdravlja, samostalne poliklinike, ustanove i samostalne prakse za fizikalnu terapiju i rehabilitaciju te za njegu u kući.

HP.4 Pružatelji pomoćnih usluga – samostalni laboratoriji, Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu, zavodi za hitnu medicinu, ustanove za sanitetski prijevoz.

HP.5 Maloprodaja i drugi dobavljači lijekova, medicinskih proizvoda i pomagala – obuhvaća ljekarne, poduzeća i obrte za maloprodaju optičkih, slušnih i/ili ortopedskih pomagala te medicinskih uređaja i naprava.

HP.6 Pružatelji preventivne zaštite – obuhvaća zavode za javno zdravstvo te nevladine udruge koje provode javnozdravstvene programe.

HP.7 Ustanove za zdravstvenu administraciju i osiguranje – obuhvaća Ministarstvo zdravlja te agencije i zavode pod njegovom ingerencijom (osim onih izrijekom navedenih u drugim kategorijama), Ministarstvo obrane, Ministarstvo pravosuđa, županijske i lokalne uprave, HZZO, privatna zdravstvena osiguranja.

HP.8 Ostale ustanove – uključuje ostale ustanove koje pružaju zdr. usluge kao sekundarnu djelatnost – Oružane snage RH (vojne ambulante koje nisu dio zdr. ustanove), zatvori (zdr. usluge koje se pružaju u zatvorima), dječji vrtići (djelatnost zdr. voditelja - djelomično uključena), ostale ustanove i poduzeća kojima su zdr. usluge sekundarna djelatnost te privatna kućanstva kao pružatelje zdravstvene njege u kući.

HP.9 Ustanove u inozemstvu

Kategorija Financijeri zdravstvene zaštite (HF):

HF.1 Država i sheme obveznog financiranja zdravstvene zaštite:

- HF.1.1 Država (bez zdravstvenog osiguranja) - obuhvaća jedinice državne uprave i samouprave na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini.
- HF.1.2 Obvezno zdravstveno osiguranje – obuhvaća HZZO za obvezno zdravstveno osiguranje.

HF.2 Sheme dobrovoljnog financiranja zdravstvene zaštite:

- HF.2.1 Dobrovoljno zdravstveno osiguranje – obuhvaća HZZO dopunsko osiguranje te ostala privatna osiguranja.
- HF.2.2 Sheme financiranja zdravstvene zaštite od strane neprofitnih ustanova – obuhvaća zaklade i udruge s izdacima za zdravstvene usuge
- HF.2.3 Sheme financiranja zdravstvene zaštite od strane poduzeća (isključujući zdravstvena osiguranja) – obuhvaća podatke o izdacima za sistematske preglede koje plaćaju poduzeća
- HF.3 Privatna potrošnja kućanstava putem izravnog plaćanja – obuhvaća podatke iz Ankete o potrošnji kućanstava za 2017. godinu Državnog zavoda za statistiku, osim izdataka za lijekove na recept i bez recepta za koje je izvor HALMED

HF.4 Inozemstvo – podaci za 2017. nisu prikupljani.

Financial Health Care Indicators for Croatia in 2017 according to the System of Health Accounts Methodology

System of Health Accounts (SHA) is internationally accepted methodology comprising detailed classifications of different participants and functions in the health care. Their combination in tables and input of expenditure data provide overview of health care expenditures' structure in a specific country.
Three main classifications according to SHA methodology are:

- *Health Care Functions – HC*
- *Health Care Providers – HP*
- *Health Care Financing Agents – HF*

Croatian Institute of Public Health collected and analysed the data on health care expenditures in 2017 according to the System of Health Accounts (SHA) methodology.
Data were collected from the following institutions:

- *Croatian Health Insurance Fund (separately for compulsory and voluntary health insurance)*
- *Ministry of Health*
- *Ministry of Justice*
- *Ministry of Defence*
- *Ministry of Finance (data from the Report with Aggregated Data on Achieving Budget for municipalities' and towns' expenditures)*
- *Ministry of demography, family, youth and social policy*
- *Ministry of Croatian veterans (from the Yearly report on results of acitivities and projects)*
- *20 counties and City of Zagreb*
- *8 private health insurers*
- *Croatian Bureau of Statistics (data from the Household Budget Survey)*
- *11 foundations and non-governmental organisations with expenditures for health care*
- *Croatian Institute of Public Health (data from the report on number of general medical examinations in occupational health service)*

Data for 2017 include estimation of the costs by counties and City of Zagreb for inpatient long-term care (only for health care services) in residential long-term care facilities (HC.3.1 and HP.2) based on the total expenditures for residential long-term care facilities.
According to instructions received from Eurostat, data for 2017 include also expenditures for health services consumed in 2017 which were not paid for, but which were included in losses.

Description of categories
Category Health Care Functions
HC.1 Curative care – includes health care contacts during which the principal intent is to relieve symptoms of illness or

injury, to reduce the severity of illness or injury or to protect against exacerbation and/or complication of an illness and/or injury, including diagnostic and therapeutic procedures, surgeries and obstetric services (rehabilitation and palliative care are excluded).
HC.2 Rehabilitative care – includes health care services focused on improvement of functioning in patients with functional difficulties due to illness or injury.
HC.3 Long-term care – includes long-term nursing care of patients with chronic diseases and functional limitations
HC.4 Ancillary services – include laboratory services, services that use imaging technology, emergency rescue and patient transportation; only for patients who are not hospitalised.
HC.5 Medical goods – include sales of prescribed and OTC pharmaceuticals, medical non-durable goods, glasses and other vision products, hearing aids, orthopaedic appliances and prosthetics and other medical durables.
HC.6 Preventive care – includes provision of information, education and counselling, immunisation programmes, early disease detection programmes, healthy condition monitoring programmes, epidemiological surveillance, risk and disease control programmes and preparing for disaster and emergency response programmes.
HC.7 Governance and health system and financing administration – planning and development of health policies, plans, programmes and budgets, preparation and enforcement of legislation and standards for the health care, collection, production and dissemination of information, technical documentation and statistics on health and health care, administration of Croatian Health Insurance Fund and private health insurances.

Category Investments in Health Care Providers (HK.1.1)

Category Health Care Providers ((HP)
HP.1 Hospitals – includes all university hospital centres, university hospitals, clinics, general and specialised hospitals, sanatoriums and prison hospital.
HP.2 Residential long-term care facilities – includes homes for elderly and disabled and homes for adults with mental health problems.
HP.3 Providers of ambulatory health care – includes all independent medical and dental practices as well as practices of other health care practitioners, outpatient health care centres, independent outpatient polyclinics, institutions and independent practices for physical therapy, rehabilitation and home-based nursing care.
HP.4 Providers of ancillary services – includes independent medical and diagnostic laboratories, Croatian Institute of Transfusion Medicine, institutes of emergency medicine, institutions for patient transportation.
HP.5 Retailers and other providers of medical goods – includes pharmacies, retail sellers and other suppliers of durable medical goods and medical appliances.
HP.6 Providers of preventive care – includes institutes of public health and non-governmental organisations which execute public health programmes.
HP.7 Providers of health care system administration and financing – includes Ministry of Health and all institutes and agencies in its domain (except those explicitly stated in other categories), Ministry of Defence, Ministry of Justice, county and local authorities, Croatian Health Insurance Fund, private health insurers.
HP.8 Other institutions – includes other institutions that provide health care services as secondary activity – Armed Forces (military doctor's offices which are not part of health care institution), prisons (health care services provided in prisons), kindergarten (health professionals providing health services – partially included), other institutions and companies providing health care services as secondary activity, private households as providers of home care.

Category Health Care Financing Schemes (HF)
HF.1 Government schemes and compulsory contributory health care financing schemes:
- *HF.1.1 Government schemes (without health insurance) – includes central, county and local government*
- *HF.1.2 Compulsory contributory health insurance schemes – includes Croatian Health Insurance Fund, but only for compulsory health insurance*

HF.2 Voluntary health care payment schemes
- *HF.2.1 Voluntary health insurance schemes – includes complementary health insurance provided by Croatian Health Insurance Fund as well as by other private health insurers*
- *HF.2.2 Non-profit institutions financing schemes – includes foundations and non-governmental organisations with expenditures for health care*
- *HF.2.3 Enterprise financing schemes (excluding health insurers) – includes data on expenditures by enterprises for general medical examinations*

HF.3 Household out-of-pocket payment – includes data from the Household Budget Survey for 2017 by Croatian Bureau of Statistics, except for prescribed medicines and OTC medicines which were based on data from Agency for Medicinal Products and Medical Devices of Croatia
HF.4 Rest of the world financing schemes – data for 2017 were not collected

Tablica – *Table* **1.** **Izdaci u 2017. godini: HC (Funkcije u zdravstvenoj zaštiti) x HF (Financijeri zdravstvene zaštite) i HK (Investicije u ustanove pružatelje zdravstvene zaštite) x HF (Financijeri zdravstvene zaštite)** – *Expenditures in 2017: HC (Health Care Functions) x HF (Health Care Financing Schemes) and HK (Gross fixed capital formation) x HF (Health Care Financing Schemes)*

Funkcije u zdravstvenoj zaštiti/ Health care functions	Financijeri / Health care financing schemes	HF.1	HF.1.1.							HF.1.2			HF.1.3
				HF.1.1.1.			*HF.1.1.2.*				HF.1.2.1	HF.1.2.2	
					od toga			od toga					
	U milijunima kn / Millions of national currency	Država i sheme obveznog financiranja zdravstvene zaštite / Governmental schemes and compulsory contributory health financing schemes	Država (bez zdravstvenog osiguranja) /General government excluded social security = Teritorial government	Država - centralna razina/ Central government	*Ministarstvo zdravlja/ Ministry of Health*	*Ostala ministarstva / Other Ministries*	Država - županijska i lokalna razina/ State / provincial government	Država - županijska razina / State / provincial government	Država - lokalna razina /Local / municipal government	Obvezno zdravstveno osiguranje / Compulsory contributory health insurance schemes	Obvezno socijalno osiguranje (HZZO obvezno osiguranje)	Obvezno privatno zdravstveno osiguranje	Obvezni zdravstveni štedni računi / Compulsory Medical Saving Accounts
HC.1	Liječenje /Curative care	11.216,2	888,9	815,4	786,3	29,1	73,5	65,6	7,9	10.327,3	10.327,3	0,0	0,0
HC.2	Rehabilitacija/ Rehabilitative care	687,3	66,9	63,6	62,2	1,4	3,3	3,3	0,0	620,4	620,4	0,0	0,0
HC.3	Dugotrajna njega/ Long term care	720,3	152,7	90,0	11,8	78,2	62,7	62,6	0,1	567,6	567,6	0,0	0,0
HC.4	Pomoćne usluge u zdravstvu/ Ancillary services	2.185,3	109,1	82,9	82,4	0,4	26,3	26,3	0,0	2.076,2	2.076,2	0,0	0,0
HC.5	Lijekovi, medicinski proizvodi i pomagala za izvanbolničke pacijente/ Medical goods	4.262,1	9,7	9,1	0,2	8,9	0,6	0,2	0,4	4.252,4	4.252,4	0,0	0,0
HC.6	Preventiva / Preventive care	694,3	139,1	66,3	53,8	12,4	72,8	62,9	9,9	555,3	555,3	0,0	0,0
HC.7	Zdravstvena administracija i osiguranje/ Governance and health system and financing administration	479,2	173,0	160,8	160,6	0,2	12,1	12,1	0,0	306,2	306,2	0,0	0,0
HC.0	Nespecificirano/ Other health care servicies unknown	243,3	34,4	0,0	0,0	0,0	34,4	0,5	33,9	208,8	208,8	0,0	0,0
Tekuća zdravstvena potrošnja HC.0-HC.7/ All functions		20.487,9	1.573,8	1.288,1	1.157,4	130,7	285,7	233,6	52,2	18.914,1	18.914,1	0,0	0,0
HK.1.1	Investicije u ustanove pružatelje zdravstvene zaštite/ Gross fixed capital formation	636,9	621,2	269,5	261,6	7,9	351,7	351,7	0,0	15,7	15,7	0,0	0,0

nastavak – *continuation*

Funkcije u zdravstvenoj zaštiti/ Health care functions	Financijeri / Health care financing schemes	HF.2	HF.2.1	od toga		HF.2.2	HF.2.3	HF.3	HF.4	HF.0	ALL HF
	U milijunima kn / Millions of national currency	**Sheme dobrovoljnog financiranja zdravstvene zaštite / Voluntary health care payment schemes**	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje/ Voluntary health insurance schemes	HZZO dopunsko osiguranje	Ostala privatna zdravstvena osiguranja	Sheme financiranja zdravstvene zaštite od strane neprofitnih ustanova/ NPISHs financing schemes	Sheme financiranja zdravstvene zaštite od strane poduzeća / Enterprises financing schemes	Privatna potrošnja kućanstava putem izravnog plaćanja /Household out-of-pocket payment	Inozemstvo / Rest of the world financing schemes (non-resident)	Nespecificirano / Financing schemes unknown	*Svi financijeri ukupno HF.0-HF.4 / All financing schemes*
HC.1	Liječenje /Curative care	813,7	813,7	653,1	160,7	0,0	0,0	950,7			12.980,6
HC.2	Rehabilitacija/ Rehabilitative care	176,4	176,3	160,6	15,7	0,1	0,0	115,0			978,6
HC.3	Dugotrajna njega/ Long term care	7,9	7,9	6,6	1,4	0,0	0,0	32,7			760,9
HC.4	Pomoćne usluge u zdravstvu/ Ancillary services	208,9	208,8	187,5	21,3	0,1	0,0	49,9			2.444,1
HC.5	Lijekovi, medicinski proizvodi i pomagala za izvanbolničke pacijente/ Medical goods	166,5	166,3	130,2	36,1	0,2	0,0	1.575,5			6.004,1
HC.6	Preventiva / Preventive care	82,0	78,3	0,0	78,3	0,2	3,5	0,0			776,3
HC.7	Zdravstvena administracija i osiguranje/ Governance and health system and financing administration	156,2	154,7	57,5	97,3	1,5	0,0	0,0			635,4
HC.0	Nespecificirano/ Other health care servicies unknown	0,2	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0			243,4
Tekuća zdravstvena potrošnja HC.0-HC.7/ All functions		1.611,8	1606,2	1.195,3	411,0	2,0	3,5	2.723,8			24.823,5
HK.1.1	Investicije u ustanove pružatelje zdravstvene zaštite/ Gross fixed capital formation	3,6	3,0	3,0	0,0	0,6	0,0	0,0			640,6

Tablica – *Table* **2.** **Izdaci u 2017. godini: HC (Funkcije u zdravstvenoj zaštiti) x HP (Pružatelji zdravstvene zaštite) i HK (Investicije u ustanove pružatelje zdravstvene zaštite) x HP (Pružatelji zdravstvene zaštite)** – *Expenditures in 2017: HC (Health Care Functions) x HP (Health Care Providers) and HK (Gross fixed capital formation) x HP (Health Care Providers)*

Funkcije u zdravstvenoj zaštiti/ Health care functions	Pružatelji zdravstvene zaštite/ Health care providers	HP.1	HP.2	HP.3	HP.4	HP.5	HP.6	HP.7	HP.8	HP.9	HP.0	
	U milijunima kn / Millions of national currency	Bolnice /Hospitals	Ustanove za njegu i smještaj/ Residential long-term care facilities	Pružatelji izvanbolničke zdravstvene zaštite/ Providers of ambulatory health care	Pružatelji pomoćnih usluga / Providers of ancillary services	Maloprodaja i drugi dobavljači ljekova, medicinskih proizvoda i pomagala/ Retailers and other providers of medical goods	Pružatelji preventivne zaštite / Providers of preventive care	Ustanove za zdravstvenu administraciju i osiguranje/ Providers of health care system admin. and financing	Ostale ustanove /Rest of economy	Ustanove u inozemstvu/ Rest of the world	Nespecificirano / Providers unknown	***Tekuća zdravstvena potrošnja HP.0-HP.9 / All HP***
HC.1	Liječenje /Curative care	9.214,8	0,6	3.748,0	0,0	0,0	0,3	0,0	14,3	2,5	0,0	12.980,6
HC.2	Rehabilitacija/ Rehabilitative care	820,7	0,1	157,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	978,6
HC.3	Dugotrajna njega/ Long term care	364,7	165,0	149,8	0,0	0,0	0,0	0,0	81,4	0,0	0,0	760,9
HC.4	Pomoćne usluge u zdravstvu/ Ancillary services	1.036,6	0,0	352,0	959,1	0,0	95,5	0,0	0,1	0,7	0,0	2.444,1
HC.5	Lijekovi, medicinski proizvodi i pomagala za izvanbolničke pacijente/ Medical goods	0,1	0,0	87,7	0,0	5.915,9	0,2	0,0	0,0	0,3	0,0	6.004,1
HC.6	Preventiva / Preventive care	33,8	0,1	389,7	0,5	0,3	339,1	0,0	12,6	0,0	0,0	776,3
HC.7	Zdravstvena administracija i osiguranje/ Governance and health system and financing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	625,4	0,0	0,0	0,0	635,4
HC.0	Nespecificirano/ Other health care servicies unknown	0,2	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	208,8	33,9	243,4
Tekuća zdravstvena potrošnja HC.0-HC.7 / All functions		**11.470,9**	**165,9**	**4.885,5**	**959,7**	**5.916,2**	**445,3**	**625,4**	**108,4**	**212,3**	**33,9**	**24.823,5**
HK.1.1	Investicije u ustanove pružatelje zdravstvene zaštite/ Gross fixed capital formation	465,3	18,6	94,7	32,5	0,2	10,5	18,8	0,0	0,0	0,0	640,6

Tablica – *Table* **3.** **Izdaci u 2017. godini: HP (Pružatelji zdravstvene zaštite) x HF (Financijeri zdravstvene zaštite)** – *Expenditures in 2017: HP (Health Care Providers) x HF (Health Care Financing Schemes)*

Financijeri / Health care financing schemes		HF.1	HF.1.1.							HF.1.2			HF.1.3
				HF.1.1.1.			*HF.1.1.2.*				HF.1.2.1	HF.1.2.2	
				od toga				od toga					
Pružatelji zdravstvene zaštite/ Health care providers	***U milijunima kn / Millions of national currency***	**Država i sheme obveznog financiranja zdravstvene zaštite / Governmental schemes and compulsory contributory health financing schemes**	Država (bez zdravstvenog osiguranja) /General government excluded social security = Teritorial government	Država - centralna razina/ Central government	*Ministarstvo zdravlja/ Ministry of Health*	*Ostala ministarstva / Other Ministries*	Država - županijska i lokalna razina/ State / provincial government	Država - županijska razina / State / provincial government	Država - lokalna razina /Local / municipal government	Obvezno zdravstveno osiguranje / Compulsory contributory health insurance schemes	Obvezno socijalno osiguranje (HZZO obvezno osiguranje)	Obvezno privatno zdravstveno osiguranje	Obvezni zdravstveni štedni računi / Compulsory Medical Saving Accounts
HP.1	Bolnice/Hospitals	10.350,8	1.015,7	971,6	944,4	27,2	44,2	44,0	0,2	9.335,0	9.335,0	0,0	0,0
HP.2	Ustanove za njegu i smještaj/Residental long-term care facilities	139,1	139,1	77,9	0,0	77,9	61,2	61,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
HP.3	Pružatelji izvanbolničke zdravstvene zaštite/ Providers of ambulatory health care	3.647,2	53,4	0,7	0,3	0,4	52,7	44,9	7,8	3.593,8	3.593,8	0,0	0,0
HP.4	Pružatelji pomoćnih usluga / Providers of ancillary services	930,0	25,3	0,0	0,0	0,0	25,3	25,3	0,0	904,7	904,7	0,0	0,0
HP.5	Maloprodaja i drugi dobavljači ljekova, medicinskih proizvoda i pomagala/ Retailers and other providers of medical goods	4.175,7	9,7	9,1	0,2	8,9	0,6	0,2	0,4	4.166,0	4.166,0	0,0	0,0
HP.6	Pružatelji preventivne zaštite / Providers of preventive care	424,9	100,9	57,4	55,8	1,6	43,5	33,6	9,9	324,0	324,0	0,0	0,0
HP.7	Ustanove za zdravstvenu administraciju i osiguranje/ Providers of health care system admin. and financing	469,2	168,8	156,7	156,7	0,0	12,1	12,1	0,0	300,4	300,4	0,0	0,0
HP.8	Ostale ustanove / Rest of economy	108,3	27,0	14,6	0,0	14,6	12,4	12,4	0,0	81,3	81,3	0,0	0,0
HP.9	Ustanove u inozemstvu / Rest of the world	208,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	208,8	208,8	0,0	0,0
HP.0	Nespecificirano / Providers unknown	33,9	33,9	0,0	0,0	0,0	33,9	0,0	33,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Tekuća zdravstvena potrošnja HP.0-HP.9 / ALL HP		20.487,9	1.573,8	1.288,1	1.157,4	130,7	285,7	233,6	52,2	18.914,1	18.914,1	0,0	0,0

nastavak – *continuation*

Pružatelji zdravstvene zaštite/ Health care providers	Financijeri / Health care financing schemes	HF.2	HF.2.1	od toga		HF.2.2	HF.2.3	HF.3	HF.4	HF.0	ALL HF
	U milijunima kn / Millions of national currency	Sheme dobrovoljnog financiranja zdravstvene zaštite / Voluntary health care payment schemes	Dobrovoljno zdravstveno osiguranje/ Voluntary health insurance schemes	HZZO dopunsko osiguranje	Ostala privatna zdravstvena osiguranja	Sheme financiranja zdravstvene zaštite od strane neprofitnih ustanova/ NPISHs financing schemes	Sheme financiranja zdravstvene zaštite od strane poduzeća / Enterprises financing schemes	Privatna potrošnja kućanstava putem izravnog plaćanja /Household out-of-pocket payment	Inozemstvo / Rest of the world financing schemes (non-resident)	Nespecificirano / Financing schemes unknown	*Svi financijeri ukupno HF.0-HF.4 / All financing schemes*
HP.1	Bolnice/Hospitals	950,1	950,0	835,2	114,8	0,1	0,0	170,0			11.470,9
HP.2	Ustanove za njegu i smještaj/Residental long-term care facilities	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	26,7			165,9
HP.3	Pružatelji izvanbolničke zdravstvene zaštite/ Providers of ambulatory health care	311,7	308,1	152,6	155,5	0,1	3,5	926,6			4.885,5
HP.4	Pružatelji pomoćnih usluga / Providers of ancillary services	4,8	4,8	1,3	3,4	0,0	0,0	24,9			959,7
HP.5	Maloprodaja i drugi dobavljači ljekova, medicinskih proizvoda i pomagala/ Retailers and other providers of medical goods	164,9	164,8	129,0	35,9	0,1	0,0	1.575,5			5.916,2
HP.6	Pružatelji preventivne zaštite / Providers of preventive care	20,4	20,2	19,7	0,5	0,2	0,0	0,0			445,3
HP.7	Ustanove za zdravstvenu administraciju i osiguranje/ Providers of health care system admin. and financing	156,2	154,7	57,5	97,3	1,5	0,0	0,0			625,4
HP.8	Ostale ustanove / Rest of economy	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0			108,4
HP.9	Ustanove u inozemstvu / Rest of the world	3,5	3,5	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0			212,3
HP.0	Nespecificirano / Providers unknown	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			33,9
Tekuća zdravstvena potrošnja HP.0-HP.9 / ALL HP		1.611,8	1606,2	1.195,3	411,0	2,0	3,5	2.723,8			24.823,5

XIII MEDICINSKA OPREMA, OPERACIJSKE DVORANE I MEDICINSKI POSTUPCI U RH - *Medical Technology, Operation Rooms and Medical Procedures in Croatia*

Medicinska oprema, operacijske dvorane i medicinski postupci u RH 2018. godine - *Medical Technology, Operation Rooms and Medical Procedures in Croatia in 2018*

HZJZ je proveo prikupljanje i obradu podataka o medicinskoj opremi, operacijskim dvoranama i provedenim medicinskim postupcima u RH u 2018. godini. Broj komada pojedine medicinske opreme i operacijskih dvorana naveden je na datum 31. prosinca 2018. godine, dok se broj provedenih medicinskih postupaka odnosi na razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine.

Podaci su prikupljeni od sljedećih institucija:

- kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica i klinika
- općih bolnica
- specijalnih bolnica i lječilišta
- domova zdravlja
- zavoda za hitnu medicinu
- dijela ordinacija specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, poliklinika i trgovačkih društava za zdravstvenu djelatnost (podatke je dostavilo 175 ustanova od 293 kontaktiranih)

CIPH carried out collection and analysis of data on medical equipment, operating rooms and performed medical procedures in Croatia in 2018. The number of individual medical equipment items and operating rooms is as on December 31, 2018, whereas the number of medical procedures performed relates to the period between January 1 till December 31, 2018.

Data were collected from the following institutions:

- *university hospital centres, university hospitals, clinics*
- *general hospitals*
- *specialised hospitals and sanatoriums*
- *health centres*
- *institutes of emergency medicine*
- *part of outpatient specialist health care offices, outpatient clinics and companies registered for providing health care (data were provided by 175 out of 293 contacted institutions)*

Tablica – *Table* **1. Medicinska oprema** – *Medical Technology*

Vrsta opreme - *Type of technology*		**U bolničkim ustanovama** - *In hospitals*	**U ostalim zdravstvenim ustanovama** - *In other health care facilities*	**Ukupno** - *Total*
1.	**Kompjutorizirana tomografija - CT** - *CT scanner*	61	18	79
1.1.	s jednim ili dva reda detektora	7	3	10
1.2.	sa 6 redova detektora	0	1	1
1.3.	s 8 redova detektora	1	1	2
1.4.	sa 16 redova detektora	19	4	23
1.5.	s 32 reda detektora	7	0	7
1.6.	sa 64 reda detektora	12	7	19
1.7.	sa 128 redova detektora	15	2	17
2.	**PET CT** - *PET CT scanner*	1	4	5
3.	**Magnetska rezonancija – MRI** - *MR unit*	34	16	50
3.1.	0,3 T	0	1	1
3.2.	0,5 T	1	0	1
3.3.	1,5 T	32	12	44
3.4	3,0 T	1	3	4
4.	**Mamograf** - *Mammograph*	55	84	139
4.1.	klasični	17	64	81
4.2.	digitalni	38	20	58
5.	**Gama kamera** - *Gamma camera*	16	0	16
6.	**SPECT uređaj** - *SPECT scanner*	4	1	5
7.	**SPECT/CT uređaj** - *SPEC/CT scanner*	5	0	5
8.	**Angiosala - DSA** - *Angiography unit*	39	0	39
8.1.	digitalizirana	14	0	14
8.2.	digitalna	25	0	25
9.	**Dijagnostički RTG uređaj** - *Radiography unit*	302	217	519
9.1.	uređaj za radiografiju	210	210	420
9.1.1.	konvencionalni/klasični sa snimanjem na film	45	45	90
9.1.2.	konvencionalni/klasični s digitalizatorom	91	73	164
9.1.3.	digitalni	74	92	166
9.2.	dijaskopski uređaj	92	7	99
9.2.1.	klasični	23	5	28
9.2.2.	kombinirani/višenamjenski	69	2	71
10.	**Litotriptor** - *Lithotriptor*	30	1	31
11.	**Denzitometar** - *Densitometer*	38	24	62
12.	**Ultrazvučni uređaj** - *Ultrasound unit*	1.016	576	1.592
12.1.	kardiološki	139	76	215
12.2.	ginekološki	162	261	423
12.3.	ostali (NE uključuje uređaje za UZV fizikalnu terapiju)	715	237	952
13.	**Gama knife**	1	0	1
14.	**Anesteziološki uređaj** - *Anaesthetic machine*	521	18	539
15.	**Defibrilator** - *Defibrillator*	807	999	1.806
16.	**Respirator** - *Medical ventilator*	848	217	1.065
17.	**Uređaj za dijalizu** - *Dialysis machine*	792	332	1.124

Tablica – *Table* **1.** **nastavak** - *continuation*

Vrsta opreme - *Type of technology*		**U bolničkim ustanovama** - *In hospitals*	**U ostalim zdravstvenim ustanovama** - *In other health care facilities*	**Ukupno** - *Total*
18.	**Uređaj za ekstrakorporalnu cirkulaciju** - *Heart-lung machine*	16	0	16
19.	**ECMO - Extra corporal membrane oxigenation** - *Extra corporal membrane oxigenation machine*	43	0	43
19.1.	s cirkulacijskom pumpom (duža cirkulacijska potpora, do 60 dana)	35	0	35
19.2.	s cirkulacijskom pumpom (kraća cirkulacijska potpora, do 7 dana)	8	0	8
20.	**EEG**	143	23	166
21.	**EMG**	82	18	100
22.	**Linearni akcelerator** - *Linear Accelerator*	15	1	16
22.1.	s klasičnim/konvencionalnim simulatorom	2	0	2
22.2.	s CT simulatorom	13	1	14
23.	**Uređaj za brahiterapiju** - *Brachytherapy system*	5	0	5
23.1.	s niskom brzinom doze - LDR	2	0	2
23.2.	s visokom brzinom doze - HDR	3	0	3
24.	**Uređaj za radioterapiju kobaltom 60** - *Cobalt-60 radiotherapy units*	0	0	0
25.	**Uređaj za radioterapiju cezijem 137** - *Caesium-137 radiotherapy units*	1	0	1
26.	**RTG uređaj za radioterapiju**	1	0	1
27.	**Ergometar** - *Ergometer*	90	66	156
28.	**Inkubator** - *Incubator*	279	12	291
29.	**Set za gastroskopiju -** *Gastroscopy set*	192	32	224
30.	**Set za kolonoskopiju -** *Colonoscopy set*	179	32	211
31.	**Set za rektoskopiju -** *Rectoscopy set*	48	20	68
32.	**Set za artroskopiju -** *Arthroscopy set*	74	3	77
33.	**Set za cistoskopiju -** *Cistoscopy set*	168	16	184
34.	**Set za kolposkopiju -** *Colposcopy set*	54	33	87
35.	**Set za bronhoskopiju -** *Brochoscopy set*	158	4	162
36.	**Set za laparoskopiju -** *Laparoscopy set*	143	2	145

Tablica – *Table* **2.** **Operacijske dvorane** – *Operation theatres*

	U bolničkim ustanovama - *In hospitals*	**U ostalim zdravstvenim ustanovama** - *In other health care facilities*	**Ukupno** - *Total*
Operacijske dvorane - *Operation theatres*	420	32	452

Tablica – *Table* **3a. Provedeni medicinski postupci u bolničkim ustanovama** – *Medical Procedures in Hospitals*

Medicinski postupak	**Stacionarno** - *Inpatient cases*		**U dnevnoj bolnici** - *Day cases*		**Ambulantno** - *Outpatient cases*	
	Plaćanje HZZO - *Paid by HZZO*	**Plaćanje ostalo** - *Paid by others*	**Plaćanje HZZO** - *Paid by HZZO*	**Plaćanje ostalo** - *Paid by others*	**Plaćanje HZZO** - *Paid by HZZO*	**Plaćanje ostalo** - *Paid by others*
Ekstirpacija, ekscizija i uklanjanje intrakranijalne lezije - *Extirpation, excision and destruction of intracranial lesion*	867	16	0	0	0	0
Evakuacija subduralnog hematoma i intrakranijalnog krvarenja - *Evacuation of subdural haematoma and intracranial haemorrhage*	918	13	0	0	0	0
Discektomija – *Discectomy*	2.686	192	0	281	0	0
Tiroidektomija – *Thyroidectomy*	2.897	28	0	0	0	0
Operacija katarakte - *Cataract surgery*	8.924	24	14.076	2.373	4.108	123
Implantacija umjetene pužnice - *Cochlear implantation*	23	1	0	0	0	0
Tonzilektomija – *Tonsillectomy*	2.695	33	1.902	0	1.849	3
Pulmektomija – *Pulmectomy*	830	4	0	0	0	0
Dijagnostička bronhoskopija s ili bez biopsije - *Diagnostic bronchoscopy with or without biopsy*	13.858	166	1.137	3	6.270	169
Transluminalna koronarna angioplastika - *Transluminal coronary angioplasty*	14.501	138	2.164	4	0	7
Koronarna aortna premosnica graftom - *Coronary artery bypass graft*	2.875	3	0	0	0	0
Karotidna endarkterektomija - *Carotid endarterectomy*	1.022	16	0	0	0	0
Rekonstruktivna terapija infrarenalne aneurizme aorte - *Infrarenal aortic aneurysm repair*	323	7	0	0	0	0
Femoro-poplitealna premosnica - *Femoropopliteal bypass*	613	6	0	0	0	0
Transplantacija matičnih stanica (stem cell) - *Stem cell transplantation*	243	22	0	48	0	0
Kolonoskopija s ili bez biopsije - *Colonoscopy with or without biopsy*	10.102	28	5.148	31	32.489	3.263
Kolektomija – *Colectomy*	2.430	9	0	0	0	0
Laparoskopska kolektomija - *Laparoscopic colectomy*	274	0	0	0	0	0
Apendektomija - A*ppendectomy*	2.420	16	0	0	1	0
Laparoskopska apendektomija - *Laparoscopic appendectomy*	2.829	36	0	0	0	0
Kolecistektomija - C*holecystectomy*	1.550	17	0	0	144	3
Laparoskopska kolecistektomija - *Laparoscopic cholecystectomy*	7.800	20	236	13	178	3
Reparacija ingvinalne kile - *Repair of inguinal hernia*	6.068	54	1.554	7	547	2
Laparoskopska reparacija invinalne kile - *Laparoscopic repair of inguinal hernia*	628	1	5	6	0	0
Transplantacija bubrega - *Kidney transplantation*	177	2	0	0	0	0
Otvorena prostatektomija - *Open prostatectomy*	1.606	4	0	0	0	0
Transureteralna prostatektomija - *Transurethral prostatectomy*	1.406	9	23	0	5	0
Histerektomija – *Hysterectomy*	3.676	20	0	0	0	0
Laparoskopska histerektomija - *Laparoscopic hysterectomy*	490	5	0	0	0	0
Carski rez - *Caesarean section*	10.787	343	0	0	0	0
Artroskopska ekcizija meniska koljena - *Arthroscopic excision of meniscus of knee*	3.541	147	4	631	451	435
Endoproteza kuka - *Hip replacement*	5.952	279	0	0	0	0
Zamjena endoproteze kuka - *Secondary hip replacement*	738	18	0	0	0	0
Totalna endoproteza koljena - *Total knee replacement*	2.769	209	0	0	0	0
Parcijalna mamektomija - *Partial excision of mammary gland*	2.662	19	0	0	0	0
Totalna mastektomija - *Total mastectomy*	1.571	20	0	0	0	0
CT pregled - *CT exams*	156.420	2.176	19.772	44	222.358	5.964
MR pregled - *MRI exams*	18.969	334	8.468	13	105.729	16.415
PET pregled - *PET exams*	35	0	0	0	6.690	13
UKUPNO POSTUPAKA – *Procedures Total*	**298.175**	**4.435**	**54.489**	**3.454**	**380.820**	**26.400**

Tablica – *Table* **3b. Provedeni medicinski postupci u ostalim zdravstvenim ustanovama** – *Medical Procedures in Other Health Care Facilities*

Medicinski postupci	**Stacionarno** - *Inpatient cases*		**U dnevnoj bolnici** - *Day cases*		**Ambulantno** - *Outpatient cases*	
	Plaćanje HZZO - *Paid by HZZO*	**Plaćanje ostalo** - *Paid by others*	**Plaćanje HZZO** - *Paid by HZZO*	**Plaćanje HZZO -** *Paid by HZZO*	**Plaćanje ostalo** - *Paid by others*	**Plaćanje HZZO** - *Paid by HZZO*
Ekstirpacija, ekscizija i uklanjanje intrakranijalne lezije - *Extirpation, excision and destruction of intracranial lesion*	0	0	0	0	0	0
Evakuacija subduralnog hematoma i intrakranijalnog krvarenja - *Evacuation of subdural haematoma and intracranial haemorrhage*	0	0	0	0	0	0
Discektomija - *Discectomy*	0	0	0	0	0	6
Tiroidektomija - *Thyroidectomy*	0	0	0	23	0	0
Operacija katarakte - *Cataract surgery*	0	0	0	0	0	776
Implantacija umjetene pužnice - *Cochlear implantation*	0	0	0	0	0	0
Tonzilektomija - *Tonsillectomy*	0	0	0	46	0	3
Pulmektomija - *Pulmectomy*	0	0	0	0	0	0
Dijagnostička bronhoskopija s ili bez biopsije - *Diagnostic bronchoscopy with or without biopsy*	0	0	0	4	0	0
Transluminalna koronarna angioplastika - *Transluminal coronary angioplasty*	0	0	0	0	0	0
Koronarna aortna premosnica graftom - *Coronary artery bypass graft*	0	0	0	0	0	0
Karotidna endarkterektomija - *Carotid endarterectomy*	0	0	0	0	0	0
Rekonstruktivna terapija infrarenalne aneurizme aorte - *Infrarenal aortic aneurysm repair*	0	0	0	0	0	0
Femoro-poplitealna premosnica - *Femoropopliteal bypass*	0	0	0	0	0	0
Transplantacija matičnih stanica (stem cell) - *Stem cell transplantation*	0	0	0	0	0	0
Kolonoskopija s ili bez biopsije - *Colonoscopy with or without biopsy*	0	0	0	0	132	2.680
Kolektomija - *Colectomy*	0	0	0	0	0	0
Laparoskopska kolektomija - *Laparoscopic colectomy*	0	0	0	0	0	0
Apendektomija - A*ppendectomy*	0	0	0	0	0	0
Laparoskopska apendektomija - *Laparoscopic appendectomy*	0	0	0	0	0	0
Kolecistektomija - C*holecystectomy*	0	0	0	0	0	0
Laparoskopska kolecistektomija - *Laparoscopic cholecystectomy*	0	0	0	0	0	0
Reparacija ingvinalne kile - *Repair of inguinal hernia*	0	0	0	6	0	4
Laparoskopska reparacija invinalne kile - *Laparoscopic repair of inguinal hernia*	0	0	0	0	0	0
Transplantacija bubrega - *Kidney transplantation*	0	0	0	0	0	0
Otvorena prostatektomija - *Open prostatectomy*	0	0	0	0	0	0
Transureteralna prostatektomija - *Transurethral prostatectomy*	0	0	0	0	0	7
Histerektomija - *Hysterectomy*	0	0	0	0	0	0
Laparoskopska histerektomija - *Laparoscopic hysterectomy*	0	0	0	0	0	0
Carski rez - *Caesarean section*	0	0	0	0	0	0
Artroskopska ekcizija meniska koljena - *Arthroscopic excision of meniscus of knee*	2	0	0	0	0	34
Endoproteza kuka - *Hip replacement*	0	0	0	0	0	0
Zamjena endoproteze kuka - *Secondary hip replacement*	0	0	0	0	0	0
Totalna endoproteza koljena - *Total knee replacement*	0	0	0	0	0	0
Parcijalna mamektomija - *Partial excision of mammary gland*	0	0	0	15	0	0
Totalna mastektomija - *Total mastectomy*	0	0	0	2	0	0
CT pregled - *CT exams*	0	0	0	0	2.033	6.503
MR pregled - *MRI exams*	8	14	0	0	34.558	22.725
PET pregled - *PET exams*	0	0	0	0	6.011	469
UKUPNO POSTUPAKA – *Procedures Total*	**10**	**14**	**0**	**96**	**42.734**	**33.207**

Tablica – *Table* **3c. Provedeni medicinski postupci ukupno** – *Medical Procedures Total*

Medicinski postupak	**Stacionarno** - *Inpatient cases*		**U dnevnoj bolnici** - *Day cases*		**Ambulantno** - *Outpatient cases*	
	Plaćanje HZZO - *Paid by HZZO*	**Plaćanje ostalo** - *Paid by others*	**Plaćanje HZZO** - *Paid by HZZO*	**Plaćanje HZZO -** *Paid by HZZO*	**Plaćanje ostalo** - *Paid by others*	**Plaćanje HZZO** - *Paid by HZZO*
Ekstirpacija, ekscizija i uklanjanje intrakranijalne lezije - *Extirpation, excision and destruction of intracranial lesion*	867	16	0	0	0	0
Evakuacija subduralnog hematoma i intrakranijalnog krvarenja - *Evacuation of subdural haematoma and intracranial haemorrhage*	918	13	0	0	0	0
Discektomija - *Discectomy*	2.686	192	0	281	0	6
Tiroidektomija - *Thyroidectomy*	2.897	28	0	23	0	0
Operacija katarakte - *Cataract surgery*	8.924	24	14.076	2.373	4.108	899
Implantacija umjetene pužnice - *Cochlear implantation*	23	1	0	0	0	0
Tonzilektomija - *Tonsillectomy*	2.695	33	1.902	46	1.849	6
Pulmektomija - *Pulmectomy*	830	4	0	0	0	0
Dijagnostička bronhoskopija s ili bez biopsije - *Diagnostic bronchoscopy with or without biopsy*	13.858	166	1.137	7	6.270	169
Transluminalna koronarna angioplastika - *Transluminal coronary angioplasty*	14.501	138	2.164	4	0	7
Koronarna aortna premosnica graftom - *Coronary artery bypass graft*	2.875	3	0	0	0	0
Karotidna endarkterektomija - *Carotid endarterectomy*	1.022	16	0	0	0	0
Rekonstruktivna terapija infrarenalne aneurizme aorte - *Infrarenal aortic aneurysm repair*	323	7	0	0	0	0
Femoro-poplitealna premosnica - *Femoropopliteal bypass*	613	6	0	0	0	0
Transplantacija matičnih stanica (stem cell) - *Stem cell transplantation*	243	22	0	48	0	0
Kolonoskopija s ili bez biopsije - *Colonoscopy with or without biopsy*	10.102	28	5.148	31	32.621	5.943
Kolektomija - *Colectomy*	2.430	9	0	0	0	0
Laparoskopska kolektomija - *Laparoscopic colectomy*	274	0	0	0	0	0
Apendektomija - A*ppendectomy*	2.420	16	0	0	1	0
Laparoskopska apendektomija - *Laparoscopic appendectomy*	2.829	36	0	0	0	0
Kolecistektomija - C*holecystectomy*	1.550	17	0	0	144	3
Laparoskopska kolecistektomija - *Laparoscopic cholecystectomy*	7.800	20	236	13	178	3
Reparacija ingvinalne kile - *Repair of inguinal hernia*	6.068	54	1.554	13	547	6
Laparoskopska reparacija invinalne kile - *Laparoscopic repair of inguinal hernia*	628	1	5	6	0	0
Transplantacija bubrega - *Kidney transplantation*	177	2	0	0	0	0
Otvorena prostatektomija - *Open prostatectomy*	1.606	4	0	0	0	0
Transureteralna prostatektomija - *Transurethral prostatectomy*	1.406	9	23	0	5	7
Histerektomija - *Hysterectomy*	3.676	20	0	0	0	0
Laparoskopska histerektomija - *Laparoscopic hysterectomy*	490	5	0	0	0	0
Carski rez - *Caesarean section*	10.787	343	0	0	0	0
Artroskopska ekcizija meniska koljena - *Arthroscopic excision of meniscus of knee*	3.543	147	4	631	451	469
Endoproteza kuka - *Hip replacement*	5.952	279	0	0	0	0
Zamjena endoproteze kuka - *Secondary hip replacement*	738	18	0	0	0	0
Totalna endoproteza koljena - *Total knee replacement*	2.769	209	0	0	0	0
Parcijalna mamektomija - *Partial excision of mammary gland*	2.662	19	0	15	0	0
Totalna mastektomija - *Total mastectomy*	1.571	20	0	2	0	0
CT pregled - *CT exams*	156.420	2.176	19.772	44	224.391	12.467
MR pregled - *MRI exams*	18.977	348	8.468	13	140.287	39.140
PET pregled - *PET exams*	35	0	0	0	12.701	482
UKUPNO POSTUPAKA – *Procedures Total*	**298.185**	**4.449**	**54.489**	**3.550**	**423.554**	**59.607**

Napomena uz Tablice – *Notes with Tables* **3a, 3b i 3c:**
Plaćanje HZZO – označava postupke za koje je za barem 50% troška ili više račun ispostavljen na HZZO – *Payment CHIF –50% or more procedure cost invoiced to CHIF*
Plaćanje ostalo – označava postupke za koje je za više od 50% troška račun ispostavljen na pacijenta osobno, privatna osiguranja ili neku drugu instituciju, osim HZZO-a – *Payment other – more than 50% of procedure cost invoiced to patient, private insurance companies or other institution other than CHIF*

XIV KREVETI U JEDINICAMA ZA POJAČANU NJEGU DOMOVA ZA STARIJE I NEMOĆNE I DOMOVA ZA PSIHIČKI BOLESNE ODRASLE OSOBE

Beds in Intensified Care Units of Residential Long-term Care Facilities for Elderly and Disabled Persons and Facilities for Adults with Mental Health Problems

Podatke o broju kreveta u jedinicama za pojačanu njegu domova za starije i nemoćne i domova za psihički bolesne odrasle osobe HZJZ zaprima od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

– Data on beds in intensified care units of residential long-term care facilities for elderly and disabled persons and facilities for adults with mental health problems are provided by the Ministry for Demography, Family, Youth and Social Policy

Tablica – *Table* **1** **Broj kreveta u jedinicama za pojačanu njegu domova za starije i nemoćne i domova za psihički bolesne odrasle osobe po županijama – stanje na 31. prosinca 2018. godine –** *The number of beds in intensified care units of residential long-term care facilities for elderly and disabled persons and facilities for adults with mental health problems by county, December 31, 2018*

ŽUPANIJA	**Broj kreveta**
County	*No. of beds*
Grad /City of Zagreb	2.308
Zagrebačka	513
Krapinsko-zagorska	494
Sisačko-moslavačka	212
Karlovačka	120
Varaždinska	497
Bjelovarsko-bilogorska	354
Koprivničko-križevačka	272
Primorsko-goranska	684
Ličko-senjska	112
Virovitičko-podravska	27
Požeško-slavonska	180
Brodsko-posavska	117
Zadarska	354
Osječko-baranjska	312
Šibensko-kninska	290
Vukovarsko-srijemska	470
Splitsko-dalmatinska	825
Istarska	444
Dubrovačko-neretvanska	285
Međimurska	294
UKUPNO HRVATSKA - *Total Croatia*	**9.164**

XV. POKAZATELJI ZDRAVSTVENOG STANJA I KORIŠTENJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA

Pokazatelji zdravstvenog stanja i korištenja zdravstvene zaštite hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 154/11, 12/12, 35/12, 70/12, 144/12, 82/13, 159/13, 22/14 , 154/14, 70/16) Hrvatski zavod za javno zdravstvo nadležan je za izradu zdravstvenih pokazatelja o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu branitelji). Za potrebe izrade pokazatelja zdravstvenog stanja i korištenja zdravstvene zaštite Hrvatski zavod za javno zdravstvo je, temeljem sporazuma s Ministarstvom hrvatskih branitelja, koristio Registar hrvatskih branitelja. Navedena baza je spojena sa: Centralnim zdravstveno informacijskim sustavom Republike Hrvatske (CEZIH), podacima iz baze hospitalizacija, Registrom za rak te Registrom uzroka smrti. Podaci su prikazivani kao apsolutni brojevi te udjeli.

1. POBOL HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA U 2016. GODINI

1.1. Posjete primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Prema dostupnim podacima CEZIH-a za 2018. godinu, u kojem se generiraju svi zapisi tijekom pregleda u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, branitelji muškog spola su ovu razinu zdravstvene zaštite najčešće koristili zbog bolesti cirkulacijskog sustava, dok su bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva bile najčešći razlog kod žena (Tablica 1).

Tablica 1. PRIKAZ KORIŠTENJA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE BRANITELJA U 2018. GODINI, PO SPOLU I GRUPAMA BOLESTI

		Muškarci		Žene	
MKB šifra	**MKB naziv**	**Broj osoba**	**Rang**	**Broj osoba**	**Rang**
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	40.060	13.	3.860	12.
C00-D48	Novotvorine	40.788	12.	4.202	11.
D50-D89	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunosnog sustava	12.378	16.	1.531	16.
E00-E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	108.515	5.	8.293	6.
F00-F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	98.709	6.	7.552	7.
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	25.361	15.	1.993	15.
H00-H59	Bolesti oka i očnih adneksa	64.797	10.	5.462	10.
H60-H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	35.602	14.	2.274	14.
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	183.709	1.	10.117	3.
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	119.557	4.	9.113	5.
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	176.006	2.	11.910	2.
L00-L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva	73.047	9.	5.616	9.
M00-M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	169.149	3.	12.137	1.
N00-N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	78.619	8.	9.556	4.
O00-O99	Trudnoća, porođaj i babinje	0	20.	34	19.
P00-P96	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	0	19.	0	20.
Q00-Q99	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	846	18.	85	18.
R00-R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi, nesvrstani drugamo	82.193	7.	6.886	8.
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	61.096	11.	2.927	13.
V01-Y98	Vanjski uzroci pobola i smrtnosti	4.417	17.	267	17.

Napomena1.: Podaci iz tablice 1. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije
Napomena 2.: Zbroj ukupnog broja osoba u tablici 1. je veći od ukupnog broja branitelja zbog postojanja komorbiditeta

1.2. Bolničko liječenje

Prema podacima baze hospitalizacija u 2018. godini, najčešći razlozi hospitalizacija kod branitelja muškog spola bili su iz grupe bolesti cirkulacijskog sustava, dok su kod žena to bile neoplazme (tablica 2).

Tablica 2. PRIKAZ BOLNIČKOG LIJEČENJA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA U 2018. GODINI, PO SPOLU I GRUPAMA BOLESTI

		Muškarci		Žene	
MKB šifra	**MKB naziv**	**Broj osoba**	**Rang**	**Broj osoba**	**Rang**
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	1.654	14.	77	16.
C00-D48	Novotvorine	10.183	2.	662	1.
D50-D89	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunosnog sustava	989	16.	97	14.
E00-E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	3.231	12.	225	10.
F00-F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	8.643	3.	297	6.
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	3.170	13.	217	11.
H00-H59	Bolesti oka i očnih adneksa	3.374	11.	251	7.
H60-H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	394	17.	29	17.
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	11.293	1.	420	4.
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	3.556	10.	177	13.
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	7.757	4.	303	5.
L00-L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva	1.489	15.	85	15.
M00-M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	6.209	5.	539	2.
N00-N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	5.041	7.	476	3.
O00-O99	Trudnoća, porođaj i babinje	0	20.	11	18.
P00-P96	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	0	19.	0	20.
Q00-Q99	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	107	18.	10	19.
R00-R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi, nesvrstani drugamo	3.679	9.	247	8.
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	5.077	6.	201	12.
Z00-Z99	Čimbenici s utjecajem na zdravstveni status i kontakt sa zdravstvenim ustanovama	4.217	8.	241	9.

Napomena: Podaci iz tablice 2. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

1.3. Pojedine kronične bolesti

1.3.1. Ishemijska bolest srca

Prema podacima CEZIH-a i baze hospitalizacija, u RH je u 2018. godini zabilježeno 25.139 osoba koje su zbog ishemijske bolesti srca (šifre MKB-10: I20-I25) koristile zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 24.357 muškaraca i 782 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj županiji u kojima je zabilježena skoro trećina ukupnog broja oboljelih (tablica 3).

Tablica 3. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG ISHEMIJSKE BOLESTI SRCA U 2018. GODINI KORISTIO ZDRAVSTVENU ZAŠTITU, PREMA SPOLU I ŽUPANIJI

Ishemijska bolest srca (I20-I25)			
Županija	**Muškarci**	**Žene**	**Broj oboljelih osoba**
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	695	15	710
BRODSKO-POSAVSKA	1.208	48	1.256
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	655	14	669
GRAD ZAGREB	3.673	147	3820
ISTARSKA	900	22	922
KARLOVAČKA	1.169	26	1.195
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	411	6	417
KRAPINSKO-ZAGORSKA	443	6	449
LIČKO-SENJSKA	538	38	576
MEĐIMURSKA	394	12	406
OSJEČKO-BARANJSKA	2.232	67	2.299
POŽEŠKO-SLAVONSKA	468	15	483
PRIMORSKO-GORANSKA	2.176	38	2.214
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.414	64	1.478
SPLITSKO-DALMATINSKA	1.857	61	1.918
ŠIBENSKO-KNINSKA	740	20	760
VARAŽDINSKA	638	14	652
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	672	11	683
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.303	70	1.373
ZADARSKA	1.143	47	1.190
ZAGREBAČKA	1.628	41	1.669
Ukupno	**24.357**	**782**	**25.139**

Napomena: Podaci iz tablice 3. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

1.3.2. Maligne bolesti

U tablici 4a i 4b prikazani su zadnje dostupni podaci, Registra za rak, za deset najčešćih sijela novootkrivenih slučajeva zloćudnih bolesti u braniteljskoj populaciji u 2018. godini, kod muškaraca i žena, po županijama. Kod muškaraca na prvom mjestu je rak pluća dok kod žena je to rak dojke.

Tablica 4. a **NOVOOTKRIVENI SLUČAJEVI ZLOĆUDNIH BOLESTI U BRANITELJSKOJ POPULACIJI U 2018. GODINI, PO DIJAGNOZI I ŽUPANIJAMA, MUŠKARCI, DESET NAJČEŠĆIH SIJELA**

MUŠKARCI	Rak pluća	Rak prostate	Rak debelog i završnog crijeva	Rak usta, usne šupljine i ždrijela	Rak mokraćnog mjehura	Rak bubrega	Rak želuca	Melanom	Rak grkljana	Limfomi	Ostale zloćudne novotvorine	Ukupno
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	9	6	18	9	4	4	4	1	3	3	17	78
BRODSKO-POSAVSKA	34	20	19	4	14	5	8	1	5	3	26	139
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	24	19	23	6	4	7	2	9	3	6	17	120
GRAD ZAGREB	78	90	68	29	30	14	18	31	23	21	103	505
ISTARSKA	17	9	14	7	3	5	1	6	1	3	16	82
KARLOVAČKA	34	35	30	10	5	13	11	4	5	4	37	188
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	8	9	6	6	3	3	5	0	1	0	8	49
KRAPINSKO-ZAGORSKA	16	8	8	7	1	0	6	2	4	2	15	69
LIČKO-SENJSKA	14	13	11	5	4	4	2	2	1	1	16	73
MEĐIMURSKA	4	15	9	3	0	3	5	3	0	0	7	49
OSJEČKO-BARANJSKA	39	42	34	14	7	12	6	7	4	7	36	208
POŽEŠKO-SLAVONSKA	9	3	3	3	1	5	3	1	2	2	15	47
PRIMORSKO-GORANSKA	46	35	31	10	5	4	5	9	3	7	65	220
SISAČKO-MOSLAVAČKA	34	30	28	8	13	8	9	3	8	6	46	193
SPLITSKO-DALMATINSKA	53	49	44	18	7	10	9	18	14	7	82	311
ŠIBENSKO-KNINSKA	19	13	14	5	2	6	4	0	4	2	21	90
VARAŽDINSKA	12	17	13	5	3	6	5	7	8	1	11	88
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	18	7	13	10	2	2	2	0	4	1	13	72
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	28	14	15	7	1	13	6	0	5	2	24	115
ZADARSKA	23	25	23	15	14	5	2	3	4	5	21	140
ZAGREBAČKA	40	33	25	11	15	5	8	6	7	9	54	213
Ukupno	**559**	**492**	**449**	**192**	**138**	**134**	**121**	**113**	**109**	**92**	**650**	**3049**

Napomena: Podaci iz tablice 4a) ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 4. b **NOVOOTKRIVENI SLUČAJEVI ZLOĆUDNIH BOLESTI U BRANITELJSKOJ POPULACIJI U 2018. GODINI, PO DIJAGNOZI I ŽUPANIJAMA, ŽENE, DESET NAJČEŠĆIH SIJELA**

ŽENE	Rak dojke	Rak pluća	Rak debelog i završnog crijeva	Rak jajnika i jajovoda	Rak tijela maternice	Melanom	Rak štitnjače	Mulitpli mijelom	Rak želuca	Leukemije	Ostale zloćudne novotvorine	Ukupno
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
BRODSKO-POSAVSKA	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
GRAD ZAGREB	12	3	3	3	1	0	1	0	0	0	2	25
ISTARSKA	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3
KARLOVAČKA	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	5
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
KRAPINSKO-ZAGORSKA	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	3
LIČKO-SENJSKA	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
MEĐIMURSKA	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
OSJEČKO-BARANJSKA	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	3	6
POŽEŠKO-SLAVONSKA	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
PRIMORSKO-GORANSKA	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	4
SISAČKO-MOSLAVAČKA	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2	4
SPLITSKO-DALMATINSKA	4	3	1	1	0	1	2	0	1	1	2	16
ŠIBENSKO-KNINSKA	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
VARAŽDINSKA	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1	0	3	0	2	0	0	0	0	0	0	6
ZADARSKA	3	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	6
ZAGREBAČKA	1	1	0	1	1	3	0	0	0	2	1	10
Ukupno	**28**	**12**	**11**	**7**	**7**	**6**	**4**	**4**	**4**	**3**	**19**	**105**

Napomena: Podaci iz tablice 4b) ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

1.3.3. Cerebrovaskularne bolesti

Prema podacima CEZIH-a i baze hospitalizacija, u RH su u 2018. godini zabilježene 8.744 osobe koje su zbog cerebrovaskularnih bolesti (šifre MKB-10: I60-I69) koristile zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 8.407 muškaraca i 337 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Osječko-baranjskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji u kojima je zabilježeno 32,0% ukupnog broja oboljelih (tablica 5).

Tablica 5. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG CEREBROVASKULARNIH BOLESTI U 2018. GODINI KORISTIO ZDRAVSTVENU ZAŠTITU, PREMA SPOLU I ŽUPANIJI

Cerebrovaskularne bolesti (I60-I69)			
Županija	**Muškarci**	**Žene**	**Ukupno**
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	329	12	341
BRODSKO-POSAVSKA	489	17	506
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	260	10	270
GRAD ZAGREB	1.289	79	1.368
ISTARSKA	265	11	276
KARLOVAČKA	509	18	527
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	204	6	210
KRAPINSKO-ZAGORSKA	273	5	278
LIČKO-SENJSKA	151	6	157
MEĐIMURSKA	132	1	133
OSJEČKO-BARANJSKA	777	27	804
POŽEŠKO-SLAVONSKA	202	10	212
PRIMORSKO-GORANSKA	512	10	522
SISAČKO-MOSLAVAČKA	419	12	431
SPLITSKO-DALMATINSKA	594	28	622
ŠIBENSKO-KNINSKA	226	7	233
VARAŽDINSKA	228	4	232
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	246	3	249
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	431	31	462
ZADARSKA	319	12	331
ZAGREBAČKA	552	28	580
Ukupno	**8.407**	**337**	**8.744**

Napomena: Podaci iz tablice 5 ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

1.3.4. Šećerna bolest

Prema podacima CEZIH-a i baze hospitalizacija, u RH je u 2018. godini zabilježeno 55.613 osoba koje su zbog šećerne bolesti (šifre MKB-10: E10-E14) koristile zdravstvenu zaštitu, među kojima su bili bio 53.671 muškarac i 1.942 žene. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 32,0% ukupnog broja oboljelih (tablica 6).

Tablica 6. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG ŠEĆERNE BOLESTI U 2018. GODINI KORISTIO ZDRAVSTVENU ZAŠTITU, PREMA SPOLU I ŽUPANIJI

Šećerna bolest (E10-E14)			
Županija	**Muškarci**	**Žene**	**Broj oboljelih osoba**
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1.487	48	1.535
BRODSKO-POSAVSKA	1.952	108	2.060
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	2.191	50	2.241
GRAD ZAGREB	7.984	341	8.325
ISTARSKA	2.049	56	2.105
KARLOVAČKA	2.959	80	3.039
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1.080	14	1.094
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1.484	23	1.507
LIČKO-SENJSKA	1.099	64	1.163
MEĐIMURSKA	822	9	831
OSJEČKO-BARANJSKA	4.039	159	4.198
POŽEŠKO-SLAVONSKA	916	56	972
PRIMORSKO-GORANSKA	3.894	68	3.962
SISAČKO-MOSLAVAČKA	2.741	121	2.862
SPLITSKO-DALMATINSKA	5.036	226	5.262
ŠIBENSKO-KNINSKA	1.797	71	1.868
VARAŽDINSKA	1.733	34	1.767
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1.361	18	1.379
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2.737	181	2.918
ZADARSKA	2.394	93	2.487
ZAGREBAČKA	3.916	122	4.038
Ukupno	**53.671**	**1.942**	**55.613**

Napomena: Podaci iz tablice 6. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

1.3.5. Posttraumatski stresni poremećaj

Prema podacima CEZIH-a i baze hospitalizacija, u RH je u 2018. godini zabilježeno 37.710 osoba koje su zbog posttraumatskog stresnog poremećaja i trajnih promjena ličnosti nakon katastrofalnih doživljaja, tzv. kroničnog posttraumatskog stresnog poremećaja (šifre MKB-10: F43.1 i F62.0), koristile zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 36.596 muškaraca i 1.114 žena. Najveći broj oboljelih je u Splitsko-dalmatinskoj, Osječko-baranjskoj županiji i Gradu Zagrebu u kojima je zabilježeno 37,9% ukupnog broja oboljelih (tablica 7).

Tablica 7. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG POSTTRAUMATSKOG STRESNOG POREMEĆAJA U 2018. GODINI KORISTIO ZDRAVSTVENU ZAŠTITU, PREMA SPOLU I ŽUPANIJI

Posttraumatski stresni poremećaj			
Županija	**Muškarci**	**Žene**	**Ukupno**
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1.149	32	1.181
BRODSKO-POSAVSKA	2.013	53	2.066
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1.246	21	1.267
GRAD ZAGREB	3.393	126	3.519
ISTARSKA	405	19	424
KARLOVAČKA	1.309	36	1.345
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	884	14	898
KRAPINSKO-ZAGORSKA	379	13	392
LIČKO-SENJSKA	778	29	807
MEĐIMURSKA	269	7	276
OSJEČKO-BARANJSKA	4.694	134	4.828
POŽEŠKO-SLAVONSKA	856	22	878
PRIMORSKO-GORANSKA	925	30	955
SISAČKO-MOSLAVAČKA	2.219	69	2.288
SPLITSKO-DALMATINSKA	5.801	155	5.956
ŠIBENSKO-KNINSKA	2.030	52	2.082
VARAŽDINSKA	699	19	718
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1.304	32	1.336
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	3.160	158	3.318
ZADARSKA	1.966	55	2.021
ZAGREBAČKA	1.117	38	1.155
Ukupno	**36.596**	**1.114**	**37.710**

Napomena: Podaci iz tablice 7. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

1.3.6. Depresivni poremećaji

Prema podacima CEZIH-a i baze hospitalizacija, u RH je u 2018. godini zabilježeno 21.546 osoba koje su zbog depresivnih poremećaja (šifre MKB-10: F32-F33) koristile zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 19.429 muškaraca i 2.117 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 36,4% ukupnog broja oboljelih (tablica 8).

Tablica 8. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG DEPRESIVNIH POREMEĆAJA U 2018. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU, PREMA SPOLU I ŽUPANIJI

Depresivni poremećaji (F32-F33)			
Županija	**Muškarci**	**Žene**	**Broj oboljelih osoba**
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	652	46	698
BRODSKO-POSAVSKA	656	80	736
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	823	58	881
GRAD ZAGREB	2.942	357	3.299
ISTARSKA	479	62	541
KARLOVAČKA	631	93	724
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	478	40	518
KRAPINSKO-ZAGORSKA	465	29	494
LIČKO-SENJSKA	397	93	490
MEĐIMURSKA	351	23	374
OSJEČKO-BARANJSKA	1.686	201	1.887
POŽEŠKO-SLAVONSKA	253	40	293
PRIMORSKO-GORANSKA	770	68	838
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.398	160	1.558
SPLITSKO-DALMATINSKA	2.454	206	2.660
ŠIBENSKO-KNINSKA	769	79	848
VARAŽDINSKA	297	23	320
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	627	33	660
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.017	171	1.188
ZADARSKA	1.040	132	1.172
ZAGREBAČKA	1.244	123	1.367
Ukupno	**19.429**	**2.117**	**21.546**

Napomena: Podaci iz tablice 8. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

1.3.7. Kronične bolesti donjeg dišnog sustava

Prema podacima CEZIH-a i baze hospitalizacija, u RH je u 2018. godini zabilježeno 27.108 osoba koje su zbog kroničnih bolesti donjeg dišnog sustava (šifre MKB-10: J40-J47) koristile zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 25.378 muškaraca i 1.730 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 30,2% ukupnog broja oboljelih (tablica 9).

Tablica 9. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG KRONIČNIH BOLESTI DONJEG DIŠNOG SUSTAVA U 2018. GODINI KORISTIO ZDRAVSTVENU ZAŠTITU, PREMA SPOLU I ŽUPANIJI

Kronične bolesti donjeg dišnog sustava (J40-J47)			
Županija	**Muškarci**	**Žene**	**Broj oboljelih osoba**
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1.158	59	1.217
BRODSKO-POSAVSKA	948	99	1.047
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1.123	60	1.183
GRAD ZAGREB	3.650	314	3.964
ISTARSKA	755	44	799
KARLOVAČKA	1.545	90	1.635
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	458	14	472
KRAPINSKO-ZAGORSKA	574	14	588
LIČKO-SENJSKA	689	72	761
MEĐIMURSKA	368	18	386
OSJEČKO-BARANJSKA	1.729	126	1.855
POŽEŠKO-SLAVONSKA	492	41	533
PRIMORSKO-GORANSKA	1.610	64	1.674
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.515	100	1.615
SPLITSKO-DALMATINSKA	2.185	184	2.369
ŠIBENSKO-KNINSKA	845	54	899
VARAŽDINSKA	757	33	790
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	793	20	813
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.204	100	1.304
ZADARSKA	1.323	119	1.442
ZAGREBAČKA	1.657	105	1.762
Ukupno	**25.378**	**1.730**	**27.108**

Napomena: Podaci iz tablice 9. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

1.3.8. Kronično zatajenje bubrega

Prema podacima CEZIH-a i baze hospitalizacija, u RH je u 2018. godini zabilježeno 2.058 osoba koje su zbog kroničnog zatajenja bubrega (šifra MKB-10: N18) koristile zdravstvenu zaštitu, među kojima su bila 1.983 muškarca i 75 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Zagrebačkoj županiji u kojima je zabilježeno 34,0% ukupnog broja oboljelih (tablica 10).

Tablica 10. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG KRONIČNOG ZATAJENJA BUBREGA U 2018. GODINE KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU, PREMA SPOLU I ŽUPANIJI

Kronično zatajenje bubrega (N18)			
Županija	**Muškarci**	**Žene**	**Broj oboljelih osoba**
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	44	1	45
BRODSKO-POSAVSKA	46	2	48
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	84	2	86
GRAD ZAGREB	348	12	360
ISTARSKA	89	4	93
KARLOVAČKA	85	4	89
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	25	0	25
KRAPINSKO-ZAGORSKA	50	0	50
LIČKO-SENJSKA	44	1	45
MEĐIMURSKA	33	0	33
OSJEČKO-BARANJSKA	139	3	142
POŽEŠKO-SLAVONSKA	31	1	32
PRIMORSKO-GORANSKA	107	3	110
SISAČKO-MOSLAVAČKA	139	5	144
SPLITSKO-DALMATINSKA	184	9	193
ŠIBENSKO-KNINSKA	93	8	101
VARAŽDINSKA	57	2	59
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	44	1	45
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	74	6	80
ZADARSKA	127	5	132
ZAGREBAČKA	140	6	146
Ukupno	**1.983**	**75**	**2.058**

Napomena: Podaci iz tablice 10. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

2. SMRTNOST BRANITELJA DOMOVINSKOG RATA U 2018. GODINI

Prema podacima Registra uzroka smrti Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Registra hrvatskih branitelja u Hrvatskoj je u 2018. godini zabilježeno 4.602 umrlih hrvatskih branitelja Domovinskog rata, od čega je 4.447 muškaraca i 125 žena.

2.1. Umrli prema skupinama bolesti

Vodeći uzrok smrti među svim braniteljima su novotvorine od kojih je umrlo 1.906 ili 41,4% od umrlih branitelja. Druga po redu je skupina cirkulacijskih bolesti s ukupno umrlih 1.380 ili 30,0%. Treći vodeći uzrok smrti su ozljede i otrovanja s 397 umrlih ili 8,6%. Bolesti probavnog sustava su četvrti uzrok smrti s 353 ili 7,7% od umrlih branitelja. Bolesti endokrinog sustava su peti vodeći uzrok sa 175 ili 3,8% umrlih branitelja (tablica 11).

Tablica 11. STRUKTURA UZROKA SMRTI BRANITELJA PREMA SKUPINAMA BOLESTI U 2018. – UKUPNO

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	23	0,5	10.
Novotvorine	C00-D48	1.906	41,4	1.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50-D89	2	0,0	13.
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	175	3,8	5.
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	76	1,7	8.
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	78	1,7	7.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	1.380	30,0	2.
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	153	3,3	6.
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	353	7,7	4.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00-M99	5	0,1	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	32	0,7	9.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	22	0,5	11.
Ozljede ,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	397	8,6	3.
Ukupno	**A00-T98**	**4.602**	**100,0**	**-**

Napomena: Podaci iz tablice 11. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 12. STRUKTURA UZROKA SMRTI BRANITELJA PREMA SKUPINAMA BOLESTI U 2018. - MUŠKARCI

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	22	0,5	10.
Novotvorine	C00-D48	1.846	41,2	1.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	D50-D89	2	0,0	13.
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	167	3,7	5.
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	74	1,7	8.
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	76	1,7	7.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	1.345	30,0	2.
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	150	3,4	6.
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	352	7,9	4.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00-M99	4	0,1	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	31	0,7	9.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	19	0,4	11.
Ozljede ,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	389	8,7	3.
Ukupno	**A00-T98**	**4.477**	**100,0**	**-**

Napomena: Podaci iz tablice 12. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 13. STRUKTURA UZROKA SMRTI BRANITELJA PREMA SKUPINAMA BOLESTI U 2018. – ŽENE

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	1	0,8	6.
Novotvorine	C00-D48	60	48,0	1.
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	8	6,4	3.
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	2	1,6	5.
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	2	1,6	5.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	35	28,0	2.
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	3	2,4	4.
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	1	0,8	6.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00-M99	1	0,8	6.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	1	0,8	6.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	3	2,4	4.
Ozljede ,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	8	6,4	3.
Ukupno	**A00-T98**	**125**	**100,0**	**-**

Napomena: Podaci iz tablice 13. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

2.2. Prvih deset uzroka smrti

Najviše branitelja umrlo je od ishemijske bolesti srca, 676 (14,7%), zatim od raka pluća (12,8%) (tablica 14).

Raspodjela uzroka smrti kod muškaraca jednaka je raspodjeli kod ukupno umrlih, s obzirom da su zastupljeni s 97,3% u ukupnom broju umrlih branitelja (tablica 15).

Žene branitelji najviše umiru od cerebrovaskularnih bolesti, a zatim od ishemijske bolesti srca i zloćudna novotvorina dojke. Potrebno je naglasiti da se kod žena radi o malom apsolutnom broju umrlih prema pojedinim uzrocima smrti, s malim razlikama i jednakim brojem zastupljenosti pojedinih uzroka smrti (tablica 16).

Tablica 14. PRVIH DESET UZROKA SMRTI BRANITELJA U 2018. GODINI - UKUPNO

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Ishemijska bolest srca	I20-I25	676	14,7	1.
Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	C33-C34	590	12,8	2.
Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	397	8,6	3.
Cerebrovaskularne bolesti	I60-I69	327	7,1	4.
Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	C18-C21	268	5,8	5.
Bolesti jetre	K70-K76	261	5,7	6.
Šećerna bolest (Dijabetes melitus)	E10-E14	172	3,7	7.
Kronične bolesti donjega dišnog sustava	J40-J47	125	2,7	8.
Zloćudna novotvorina usne, usne šupljine i ždrijela	C00-C14	111	2,4	9.
Zloćudna novotvorina gušterače	C25	97	2,1	10.
Ostali uzroci		1.578	34,3	
Ukupno		**4.602**	**100,0**	

Napomena: Podaci iz tablice 14. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 15. PRVIH DESET UZROKA SMRTI BRANITELJA U 2018. GODINI – MUŠKARCI

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Ishemijska bolest srca	I20-I25	665	14,9	1.
Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	C33-C34	580	13,0	2.
Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	389	8,7	3.
Cerebrovaskularne bolesti	I60-I69	313	7,0	4.
Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	C18-C21	260	5,8	5.
Bolesti jetre	K70-K76	260	5,8	5.
Šećerna bolest (Dijabetes melitus)	E10-E14	164	3,7	6.
Kronične bolesti donjega dišnog sustava	J40-J47	123	2,7	7.
Zloćudna novotvorina usne, usne šupljine i ždrijela	C00-C14	110	2,5	8.
Zloćudna novotvorina gušterače	C25	92	2,1	9.
Ostalo		1521	34,0	
Ukupno		**4.477**	**100,0**	

Napomena: Podaci iz tablice 15. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 16. PRVIH DESET UZROKA SMRTI BRANITELJA U 2018. GODINI – ŽENE

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Cerebrovaskularne bolesti	I60-I69	14	11,2	1.
Ishemijska bolest srca	I20-I25	11	8,8	2.
Zloćudna novotvorina dojke	C50	11	8,8	2.
Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	C33-C34	10	8,0	3.
Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	8	6,4	4.
Šećerna bolest (Dijabetes melitus)	E10-E14	8	6,4	4.
Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	C18-C21	8	6,4	4.
Hipertenzivna bolest	I10-I14	6	4,8	5.
Zloćudna novotvorina gušterače	C25	5	4,0	6.
non-Hodgkin limfomi	C82-C85	5	4,0	6.
Ostalo		39	31,2	
Ukupno		**125**	**100,0**	

Napomena: Podaci iz tablice 16. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

2.3. Umrli prema skupinama bolesti u županijama

Kao vodeći uzrok smrti branitelja u većini županija izdvajaju se novotvorine, a na drugom mjestu su bolesti cirkulacijskog sustava. Ovaj poredak je obrnut u dvije županije – Sisačako moslavačkoj i Vukovarsko-srijemskoj. Raspon udjela mortaliteta od novotvorina kreće se od 33,0% u Ličkp-senjskoj županiji, do 54,2% u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Najveći udio mortaliteta od bolesti cirkulacijskog sustava zabilježen je u Istarskoj županiji (37,4%), a najniži u Šibensko-kninskoj županiji (21,3%).

U većini županija ozljede se nalaze na trećem mjestu uzroka smrti, osim u Brodsko posavskoj, Istarskoj, Karlovačkoj, Koprivničko-križevačkoj, Krapinsko-zagorskoj, Ličko-senjskoj Varaždinskoj županiji u kojima su na trećem mjestu uzroka smrti bolesti probavnog sustava (tablice 17-37).

Tablica 17. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	54	44,6	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	4	3,3	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	4	3,3	5
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	2	1,7	7
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	32	26,4	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	3	2,5	6
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	9	7,4	4
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00-M99	1	0,8	8
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	12	9,9	3
Ukupno		**121**	**100,0**	

Napomena: Podaci iz tablice 17. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 18. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U BRODSKO-POSAVSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	5	2,4	7
Novotvorine	C00-D48	79	37,8	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	14	6,7	3
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	4	1,9	8
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	3	1,4	9
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	75	35,9	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	9	4,3	5
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	6	2,9	6
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	2	1,0	10
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	2	1,0	10
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	10	4,8	4
Ukupno		209	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 18. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 19. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	77	54,2	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	1	0,7	4
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	1	0,7	4
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	43	30,3	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	1	0,7	4
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	9	6,3	3
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	1	0,7	4
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	9	6,3	3
Ukupno		142	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 19. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 20. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U GRADU ZAGREBU U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	2	0,3	10
Novotvorine	C00-D48	274	44,7	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	20	3,3	4
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	7	1,1	7
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	9	1,5	6
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	176	28,7	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	18	2,9	5
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	49	8,0	3
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	5	0,8	8
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	4	0,7	9
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	49	8,0	3
Ukupno		613	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 20. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 21. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ISTARSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	57	41,0	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	2	1,4	6
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	2	1,4	6
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	2	1,4	6
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	52	37,4	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	4	2,9	5
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	12	8,6	3
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	8	5,8	4
Ukupno		139	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 21. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 22. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	117	40,5	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	16	5,5	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	4	1,4	9
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	8	2,8	7
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	83	28,7	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	11	3,8	6
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	25	8,7	3
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	1	0,3	10
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	5	1,7	8
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	19	6,6	4
Ukupno		289	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 22. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 23. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	34	41,5	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	1	1,2	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	1	1,2	5
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	1	1,2	5
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	27	32,9	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	1	1,2	5
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	10	12,2	3
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	7	8,5	4
Ukupno		82	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 23. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 24. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U KRAPINSKO-ZAGORSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	1	0,7	6
Novotvorine	C00-D48	54	36,0	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	3	2,0	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	3	2,0	5
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	1	0,7	6
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	40	26,7	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	3	2,0	5
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	25	16,7	3
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00-M99	1	0,7	6
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	1	0,7	6
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	18	12,0	4
Ukupno		150	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 24. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 25. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U LIČKO-SENJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	1	0,9	9
Novotvorine	C00-D48	36	33,0	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	2	1,8	8
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	4	3,7	6
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	3	2,8	7
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	32	29,4	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	11	10,1	3
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	7	6,4	5
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	4	3,7	6
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	1	0,9	9
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	8	7,3	4
Ukupno		109	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 25. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 26. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	30	42,3	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	2	2,8	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	1	1,4	6
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	1	1,4	6
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	19	26,8	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	2	2,8	5
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	3	4,2	4
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	1	1,4	6
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	12	16,9	3
Ukupno		71	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 26. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 27. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	1	0,3	10
Novotvorine	C00-D48	142	36,9	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	10	2,6	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	9	2,3	6
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	6	1,6	7
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	138	35,8	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	9	2,3	6
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	28	7,3	4
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00-M99	1	0,3	10
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	4	1,0	8
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	2	0,5	9
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	35	9,1	3
Ukupno		385	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 27. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 28. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	33	39,3	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	9	10,7	3
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	3	3,6	5
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	1	1,2	7
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	21	25,0	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	2	2,4	6
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	5	6,0	4
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	1	1,2	7
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	9	10,7	3
Ukupno		84	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 28. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 29. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	3	0,9	8
Novotvorine	C00-D48	159	49,2	1
Bolesti krvi i krvotvornog sustava	D50-D89	1	0,3	9
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	10	3,1	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	6	1,9	7
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	8	2,5	6
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	79	24,5	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	6	1,9	7
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	18	5,6	4
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	1	0,3	9
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	32	9,9	3
Ukupno		323	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 29. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 30. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	102	33,2	2
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	15	4,9	6
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	2	0,7	8
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	1	0,3	9
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	113	36,8	1
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	19	6,2	5
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	25	8,1	4
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	3	1,0	7
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	1	0,3	9
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	26	8,5	3
Ukupno		307	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 30. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 31. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	3	0,8	9
Novotvorine	C00-D48	172	44,2	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	14	3,6	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	4	1,0	8
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	6	1,5	7
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	116	29,8	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	11	2,8	6
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	22	5,7	4
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	2	0,5	10
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	2	0,5	10
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	37	9,5	3
Ukupno		389	55,0	

Napomena: Podaci iz tablice 31. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 32. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ŠIBENSKO-KNINSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	1	0,8	7
Novotvorine	C00-D48	58	45,7	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	4	3,1	6
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	1	0,8	7
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	6	4,7	5
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	27	21,3	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	6	4,7	5
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	10	7,9	4
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	1	0,8	7
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	13	10,2	3
Ukupno		127	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 32. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 33. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	45	35,4	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	6	4,7	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	3	2,4	6
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	3	2,4	6
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	35	27,6	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	2	1,6	7
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	19	15,0	3
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	1	0,8	8
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	13	10,2	4
Ukupno		127	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 33. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 34. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U VIROVITČKO-PODRAVSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	1	0,8	9
Novotvorine	C00-D48	54	41,9	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	7	5,4	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	3	2,3	7
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	2	1,6	8
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	35	27,1	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	4	3,1	6
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	9	7,0	4
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	14	10,9	3
Ukupno		129	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 34. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 35. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	2	0,7	9
Novotvorine	C00-D48	94	33,3	2
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	18	6,4	4
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	7	2,5	8
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	8	2,8	7
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	99	35,1	1
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	13	4,6	6
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	16	5,7	5
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	2	0,7	9
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	23	8,2	3
Ukupno		282		

Napomena: Podaci iz tablice 35. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 36. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ZADARSKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Novotvorine	C00-D48	91	45,5	1
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	9	4,5	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	4	2,0	7
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	4	2,0	7
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	55	27,5	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	5	2,5	6
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	16	8,0	3
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00-M99	1	0,5	9
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	2	1,0	8
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	13	6,5	4
Ukupno		200	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 36. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

Tablica 37. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI U 2018. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	3	0,9	7
Novotvorine	C00-D48	144	44,6	1
Bolesti krvi i krvotvornog sustava	D50-D89	1	0,3	9
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	8	2,5	5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	4	1,2	6
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	2	0,6	8
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	83	25,7	2
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	13	4,0	4
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	30	9,3	3
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	4	1,2	6
Simptomi, i abnormalni klinički i lab. nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	1	0,3	9
Ozljede,trovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	30	9,3	3
Ukupno		323	100,0	

Napomena: Podaci iz tablice 37. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

2.4. Umrli prema dobi

Od 4.602 umrlih branitelja u 2018. godini , u dobi od 35 do 64 godine umrlo je 2.856 (62,1%), a 1.746 (37,9%) u dobi od 65 i više godina (tablica 38).

Prosječna starost umrlih branitelja u 2018. godini bila je 62,3 godine.

Tablica 38. MORTALITET BRANITELJA PO GRUPAMA BOLESTI I DOBNI SKUPINAMA

Naziv skupine bolesti	MKB-10	do 44 god.	45- 54 god.	55- 64 god.	65+ god.	Ukupno
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99		13	8	2	23
Novotvorine	C00-D48	20	296	848	742	1.906
Bolesti krvi i krvotvornog sustava	D50-D89			1	1	2
Endokrine bolesti,bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90		16	59	100	175
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	1	24	32	19	76
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	2	11	30	35	78
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	15	237	558	570	1.380
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	2	10	64	77	153
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	10	104	143	96	353
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00-M99		2	3		5
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99		4	12	16	32
Simptomi, znakovi i klinički i lab.nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99		7	11	4	22
Ozljede ,trovanja i druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	27	133	153	84	397
Ukupno	**A00-T98**	**77**	**857**	**1.922**	**1.746**	**4.602**

Napomena: Podaci iz tablice 38. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

2.5. Ozljede

Ozljede su posljedica djelovanja određenog vanjskog uzroka, a smrti nastale zbog ozljeda nazivamo neprirodnim, odnosno nasilnim. Prema načinu nastanka, nakani dijele se na nenamjerne (nesretni slučaj), namjerne, te na nasilne smrti s neodređenom nakanom.

U 2018. godini zabilježeno je 397 nasilnih smrti kod branitelja, od toga 234 ili 58,9% nastalo je nesretnim slučajem. Zabilježeno je 151 samoubojstvo (38%). (tablica 39).

Tablica 39. BROJ UMRLIH BRANITELJA ZBOG OZLJEDA U 2018. GODINI

Vanjski uzrok ozljeda	BROJ UMRLIH	%
Nezgode pri prijevozu	67	16,9
Padovi	66	16,6
Slučajno utapanje i potapanje	15	3,8
Izloženost dimu, vatri i plamenu	11	2,8
Slučajno otrovanje i izloženost štetnim tvarima	34	8,6
Ostale nezgode	33	8,3
Namjerno samoozljeđivanje (samoubojstvo)	151	38,0
Napad (nasrtaj)	4	1,0
Događaj s neodređenom nakanom	8	2,0
Ostali vanjski uzroci	8	2,0
UKUPNO	**337**	100

Napomena: Podaci iz tablice 39. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije

3. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI

U studenom 2016. godine započela je provedba sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata. Do 11.09.2019. u bazu sistematskih pregleda upisani su podaci za 41877 branitelja, sa sljedećom raspodjelom po bolnicama u kojima je pregled izvršen (tablica 40).

Tablica 40. BROJ SISTEMATSKI PREGLEDANIH HRVATSKIH BRANITELJA PREMA LOKACIJAMA

Opća bolnica/ kliničko bolnički centar	Broj pregledanih branitelja
Bjelovar	2133
Čakovec	516
Dubrovnik	682
Gospić	2297
Karlovac	2073
KBC Rijeka	807
KBC Split	2040
KBC Zagreb	3320
KBC Sestre Milosrdnice	2291
KBC Osijek	3185
KB Sveti Duh Zagreb	1035
Knin	665
Koprivnica	843
Našice	1976
Nova Gradiška	646
Ogulin	1078
Pakrac	275
Popovača	1412
Požega	1036
Pula	1051
Sisak	1431
Slavonski Brod	2408
Šlbenik	1722
Varaždin	1072
Virovitica	1234
Vukovar/Vinkovci	945
Zadar	3704
Ukupno	**41877**

Od navedenog broja branitelja pregledano je 39816 (, 95,1%) osoba muškog spola te 2061 (4,9%) žena. Prema dobnim skupinama zabilježena je slijedeća raspodjela:

- Starijih od 50 godina = 35024 (83,6%)
- Mlađih od 50 godina = 6844 (16,4%)
- Kod 9 branitelja nije navedena u povijesti bolesti godina rođenja, a ni OIB.

Ovom analizom obrađeni su podaci sa povijesti bolesti i to:

a) obiteljska anamneza
b) osobna anamneza
c) navike (pušenje i konzumacija alkohola)
d) zdravstveni status uključujući tjelesnu težinu, puls i tlak
e) nalaze u okviru učinjenih pretraga (EKG; RTG srca i pluća; UZV abdomena; UZV dojki, ginekološki pregled; ergometrija)
f) morbiditet naveden u povijesti bolesti
g) rezultati psiholoških testiranja

preporuke date braniteljima nakon provedenog sistematskog pregleda

Ad a) Osobna anamneza

Kod 19971 (4 47,7%) branitelja u osobnoj anamnezi postoji određene bolesti, pri čemu su najčešće navedene bolesti kardiovaskularnog sustava. Među bolestima kardiovaskularnog sustava najčešća je hipertenzija (I10-I15) koja je zabilježena kod 8882 branitelja (21,2%) , dok su ishemične bolesti srca (I20-125) navedene u osobnoj anamnezi 1095 (2,6%) branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled. Postraumatski stresni poremećaj (F43.1, F62.0) zabilježen je kod 2215 branitelja (5,3% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled). Malignu bolest u osobnoj anamnezi ima 955 branitelja (2,3% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled).

Ad b) Navike

Od životnih navike u povijestima bolesti navodili su se podaci o pušenju i konzumaciji alkohola.

Među braniteljima koji su se odazvali na sistematski pregled puši njih 13623 (33,7% branitelja kod koji je specificiran podatak o pušenju), dok njih 26386 ne puši (65,4% branitelja kod koji je specificiran podatak o pušenju) od čega je 360 bivših pušača. Podatak o pušenju nije naveden u 1508 (3,6%) povijesti bolesti. (tablica 41).

Tablica 41. Pušenje kod branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled

Navika	Puši	Ne puši	Nespecificirano	Ukupno
Pušenje	13623	26386	1508	41877

Alkohol ne konzumira 29164 branitelja (73% branitelja kod koji je specificiran podatak o konzumaciji alkohola), od čega je 31 apstinent, dok 10765 (27% branitelja kod koji je specificiran podatak o konzumaciji alkohola) konzumira alkohol u različitim količinama i učestalosti. Podatak o konzumaciji alkohola nije naveden u 1917 (4,8%) povijesti bolesti. (tablica 42).

Tablica 42. Konzumacija alkohola kod branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled

Navika	Pije	Ne pije	Nespecificirano	Ukupno
Alkohol	10765	29164	1917	41877

Ad c) Zabilježeni zdravstveni status

Kod 12956 (30,9%) branitelja nisu zabilježena neka odstupanja u status presensu. Određena odstupanja u statusu zabilježena su kod 4074 (9,7%) branitelja, pri čemu je na vodećem mjestu zabilježenih odstupanja pretilost. Kod 6434 branitelja (17,7 % branitelja kod kojih je mjerena visina i težina) zabilježen je indeks tjelesne mase (ITM) do 25 (idelana tjelesna težina); kod 16692 branitelja (45,9% branitelja kod kojih je mjerena visina i težina) je ITM od 25-30 (prekomjerna tjelesna težina), dok je 13258 branitelja (36,4% branitelja kod kojih je mjerena visina i težina) pretilo i ITM je veći od 30. Kod 5493 branitelja (13,1%) nisu navedeni podaci o tjelesnoj težini i visini i ITM-u (tablica 43).

Tablica 43. Indeks tjelesne mase kod branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled

Indeks tjelesne mase	Broj osoba
Do 25 (idelana tjelesna težina)	6434
25-30 (prekomjerna tjelesna težina)	16692
Veći od 30 (pretilost)	13258
Nespecificirano	5493
Ukupno	**41877**

Od statusa se u povijesti bolesti navode podaci o pulsu i krvnom tlaku. Kod 7301 branitelja (47,8% branitelja kojima je mjeren puls) zabilježeni je puls od 60-70 otkucaja u minuti; kod 4833 (31,7% branitelja kojima je mjeren puls) puls je bio od 71-80; kod 2765 (18,1% branitelja kojima je mjeren puls) puls je bio od 81-100, dok kod 360 (2,4% branitelja kojima je mjeren puls) zabilježeni je puls veći od 101 otkucaj u minuti. Podatak o pulsu nije naveden kod 26618 branitelja / povijesti bolesti (63,6%). (tablica 44).

Tablica 44. Podaci o pulsu kod branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled

Puls/ otkucaja u minuti	Broj osoba
60-70	7301
71-80	4833
81-100	2765
>100	360
Nespecificirano	26618
Ukupno	**41877**

Kod 12961 branitelja (79,6% branitelja kod kojih je mjeren tlak) sistolički tlak je od 100-140, dok je kod 3318 (20,4% branitelja kod kojih je mjeren tlak) viši od 140 mm/Hg. (tablica 45). Kod 11282 branitelja (69,6% branitelja kod kojih je mjeren tlak) dijastolički tlak je 60-80; kod 3476 (21,4% branitelja kod kojih je mjeren tlak) je od 81-90; kod 1220 (7,5% branitelja kod kojih je mjeren tlak) je od 91-100 dok je kod 247 branitelja (1,5% branitelja kod kojih je mjeren tlak) dijastolički tlak viši od 100 mm/Hg. Podatak o tlaku nije naveden u 25652 (61,3%) povijesti bolesti. (tablica 46).

Tablica 45. Podaci o sistoličkom tlaku kod branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled

Sistolički tlak/mmHg	Broj osoba
100-140	12961
>140	3318
Nespecificirano	25598
Ukupno	**41877**

Tablica 46. Podaci o dijastoličkom tlaku kod branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled

Dijastolički tlak/mmHg	Broj osoba
60-80	11282
81-90	3476
91-100	1220
>100	247
Nespecificirano	25652
Ukupno	**41877**

Ad d) Pretrage

Na sistematskom pregledu rađene su slijedeće pretrage: EKG, RTG srca i pluća, UZV abdomena, ergometrija, laboratorijske pretrage, dok je kod žena uz navedeno rađen UZV dojki te ginekološki pregled, s napomenom da sve bolnice nisu radile sve od navedenih pretraga.

a) **EKG** – Kod 33337 (82,2% branitelja kod kojih je rađen EKG) branitelja nema odstupanja u EKG-u; određena odstupanja zabilježena su kod 7205 branitelja (17,8% branitelja kod kojih je rađen EKG) dok podatak o EKG-u nije naveden u 1335 (3,2%) povijesti bolesti.
b) **RTG srca i pluća** – Kod 34919 branitelja (86,8% branitelja kod kojih je rađen rtg) nema odstupanja u RTG nalazu srca i pluća; određena odstupanja postoje kod 5290 (13,2% branitelja kod kojih je rađen rtg) branitelja dok podatak o RTG srca i pluća nije naveden u 1668 (4%) povijesti bolesti.
c) **UZV abdomena** – Kod 25495 branitelja (63% branitelja kod kojih je rađen uzv) nema odstupanja u nalaz UZV abdomena; određena odstupanja postoje kod 14944 (37% branitelja kod kojih je rađen uzv) branitelja, dok podatak o UZV abdomena nije naveden u 1438 povijesti bolesti (3,4%).
d) **UZV prostate** – Kod 24924 (80% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga) branitelja nalaz je bio uredan, dok kod 6241 (20% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga) branitelja postoji patološki nalaz.
e) **UZV dojke** – kod 1179 braniteljice (81,1% braniteljica kod kojih je rađen UZV dojke) bio je uredan nalaz; dok je kod 274 (18,9% braniteljica kod kojih je rađen UZV dojke) bilo određenih odstupanja od normalnog nalaza.
f) **Ginekološki nalaz** – Uredan nalaz ginekološkog pregleda bio je kod 974 (85,7% braniteljica kod kojih je rađen ginekološki pregled) braniteljice, dok su kod njih 162 (14,3%) utvrđena određena odstupanja.

Laboratorijske pretrage

Ovi nalazi sustavno se prate od trenutka uvođenja obrasca za izvještavanje o provedenom sistematskom pregledu

a) **Enzimi** – Uredne nalaze enzima ima 25336 (80,2% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga), dok određena odstupanja/patološki nalaz postoje kod 6269 (19,8% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga) branitelja.
b) **Jetrene probe** - Uredne jetrene probe ima 31962 (89,7% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga), dok određena odstupanja/patološki nalaz postoje kod 3683 (10,3% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga) branitelja.
c) **Kompletna krvna slika** – Urednu kompletnu krvnu sliku ima 32430 (90,6% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga), dok određena odstupanja/patološki nalaz postoje kod 3363 (9,4% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga) branitelja.
d) **Sedimentacija** – Urednu sedimentaciju ima 32988 (94,8% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga), dok određena odstupanja/patološki nalaz postoje kod 1797 (5,2% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga) branitelja.
e) **Glukoza u krvi** – Urednu razinu glukoze u krvi ima 27003 (76,4% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga), dok su određena odstupanja/patološki nalaz zabilježena kod 8350 (23,6% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga) branitelja. (tablica 47).

Tablica 47. Podaci o učinjenim pretragama

Pretraga	Nalaz (broj osoba)			Ukupno osoba
	uredan	određena odstupanja	nespecificirano	
EKG	33337	7205	1335	41877
RTG srca i pluća	34919	5290	1668	41877
UZV abdomena	25495	14944	1438	41877
UZV prostate	24924	6241	-	31165
UZV dojke	1179	274	608	2061
Ginekološki nalaz	974	162	925	2061
Enzimi	25336	6269	-	31605
Jetrene probe	31962	3683	-	35645
Kompletna krvna slika	32430	3363	-	35793
Sedimentacija	32988	1797	-	34785
Glukoza u krvi	27003	8350	-	35353

Napomena: Nalazi laboratorijskih pretrage (enzimi, jetrene probe, kompletna krvna slika, sedimentacija, glukoza u krvi) te UZV prostate sustavno se prate od trenutka uvođenja obrasca (travanj 2017.) za izvještavanje o provedenom sistematskom pregledu.

Tijekom sistematskih pregleda postavljena je sumnja ili je utvrđeno slijedeći broj novootkrivenih bolesti i stanja, prema skupinama bolesti u skladu s Međunarodnom klasifikacijom bolesti (MKB-10).

Tablica 48. Postavljena je sumnja ili je utvrđeno slijedeći broj novootkrivenih bolesti i stanja, prema skupinama bolesti u skladu s Međunarodnom klasifikacijom bolesti (MKB-10)

MKB šifra	MKB naziv skupine bolesti	Broj osoba
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	21
C00-D48	Novotvorine	763
D50-D89	Bolesti krvi, krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	462
E00-E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	10460
F00-F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	697
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	102
H00-H59	Bolesti oka i očnih adneksa	15
H60-H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	21
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	4765
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	579
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	4339
L00-L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva	45
M00-M99	Bolesti mišićno koštanog sustava i vezivnog tkiva	706
N00-N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	3187
R00-R99	Simptomi, znakovi te abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	1415
Ukupno		**27577**

Ad e) Preporuke

Po završenom sistematskom pregledu branitelji su dobili određene preporuke. 18645 branitelja (44,5% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled) dobilo je preporuku provođenja dodatnih dijagnostičkih pretraga. Preporuka pregleda / kontrole / daljnjeg tretmana specijaliste dobilo je 21099 branitelja (50,4% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled), preporuke o promijeni životnog stila dobilo je 21772 branitelja (52% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled), dok je kod 3226 (7,7% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled) branitelja utvrđeno da nije potreban daljnji dijagnostički postupak.

HRVATSKI ZDRAVSTVENO-STATISTIČKI LJETOPIS ZA 2018. GODINU –
CROATIAN HEALTH STATISTICS YEARBOOK 2018

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
- Croatian Institute of Public Health -

Rockefellerova 7
10 000 ZAGREB
HRVATSKA - Croatia

web izdanje / *web edition*

Zagreb, rujan / *September* 2019.

ISSN 1331-2502

Dodatne obavijesti i podaci: www.hzjz.hr – *Additional informations and data*

Pri korištenju podataka obavezno navesti izvor
- The users of this report are requested to quote the source of information